GUOVDAGEAINNU SUOHKAN
Kautokeino kommune

Møteinnkalling

Utvalg:	**Kommunestyret**
Møtested:	LES-salen
Dato:	27.03.2025
Tidspunkt:	09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 78 48 71 00, slik at vararepresentant kan innkalles.

Saksdokumentene blir lagt ut på kommunens hjemmeside:
www.guovdageainnu.suohkan.no

Kl. 09.00 – 09:30 Innbyggernes spørrehalvtime
Innbyggerne har anledning til å komme på kommunestyremøtet og stille spørsmål som gjelder kommunens virksomhet. Spørsmål skal sendes skriftlig til ordfører senest 3 dager før møtet. Se regler for spørretime på kommunens hjemmeside:
www.guovdageainnu.suohkan.no

Guovdageaidnu, 06.03.2024

Anders S. Buljo
Ordfører

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur.

Kopi sendes til:
1. varamedlemmer, kommunedirektøren, kommunalledere, eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelse, ungdomsrådet, kontrollutvalget.

SAKLISTE

Saksnr.	Tittel:
PS 1/25	Kommuneplanens samfunnsdel 2025 - 2037
PS 2/25	Femdagers skoleuke
PS 3/25	Tilstandsrapport for skolene i Kautokeino skoleåret 2022/2023
PS 4/25	Tilstandsrapport - barnehager
PS 5/25	Kommunale avgifter og gebyrer 2025 - renovasjon 140 L
PS 6/25	Budsjettregulering mars 2025 - teknisk enhet
PS 7/25	Manglende ferdigattest, fullføring av gjenstående arbeider i rekkefølgekrav, - GBN 3/128, Bredbuktnesveien 34
PS 8/25	Ny driftsbase - gjenoppføring av bygg
PS 9/25	Sluttbehandling av plansak 2022/2155 - FB2 Biggeskaidi og FB3 Habatjavri
PS 10/25	Vegvedlikeholdsplan 2025-2028
PS 11/25	Flagging på kommunens flaggstenger med øvrige flagg
PS 12/25	Kautokeino kommunes medlemskap i Destinasjon Sápmi
PS 13/25	Videreføring av prosjektet Næringsvennlig kommune
PS 14/25	Oppsigelse av leieavtale mellom Kautokeino kommune og Beaivváš Sámi Našunálateáhter
PS 15/25	Anskaffelse av nytt styringsverktøy
PS 16/25	Oppdatering - Forskrift om godtgjørelse til folkevalgte i Kautokeino kommune
PS 17/25	KUSEK IKS - endring i selskapsavtale
PS 18/25	Plan for forvaltningsrevisjon 2025 - 2028
PS 19/25	Plan for eierskapskontroll 2025 - 2028
PS 20/25	Klemet Klemetsen - søknad om fritak fra verv som forliksrådsmedlem

Eventuelt
Referater:

- Sluttrapport - Forprosjekt besøkssenter for verdensarven Struves meridianbue.
- Protokoll fra kontrollutvalgetsmøte 11.12.24.

Innbyggernes spørrehalvtime kl. 09:00 – 09:30.

Orienteringssaker:

a) Presentasjon av virksomheten, jf. Eierskapsmeldingen
   1. Sápmi Næringshage AS
   2. Loankodievvá Eiendomsselskap AS
   3. Kautokeino Boligselskap AS

Saksfremlegg

_x__ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2022/2042-87	Saksbehandler: Karin Hætta	Dato: 04.03.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
4/25	Eldreråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne	11.03.2025
1/25	Hovedutvalg for helse, omsorg og sosial	12.03.2025
1/25	Hovedutvalg for kultur og oppvekst	13.03.2025
7/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
1/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
1/25	Kommunestyret	27.03.2025

Kommuneplanens samfunnsdel 2025 - 2037

Melding om vedtak sendes til:

- Statsforvalteren i Troms og Finnmark
- Legges på hjemmesiden

Det vises til:

- Kommunestyrets vedtak om 6 ukers høring, sak 67/24
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kunnskapsgrunnlag av august 2024
- Høringsuttalelser
- Sammendrag av innbyggermedvirkning
- Vurdering av høringsuttalelser

Vedlegg:

1. Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2037
2. Kunnskapsgrunnlag Kautokeino - endelig
3. Vurdering av høringssvar Samfunnsdel Kautokeino
4. Statsforvalterens uttalelse til kommuneplanens samfunnsdel 2025 - 2037 for Kautokeino kommune.pdf
5. Den Norske Kirke - Høring Kautokeino kommune .docx
6. Naturvernforbundet Ávjovárri - Uttalelse tilknyttet ti kommunens planutkast.rtf
7. GSL - Suohkanplána gulaskuddancealkámuš GSL evttohus.pdf
8. Ovddos AS - Høringsuttalelse for kommuneplanens samfunsdel
9. Mattilsynet - Svar på høring – Kommuneplanens samfunnsdel 2025–2037 for Guovdageaidnu – Kautokeino kommune
10. Guovdageainnu meahcceguovddáš - kommuneplan–kommentar-gmg.odt
11. Kautokeino Pensjonistforening - uttalelse kommuneplanens samfunnsdel 2025.pdf
12. Samediggi -Høringsuttalelse til kommuneplanens samfunnsdel 2025-2037 for Guovdageaidnu - Kautokeino kommune

13. Reinbeitedistrikt 30A Vestre sone - Høringsuttalelse til Kautokeino kommunes forslag til kommuneplanens samfunnsdel for 2025–2037 fra Reinbeitedistrikt 30A Vestre.pdf
14. Kautokeino elgjegerforening - Høring – Kommuneplanens samfunnsdel 2025–2037.rtf
15. Statens vegvesen - Tilbakemelding på høring – Kommuneplanens samfunnsdel 2025–2037 for Guovdageaidnu – Kautokeino kommune.PDF
16. Sammendrag av innbyggermedvirkning - GUOVDAGEAINNU SUOHKANA SERVODATOASI MIELVÁIKKUHEAPMI 2023-2024

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Kommunen skal i henhold til kapittel 11 i plan- og bygningsloven ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsverktøy og strategi for å møte fremtidens utfordringer.

Samfunnsdelen handler om hvordan vi skal utvikle Guovdageaidnu framover, både som samfunn og som kommuneorganisasjon. Den inneholder satsingsområder, mål og strategier for de neste 12 årene. Samfunnsdelen inneholder en arealstrategi som skal være bindeleddet mellom samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen, og viser overordnede prinsipper for hvordan vi skal benytte og utvikle arealene våre for å nå målene i samfunnsdelen.

Arbeidet med ny kommuneplanens samfunnsdel startet opp 29.6.23 ved at formannskapet vedtok planprogram for kommuneplanens samfunnsdel. Formålet med planprosessen var å utvikle en spesifikk og målrettet plan med tydelige satsningsområder som skal gi retning for videre utvikling av samfunnet. Det ble vektlagt i planprogrammet at man i planprosessen skal arbeide fram en samfunnsdel som er godt forankret både politisk, i kommuneorganisasjonen og blant innbyggerne.

Várdu AS ved Marit Meløy har vært innleid for å lede arbeidet med utvikling av ny samfunnsdel, inkludert medvirkningsprosesser, utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag og forslag til endelig plandokument.

Planforslaget bygger på et omfattende kunnskapsgrunnlag som er basert på data fra en lang rekke kilder. Dette kunnskapsgrunnlaget er et vedlegg til planen.

I løpet av en toårs periode er det gjennomført en omfattende medvirkningsprosess. Gjennom innbyggerundersøkelse, møter med innbyggere og institusjoner, samt workshop med ungdom, har kommunen samlet inn mange innspill. 700 innbyggere har gjennom en digital innbyggerundersøkelse bidratt med synspunkter på livskvalitet, kommunens tjenestetilbud og samfunnsutvikling. Kommunestyret er blitt involvert gjennom hele planprosessen, gjennom flere politiske verksted der man har drøftet både kunnskapsgrunnlaget, mål og strategier.

Kommunestyret har i sak 67/2024 vedtatt å sende kommuneplanens samfunnsdel på høring og offentlig ettersyn i henhold til plan- og bygningslovens § 11-4. Samfunnsdelen ble sendt ut på høring 13.1.25, med en høringsfrist på 6 uker til 24.2.25.

Innen fristen var det kommet inn 11 høringsuttalelser:

24.02	Kautokeino kirke
24.02	Naturvernforbundet Ávjovárri
23.02	Guovdageainnu Sámilistu
21.02	Ovddos AS
20.02	Mattilsynet
19.02	Guovdageainnu meahcceguovddáš
14.02	Guovdageainnu penšunistasearvi
07.02	Sámediggi
31.01	Reinbeitedistrikt 30A Vestre sone
23.01	Guovdageainnu ealgabivdiidsearvi
21.01	Statens Vegvesen

Etter fristen (25.2.25) kom det inn en uttalelse fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark, som også er tatt med i vurderingen av innspill.

Oppsummering av høringsinnspill

Under høringsprosessen har det kommet inn uttalelser fra ulike interessegrupper, statlige myndigheter, institusjoner, næringslivsaktører, reinbeitedistrikt og frivillige organisasjoner. Høringsinnspillene støtter opp om hovedtrekkene i samfunnsdelene. Uttalelsene har vært vurdert og behandlet, og flere innspill har ført til justeringer i planen. Nedenfor følger en oppsummering av innspillene og hvordan de er håndtert.

Natur og miljø

- Naturvernforbundet Ávjovárri har etterlyst en sterkere prioritering av beskyttelse av inngrepsfri natur. Dette er imøtekommet ved å legge til et nytt punkt i arealstrategien om vern av økosystemer og inngrepsfri natur.
- Guovdageainnu Meahcceguovddáš har ønsket en tydeligere formulering om minimalisering av tidligere naturinngrep. Kommunen har innarbeidet dette i samfunnsdelens arealstrategi.

Reindrift, tradisjonell utmarksbruk og landbruk

- Reinbeitedistrikt 30A Vestre har etterlyst en tydeliggjøring av reindriftens interesser. Kommunen har derfor endret hovedmål 2.3 for å inkludere reindrift eksplisitt og lagt til strategier for å styrke rammebetingelsene for næringen.
- Kautokeino Elgjegerforening har påpekt behovet for å formalisere ferdselsårer og tradisjonell naturbruk. Dette er fulgt opp gjennom en ny strategi i arealstrategien om å bidra til vedlikehold av ferdselsårer.
- Statsforvalteren har påpekt at landbruk er et område som kan styrkes i samfunnsdelen, og det er fulgt opp med nye strategier for landbruk.

Næringsliv og innovasjon

- Ovddos AS har ønsket tydeligere målsettinger og indikatorer. Kommunen har innarbeidet en overordnet hovedmålsetting om at Guovdageaidnu skal være et bærekraftig, inkluderende og innovativt samisk samfunn.
- Endringer er gjort i strategier knyttet til næringsutvikling, inkludert en tydelig satsing på samisk reiseliv, kreative næringer og digital innovasjon.

Samfunnssikkerhet og beredskap

- Statsforvalteren har påpekt behovet for å styrke samfunnssikkerhet, folkehelse og klimatilpasning i planen. Dette vil bli fulgt opp ved at kommunen vil inkludere relevante tiltak i underliggende planer, særlig innenfor helse- og omsorgsplanlegging.
- Guovdageainnu Sámelistu har også forslag knyttet til beredskap og klimaendringer som er innarbeidet i samfunnsdelen.
- Mattilsynet har gitt innspill knyttet til drikkevannskilder, som det er tatt hensyn til.

Trafikksikkerhet og infrastruktur

- Statens vegvesen har ønsket et sterkere fokus på trafikksikkerhet og trygg skolevei. Kommunen har imøtekommet dette ved å inkludere et nytt punkt i arealstrategien om hensyn til trafikksikkerhet og myke trafikanter.

Kultur, oppvekst og aldersvennlig samfunn

- Guovdageainnu Sámelistu har foreslått endringer for å tydeliggjøre målsettinger knyttet til kultur og oppvekst. Disse er innarbeidet.
- Kautokeino pensjonistforening mener at økningen i antallet eldre må følges opp med en rekke mer konkrete tiltak. Innspillene til tiltak tas med i arbeidet med helse- og omsorgsplan.
- Den norske kirke i Kautokeino har ønsket en tydeligere anerkjennelse av sin rolle i lokalsamfunnet. Kommunen anser at dette er ivaretatt gjennom satsningsområde 1, som omfatter samarbeid med frivilligheten.

En vurdering av alle høringsinnspillene er vedlagt saken.

Vurdering:

Det vurderes at planen ivaretar nasjonale og regionale hensyn. Kommuneplanens samfunnsdel 2025–2037 for Guovdageainnu suohkan er utarbeidet i tråd med nasjonale og regionale føringer for bærekraftig samfunnsutvikling, samisk språk og kultur, næringsutvikling og miljøforvaltning.

Planen bygger på FNs bærekraftsmål og nasjonale forventninger til planlegging, med vekt på folkehelse, kompetanseutvikling, klima- og miljøtiltak og en bærekraftig arealforvaltning. Den sikrer også rammer for verdiskaping og bosetting i distriktene, i samsvar med blant annet distrikts meldingen «Eit godt liv i heile Noreg – distriktspolitikk for framtida» fra 2023 .

På regionalt nivå følger planen Finnmark fylkeskommunes strategier for samfunns- og næringsutvikling, med særlig vekt på reindrift, samisk kultur og språk, samt klimatilpasning. Arealstrategien ivaretar hensynet til tradisjonell samisk naturbruk og bærekraftig ressursforvaltning.

Gjennom helhetlig planlegging bidrar samfunnsdelen til at kommunen møter både lokale utfordringer og overordnede nasjonale og regionale mål for en bærekraftig og livskraftig utvikling.

Gjennom de politiske verkstedene har kommunestyret deltatt aktivt i planprosessen. Videre er det blitt gjennomført en omfattende medvirkningsprosess for å sikre at det et sterkt lokalt eierskap til samfunnsdelen. Prosessen har gitt et solid grunnlag for å reflektere både utfordringer og muligheter i Guovdageaidnu.

Planen gir en helhetlig og målrettet strategi for å møte kommunens utfordringer, og det er en ambisjon at den skal bli et godt styringsverktøy for kommunen. Samfunnsdelen må følges opp systematisk og forpliktende i økonomiplanen, underliggende planer, andre saker til politiske behandling og i omstillings- og utviklingsarbeid i kommunen for øvrig.

Kommuneplanens samfunnsdel er et helhetlig strategisk dokument som setter retning for kommunens utvikling de neste årene. Planen har gjennomgått en grundig høringsprosess, og innspillene har vært vurdert og delvis innarbeidet.

Kommunedirektøren anbefaler at kommunestyret vedtar Kommuneplanens samfunnsdel for 2025 - 2037.

Forslag til vedtak:

Kommuneplanens samfunnsdel for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune 2025-2037 vedtas.

SAKSPROTOKOLL I ELDRERÅD OG RÅD FOR PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE - 11.03.2025

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR HELSE, OMSORG OG SOSIAL - 12.03.2025

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR KULTUR OG OPPVEKST - 13.03.2025

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

Kommuneplanens samfunnsdel 2025 - 2037

for

Guovdageainnu suohkan

Vedtatt av kommunestyret sak xx/25, 27.03.2025

Forord

Guovdageainnu suohkan – Ofelaš Sámis

Kautokeino kommune – Veiviseren i Sápmi

Guovdageaidnu – Kautokeino er Norges største kommune i areal, 9704 kvadratkilometer. Kommunen betegnes som samenes kulturhovedstad og er et viktig samlingssted for hele Sápmi. Kommunen grenser mot Karasjok, Alta, Kvænangen, Nordreisa og Heahtta i Finland. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har pr desember 2024, 2 852 innbyggere. 95% av kommunens innbyggere er samisk språklige og det er viktig for kommunen å ivareta og utvikle samisk språk og kultur.

Kommunen har flest reindriftsutøvere og flest antall rein, av alle kommuner i Norge. Kommunen består av omtrent 14 små bygder og ett tettsted. Den største bygda utenfor tettstedet er Máze, med omtrent 250 innbyggere, med egen barnehage og grunnskole. I arbeidet med samfunnsdelen er det utarbeidet en egen mulighetsstudie for Máze.

Guovdageaidnu – Kautokeino har mange og store fremtidsutfordringer. Innbyggerundersøkelsen og folkemøter viser at befolkningen ikke er fornøyd med hvordan kommunen driftes og kommunestyret gav klare signaler om retning på sine workshoper i sammenheng med utarbeidelse av ny samfunnsdel. Demografien endres fra en ung til en gammel befolkning og folkehelsa er en utfordring. Videre påvirkes spesielt reindrift og utmarksnæring av klimaendringene.

Befolkningen i Guovdageaidnu – Kautokeino må se verdien av å ivareta språk og kultur. Det er viktig at vi som bor i Guovdageaidnu – Kautokeino går sammen for å gjøre vår kommune til den beste kommunen i Norge å bo i. Til et sted hvor samisk språk og kultur er bærebjelken. Samtidig må vi ta inn over oss impulsene fra storsamfunnet og tilpasse disse til vår kulturelle identitet. Kommunen skal være et sted hvor ungdommen vil bo, engasjere og utvikle samfunnet for fremtida.

Derfor må vi sammen jobbe for visjonen: **Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi.**

Anders S. Buljo, ordfører

Innhold

Del 1 innledningen beskriver Guovdageaidnus visjon og verdier, og hvilke av FNs bærekraftsmål skal prioriteres i planleggingen.
Del 2 beskriver Guovdageaidnu i dag, og utfordringene og mulighetene vi står overfor, og hva lokalsamfunnet mener er viktig.
Del 3 beskriver hvor vi skal – Satsningsområder med samfunnsmål, hovedmål og tilhørende strategier.
Del 4 beskriver arealstrategien, som skal være et bindeledd mellom kommuneplanens to deler.
Del 5 beskriver hvordan kommunen følge opp kommuneplanens samfunnsdel og arbeide for å oppnå de de fremtidige målene gjennom kommunens plansystem.

Forord 2
1. Innledning 4
Guovdageainnu suohkans visjon og verdier 5
Et bærekraftig Guovdageaidnusamfunn 6
2. Guovdageaidnu – Kautokeino i dag 7
Guovdageaidnus utfordringer og muligheter 7
Innsikt fra medvirkning 10
3. Satsningsområder for Guovdageaidnu 12
Satsningsområde 1: 13
It goassege okto - Aldri alene 13
Satsningsområde 2: 17
Birgejupmi buolvvas bulvii - Birgejupmi gjennom generasjoner 17
Satsningsområde 3: 19
Nanu vuođđu boahtteáigái – Utviklingskraft for framtida 19
4. Arealstrategi 24
5. Oppfølging av kommuneplanen 26

1. Innledning

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunes viktigste overordnede plan og styringsverktøy. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes samfunnsdel tar stilling til langsiktige utfordringer og muligheter, og setter mål og strategier både for Guovdageaidnusamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Planen legger føringer for all planlegging i kommunen i årene framover.

Kommuneplanens samfunnsdel vil omfatte og omtale ulike aktører i kommunen, både i tekst, mål og strategier. Begrepene som blir brukt er:

- Guovdageaidnusamfunnet – alle innbyggere og aktører som opererer innenfor de geografiske grensene til Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune
- Guovdageaidnu – omfatter områder innenfor de geografiske grensene til kommunen, inkludert Máze og andre bygder
- Guovdageaidnu márkan – tettstedet Guovdageaidnu - Kautokeino
- Guovdageainnu suohkan – organisasjonen Kautokeino kommune

I arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel er det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag, som er bygd opp tematisk etter sosial-, klima- og miljømessig-, og økonomisk bærekraft. Den er et vedlegg til samfunnsdelen.

FNs medlemsland har vedtatt 17 mål for å oppnå bærekraftig utvikling. Dette er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Regjeringen har bestemt at de 17 bærekraftsmålene til FN skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i de største utfordringene i vår tid, også i Norge.

I arbeidet med kunnskapsgrunnlaget har vi gjennomgått de sentrale utfordringene i Guovdageaidnu. Vi har sett det opp mot FNs bærekraftsmål og fått et godt grunnlag for å se bærekraftsmålene i lokal kontekst. Denne innsikten, sammen med innspill av en omfattende medvirkningsprosess, har vært førende i valg prioriterte bærekraftsmål, og valg av satsningsområder med samfunnsmål, mål og strategier.

Kunnskapsgrunnlaget vil oppdateres og videreutvikles i årene framover, slik at det gir en enda bedre oversikt over FNs bærekraftsmål og hvordan disse kan anvendes i kommunen.

Guovdageainnu suohkans visjon og verdier

Vår visjon er:

Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi

Visjonen "Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi" er valgt for å uttrykke Guovdageainnu suohkans rolle som en ledende kraft i samisk samfunnsutvikling, samt bevaring og styrking av samisk språk og kultur.

"Veiviseren i Sápmi" beskriver en ambisiøs og fremtidsrettet retning som en veiviser for det samiske samfunnet. Visjonen reflekterer Guovdageaidnus posisjon som en kulturell og språklig bærebjelke i Sápmi, der kommunen tar ansvar for å bevare og videreutvikle samisk språk, kultur, og samfunnsliv.

Som en veiviser skal Guovdageaidnu ikke bare opprettholde sin sterke samiske identitet, men også lede an og fremme samisk språk, kultur og identitet i møte med moderne utfordringer. Med denne visjonen vil Guovdageainnu suohkan forplikte seg til å ivareta både historien og fremtiden til det samiske folket gjennom vår kulturelle og språklige styrke. Visjonen viser også at vi vil bidra med kunnskapsdeling, erfaringsutveksling og samfunnsengasjement for det samiske samfunnet som helhet.

Visjonen uttrykker vilje og ønske om å utvikle Guovdageaidnu som et attraktivt samisk samfunn for både innbyggerne og næringslivet, og det skal også være rom for ikke-samisk språklige til å ville bosette seg her. Selv om hovedfokuset ligger på å bevare det samiske, er det likevel viktig at den norske kulturen får virke ved siden av det samiske. Ved å hente ut det beste fra begge kulturer får man et godt samfunn som alle kan leve i, som igjen gir positive ringvirkninger for trivsel og bolyst

Våre verdier er:

Oadjebasat - Trygg

- Vi er inkluderende og møter hverandre med respekt og tillit og vi bekjemper vold, overgrep og rasisme
- Vi er ærlige og troverdige
- Vi arbeider for at livet blir lettere og tryggere for alle som bor her

Rahpasat - Åpen

- Vi lytter til hverandre
- Vi deler informasjon
- Vi er forutsigbare og behandler alle profesjonelt.

Ovttaráđálaččat – Samskapende

- Vi bygger felleskap
- Vi legger til rette for medvirkning og forsoning
- Vi samarbeider og tar ansvar for felles mål

Duostilat - Modige

- Vi er handlekraftige og løsningsorienterte
- Vi er utviklingsorienterte og tør å gå nye veier
- Vi har mot til å ta beslutninger
- Vi benytter og fremmer samisk tradisjonell kunnskap og fører det videre til framtidige generasjoner

Disse verdiene skal gi retning til arbeidet vi gjør og hvordan vi løser kommunes samfunnsoppdrag.

Et bærekraftig Guovdageaidnusamfunn

Gjennom nasjonale føringer for regional og kommunal planlegging, er det tydelige forventninger om at kommunal sektor legger FN sine bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Bærekraftsmålene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. Sammenhengen mellom disse dimensjonene avgjør om noe er bærekraftig. Målene skal vise vei mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt

Utvikling av et bærekraftig Guovdageaidnusamfunn krever langsiktig og samordnet innsats fra kommunen og aktører i lokalsamfunnet. Kommunestyret, gjennom kommuneplanens samfunnsdel, peker ut retning og mål for å utvikle et sosialt, økonomisk og miljømessig bærekraftig Guovdageaidnu.

Sosial bærekraft handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Vi skal sikre god livskvalitet, for oss som lever nå og for kommende generasjoner.

Klima – og miljømessig bærekraft handler om at fremtidige generasjoner får overta naturen i minst like god stand som når vi overtok den, og at den menneskelige utviklingen skjer innenfor naturens tålegrense. Vi må ta bevisste og smarte valg når det gjelder bruk av de begrensede ressursene våre.

Økonomisk bærekraft handler om at vi må sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Utfordringen er å gjøre økonomien bærekraftig, såkalt grønn vekst, slik at den både sikrer menneskers behov, og holder seg innenfor naturens tåleevner. I tiden fremover vil vi få større avstand mellom innbyggernes behov for velferdstjenester og velferdssamfunnets evne til å tilby disse tjenestene.

Alle FNs 17 bærekraftsmål ligger til grunn for planleggingen, da målene er gjensidig avhengig av hverandre. Med bakgrunn i Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes utfordringsbilde vil man ha et særskilt fokus på følgende av bærekraftsmålene i samfunnsdelen og videre i plansystemet:

2. Guovdageaidnu – Kautokeino i dag

Dette kapitlet beskriver Guovdageaidnu i dag, utfordringene vi står overfor, og hva samfunnet mener er viktig.

Den forrige samfunnsdelen fra 2017 hadde Ofelaš Sámis / Veiviseren i Sápmi som visjon. Den vektla den samiske kulturen som en viktig bærebjelke og berikelse for kommunen, og at man gjennom samhandling og felles målrettet innsats bygd på glød, glede og begeistring, skulle Guovdageaidnusamfunnet videreutvikles og framstå som attraktivt, både som bosted og arena for bedriftsetableringer.

Guovdageaidnu er en samisk kommune, der majoriteten av kommunens innbyggere er samisktalende, og samisk og norsk er likestilt som forvaltningsspråk. Samisk språk, samisk kultur og samiske næringer er livskraftige i Guovdageaidnu. Samisk kultur, identitet og levesett er sentralt i samfunnslivet og det samiske er en viktig bærebjelke for kommunen.

Samene er et urfolk i Norge, og ihht §108 i Grunnloven skal det tilrettelegges for at samene kan sikre og utvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv. Beslutninger på kommunalt nivå har avgjørende betydning for at samisk språk og samisk kultur kan bevares og utvikles på en god måte. Som et av få samfunn der samisk språk og kultur er i majoritet, har Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune et samfunnsoppdrag for hele det samiske samfunnet.

Det samiske er dypt forankret i vårt samfunn og gjenspeiles i mye av kommunens arbeid. Det satses på kompetanse innen samisk språk og kultur innen alle fagfelt, planer og strategier utarbeides ut ifra et samisk perspektiv og videreutvikling av kommunen som senter i det samiske samfunnet fortsetter. Selv om hovedfokuset ligger på å bevare det samiske, er det likevel viktig at den norske kulturen får virke ved siden av det samiske. Ved å hente ut det beste fra begge kulturer får man et godt samfunn som alle kan leve i, som igjen gir positive ringvirkninger for trivsel og bolyst.

Guovdageaidnus utfordringer og muligheter

Guovdageainnu suohkan står overfor komplekse samfunnsutfordringer. Samtidig er det knapphet på ressurser. Skal vi levere riktige tjenester innenfor de rammene kommunen har også i fremtiden, må kommunens tjenestetilbud endres og omstilles. Vi må prioritere hvilke oppgaver vi skal løse. En mer helhetlig tilnærming, samarbeid på tvers av sektorer og fagområder, og samarbeid med kommunesamfunnet, frivilligheten, organisasjoner og næringslivet, blir sentralt. I tillegg må vi jobbe målrettet med tjenesteutvikling,

Guovdageaidnu har hatt en betydelig reduksjon i folketallet siden begynnelsen av 2000-tallet. Befolkningsframskrivingene framover tyder på at folketallet vil fortsette å synke framover. Det forventes en nedgang av barn og unge, samt den yrkesaktive delen av befolkningen. Antallet eldre vil øke. Nedgangen i antall yrkesaktive sammen med økningen i den eldre delen av befolkninga, vil redusere samfunnets aldersbæreevne. Dette vil utfordre både kommuneøkonomien og tjenestetilbudene i framtida.

Færre yrkesaktive medfører en kamp om riktig og nok kompetanse. Kvaliteten på tjenestene som kommunen yter til innbyggere i alle aldre er avhengig av kompetanse- og kunnskapsnivået i tjenestene. Alle deler av kommunen opplever allerede nå at det er utfordrende å rekruttere riktig kompetanse.

Den store økningen av antallet eldre i tida som kommer har innvirkning på hvordan Guovdageainnu suohkan bør planlegge samfunnsutviklinga generelt, og for dimensjonering av eldreomsorgen spesielt. Det ligger an til en dobling av antall personer over 80 år i løpet av en tiårsperiode (fra 175 i 2022 til 364 personer i 2035). Det er nødvendig med en satsning på Guovdageaidnu som et aldersvennlig samfunn.

Guovdageaidnusamfunnet har utfordringer knyttet til barn og unges oppvekstsvilkår. Vi har over tid hatt utfordringer knyttet til høy arbeidsledighet, barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt, samt trangboddhet. Dette er forhold som påvirker barns oppvekstsvilkår og øker risikoen for utenforskap. Skoleresultatene blir dårligere, og det er mobbing på skolen. Det er behov for å ta grep i oppvekstsektoren.

Barn og unges egenrapportering blant annet gjennom Ungdata undersøkelsen viser at trivselen synker, både knyttet til lokalmiljøet og skole. Psykiske helseplager øker, og det er en negativ trend knyttet til rusmidler.

Et alvorlig funn i Ungdataundersøkelsen fra 2024 blant elevene på videregående skole viser at ungdom i Guovdageaidnu er mer utsatt for seksuell trakassering enn ungdom i landet. Vold og overgrep er et samfunnsproblem i Guovdageaidnu. Studier viser at samiske samfunn opplever høyere forekomst av vold og overgrep enn mange andre deler av Norge. Vold og overgrep påvirker både enkeltpersoner og lokalsamfunnet som helhet. Dette er komplekse problemer som berører flere aspekter av livet, inkludert fysisk og psykisk helse, familiestrukturer og tryggheten i lokalmiljøet.

Guovdageaidnusamfunnet har alvorlige folkehelseutfordringer. Blant utfordringene er overvekt, diabetes, hjerte- og karsykdommer, muskel og skjelettplager, høyt blodtrykk, og psykiske helseplager. En del av dette er livsstilssykdommer ofte som følge av fysisk inaktivitet, røyking og usunt kosthold. Presset mot den samiske levemåten, samehets og diskriminering over lang tid gir også helsemessige utslag. Guovdageaidnu har hatt mange selvmord, noe som viser alvoret i utfordringene Guovdageaidnusamfunnet står overfor.

Guovdageaidnu har et levende kulturliv, noe som er viktig for et godt samfunn å leve i. Guovdageainnu suohkan er det kulturelle hovedsenteret i det nordsamiske området og ønsker å være en foregangskommune når det gjelder satsning på samisk kunst og kultur. Guovdageainnu suohkan bør bruke kulturen og språket for å fremme mulighetene innen kulturfeltet enda mer enn i dag. Samisk språk og kultur er levende i Guovdageaidnu, og det kan være et stort fortinn for å få folk til å bli eller bosette seg i Guovdageaidnu. Det er ikke mange steder i verden at samisk er et samfunnsbærende språk, og der den samiske kulturen er gjennomgående i alle samfunnsområder.

Guovdageaidnu står overfor store utfordringer som vil kreve stor innsats i møte med tiltakende miljø-, klima- og naturutfordringer. Klimaet i Guovdageaidnu har endret seg betydelig det siste århundret og vil fortsette å endre seg fremover. Klimakrisen henger tett sammen med

naturkrisen, med tap av arter og truede økosystemer på land og i vann. Vi må styrke vår robusthet og tilpasningsevne til forventede klimatiske forhold for å unngå store utfordringer og kostnader i fremtiden, ellers vil vi være sårbare.

Guovdageainnu suohkan har et generelt og grunnleggende ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor vårt geografiske område. Kommunen skal kunne opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner i kriser, og ha et minimum av beredskap på plass i hele organisasjonen. Arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser er viktig på alle nivåer, og sammen med beredskapsplaner og øvelser vil dette bidra til at vi som samfunn vil være godt rustet til å møte hendelser/ kriser som kan oppstå.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er landets største kommune i areal. Det meste av arealet i kommunen er avsatt til LNFR-formål, som også sikrer areal til reindrift, landbruk, utmarksnæringer og meahcásteapmi. Sikring av arealer til LNFR-formål er viktige for å oppnå FNs bærekraftsmål. Vår utmark gir oss kortreist, miljøvennlig og sunn mat. Våre vannressurser er rene, og forsyner oss med rent vann. Ren luft bidrar til god helse. Den tradisjonelle samiske bruken av naturen kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

Den tradisjonelle samiske naturbruken er basert på et verdisyn som vektlegger respekt for menneskets totale avhengighet av naturen; man tar det man har behov for og ikke mer, og man forvalter naturgodene også med tanke på kommende generasjoner. Samisk språk, kultur og næring er bygget på tett tilknytning til naturen og bred kunnskap om områdene der samer har oppholdt seg igjennom generasjoner. Birgejupmi er et sentralt begrep og verdi i denne sammenheng. Birgejupmi handler om det å klare seg, berges og mestre. Det er viktig verdi og livsfilosofi i det samiske samfunnet som er gjennomgående for alle samfunnsområder. Med birgejupmi som utgangspunkt har man en bærekraftig tilnærming.

Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport fra 2023 viser at blant konsekvensene av fornorskningspolitikken og urett er at samers naturbruk og sedvaner ble lite vektlagt. Fornorskningspolitikken har ført til et press både på reindriftsnæringen og meahcásteapmi.

Reindriftsnæringen er en viktig kulturbærer og næring, og med stor betydning for mange i Guovdageaidnu. Store arealer i kommunen er beite- og flytteområder for rein. Reindrifta er en arealavhengig næring og er sterkt presset på grunn av tap av beiteområder. Reindriftsnæringen er blant de som rammes hardest av klimaendringer. Kriser i reindriftsnæringen berører store deler av kommunen.

Meahcásteapmi har stor betydning for mange av innbyggerne i Guovdageaidnu. Meahcásteapmi er den måten samene benytter seg av utmarka og høster av naturen, og inkluderer en rekke aktiviteter som bærplukking, jakt, fiske, sanking av urter og andre naturressurser. Meahcásteapmi er en viktig del av manges samers husholdningsøkonomi og av folks birgejupmi. Motorisert ferdsel er en del av den samiske naturbruken, og dagens regelverk er ikke godt nok tilpasset dette.

Bosetningsmønsteret i Guovdageaidnu med spredt bosetting kan være en utfordring for kommunen som tjenesteyter. Kommunen avgjør hvor boliger kan bygges, hvilke tettsteder og bygder skal prioriteres og hvor man kan tillate spredt boligbygging og fritidsboliger. I et bærekraftperspektiv så gir spredt boligbygging større avstander, flere klimagassutslipp, økt

ressursbehov og økte kostnader for kommunal tjenesteyting. Infrastruktur (veg, vann, avløp og overvann) koster mye å etablere og vedlikeholde. Samtidig er det å legge til rette for at man kan bo i de tradisjonelle samiske bygdene viktig for identitet og stedstilhørighet. Mange av de som flytter fra de mindre bygdene i kommunen flytter ut av kommunen. I framtida må kommune og innbyggere/frivillige i større grad samarbeide om tiltak som sikrer god livskvalitet og gode levekår.

Guovdageaidnu har over tid hatt høy arbeidsledighet. Høy deltakelse i arbeidslivet er en viktig drivkraft for vekst og verdiskaping. Det å stå utenfor utdanning og arbeid vil ofte innebære også lavere deltakelse på andre samfunnsområder. Manglende tilknytning til arbeidslivet medfører gjerne utfordrende økonomiske forhold for den enkelte og kan forsterke andre utfordringer.

Guovdageaidnu suohkan har over tid hatt en målrettet satsning på næringsutvikling, og har i perioden 2019 – 2025 hatt omstillingsstatus. Omstillingsprogrammet Ovddos har arbeidet med å bidra til å skape nye arbeidsplasser og sikre eksisterende arbeidsplasser, samt øke robustheten i næringslivet og bidra til å øke innovasjonsevnen.

Boligmarkedet må henge sammen med befolkningssammensetningen i kommunen og utviklingen i næringslivet. Guovdageaidnu har over tid hatt et utfordrende boligmarked. Det er få boliger til salgs og det er få eller ingen ledige boliger ledige på leiemarkedet. Dette har vært med på å skape økte priser i boligmarkedet. Det er blitt vanskeligere for de med lav inntekt og langvarige økonomiske utfordringer å komme inn på boligmarkedet. Framtidig boligbehov må ses i sammenheng med den demografiske utviklingen, og tilstrekkelig med boliger er en forutsetning for å få til vekst i samfunnet.

Guovdageaidnu suohkan har en utfordrende kommuneøkonomi, med en lånegjeld som overstiger det årlige inntektsnivået. Økning av gjeld og kapitalutgifter tar en større og større del av driftsinntektene og det blir mindre igjen til produksjon av tjenester. Dersom kommunen ikke legger om dagens drift, vil det gå utover kommunens tjenestetilbud.

Innsikt fra medvirkning

I arbeidet med ny samfunnsdel har vi involvert alle kommunens innbyggere, og kommunens nærings- og samfunnsliv. Politisk ledelse har hatt møter med samiske institusjoner som er lokalisert i Guovdageaidnu. Vi har også hatt en dialog internt i organisasjonen. Innbyggerne har delt sine innspill, ønsker, drømmer og meninger om hvordan Guovdageaidnu skal være i framtida.

Vi har fått en bedre forståelse av hva som skaper god livskvalitet her og hva som er utfordrende. Medvirkningen har gitt oss nye perspektiver og innsikt i hva innbyggerne opplever som viktig for framtiden.

Vi har hatt et arbeidsverksted med ungdomsskole- og videregående skoleelevene i kommunen, og fått deres innspill på hva som er bra i Guovdageaidnu, hva som ikke er bra og hva slags ønsker de har for fritida og framtida.

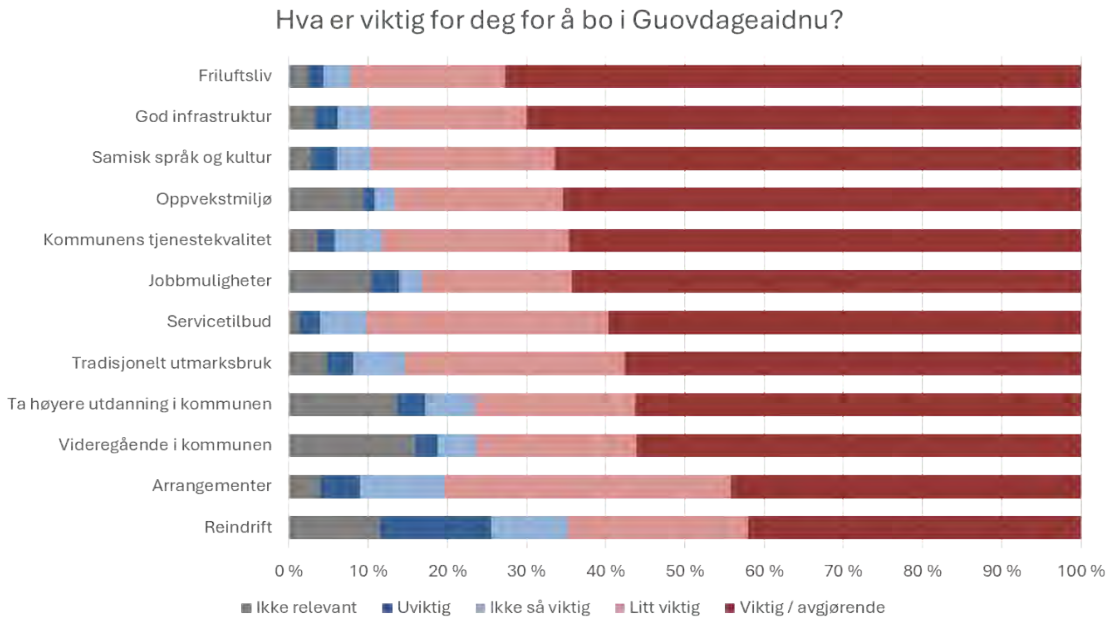
Selv om mange har deltatt i medvirkningsprosessene, så har det vært utfordrende å få til en god dialog med de yngste delene av befolkningen og unge voksne. Dette er grupper som vi vil ha fokus i oppfølgingen av samfunnsdelen, og i utarbeidelse av underliggende planer.

Fra arbeidsverkstedet med ungdom, mai 2024 – ett ord som beskriver Guovdageaidnu:

Gjennom en innbyggerundersøkelse har 700 av innbyggerne beskrevet hva som er avgjørende for et godt liv i hverdagen og i lokalsamfunnet. Innspillene belyser mange temaer knyttet til hva som gir god livskvalitet: stoltheten over å være et samisk samfunn, det samiske språket, slekt og venner, naturen og mulighetene til friluftsliv og meahcásteapmi, reindrift, de samiske tradisjonene, de kulturelle aktivitetene og arrangementene, samt livet i bygdene i kommunen. Mange har også uttrykt synspunkter på kommunens tjenestetilbud, tillitsforholdet til kommunens politikere og administrasjonen, åpenhet, inkludering og negative holdninger i samfunnet. Vi har fått meninger om kollektivtilbud, veistandarder, løshunder og hvordan vi har det rundt oss.

Fra innbyggerundersøkelsen, september 2023:

3. Satsningsområder for Guovdageaidnu

Dette kapitlet beskriver hvor vi skal være i 2037 med satsningsområder med samfunnsmål, hovedmål og strategier.

Guovdageainnu suohkan sin hovedmålsetting er:

«Guovdageaidnu skal være et bærekraftig, inkluderende og innovativt samisk samfunn, der mennesker trives, har god helse og livskvalitet, der tradisjonell kunnskap og kultur videreføres, og der nye muligheter skapes gjennom samarbeid, næringsutvikling og en ansvarlig forvaltning av naturressursene»

Kommuneplanens samfunnsdel har tre satsningsområder:

- It goassege okto - Aldri alene
- Birgejupmi buolvvas bulvii - Birgejupmi gjennom generasjoner
- Nanu vuođđu boahttáigái – Utviklingskraft for framtida

Som gjennomgående perspektiver i Guovdageainnu suohkan sitt planarbeid er folkehelse, bærekraft og samskaping.

Folkehelse er viktig fordi et godt samfunn kjennetegnes av at menneskene som bor her har det bra. Tilrettelegging for god folkehelse innebærer at Guovdageainnu suohkan vil bygge et samfunn som fremmer helse og trivsel for alle deler av befolkningen, og det er et perspektiver vi vil ha med oss i alle samfunnsområder. Vi vil særlig prioritere barn og unge, fordi tiltak rettet mot barn og unge virker for hele samfunnet. Det er svært mye i den samiske kulturen og levemåten som er sunt og helsefremmende, og dette skal vektlegges i større grad.

Bærekraft er et begrep som favner vidt og som er sentralt i kommunal planlegging. Det er viktig fordi vi må sikre en utvikling som imøtekommer våre behov i dag, uten å ødelegge for kommende generasjoner. For oss i Guovdageaidnu er et viktig bærekraftperspektiv å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur.

Samskaping mellom kommune, innbyggere, næringsliv, andre offentlige aktører, akademia og frivilligheten er en nøkkel til utvikling av vårt lokalsamfunn. Evnen til innovasjon og samarbeid vil framover stå sentralt i kommunens ulike roller som samfunnsutvikler, leder og tjenesteyter. Godt samarbeid og samskapning der alle bidrar med sine ressurser skal bidra til å gjøre Guovdageaidnu til en levedyktig, attraktiv og innovativ kommune.

Satsningsområde 1:

It goassege okto - Aldri alene

Samfunnsmålet for dette satsningsområdet er:

Guovdageaidnu lea oadjebas, fátmmasteaddji ja girjás servvodat nanu searvevuođain

Guovdageaidnu er et trygt, inkluderende og mangfoldig samfunn med et sterkt felleskap

Samfunnsmålet handler om at vi skal jobbe sammen for at alle opplever mestring, kan delta i samfunnet, arbeidslivet og i fellesskap med andre. I Guovdageaidnusamfunnet skal alle innbyggere føle seg inkludert og likeverdige, og gis de samme mulighetene. Vi skal derfor jobbe aktivt for å motvirke utenforskap og prioriterer de mest sårbare gruppene. Vi skal arbeide for økt toleranse i samfunnet.

I dette satsningsområdet skal vi ha et særlig fokus på barn og unge. Målet er å skape et miljø der barn og unge kan utvikle seg, føle seg trygge, inkluderte og danne vennskap. Gode oppvekstsvilkår er viktig for at unge skal ønske å bli boende i Guovdageaidnu som voksne, og at det skal være attraktivt å flytte til Guovdageaidnu.

Satsningsområdet handler om tilgang til gode kommunale helse- og omsorgstjenester, og at disse utvikles i tett samarbeid med innbyggerne, gjennom både medvirkning og frivillighet Reduserte økonomiske og menneskelige ressurser vil kreve at vi investerer i å forebygge helse- og sosiale problemer fremfor å behandle dem når problemer har oppstått. Likevel må kommunen gi en god og bred helse- og omsorgstjeneste for de som trenger det nå. Slik kan vi hjelpe innbyggerne samtidig som vi sikrer at innbyggerne har gode forutsetninger for å greie seg selv og hjelpe andre.

Vi blir flere eldre, og vi lever lenger. Vi skal ha et samfunn som er i stand til å møte den aldrende befolkningen. Våre eldre skal bo trygt hjemme så lenge som mulig.

Tilgang til hverdagsaktiviteter, friområder og møteplasser er en viktig del av dette satsingsområdet. Gode og inkluderende nærmiljøer skal skape trygghet, tilhørighet og identitet. Varierte bomiljøer skal gi boliger for ulike livsfaser, og mulighet til å bo hjemme lengst mulig. Vi vil arbeide for alle i Guovdageaidnu har en trygg og god bolig.

Målet er å bygge et aktivt og inkluderende samfunn der kultur og frivillighet står sentralt. Dette inkluderer støtte til kulturelle aktiviteter, idrett og frivillige organisasjoner, som alle bidrar til å skape sterke lokalsamfunn og engasjerte innbyggere. Et rikt kulturliv og fritidstilbud skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet, samt samisk identitet og kultur.

Samisk kultur står sterkt i Guovdageaidnu. Samfunnsmålet skal vektlegge viktigheten av samisk språk og kultur som en del av identiteten og felleskapet i Guovdageaidnu. Generasjonsfelleskap er en viktig del av den samiske kulturen, og de eldre er bærere av tradisjonskunnskap og språk. Møter på tvers av generasjoner skal bidra til fellesskap og tilhørighet, samt overførsel av viktig tradisjonell kunnskap.

Satsningsområdet har disse hovedmålene:

1. Barn og unge i Guovdageaidnu har en trygg og god oppvekst
2. Guovdageaidnus innbyggere har god livskvalitet og en meningsfull hverdag, der alle er likeverdige
3. Guovdageaidnu er et trygt og aldersvennlig samfunn
4. Guovdageaidnu er et samisk samfunn, hvor samisk språk, kultur og levemåte er bærebjelken

Hovedmål 1.1 Barn og unge i Guovdageaidnu har en trygg og god oppvekst

Dette skal kommunen gjøre	Alle kan bidra ved å:
- Satsing på barnehager og skoler som bidrar til trivsel, læring og gode holdninger for barn, elever og ansatte. - Gi et tilpasset tilbud som sikrer tidlig innsats og som særskilt ivaretar sårbare barn og unge - Styrke samarbeid mellom barnehagene, skolene, hjemmet og lokalmiljøet - Belyse og lede det kontinuerlige arbeidet mot vold, mobbing, utestenging, intoleranse og rasisme. - Tilrettelegge for varierte tilbud, aktiviteter og uformelle møteplasser for barn og unge - Forbedre kulturskolens tilbud - med et variert og godt undervisningstilbud som bidrar til å styrke samisk språk og kultur.	- sørge for at barn og unge blir sett og at de får den hjelpa de trenger når de trenger den - sørge for at alle barn og unge har trygge voksne rundt seg som møter dem med forståelse og respekt - inkludere alle barn i sosiale arenaer - ha nulltoleranse for mobbing - aktivt fremme inkludering og vennskap - ha en felles langsiktig satsing på ungdom som framtidig arbeidskraft og kompetanse for Guovdageaidnusamfunnet - skape tilbud, aktiviteter og uformelle møteplasser for barn og unge

Hovedmål 1.2 Guovdageaidnus innbyggere har god livskvalitet og en meningsfull hverdag – der alle er likeverdige

Dette skal kommunen gjøre	Alle kan bidra ved å:
• Legge til rette for mangfold og inkludering på tvers av funksjonsnivå, etnisitet, religion, seksuell legning og levekår.	• se livskvalitet som et felles ansvar • ta bevisste valg som fremmer god helse • være i fysisk aktivitet

• Legge til rette for at innbyggerne, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsnivå og levekår, kan ta valg som fremmer god folkehelse og livskvalitet • Stimulere til økt fysisk og sosial aktivitet, økt selvhjulpenhet og opplevelse av mestring • ha fokus på arbeid med psykisk helse, forebygging og tidlig innsats • Arbeide for økt sysselsetting blant alle, med særlig fokus på unge og utsatte grupper • Støtte og samarbeide med frivillige, institusjoner, idrettslag og foreninger om rikt og mangfoldig kultur-, fritids- og idrettstilbud og frivillig sektor • Arbeide for at alle har tilgang til gode og trygge boliger og bomiljø med møteplasser og kvaliteter som gir positive helseeffekter • Bidra til at færre er vanskeligstilte på boligmarkedet • Forbedre arbeidsmiljøet, HMS- og nærværsarbeid i hele kommuneorganisasjonen	• samarbeide for å forebygge vold og overgrep • akseptere mangfold og se på hverandre som likeverdige • ta godt imot tilflyttere og nye arbeidstakere slik at de trives og blir inkludert i Guovdageaidnusamfunnet • engasjere seg i frivillig arbeid • Skape inkluderende kultur i idrettslag og andre tilbud som øker befolkningens aktivitet • Alle kan ta initiativ til aktiviteter, prosjekter, arenaer og arrangementer som bidrar til bedre lokalsamfunn • Kulturmiljøene bidrar til et attraktivt og tilgjengelig kunst- og kulturliv • alle arbeidsgivere kan fremme inkluderende og helsefremmende arbeidsmiljø

Hovedmål 1.3 Guovdageaidnu er et trygt og aldersvennlig samfunn

Dette skal kommunen gjøre	Alle kan bidra ved å:
• Tilrettelegge for arenaer med generasjonsmøter med kulturformidling og tradisjonsbevaring. • Samhandle med frivillige for å få til gode sosiale og kulturelle aktiviteter for eldre	• ta grep for å tilpasse eget hjem • legge til rette for at eldre kan bruke kompetansen og ressursene sine i samfunnet

• Videreutvikle forsvarlige helsetjenester med mål om å øke mestring og livskvalitet og forebygge funksjonsfall • tilrettelegge for en eldreomsorg der alle bor hjemme så lenge de kan • Gjøre regelmessige forebyggende hjemmebesøk og sørge for at eldre blir sett og får den hjelpa de trenger når de trenger den • legge til rette for at våre eldre innbyggere kan ta i bruk digitale verktøy og velferdstjenester	• Stimulere til sosial deltakelse og inkludering

Hovedmål 1.4 Guovdageaidnu er et samisk samfunn, hvor samisk språk, kultur og levemåte er bærebjelken.

Dette skal kommunen gjøre	Alle kan bidra ved å:
• La samisk språk, kultur og levemåte være bærebjelke i all forvaltning og i tjenestetilbudet • styrke og øke antall samiskspråklige ved å gi alle muligheten til å lære seg det samiske språket. • styrke samarbeidet med språk- og kultur miljøer, utdanningsinstitusjoner og lokale foreninger når det gjelder samisk språk og kultur • Tilrettelegge for ivaretakelse av samisk tradisjonskunnskap • Bidra til videreføring av tradisjonell kunnskap gjennom skolene, barnehagene og kulturskolen	• Lære seg det samiske språket • Bruke samisk aktivt i ulike arenaer • Bry seg om samisk kultur og ivareta språket • Synliggjøre samisk språk og kultur • Samarbeide om samiskspråklige tiltak som styrker bruken og synligheten av samisk språk. • Opprettholde samisk tradisjonskunnskap ved aktivt bruk og dele kunnskapen

Satsningsområde 2:

Birgejupmi buolvvas bulvii - Birgejupmi gjennom generasjoner

Samfunnsmålet for dette satsningsområdet er:

Guovdageaidnu ávkkástallá ja hálddaša luondduválljodagaid ja birrasa guoddevačča t boahttevaš buolvvaide

Guovdageaidnu forvalter naturressursene og miljøet for framtidige generasjoner gjennom bærekraftig bruk.

Samfunnsmålet handler om å forvalte våre natur- og miljøressurser slik at vi tilrettelegger for dagens behov uten å ødelegge for framtidige generasjoners behov. Vår bruk av naturen er tilpasset våre omgivelser, og baserer seg på å forvalte ressursene gjennom bærekraftig bruk.

I formuleringen av satsningsområdet brukes det samiske begrepet Birgejupmi på begge språk. Birgejupmi handler om det å klare seg, berges og mestre. Det er viktig verdi og livsfilosofi i det samiske samfunnet. I forhold til naturressursene handler Birgejupmi om en bærekraftig høsting av naturressursene uten at det forringes for fremtidens generasjoner.

Guovdageainnu suohkan er Norges største kommune i areal, og våre områder er viktige for å ivareta det materielle grunnlaget for samisk kultur. Vi skal forvalte arealer, verdier og ressurser ut fra en samisk naturforståelse, og i et bærekraftig og langsiktig perspektiv.

I dette satsningsområdet adresseres også vår tids klimautfordringer. FNs klimapanel slår fast at klimaendringene har kommet og at bevisene for dette er uomtvistelige. Klimaendringer fører til ødeleggelser for mennesker og natur. Virkningene av disse endringene er mer omfattende enn tidligere antatt, og konsekvensene har vi ennå ikke sett omfanget av. Guovdageaidnu må, som resten av landet og verden for øvrig, være forberedt på klimaendringer og være rustet til å håndtere dem.

Satsningsområdet har disse hovedmålene:

1. Guovdageaidnu tar vare på naturmangfoldet og grunnlaget for samisk kultur og levemåte
2. Guovdageaidnu er et klima- og miljøvennlig samfunn
3. Guovdageaidnu har bærekraftige naturbaserte næringer og utmarksbruk

Hovedmål 2.1 Guovdageaidnu tar vare på naturmangfoldet og grunnlaget for samisk kultur og levemåte

Dette skal kommunen gjøre	Alle kan bidra ved å:
• forvalte naturområdene på en tradisjonell måte gjennom et tydelig planverk og en god oppfølging • ta hensyn til og tilrettelegge naturområder for rekreasjon og	• Opptre varsomt i naturen • Være en arealnøytral bruker • Forvalte fellesarealer på en bærekraftig måte

friluftsliv • vektlegge kunnskapsbasert ivaretakelse av biologisk mangfold i arealplanleggingen • ha næringsarealer som både ivaretar næringslivets behov og natur- og klimahensyn • Bidra til økt forståelse for den samiske naturbruken i majoritetssamfunnet og blant andre myndigheter • Arbeide opp mot sentrale myndigheter for at lovverk er bedre tilpasset samisk naturbruk • Arbeide for å beskytte viktige beiteområder for reindrift mot inngrep.	• Ta vare på egen tomt • Fremme naturmangfold i reiseliv

Hovedmål 2.2. Guovdageaidnu er et klima- og miljøvennlig samfunn

Dette skal kommunen gjøre	Alle kan bidra ved å:
• redusere klimaavtrykket i planperioden, blant annet gjennom å fremme energieffektivisering i bygg og redusere transportutslipp • ha en arealpolitikk som reduserer klimagassutslipp, opprettholder klimagassopptak og fremmer miljøvennlig adferd • Være en pådriver for miljøvennlig forbruk og sirkulær økonomi • Øke beredskapen og styrke kompetansen for håndteringen av klimaendringenes konsekvenser • Tilpasse oss klimaendringer og ytre påvirkning gjennom god planlegging, kartlegging og tiltak	• Innbyggere og bedrifter kan velge produkter med tydelig klima- og miljøprofil, • Gjenbruke framfor å kjøpe nytt • tilegne seg mer kunnskap om miljøvennlig tiltak man selv kan gjøre • Etterspørre miljøvennlige produkter og tjenester, både fra kommunen og andre • Bedrifter kan miljøsertifisere seg • Kildesortere avfall • Effektivisere energibruken • gå, sykle og bruke kollektivtransport oftere

• Sikre tilstrekkelig og trygt drikkevann for alle i Guovdageaidnu.	

Hovedmål 2.3 Guovdageaidnu har bærekraftige naturbaserte næringer, reindrift og meahcásteapmi

Dette skal kommunen gjøre	Alle kan bidra ved å:
• bidra til å sikre naturgrunnlaget for framtida for samiske tradisjonelle næringer og kulturutøvelse som reindrift og meahcásteapmi • Legge til rette for næringsutvikling og økt verdiskaping basert på lokale fornybare naturressuser • Arbeide for gode rammebetingelser for bærekraftig reindrift • Bidra til å opprettholde landbruket i kommunen og til at flere rekrutteres inn i næringen • Tilrettelegge for at landbruket har tilgjengelige arealer • Sikre rett forvaltning av lokale naturressurser • Bidra til at det finnes bærekraftig matproduksjon gjennom utnyttelse av lokale fornybare naturressurser • Bidra gjennom barnehagene og skolene til at den oppvoksende generasjon har kunnskap om bærekraftig utnyttelse av lokale ressurser	• Kjøpe lokalprodusert mat • Utøve bærekraftig meahcásteapmi • Øke egen kunnskap om hvordan utnytte lokale naturressurser på en bærekraftig måte

Satsningsområde 3:

Nanu vuođđu boahtteáigái – Utviklingskraft for framtida

Samfunnsmålet for dette satsningsområdet er:

Guovdageaidnu lea geasuheaddji sámi ja eamiálbmotservodat mii ovdána

Guovdageaidnu er et attraktivt samisk- og urfolkssamfunn i utvikling

Samfunnsmålet fokuserer på å fremme næringsutvikling, verdiskaping og innovasjon i Guovdageaidnu. Vi vil sikre at kommunen har et attraktivt næringsliv gjennom gode rammebetingelser, infrastruktur og kompetanseutvikling både blant innbyggere og i kommuneorganisasjonen. Kommunen må også sikre gode rammebetingelser for næringslivet gjennom planlegging og gode kommunale tjenester og saksbehandling.

Næringsutvikling basert på lokale ressurser har stort potensial i Guovdageaidnu. Dette gjelder både naturressurser og ressurser knyttet til samisk kultur og historie. Potensialet for verdiskaping, sysselsetting, nyskaping og innovasjon med utgangspunkt i kunst- og kulturinstitusjoner er stort. Dette inkluderer også mulighetene innenfor den samiske kulturarven, profesjonell kunst og kreative næringer. Denne utviklingen er avgjørende for å gjøre Guovdageaidnu til en attraktiv bo- og arbeidsregion, sammen med det fortrinn Guovdageaidnu har gjennom å være et levende samisk samfunn.

Gjennom samarbeid mellom samfunnsaktører vil vi skape et samfunn som ivaretar innbyggernes behov og legger til rette for utvikling. Guovdageainnu suohkan skal legge til rette for en infrastruktur som dekker fremtidens behov. Dette inkluderer å bygge ut digital infrastruktur på nivå med byer og større tettsteder, slik at innbyggere og næringsliv kan utvikle seg uten hindringer.

Vi skal være en bo- og arbeidskommune hvor det er enkelt å ta kloke klima- og miljøvalg. Det skal være mulig å velge å gå, sykle og bruke kollektivløsninger for alle, uansett helse og alder. For å få til dette må det blant annet bygges gang- og sykkelveier, og utvikles et bedre kollektivtilbud.

1. Guovdageaidnu er en næringsvennlig kommune
2. Guovdageaidnu er et attraktivt sted å bo, med infrastruktur som dekker samfunnets behov for utvikling og trivsel
3. Guovdageaidnu er et bærekraftig og kompetent samisk samfunn.

Hovedmål 3.1 Guovdageaidnu er en næringsvennlig kommune og en attraktiv reiselivsdestinasjon

Dette skal kommunen gjøre	Alle kan bidra ved å:
• Være en aktiv tilrettelegger og strategisk samarbeidspart for privat næringsliv • Tilrettelegge for vekst i samisk reiseliv, kultur- og kreative næringer og småindustri innen naturbaserte ressurser og reindrift og andre næringer som ønsker å vokse gjennom digital innovasjon	• Samarbeide med kommunen om innovasjon og næringsutvikling • Bidra til bærekraftig verdiskaping • Være en støttespiller for lokalt næringsliv, ved blant annet å handle lokalt og bruke kulturtilbudene

• Legge til rette for gründere, for flere nyetableringer og nye miljøvennlige næringer • Arbeide systematisk med omdømmebygging • sikre gode utviklingsmuligheter for eksisterende næringsliv ved å utnytte mulighetene kommunen har innen regelverket for offentlige anskaffelser til å bruke lokalt næringsliv • Tilrettelegge for opprettholdelse av et bærekraftig reiseliv basert på de unike natur- og kulturverdiene vi har i Guovdageaidnu, og bidra til å opprettholde merket som bærekraftig reisemål • Bygge reiseliv som helårig virksomhet og med en ærlig presentasjon av samisk kultur og liv med utgangspunkt i Guovdageaidnus særpreg	

Hovedmål 3.2 Guovdageaidnu er et attraktivt sted å bo, med infrastruktur som dekker samfunnets behov for utvikling og trivsel

Dette skal kommunen gjøre	Alle kan bidra ved å:
• Legge til rette for bærekraftig bosetning som ivaretar lokal identitet, samisk kultur og naturressurser, samtidig som det sikres tilgang til nødvendige tjenester og infrastruktur • Gjennom fysisk utforming berede grunnen for god folkehelse i befolkningen • Tilrettelegge tomter for bolig- og næringsbygging i Guovdageaidnu márkan og Máze	• Framsnakke Guovdageaidnusamfunnet • engasjere seg i bygdelag for være med på å bidra til levende bygder med gode bokvaliteter • næringslivet kan samarbeide med aktuelle parter om utviklingen av varierte boliger og bomiljø • Bruke tilbud og møteplasser i nærmiljøet • bidra til vedlikehold og orden i eget bomiljø

• Samarbeide for å sikre en levedyktig bosetning i Máze • Vektlegge en visuell samisk identitet i arealdisponering, arkitektur og skilting • Ta vare på og vedlikeholde kommunens bygg • Ha samfunnssikkerhet og beredskap som et gjennomgående tema i all aktivitet • Arbeide for utbygging av digital infrastruktur av god kvalitet i hele Guovdageaidnu • hensynta trafikksikkerhet i all kommunal planlegging • tilrettelegge for tilfredsstillende veier, gang- og sykkeltraseer som bidrar til en økt andel syklende og gående • Påvirke for bedring av kollektivtilbudet for å sikre et tilbud som dekker Guovdageaidnusamfunnets behov.	• Vise aktsomhet og opptre hensynsfullt i trafikken. • Gå og sykle når det er mulig

Hovedmål 3.3 Guovdageaidnu er et samhandlende og kompetent samfunn

Dette skal kommunen gjøre	Alle kan bidra ved å:
• utvikle Guovdageaidnusamfunnet i samarbeid med forskings- og utviklingsmiljøet, akademia, arbeidslivet, lokalsamfunnet og offentlig sektor • ha framtidsrettede skoler som styrker og utvikler elevenes faglige kompetanse og fremmer læringsglede og motivasjon • Gjøre innbyggerinvolvering til en integrert del av plansystemet og tjenesteutviklingen	• delta aktivt i samfunnsdebatten • bidra til et trygt debattklima • Delta i utviklingen av framtidige tjenester • Både næringslivet, organisasjoner og frivillige grupper kan samarbeide med kommunen om å løse oppgaver som tidligere har vært tjenestebaserte, men som ikke trenger å være det • Ta utdanning i samisk språk, og annen utdanning som kan være nyttig for vårt

• Arbeide systematisk med åpenhet, medvirkning og innsiktsarbeid • ha et faglig og økonomisk forsvarlig tjenestetilbud • Kommunisere tydelig om kommunens tjenestetilbud og avklare innbyggernes forventninger til disse • Arbeide systematisk med å rekruttere og beholde fagpersonell og sikre nødvendig kompetanse i tjenestene • Ha en kultur der medarbeidere og ledere arbeider aktivt med innovasjon og omstilling for å møte fremtidens behov • Være en åpen og inkluderende kommuneorganisasjon • Satse på interkommunalt samarbeid der dette gir bærekraftige gevinster.	samiske samfunn, og bidra til å bedre våre tjenester og tilbud, som for eksempel lærerutdanning, sykepleierutdanning, ingeniørutdanning og annet

4. Arealstrategi

Arealstrategien er bindeleddet som skal sikre at mål og strategier i samfunnsdelen henger sammen med kommunens arealplaner. Det er kommuneplanens arealdel som styrer arealbruken i Guovdageaidnu med juridisk bindende virkning. Arealstrategien skal legges til grunn ved neste rullering av kommuneplanens arealdel.

Gode planprosesser i arealplanleggingen er avgjørende for å sikre helhetlige og bærekraftige løsninger som ivaretar både lokalsamfunnets behov og miljøhensyn. Slike prosesser legger til rette for medvirkning fra innbyggere, næringsliv og andre interessenter, og de gir grunnlag for langsiktige og forutsigbare beslutninger.

En utstrakt dispensasjonspraksis er uheldig, da det kan undergrave formålet med kommunens arealplaner og svekke tilliten til planverket og til kommunen. Det kan føre til fragmentert utvikling, manglende koordinering og økte konflikter mellom ulike interesser. For å oppnå ønsket utvikling og samtidig bevare kommunens natur- og kulturverdier er det viktig å prioritere en god og inkluderende planprosess.

Det er første gang Guovdageinnu suohkan har utarbeidet en arealstrategi, og i prosessen er det kommet mest innspill knyttet til meahcásteapmi, og vern av reindriftsarealer. Kommunen vil i denne omgang ha en arealstrategi som er overordnet, og som skal tydeliggjøre at Guovdageainnu suohkan gjennom sin arealforvaltning skal:

- ta vare på naturens økosystemer og jobbe for en inngrepsfri natur
- styrke Guovdageaidnu som en samisk kulturbærer og sikre naturgrunnlaget for samisk kultur
- sørge for klima- og miljøvennlig vekst og utvikling
- bidra til helsefremmende, inkluderende og trygge lokalsamfunn
- basere seg på åpne og inkluderende planprosesser som fremmer medvirkning og åpenhet

Arealstrategier:

1. Arealregnskap skal utarbeides før arbeidet med kommuneplanens arealdel starter opp
2. Det skal i utbyggingsprosjekter og planarbeid, der dette er mulig, fortettes langs eksisterende infrastruktur
3. Kommunale boligfelt planlegges nær kommunale tjenester
4. Vi vil prioritere god stedsutvikling i Guovdageainnu márkan og Máze, som tar hensyn til klimaendringer, universell utforming, estetikk, grøntområder, turløyper, møteplasser og lekeplasser
5. Hensynta trafikksikkerhet og myke trafikanter i arealplanleggingen
6. Tilrettelegge for boligtomter og boliger av ulik størrelse
7. Fortettingspotensialet skal kartlegges og utnyttes før det blir lagt til rette for utbygging i nye områder. Ny utbygging bør skje i tilknytting til eksisterende byggeområder og infrastruktur.

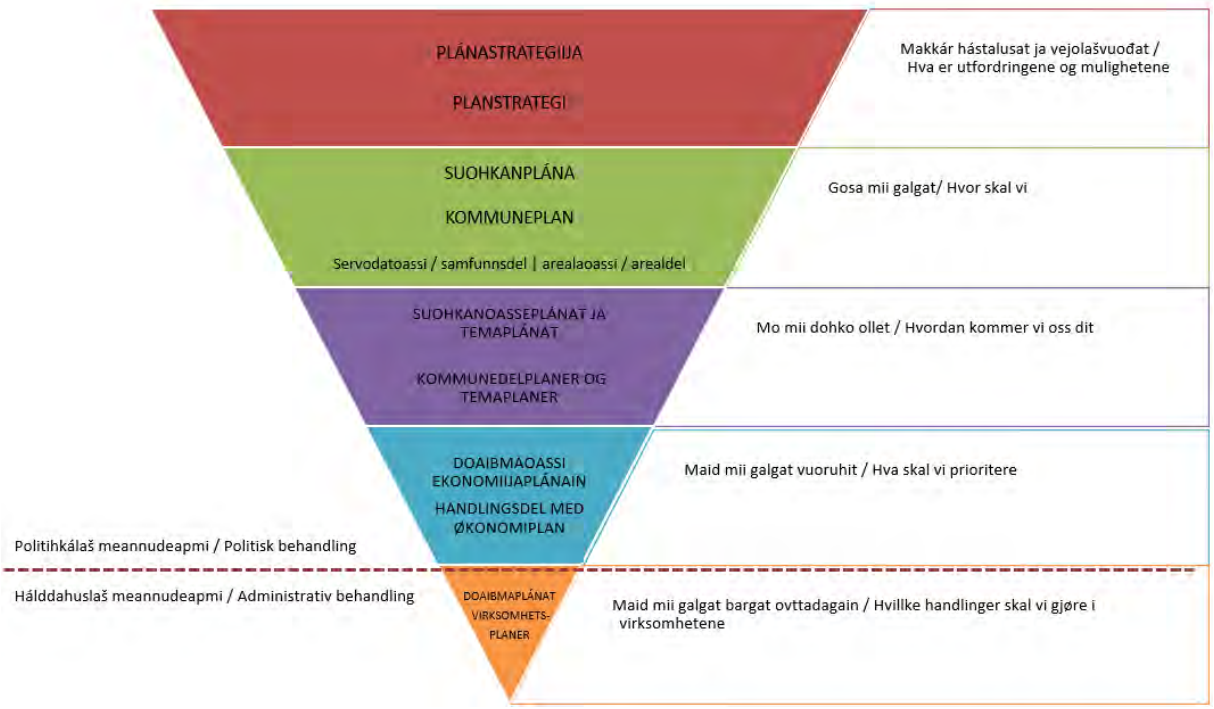
8. Ny utbygging må være tilpasset landskap og terreng, og det bør legges vekt på minimering av inngrep
9. Vi skal sikre sammenhengende naturområder med få eller ingen tekniske inngrep
10. Vi skal bidra til å sikre naturgrunnlaget for reindriftsnæringen og for meahcásteapmi
11. Sikre at alle utbyggingsplaner inkluderer grundige konsekvensutredninger i samarbeid med reindriften.
12. Sikre ivaretakelse av jordbruksarealer
13. Ny fritidsbebyggelse skal primært skje ved fortetting av eksisterende hytteområder. Det skal i utgangspunktet ikke legges til rette for fritidsbebyggelse i Máze gilli.
14. Tilrettelegge for fremtidsrettet næringsutvikling gjennom å vurdere og avsette nye områder for næring og industri i arealdelen
15. Avklare områder som kan brukes til reiselivsformål, og sikre at disse ikke kommer i konflikt med den lokale bruken
16. Gjennom planprosesser sikre god medvirkning og forankring av planene
17. Følge vedtatte arealplaner ved å innvilge minst mulig dispensasjoner
18. Arbeide for at det kan kjøres snøscooter fra boligfelt til løype
19. Arbeide for lokal forvaltning av løyper og ferdselsårer som ivaretar tradisjonelle bruksområder og meahcásteapmi
20. Arbeide for at tradisjonelle ferdselsårer vedlikeholdes

5. Oppfølging av kommuneplanen

Dette kapitlet beskriver hvordan kommunen skal jobbe for å følge opp kommuneplanens samfunnsdel, og de målene som er satt.

Planlegging handler om å gå fra kunnskap til handling. Kommunens plansystem skal være et verktøy for å gå fra mål til handling. Kommuneplanens samfunnsdel skal ligge til grunn for all planlegging og videre utviklingen av kommunen som organisasjon, og sikrer dermed at bærekraftsmålene blir innlemmet i kommunens plan- og styringssystem.

Sammenhengene i det kommunale plansystemet skal vektlegges i større grad enn tidligere. Det skal bli en tydeligere kobling mellom bærekraftsmålene, kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, oppfølgende tema- og kommunedelplaner, den årlige rulleringen av handlings- og økonomiplanen, og sektorenes virksomhetsplaner

Alle nye planer og strategier skal vise til hvilke samfunnsmål de skal bidra til å oppfylle. I Guovdageaidnu suohkan – Kautokeino kommune er handlings- og økonomiplanen kommuneplanens handlingsdel, med en fireårig økonomiplan og et årsbudsjett. Handlingsdelen beskriver hvordan kommuneplanen skal følges opp de fire neste årene, og revideres hvert år. Den gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planlegging og oppgaver, og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer. Den skal vise hvordan samfunnsmålene med tilhørende mål og strategier følges opp gjennom økonomiske prioriteringer.

Kommunens planstrategier for de neste kommunestyreperiodene vil gå nærmere inn på hvordan samfunnsmålene skal følges opp og konkretiseres i temaplaner og kommunedelplaner. Planstrategien er et politisk verktøy for å prioritere hvilke planer kommunen skal utarbeide de

kommende årene. Den tar også stilling til om kommuneplanen skal revideres helt eller delvis i løpet av kommunestyreperioden.

Planstrategien skal bidra til at det ikke lages flere planer enn nødvendig, og at de planene som blir foreslått bidrar til å styrke tverrfaglig samarbeid og innsats, med en tydelig kobling til kommunens handlings- og økonomiplan.

KUNNSKAPSGRUNNLAG 2024

August 2024

INNHOLD

1.	**INNLEDNING**	**3**
2.	**BEFOLKNINGSUTVIKLING**	**5**
3.	**GUOVDAGEAIDNU – EN SAMISK KOMMUNE**	**11**
4.	**SOSIAL BÆREKRAFT**	**15**
5.	**KLIMA- OG MILJØMESSIG BÆREKRAFT**	**35**
6.	**ØKONOMISK BÆREKRAFT**	**42**
7.	**KOMMUNEN SOM ORGANISASJON**	**50**

1. INNLEDNING

Dette dokumentet er Kommunedirektørens kunnskapsgrunnlag som skal ligge til grunn for kommunens planarbeid 2024 – 2028. For å velge riktige strategier og tiltak for å møte utfordringene må kommunens administrasjon og politikere ha et godt kunnskapsgrunnlag for planer og beslutninger.

I dokumentet er det valgt å løfte frem det som er nødvendig kunnskap for å trekke de store linjene og nå de langsiktige målene i videre planlegging. Dette dokumentet gir en oversikt over utvalgte områder som har påvirkning på hvordan Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune fungerer som lokalsamfunn og organisasjon, og er sammenfatning av eksisterende kunnskap om kommunen. Det er temaer som ikke omtales i dette dokumentet. Det betyr ikke at det ikke er viktig eller at det vil bli bortprioritert.

Planlegging for bærekraftig utvikling er forankret i plan- og bygningsloven, der formålsparagrafen slår fast at loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner. 2030-agendaen, med de 17 bærekraftsmålene for å fremme en sosial, miljømessig og økonomisk bærekraftig utvikling, skal legges til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Dokumentet gir et grunnlag for å prioritere hvilke bærekraftsmål skal ha særskilt fokus framover i Guovdageainnu suohkan / Kautokeino kommunes planlegging. For at planlegginga i kommunen skal ta utgangspunkt i bærekraftsmålene, så er dette dokumentet bygd opp med kapitler som tar utgangspunkt i FNs bærekraftsdimensjoner:

- Sosial bærekraft
- Klima- og miljømessig bærekraft
- Økonomisk bærekraft

Alle 17 bærekraftsmål ligger til grunn for planlegging, da målene er gjensidig avhengig av hverandre. Det er likevel med bakgrunn i Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommunes utfordringsbilde et særskilt fokus på følgende mål:

Det er et eget kapittel om befolkningsutviklingen, Guovdageaidnu som en samisk kommune og Guovdageaidnu suohkan / Kautokeino kommune som organisasjon.

Hvert kapittel er tematisk bygd opp med utvalgte temaer innenfor hvert kapittel. På samme måte som bærekraftsmålene overlapper hverandre, betyr det også at temaer omtalt i dette dokumentet vil overlappe. Selv om et tema er plassert under et hovedkapittel, vil det være relevant også for andre temaer og kapitler.

2. BEFOLKNINGSUTVIKLING

Befolkningens størrelse og sammensetning spiller en avgjørende rolle i en kommunens utvikling. Befolkningens alderssammensetning, med både unge og eldre, skaper rammer for og gir innsikt i hvordan det framtidige arbeidsmarkedet vil utvikle seg, og hvordan kommunens fremtid kan sikres. Kunnskap om befolkningsutvikling og sammensetning danner grunnlaget for planlegging av fremtidens tjenestedimensjonering. Denne kunnskapen ligger dessuten til grunn for å forstå folkehelseutfordringer og er et utgangspunkt for å vurdere muligheter og utfordringer for kommunen i framtiden.

Synkende folketall

Guovdageaidnu suohkan / Kautokeino kommune har 2848 innbyggere i 1. kvartal 2024. Kautokeino har siden år 2000 hatt et synkende folketall med en befolkningsnedgang på 7,2 %.

Kilde: SSB, tabell 07459

Forventes ytterligere nedgang i folketall

Befolkningsframskrivingen fremover for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune viser at reduksjonen i folketallet vil fortsette. Det er ikke mulig å nøyaktig forutsi den framtidige befolkningsutviklingen. Befolkningsframskrivingene baseres på statistiske forventninger knyttet til flyttinger, fruktbarhet, dødelighet og innvandring. Imidlertid kan virkeligheten avvike fra disse forventningene, noe som medfører en viss grad av usikkerhet knyttet til prognosene.

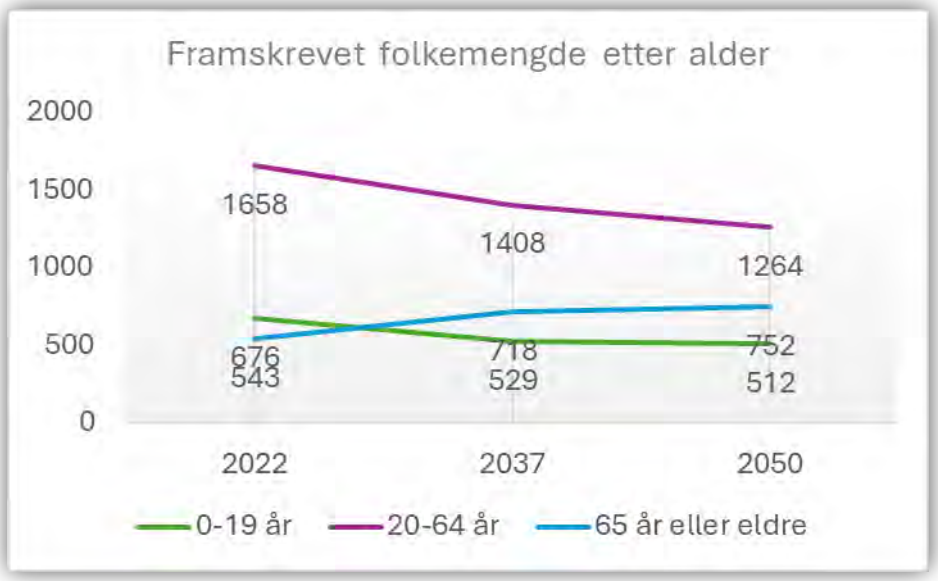
Folketallet 1. kvartal 2024	2848 innbyggere
Forventet folketall i 2034	2687 innbyggere
Forventet folketall i 2044	2584 innbyggere
Forventet nedgang 2024-2044	9,3 prosent

Kilde: SSB tabell 13600 - hovedalternativet

Antallet eldre vil øke betraktelig og barnetallet faller

Befolkningsframskrivingen for Kautokeino viser at det vil bli en stadig høyere eldreandel. Framskrivingene viser fortsatt en nedgang i antall yrkesaktive og barnetallet vil synke ytterligere. Det betyr at kommuneøkonomien vil presset av økte kostnader og fallende inntekter fra mennesker i yrkesaktiv alder. En nedgang i barnetallet medfører at oppvekstsektoren vil være i en kontinuerlig omstilling grunnet bortfall av inntekter.

Ifølge *Ny utviklingsanalyse og samfunnsanalyse for Kautokeino kommune* fra 2019 så har alderssammensetningen i Kautokeino vært forskjellig fra fylket og landet for øvrig - med over 60 % av innbyggerne mellom 20 – 66 år, og andelen eldre over 66 år under halvparten av landsgjennomsnittet. Dette er altså i ferd med å endre seg.

Kilde: SSB tabell 13600 - hovedalternativet

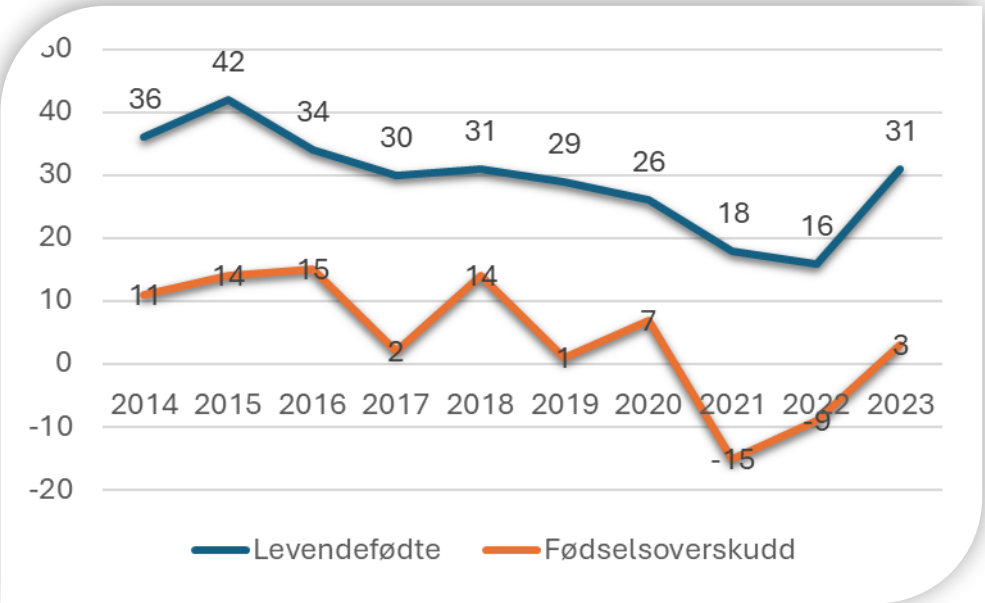
Reduksjon i samfunnets aldesbæreevne

Demografiutviklingen betyr altså både en økning i antallet eldre samtidig med en reduksjon i antallet i arbeidsfør alder. Dermed reduseres det som kalles for samfunnets aldersbæreevne. Aldersbæreevnen viser antall personer i yrkesaktiv alder (16-67 år) per antall eldre (67+ år). For Kautokeino er aldersbærevnen i 2024 3,64. Dette er lavere enn for landet som helhet (3.99) og for Finnmark (3.77). [1]

Det blir født færre barn

En faktor som spiller inn på befolkningsutviklingen er fødselsoverskudd. Dette er definert som antall fødte per år minus antall døde. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har hatt en negativ utvikling på fødselsoverskuddet.

I 2021 og 2022 hadde kommunen et fødselsunderskudd, med kun 18 og 16 levendefødte barn. I 2023 hadde man mange levendefødte barn med 31 barn, som førte til et lite fødselsoverskudd igjen.

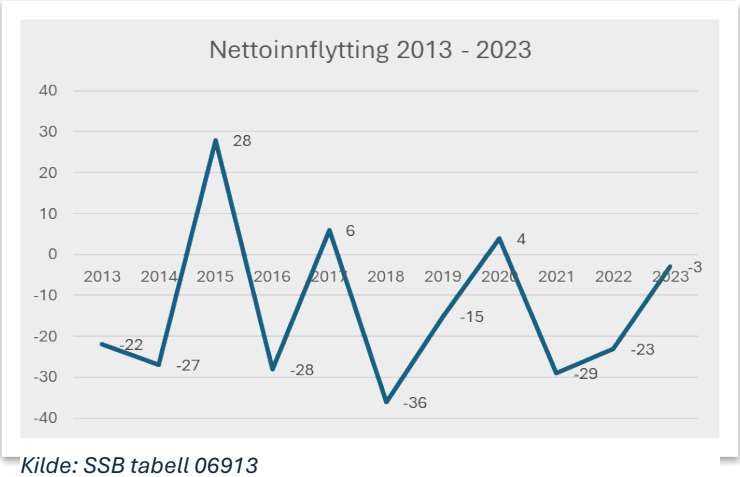
Kilde: SSB, tabell 06913

Tabellen viser at trenden er en nedgang i fødselstallet, som igjen har sammenheng med nedgang i folketallet i aldersgruppene 20 –29 år og 30 – 39 år[2]. De siste 10 årene har det vært en nedgang i befolkningen mellom 0 til 49 år, og en økning fra 50 år og oppover.

[1] Kilde: Ressursportal.no
[2] https://www.ssb.no/statbank/sq/10084905

Mange flytter ut av kommunen

Nettoflytting er antall personer som har flyttet inn til en kommune, minus antall personer som har flyttet ut.

Kilde: SSB tabell 06913

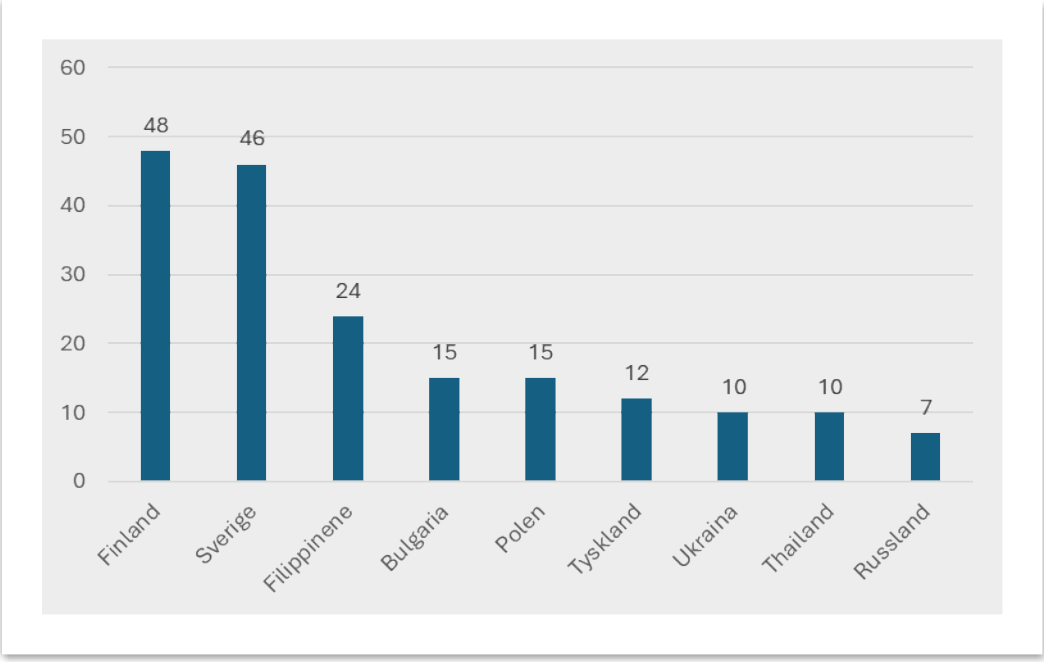
Flyttemønsteret der de unge forlater kommunen for å søke utdanning og arbeid på større steder forsterker utfordringene.

Nedgang i den yrkesaktive delen av befolkningen medfører færre hender i tjenestene, spesielt innen helse- og omsorgssektoren som allerede nå har rekrutteringsutfordringer.

Det kan også by på utfordringer med å rekruttere nødvendig kompetanse både for kommunen som arbeidsgiver og arbeidslivet for øvrig.

Innvandring

I 2024 er det 222 innvandrere, noe som utgjør 7,8% av innbyggerne. Innvandring er dermed et viktig bidrag til å holde folketallet oppe. Mye av innvandringen er arbeidsinnvandring, som bidrar å holde oppe tjenestetilbudet.

Figur: Innvandrere i Kautokeino pr. 2024 - Landene som bidrar mest (antall personer) (Kilde SSB tabell 09817)

Spredt bosetting i kommunen

Størstedelen av befolkninga er bosatt i Kautokeino tettsted, med rundt 2000 innbyggere. Resten av befolkninga er bosatt i småbygder over hele kommune. Bygdene har hatt en større befolkningsnedgang enn Kautokeino tettsted.

Folketallsutvikling pr. grunnkrets 2014 – 2024:

	2014	2016	2018	2020	2022	2024	Endring 2014 - 2024	
Gálaniitu	68	67	63	64	61	57	-11	-16 %
Siebe	105	102	95	101	90	93	-12	-11 %
Ávzi	75	78	75	71	62	67	-8	-11 %
Cunojávri	9	11	12	10	10	10	1	11 %
Soahtefielbmá	53	61	58	51	52	56	3	6 %
Mierojávri	249	236	239	210	229	221	-28	-11 %
Kautokeino - Hánnomaras	529	562	579	584	585	584	55	10 %
Kautokeino - Báktevárri	741	733	752	736	745	733	-8	-1 %
Kautokeino - Sokkisletta	221	225	219	219	204	202	-19	-9 %
Kautokeino - Sáttomaras	250	253	253	275	269	251	1	0 %
Kautokeino - Øverbygda	275	279	275	276	276	293	18	7 %
Máze	255	243	227	216	215	205	-50	-20 %
Suolovuopmi	12	12	9	7	5	7	-5	-42 %
Rágesluoppal	1	1	1	1	1	1	0	0 %
Láhpoluoppal	82	84	75	75	61	61	-21	-26 %
Uoppgitt grunnkrets	6	9	14	14	12	7	1	17 %

Kilde: Folketallsutvikling SSB tabell 04317

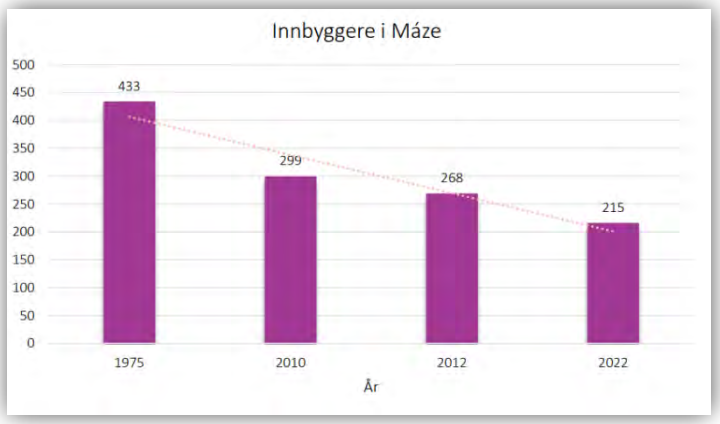
Bosetningsmønsteret i Kautokeino med spredt bosetting kan være en utfordring for kommunen som tjenesteyter. Et spredt bosettingsmønster betyr større kostnader for kommunale tjenester, som bygging og vedlikehold av vei, vann og avløp, omsorgstjenester og skole- og barnehagestruktur.

Samtidig er det å legge til rette for at man kan bo i de tradisjonelle samiske bygdene viktig for identitet og stedstilhørighet. Mange av de som flytter fra de mindre bygdene i kommunen flytter ut av kommunen. I framtida må kommune og innbyggere/frivillige i større grad samarbeide om tiltak som sikrer god livskvalitet og gode levekår.

Bærekraftige lokalsamfunn i Kautokeino har en stor betydning for opprettholdelse av samisk kultur, språk og samfunnsliv. Det at færre velger å bosette seg i Kautokeino, som er en av to kommuner der samisk er majoritetsspråk, kan være en trussel for det samiske språkets framtid.

Stor nedgang i folketallet i Máze

I Máze er utviklingen i folketallet svært negativ med en nedgang på 20% i perioden 2012-2022. I 2012 bodde det 268 innbyggere på stedet, mens det i 2022 var registrert 215 innbyggere som vist i figuren under.

En nedgang på 53 innbyggere er betydelig for et lite sted som Máze og gjør det ekstra utfordrende å opprettholde grunnleggende tjenestetilbud slik som barnehage, skole og matbutikk.

Det er et mål for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune å opprettholde og utvikle lokalsamfunnet Máze, som har en stor betydning for samisk kultur, språk og samfunnsliv. Det er derfor i 2023 utarbeidet en samfunnsanalyse og mulighetsstudie for Máze. Det er 3 kritiske forutsetninger som må være på plass for å opprettholde bosetting i Máze:

- Et langsiktig, trygt og godt barnehagetilbud til alle barn i førskolealder som ønsker det
- Et langsiktig, trygt og godt skoletilbud for 1.- 10. klassetrinn
- Tilgang på byggeklare tomter og boliger til leie

Mange av innbyggerne i Máze pendler til arbeid og fritidsaktiviteter i Kautokeino tettsted eller til Alta. Det er kritisk for bygda å opprettholde et arbeids- og samfunnsliv slik at Máze kan bevare sin attraktivitet.

3. GUOVDAGEAIDNU – EN SAMISK KOMMUNE

Kautokeino er en samisk kommune, der majoriteten av kommunens innbyggere er samisktalende, og samisk og norsk er likestilt som forvaltningsspråk. I 2023 var det 1617 personer over 18 år i kommunen innmeldt i Sametingets valgmanntall.

Samene er et urfolk i Norge, og iht §108 i Grunnloven skal det tilrettelegges for at samene kan sikre og utvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv. Beslutninger på kommunalt nivå har avgjørende betydning for at samisk språk og samisk kultur kan bevares og utvikles på en god måte. Som et av få samfunn der samisk språk og kultur er i majoritet, har Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune et samfunnsoppdrag for hele det samiske samfunnet.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunes visjon er: *Ofelaš sámis / Veiviseren i Sápmi*.

Samisk språk, samisk kultur og samiske næringer er livskraftige i Kautokeino. Samisk kultur, identitet og levesett er sentralt i samfunnslivet og det samiske er en viktig bærebjelke for kommunen.

Kautokeino finner man viktige samiske institusjoner som blant annet: Sámi allaskuvla, Beaivváš Sámi Našunálateáhter, Samisk videregående skole og reindriftsskole, International Centre for Reindeer Husbandry, Sametinget, Samisk arkiv, Samisk filmsenter, Dáiddadállu, Duodjeinstituhtta, NRK Sápmi og den samiskspråklige avisa Avvir.

Kautokeino regnes for å være det kulturelle hovedsenteret i det nordsamiske området.

Kautokeino – en språkutviklingskommune

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er en del av forvaltningsområdet for samiske språk. Det følger av sameloven at de samiske språkene og norsk er likeverdige språk, og at sørsamisk, lulesamisk og nordsamisk er likestilte med norsk i forvaltningsområdet for samiske språk.

Kommuner spiller en sentral rolle i arbeidet med å bruke og styrke samiske språk. De kommunene som er innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk har et særskilt ansvar for å tilby informasjon og tjenester til den samiske befolkningen. Oppbygging av kompetanse i samisk språk og samisk kultur er viktig for at kommunene skal kunne tilby gode tjenester til den samiske befolkningen.

Forvaltningsområdet for samiske språk er delt inn i tre kommunekategorier kalt språkutviklingskommuner, språkvitaliseringskommuner og språkstimuleringskommuner.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er en språkutviklingskommune. I en språkutviklingskommune gjelder følgende:

- Den som henvender seg muntlig på samisk til kommunens organer, har rett til muntlig svar på samisk. I språkutviklingskommuner gjelder en rett til samtidig muntlig svar (§ 3-3).
- Den som henvender seg skriftlig på samisk til kommunens organer har rett til skriftlig svar på samisk (§ 3-3).
- Den som ønsker å bruke samisk for å ivareta egne interesser overfor offentlige helse- og omsorgsinstitusjoner i språkutviklingskommuner og språkvitaliseringskommuner, har rett til å bli betjent på samisk (§ 3-5).
- Brukerne skal aktivt informeres om retten til å bruke samisk (3-3a).
- I språkutviklingskommunene skal samisk være likestilt med norsk i den interne kommunale administrasjonen og i kommunestyret. Kommunestyret i språkutviklingskommunen kan bestemme at samisk også skal være likestilt med norsk i andre folkevalgte organer (§ 3-9).

Samiske kommuner har høyere utgifter

Senter for økonomisk forskning ved NTNU har på oppdrag fra KS utredet om samiske forvaltningskommuner har merkostnader til ivaretakelse av tospråklighet og samisk opplæring som følge av rollen og lovkrav som medfører å være en samisk forvaltningskommune.

Rapporten viser at forvaltningskommunene har høyere kostnader innen grunnskole og administrasjon sammenlignet med andre kommuner. Resultatene støttes av funnene fra intervjuundersøkelsen, hvor informantene fra kommunesektoren rapporterer betydelige merkostnader i grunnskole og administrasjon som følge av språkforvaltningsansvaret. Oversetting av offentlige dokumenter og håndtering av henvendelser på samisk identifiseres som spesielle kostnadsdrivere.

Rapport: Merkostnader til ivaretagelse av tospråklighet i forvaltningsområdet for samisk språk

Samiske interesser i planarbeid

Sameloven §4-4 slår fast at kommunen har en plikt til å konsultere om tiltak og arealplaner som kan påvirke samiske interesser.

Sametinget har utarbeidet en planveileder «Veileder for sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv ved planlegging etter plan og bygningsloven(plandelen)». Planveilederen gjelder for planlegging og vedtak som kan få virkninger på naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv i det tradisjonelle samiske området.

Kommunene skal legge planveilederen til grunn i den kommunale planleggingen, planbehandlingen og behandlingen av dispensasjonssøknader.

Planveilederen konkretiserer hensyn som bør og må tas i planleggingen for å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv og som er relevant i forbindelse med kommunal planlegging

Reindrift

Reindrift er en samisk kulturspesifikk næring. Reindrift er den største næringen i kommunen, og er sammen med annen utmarksnæring en bærebjelke for samisk kultur.

Forvaltningen av reindrifta er lagt til Landsbruksdirektoratet og Statsforvalterne, og kommunen har ingen forvaltningsoppgaver.

Kommunen har et ansvar og en plikt til å ta hensyn til reindrifta. Reindrift er en arealavhengig næring, og reindriftas vern mot annen bruk av reinbeitearealene er i utgangspunktet sterkt.

Mesteparten av arealet i Kautokeino er i bruk som beiteland. Retten til å utøve reindrift er en selvstendig rett der rettsgrunnlaget er alders tid bruk og sedvane. Verktøyene som ligger i plan- og bygningsloven skal brukes slik at reindrifta har tilgang til de nødvendige arealene. Areal til reindrift skal sikres gjennom kommuneplanens arealdel.

Reindrifta i kommunen er inndelt i tre soner, Oarjjabealli (vestre sone), Guovdojohtolat (midtre sone) og Nuorttabealli (østre sone). Vår- og høstbeitet ligger mot vest i kommunen, mens vinterbeitene ligger mot øst. Pr. 31.3.23 var reintallet for Vest-Finnmark ifølge Ressursregnskapet for reindrifta 78 175 rein.

Kautokeino er landets største reindriftskommune med flest sysselsatte i reindriften i forhold til andre reindriftsområder. Det er 213 siidaandeler i reindriften i Vest-Finnmark, med 1502 personer i siidaandelene pr. 31.3.23[3]. Siidaandelen omfatter flere familier som oftest er slekt, og har en valgt leder. Ikke alle er bosatt i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune, men er tilknyttet reindrifta som utøves i kommunen.

I følge Totalregnskapet for reindriftsnæringen[4] var det 443 årsverk i Kautokeino reindrifta i 2022. Vederlag til arbeid og egenkapital var kroner 103 449,- pr årsverk i 2022.

Meahcásteapmi / Samisk utmarksbruk

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er i hovedsak et åpent, ubebygd viddelandskap med elver, sjøer, myrer og fjell. Kautokeinobefolkningen bruker utmarka gjennom hele året til multeplukking, fiske, egen vedhogst og til turgåing. Mange driver jakt/fangst, skjærer sennagress, tar ut trevirke til bygging og emner til duodji.

[3] Ressursregnskap for reindriftsnæringen 2022-2023 (landbruksdirektoratet.no)
[4] Microsoft Word - Totalregnskap dokument 2022 (landbruksdirektoratet.no)

Begrepet meahcci dekker områder som myrer, fiskevann, elver, fjell og skog, og det brukes for å beskrive områder utenfor bebyggelse, der naturressurser utnyttes til ulike formål som til eksempel bærplukking (luomemeahcci), fiske (guollemeahcci) og vedhogst (muorrameahcci). Meahcci starter ofte når man beveger seg bort fra synet av hus og bygder, og det er et sted hvor man finner nødvendige ressurser som gress, ved, bær, fisk og vilt.[5]

Elvene og de mange fiskevannene er viktige områder, og innlandsfiske gir næringsinntekt for deler av befolkningen. Giđđalodden, eller vårjakt på ender, er en gammel tradisjon i Kautokeino. Jakta har fortsatt en sterk kulturell forankring i den samiske befolkningen.

Meahcásteapmi inkluderer en rekke aktiviteter som bærplukking, jakt, fiske, og sanking av urter, som ikke bare er fritidsaktiviteter, men også en del av den økonomiske virksomheten i samiske samfunn.[6]

[5] Riseth og Solbakken, 2010, Naturbruk i Kautokeino i et kulturhistorisk lys, «Meahcci Báiki»
[6] Rune Fjellheim (2024) Lokal forvaltning av motorferdsel i Kautokeino, Alta, Karasjok og Tana kommune

4. SOSIAL BÆREKRAFT

Dette kapittelet tar for seg sosial bærekraft og bygger særlig opp under FNs bærekraftsmål 1, 3, 4, 5 og 10.

Sosial bærekraft handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. I den sosiale dimensjonen til FN ligger mål som å utrydde sult og fattigdom, god helse, god utdanning og rettferdig fordeling av goder.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har over tid hatt utfordringer, både nærings- og samfunnsmessig. Det har over tid vært høy arbeidsledighet, en stor andel innbyggere under fattigdomsgrensen og et sårbart næringsliv.

Barn og unges oppvekstsvilkår

Forutsetningene for tilhørighet, mestring og deltagelse i samfunnet skapes gjennom hele oppveksten. Trygg og stabil tilknytning til omsorgspersoner og gode voksenmodeller er viktige for at for at barn og unge skal utvikle følelsen av mestring, selvfølelse og egenverd, noe som legger grunnlag for et godt liv og god helse resten av livet. En rekke aktører er involvert gjennom oppveksten. Kommunal sektor er viktig for barn og unges oppvekst. Velfungerende barnehager, skoler og nærmiljø er viktige, og er med å skape trygge og robuste barn.

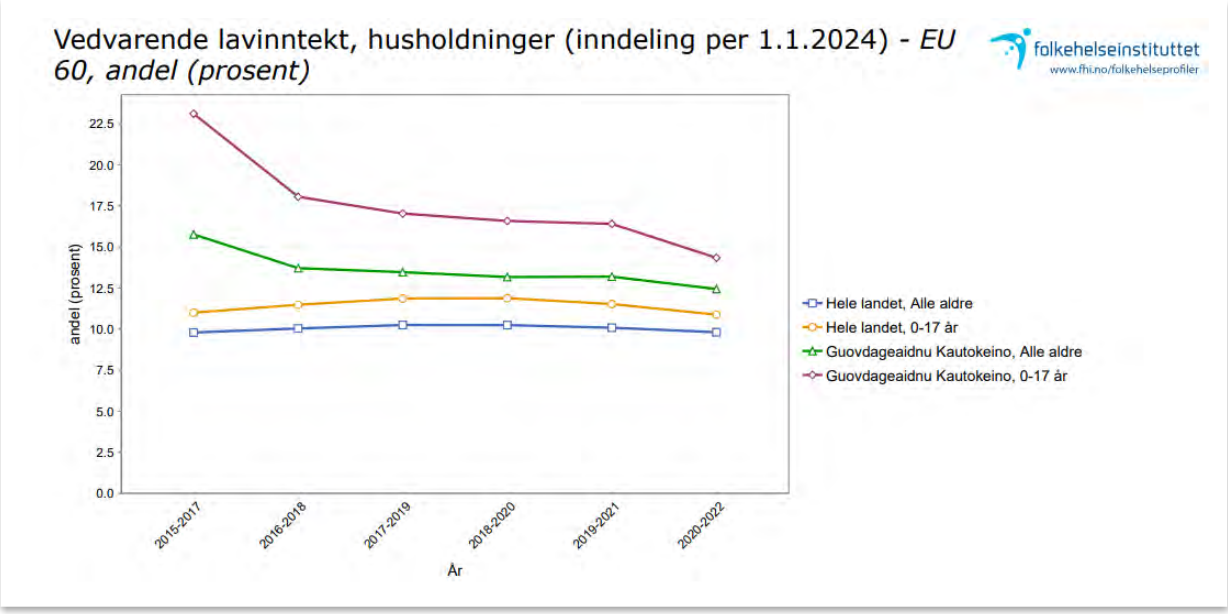
Risikofaktorer for utenforskap kan oppstår ofte tidlig i livet - i barndommen og ungdomstiden. Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barn, unge og familienes behov, er derfor først og fremst en investering i innbyggernes velferd, men må også ses på som en investering som kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.

Mange barn i vedvarende lavinntektsfamilier

Kautokeino har en høy andel av barn som vokser opp i husholdninger med vedvarende lavinntekt. Det har vært en reduksjon fra 2017 til 2022 fra 22,4% til 14 % barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt. Dette er fortsatt høyere enn landet som helhet og fylket.

Familieøkonomi har mye å si for barns oppvekst. Sammenliknet med andre barn, har barn i lavinntektsfamilier oftere psykiske og fysiske helseplager, og står i større fare for å falle utenfor. Det er derfor viktig at kommunen er spesielt oppmerksom på lavinntektsfamilier og andre utsatte familier.

Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge. I 2021 var median inntekt etter skatt blant alle privathusholdninger i Norge på 566 000 kroner. (SSB) Median betyr inntekten akkurat på midten når vi sorterer alle inntektene fra lavest til høyest. Altså har halvparten lavere inntekt, og halvparten har høyere. I Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune var medianinntekten 579 000 kroner. Det er imidlertid store forskjeller i medianinntekten blant ulike grupper, og både andelen av befolkningen og andel barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt er høyere i Guovdageaidnu enn i landet som helhet.

Trangboddhet er en levekårsindikator som kan si noe om de økonomiske og materielle forutsetningene for gode levekår. Boligstørrelse kan ha mye å si for enkeltpersoners muligheter til privatliv, avslapping og lek, og er derfor en viktig del av boligstandarden. Tallene for Kautokeino viser høyere andel barn som bor trangt.

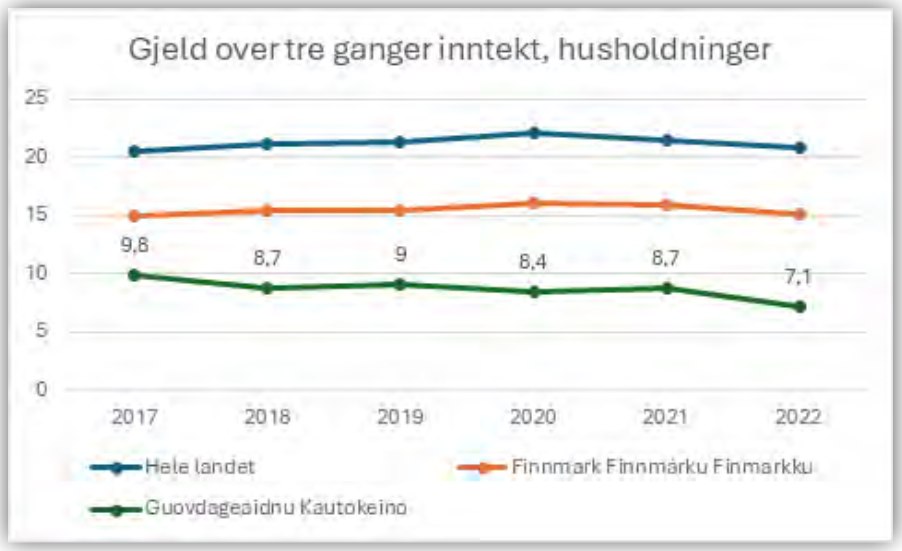
År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Geografi								
Hele landet	18,6	18,7	18,9	19,0	19,0	19,0	18,5	18,3
Guovdageaidnu Kautokeino	28,9	30,0	30,3	30,9	28,1	28,2	27,7	26,3

Kilde: Kommunehelsa statistikkbank

Dette kan ha sammenheng med at det er utfordrende å få leid bolig, og det er høye priser på utleie. Det er billigere å leie mindre boliger. Det er også høye boligpriser, noe som er utfordrende for de familiene med lavinntekt. Det er også flere aleneforsørgere enn landsgjennomsnittet, noe som gjør det vanskeligere å få lån. Dette kan gjøre det utfordrende å komme inn på boligmarkedet i Kautokeino.

I undersøkelser gjort i forbindelse med en ny utviklings- og samfunnsanalyse for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune i 2019 er det er imidlertid ikke enighet når det kommer til hvorvidt det er et problem i Kautokeino at man har en større andel av husholdninger med lavinntekt og barn i familier med vedvarende lavinntekt. Intervjuene gjort i forbindelse med samfunnsanalysen viser to grupperinger angående fattigdom i Kautokeino. En gruppe bekrefter eksistensen av fattigdom, mens andre hevder at de klarer seg bra økonomisk gjennom husholdsøkonomi og bytteøkonomi. Noen signaliserer også at trangboddhet kan være et kulturelt valg, fordi man ønsker å bo med storfamilien. Dette er også støttet av tidligere forskning[7] som påpeker at innbyggerne i Kautokeino generelt ikke føler seg økonomisk dårlig stilte til tross for begrensede inntekter. De kan berges (birget) bl.a. fordi de har en birgejupmi som omfatter en allsidig utmarksbruk / meahcceávkkástallan. Det er behov for mer kunnskap om dette slik at man kan sette inn målrettede tiltak.

Det er en mye lavere andel av husholdningene i Kautokeino som har gjeld over tre ganger av inntekten enn i landet og Finnmark for øvrig.

Kilde: Kommunehelsa statistikkbank

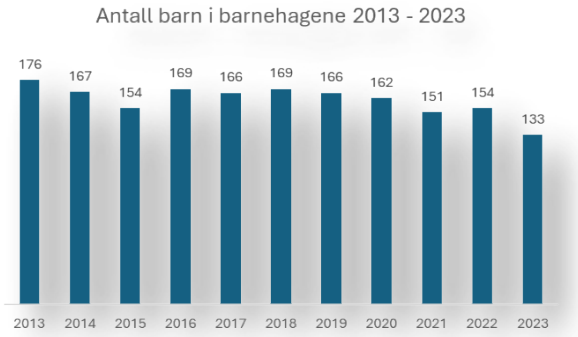
[7] Riseth, Jan Å. m.fl. (2010): Fastboendes bruk av meahcci i Kautokeino kommune og konsekvenser ved etablering av naturvernområder. Utredning 1/2010. Sámi Allaskuvla. Kautokeino http://meahcci.info/utmarkkauto2010.pdf

God barnehagedekning og oppfyller pedagognormen

Barnehagen er den arenaen etter familien som antakelig er viktigst for barna med tanke på sosialisering, lek og utvikling. Barnehage kan bidra positivt i utviklingen til barn.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunes barnehager skal ha stort fokus på samisk språk, identitet og kultur. Barnehagene skal jobbe for at alle barn, uavhengig av hjemmespråk utvikler et godt ordforråd og språkforståelse i samspill med andre barn.

Kautokeino har god barnehagedekning, og små barnehager med oversiktlige barnegrupper.. Barnehagene har store uteområder med nær tilgang til naturen. Barnehagene i Kautokeino har ingen data på foreldretilfredshet, da det ifølge kommunen har vært vanskelig å foreldre til å delta i nasjonal foreldreundersøkelse. Barnehagene har få klager knyttet til trivsel.

I barnehagefakta.no finner man nøkkeltall for barnehager i Guovdageaidnu – Kautokeino. Leke- og oppholdsareal per barn i 2023 er på 9,5 m^2 mot det nasjonale gjennomsnittet på 5,9 m^2 Det er 4,7 barn per ansatt, mot det nasjonale gjennomsnittet på 5,7 barn per ansatt. Andelen barnehager som oppfyller pedagognormen er i 2023 på 100 %, noe som er langt høyere enn det nasjonale gjennomsnittet. Andelen ansatte med utdanning som barnehagelærer er 50%, noe som høyere enn landsgjennomsnittet på 41%. Andelen ansatte med utdanning som barne- og ungdomsarbeider eller annen fagarbeiderutdanning er imidlertid lavere enn landsgjennomsnittet, med 11% mot gjennomsnittet på 23%. 5,6 % av de ansatte har imidlertid annen pedagogisk utdanning og 11,1% har annen fagarbeideutdanning. 22% av de ansatte har annen bakgrunn.[8]

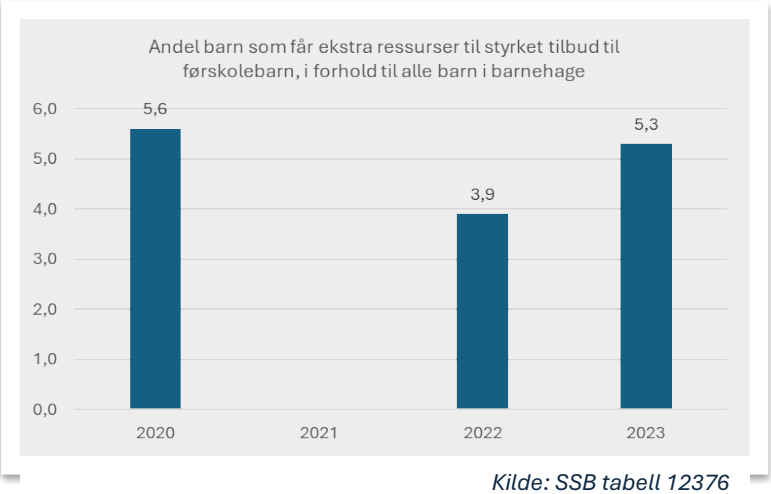
Det er i perioder høyt sykefravær i barnehagene, noe som fører til at man i perioder har mangel på pedagogisk personell. Det har også vært utfordrende å rekruttere både pedagogisk og annet personell til Máze mánáidgárdi. Kommunen har utfordringer med å rekruttere menn til barnehagene.

Mangel på pedagogisk personell gjør det mer utfordrende å avdekke og følge opp barn med spesielle behov, samt iverksette tidlig innsats for barn som for eksempel har språkvansker som artikulasjon, manglende ordforråd, begrepsforståelse etc. Tidlig innsats forebygger større hjelpebehov når barnet begynner på skolen. Det er viktig å gi

[8] Barnehager i Guovdageaidnu - Kautokeino kommune - Barnehagefakta.no

god og tidlig støtte til barn, og barnehagen har et særlig ansvar for å forebygge vansker og fange opp barn med behov for tilrettelegging.

Førskolebarn har rett til spesialpedagogisk hjelp når de har behov for det. Kommunen har en ambulerende spesialpedagog som er rundt i de ulike barnehagene som har behov for det. Kautokeino har en forholdvis lav andel barn i barnehager som får ekstra ressurser[2]. Dette er lavere enn landsgjennomsnittet og fylket.

Kilde: SSB tabell 12376

Barnehagesektoren vil være i kontinuerlig omstilling framover

Barnetallet vil falle i årene som kommer med konsekvenser på inntektssida. Dette betyr at barnehagesektoren i Kautokeino vil være i en kontinuerlig omstilling i årene framover. Man skal ha gode barnehager med tilstrekkelig bemanning for å bidra til en god og trygg oppvekst for barna. Bemannings- og pedagognormen skal bidra til sikre god oppfølging av alle barn. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har ut ifra dagens status et godt handlingsrom for å håndtere omstillingen knyttet til et lavere barnetall. Dagens status knyttet til både bemanning og areal tilsier at det er rom for å endre barnehagestrukturen.

Grunnskolene

Gode skoler har stor betydning for samfunnet. Tiltak som settes inn i skolen er befolkningsretta, noe som betyr at innsatsen i skolen når hele befolkninga. Det er 2 grunnskoler i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune, Guovdageainnu skuvla og Máze skuvla.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune tilbyr i tillegg fjernundervisning og hospitering/ språksamlinger i nordsamisk organisert ved et ressurssenter for fjernundervisning ved Máze skuvla. I skoleåret 2023/2024 hadde man 1 årsverk i fjernundervisning fordelt på 4 lærere. Det var totalt 38 fjernundervisningselever fra 25 forskjellige skoler.

Ifølge tilstandsrapporten for grunnskolen i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune 2021/ 2022, har grunnskolen i kommunen har fortsatt rimelig god

ressurstilgang, og kommer godt ut i forhold til lærertetthet og gruppestørrelse. Tallene viser at det kun er 0,2 flere elever på småskoletrinn enn ungdomstrinn.

Grunnskolepoeng viser resultatet av opplæringen og er på den måten en god indikator på hvor grunnskolen i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune ligger sett i forhold til gjennomsnittet for landet og fylket. Skoleåret 2020/21 var Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune 0,8 % under lands gjennomsnittet, for skoleåret 2021/22 ligger kommunen 1,1% over landsgjennomsnittet og for skoleåret 2022/23 så ligger kommunen 0,5 % over landsgjennomsnittet.

Det har vært en økning i antallet elever på barnetrinnet som skårer på lavere mestringsnivå i de nasjonale prøvene, noe som er bekymringsfullt. Når det gjelder laveste mestringsnivå i regning for 5. trinn så er dette langt høyere enn for fylket og landet som helhet. Dette kan skyldes mangel på kvalifiserte lærere, mangel på samiske læremidler og dårlig undervisningslokaler. Når det gjelder leseferdigheter, så foreligger det ikke tall på grunn av regler for offentliggjøring.

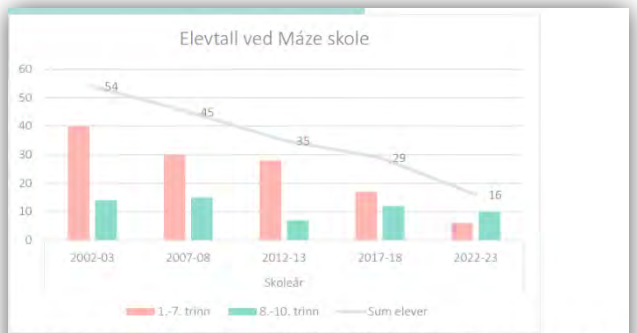
Andelen elever med vedtak om spesialundervisning er litt høyere enn landsgjennomsnittet.

Det samiske perspektivet innenfor skole er lovfestet gjennom opplæringsloven. Alle elever i grunnskolealder som bor i språkutviklingskommuner eller språkvitaliseringskommuner. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er en språkutviklingskommune. Disse elevene skal ha opplæring i samsvar med Læreplanverket for Kunnskapsløftet – samisk, jf. opplæringsforskriften § 1-2 første ledd. Elevene i kommunen er i et skolemiljø hvor så godt som all undervisning foregår på samisk og hvor undervisningskonteksten er samisk. De fleste elevene på skolene har samisk som førstespråk.

Det er en stor utfordring med skolene som følger det samiske læreplanverket at det mangler læremidler på samisk. Det er ikke lærebøker i alle fag på alle trinn. Utfordringen er størst på de høyeste klassetrinnene, og hvor bruk av norske lærebøker blir alternative alternativ. Det finnes også få digitale læremidler på samisk. Læremiddelsituasjonen utfordrer muligheten til å gi en fullgod opplæring på samisk. Kommunen som skoleeier skal sørge for at alle skoler har tilgang på nødvendige læremidler for å kunne oppfylle kompetansemålene i faget, men kommunene har ikke plikt til å utarbeide nye læremidler.

Stor nedgang i elevtallet ved Máze skuvla

Skolen i Máze er en 1-10 skole med elever både på barne- og ungdomstrinnet. I likhet med de fleste distriktsskoler i landet har elevtallet ved Máze skole blitt betydelig redusert de siste 10-årene.

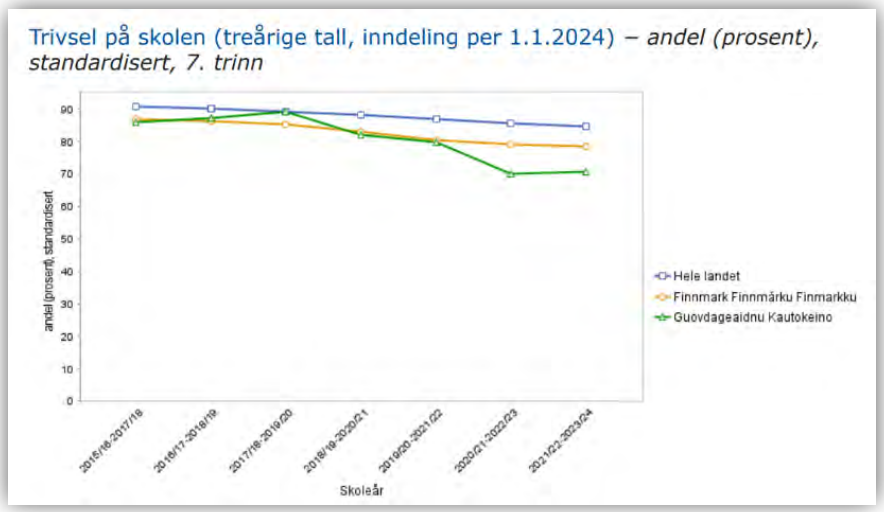
Figur: Elevtallsutvikling ved Máze skole, 2002-03 til 2022-23. (Kilde: Utdanningsdirektoratet – Grunnskolens informasjonssystem)

Tall fra Utdanningsdirektoratet viser at elevtallet har gått fra 54 elever i skoleåret 2002-03 til 16 elever i 2022-23.

Trivselen på skolene synker

Trivsel på skolen er en av faktorene som påvirker elevenes motivasjon for å lære, og dermed deres evne til å mestre de utfordringene skolehverdagen gir. Trivsel kan på lengre sikt ha betydning for frafallet blant elever på videregående utdanning.

For skoleåret 2023/2024 svarer 71% av elevene at de trives på skolen, i følge tall fra kommunehelsa statistikkbank[9]. Dette er langt lavere enn landsgjennomsnittet og lavere enn i fylket for øvrig. Trivselen på skolen er blitt redusert de siste årene. Dette kan ha sammenheng med at Guovdageainnu skuvla har hatt midlertidige lokaler i påvente av nytt skolebygg. Nytt skolebygg ble tatt i bruk våren 2023.

[9] Kommunehelsa statistikkbank

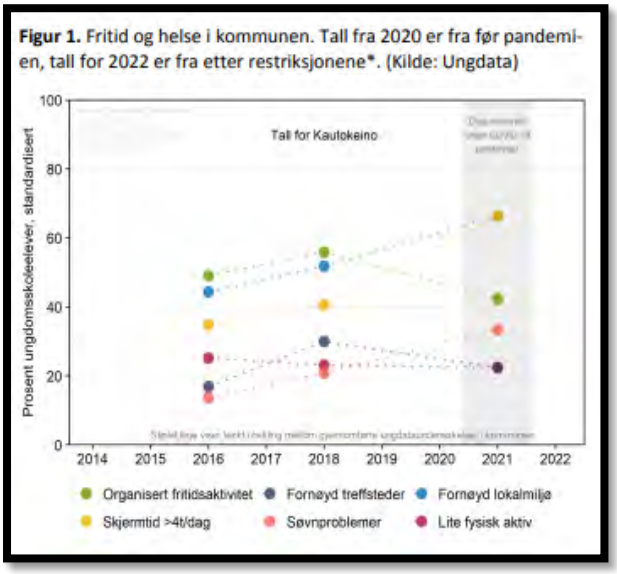
Mobbing er et alvorlig problem som rammer mange unge. For Kautokeino ser vi at andelen på 7. trinn i skoleårene 2021/22 – 2023/24 som rapporterer at de har opplevd mobbing er på 12,1 %, noe som er høyere enn landsgjennomsnittet og fylket for øvrig[10].

Fornøyde med lokalmiljøet, men mangler møteplasser

Trygge og sunne lokalmiljøer er særlig viktig for barn og unges velferd, fordi de som regel bruker lokalmiljøet i større grad og på en annen måte enn foreldre og andre voksne. De fleste ungdommer I kommunen er fornøyde med lokalmiljøet sitt, men er mindre fornøyd med møteplasser for ungdom.

Ungdata undersøkelsen for Guovdageaidnu fra 2021 viser et fall i deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter og en økning i skjermtid og søvnproblemer. Undersøkelsen viser ikke en økning i egentreningen.

Figur 1. Fritid og helse i kommunen. Tall fra 2020 er fra før pandemien, tall for 2022 er fra etter restriksjonene*. (Kilde: Ungdata)

Oppvekstprofilen for Guovdageaidnu viser at 41% av ungdommene på 17 år trener sjeldnere enn ukentlig, noe som er en betydelig lavere andel enn i fylket og landet som helhet. Enn større andel av ungdommene har også overvekt og fedme. Tallene for 2021 viser likevel at en høy andel er fornøyd med helse og har høy tilfredshet med lovet og lav andel som rapporterer om psykiske plager. 18,5 % av ungdommene i ungdata undersøkelsen fra 2021 oppgir å ha vært beruset, noe som er høyere enn landsgjennomsnittet på 12,7%.

I Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunes innbyggerundersøkelse fra 2023 ble mangelen på fritidsaktiviteter og treningsmuligheter påpekt av mange innbyggere. I workshopen for ungdom våren 2024 har mange unge gitt innspill på at man ønsker muligheten for gratis trening på treningssenter.

Kommunen har en sentral rolle i å sørge for at det er gode og rimelige fritidstilbud og møteplasser i lokalsamfunnet for barn og unge, og legge til rette for at frivilligheten får drive og utvikle gode tilbud til denne målgruppen.

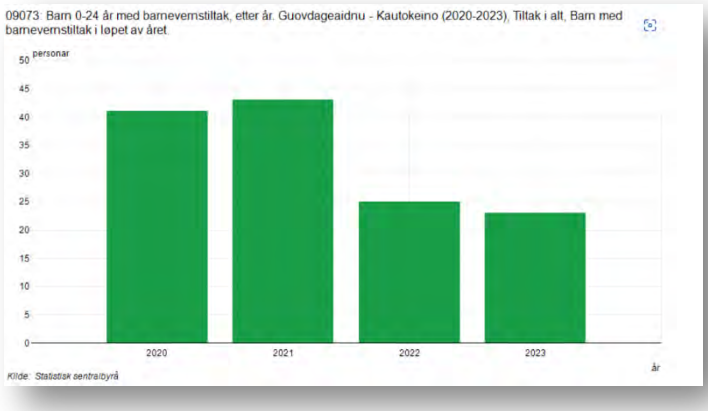
Nedgang i andel barn med barnevernstiltak

Barnevernet hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg. Mange av barna som mottar tiltak fra barnevernet har er vanskelig barndom og dette preger livene deres videre. Unge

[10] Kommunehelsa (fhi.no)

voksne med erfaring fra barnevernet har en høyere risiko for marginalisering på en rekke livsområder.

Det er en nedgang de siste årene på antall barn med barnevernstiltak fra 43 barn i 2021, til 23 barn i 2023.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunes oppvekstprofil gir et godt øyeblikksbilde av oppvekstvilkårene i kommunen[11]:

Tema		Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Oppvekstbarometer for Guovdageaidnu Kautokeino
Befolkning	1	Andel barn, 0-17 år	21,1	18,8	20,3	prosent	
	2	Innvand. og norskf. med innv.foreldre	3,2	15,5	21,0	prosent	
Levekår	3	Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	14	8,8	11	prosent	
	4	Barn i familier som mottar sosialhjelp	5,8	7,4	6,3	prosent	
	5	Bor trangt, 0-17 år	26	21	18	prosent	
	6	Barn med barnevernstiltak, 0-17 år	3,9	4,6	3,5	prosent	
	7	Unge som står utenfor, 15-24 år	8,8	7,8	7,6	prosent (a,k)	
	8	Mottakere av uførepensjon, 18-29 år	-	2,2	2,2	prosent (a,k)	
Barnehage og skole	9	Bemanning i barnehage, oppfylt	100	48	63	prosent	
	10	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	-	27	24	prosent (k)	
	11	Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	54	30	26	prosent (k)	
	12	Trives på skolen, 7. trinn	71	79	85	prosent (k)	
	13	Mobbes på skolen, 7. trinn	12	9	8,4	prosent (k)	
	14	Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	43,3	41,9	43,0	poeng (k)	
	15	Gjennomføring i vdg. opplæring	72	70	80	prosent (k)	
Fritid og nærmiljø	16	Fornøyd med treffsteder, 2021	22	46	46	prosent (a,k)	
	17	Med i fritidsorganisasjon, 2021	42	56	60	prosent (a,k)	
	18	Fortrolig venn, 2021	87,2	85,7	88,1	prosent (a,k)	
	19	Ensomhet, 2021	29	29	25	prosent (a,k)	
	20	Regelbrudd, Ungd. 2021	17	12	8,6	prosent (a,k)	
	21	Skjermtid over 4 timer, 2021	66	57	49	prosent (a,k)	
Helse og helseatferd	22	Fornøyd med helsa, 2021	70	64	68	prosent (a,k)	
	23	Høy tilfreds. med livet, Ungd. 2021	60	52	49	prosent (a,k)	
	24	Psykiske plager, 2021	7,8	17	17	prosent (a,k)	
	25	Psykiske sympt./lidelser, 15-24 år	108	189	176	per 1000 (a,k)	
	26	Søvnproblemer, 2021	34	33	31	prosent (a,k)	
	27	Har brukt cannabis, 2021	-	1,8	3,1	prosent (a,k)	
	28	Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	41	34	28	prosent (k)	
	29	Overvekt og fedme, 17 år	36	31	22	prosent (k)	
	30	Alkohol, har vært beruset, 2021	18,5	13,3	12,7	prosent (a,k)	

[11] Last ned oppvekstprofil for kommuner og bydeler - FHI

Kultur

Kautokeino har et levende kulturliv. Samisk kultur, identitet og levesett er sentralt i samfunnslivet og det samiske er en viktig bærebjelke for kommunen. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune som det kulturelle hovedsenteret i det nordsamiske området ønsker å være en foregangskommune når det gjelder satsning på samisk kunst og kultur.

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino er i 2022 rangert som nummer 23 blant Norges kommuner i Norsk kulturindeks[12]. Norsk kulturindeks er en årlig oversikt over kulturtilbud og kulturaktivitet i norske kommuner og fylker. Målsetningen med Norsk kulturindeks er å beskrive det faktiske kulturtilbudet og den faktiske kulturbruken i et gitt område.

	Poeng	Plassering
Kunstnere	57	3
Kulturarbeidere	38	10
Museum	10	92
Kulturarrangement	20	57
Kino	0	288
Bibliotek	13	324
Scenekunst	57	2
Kultur for barn	17	302
Sentrale tildelinger	3	184
Frivillighet	20	98

Kommunen scorer svært høyt på kategoriene scenekunst, kunstnere og kulturarbeidere.

Kommunen scorer lavt på bibliotek, kino og kultur for barn.

I innbyggerundersøkelsen for 2023 var det mange innbyggere som trakk fram mangler ved kulturskoletilbudet i kommunen.

Deltakelse i utdanning og arbeid

Deltakelse i arbeidslivet er avgjørende for å redusere ulikhet og bekjempe fattigdom. Det å stå utenfor utdanning og arbeid vil ofte innebære også lavere deltakelse på andre samfunnsområder. Manglende tilknytning til arbeidslivet medfører gjerne utfordrende økonomiske forhold for den enkelte og kan forsterke andre utfordringer.

Kommunesektoren har en unik posisjon til å forebygge og forhindre utenforskap. Kommunen er til stede der folk bor og lever sine liv. Gjennom sin tilstedeværelse og sitt tjenesteapparat kommer kommunen i kontakt med innbyggere som av ulike årsaker står i fare for å falle utenfor. En viktig forutsetning for å lykkes er at det er politisk vilje til å investere i innsats over tid og at lokalpolitikerne tar eierskap til arbeidet.

Utenforskap betegner mennesker eller grupper som står på utsiden av fellesskapet. Det kan være personer som står utenfor skole- og arbeidsliv og som har et svært begrenset sosialt nettverk eller som ikke opplever tilhørighet til samfunnet. De mest utbredte

[12] Norsk kulturindeks

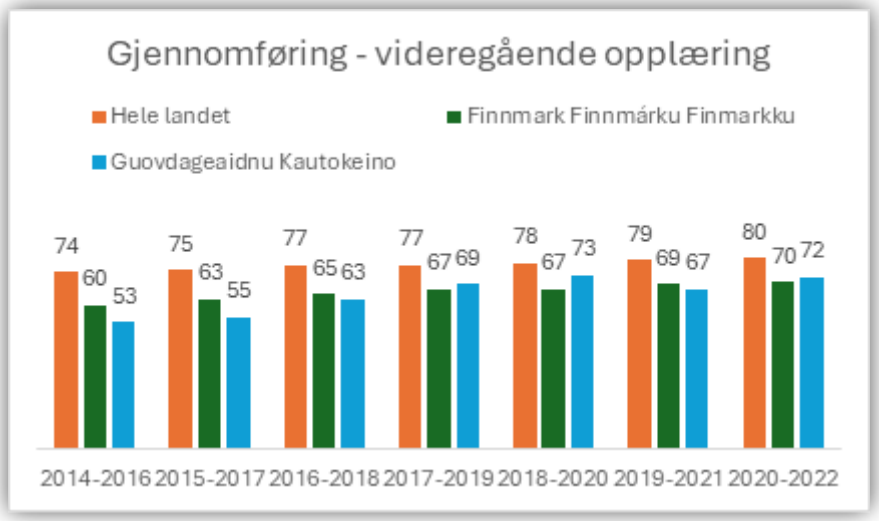
årsakene til utenforskap er psykiske helseproblemer, ensomhet, rus- og alkoholproblemer, fattigdom, omsorgssvikt, frafall i videregående opplæring, langvarig sykefravær, nedsatt funksjonsevne, mobbing, manglende integrering og arbeidsledighet.

Alle kan oppleve vanskelige situasjoner i livet, som sykdom eller arbeidsledighet. Samfunnsutfordringen er når disse utfordringene følger strukturelle mønstre. Hvis sosiale problemer vokser – og særlig hvis de konsentreres i bestemte befolkningsgrupper eller geografiske områder – vil de kunne forsterke hverandre, bite seg fast og i verste fall overføres til stadig nye generasjoner.

Personer med lav utdanning og manglende kompetanse er overrepresentert blant de som står utenfor arbeid eller utdanning og som heller ikke mottar alderspensjon. Kompetanse ser ut til å bli stadig viktigere for deltakelse i arbeidslivet, og det har det blitt et sterkere skille mellom de som har fullført videregående utdanning og de som ikke har det.

Gjennomføringen i videregående opplæring øker

Kautokeino har hatt en økning i gjennomføring i videregående opplæring siden 2014-2016, da man hadde en gjennomføring på 53% til en gjennomføringsprosent på 72% i 2020-2022. Man ligger nå over gjennomsnittet for Finnmark.

Kilde: Kommunehelsa statistikkbank

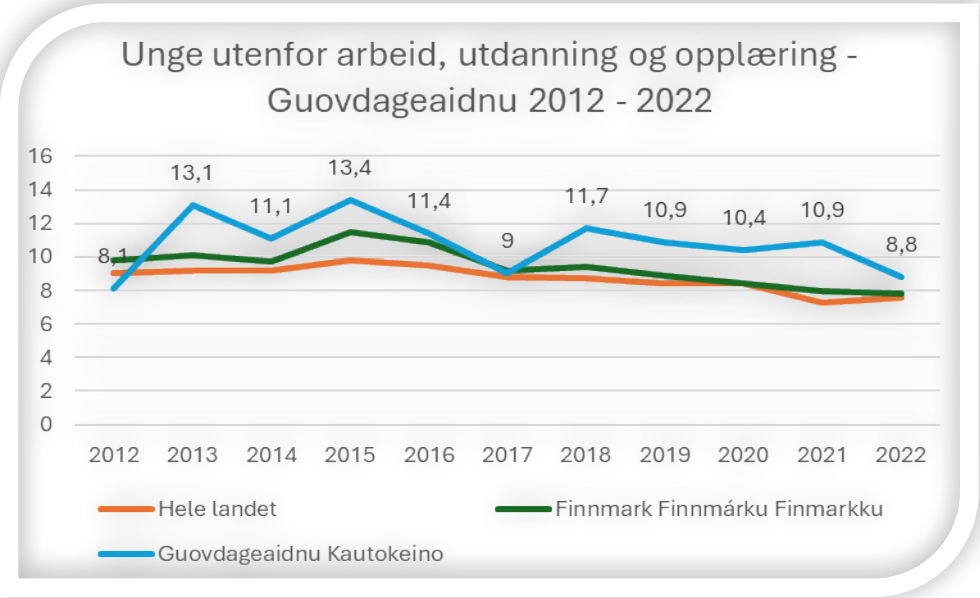
Gapet til landsgjennomsnittet er adskillig mindre enn tidligere. Det har vært en særskilt satsning på Samisk videregående skole og reindriftsskole for å følge opp elevene for å unngå frafall. Det er også en sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og elevenes gjennomføring av videregående skole. Disse tallene er delvis anonymisert for Kautokeinos vedkommende, slik at man ikke fullt ut kan se sammenhengen mellom foreldrenes utdanning og elevenes gjennomføring.

Nedgang i ungt utenforskap

Ungt utenforskap er en utfordring. Når barn og unge sliter med å fullføre skole og utdanning, gir det store ringvirkninger for individ og samfunn.

NEET (Not in Employment, Education or Training) er et statistisk måltall som viser hvor mange unge i alderen 15-29 år som på måletidspunktet verken var i arbeid, utdanning eller deltok på arbeidsmarkedstiltak. NEET er en svært sammensatt gruppe og kan bestå av personer som har tatt et friår fra utdanningsløpet, arbeidsledige, personer med helseutfordringer og personer som er hjemmeværende og forsørges av andre. De fleste i NEET-gruppa finnes ikke i noen registre for arbeid, utdanning eller hos NAV, og det er derfor lite kunnskap om disse.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har hatt en nedadgående andel av NEET de siste årene. I 2022 var 8.8 % av befolkningen i aldersgruppen utenfor arbeid , utdanning og opplæring. Landsgjennomsnittet var på 7.6 %.

Kilde: Kommunehelsa statistikkbank

Befolkningens helse

Livskvalitet, trivsel, tilhørighet og god helse er avgjørende for et sosialt bærekraftig lokalsamfunn. En frisk befolkning som deltar i jobb og fritidsaktiviteter er en av kommunens viktigste ressurser. Å sikre dette er en viktig del av kommunens folkehelsearbeid.

Folkehelse handler også om de økonomiske, fysiske, psykiske og miljømessige forholdene som påvirker helsetilstanden. Folkehelsearbeid handler om å bygge et samfunn som gjør det lett for hver enkelt innbygger å ta vare på sin egen helse.

Folkehelsearbeid er alt forebyggende arbeid vi gjør i alle kommunale tjenester og i samfunnsplanlegginga. Det er to hovedmål for folkehelsearbeidet:

- Bedre helsetilstanden
- Utjevne sosiale ulikheter

Det er store folkehelseutfordringer i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune, og det er påkrevd med et stort fokus på folkehelse og forebygging.

Folkehelseprofilen til Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune gir et godt øyeblikksbilde over befolkningens helse og faktorer som påvirker den.

Tema		Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Guovdageaidnu Kautokeino
Befolkning	1	Andel barn, 0-17 år	21,1	18,8	20,3	prosent	
	2	Andel unge eldre, 65-79 år	15,3	15,1	13,9	prosent	
	3	Andel over 80 år	4,1	4,5	4,5	prosent	
	4	Andel 80 år+, framskrevet til 2050	12,3	11,4	10,4	prosent	
	5	Personer som bor alene, 75 år +	31,3	43,9	42,0	prosent	
	6	Befolkningsvekst	-1	-0,023	1,2	prosent	
Oppvekst og levekår	7	VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	77	74	81	prosent	
	8	Vedvarende lavinntekt, alle aldre	12,4	8,1	9,8	prosent	
	9	Inntektsulikhet, P90/P10	2,5	2,7	2,8	-	
	10	Leier bolig, 45 år +	14,3	14,0	12,4	prosent	
	11	Bor trangt, 0-17 år	26	21	18	prosent	
	12	Gjeld større enn 3 ganger inntekt	7,1	15,2	20,8	prosent	
	13	Unge som står utenfor, 15-29 år	10,7	9,5	9,5	prosent (a,k)	
	14	Stønad til livsopphold, 20-66 år	21,0	19,0	17,4	prosent (a,k)	
	15	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	-	27	24	prosent (k)	
	16	Gjennomføring i vdg. opplæring	72	70	80	prosent (k)	
	17	Høy tilfredshet, Ungdata 2021	60	52	49	prosent (a,k)	
Miljø, skader og ulykker	18	Valgdeltakelse	67,3	60,1	62,4	prosent	
	19	Drikkevann, hygienisk og stabilt	100,0	89,8	93,4	prosent	
	20	Luftforurensning, eksponert (ny def.)	0	0	46	prosent	
	21	Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2021	93	88	85	prosent (a,k)	
	22	Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2021	42	56	60	prosent (a,k)	
Helse-relatert adferd	23	Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	41	34	28	prosent (k)	
	24	Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2021	66	57	49	prosent (a,k)	
	25	Røyking, kvinner	-	3,6	2,4	prosent (a)	
Helsetilstand	26	Forventet levealder, menn	77,0	78,0	80,3	år	
	27	Forventet levealder, kvinner	83,9	82,6	84,0	år	
	28	Utd.forskjellen i forventet levealder	-	5	5,1	år	
	29	Overvekt og fedme, 17 år	36	31	22	prosent (k)	
	30	Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	128	177	168	per 1000 (a,k)	
	31	Muskel og skjelett, 0-74 år	281	320	313	per 1000 (a,k)	
	32	Hjerte- og karsykdom	16,2	19,2	17,2	per 1000 (a,k)	
	33	Tykk- og endetarmskreft, nye tilfeller	-	72	84	per 100 000 (a,k)	
	34	Vaksinasjonsdekning, influensa, 65 år+	48,2	48,6	62,3	prosent	

Folkehelseindikatorer, fremtidens folkehelseutfordringer, og bruk av helse- og omsorgstjenester i Kautokeino

Kilder: FHI, kommunedata, Ungdata 2024, Ungdata junior 2024

Folkehelseindikatorer

Befolkning

- Andel unge eldre (65-79 år) er høyere enn i landet som helhet
- Andel barn er noe høyere enn landet som helhet
- Personer som bor alene 75+ er lavere enn i landet som helhet
- Andel 80+ i 2050 vil bli høyere enn i landet som helhet

Oppvekst og levekår

- Andel mellom 30-39 år som tar høyere utdannelse er lavere enn lander som helhet, spesielt blant menn
- Andel som gjennomfører videregående opplæring er lavere enn landet som helhet, spesielt blant menn
- Andel unge mellom 15-29 år som står utenfor er høyere enn landet som helhet
- Andel unge som føler tilfredshet med livet er høyere enn landet som helhet
- Andel som bor i husholdning med lav inntekt er høyere enn lander som helhet.

Miljø, skader og ulykker

- Valgdeltakelsen er høyere enn i landet for øvrig
- Andelen ungdomsskoleelever som opplever at det er trygt å ferdes i nærområdet på kveldstid, er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået.
- 56% av ungdomsskoleelever er med i en fritidsorganisasjon

Helserelatert atferd

- Andelen 17-åringer som oppgir at de trener sjeldnere enn ukentlig er høyere enn i landet som helhet
- En høyere andel av ungdommer på VGS har vært beruset i løpet av det siste året enn ellers i landet
- 19% av ungdomsskoleelever oppgir å ha vært beruset på alkohol det siste året, dette er høyere enn ellers i landet.
- En lavere andel av ungdomsskoleelever angir å ha brukt hasj enn ellers i landet

Helsetilstand

- Gjennomsnittlig levealder for menn er 77 år. Dette er 3,3 år kortere enn gjennomsnittlig levealder for menn i Norge

- For kvinner er forventet levealder 83,9 år. Dette er omtrent det samme som for kvinner i Norge.
- Det er større grad av overvekt og fedme blant 17 åringer enn i landet som helhet
- En lavere andel av befolkingen oppgir psykiske symptomer/lidelser enn i landet som helhet
- Det er mindre forekomst av hjerte/karsykdom enn i landet som helhet
- Det er økt forekomst av diabetes enn i landet som helhet
- Barnevaksinasjonsprogrammet har god oppslutning
- Vaksinasjonsdekningen blant voksen befolkning er lavere enn i landet som helhet

Fremtidens utfordringer for folkehelsen

1. Økt antall eldre er den største utfordringen

Flere eldre betyr en økt andel av befolkningen som lever med kroniske sykdommer. Dette viser seg som en framskrevet økning i sykelighet, men også dødelighet.

2. Slutt på en stadig friskere befolkning

Mellom 1990 og 2019 har befolkningen stadig har fått bedre helse. Dette henger blant annet sammen med bedre behandling av sykdommer som er viktige årsaker til død, som hjerte- og karsykdommer, og endringer i risikofaktorer. Framover er det imidlertid framskrevet at denne positive utviklingen ikke vil fortsette. Dette skyldes i all hovedsak at vi blir flere eldre.

3. Sykdommer hos de i arbeidsfør alder

I dag er ikke-smittsomme sykdommer de viktigste årsakene til sykdomsbyrde og død i befolkningen i Norge.

- Hjerte- og karsykdommer vil stå for færre dødsfall.
- Kreft, nevrologiske sykdommer, kroniske luftveissykdommer, fordøyelsessykdommer og diabetes og nyresykdommer vil stå for flere dødsfall. Det skyldes hovedsakelig at disse sykdommene er viktige dødsårsaker i høy alder.
- Sykdomsbyrden fra sykdommer som først og fremst gir ikke-dødelig helsetap, som muskel- og skjelettplager og psykiske lidelser, er framskrevet å holde seg relativt stabil.

Både psykiske lidelser og muskel- og skjelettlidelser er viktige årsaker til at folk oppsøker helsetjenesten, samt for sykefravær og arbeidsuførhet. Aldringen av befolkningen i framtida vil også føre til at en mindre andel av befolkningen er i arbeidsfør alder. Derfor blir det viktig å fokusere på slike sykdommer som hindrer arbeidsdeltakelse.

3. Bruk av helse- og omsorgstjenester i fremtiden

Vi bruker mest helsetjenester i siste del av livet, og når det blir flere eldre i befolkningen, vil det få stor betydning. Når vi ser på bruken av offentlige helsetjenester i befolkningen, er dette de viktigste resultatene:

Det er gruppen over 70 år som har flest allmennlegebesøk, polikliniske konsultasjoner og innleggelser på sykehus. Framskrivingene viser en økning av personer i denne gruppen, og dermed at bruken av helsetjenestene hos de over 70 vil øke fram mot 2040

Økningen er størst for besøk hos allmennlege, det vil skje en nær dobling av antall besøk hos fastlegene.

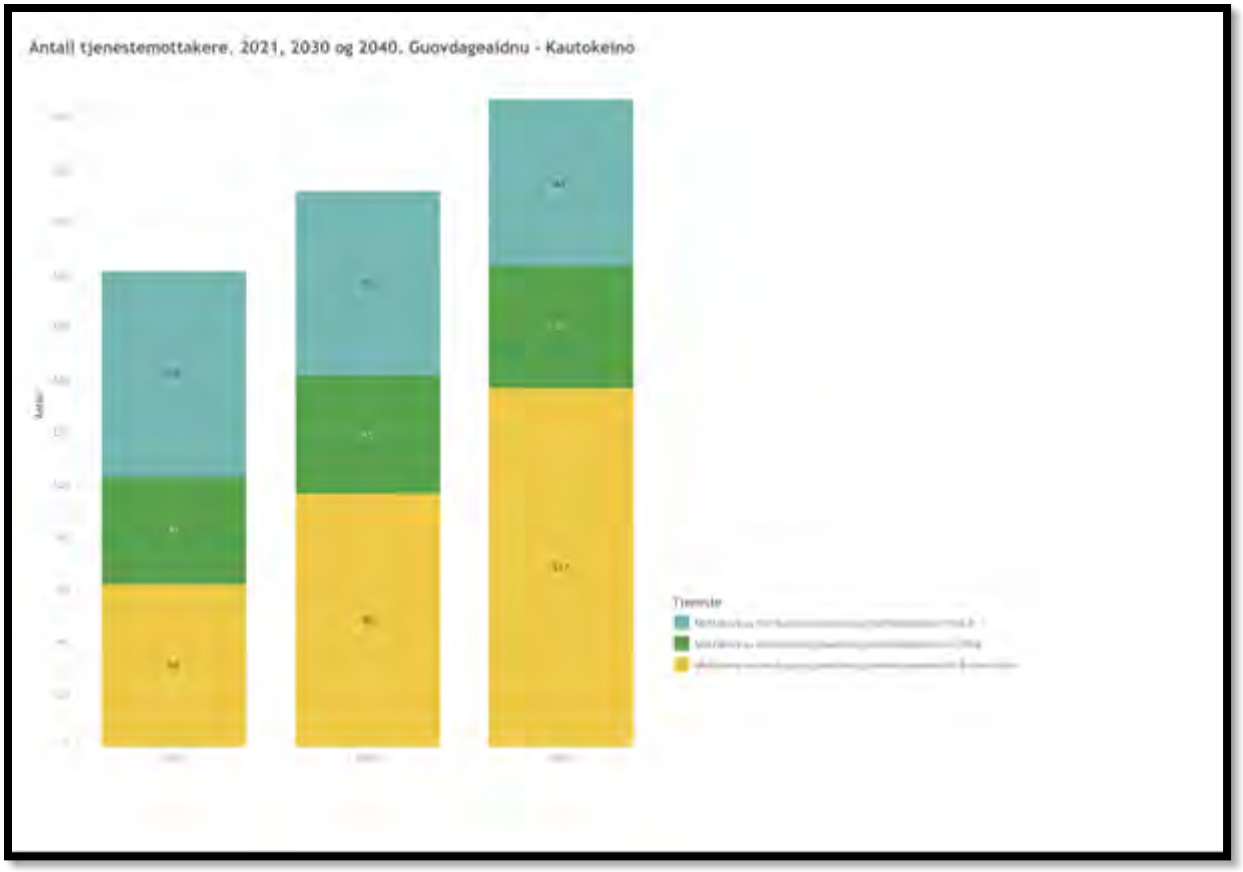
Framskrivingen tilsier også en betydelig økning i antall mottakere av pleie- og omsorgstjenester i årene framover.

Økning i andelen eldre utfordrer helse- og omsorgstjenestene

Antall eldre vil øke i tida som kommer. Det ligger an til en dobling av antall personer over 80 år i løpet av en tiårsperiode (fra 175 i 2022 til 364 personer i 2035). Det har innvirkning på hvordan Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune bør planlegge samfunnsutviklinga generelt, og for dimensjonering av eldreomsorgen spesielt. Mulige tiltak er å øke kapasitet og ressurstilgang, øke produktivitet gjennom organiseringstiltak, satse på teknologisk innovasjon, samt å akseptere et lavere innsatsnivå

Aldringen i befolkningen vil bety en enda større forsørgerbyrde for pårørende og kommunen som tjenesteleverandør. Kommunale helse- og omsorgstjenester koster kommunene mer for hvert år, flere eldre i befolkningen gjør at behovet for kommunale helse- og særlig omsorgstjenester vil øke. Dette, sett i sammenheng med at antall pårørende for hver eldre samtidig synker drastisk, gjør det lite realistisk at pårørende kan ta omsorgsoppgaver det offentlige til nå har utført.

Antall mottakere av pleie – og omsorgstjenester vil øke fra 181 mottaker i 2021 til 247 mottakere i 2040. Allerede fra 2023 har søknader om pleie- og omsorgstjenester økt betraktelig, og det kan gi signaler om at den fremskrevne økningen har allerede startet.

Kilde: Tjenestebehov - regjeringen.no

Kommunen vil få flere oppgaver å løse, til tross for at budsjettene ikke tillater flere ressurser til å løse dem. Gapet mellom behov og de tilgjengelige ressursene kommer til å øke framover.

Sentrale ansvarsområder er å sørge for at innbyggerne gis nødvendige tjenester for å mestre sine liv i egne hjem eller i kommunale institusjoner. Videre er det helt sentralt å omstille og utvikle helsetjenestene, for blant annet å håndtere demografiskiftet med stor økning i antall eldre, økende kompleksitet i brukerbehovene og forventet gap mellom tilgang til helsepersonell og individuelle brukerbehov som skal møtes.

Kautokeino har en samisk befolkning. Det er avgjørende at den samiske befolkningen blir møtt av personale med språk- og kulturkompetanse i sitt møte med helse- og omsorgstjenestene. Manglende kompetanse om samisk språk og kultur i kommunene er en utfordring og er til hinder for å nå målet om likeverdig helse- og sosialtjenester til det samiske folk.

Det er utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde helsepersonell. Stabiliseringstiltak for helsepersonell på alle nivå bør opprettholdes/videreføres. Enkelte områder hvor det er spesielle rekrutteringsutfordringer bør man vurdere å sette inn nye rekrutteringstiltak. Det er viktig å se på stabilitet over lengre tid. Det å opprettholde tilbud i samfunnet, som

bolig, barnehage, skole og andre fritidstilbud vil være med på å rekruttere og stabilisere helsepersonell.

Mange kommuner har tatt i bruk velferdsteknologi, og det vil i framtida bli en større del av hvordan man yter helse- og omsorgstjenester på. Det er imidlertid ofte ikke tilrettelagt for samisk tekst og tale i teknologien.

Demens

Økt levealder vil i seg selv medføre at flere blir diagnostisert med demens. Demens krever stort omsorgsbehov. Befolkningen i Kautokeino er yngre enn gjennomsnittet i Norge, og har derfor også en lavere andel med demens. Andelen med demens i Kautokeino var i 2020 1,75%. Gjennomsnittet i Norge var 1,88 % i 2020.

Forekomsten av demens forventes å øke i Kautokeino mot 2050, til 5,02 % av befolkningen. Oversikt over Kautokeino i demenskartet.no

Aldersvennlig samfunn

At vi lever lenger og er friske er en positiv utvikling, men gjør også at vi må tenke nytt om hvordan vi ivaretar en større gruppe eldre, tilrettelegger for gode liv *lenger* og utformer og planlegger lokalsamfunnene våre.

Et aldersvennlig Kautokeino handler om å gjøre samfunnet i stand til å møte utfordringene og mulighetene som ligger i at vi blir flere eldre. Det vil gi ringvirkninger som er gode for alle – både forskning og erfaring viser at det som er bra for eldre som regel er godt for alle.

Å utvikle aldersvennlige lokalsamfunn handler om å legge til rette for at eldre skal kunne bo hjemme så lenge de ønsker, delta i de aktivitetene de er interessert i, kunne være mobile og inkludert i beslutningsprosesser og utvikling, og at de opplever nærmiljøet sitt som tilgjengelig og trygt. For å få til dette må vi jobbe på tvers av nivåer og sektorer.

Eldre som en ressurs i samfunnet

Sametinget har vedtatt en egen eldrestrategi i 2023. Sametinget peker på at eldre samer har ofte spesielle behov knyttet til kultur og språk, og det er viktig å sikre at deres behov blir ivaretatt på en god måte. Dette innebærer blant annet å sikre tilgang til gode og tilpassede helse- og omsorgstjenester for eldre samer som bygger på den enkelte sin identitet og historie, samt å legge til rette for at eldre samer kan bo og leve på en verdig og trygg måte i sine lokalsamfunn. Birget – det å berge seg selv er en grunnleggende verdi for mange samer, også i alderdommen. Det å ta vare på hverandre og å klare seg selv er viktig for mange. Dette forutsetter trygghet og tillit.

Sametinget peker videre på at de eldre har en viktig rolle som ledere og kulturoverførere i sine lokalsamfunn. Eldre har i de fleste urfolkssamfunn en spesiell status som

samfunnets søyler, bærere av vår felles historie og kunnskap og formidlere av urfolkenes verdier og visjoner som folk.

Eldre er en ressurs for samfunnet, og mange har et ønske om å være aktive deltakere og medlemmer av sosiale fellesskap i kommunen også etter at de er blitt pensjonister. Det å ha mulighet til å bidra gir tilhørighet, mening og en bedre livskvalitet.

Generasjonsfelleskap er en viktig del av den samiske kulturen, og de eldre er bærere av tradisjonskunnskap og språk. Sametinget løfter fram de eldre som kunnskapsbærere, som et viktig perspektiv i en tid der verden står overfor store omveltinger, der klimaendringene kan ha store konsekvenser for den måte vi lever på. Urfolks tradisjonelle kunnskaper er viktige nøkler for å både bremse opp og tilpasse seg klimaendringene. Gjennom sine erfaringer har samiske eldre viktig tradisjonskunnskap som må videreføres.

Boliger

Boligen og bomiljøet er viktig for den enkeltes livskvalitet og for muligheten til deltakelse i samfunnet. En stabil bosituasjon er en viktig forutsetning for helse, utdanning og arbeid.

Kautokeino har over tid hatt et utfordrende boligmarked. Det er få boliger til salgs og det er få eller ingen ledige boliger ledige på leiemarkedet. Dette har vært med på å skape økte priser i boligmarkedet. Det er blitt vanskeligere for de med lav inntekt og langvarige økonomiske utfordringer å komme inn på boligmarkedet.

Behovet for sosialboliger er et voksende behov. Vanskeligstilte på boligmarkedet er ikke en bestemt gruppe i samfunnet, men et begrep som brukes om personer og familier som sliter med å få dekket boligbehovene sine. Lav inntekt er en av utfordringene som gjør at noen trenger hjelp til å skaffe eller beholde bolig.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har en boligsosial handlingsplan for 2021 – 2025 som skal være sentral i utformingen av boligpolitikken, og som er en plan som omhandler boliger og botiltak for de grupper av befolkningen som har vansker med å skaffe eller beholde en tilfredsstillende bolig på egenhånd.

Det er et nytt krav fra nasjonale myndigheter at boligsosiale hensyn skal inn i alle faser av planleggingen, og at det skal være en kobling til planstrategien og kommuneplanen. Som et grunnlag for planstrategien skal kommunen i 2027 ha en oversikt over behovet for ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte-

Det er videre et uttalt politisk mål at eldre skal kunne leve gode liv hjemme lengre. Når vi snakker om aldersvennlige boliger, betyr ikke det spesialtilpassede boliger for eldre, men boliger som gjør den mer brukbar og passer for alle aldre.

Den kommunale boligmassen

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune eier boliger, av ulike slag, til ulike formål. Den kommunale boligmassen eies av kommunen og Kautokeino Boligselskap AS. Ifølge Boligsosial handlingsplan 2020 – 2025 har kommunen 33 boliger, og Kautokeino boligselskap har 58 boliger. Det har over lengre tid vært ventelister til disse boligene.

Omsorgsboliger og sykehjemsplasser

Omsorgsboliger er leiligheter eller plasser i bokollektiv med heldøgns bemanning. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har ubemannede omsorgsboliger og bemannede omsorgsboliger.

Kommunen har 10 ubemannede omsorgsboliger som er lokalisert i Guovdageaidnu márkan. Av bemannede omsorgsboliger har kommunen totalt 21 boliger. 4 er lokalisert i Máze ved Maze bo og servicesenter og 6 i Kautokeino tettested ved bokollektivet og 11 ved Dorvogoahti omsorgssenter.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har et sykehjem som er klassifisert som institusjon, denne er plassert på helsesenteret i kommunen. Det er totalt 17 rom hvorav 14 rom blir brukt som ene rom til langtidsplasser, 3 av rommene kan brukes som dobbeltrom, disse blir brukt til intermediær /korttidsplasser og 3 sykestueplasser.

Framskrivingene viser at behovet for heldøgns omsorgsplasser vil øke. Det er gjennomført et analysearbeid i 2020 som viser hvordan den demografiske utviklingen påvirker behovet for heldøgns omsorgsplasser fremover. Det er behov for en videre kartlegging av det framtidige tjenestebehov i helse- og omsorgstjenestene.

Boliger innenfor rusfeltet og psykisk helsefeltet

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har ingen egne boliger til dette formålet. Kommunen har en kommunal akutt døgnplass (KAD) plass ved sykehjemmet.

5. KLIMA- OG MILJØMESSIG BÆREKRAFT

Dette kapittelet tar for seg klima- og miljømessig bærekraft og bygger særlig opp under FNs bærekraftsmål 11, 13 og 15.

Vi er grunnleggende avhengig av naturen for tilgang til rent vann og god matproduksjon, men måten vi lever på og utvikler vårt samfunn former naturens tilstand og utvikling. Kilma- og miljømessig bærekraft handler om at fremtidige generasjoner få overta naturen i minst like god stand som vi overtok den, og at vi holder den menneskelige utviklingen innenfor naturens tålegrense.

En av vår tids største utfordringer er klimaendringer som påvirker jorda globalt. Det må føres en tydelig klimapolitikk for å stoppe klimaendringene, og Norge har i henhold til Parisavtalen forpliktet seg til å redusere klimautslippene med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent i 2030 sammenlignet med nivået i 1990. Den globale oppvarmingen påvirker allerede økosystemene og samfunnene i nord.

I 2022 ble verdens land enige om en naturavtale, som et globalt rammeverk for å bevare naturen. Den nye naturavtalen skal følges opp nasjonalt og vil være et viktig verktøy for å stanse tapet av natur globalt. Naturavtalen var en viktig milepæl for urfolk. Avtalen støtter opp om urfolks rettigheter til fortsatt bærekraftig bruk av naturmangfoldet og urfolks mulighet til deltakelse i beslutninger om bevaring og bruk av naturmangfoldet. I tillegg anerkjenner avtalen urfolks rolle i bevaring av naturmangfold og verdien av tradisjonell urfolkskunnskap.

Den tradisjonelle samiske naturbruken er basert på et verdisyn som vektlegger respekt for menneskets totale avhengighet av naturen; man tar det man har behov for og ikke mer, og man forvalter naturgodene også med tanke på kommende generasjoner. Samisk språk, kultur og næringene er bygget på tett tilknytning til naturen og bred kunnskap om områdene der samer har oppholdt seg igjennom generasjoner.[13]

Kommunene i indre Finnmark, har i årtier vært opptatt av å sikre at folk kan fortsette å utnytte ressursene lokalt. Det er en helt sentral del av naturalhusholdet og den lokale økonomien i disse kommunene. Denne delen av økonomien har i liten grad vært

[13] Sametingets forventninger til nasjonal implementering av Naturavtalen (onacos.no)

kvantifisert, og fremkommer derfor ikke i form av næringsinntekt. Samtidig er det et faktum at folk i disse kommunene gjerne er selvforsynt med mange lokale varer.[14]

Kommunen står overfor store utfordringer som vil kreve stor innsats i møte med tiltakende miljø-, klima- og naturutfordringer. Klimaet i Kautokeino har endret seg betydelig det siste århundret og vil fortsette å endre seg fremover. Klimakrisen henger tett sammen med naturkrisen, med tap av arter og truede økosystemer på land og i vann.

Både klimaendringer og tap av biologisk mangfold representerer grunnleggende, globale utfordringer som påvirker muligheten til å sikre trygge, gode og stabile samfunn i fremtiden. Både FNs klimapanel og FNs naturpanel understreker hvor viktig det er å jobbe samtidig med utslippsreduksjoner, klimatilpasning, bevaring og restaurering av natur og bærekraftig utvikling.

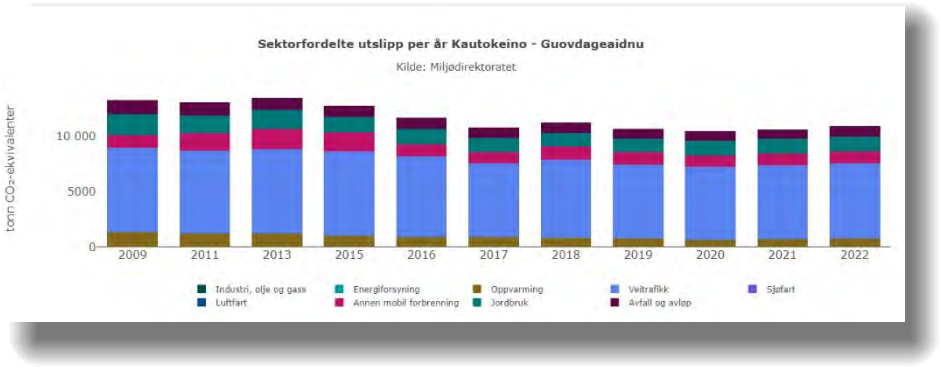
Klimagassutslipp

Utslipp av klimagasser driver klimaendringer. Uten å redusere utslippene klarer vi heller ikke bremse klimaendringene og dermed minimere den fysiske klimarisikoen som følger av klimaendringer. Omstillingen til lavutslippssamfunnet krever at klimagassutslippene reduseres kraftig, også i Norge.

Kommunal planlegging er viktig for å redusere utslipp av klimagasser og energiforbruk. Beslutninger om lokalisering, byggemåte og utforming av bebyggelse, infrastruktur og tjenester, kan påvirke utslipp og energiforbruk i lang tid framover. Derfor må vi alt nå ta hensyn til målet om et lavutslippssamfunn i 2050.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har et klimagassutslipp på 3,8 tonn CO2e pr innbygger. Kommunen har et totalt klimagassutslipp på 10 926 tonn CO2e i 2022, noe som var en økning på 2,6% fra året før. Det har vært en nedgang i klimagassutslippene siden 2013. Den største delen av klimagassutslippene er veitrafikk, hvor tunge kjøretøy er den største kilden til utslipp. E45 går gjennom kommunen, en stor transportkorridor for tungtransport til og fra Finnmark.

[14] Rune Fjellheim (2024) Lokal forvaltning av motorferdsel i Kautokeino, Alta, Karasjok og Tana kommune

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er en kommune hvor klimagassopptak er større enn klimagassutslipp. Data som gjelder klimagassopptak er fra 2015, og den totale arealbruken er ikke vesentlig forandret siden den gang. Som Norges største kommune i areal er det mye vann, myr og skog, som bidrar til opptak av klimagasser.

Klimarisikoer og tilpasning til et klima i endring

Dersom vi forblir tilpasset dagens klima, så er vi sårbare. Vi må styrke vår robusthet og tilpasningsevne til forventede klimatiske forholdene for å unngå store utfordringer og kostnader i fremtiden

Denne klimaprofilen, utarbeidet av Norsk Klimaservicesenter, oppsummerer hvilke konkrete utslag klimaendringene kan gi i Kautokeino og andre kommuner i samme fylke, fram mot slutten av århundret:

Profilen er basert på FNs klimapanels scenario RCP 8.5. Dette er et scenario kjennetegnet av høye klimagassutslipp, uten effektiv politikk for utslippsreduksjon.

Klimaendringenes konsekvenser for samiske næringer og kulturutøvelse

Klimaendring og inngrep i naturen har en negativ effekt på miljøet og livsgrunnlaget for de ulike naturbaserte næringene i kommunen og for samisk kulturutøvelse.

Reindriftsnæringen er en viktig næring i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune. Reindriften er en naturbasert næring og påvirkes direkte av konsekvensene

av klimaendringene. Reindriftsnæringen har de siste årene vært rammet av vanskelige klimatiske forhold, noe som medføre store økonomiske kostnader og stor arbeidsbelastning. Skiftende værforhold medfører større risiko for ulykker. Bruk av tradisjonelle kunnskaper blir mer usikker, og samtidig trues beiteområder av stadige inngrep. Konsekvensene av dette rammer enkeltindivider og samfunn på flere måter. Dette har medført store bekymringer, både fysisk og psykisk, for utøverne og deres familier. Kommunale helsetjenester har varslet om at de fysiske og psykiske påkjenninger i driften er en stor trussel for helsetilstanden til den enkelte reindriftsutøver, men også en helsetrussel for hele familien, der også barn rammes.

Bærekraftig arealbruk

Arealbruk er den største utfordringen for naturmangfoldet i Norge. Kommunene har etter plan- og bygningsloven et stort ansvar for arealbruk som fremmer bærekraftig utvikling.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er landets største kommune i areal. Det meste av arealet i kommunen er avsatt til LNFR-formål, som også sikrer areal til reindrift, landbruk og utmarksnæringer. Sikring av arealer til LNFR-formål er viktige for å oppnå FNs bærekraftsmål. Vår utmark gir oss kortreist, miljøvennlig og sunn mat. Våre vannressurser er rene, og forsyner oss med rent vann. Ren luft bidrar til god helse.

Den tradisjonelle samiske bruken av naturen kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet. Sametinget påpeker at dagens lovverk og miljøforvaltningens praksis ikke har forståelse for, og nødvendige verktøy for ivaretakelse av, samisk bærekraftig bruk. Sametinget peker derfor på at det er behov for nye verktøy i miljøforvaltningen gjennom revidering av lovverk, slik at det bedre anerkjenner samisk bruk og samtidig beskytter naturen for ødeleggende inngrep.[15]

Friluftsområder

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har gjennomført friluftskartlegging i 2018. Friluftsliv er viktig for folkehelse og bolyst. Friluftskartleggingen har vist hva som er viktige friluftsområder for folk i Kautokeino. Kommunens befolkning opplever høsting av utmarksressurser som det viktigste å ta vare på og ønsker å sikre områdene for høsting.

Friluftskartleggingen viser at skuterløypene og barmarksløypene bidrar til større friluftslivaktivitet i kommunen, i den grad at blant annet skiløperne og gående da har større "løypenett" de kan benytte, enn de preparerte etablerte løypene (som i 2018 utgjorde i underkant av 2 mil). I kartleggingen ble det ikke registrert noen form for konflikt mellom friluftslivet og motorferdsel i kartlagte områder.

Sametingets forventninger til nasjonal implementering av Naturavtalen (onacos.no)

Motorisert ferdsel i utmark

Motorisert ferdsel i utmark skjer ved mange ulike formål. Motorferdsel kan være nødvendig for å ivareta offentlige oppgaver eller for å drive næringsvirksomhet, for eksempel jordbruk, skogbruk, reindrift og andre utmarksnæringer. Motorferdsel kan også benyttes for å oppleve natur og i forbindelse med ulike fritidsaktiviteter.

Motorferdsel i utmark og vassdrag er som hovedregel forbudt, med unntak av noen nytteformål som er beskrevet i motorferdselsloven. Loven gir direkte adgang til nødvendig motorferdsel i jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæring, mens motorferdsel i forbindelse med høsting av naturgoder krever tillatelse. Kommunen kan gi tillatelse til bruk av motorkjøretøy i utmarkshøsting så lenge det er tale om aktivitet i næringsvirksomhet.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er en kommune med mange barmarks- og snøskuterløyper, noe som gir befolkningen tilgang til store utmarksområder. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har ca 230 km løyper på barmark, og ca 900 km med scooterløyper.

Kommunen har adgang til å gi dispensasjoner. Når det gis dispensasjoner må hensynet til naturmangfold ivaretas samtidig som tradisjonell bruk av utmark også ivaretas. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har en dispensasjonspraksis fra motorferdselloven som er lokalt tilpasset der man legger stor vekt på lokale ferdselsbehov og tradisjoner i sin dispensasjonsbehandling. Årlig er det 1400-1500 dispensasjoner til forskjellige høstingsområder i løpet av året. 35-40 % av disse er på barmark.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har sammen med Alta, Karasjok og Tana kommune i 2024 fått utarbeidet en rapport om lokal forvaltning av motorferdsel i Kautokeino, Alta, Karasjok og Tana kommune. Rapporten er utarbeidet av Rune Fjellheim, og er et grunnlag for søknad om kommunalt forsøk. Kautokeino, Alta, Karasjok og Tana kommune ønsker å danne grunnlaget for et forsøk med lokal forvaltning under loven om forsøk i kommunen, av motorferdsel regulert av motorferdselloven. Kommunene vil belyse både kulturelle, økonomiske og praktiske aspekter ved motorferdsel i sine områder, samt fremme forslag til hvordan lovverket kan tilpasses for å ivareta disse kommunenes særskilte behov i lys av utvalgets forslag.[16]

I innbyggerundersøkelsen fra 2023 er befolkningen delt knyttet til spørsmål vedrørende motorisert ferdsel i utmarka. 38% av de som har svart, er enig eller delvis enige i at

[16] Lokal forvaltning av motorferdsel i Kautokeino Alta Karasjok og Tana kommune.pdf

Kautokeino som en utmarkskommune må akseptere kjørespor ute i naturen, og 40% er uenige eller delvis uenige i dette. 44% av de som har svart er enige eller delvis enige i at det er for mye kjørespor etter barmarkskjøretøy, mens 27% er helt eller delvis uenige i dette utsagnet. 34% av de som svarte innbyggerundersøkelsen er helt eller delvis uenige i at kommunen må gi færre dispensasjoner for motorferdsel på barmark, mens 36% er helt eller delvis enige om dette. I innbyggerundersøkelsen kommer det fram at det lokale forhold knyttet til høsting og bruk må ilegges vekt, og at ferdsel langs tradisjonelle ferdselsårer må være mulig.

39% av de som svarte på innbyggerundersøkelse er helt eller delvis uenige i at det er for lite åpne barmarksløyper i kommunen, men 30% er helt eller delvis enige i dette. I innbyggerundersøkelsen kom det fram at en del av innbyggerne mener at en lokalt tilpasset dispensasjonspraksis til lokale utmarkutøvere er mer hensiktsmessig enn flere åpne barmarksløyper. Andre igjen påpeker at det burde kun aksepteres kjøring i barmaksløyper for minst mulig forstyrrelser og minst mulig skade på naturen. Behovet for vedlikehold av løypene ble påpekt, for å unngå at det lages nye kjørespor ved siden av eksisterende spor.

Behov for å fortette bebyggelsen

Kommunen avgjør hvor boliger kan bygges, hvilke tettsteder og bygder skal prioriteres og hvor man kan tillate spredt boligbygging og fritidsboliger. I et bærekraftperspektiv så gir spredt boligbygging større avstander, flere klimagassutslipp, økt ressursbehov og økte kostnader for kommunal tjenesteyting. Infrastruktur (veg, vann, avløp og overvann) koster mye å etablere og vedlikeholde. For å utnytte det eksisterende best mulig, og kutte kostnader for innbyggerne, er det fornuftig arealbruk å fortette bebyggelsen i Máze og Guovdageaidnu márkan. I arealplanleggingen bør det vektlegges nye boligfelt som gir bolyst, der innbyggerne kan nå fram til tjenester, aktiviteter, møteplasser og arbeid. Nye boligfelt bør derfor etableres med ferdig opparbeidete lekeplasser, gang- og sykkelveier tilknyttet eksisterende gang og sykkelveinett, nærhet til private og offentlige tjenester, samt med lett tilgang til utmark.

I innbyggerdialogen i 2023 og 2024, blant annet gjennom innbyggerundersøkelse og folkemøter, er det kommet en del innspill på behovet for større boligtomter – spesielt knyttet til næringsvirksomhet som reindrift og utmarksnæring. Når det gjelder bygging utenfor tettstedene, så er det et ønske at boligtomter i allerede etablerte grender må være mulig. Innbyggernes ønsker må veies opp mot det handlingsrommet man som kommune har.

For Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunes arealplanlegging er det viktig å ha med seg at man står overfor en aldrende befolkning med et økende behov for helse- og omsorgstjenester. Kommune har etter helse- og omsorgstjenesteloven en plikt til yte nødvendige tjenester til alle som oppholder seg i kommunen. For å sikre at tjenestene er

bærekraftige i framtida så må man koble dette opp mot arbeidet med å ha boliger på rett plass i kommunen.

6. ØKONOMISK BÆREKRAFT

Dette kapittelet tar for seg økonomisk bærekraft og bygger særlig opp under FNs bærekraftsmål 8, 10, 11 og 17.

Den økonomiske dimensjonen av bærekraftig utvikling handler om å sikre økonomisk trygghet for mennesker og samfunn. Utfordringen er å gjøre økonomien bærekraftig, såkalt grønn vekst, slik at den både sikrer menneskers behov, og holder seg innenfor naturens tåleevner. Finanskrise, pandemier og klimautfordringer påvirker økonomien, og det har de senere årene vært en kraftig prisvekst på varer og tjenester. Den økonomiske usikkerheten vil fortsette fremover, og påvirke både privatøkonomi, næringsliv og kommunen.

Drivkreftene for sentralisering av befolkingen er sterke. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er en distriktskommune, som kjennetegnes av at det bor få folk på store arealer. Det er lange avstander mellom folk, arbeidsplasser og tjenester. I SSBs sentralitetsindeks er Kautokeino blant de aller minst sentrale kommunene i landet, på sentralitetsnivå 6. I SSBs sentralitetsindeks blir alle kommunene rangert etter befolkningens tilgang til arbeidsplasser og private og offentlige tjenester.

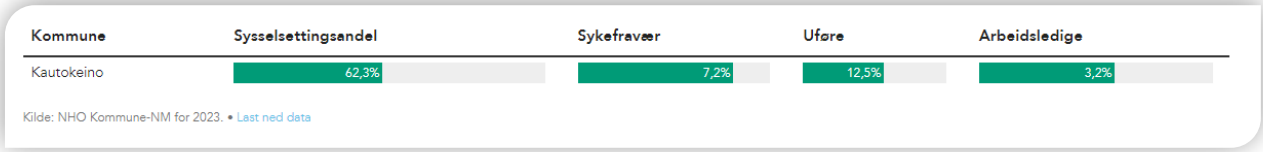
Regjeringen ønsket å se på konsekvenser av demografi utfordringer i distriktene. Med bakgrunn i det ble NOU 2020: 15 Det handler om Norge utarbeidet. Her fremgår det at i den tradisjonelle distriktspolitikken har intensjonen primært vært å møte utfordringene med tiltak for næringsutvikling og jobbskapning. Utvalget mener at utfordringene er mer sammensatte, og at de følgelig må møtes med et langt bredere spekter av tiltak.

Kommunen har mulighet til påvirke kommunens attraktivitet ved å utnytte mulighetene for nye arbeidsplasser og økt attraktivitet for tilflytting og bosetting.

Arbeid og utdanning

Høy deltakelse i arbeidslivet er en viktig drivkraft for vekst og verdiskaping. Når en stor andel av den yrkesaktive befolkningen mottar permanente stønader som uføretrygd, vil dette indikere lav ressursutnyttelse.

Kautokeino har i 2023 en sysselsettingsandel på 62.3 % for aldersgruppen 20-66 år:

De siste 10 årene har det vært en økning i antall arbeidsplasser, også sammenlignet med gjennomsnittet for disse årene. 31% av de sysselsatte er over 55 år, noe som skaper et stort behov for rekruttering fremover.

Fram til 2021 var det vekst i privat næringsliv, spesielt basisnæringer, men nedgang i besøksnæringer og offentlig sektor. Omsetningen blant de 50 største bedriftene økte med 16% i 2021 etter utflating i 2020. Lønnsomheten har styrket seg, med en vekst i antall bedrifter med positive resultater.[17]

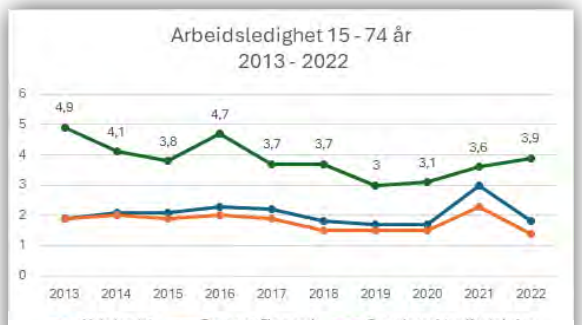
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Endring 2020 - 2021
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	252	254	255	212	222	214	211	201	199	200	1
05-09 Bergverksdrift og utvinning	7	9	10	3	3	13	10	12	13	13	0
10-33 Industri	77	48	81	88	87	100	98	100	82	87	5
Basis	336	311	346	303	312	327	319	313	294	300	6
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	86	86	86	69	79	81	82	66	92	87	-5
49-53 Transport og lagring	33	36	27	21	25	25	30	32	30	26	-4
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	34	38	43	37	39	36	39	39	17	22	5
Besøk	153	160	156	127	143	142	151	137	139	135	-4
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	42	46	50	33	42	42	51	46	52	54	2
58-63 Informasjon og kommunikasjon	14	16	13	13	15	20	27	22	22	18	-4
64-66 Finansiering og forsikring	3	3	3	3	3	0	0	0	0	0	0
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	21	24	28	20	22	24	21	24	23	36	13
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	26	28	29	20	22	27	28	26	27	21	-6
Regional	106	117	123	89	104	113	127	118	124	129	5
Lokale næringer	114	95	105	119	144	132	136	128	111	126	15
Privat næringsliv	709	683	730	638	703	714	733	696	668	690	22
Kommune	387	359	349	395	385	415	397	399	386	370	-16
Stat	251	250	240	233	212	224	217	231	226	228	2
Fylke	7	7	0	6	6	7	6	7	5	7	2
Offentlig sektor	645	616	589	634	603	646	620	637	617	605	-12
Total sysselsetting i kommunen	1354	1299	1319	1272	1306	1360	1353	1333	1285	1295	10

Sysselsatte etter arbeidsssted, kilde: SSB og Telemarkforskning. Hentet fra BDO Utviklingsanalyse 2022

Arbeidsledighet

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har over tid hatt høy arbeidsledighet. Antall registrerte arbeidsledige (omfatter personer som står registrert i NAVs arbeidssøker registrert enten som helt arbeidsledig eller som deltager på et arbeidsmarkedstiltak) er i januar 2024 59 personer, noe som utgjør en andel på 3,9 %. Kautokeino har hatt noe nedgang i arbeidsledighet siden 2013.

[17] Utviklingsanalyse 2022 Guovdageaidnu – Kautokeino kommune. BDO.

Kilde: Kommunehelsa statistikkbank

Kautokeino har over tid hatt høy arbeidsledighet, og er blant kommunene med høyest arbeidsledighet i Troms og Finnmark. Noe av utfordringen ligger i lavt utdanningsnivå blant menn. Arbeidsmarkedet i Kautokeino lyser gjerne ut stillinger med krav om høyere utdanning, dermed kvalifiserer ikke arbeidsledige til å søke på stillingene.

Årsaken kan også være at næringsstrukturen i kommunen er veldig ensidig, eller at kompetansen til arbeidskraften ikke treffer næringslivets behov.

Uføre

Uføretrygdede representerer en del av befolkningen som står utenfor arbeid og utdanning. Andelen uføre har økt jevnt de siste ti årene nasjonalt, også i Guovdageaidnu. Guovdageainnu suohkan har en noe høyere andel mottakere av varig uførepnesjon enn landet som helhet og fylket.

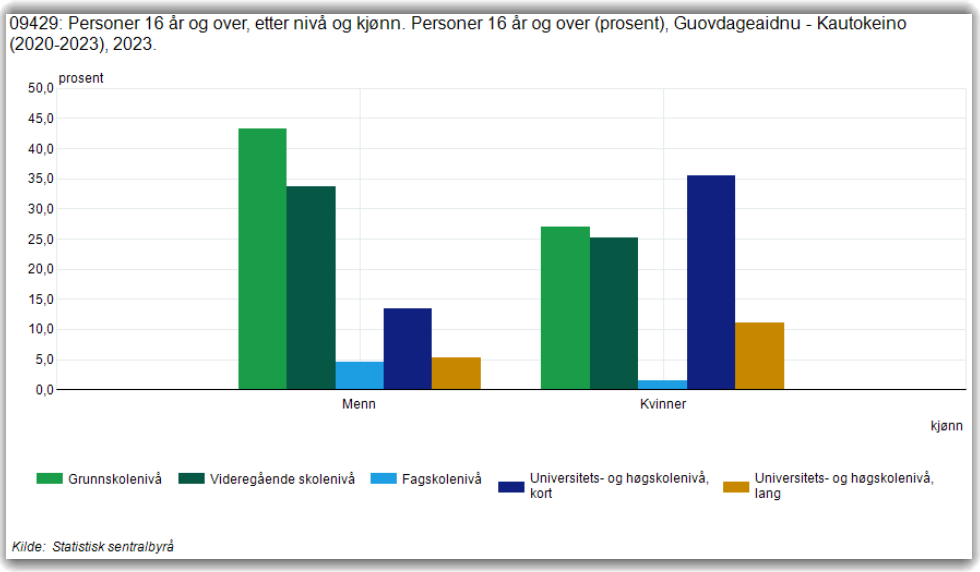
År		2016-2018	2017-2019	2018-2020	2019-2021	2020-2022
Geografi	Alder					
Hele landet	18-66 år	8,8	9,0	9,3	9,5	9,6
Finnmark Finnmárku Finmarkku	18-66 år	9,8	9,9	10,3	10,6	10,8
Guovdageaidnu Kautokeino	18-66 år	9,1	9,4	10,0	10,6	11,1

Kilde: Kommunehelsa statistikkbank, mottakere av varig uførepensjon.

Kvinner med høy utdanning

Kautokeino har en befolkning med høy utdanning blant kvinner. Dette kan ha sammenheng med at Sami allaskuvla er lokalisert til Kautokeino.

Det er store forskjeller i Kautokeino mellom menn og kvinner når det gjelder utdanning.

Næringsutvikling

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune fikk omstillingsstatus i 2019. Bakgrunnen for omstillingsstatusen er at kommunen er i en svært alvorlig situasjon, både nærings- og samfunnsmessig, med pågående omstilling i reindrifta, høy ledighet og barnefattigdom. «Ny utviklingsanalyse og samfunnsanalyse» er en analyse utarbeidet i 2019 om potensialet i kommunen og anbefaling av satsingsområder, og viste at Kautokeino har en av de mest ensidige næringsstrukturene i Finnmark når man bare ser på privat sektor. Kautokeino er sterkt orientert/spesialisert mot reindrift med tilhørende næringsmiddelindustri (slakterier). Tradisjonelt jordbruk utgjør under 10 sysselsatte. I motsetning til i resten av Finnmark har man imidlertid også en del tekstilindustri og annen industri (gull og sølvvarer, lavvo produksjon).

Utviklingsanalysen viste videre at når det kommer til robusthet er utfordringene at man har en ensidig næringsstruktur. I tillegg har man et nærområde som er primært preget av bygg og anlegg, detaljhandel og administrasjon. Næringer som det ikke er enkelt å betjene som underleverandør gitt detaljhandelens tilknytning til kjeder, bygge og anleggsbransjens ofte svake lønnsomhet og administrasjonens etterspørsel etter mer avanserte tjenester og krav til konkurranseutsetting. På den andre siden har man noe annen industriproduksjon, hvilket er positivt og noe man kan bygge på, men man har også lang avstand til markedet.

Kautokeino har en høyere andel av personer med lav inntekt. I ny utviklings- og samfunnsanalyse for Kautokeino kommune (2019) vises det til at andelen med lavinntekt har betydning på to måter. Med mange med lavinntekt vil man ha lav lokal

etterspørsel. I tillegg kan lavinntekt indikere at man ikke har ressurser (utdanning, ferdigheter, boligformue) til å skaffe seg en inntekt lokalt, ved å pendle eller ved å flytte.

I utviklingsanalysen fra 2019 vises det til at for Kautokeinos del er nok en del av fattigdomsproblematikken mindre fordi man har en stor andel naturalhusholdning, og at utfordringen er at en slik stor andel naturalhusholdning risikerer å ikke genererer inntekter til å etterspørre et bredt utvalg av varer og tjenester lokalt, selv om den enkelte husholdning ikke opplever lav inntekt som et problem.

Potensial for utvikling

Ny utviklings- og samfunnsanalyse fra 2019 viste et potensial for utvikling av småskala industri i Kautokeino, særlig rundt eksisterende verdikjeder i reindriftsnæringa, men også andre eksisterende aktører. Det er et potensial for utvikling av opplevelsesnæring. Kreative- og kulturnæringsaktører, samt IKT-bransjen antas også å kunne ha et potensial for vekst, sett i sammenheng med et sterkt samisk språk og samisk kultur. Det er grunnlag for å satse på entreprenørskap, unge gründere og nyetableringer. Det ligger et potensial å øke Kautokeinos attraktivitet som profilert samisk sentrum, med synlig handelsstand og god informasjon til tilreisende, men også digital synlighet. Det er et uutnyttet potensial i å dra nytte av all aktivitet og arrangementer.[18]

Næringsvennlig kommune

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune deltar i prosjektet Næringsvennlig kommune, som er et initiativ som har som mål å styrke kommunens næringsliv og skape et mer attraktivt miljø for kommunens bedrifter og de som vurderer å starte opp bedrifter eller flytte virksomheten til kommunen. Prosjektet er et samarbeid mellom Ovddos AS, kommunen, næringslivet og andre relevante aktører, og har som mål å legge til rette for økt verdiskaping og sysselsetting. Kupa AS som er et industrirettet innovasjons- og rådgivingsselskap, gjennomførte forstudien av næringsvennlig kommune i 2022, og gjennomførte forprosjektet i 2023.

Formålet med prosjektet er å løfte de kommunale tjenestene som tilbys næringslivet. Dette innebærer at kommunen skal bli en bedre tilrettelegger og samarbeidspartner for lokalt næringsliv, både for utviklingen av enkeltbedrifter og nettverksamarbeid. Dette skal på lengre sikt bidra til å skape flere arbeidsplasser, økt lønnsomhet i bedriftene, samt styrke utviklingsevnen i næringslivet.

Mer informasjon om prosjektet næringsvennlig kommune:
https://www.guovdageainnu.suohkan.no/tjenester/naring-og-arbeid/naringsutvikling/naringsvennlig-kommune-prosjekt/

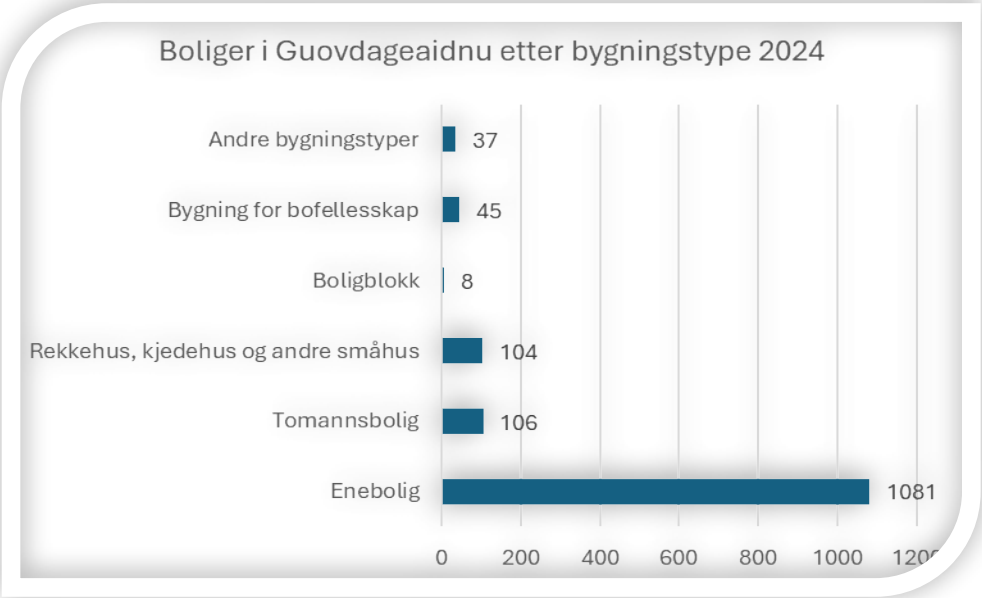
[18] Ny utviklingsanalyse og Samfunnsanalyse 2019

Langsiktig arealbruk og boligbygging

Boliger

Boligmarkedet må henge sammen med befolkningssammensetningen i kommunen og utviklingen i næringslivet. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune mangler for utleieboliger, noe som kan gjøre det vanskelig for næringslivet å rekruttere unge som ikke er klare for å kjøpe noe eget. Det er særlig i Máze at det er få utleieboliger. Máze har en utdatert kommunedelplan, og mangel på tomter både for næring og boliger er en begrensing for utvikling.

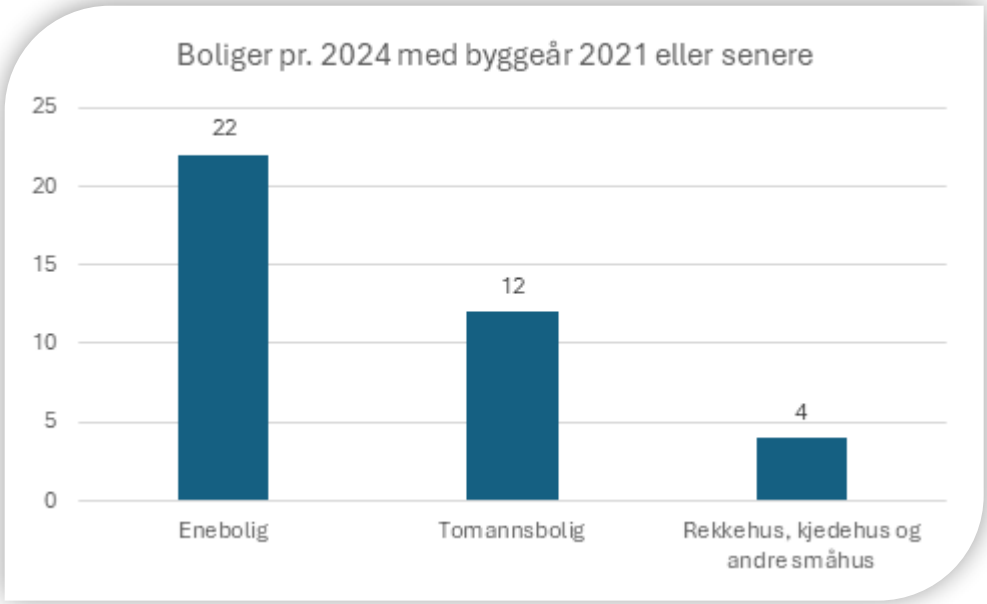
I Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune som helhet er det 1127 boligbygg pr. 1.1.24 (SSB tabell 03158).

Kilde: SSB tabell 06266

Det bygges nye boliger

Det er bygd 38 nye boliger i perioden 2021 – 2024.

Kilde: SSB tabell 06266

Kvadratmeterprisen for brukte eneboliger i Kautokeino var i 2021 kr. 19 419,-. (SSB tabell 060350). Omsetningen av brukte eneboliger har i perioden 2018 – 2023 vært mellom 5 og 10 eneboliger årlig.

Fritidsbebyggelse

I Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er det pr 01.01.23 registrert 442 fritidsbygg i kommunen. I tillegg må man regne med et ukjent antall boliger som brukes som fritidsboliger. Hytter tilknyttet reindriftsnæringa og utmarksbruk er ikke regnet med under fritidsboliger.

Hyttene er lokalisert langs riksvegen i felt som ved Geađgejávri, Goldin, Hábatjavri, Suolovuopmi, Silisjávri og Avžijávre, i tillegg til Vuorašjávri og spredte enkelthytter i kommunen.

Mange av hyttene lengst nord i kommunen tilhører folk som er bosatt utenfor Kautokeino, mens det i øvrige deler av kommunen er en blanding av kommunens egne innbyggere og utenbygdsbefolkning. Mange av hyttefeltene ble etablert i en tid da det ikke var krav til infrastruktur som vei, innlagt vann og strøm. Dette har skapt problemer i ettertid når noen hytteeiere ønsker nye tiltak inni feltet. Eksempelvis er det bygd ulovlige veger som enten må fjernes eller forsøkes regulert inn ved offentlig behandling.

Ifølge kommuneplanens arealdel, ønsker kommunen ikke å framstå som en "hyttekommune", blant annet fordi dette er en levende reindriftskommune og innbyggerne forøvrig driver aktivt utmarksbruk.

Plass for næring - arealtilgjengelighet og varierte næringsarealer

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har en kommuneplanens arealdel fra 2017.

Næringsområdene i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har en annen struktur enn i andre kommuner. Store offentlige arbeidsplasser og offentlig og privat tjenestyring er samlet i Kautokeino sentrum. Mindre private bedrifter som verksted, kjøttutsalg, duodji og annet, ligger også inni boligbebyggelsen. Det er regulert flere områder til næring i sentrum, og Hánnomaras er regulert for industri.

Kommunen har de senere årene hatt en økt satsning på reiseliv. I gjeldende arealdel er det ikke avsatt særskilt areal til reiselivsetableringer, da de i stor grad var knyttet til opplevelser, og mindre til bygninger og areal. Den økte satsningen har ført til et behov for å planlegge areal for reiselivet.

I arealdelen ønsker kommunen at lokal næringsvirksomhet i større grad samles i sentrum fordi bedriftene da kan trekke kunder/besøkende til hverandre, og dessuten bli mer synlige for andre enn lokalkjente.

Reindrift er en viktig næring i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune, og reindriftas arealinteresser ivaretas ved at arealplanen hovedsakelig er avsatt til landbruks-, natur- friluftsområder samt reindrift.

Innen jordbruk er det nedgang i antall bruk i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune. Kautokeino har gode naturgitte forutsetninger for et aktivt og moderne jordbruk. Det er gode muligheter for utvikling av landbruksbaserte tilleggsnæringer.

I Kautokeino var det 10 landbruksforetak i drift i 2021. Det er en nedgang på 54 % siden år 2000, og 9 % siden 2014. 8 av landbruksforetakene har husdyr, hvorav 3 bruk med melkeproduksjon og kjøttproduksjon på storfe, og 3 bruk med sau. 2 driver kun med grasproduksjon. Det var 2 516 dekar dyrka jord i drift i 2021, en nedgang på 25 % siden år 2000. I kommunen finnes det i alt 4 686 dekar dyrka jord (kilde NIBIO), slik at 46 % av dyrka jord i Kautokeino ligger brakk. [19]

[19] Guovdageaidnu / Kautokeino kommune pr. juni 2022 , området Landbruk - Kommunebilde (statsforvalteren.no)

7. KOMMUNEN SOM ORGANISASJON

Demografiske endringer og et redusert økonomisk handlingsrom gjør at Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har behov for endring og omstilling. Kommunens tjenestetilbud skal videreutvikles slik at det ivaretar det økonomiske handlingsrommet kommunen til enhver tid har. Det betyr at det er behov for å tydeligere prioritere hvilke oppgaver kommunen skal løse. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune skal prioritere de som trenger det mest, og skal ta i bruk nye og bedre løsninger for å sikre et bærekraftig og helhetlig tjenestetilbud med god kvalitet.

Kommunens rolle og arbeidsmetoder er i endring, og i arbeidet med ny kommuneplanens samfunnsdel har kommunen prioritert innbyggerdialog. Innbyggerundersøkelsen som er gjennomført i 2023 viser at mange innbyggere har lav tillit til kommunen. En videre innbyggerdialog, brukermedvirkning og samarbeid med ulike aktører i samfunnet skal ligge til grunn for samfunnsutvikling og utvikling av kommunens tjenestetilbud.

Endringer i befolkning og demografi har innvirkning på mange samfunnsområder i en kommune. Blant annet har det en direkte innvirkning på kommunens økonomi. Staten styrer kommunens inntektsgrunnlag etter befolkningsutviklingen, og overføringene til kommunene gis som tilskudd per innbygger.

Utfordringer med å oppfylle kommunens samfunnsoppdrag

Kommunen har et komplekst samfunnsoppdrag, og mange oppgaver. Kommunen leverer tjenester til innbyggere hver dag. Det er i form av skoler og barnehager, hjemmetjenester og omsorgstjenester, infrastruktur og vedlikehold, og mye mer.

Et viktig kjennetegn ved det norske kommunesystemet er generalistkommuneprinsippet. Det innebærer at alle kommuner har ansvar for de samme oppgavene og tjenestene. Etter hvert som omfanget av kommunale oppgaver har økt, og kravene til kommunal tjenesteproduksjon og forvaltning har blitt forsterket, har små kommuner med synkende folketall fått stadig økende utfordringer med å håndtere oppgavene.[20]

Kautokeino som mange andre mindre kommuner, vil i økende grad ha utfordringer med å fylle rollen som generalist kommune som en følge av forventet nedgang i folketallet, en økende andel av eldre og færre i yrkesaktiv alder og mer sårbar økonomi som følge av færre innbyggere.[21] Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har allerede utfordringer med rekruttering av kvalifisert arbeidskraft.

[20] rapport_sma-kommuner_kmd_telemarksforsking-992102-l1000322.pdf (regjeringen.no)
[21] rapport_sma-kommuner_kmd_telemarksforsking-992102-l1000322.pdf (regjeringen.no)

Det er utfordrende for en liten kommune som Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune å fylle rollen som generalistkommune. En satsning på interkommunalt samarbeid er en strategi for å møte dette.

Ávjovárri interkommunale samarbeid

Karasjok kommune og Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har i 2022 startet arbeide med å få til interkommunalt samarbeid og har i 2023 etablert Ávjovárri Interkommunalt politisk råd.

Formålet er å imøtekomme felles utfordringer i tjenesteleveransene til innbyggerne og næringsliv. Strammere økonomiske rammer, overføring av nye oppgaver til kommunesektoren og endring i demografi og bosettingsmønster medfører økte forventninger fra innbyggerne om en effektiv og kvalitativ god kommunal tjenesteleveranse.

Karasjok og Kautokeino er to kommuner som har særskilte interesser i å ivareta og utvikle samisk kultur og språk. Sammen vil kommunene stå styrket i strategisk og interessepolitisk arbeid opp mot regionale og nasjonale myndigheter.

Behov for tjenesteutvikling og innovasjon

Dersom Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune skal opprettholde dagens dekningsgrader i tjenestetilbudet, så vil utgiftene øke kraftig fremover. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har en høy gjeldsgrad, etter store investeringer de siste årene. Det økonomiske handlingsrommet er derfor stramt, og kommunen må gjøre vanskelige prioriteringer i årene fremover. Det vil være krevende å begrense tilbud i kommunale tjenester.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har over tid hatt et høyt kostnadsnivå på tjenester, og behovet for omstilling kan medføre et forventningsgap mellom det Staten pålegger kommunen og det innbyggerne forventer av kommunen, og hva som er mulig for kommunen med de økonomiske og ressursmessige forutsetningene man har til rådighet. Det er derfor behov for å bygge en felles forståelse for de begrensinger og realiteter Guovdageaidnu som samfunn må forholde seg til. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommunesom tjenestetilbyder må være tydeligere på hva kommunen kan gi av tjenester, og hva innbyggere selv må ta ansvar for.

Kombinasjon mellom teknologiutvikling og demografiske endringer er de to største faktorene som gjør at det må fokusere på innovasjon og utvikling i kommunen.

Gitt de utfordringer Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune står overfor, er det avgjørende viktig at man skaper rom og kultur for utvikling. Kommunen står overfor en periode med kontinuerlig endring og omstilling og behovet for kvalifisert arbeidskraft er stort. Det er krevende å drive utviklingsarbeid i en driftsorientert organisasjon som en

kommune er. Kommunen har et høyt sykefravær som allerede utfordrer den daglige tjenesteytingen.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune som arbeidsgiver må i større grad utnytte potensialet som ligger i teknologiutvikling og ressursoptimalisering. Kommunen må sørge for at for at medarbeidere får kompetanseutvikling slik at man kan løse oppgavene mest mulig effektivt. Kompetanseutvikling kan også bidra til å øke medarbeidernes motivasjon og gjøre kommunen til en attraktiv arbeidsplass. Kommunen må også se potensialet for arbeidskraft i forlenget yrkeskarriere, lavere sykefravær og at flere jobber heltid.

Et godt utgangspunkt for det innovasjons- og utviklingsarbeidet kommunen skal drive med er å ha en innovasjonsstrategi, for å støtte opp under en langsiktig og målrettet satsing, og som bidrar til å holde fokus på hva målene med endringsarbeidet er, og hva som må til for å komme dit. De viktigste innsatsområdene vil være digitalisering og utvikling av de kommunale kjerneområdene helse og omsorg og oppvekst.

Regjeringen fokuserer på viktigheten av at offentlig sektor skal digitaliseres, og et hjelpemiddel her kan være å ta i bruk KI (kunstig intelligens) i arbeidet. KI vil aldri bli et godt verktøy i vår tjenesteyting uten at vi endrer måten vi tenker og jobber på – litt enkelt sagt bruk av digitalisering er 20% teknologi og 80% menneskelige endringer. Våre medarbeidere vil ha stort behov for opplæring for å kunne ta i bruk KI på en god måte, og ikke minst utnytte alle mulighetene som ligger der. Et annet spørsmål er om vi kan forvente at alle tilegner seg nødvendig kunnskap i bruk av KI med tanke på at dette med stor sannsynlighet vil endre arbeidshverdagen for svært mange medarbeidere. Å ta i bruk KI vil også få konsekvenser for innbyggerne og deres opplevelse av kommunal tjenesteproduksjon.

Med bakgrunn i at antallet eldre vil øke kraftig framover, så er det påkrevd med omstilling innen helse- og omsorgssektoren. En aldrende befolkning legger et betydelig press på kommunens tjenester som allerede har utfordringer. Det økende pleie- og omsorgsbehovet man står ovenfor krever tjenesteutvikling og innovasjon. Økt bruk av velferdsteknologi i pleie- og omsorgssektoren betyr at den digitale kompetansen må styrkes, både hos ansatte og hos eldre innbyggere, slik at kvaliteten og brukeropplevelsen blir så god som mulig. Det krever ressurser og fokus i kommuneorganisasjonen til å henge med i utviklingen, og ta i bruk mulighetene.

Selv om behovet for omstilling innen helse og omsorg er størst, er det også nødvendig med omstilling innenfor alle sektorer. Oppvekstsektoren vil være i en kontinuerlig omstilling ved å tilpasse tjenestene til et synkende antall barn og unge.

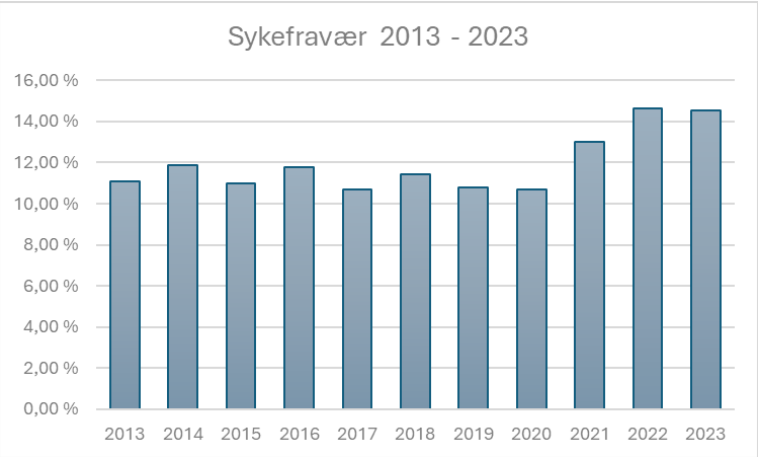
Mangel på arbeidskraft og kompetanse

For de minste kommunene er det særlig smådriftsulemper og rekrutteringsutfordringer som kan gjøre det vanskelig å skaffe og opprettholde nødvendig kapasitet og

kompetanse. Smådriftsulempene gir seg gjerne utslag i at kommunene må ha en høyere kapasitet pr. innbygger eller pr. bruker enn større kommuner. Videre kan rekrutteringsproblemer knytte seg både til kommunestørrelse og det at kommunen har en usentral plassering. Mindre kommuner kan være mindre attraktive som arbeidsplass for personer med spesialkompetanse fordi fagnettverket blir for lite, og usentrale kommuner er avhengige av å rekruttere personer som ønsker å bo der.[22]

For Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er det et fortrinn at man er en av svært få kommuner hvor samisk språk og kultur er samfunnsbærende. Dette gjør at mange ønsker å bo i kommunen. Samtidig mister vår kommune innbyggere fordi den totale etterspørselen i markedet etter samisk kompetanse er større enn tilgangen. Vi opplever at andre kommuner kan tilby bedre lønns- og arbeidsvilkår fordi de kan gi særskilte tillegg til de få med samisk kompetanse.

Mangelen på samiskspråklig kompetanse vil være en stor utfordring for å kunne gi gode tjenester framover. Det er behov for å utdanne flere samiskspråklige lærere i barnehage og skole og flere samiskspråklige helsearbeidere Det er for lav rekruttering til den samiske sykepleierutdanningen, barnehagelærerutdanningen og lærerutdanning.

Et høyt sykefravær er en utfordring for kommunens tjenesteyting. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune har hatt en økning i sykefraværet de siste årene, og i 2022 og 2023 var det totale sykefraværet på henholdsvis 14,61% og 14,52%.

Det er et særlig høyt sykefravær innen enhet for helse og omsorg med et sykefravær på 20,28% i 2023 og enhet for kultur og oppvekst med 14,48%.

Høyt sykefraværet er en svært stor utfordring for kommunens helse- og omsorgstjenester. Sykefraværer har betydning for mottakerens opplevelse av kontinuitet i tjenesten. Ledere må bruke mye tid tilkalling av personell for vakante vakter, og oppfølging av fravær og ansatte. Et høyt sykefravær går utover tjenestekvaliteten.

Kommunen har en høy lærertetthet pr elev. Tilstandsrapporten for grunnskolen for 2022/2023 viser at 5,6 % av undervisningen gis av personale uten godkjent utdanning. Dette er imidlertid tall som er hentet fra Grunnskolenes Informasjonssystem (GSI), og

[22] rapport_sma-kommuner_kmd_telemarksforsking-992102-l1000322.pdf (regjeringen.no)

bruk av vikarer fremkommer ikke i denne statistikken. Med tanke på det høye sykefraværet er derfor mest sannsynlig adskillig høyere.

I helse- og omsorgstjenestene vil personellressurser være den begrensende faktoren i helse- og omsorgstjenesten i årene som kommer. Å rekruttere og beholde helsepersonell, samt bygge opp kompetanse er en av de største utfordringene Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune står ovenfor, og det må planlegges for at tilgang til arbeidskraft og kompetanse blir mer og mer begrenset.

Vi må gjøre endringer i driften, ressursbruken må tilpasses fremtidens tjenester.

Prioritere planarbeid

Gode planer og gode systemer for oppfølging av disse er nødvendig redskap for gode politiske prioriteringer og framtidig utvikling av kommunene. Mange småkommuner har dårlig kapasitet til å drive planleggings- og utredningsarbeid. Dette gjelder også Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune.

Kommunen har en viktig rolle som samfunnsutvikler. Næringsutvikling, stedsutvikling og økt attraktivitet krever både kompetanse, kapasitet og evne til å etablere møteplasser, partnerskap og samhandling med et bredt spekter av aktører på ulike nivåer[23].

Kommunen skal fortsette arbeidet med å bygge kompetanse i planarbeid, særlig blant ledere.

[23] rapport_sma-kommuner_kmd_telemarksforsking-992102-l1000322.pdf (regjeringen.no)

Uttalelse	Vurdering
Naturvernforbundet Avjovarri understreker viktigheten av å bevare natur og naturmangfold i Kautokeino kommune og ønsker at kommuneplanen tydeligere prioriterer beskyttelse av inngrepsfri natur. De uttrykker bekymring for økende utbygging, særlig knyttet til kraftutbygging og mineralutvinning, og mener dette må begrenses. Forslag: Tydelig formulering i planen om vern av inngrepsfri natur: Kommunen må eksplisitt uttrykke at den ikke ønsker nye naturinngrep og at skader fra tidligere inngrep bør minimeres. Bedre forvaltning av fiskevann: Vannressurser må forvaltes slik at de ikke blir overbefolket av småfisk, noe som svekker fiskekvaliteten. Eksisterende forvaltningspraksis bør vurderes. Kommuneplanen må sikre at utmarksressurser fortsatt kan brukes til tradisjonelle næringer som bærplukking, fiske og vedhenting. Naturvern må være en sentral del av kommunens strategier for samfunnsutvikling.	Momentene ivaretas samfunnsdelens satsningområde 2 og i arealstrategien. Det legges til kapittel 4 arealstrategi, 5. avsnitt – 1 kulepunkt: - Ta vare på naturens økosystemer, og inngrepsfri natur
Kautokeino Elgjegerforening fokuserer på meahcásteapmi sin uttalelse som en viktig del av lokalsamfunnets kultur og økonomi: -Kommunen bør aktivt jobbe for å motvirke stigmatisering av lokalbefolkningens bruk av utmark. Tradisjonelle ferdselsårer bør anerkjennes, og motorisert ferdsel i utmark bør ikke være avhengig av dispensasjoner. Dagens lovverk og praksis fører til at mange føler seg kriminalisert for å bruke naturen slik de alltid har gjort.	Kautokeino elgjegerforening har ingen konkrete endringsforslag. Forslaget om en kommunal utmarksplan må behandles i forbindelse med kommunal planstrategi De forholdene som elgjegerforeningen tar opp i sin uttalelser finnes i samfunnsdelens hovedmål 2.3 og i arealstrategiens punkt 16. Det foreslås et nytt punkt 17 i arealstrategien:

Kommunen må sikre at barn og unge får opplæring og mulighet til å bruke utmarka, som en del av arbeidet med å bedre oppvekstvilkår og folkehelse. Elgjegerforeningen foreslår: Formalisering av meahcásteapmi gjennom en kommunal utmarksplan- Ferdselsårer må vedlikeholdes og anerkjennes som en del av lokalsamfunnets infrastruktur.	17. Arbeide for at tradisjonelle ferdselsårer vedlikeholdes
Den norske kirke i Kautokeino ønsker å synliggjøre sin rolle i lokalsamfunnet og understreker viktigheten av at denne anerkjennes i kommuneplanens samfunnsdel. Kirken bidrar til fellesskap, frivillighet og kultur, og spiller en viktig rolle i å styrke samisk identitet og språk. Styrket samarbeid mellom kirken og kommunen: Kirken bør anerkjennes som en viktig aktør i å bevare samiske tradisjoner og språk. Kommunen og kirken bør samarbeide om frivillighetsarbeid, inkludering og støtte til utsatte grupper. Økt samordning om aktiviteter for barn og unge: Kirken tilbyr trosopplæring, ungdomsgrupper og trygge samlingssteder, noe som bør støttes og integreres bedre i kommunens planer. Tiltak for eldre: Kirken spiller en viktig rolle i å bekjempe ensomhet blant eldre, gjennom samlinger, diakonale tjenester og støtteordninger. Kommunen og kirken bør samordne tilbudet til eldre for å sikre bedre tjenester. Kirken som samfunnsaktør: Kirken deltar i kriseberedskap, sorgstøtte og rusomsorg. Dette bør fremheves i kommuneplanen	Momentene som tas opp ivaretas i satsningsområde 1. Her fremkommer det at kommunen skal styrke samarbeidet med samfunnsaktører og frivilligheten,, hvor kirka er en viktig aktør. Det er ikke behov å nevne kirka eksplisitt. Mange av innspillene fra kirka må følges opp i de underliggende temaplanene som kommunen har vedtatt i sin planstrategi.

Gravferdsforvaltning er en lovpålagt oppgave for kirken, og samarbeidet mellom kirken og kommunen bør styrkes for å sikre gode løsninger. Kirken som kultur- og fellesskapsbygger: Kirken har en viktig rolle i å bevare og styrke samiske tradisjoner og språk, samt tilby kulturelle arenaer som konserter, åpne samlinger og gudstjenester tilpasset ulike målgrupper.	
Ovddos AS støtter kommuneplanens visjon om å være en "veiviser i Sápmi" og vektleggingen av samisk språk, kultur og bærekraft. De mener imidlertid at planen mangler en tydelig overordnet målsetting samt konkrete indikatorer for å måle fremdrift og suksess. Konkrete forslag og endringer: Tydeligere målsetting og indikatorer: Foreslår en samlet målsetting om at Guovdageaidnu skal være et bærekraftig, inkluderende og innovativt samisk samfunn. Anbefaler indikatorer som demografisk utvikling, folkehelse, skoleprestasjoner og årlig rapportering av implementeringen. Næringsliv og innovasjon: Endring av delmål for å tydeliggjøre at kommunen skal være en næringsvennlig kommune og attraktiv reiselivsdestinasjon. Styrking av strategisk næringsplan, støtte til helårsturisme, næringsutvikling og digitale løsninger for synliggjøring av lokale bedrifter. Attraktivitet og samfunnsutvikling: Foreslår strategi for å bygge omdømmet som et samisk kultursentrum.	Det er ikke lagt opp til indikatorer i selve kommuneplanens samfunnsdel, men dette vil bli fulgt opp handlingsdelen og i årsrapportering, der de konkrete indikatorene Ovdds forelsår tas med. Kommunen har videre lagd et grunnlagsdokument som skal ligge til grunn for kommunal planstrategi, der disse indikatorene inngår. Denne skal oppdateres hver 4. år. En overordnet målsetting legges til på side 12, andre avsnitt: Guovdageaidnu suohkans hovedmålsetting er: "Guovdageaidnu skal være et bærekraftig, inkluderende og innovativt samisk samfunn, der mennesker trives, har god helse og livskvalitet, der tradisjonell kunnskap og kultur videreføres, og der nye muligheter skapes gjennom samarbeid, næringsutvikling og en ansvarlig forvaltning av naturressursene." Avsnitt 3 som begynner med satsningsområdene vektlegger… på side 12 strykes. Hovedmål 3.1 endres til: "Guovdageaidnu er en næringsvennlig kommune og en attraktiv reiselivsdestinasjon» Ovddos sitt forslag om et nytt hovedmål 3.2 tas ikke med, da dette er overlappende med hovedmål 3.1. og

Økt tilrettelegging for boligbygging og sosiale møteplasser. Insentiver for ungdom og tilbakeflyttere. Utdanning og kompetanse: Kommunen må sette inn tiltak for å styrke undervisning, elevtrivsel og læringsutbytte for å bli den beste samiske grunnskolen. Styrking av samiske læremidler og samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner. Etablering av fagskole for reindrift og duodji. Reindrift og tradisjonell kunnskap: Støtte etablering av et ressurs- og rådgivningssenter for reindrift. Sikre at tradisjonell kunnskap videreføres i barnehage og skole. Bevare og beskytte viktige beiteområder. Arealstrategi: Fleksible næringsarealer for bærekraftig reiseliv, digitalisering og lokal matproduksjon. Retningslinjer for utvikling av hytteområder med hensyn til reindrift og natur. Forbedret medvirkningsprosess: Egne medvirkningsarenaer for barn, unge, næringsliv og reindrift. Digitale plattformer for arealplanprosesser og bedre innsyn i høringer.	momentene som kommunen må legge vekt på ivaretas i strategiene under hovedmål 3.1 Følgende strategier legges til/ endres under hovedmål 3.1, dette skal kommunen gjøre: Erstatte kulepunkt 2 med: Tilrettelegge for vekst i samisk reiseliv, kultur- og kreative næringer, småindustri innen naturbaserte ressurser og reindrift og andre næringer som ønsker å vokse gjennom digital innovasjon Nytt kulepunkt: Arbeide systematisk med omdømmebygging I arealstrategiens punkt 11 legge til ordet fremtidsrettet for å ivareta Ovddos sitt perspektiv: 11. Tilrettelegge for fremtidsrettet næringsutvikling gjennom å vurdere og avsette nye områder for næring og industri i arealdelen. De øvrige momentene i Ovddos sitt innspill kommer allerede fram i samfunnsdelen. Innspillene må også følges opp i handlingsdelen (konkrete tiltak) og i de underliggende temaplanene som kommune har vedtatt, som strategisk næringsplan og oppvekstplan.
Reinbeitedistrikt 30A Vestre mener at kommuneplanens samfunnsdel i større grad må anerkjenne og beskytte reindriftens interesser. De påpeker manglende involvering av reindriften i planprosessen og ønsker en tydeligere for	Kommunen har ikke sendt svarbrev i forbindelse med uttalelser til planprogrammet, men disse ble vurdert i saksbehandlinga og fremmet for kommunestyret. Det ble valgt å ikke ha egne møter med reindrifta i

å sikre reindriftens bærekraft og rettigheter. Konkrete forslag: Styrket satsing på reindrift i samfunnsplanen: Et nytt Hovedmål under satsningsområde 2: Guovdageaidnu må sikre og styrke reindriftens vilkår for bærekraftig drift. Bevaring og beskyttelse av viktige beiteområder mot inngrep. Økonomisk støtte til utvikling av reindriftsnæringen. Tydeligere arealstrategi for reindrift: Kartfeste og beskytte beiteområder, flytteveier og trekkleier. Innføre restriksjoner på utbygging i kritiske reindriftsområder. Sikre at alle utbyggingsplaner inkluderer grundige konsekvensutredninger i samarbeid med reindriften. Økonomisk bærekraft for reindriften: Legge til rette for økt verdiskaping og stabilitet for reindriftsutøvere. Kommunen må ta ansvar for å støtte reindriften som en viktig næring. Tidligere høringsuttalelser må besvares og følges opp: Reinbeitedistriktet har tidligere sendt inn forslag om økt involvering i planprosesser, men har ikke fått svar fra kommunen. De foreslår å etablere en arbeidsgruppe hvor reindriften kan delta aktivt i planarbeidet.	planprosessen. Kommunen inviterte til et åpent møte om arealstrategien, der reindrifta ble invitert inn. Det lages ikke et nytt hovedmål under satsningsområde 2 som omhandler reindrift, men hovedmål 2.3 endres slik at reindrift nevnes eksplisitt for å tydeliggjøre reindriftas viktige rolle i Guovdageaidnu. Nytt hovedmål 2.3: Guovdageaidnu har bærekraftige naturbaserte næringer, reindrift og meahcásteapmi. Det legges til en strategi som omhandler å arbeide for gode rammebetingelser for en bærekraftig reindrift Det legges til strategi under hovedmål 2.1 som imøtekommer høringsinnspillet: -beskytte viktige beiteområder for reindrift mot inngrep. Under arealstrategien legges til et nytt punkt: Sikre at alle utbyggingsplaner inkluderer grundige konsekvensutredninger i samarbeid med reindriften. De øvrige forslagene fra Reinbeitedistrikt 30A Vestre bør vurderes i arbeidet med strategisk næringsplan og i kommuneplanens arealdel.
Sametinget er i hovedsak positiv til kommuneplanens samfunnsdel, særlig målene om bærekraftig forvaltning av naturressurser og ivaretakelse av samisk	Samfunnsdelen har klare mål om et trygt og godt samfunn, og inneholder strategier for å forebygge vold og overgrep. Sametinget etterlyser konkrete tiltak i

kultur og naturgrunnlag. De påpeker imidlertid at tiltak mot vold, overgrep og seksuell trakassering mangler i planen, til tross for at dette er identifisert som et alvorlig samfunnsproblem i Guovdageaidnu. **Tiltak mot vold og seksuell trakassering:** Ungdataundersøkelsen fra 2024 viser at ungdom i Guovdageaidnu er mer utsatt for seksuell trakassering enn landsgjennomsnittet. Sametinget mener at dette bør følges opp med konkrete tiltak i kommuneplanen. **Støtte til kommunens mål om bærekraftig naturforvaltning:** Positiv til kommunens ønske om å forvalte arealer og ressurser ut fra en samisk naturforståelse. Støtter målsetningen om å ivareta biologisk mangfold gjennom kunnskapsbasert arealplanlegging. **Arealstrategi:** Støtter kommunens overordnede verdier om å ta vare på økosystemer, sikre samisk kulturbærende funksjon, og fremme klima- og miljøvennlig vekst. **Påminnelse om kommunens konsultasjonsplikt:** Sameloven § 4-4 gir kommunen konsultasjonsplikt overfor samiske interesser. Kommunen må varsle berørte samiske aktører om saker som krever konsultasjon.	planen, men samfunnsdelen angir mål og strategier. Konkrete tiltak vil framkomme av handlingsdelen.
Statsforvalteren gir innspill til Kautokeino kommunes kommuneplanens samfunnsdel, med fokus på nasjonale føringer og forventninger. De påpeker behov for bedre kobling mellom overordnede mål, kunnskapsgrunnlag og underliggende temaplaner. De trekker frem klima, folkehelse, samfunnssikkerhet, reindrift og landbruk	Hvilke temaplaner kommunen har fremkommer i den kommunale planstrategien. Det legges ikke inn en oversikt i selve samfunnsdelen, da mange viktige planer ikke ennå er utarbeidet, Når det gjelder ulike konsekvenser klimaendringene vil få for ulike samfunnsområder, så er dette et område

som sentrale områder der planen kan styrkes. **Prosess og kobling til underliggende planer:** Planen bør tydeliggjøre hvordan den kobles til temaplaner for å sikre en rød tråd i kommunens planarbeid. **Klima og miljø:** Kommunen har gode utviklingsmål innen klima og miljø, men planen bør tydeliggjøre hvilke konkrete konsekvenser klimaendringer vil få for ulike samfunnsområder. Strategier for klimatilpasning bør konkretiseres. **Folkehelse:** Kautokeino har alvorlige folkehelseutfordringer, men det er ikke en tydelig kobling mellom utfordringer og strategier i planen. Planen bør inkludere langsiktige mål og strategier for folkehelsearbeid. Kommunen mangler en oppdatert oversikt over helsetilstanden (siste fra 2019), noe som bør oppdateres innen 2027. **Aldersvennlig samfunn og helse- og omsorgstjenester:** Kommunen bør legge til rette for at eldre kan være aktive og selvhjulpne så lenge som mulig for å redusere behovet for helse- og omsorgstjenester. Planen bør inkludere flere konkrete tiltak for rekruttering og kompetansebygging innen helse- og omsorgssektoren. **Boligsosialt arbeid:** Temaet er lite omtalt i planforslaget. Kommunen bør tydeliggjøre hvordan boligsosiale tiltak skal ivaretas i planperioden. **Samfunnssikkerhet:**	som kommune må jobbe mer med for å kunne utarbeide mer tydelige strategier. Dette må vurderes i en rullering av samfunnsdelen. Når det gjelder folkehelse, så gir planen mange overordnede strategier knyttet til folkehelseutfordringene. Statsforvalterens innspill må heller følges opp i temaplanene som er under arbeid: helse og omsorg og oppvekst. Når det gjelder aldersvennlig samfunn, så vil dette bli et viktig tema i helse- og omsorgsplanen. Det legges til en strategi under hovedmål 3.3 - Arbeide systematisk med å rekruttere og beholde fagpersonell og sikre nødvendig kompetanse i tjenestene Boligsosialt arbeid. Kommunen må vurdere om man heller skal ha en boligsosial handlingsplan for å tydeliggjøre saksfeltet. Det er lite omtalt i samfunnsdelen. Samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid må tydeliggjøres ved rullering av samfunnsdelen. ROS analysen er ikke ajourført siden 2021. Reindrift: dette tydeliggjøres, se endringsforslag under andre høringsinnspill. Landbruk – uttalelsen fra Statsforvalteren må følges opp i strategisk næringsplan. Det legges til følgende strategi under hovedmål 2.3 for å gi tydeligere føringer overfor landbruk: -Bidra til å opprettholde landbruket i kommunen og til at flere rekrutteres inn i næringen I arealstrategien legges det et nytt punkt: - Sikre ivaretakelse av jordbruksarealer

Kommunen bør integrere samfunnssikkerhet og beredskapsarbeid bedre i planen, basert på funn fra helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS). Den siste ROS-analysen er fra 2019, noe som bør oppdateres. **Reindrift:** Kommunen har gode beskrivelser av klima- og naturutfordringer for reindriften, men bør være mer konkret i arealstrategien for å sikre at reindriftsarealer blir ivaretatt. Punktet om tilrettelegging for snøscooterløype til boligfelt kan stå i konflikt med vern av reindriftsområder og bør vurderes nærmere. **Landbruk:** Kommunen bør sikre en tydeligere strategi for landbruk, inkludert vern av jordbruksarealer, rekruttering, og støtte til lokal matproduksjon. Planen bør reflektere nasjonale mål for matsikkerhet og jordvern. **Arealstrategi:** Strategien bør ha et sterkere fokus på samfunnssikkerhet og klimatilpasning. Planen bør inkludere tiltak for vern av grøntområder og natur i tettstedsutviklingen.	Punkt 4 i arealstrategien endres til: *Vi vil prioritere god stedsutvikling i Guovdageainnu márkan og Máze, som tar hensyn til klimatilpasning, universell utforming, estetikk, grøntområder, turløyper, møteplasser og lekeplasser.*
Statens vegvesen understreker viktigheten av at samferdsel vektlegges i kommuneplanens samfunnsdel. De påpeker at trafikksikkerhet, framkommelighet og tilrettelegging for myke trafikanter er sentrale tema. De anbefaler også en sterkere kobling mellom areal- og transportplanlegging for å redusere transportbehovet og fremme miljøvennlige løsninger. **Økt fokus på trafikksikkerhet og trygg skolevei:**	Innspillene bør følges opp i areldel og andre planer. Det legges til et nytt punkt i arealstrategien; -Hensynta trafikksikkerhet og myke trafikanter i arealplanleggingen

Trafikksikkerhet må integreres bedre i arealstrategien. Kommunen bør sikre trygg skolevei og gode løsninger for myke trafikanter, særlig i områder med spredt bebyggelse. **Samordnet areal- og transportplanlegging:** Kommunen bør følge statlige planretningslinjer for bolig-, areal- og transportplanlegging (SBAT). Arealutnyttelse bør planlegges slik at transportbehovet reduseres.	
Mattilsynet påpeker at kommuneplanens samfunnsdel for Kautokeino mangler en helhetlig tilnærming til vannforvaltning, inkludert drikkevann, avløp og overvannshåndtering. Mattilsynet skriver at planstrategien er en viktig del av samfunnsdelen. De understreker at tilgang til trygt drikkevann er avgjørende både for innbyggernes helse og for næringsutvikling, og at dette må reflekteres tydeligere i planverket. **Konkrete innspill:** **Drikkevann som del av samfunnssikkerhet og planlegging:** Kommunen har ansvar for å sikre tilstrekkelig og trygt drikkevann både for husholdninger og næringsliv. Drikkevannskilder må vernes mot forurensning, og dette må sikres gjennom planlegging og regulering. Hensynssoner for drikkevann er ikke tegnet inn i planen, noe som må rettes opp i videre planarbeid. **Manglende omtale av reservevannforsyning:** Planen må inkludere tiltak for reservevann dersom hovedvannkilden blir forurenset. Mattilsynet anbefaler at kommunen sikrer alternative vannkilder som en del av beredskapsplanen.	Planstrategien er ikke en del av samfunnsdelen, men en oversikt og prioritering av kommunens planbehov som ble vedtatt i desember 2024. De fleste av innspillene til Mattilsynet er mer relevante i andre planer enn samfunnsdelen. Det legges til en overordnet strategi under hovedmål 2.2 som eksplisitt nevner vannforvaltning Sikre tilstrekkelig og trygt drikkevann for alle i Guovdageaidnu.

Lekkasje og oppgradering av vanninfrastruktur: Mattilsynet etterlyser en oversikt over lekkasjer i vannledningsnettet og en plan for oppgradering. Uidentifiserte lekkasjer kan være helsefarlige og medføre unødvendige kostnader for kommunen. **Helhetlig vannforvaltning i planstrategien:** Kommunen må ha en plan for å sikre tilstrekkelig vannforsyning i framtiden. Vannforvaltningen må sees i sammenheng med folkehelse, klimaendringer og næringsutvikling.	
Guovdageainnu Meahcceguovddáš (GMG) støtter kommuneplanens mål om bevaring av natur, samiske kulturtradisjoner og lokal naturbruk, men mener at målene bør konkretiseres ytterligere. De ønsker tydeligere formuleringer om beskyttelse av natur mot inngrep og bedre tilrettelegging for frivillige organisasjoner som arbeider med samisk naturbruk og kultur. **Beskyttelse av natur og kulturmiljø:** Planen bør slå fast at tidligere inngrep i naturen skal minimaliseres, og at kommunen ikke ønsker flere inngrep. Kommunen bør selv ta initiativ til vernetiltak, i stedet for å vente på nye statlige verneplaner. **Styrking av samiske institusjoner og kulturtiltak:** Kommunen bør sikre og videreutvikle samiske institusjoner og bidra til etablering av nye. Det bør legges bedre til rette for kulturinstitusjoner i kommunen, blant annet gjennom bevaring av egnede lokaler. **Natur- og kultursti i Guovdageaidnu og Máze:**	Konkrete tiltak følges opp i handlingsdelen. GMG stiller seg til disposisjon for å oppfylle målene i planen. Kommunen bør følge opp dette i en egen prosess.

Foreslår å inkludere etablering av en natur- og kultursti i kommunens arealstrategi. Stien bør utvikles i samarbeid med historielaget, bygdelag og Meahcceguovddáš. **Styrking av tradisjonell samisk naturbruk (Meahcásteapmi):** Økt synliggjøring og formidling av samisk utmarksbruk gjennom kurs, utstillinger og informasjonstiltak. Tilrettelegging for tradisjonell høsting av naturressurser, inkludert fiske og plantebruk. **Opprettelse av et forsoningssenter for naturbruk:** Forslår at kommunen tar initiativ til å bli en del av et nasjonalt forsoningssenter med fokus på samisk naturbruk. **Kommunens rolle i klima- og miljøpolitikk:** Kommunen bør være en pådriver for miljøvennlig forbruk og sirkulær økonomi. Større fokus på lokalprodusert mat, herunder styrking av fangst og foredling av innlandsfisk. **Konklusjon:** GMG mener at kommunen har gode målsettinger, men at det er behov for mer konkrete tiltak, særlig for bevaring av natur, samisk kultur og lokal verdiskaping. De ønsker tettere samarbeid med kommunen og foreslår flere nye initiativer innen naturbruk, vernearbeid og samisk kulturformidling.	
Kautokeino pensjonistforening mener at økningen i antallet eldre må følges opp med en rekke mer konkrete tiltak	Innspillene til tiltak tas med i arbeidet med helse- og omsorgsplan
GSL har en rekke endringsforslag både av språklig og innholdsmessig karakter. Forslagene i sin helhet leses i et eget dokument.	De fleste av GSL sine innspill tas til følge, med unntak av: Endring av strategi under punkt 1.3_ Ovdánahttit viiddis/govda ja dorvvolaš dearvvašvuođabálvalusaid báikkálaččat nu ahte olbmot eai dárbbaš juohke unnimus

	vigi dihte mátkkoštit eará guvlui iskkadeapmái dahje dikšui Dette punktet foreslås å erstatte en strategi knyttet til kommunens eget tjenestetilbud, og forslaget til GSL kan innebære en forventning om at kommunen har ansvar for tjenester som tilliger spesialisthelsetjenesten Når det gjelder forslagene om infrastruktur knyttet til meahcásteapmi og snøscooterløyper, samt vedlikehold av sommerløyper så tas ikke dette med i satsningsområde 3 da dette er momenter som er med i andre deler av samfunnsdelen. Når det gjelder vedlikehold av sommerløyper så har ikke kommunen iøkonomiske ressurser til å gjennomføre det. Det vises for øvrig til innspillet fra Kautokeino elgjegerforening

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato: 25.02.2025
Vår referanse: 2025/427
Deres dato:
Deres referanse: 2022/2042

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN / KAUTOKEINO KOMMUNE
Bredbuktnesveien 6
9522 KAUTOKEINO

Telefonnummer til saksbehandler
Lill-Hege Nergård, 77642127

Uttalelse til kommuneplanens samfunnsdel 2025 - 2037 for Kautokeino kommune

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til Kautokeino kommunes brev datert 13. januar 2025 angående høring av kommuneplanens samfunnsdel.

Vårt innspill er basert på nasjonale føringer og forventninger til kommunens planlegging. Justis- og kommunalavdelingen har koordinert Statsforvalterens innspill.

1. Innspill til prosess

Kunnskapsgrunnlaget

Planforslaget inneholder en oppsummering av kommunens mulighets- og utfordringsbilde. Det er viktig at det lenkes til hvor man finner det helhetlige kunnskapsgrunnlaget slik at leseren kan finne flere detaljer om ønskelig.

Kobling til underliggende planer

I og med at samfunnsdelen er ganske overordnet og peker på de store utfordringene, vil det være behov for underliggende temaplaner som ivaretar og konkretiserer samfunnsdelens satsingsområder. Dere kan derfor med fordel synliggjøre bedre under hvilke temaområder det vil utarbeides egne planer. Dette vil kunne gi en rød tråd mellom kommunens planer i plansystemet og samtidig gi gode styringssignaler til sektorene og deres oppfølging gjennom egne planarbeid. Vi er klar over at dette beskrives i planstrategien, men det er fint med en kobling i samfunnsdelen også. Det kan omså ligge som en strategi der hvor relevant, som igjen fanges opp som et tiltak i handlingsdelen.

2. Tematiske innspill

Klima og miljø

Kommunens satsningsområder i kommuneplanens samfunnsdel belyser flere viktige tema innenfor klima- og miljøområdet. Kommunen har blant annet fastsatt flere konkrete og gode utviklingsmål og innsatsområder for klima og natur. Vi vil spesielt trekke fram hovedmålene som er satt i satsningsområde 2 – bærekraft gjennom generasjoner, hvor dere blant annet har hovedmål om å ta vare på naturmangfold og grunnlaget for samisk kultur og levemåte og utvikling av et klima- og miljøvennlig samfunn.

E-postadresse: sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding: www.statsforvalteren.no/melding
Postadresse: Postboks 700 9815 Vadsø
Besøksadresse: Strandvegen 13, Tromsø Damsveien 1, Vadsø
Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf
Org.nr. 967 311 014

Planforslaget beskriver at Kautokeino kommune står ovenfor store utfordringer knyttet til miljø, -klima- og natur. Det fremkommer av planen at klima har endret seg og kommunen er sårbar om den ikke tilpasser seg klimaendringer. Det er bra at kommunen tar opp dette som tema og ser behov for omstilling. Planen kan imidlertid være mer tydelig på hvilke faktiske konsekvenser klimaendringene kan få for kommunen, innenfor ulike sektorområder. Vi registrerer at kunnskapsgrunnlaget er mer utfyllende, og sier blant annet noe om klimaendringenes konsekvenser for samiske næringer og kulturutøvelse. Det er positivt. Vi savner at dette også gjøres for andre samfunnsområder, og at det i samfunnsdelen er noen konkrete strategier for å møte de konkrete utfordringene man ser som følge av klimaendringene.

Vi viser til statlige planretningslinjer for klima og energi som sier at i kommuneplanens samfunns- og handlingsdel, samt andre relevante planer, bør kommunen basert på lokale forhold, vurdere hvordan endringer i klima kan påvirke blant annet samfunnssikkerhet og kritisk infrastruktur. Viser også til DSBs veileder *Klimahjelperen* for veiledning innenfor samfunnssikkerhet og klimatilpasning.

Helse

Folkehelsearbeid

Planforslaget sier at kommunen har alvorlige folkehelseutfordringer, og nevner flere eksempler. Kommunens dokument «Kunnskapsgrunnlag 2024» beskriver også utfordringene. Både oppvekstprofilen og folkehelseprofilen fra FHI viser en rekke indikatorer hvor kommunen ligger klart under landsgjennomsnittet. Statsforvalteren er kjent med at kommunen har iverksatt satsingen Oadjebas Guovdageainnus / Trygg i Kautokeino, hvor kommunen skal jobbe sammen med alle deler av samfunnet med forebygging av vold, overgrep, rus og selvmord. Tiltakene skal være varige, målrettete, kunnskapsbaserte, og samfunnsgjennomgripende. Satsingen stemmer godt med flere av utfordringene som omtales i planforslaget.

Intensjonen i folkehelseloven er at kommunen skal drive et langsiktig, systematisk og planforankret folkehelsearbeid som tar utgangspunkt i de viktigste lokale folkehelseutfordringene. En skriftlig oversikt over helsetilstanden skal utarbeides hvert fjerde år, i forkant av at kommunen lager kommunal planstrategi. På grunnlag av oversikten skal kommunen formulere overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet i sine kommuneplaner etter plan- og bygningsloven. Kautokeino kommune har en oversikt over helsetilstanden fra 2019. Det lovpålagte kunnskapsgrunnlaget for folkehelsearbeidet er dermed utdatert. Vi er kjent med at ny oversikt over helsetilstanden skal lages i 2027.

Vår vurdering er at kommunen pr. i dag har så mye kunnskap om lokale folkehelseutfordringer at den kan formulere overordnede mål og strategier i samfunnsdelen. Men vi vurderer at overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet ikke er tilstrekkelig klart formulert i planforslaget. Det er ikke en tydelig kobling mellom folkehelseutfordringene som beskrives, og hvilke overordnede grep kommunen vil ta for å møte utfordringene.

Aldersvennlig samfunn og helse- og omsorgstjenester

Planforslaget gir en god beskrivelse av utviklingen knyttet til et økende antall eldre innbyggere og økende press på helse- og omsorgstjenestene. Det er positivt at kommunen har formulert et hovedmål om et trygt og aldersvennlig samfunn under satsingsområdet Aldri alene. For å møte disse utfordringene må kommunen arbeide langs to hovedspor:

1. De aller fleste innbyggerne fra 65 år og oppover er aktive, friske og selvhjulpne. Kommunen må legge til rette for at disse innbyggerne kan fortsette å være aktive, friske og selvhjulpne så lenge som mulig. På den måten kan man utsette tidspunktet for helsesvikt og funksjonstap, og dermed

utsette behovet for når innbyggerne trenger helse- og omsorgstjenester. Dette arbeidet har et stort potensial, både økonomisk for kommunen og helsemessig for den enkelte innbygger. For å lykkes med dette arbeidet må alle kommunale sektorer bidra, og man må mobilisere kommunesamfunnets øvrige ressurser. Arbeidet bør omfatte universell utforming. Denne innsatsen, som bl.a. er løftet fram i Bo trygt hjemme-reformen og av Helsepersonellkommisjonen, bør være en integrert del av kommunens folkehelsearbeid.
2. De innbyggerne som trenger det, må sikres forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Vi har merket oss at kommunen vil lage en temaplan for helse og omsorg i denne kommunestyreperioden.

Planforslaget beskriver ganske få og generelle mål og tiltak om aldersvennlig samfunn i Hovedmål 1.3. Kommunen kan med fordel formulere flere og mer konkrete innsatser på dette feltet. Arbeidet med å rekruttere og beholde fagpersonell i helse- og omsorgssektoren og sikre nødvendig kompetanse bør forankres i kommunens planer både på overordnet nivå og på sektornivå.

Boligsosialt arbeid
Kommunen har en boligsosial handlingsplan som varer ut 2025. Planen blir ikke videreført, men kommunen vil ha boligsosialt arbeid som et gjennomgående tema i plansystemet. Boligsosialt og boligpolitisk arbeid kan ivaretas i kommuneplanens samfunnsdel. Temaet er imidlertid ganske kort omtalt i planforslaget. Kommunen bør vurdere å tydeliggjøre dette arbeidsfeltet noe.

Samfunnssikkerhet
Samfunnssikkerhet er ett av hensynene plan- og bygningsloven skal ivareta. Ved å integrere kommunens arbeid med kommunal beredskapsplikt inn i samfunnsdelen vil arbeidet i større grad synliggjøres og få en tydeligere forankring (både administrativt og politisk).

En strategi under hovedmål 3.2 i planforslaget er: *ha samfunnssikkerhet og beredskap som gjennomgående tema i all aktivitet.* Planen nevner at arbeid med risiko- og sårbarhetsanalyser er viktig på alle nivåer. Sammen med beredskapsplan og øvelser bidrar det til at samfunnet skal være godt rustet til hendelser/kriser som kan oppstå.

Kommunens helhetlige ROS-analyse (jamfør §3 i forskrift om kommunal beredskapsplikt) vil være en hovedkilde til kunnskap om risiko- og sårbarhet som kan true Kautokeino-samfunnet. Sentrale funn fra helhetlig ROS-analyse bør synliggjøres i kommuneplanens samfunnsdel. Kommunen skal med bakgrunn i helhetlig ROS-analyse sette langsiktige mål, strategier og retningslinjer for det helhetlige og systematiske arbeidet med samfunnssikkerhet i kommunen, og kommuneplanens samfunnsdel er en naturlig plassering for dette. Det er ikke så synlig i høringsdokumentene hvordan informasjonen fra den helhetlige ROS-analysen er inkludert i samfunnsdelen.

Siste versjon av helhetlige ROS-analyse som Statsforvalteren har mottatt er vedtatt i 2019 og ajourført i 2021. Helhetlig ROS-analyse skal i henhold til §6 i forskrift om kommunal beredskapsplikt oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner (det vil si hvert 4. år), og ellers ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.

Viser videre til Statsforvalterens veileder Samfunnssikkerhetshjelperen for veiledning innenfor samfunnssikkerhet i samfunnsplanleggingen.

Kommuneøkonomi og demografi
I planforslaget beskrives det hvordan planen skal følges opp gjennom kobling mellom denne og økonomiplan i en felles handlings- og økonomiplan. Det er viktig at det her blir en klar kobling mellom de enkelte mål og de tiltak som er valgt.

Kunnskapsgrunnlaget gir et greit bilde av kommunes økonomi og demografiutfordringer. Det nevnes at demografiendringer har innvirkning på kommunes økonomi. Her kunne det vært skrevet litt mer om hvordan.

Reindrift
Det er positivt å se at kommunen har fulgt opp beskrivelsen i planstrategien om framtidige miljø-, klima- og naturutfordringer, samt hva disse vil kunne ha av innvirkning på reindriftsnæringen. Statsforvalteren vil også trekke fram fokuset kommunen setter på tradisjonell kunnskap. I et klimaperspektiv vil reindriften kunne ha mye relevant kunnskap om klimaendringer over tid.

Vi ønsker å utfordre kommunen på arealstrategiens punkt 15 om scooterløype til/fra boligfelt. I samfunnsplanen er det lagt gjennomgående vekt på viktigheten av å ta vare på naturen og å forvalte naturområdene på en tradisjonell måte. Innledningsvis i arealstrategien skriver kommunen også at dere har fått mange innspill om vern av reindriftsarealer og meahcásteapmi.

Det virker derfor motstridende når arealstrategien på samme tid legger opp til økt rekreasjonskjøring med snøscooter. Spesielt i Guovdageainnu/Kautokeino hvor hele kommunen er vinterbeite for rein. I et framtidig arbeid med kommuneplanens arealdel vil det kunne være vanskelig å ta stilling til, og vekte, hvilket hensyn som skal veie tyngst. Kommunen må også ha en klar tanke om hvor eventuelle tilknytningsløyper skal opprettes og i hvilket omfang.

Vi ber derfor kommunen være mer konkret i arealstrategien, slik at den gir klare føringer for kommunens fremtidige forvaltning av arealene i Guovdageainnu/Kautokeino.

Landbruk
Med tanke på jordbrukets rolle i totalberedskapen, både nasjonalt, regionalt og lokalt er det viktig å få frem betydningen et aktivt jordbruk har for beredskapen i kommuneplanens samfunnsdel. I tillegg til matvareberedskap har jordbruket og skogbruket andre viktige ressurser å bidra med i beredskapen, blant annet maskiner, redskaper, jord, skog, bygninger, drivstofflager, kompetanse og menneskelige ressurser. På den andre siden er det behov for tiltaksplaner som kan ivareta landbrukets behov ved ulike hendelser som flom, skred, strømbrudd, sykdomsutbrudd, pandemier etc.

Den nasjonale jordvernstrategien er fulgt opp med et jordvernbrev fra KMD og LMD *Matjord og arealplanlegging i kommunene,* gir sterke signaler til kommunene om økt søkelys på mattrygghet og sikring av areal til matproduksjon. Et av budskapene i brevet er at det viktigste kommunestyret kan gjøre er å sørge for at kommunen har oppdaterte planer som tar arealutfordringene på alvor. I brevet påpekes at klimaendringene, sammen med krig og konflikt i Europa har vist oss at vi trenger god beredskap, at trygghet for matforsyning er grunnleggende, og at vi må ta vare på de arealene som er egnet til å produsere mat. Oppfølging av driveplikten nevnes som et viktig tiltak i kommunene.

Kommunens engasjement er en suksessfaktor for utvikling av jordbruk og skogbruk, både gjennom god forankring i planverk, og i den daglige forvaltningen. Det har vært nedgang i jordbruket i Kautokeino i flere år, og i 2024 var det 10 gårdsbruk igjen, hvorav 6 med husdyr. Av 6 bruk med melkeproduksjon som var i drift i 2014 er det nå 3 igjen. Dette gjør det desto viktigere at kommunen bidrar til å sikre og utvikle det jordbruket som er igjen, og skape grobunn for nyetableringer.

I innspill til kommunens planstrategi i desember 2024 spilte vi inn at det er viktig at landbruket i Kautokeino ivaretas gjennom langsiktig planlegging, ved utforming av ny strategisk næringsplan, og det er behov for forankring også av viktige tema som gjelder landbruk og jordbruk i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Det er av stor betydning å gjøre opp status, og identifisere og følge opp de mange utfordringene og mulighetene i jordbruket.

I tidligere kommuneplanens samfunnsdel (KPS) (2017-2030) har Kautokeino kommune satt viktige mål for landbruket, som at jord- og skogbruksarealer skal skjermes mot nedbygging, at kommunen også må arbeide for å opprettholde den landbruksdriften som er i kommunen, og sikre rekruttering. I kunnskapsgrunnlaget til planstrategi 2024-2027 er jordbruk så vidt omtalt i avsnittet *Plass for næring – arealtilgjengelighet og varierte næringsarealer*. Kautokeino kommune har som nevnt i kapitlet gode forutsetninger for utvikling av både primærlandbruket og landbruksbasert næringsutvikling.

I utkast til kommuneplanens samfunnsdel 2025-2037 er landbruk som tema knapt berørt. I strategidelen, hovedmål 2.3 er en av strategiene å *tilrettelegge for at landbruket har tilgjengelige arealer*, og en annen strategi som retter seg mot primærnæringer generelt: *Bidra til at det finnes bærekraftig matproduksjon gjennom utnyttelse av lokale fornybare ressurser.*
Kommuneplanens samfunnsdel er et overordna dokument, men vil likevel gi viktige føringer for strategisk næringsplan når denne skal utarbeides. Kommunen må sikre flere aktuelle overordna føringer for jordbruket, spesielt med tanke på mulighetene både i primærjordbruk, men også landbruksbasert næringsutvikling.

De siste årene har det kommet nye, voksende utfordringer for landbruket, blant annet et betydelig økt kostnadsnivå både med tanke på drift og investeringer. Dette påvirker lønnsomheten i det enkelte jordbruksforetak, og mulighetene for bruksutbygging, nødvendig modernisering, og dermed også rekruttering og generasjonsskifte. Andre sentrale utfordringer kan være tap av beitedyr til rovvilt, og interessemotsetninger med rein på innmark. Med alle utfordringer samlet sett utfordres fysisk og psykisk helse for den enkelte næringsutøver, noe som vekker bekymring i fagmiljø og forvaltning. Statsforvalteren ønsker at kommunen går nærmere inn på hensyn som har betydning for jordbruket, og at jordbrukets utfordringer omtales og vurderes tydelig i det videre planleggingsarbeidet i kommunen.

Arealstrategi
Som dere selv skriver i planen, er arealstrategien bindeleddet mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealplanlegging. Det betyr at de målene man setter seg for samfunnsutviklingen skal gjenspeiles og avklare behov for arealer til ulike formål. Dersom dagens arealbruk ikke samsvarer med ønsket samfunnsutvikling må man vurdere om eksisterende arealplan og praksis innenfor arealforvaltningen er god nok. Dette også for å ivareta nasjonal og regional politikk, så vel som lokal politikk. Arealstrategien skal ikke være på et detaljert nivå, men inneholde prinsipper for arealbruk i kommunen. Den er et verktøy til å utforme overordnede arealplaner, samt i enkeltsaksbehandling (dispensasjoner).

I kapittel 4 *Arealstrategi* er det satt opp 16 arealstrategier. Strategier som omhandler arealregnskap, fortetting, utnytte eksisterende byggeområder, unngå konflikter, følge arealplan og unngå dispensasjoner er med på å ivareta jordbrukets og skogbrukets interesser. Det er allikevel behov for en strategi som omhandler jordbruksarealer, både med tanke på å unngå nedbygging av dyrka og dyrkbar jord, og sikre at dyrka jord som ligger brakk kommer i drift. Vi anmoder kommunen om å sikre at jordbruksarealer ivaretas spesifikt i arealstrategien.

Det er positivt at dere skal utarbeide arealregnskap før arbeid med kommeplanens arealdel, og at dere skal sikre sammenhengende naturområder med få eller ingen tekniske inngrep.

Vi savner at samfunnssikkerhet og klima (både utslipp og tilpasning) får større plass i arealstrategien enn forslaget legger opp til.

I punkt 4 i kapitlet om arealstrategier skriver dere følgende: *Vi vil prioritere god stedsutvikling i Guovdageainnu márkan og Máze, som tar hensyn til universell utforming, estetikk, turløyper, møteplasser og lekeplasser.* Vi ber dere vurdere å legge til grøntområder og klimatilpasning i samme setning.

Under punkt 11 skriver dere at det skal tilrettelegges for næringsutvikling gjennom å vurdere og avsatte nye områder for næring og industri i arealdelen. Dere kan med fordel legge til noen kriterier her, slik som det er gjort knyttet til bebyggelse og utbygging generelt.

Når det gjelder punkt 15 og 16 i arealstrategien viser til vårt innspill om reindrift lengre opp i brevet.

Med hilsen

Per Elvestad (e.f.)
assisterende justis- og kommunaldirektør

Lill-Hege Nergård
seniorrådgiver plan

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Finnmark fylkeskommune Postboks 701 9815 VADSØ

Kontaktpersoner fagområder:
Landbruk: Karianne Holm-Varsi, tlf. 78 95 05 70

Barn og unge: Maria Ø. Sjåvik, tlf. 77 64 22 61
Helse: Anders Aasheim, tlf. 77 64 24 78
Universell utforming og likestilling: Lone A. Høgda, tlf. 77 64 21 36
Reindrift: Anne Randa, tlf. 77 64 20 82
Samfunnssikkerhet: Elin Larne, tlf. 78 95 03 22
Miljø: Lisa Helgason Bjørnsdatter, tlf. 77 64 22 03
Økonomi og demografi: Linn Carina Utsi, tlf. 77 64 20 10
Fagkoordinator samfunn, klima og bærekraft: Lill-Hege Nergård, tlf. 77 64 21 27

Høringsuttalelse- Samfunnsplan Kautokeino

Den norske kirke (heretter kalt Kirka) har en lang tradisjon for å bidra positivt til lokalsamfunnet på mange nivåer, og det er viktig at denne rollen også kommer tydelig fram i kommuneplanens samfunnsdel. Kirka er en av de viktigste faste aktørene lokalt for å støtte opp om kommunens visjon om å være en veiviser i Sápmi. Kirka har gjennom tidene innarbeidet en rutine om tospråklighet som bidrar til å inkludere alle. Denne rutinen må videreføres og aktivt arbeides for å brukes i alle samfunnsområder. Vår kirkes lokale tradisjoner med hjemmedåp, båreandakter, og andre levende tradisjoner, er viktige tiltak for å styrke kommunen som en samisk kommune og dermed en veiviser i Sápmi. Det er stor oppslutning om kirkas tjenester og derfor må disse tiltakene gis handlingsrom også i fremtiden.

For å styrke samarbeidet mellom kirka og kommunen, og videreutvikle kirkens plass i lokalsamfunnet, kan følgende områder vektlegges:

1. Frivillighet og samfunnsengasjement:

Kirka er en viktig drivkraft for frivillighet i lokalsamfunnet. Gjennom ulike aktiviteter og prosjekt engasjerer kirken et stort antall mennesker, og den spiller en sentral rolle i å fremme fellesskap og inkludering. Dette er sammenfallende verdier mellom kommunen og kirka som kan videreutvikles gjennom økt samarbeid om frivillige- initiativ og støtteordninger for å mobilisere og koordinere frivillig arbeid.

2. Aktiviteter for barn og unge

Kirka tilbyr et bredt spekter av aktiviteter for barn og unge, som trosopplæring, ungdomsgrupper, og samlinger som gir en trygg ramme for personlig og sosial utvikling. Kommunen kan i større grad samarbeide og samordne med kirken for å styrke tilbudet til barn og unge, for eksempel ved å støtte kirkens rolle som et sosialt og kulturelt møtested for denne gruppen.

3. Tiltak for eldre:

Kirka er en viktig aktør i å skape aktiviteter og fellesskap for eldre, gjennom blant annet kirkelige samlinger, andakter på sykehjemmet og bokollektivet, salmekvelder i kirka, og gjennom diakonale støtteordninger som støttesamtaler og sorgsamtaler. Sammen kan

kommunen og kirka gi et godt tilbud til bygdas eldre gjennom å yte sosiale og åndelige tjenester for denne gruppa. Tilbudene kan samordnes.

4. Kirkens samfunnsansvar

Kirkas bidrag til viktige samfunnsoppgaver er blant annet bekjempelse av ensomhet, deltaker i kommunens kriseberedskap, sorg- og kriseberedskap støtte til utsatte grupper som mennesker med rusproblematikk. Dette bør fremheves i kommuneplanens samfunnsdel. Kommunen kan inngå formelt samarbeid med kirken for å utvikle og støtte tjenester som møter behovene til de mest sårbare i samfunnet, for å rasjonalisere og oppnå bredere kvalitet i tjenesten. Gravferdsforvaltning er også kirkas lovpålagte oppgave, og har et ansvar for gravplassforvaltning på vegne av hele kommunen. Dette innebærer oppdatering av gravplasser og gravplassforvaltningen, samt legge til rette for livssynsåpne lokaler der pårørende samles. Det er viktig å styrke samarbeidet mellom kommunen og den lokale kirken i arbeidet med gravplassforvaltning inn i fremtiden.

5. Kultur- og fellesskapsbygging:

Kirka har mange arenaer for kulturelle aktiviteter og fellesskap. Jevnlige gudstjenester med ulike målgrupper, fra barn, og også mennesker med behov for tilrettelegging, i tillegg til konserter, åpen kirke og kulturelle samlinger kan bidra til å styrke samholdet i lokalsamfunnet og bidra til å støtte opp om kommunen som veiviseren i Sápmi.

6. Generelt

Å være veiviseren i Sápmi, innebærer at aktørene i kommunen, som blant annet kirka, har tjenester som støtter opp om kommunens visjon.

Kautokeino sokn har stor bevissthet om tradisjoner som bidrar til å styrke samisk identitet og språk.

Ávjovári Luonddugáhttenlihttu

Naturvernforbundet Ávjovárri

Uttalelse til kommuneplanen relatert til samfunnsdel som tar for seg natur- og naturmangfoldet i Guovageidnu/Kautokeino kommune som er den lokale planmyndighet og har ansvar for å lage en kommunal planstrategi og sørge for utarbeidelse av reguleringsplaner i form av områderegulering og detaljregulering.

Vi i vårt lokallag av Naturvernforbundet Avrovarrri bør også komme med en uttalelse tilknyttet ti kommunens planutkast der vi i påpeker dette med verdien av å ta vare på naturen og naturmangfoldet i kommunen sørge for en inngrepsfri natur også i tiden fremover.

Kommuneplanen og kommunens planutkast må legge vekt på å ta vare på både naturen, lokale naturbrukstradisjoner og ikke minst det naturmangfoldet som vi har i Kautokeino kommune.
Men dette er ingen selvfølgelige ting i dag med all den nedbygging med forskjellige tiltak som vi er vitner til med en stadig økende kraftutbygging og mineralutvinning.

Det bør inn i planen at skadene av tidligere inngrep må minimeres i den grad det er mulig. Det bør også sies ennå klarere at kommunen ikke ønsker flere slike inngrep som er med på å ødelegge og rassere inngrepsfri natur i kommunen.
Dette er noe som klart må komme frem i kommunens planutkast. Vi vet at i Guovageidnu/Kautokeikno kommune fremdeles enda fremdeles har inngrepsfri natur som kommunens befolkning kan nyttegjøre seg av og høste av de rikdommer som naturen gir, ved utmarksnæring som bærplukking, fiske og henting av ved og brensel.

Kommunal planstrategi

De kommale planverktøy som kunestyret har til rådighet som redkap/planverktøy til Samfunn- og arealplan må benyttes som overornede styringsdokumenter for å fatte vedtak for de strategier for kommunens mål hvordan Kautokeino/Guovdageidno samfunnsdel og virksomhet best mulig skal kunne utvikle seg de neste kommende år. De mål og strategier som kommunestyret bestemmer seg for må være i samarbeid kommunens innbyggere, næringsliv, organisasjoner, institusjoner og offentlige organer i dette arbeidet med samfunnsdelen både bør og må kommunen vurdere å ta i bruk alternative strategier som er tilgjengelig i nærområdet.

I dette arbeidet med å utforme kommuneplanens samfunnsdel der en handlingsplan prioriterer de økologiske resurser relatert til naturbasserte næringer som i dag finnes i kommunen, her også i tråd med FN sitt bærekraftsmål og arealstrategien.

Uttalelse fra sentralt hold/Stortinget er det utarbeidet en oversikten over de nye kommunelovene som skal snart vedtaes i løpet av de kommende år, og i denne situasjonen kan det være greit å være noe foreberedt. Her kan kort nevnes at blandt annet skal paragraf 14.2 endres slik at kommuner selv har ansvaret for økonomi og arealbruken.

Forstår det slik at det kan bli vanskelig for ein næring som reindrift relatert til kommune grenser ved at kommunene ikke da kan komme å instruere instruksene innenfor kommunens grenser.

Kommunene har ansvar for å uttarbeide en kommuneplan med en samfunnsdel og arealdel, som tilsammen er det

to en komunal planstategier. Her foreligger det også et forslag fra sentralt hold ved at Stortinget ber kommunestyrene komme med et forslag.

I denne sammenhengen ønsker vi fra naturvern hold å nevne at vi må ha en fornuftig forvaltning av våre fiskevann i Kautokeino kommune ved ar vann brukes slik at ikke vannene blir "overbefolket" av masse småfisk som er med på å forringe fiskekvaliteten i disse vann. Eksempelet på dette er Anarjokka nasjonalpark der det ikke er tillatt med større fangst og en forvaltning. Her er situasjonen at elver og vann gror igjen grunnet at det er fredet med det resultat dette er i utgangspunktet ikke sunn forvaltning/mangel på forvaltning. Der bør vurderes om forvaltingen har vært god nok siden elver og vassdrag gror igjen og fiskevann blir overbefolket av mye småfisk grunnet at ingen røkter området. Dette er opplysninger som er gitt meg av folk tilhørende i kommunen som har kjennskap til hvordan situasjonen er i mange vann og innsjøer. Og det kan virke som om våre statlige myndigheter har et annet ønske enn stedets lokalbefolkning som har kjennskap til disse områder , og jeg frykter at økosystemet lider grunnet dette.

Faren med kan være at naturen blir en for "museumsgjenstand" for spesielt inntereserte, og ikke ha rom for forvaktning og fornuftig høsting av naturen i området.

Vi må også ha dette i våre tanker at ikke alle ser nødvendigheten av å ta vare på naturen og naturmangfoldet og tenker god naturforvalting - mange har en utopisk relasjon og syn på naturen mens vi som bryr oss og har et ønske om å benytte og vorvalte naturen ved å hente ut verdier og rikdommer som naturen gir oss gjennom høsting.

Aktuelt om naturmangfoldet/økosystemet

Det store regnskapet ut fra et naturvern ståsted i denne sammenheng må være intensjonen å kjempe på parti med naturen og naturmangfoldet og ikke slippe inn de krefter som ønsker å rassere og ødsle dette og offre på kapitalismens grådige alter de rikdommer vi er satt til å forvalte.

FN anslår at tre fjerdedeler av verdens land har blitt endret av menneskelige aktiviteter og én million arte står overfor utryddelse dette århundret som et resultat, med piler som fortsatt peker nedover.

Dette ser man også i Norge.

Rødlista er en oversikt over arter som holder på å bli utrydningstruet. I november 2021 kom Norges nyeste liste, og rekordmange av våre arter som er på denne listen – hele 21 prosent.

På samme måte som FNs klimapanel har slått alarm gjennom sine rapporter og innsamling av forskningsfunn, har FN et naturpanel. Deres hovedrapport fra 2019 slår alarm om store og hurtige tap av verdens naturmangfold.

De siste årene har FN og medlemsland jobbet hardt for at en ny naturavtale vedtas, siden den forrige gikk ut i 2020. Grunnet koronapandemien skjedde dette først 19. desember 2022, under naturtoppmøtet COP15 holdt i Montreal.

Denne nye naturavtalen er ambisiøs og vil bevare økosystemer og naturen. Den og forplikter land til å nå fire mål – samt 23 delmål – innen 2030.

Dette inkluderer en plan for å beskytte 30 prosent av verdens landområder og farvann, og opprette et fond som skal støtte mindre rike land som særlig sliter med naturmangfoldskrisen.

Over 1 550 av de 17 903 marine dyrene og plantene vurdert av Den internasjonale naturvernunionen (IUCN) står i fare for å utryddes. Klimaendringer påvirker minst 41 prosent av truede marine arter. FNs havavtale fra 2023 satser på bevaring og bærekraftig bruk av marint naturmangfold i internasjonale farvann.

Ofte kan vi stille dette spørsmålet til oss selv on hvilke livsanskuelser vi har i livet og hvilke verdier er det vi verdsetter, dette også relatert til det natur og dets mangfold vi er satt til å forvalte med ansvar for den kommende slekt og generasjon!

Venlig naturhilsen

Avjovari Luondogahttenlihttu

Piera Jovnna Somby, leder

1 Álggahus

Guovdageainnu suohkana višuvdna ja árvvut

Siidu 5

Dál:

Vaikke sámi seailluheapmi lea váldodeaddun, de lea lihkká dehálaš ahte norgga kultuvra bálle eallit bálddalagaid sámi kultuvrrain.

GSL evttohus:

Vaikke sámi seailluheapmi lea váldodeaddun, de lea lihkká dehálaš ahte norgga kultuvra beassá eallit bálddalagaid sámi kultuvrrain.

Dál:

Mii láhčit dili mielváikkuheapmái.

GSL evttohus:

Mii láhčit dili mielváikkuheapmái ja soabadeapmái.

Dál:

Mii ávkkástallat ja ovddidit sámi árbevirolaš máhtu

GSL evttohus:

Mii ávkkástallat ja ovddidit sámi árbevirolaš máhtu, ja oahpahit boahttevaš buolvvaide.

2 Guovdageaidnu – Kautokeino otne

Guovdageainnu hástalusat ja vejolašvuođat

Siidu 8

Dál:

Skuvlabohtosat rievddadit, ja lea dárbbašlaš čárvet suittehiid bajásšaddansuorggis.

GSL evttohus:

Skuvlabohtosat hedjonit, ja skuvllas lea givssideapmi. Lea dárbbašlaš čavget suittehiid bajásšaddansuorggis.

Dál:

Guovdageainnus lea ealas kultureallin, mii lea dehálaš buori eallimii servodagas. Guovdageainnu suohkan, dat kultuvrralaš váldoguovddáš davvisámi guovllus, háliida leahkit njunušsuohkan vuoruheamis sámi dáidaga ja kultuvrra.

GSL evttohus:

Guovdageainnus lea ealas kultureallin, mii lea dehálaš buori eallimii servodagas. Guovdageainnu suohkan lea kultuvrralaš váldoguovddáš davvisámi guovllus ja háliida leahkit njunušsuohkan vuoruheamis sámi dáidaga ja kultuvrra.

Lassicealkka njuolga maŋábeallái:

Guovdageainnu suohkan berre nanu kultuvrras ja gielas atnit ávkki ja ovddidit vejolašvuođaid kultursuorggis vel eanet. (lasáhus cealkaga maŋŋái).

Siidu 9

Dál:

Meahcásteapmi lea sápmelaččaid luondduávkkástallanvuogádat, ja das oaivvilduvvojit doaimmat nu go murjen, bivdin ja šattuid čoaggin.

GSL evttohus:

Meahcásteapmi lea sápmelaččaid meahcceávkkástallanvuogádat, ja das oaivvilduvvojit doaimmat nu go murjen, bivdin ja šattuid čoaggin. Ja eará ávdnasiid háhkan.

3 Vuoruhanoasit Guovdageainnu váste

Siidu 12

Dál:

Nana vuođđu boahtteáigái

Utviklingskraft for framtida

GSL evttohus:

Nanu vuođđu boahtteáigái

Utviklingskraft for framtida

Vuoruhanoassi 1: It goassege okto – Aldri alene

Servodatmihttu dán vuoruhanoasis lea:

Siidu 13:

Dál:

Guovdageaidnu lea oadjebas, fátmmasteaddji ja girjás servvodat nana searvevuođain

GSL evttohus:

Guovdageaidnu lea oadjebas, fátmmasteaddji ja girjás servvodat nanu searvevuođain

Dál:

Ráddjejuvvon ekonomalaš ja olmmošlaš resurssat gáibidit ahte mii baicce eastadit dearvvašvuođa- ja sosiála váttisvuođaid ovdalii go gieđahallat easka go váttisvuođat leat čuožžilan.

GSL evttohus:

Ráddjejuvvon ekonomalaš ja olmmošlaš resurssat gáibidit ahte mii baicce eastadit dearvvašvuođa- ja sosiála váttisvuođaid ovdalii go gieđahallat easka go váttisvuođat leat čuožžilan. Suohkan ferte dattege maid addit viiddis ja buori dearvvašvuođa ja fuolahusbálvalusa sidjiide geat dan dárbbašit dál.

Váldomihttu 1.1 Mánáin ja nuorain Guovdageainnus lea oadjebas ja buorre bajássaddan

Siidu 14

GSL evttoha suohkana ovddasvástádusaide (dán galgá suohkan bargat) lasihit dán čuoggá:

- Čalmmustahttit ja jođihit jotkkolaš barggu veahkaválddálašvuođa, givssideami, olggušteami, gierdameahttunvuođa ja rasisma vuostá.

Dál:

Doalahit kulturskuvlla mas girjás ja buorre oahpahusfálaldat nanne sámi giela ja kultuvrra.

GSL evttohus:

Buoridit kulturskuvlla fálaldaga, mas girjás ja buorre oahpahusfálaldat nanne sámi giela ja kultuvrra

Váldomihttu 1.2 Guovdageainnu álbmogis lea buorre eallinkvalitehta ja mávssolaš árgabeaivvit – gos buohkat leat ovttaárvosačča

Siidu 15

Dál:

- Doarjut ja ovttasbargat eaktodáhtolačča guin, valáštallanservviiguin ja servviiguin mat rikkis ja girjás kultuvrra-, astoáige- ja valáštallanfálaldagaid dollet.

GSL evttohus:

- Doarjut ja ovttasbargat eaktodáhtolačča guin, ásahusaiguin, valáštallanservviiguin ja servviiguin mat rikkis ja girjás kultuvrra-, astoáige- ja valáštallanfálaldagaid dollet

Dál:

- deattuhit buori bargobirrasa, HMS- ja lagašbargama olles suohkanorganisašuvnnas

GSL evttohus:

- Buoridit bargobirrasa, HMS- ja lagašbargama olles suohkanorganisašuvnnas

Váldomihttu 1.3 Guovdageaidnu lea oadjebas ja ahkeheivehahtti servodat

Siidu 15

Dál:

- Ovdánahttit dorvvolaš dearvvašvuođabálvalusaid main mihttu lea loktet birgema ja eallinkvalitehta ja eastadit doaibmangahččama

GSL evttohus:

- Ovdánahttit viiddis/govda ja dorvvolaš dearvvašvuođabálvalusaid báikkálačča t nu ahte olbmot eai dárbbaš juohke unnimus vigi dihte mátkkoštit eará guvlui iskkadeapmái dahje dikšui

Siidu 16

Dál:

- láhčit nu ahte vuorasolbmuid oidnet ja addit dan veahki man dárbbašit go dárbbašit

GSL evttohus:

- Dássedit čađahit eastadeaddji ruovttogallestallama ja láhčit nu ahte vuorasolbmuid oidnet ja addit dan veahki man dárbbašit go dárbbašit

Váldomihttu 1.4 Guovdageaidnu lea sámi servodat gos sámi giella, kultuvra ja eallinláhki leat birgejupmin

Siidu 16

GSL evttoha buohkaid ovddasvástádusaide (buohkat sáhttet veahkkin) lasihit dán čuoggá:

- Beroštit sámegielas ja áimmahuššat/gáhttet sámegiela.

Vuoruhanoassi 2: Birgejupmi buolvvas bulvii - Birgejupmi gjennom generasjoner

Servodatmihttu dán vuoruhanoasis lea:

Siidu 17

Dál:

Guovdageaidnu ávkkástallá ja hálddaša luondduválljodagaid ja birrasa guoddevaččat boahttevaš buolvvaide

GSL evttohus:

Guovdageaidnu ávkkástallá ja hálddaša meahci valljodagaid ja birrasa guoddevaččat boahttevaš buolvvaide

Siidu 18

Váldomihttu 2.2 Guovdageaidnu lea dálkkádat- ja birasheivehahtti servodat

GSL evttoha suohkana ovddasvástádusaide (dán galgá suohkan bargat) lasihit dáid čuoggáid:

- buoridit gearggusvuođa ja nannet gelbbolašvuođa dustet dálkkadatrievdamiid váikkuhusaid

Vuoruhanoassi 3: Nana vuođđu boahtteáigái – Utviklingskraft for framtida

Siidu 20

Servodatmihttu čilgehusas ii daddjojuvvo sániinge ahte guovdageaidnulaččaide lea meahccevuodjin mohtorfievrruin earenoamáš dehálaš, sihke dálvet ja geasset. Dat maid gáibida infrastruktuvrra ja danin mii evttohit dása ođđa teakstabihttá lohppii, ovddabeallái dan golbma váldomihttu mat leat evttohuvvon.

GSL evttohus:

Guovdageainnu olbmuide lea meahccáimannan mohtorfievrruin dehálaš. Danin áigu suohkan divvut geassemáđiijaid dakko gokko lea dárbu eastadit ahte geavaheaddjit šaddet garvit ja garvit hedjonan jeaggesuonaid ja jogažiid. Suohkan áigu maid buot huksen- ja infrastruktuvraplánain váldit vuhtii márkanolbmuid dárbbuid ja sávaldagaid iežaset viesu luhtte vuoddjat skuteriin go áigot meahccái.

Váldomihttu 3.1 Guovdageaidnu lea ealáhusheivehahtti suohkan

Siidu 21

GSL evttoha suohkana ovddasvástádusaide (dán galgá suohkan bargat) lasihit dán čuoggá:

- Hukset mátkeealáhusa birrajagi doaibman ja nu ahte sámi kultuvra ja eallin ovdanbuktojuvvo rehálaččat ja Guovdageainnu iešvuođa vuođul.

Váldomihttu 3.2 Guovdageaidnu lea geasuheaddji orrunbáiki, gos infrastruktuvra gokčá servodaga dárbbuid ovdáneapmái ja buoredillái

Siidu 22

GSL evttoha suohkana ovddasvástádusaide (dán galgá suohkan bargat) lasihit dáid čuoggáid:

- Ásahit skutermáđiijaid nu ahte olbmot sáhttet skuteriin vuodjit bálvalusásahusaide ja lobálaččat vuodjit skuteriin orrunsajis lagamus skutermáđiijai.
- Buoridit árbevirolaš geassemáđiijaid dakko gokko dat leat heajut.

Váldomihttu 3.3 Guovdageaidnu lea ovttaráđálaš ja gelbbolaš servodat

Siidu 22:

GSL evttoha buohkaid ovddasvástádusaide (buohkat sáhttet veahkkin) lasihit dán čuoggá:

- Váldit sámegieloahpu, oahpaheaddjeoahpu, buohccidivššaroahpu, dahje eará oahpu mii sáhttá leat ávkkálaš min sámi servodahkii ja buoridit min bálvalusaid ja fálaldagaid

5 Suohkanplána čuovvoleapmi

GSL evttohus:

Lea dehálaš ahte suohkanplána gaskkustuvvo suohkana ássiide ipmirdahtti vugiin. Sáhtášii omd. hábmet oanehit čállosa mas konkrehta vugiin ovdanbuktá deháleamos osiid, dahje obbalaččat ja oanehaččat čilge bajilgova. Ii sáhte vuordit ahte dábálaš ássi servodagas lohká ollislaš plána.

Kautokeino kommune
Bredbuktnesveien 6
9522 Kautokeino

Ovddos

Vår dato:	12.02.2025
Deres dato:	15.09.2024
Vår referanse:	2025/9
Deres referanse:	2022/2042-70
Vår saksbehandler:	Ann Catharina Lango
Unntatt offentlighet iht.:	

Høringsuttalelse til Kautokeino kommunes kommunenplanens samfunnsdel 2025-2037

Ovddos AS takker for muligheten til å gi innspill til kommuneplanens samfunnsdel for Guovdageainnu suohkan for perioden 2025–2037. Som ansvarlig for omstillingsprogrammet for Kautokeino har vi omfattende erfaring med lokale utfordringer og muligheter innen samfunnsutvikling, næringsliv, kompetanse, samhandling og bærekraftig utvikling. Denne uttalelsen er basert på innspill fra våre prosjekter og behandlet i vårt styre.

Vi støtter kommunens visjon *"Ofelaš Sámis – Veiviseren i Sápmi"*, som vektlegger samisk språk, kultur og identitet som grunnpilarer i samfunnsutviklingen. Videre er vi positive til bærekraftsperspektivet som preger planen. Likevel mener vi at planen mangler en tydelig samlet målsetting og konkrete indikatorer for å måle fremdrift og suksess.

Overordnet målsetting og indikatorer

For å styrke planens strategiske retning foreslår vi å inkludere en overordnet målsetting:

"Guovdageaidnu skal være et bærekraftig, inkluderende og innovativt samisk samfunn, der mennesker trives, har god helse og livskvalitet, der tradisjonell kunnskap og kultur videreføres, og der nye muligheter skapes gjennom samarbeid, næringsutvikling og en ansvarlig forvaltning av naturressursene."

Vi anbefaler også å inkludere konkrete indikatorer for fremdriftsmåling, som:

- Demografisk utvikling
- Kostra-sammenligning av hovedområdene
- Kommunebarometeret
- Folkehelseindikatorer
- Skole- og utdanningsindikatorer

- En årlig rapportering av implementeringen av planen

1. Næringsliv og innovasjon

Vi foreslår å styrke kommunens rolle som en aktiv tilrettelegger for næringsutvikling og innovasjon.

Endringsforslag til delmål 3.1:
"Guovdageaidnu er en næringsvennlig kommune og en attraktiv reiselivsdestinasjon og næringskommune."

Dette innebærer at kommunen bør:

- Tilrettelegge for helårsturisme i tråd med reisemålsstrategien for Guovdageaidnu
- Utvikle en strategisk næringsplan forankret i lokale behov og bærekraftsmål
- Jobbe systematisk med omdømmebygging for å tiltrekke næringsliv og arbeidskraft
- Etablere møteplasser og samarbeidsstrukturer mellom næringsliv og kommune

Nytt delmål 3.2:
"Guovdageaidnu er en drivkraft for innovasjon, bærekraftig verdiskaping og vekst i det samiske næringslivet."

For å realisere dette må kommunen:

- Videreutvikle Ovddos som en nøkkelaktør for nærings- og samfunnsutvikling
- Tilby førstelinjetjenester og rådgivning for gründere og næringsliv
- Tilrettelegge for vekst i samisk reiseliv, kultur- og kreative næringer, småindustri innen naturbaserte ressurser og reindrift og andre næringer som ønsker å vokse gjennom digital innovasjon
- Bidra til digitale plattformer for synliggjøring av lokale bedrifter

2. Attraktivitet og samfunnsutvikling

En attraktiv kommune krever mer enn gode levekår – det handler om tilgjengelige boliger, gode tjenestetilbud, møteplasser og et levende samfunnsliv. For å sikre arbeidskraft til kommunen og deretter sikre økonomisk bærekraft i kommunen bør det iverksettes tiltak for å tiltrekke innbyggere og arbeidskraft.

Endringsforslag:

- Inkludere en strategi for omdømmebygging av Kautokeino som et samisk kultursentrum

- Styrke tjenestetilbudet, særlig innen helse, utdanning og fritid
- Utvikle en plan for boligbygging og infrastrukturtiltak
- Utarbeide insentiver for ungdom og tilbakeflyttere

Forslag til tiltak:

- Øke tilrettelegging for boligbygging gjennom insentiver for utbyggere og selvbyggere og gjennom krav til nye boligfelt om varierte boformer (leie, eie, flere generasjonsboliger)
- Etablere flere sosiale møteplasser for ulike aldersgrupper
- Styrke samarbeidet mellom kommunen, næringslivet og frivillige organisasjoner

3. Utdanning, kompetanse og samhandling

For å sikre samfunnsutvikling og bosetting, må utdanningstilbudet styrkes. Vi påpeker spesielt behovet for læremidler på samisk i alle fag, i tråd med bærekraftsmål 4.5.

Endringsforslag:

- Kommunen må sette inn konkrete tiltak for å styrke undervisning, elevtrivsel og læringsutbytte med mål om å bli den beste samiske grunnskolen
- Sikre utvikling av samiske læremidler på grunnskolen
- Styrke kompetanseutvikling i offentlig sektor og næringsliv

Forslag til tiltak:

- Styrke lærerkompetansen gjennom videreutdanning
- Bidra til å etablere en fagskole for reindrift og duodji
- Utvikle samarbeid mellom skole, næringsliv, frivillige organisasjoner og kommunen
- Styrke samarbeid mellom alle utdanningsinstitusjonene lokalisert i Kautokeino (grunnskolene, videregåendeskole og høyskolen) med mål om å øke utdanningsnivået i befolkningen gjennom å sikre et helhetlig utdanningsløp forankret i samisk kultur, tradisjonskunnskap og kultur

4. Reindrift og tradisjonell kunnskap

Reindriften er en sentral bærebjelke i samisk kultur og næringsliv, men står overfor store utfordringer.

Tiltak kommunen bør iverksette:

- Støtte etablering av et ressurs- og rådgivningssenter for reindrift

- Sikre at tradisjonell kunnskap videreføres i barnehage og grunnskole
- Bevare og beskytte viktige beiteområder mot inngrep

Arealstrategi

Fremtidsrettet næringsarealplanlegging

Sikre fleksible næringsarealer som kan støtte:

- Ny teknologi og digitalisering (eks. coworking spaces)
- Lokalprodusert mat og sirkulær økonomi for eksempel områder for fiskemottak
- Bærekraftig reiseliv, med retningslinjer for utvikling av hytteområder, kultur- og reindriftsbasert reiseliv, naturbasert reiseliv

Forbedret medvirkningsprosess

Strategien peker på viktigheten av innbyggerinvolvering, men bør konkretisere:

- Egne medvirkningsarenaer for ulike grupper (barn- og unge, næringsliv (spesielt reiseliv), reindrift)
- Bruk av digitale plattformer for arealplanprosesser
- Tidsfrister og innsyn i høringsprosesser – høringsprosesser bør ikke legges på minimumskrav for tidsfrist

Konklusjon

Vi mener at Kautokeino kommunes samfunnsplan har en god retning, men foreslår styrking av målsettinger, indikatorer og konkrete tiltak innen næringsliv, utdanning, attraktivitet og reindrift. Vi ser frem til videre dialog og samarbeid for en bærekraftig utvikling av Guovdageaidnu.

Mattilsynet

Kautokeino kommune
Bredbuktnesveien 6
9520 Kautokeino

Deres ref: 2022/2042
Vår ref: 2025/9065
Dato: 18.02.2025

Svar på høring – Kommuneplanens samfunnsdel 2025–2037 for Guovdageaidnu – Kautokeino kommune

Høringssvar på Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2037 for Kautokeino

Mattilsynet er statlig sektormyndighet for områdene plantehelse, dyrehelse/velferd inkludert fisk, mat og drikkevann. I plansaker har vi både rett og plikt til å bidra slik at nasjonale og regionale interesser ivaretas og om nødvendig fremme innsigelser der vi ser konflikter mellom regulering og våre fagområder.
Samfunnsdelen skal ta for seg kommunesamfunnet som helhet, og er godt forankret i Plan- og bygningsloven hvor målet er:
§ 1–1 Lovens formål: *Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.*
Mattilsynet skal involveres i alle plansaker som gjelder våre fagområder. Vi skal gi faglige råd, innspill og høringsuttalelse underveis i planprosessen. Dersom våre sektorområder ikke er tilstrekkelig ivaretatt i planen, kan vi fremme innsigelse til planen.
Se hele plan- og bygningsloven: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71

- Pbl § 4-2 om planskildring og konsekvensutredning
- Pbl § 3 -1 bokstav i) om helhetlig forvaltning av kretsløpet til vannet
- Pbl § 5-4, 4. ledd, om bruk av innsigelse
- Pbl § 27-1 om at drikkevann må være på plass til rett tid
- Pbl § 30-6 om fritidsbolig

Commented [HH1]: Jeg vil skrive dere i stedet for du i setningen ..du som lager reguleringsplan

Hva sier drikkevannsforskriften?

Drikkevannsforskriften inneholder forutsetninger som er relevante for kommunen som planmyndigheter. Disse forutsetningene må også de som lager en reguleringsplan, kjenner til.
Reguleringsplanen skal vise at det er mulig å levere tilstrekkelige mengder trygt drikkevann til enhver tid. Reguleringsplanen må vise at det blir tilrettelagt for at planområdet vil ha en vannforsyning som oppfyller kravene i drikkevannsforskriften. Dersom dette ikke går fram av reguleringsplanen, kan Mattilsynet fremme innsigelse til planen.

Forskriften stiller blant annet krav til vannkvalitet og vannmengde, beskyttelse av tilsigsområde og vannkilde, leveringssikkerhet og drift.

Mattilsynet
Seksjon fisk og mat Troms og Svalbard

Postadresse: Felles postmottak, Postboks 383, 2381 BRUMUNDDAL
E-post: postmottak@mattilsynet.no
Tlf: 22 40 00 00
Org.nr: 985399077

Det er spesielt drikkevannsforskriften sin § 4 om forurensning, § 9 om leveringssikkerhet, § 12 om beskyttelse og § 26 om pliktene for kommunen, du må forholde deg til når du skal lage reguleringsplaner for kommunen.
§ 4 om forurensning: Det er forbudt å forurense drikkevann. Forbudet omfatter alle aktiviteter, fra vanntilsigsområdet til tappepunktene, som medfører fare for at drikkevannet blir forurenset. Med aktiviteter menes også friluftsliv og annen utøvelse av allemannsretten.
§ 9 om leveringssikkerhet: Vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemet er utstyrt og dimensjonert samt har driftsplaner og beredskapsplaner for å kunne levere tilstrekkelige mengder drikkevann til enhver tid.

§ 12 om beskyttelse: Vannverkseieren skal sikre at drikkevannet beskyttes mot forurensning.
§ 26 om kommunen sin plikt:

- Dere skal ta drikkevannshensyn i planarbeidet
- Dere skal vurdere behovet for regulerende tiltak
- Dere skal ha oversikt over vannforsyningssystemer i egen kommune
- Dere skal uttale dere i saker om plangodkjenning av vannforsyningssystem
- Dere skal vurdere tilgang til nok trygt drikkevann i deres beredskapsplaner

Innspill fra Mattilsynet
Mattilsynet mener det er viktig at kommunens ansvar for vannforvaltning i planer sees i sammenheng og løses på en helhetlig måte. Dette ved at det tas hensyn til både vannforsyningsbehovet, folkehelse (vannkvalitet), overvannshåndtering, avløp, naturmangfold, vassdragsvern og klimautvikling.

Planstrategi
Planstrategien er en viktig del av samfunnsdelen.
I planstrategien bør man få med hvilke planer man har for å sikre vannbehovet fram i tid. Det er da kommunens ansvar at viktig infrastruktur som drikkevann, som jo ofte er arealkrevende, ikke havner i interessekonflikt med andre interesser. Dette kan man styre på en god måte med åpne planprosesser med god forutsigbarhet.
Plandokumentet
Det er viktig at Mattilsynet kommer med innspill innenfor vårt fagfelt slik at kommunen kan ta hensyn til våre vurderinger i det påfølgende planarbeidet.
Mattilsynet syntes dere har lagd en interessant oppsummering av deres utfordringer og vurderinger for Samfunnsdelen, men kunne ikke finne noe om drikkevann.
Det er noe underlig at det ikke er tatt med noe om drikkevann, all den tid dere oppsummerer bl.a. hvordan fremtidig boligstruktur skal være. Helt konkret kan det nevnes at dere på s. 19 snakker om bærekraftig matproduksjon, og på s. 20 «Fremme næringsutvikling» og ord som «innovasjon» i denne forbindelsen.
Drikkevann er vårt viktigste næringsmiddel, og helt avgjørende at fungerer i en næringsmiddelproduksjon. Derfor er drikkevann spesielt omtalt i bl.a. FN´s bærekraftsmål (spesielt punkt 6 «rent vann og gode sanitærforhold»), og i Regjeringens «*Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 (regjeringen.no)*»
I kapittel 6 "Samfunnssikkerhet og beredskap" i dokumentet fra regjeringen står det følgende om rent og trygt drikkevann:

- Kommunene har ansvar for å sikre husholdning og næringslivet tilgang på tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann.
- Vannforekomster som blir benyttet til vannforsyning, må vernes mot forurensning med hensynsoner med tilhørende betingelser for disse.
- Vern av vannforekomster skal også bidra til å redusere behovet for vannbehandling av drikkevann.
- Robuste vannforsyninger er avgjørende for samfunnssikkerhet.

- Sikring av drikkvannkilder og areal til infrastruktur for vann og avløp er en viktig del av kommunale planer.
- Det er viktig at den kommunale sektor- og arealplanleggingen blir sett i sammenheng.

Regjeringen presiserer forventningene sine til kommunene innenfor Mattilsynets sektorområde drikkevann:

- Forventningspunkt 71

"Drikkvannforsyningen i kommunen skal være med i vurderingen av samfunnssikkerhet i samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen. Drikkvannkilder blir hensyntatt og sikrede i planleggingen, blant annet for å redusere behovet for vannbehandling.»

- Forventningspunkt 61

"Samfunns- og arealplanleggingen blir samordnet med planlegging av vannforsyning og avløp, inkludert overvannhåndtering og vurdering av naturbaserte løsninger."

I samarbeid med vannverkseier skal dere vurdere behovet for restriksjoner rundt vannkildene.
Nasjonale mål for vann og helse med gjennomføringsplan (Regjeringen.no):

- Bedre beskyttelse av vannkilde; avsette hensynssoner, restriksjoner i nedbørsområde.
- Knytte småanlegg til felles vannforsyning.
- Bedre kvalitet på drikkevann.

Vi kan ikke finne noen steder at kommunen har tegnet inn hensynssoner for drikkevann. I fremtidig planarbeid må kommunen fastsette sikringssoner med restriksjoner for både kommunale og private vannforsyningssystem. Dette skal være basert på en farekartlegging.

Lekkasje og plan for oppgradering

Det er en kjent sak at vi i Norge har stor lekkasje på ledningsnettet. Hvordan dette står til i Kautokeino kommune vet vi ikke, men vi oppfordrer kommunen til å finne ut av det. De aller fleste vannverk har lekkasje, og lekkasjen må man først lokalisere for så ha en plan for å oppgradere.
Dette kan foruten å være helsefarlig i tilfelle innsug, også medføre store kostnader da det som regel er rent vann som går ut i grunnen.
Samfunnsdelen er en overordnet plan, og vi mener derfor at dette burde vært nevnt her også.

Reservevann

Det er krav til reservevann, og i en kommune med så spredt bebyggelse som Kautokeino, er det viktig med et alternativ om man av en eller annen grunn skulle miste tilgangen til helsemessig trygt vann. Vi er ikke kjent med om dere har løsning for reservevann, men det burde uansett vært med i denne samfunnsdelen.
Reservevann skal være uavhengig av hovedvannkilden, slik at dersom man f.eks. får forurensing i hovedvannkilden, skal man likevel kunne forsyne innbyggerne med trygt drikkevann.
Kravene til reservevann (Nødvann og krisevann) finner dere i veilederen til Drikkevannsforskriftens § 9. Det kan synes som om dette vil bli viktigere å sikre i fremtiden pga. beredskap og uroligheter i verden.

For å være mer konkret så ser vi at dette mangler i deres samfunnsdel:

- Nasjonale og regionale føringer for drikkevann er ikke ivaretatt, som nevnt over.
- Det mangler plan for etablering av vannforsyning og håndtering av utslipp som sikrer at forutsetningene i drikkevannsforskriften vil bli varetatt.
- Det er ikke tilrettelagt for helhetlig forvaltning av kretsløpet til vannet med langsiktige løsninger for drikkevann.
- Det er ikke tatt med om reservevann, nødvann eller hensynsoner.

Med hilsen
May Tove Iversen
Avdelingsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk / This document has been electronically approved

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK

19.02.2025

Kommuneplanens samfunnsdel 2025 - 2037 for Guovdageainnu suohkan
Kommentarer fra Guovdageainnu meahcceguovddáš

Meahcceguovddáš har deltatt på folkemøte om kommuneplanen og gitt våre innspill. Vi vil nå kommentere høringsutkastet, samtidig som vi vil si noe om hvordan vi håper at vi og det planlagte felles senter for natur, kultur og verdensarv kan yte bidrag til å oppfylle måla i planen.

Med kursiv skrift er sitater fra planutkastet, med vanlig skrift våre kommentarer.

Generelt vil vi si at vi støtter hovedmåla i kommunens planutkast, men at mange av måla med fordel kunne vært mer konkretisert.

Vi er glade for at kommunen legger vekt på å ta vare på både naturen, lokale naturbrukstradisjoner og samisk språk og kultur. Dette er ingen sjølsagt ting i dag, når mange andre kommuner går inn for å bygge ned naturen med tiltak som kraftutbygging og mineralutvinning. Vi ser dette som et bevisst valg fra kommunens side og ser gjerne at dette kommer ennå klarer fram i planen.

Selv om Guovdageaidnu kommune ennå har mye inngrepsfri natur igjen, har vi også fått deler av vår natur ødelagt som følge av inngrep. Disse er dels påført oss utenfra, som utbygginga av Guovdageaidnu-Alta-vassdraget og Biedjovággi gruver, dels gjennomført med kommunens velsignelse, som steinbrudda i Náránaš, Gáskabeaivárri og Ádjet. Det bør inn i planen at skadene av tidligere inngrep må minimeres i den grad det er mulig. Det bør også sies ennå klarere at kommunen ikke ønsker flere slike inngrep.

Planen bygger på denne forutsetningen: *Befolkningsframskrivingene framover tyder på at folketallet vil fortsette å synke framover. Det forventes en nedgang av barn og unge, samt den yrkesaktive delen av befolkningen.* Det er stor fare for dette, og vi må derfor spørre hva som kan gjøres for i alle fall å opprettholde folketallet. Noe av svaret tror vi kan ligge i disse orda i planutkastet: *Som et av få samfunn der samisk språk og kultur er i majoritet, har Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune et samfunnsoppdrag for hele det samiske samfunnet.*

Her ligger mye av årsaken til at vår kommune, tross noe nedgang i befolkningstallet, har unngått den katastrofale tilbakegangen som mange kommuner på kysten av Finnmark og Troms har hatt i de siste tiåra. Guovdageaidnu har tatt vare på sin hovednæring reindrift. Vi har sentrale samiske institusjoner, noe som bygger på posisjonen som samisk språk og kultur har i kommunen.

En viktig kilde til flere arbeidsplasser og økt bosetting i Guovdageaidnu vil være å sikring og videreutvikling av de samiske institusjonene og etablering av flere, enten gjennom tilflytting eller med nyetableringer. Her mener vi at Meahcceguovddáš sammen med andre institusjoner og organisasjoner i det planlagte felles senter for natur, kultur og verdensarv kan spille en viktig rolle. Vi vil også peke på planen om Dokumentasjonssenter for Alta-kampen som er tenkt etablert i Máze.

Guovdageaidnu har et levende kulturliv, noe som er viktig for et godt samfunn å leve i. Guovdageainnu suohkan som det kulturelle hovedsenteret i det nordsamiske området ønsker å være en foregangskommune når det gjelder satsning på samisk kunst og kultur.

Det er lett å slutte seg til disse orda. Vi som har jobba med kulturtiltak i Guovdageaidnu noen år, må likevel spørre hvordan kommunen legger til rette for dette. Vi har i 45 år hatt et kulturhus, men dette er i stor grad fyllt opp med annet enn kultur og det legges nå opp til at andre funksjoner skal inn, mens kulturinstitusjoner presses ut. Praksis er derfor ofte ikke i samsvar med de gode målsettingene.

Vår utmark gir oss kortreist, miljøvennlig og sunn mat. ... Den tradisjonelle samiske bruken av naturen kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.
Den tradisjonelle samiske naturbruken er basert på et verdisyn som vektlegger respekt for

menneskets totale avhengighet av naturen; man tar det man har behov for og ikke mer, og man forvalter naturgodene også med tanke på kommende generasjoner. Samisk språk, kultur og næring er bygget på tett tilknytning til naturen og bred kunnskap om områdene der samer har oppholdt seg igjennom generasjoner.

Dette er prinsipper som også ligger til grunn for opprettelsen av Meahcceguovddáš, for våre pågående aktiviteter og framtidsplaner. Vi ser det som vår oppgave å konkretisere og formidle dette budskapet både til lokalbefolkning og tilreisende.

Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport fra 2023 viser at blant konsekvensene av fornorskningspolitikken og urett er at samers naturbruk og sedvaner ble lite vektlagt. Fornorskningspolitikken har ført til et press både på reindriftsnæringen og meahcásteapmi.

Stortinget har nylig vedtatt å be regjeringa opprette et senter for sannhets- og forsoningsarbeid. Det er ennå ikke gitt noen nærmere retningslinjer for dette senteret, men vi mener tida er inne til at Guovdageaidnu kommune bør melde inn hva vi kan bidra med dersom større eller mindre deler av senteret etableres i vår kommune. Vi vil her vise til de institusjonene som er nevnt ovenfor. Dersom senteret blir delt i avdelinger etter tema, kan vi tenke oss at Meahcceguovddáš får status som forsoningsenterets avdeling for natur og naturbruk, eller i alle fall får et nært samarbeid med dette.

Meahcásteapmi har stor betydning for mange av innbyggerne i Guovdageaidnu. Meahcásteapmi er den måten samene benytter seg av utmarka og høster av naturen, og inkluderer en rekke aktiviteter som bærplukking, jakt, fiske, og sanking av urter.

Dette er midt i virkeområdet for Meahcceguovddáš, som har spredt informasjon om meahcásteapmi gjennom utstillinger, kurs og nettsider. Vi ønsker å styrke denne satsingen, men det krever en fast finansiering, tilgang på lokaler og mulighet for å lage natursti. Dette bør derfor konkretiseres i kommunens planlegging.

Målet er å bygge et aktivt og inkluderende samfunn der kultur og frivillighet står sentralt. Dette inkluderer støtte til kulturelle aktiviteter, idrett og frivillige organisasjoner, som alle bidrar til å skape sterke lokalsamfunn og engasjerte innbyggere. Et rikt kulturliv og fritidstilbud skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet, samt samisk identitet og kultur.

Samskaping mellom kommune, innbyggere, næringsliv, andre offentlige aktører, akademia og frivilligheten er en nøkkel til utvikling av vårt lokalsamfunn. Evnen til innovasjon og samarbeid vil framover stå sentralt i kommunens ulike roller som samfunnsutvikler, leder og tjenesteyter.

Dette ligger også til grunn for både Meahcceguovddáš og vårt arbeid for et felles senter for natur, kultur og verdensarv. Vi er i utgangspunktet et frivillig initiativ, men kan ikke klare å fylle vår rolle uten at dette blir gjort til en del av kommunens planlegging og med sikring av offentlig finansiering.

Satsningsområder for Guovdageaidnu
Støtte og samarbeide med frivillige, idrettslag og foreninger om rikt og mangfoldig kultur-, fritids- og idrettstilbud og frivillig sektor ...
Alle kan ta initiativ til aktiviteter, prosjekter, arenaer og arrangementer som bidrar til bedre lokalsamfunn. Kulturmiljøene bidrar til et attraktivt og tilgjengelig kunst- og kulturliv

Vi er helt enig i denne målsettingen, men gjennomføringen krever en positiv holdning fra kommunens side til de frivillige organisasjonene.

Samhandle med frivillige for å få til gode sosiale og kulturelle aktiviteter for eldre. Legge til rette for at eldre kan bruke kompetansen og ressursene sine i samfunnet.

Dette er et område der Meahcceguovddáš bør kunne bidra mer enn vi har gjort hittil. I første rekke bør vi bidra med å samle inn og formidle de eldres erfaringer med natur og naturbruk. For å få til dette bør vi ha egna lokaler og noe penger til å organisere innsamling og formidling. Dette kan

kanskje gjøres i et samarbeid med historielaget og pensjonistforeningen.

Kommunen: Tilrettelegge for ivaretakelse av samisk tradisjonskunnskap
Alle: Synliggjøre samisk språk og kultur
• *Samarbeide om samiskspråklige tiltak som styrker bruken og synligheten av samisk språk.*
• *Opprettholde samisk tradisjonskunnskap ved aktivt bruk og dele kunnskapen*

Dette er midt i målsettingen for både Meahcceguovddáš og felles senter. Vi vil vise til at våre nettsider har så godt som all informasjon på samisk og norsk, og utstillingene på samisk, norsk og engelsk. Dette innebærer en stor grad av språkrøkt og språkutvikling, både gjennom å trekke fram tradisjonell språkbruk og tradisjonskunnskap og gjennom å ta i bruk samisk språk i formidling av tema der lite tidligere er gjort på samisk, som f.eks. geologi. Her er naturlig med et nærmere samarbeid med det kommunale språksenteret.

Guovdageaidnu tar vare på naturmangfoldet og grunnlaget for samisk kultur og levemåte
Kommunen: – ta hensyn til og tilrettelegge naturområder for rekreasjon og friluftsliv.

Her vil vi gjerne bidra gjennom planen om Márkanbálggis – natur- og kultursti sentralt i bygda. Denne må etableres i samarbeid med kommunen og historielaget. Vi ønsker også å bidra til opprustning av nåværende natursti Suohpatjávri–Fárppaljávri og etablering av flere natur- og kulturstier i kommunen, i første omgang i Máze.

– vektlegge kunnskapsbasert ivaretakelse av biologisk mangfold i arealplanleggingen

Dette er et område der det er stort behov for oppbygging av kunnskap i Guovdageaidnu. Vi ønsker å bidra til å bygge opp en kompetanse i lokalsamfunnet i samarbeid med kommunen og Sámi allaskuvla. Meahcceguovddáš har så langt bidratt med å registrere samiske artsnavn for Artsdatabanken, starta oppbygging av en oversikt på nettet over planter og dyr i Guovdageaidnu og har to ganger hatt kurs om registrering av arter i Artsdatabanken.

– Bidra til økt forståelse for den samiske naturbruken i majoritetssamfunnet og blant andre myndigheter.
– Arbeide opp mot sentrale myndigheter for at lovverk er bedre tilpasset samisk naturbruk.

Dette er mye av grunnlaget for vårt informasjonsarbeid, som vi bl.a. ønsker å gjøre ved et seminar som er planlagt våren 2025.

Opptre varsomt i naturen. Fremme naturmangfold i reiseliv.

Blant planene for Meahcceguovddáš er å kunne gi informasjon til turister om hva de kan gjøre i naturen og hva de ikke bør gjøre. Vi ønsker også å bidra til informasjon til barn og ungdom. Vi kan tenke oss å samarbeide med reiselivsbedrifter om informasjon om naturmangfoldet i kommunen. Dette bør også være del av kommunal turistinformasjon.

Guovdageaidnu er et klima- og miljøvennlig samfunn
Kommunen: – ha en arealpolitikk som reduserer klimagassutslipp, opprettholder klimagassopptak og fremmer miljøvennlig adferd
– Være en pådriver for miljøvennlig forbruk og sirkulær økonomi

Dette ser vi svært positivt på. Vi skulle ønske alle kommuner i Norge ville vedta det samme. Dette må konkretiseres nærmere.

Innbyggere og bedrifter kan velge produkter med tydelig klima- og miljøprofil,
• *Gjenbruke framfor å kjøpe nytt.*
• *tilegne seg mer kunnskap om miljøvennlig tiltak man selv kan gjøre*

Vi ønsker å bygge opp utstillingene til Meahcceguovddáš etter disse prinsippene, med å gjenbruke gamle lokaler, utstillingshyller osv. Det må da gjøres slik at gjenbruken faktisk blir en del av budskapet vi vil formidle.

Guovdageaidnu har bærekraftige naturbaserte næringer og meahcásteapmi
Kommunen: – bidra til å sikre naturgrunnlaget for framtida for samiske tradisjonelle næringer og kulturutøvelse som reindrift og meahcásteapmi
• Legge til rette for næringsutvikling og økt verdiskaping basert på lokale fornybare naturressuser
• Sikre rett forvaltning av lokale naturressurser
– Kjøpe lokalprodusert mat
– Utøve bærekraftig meahcásteapmi
– Øke egen kunnskap om hvordan utnytte lokale naturressurser på en bærekraftig måte

Det må særlig gjøres noe for å styrke fangst og foredling av innlandsfisk. Problemet er ofte at det er vanskelig å få tak i lokalprodusert mat, og at det må etableres markedsplasser for denne. Meahcceguovddáš vil bidra med å gi et kunnskapsgrunnlag for større grad av lokalt høsta og produsert mat, og være med på oppretting av salgskanaler for slik mat. Vi har hatt ei rekke kurs om bruk av planter, sopp og fisk og vil gjerne fortsette dette i en mer fast form.

Guovdageaidnu er et samhandlende og kompetent samfunn
– utvikle Guovdageaidnusamfunnet i samarbeid med forskings- og utviklingsmiljøet, akademia, arbeidslivet, lokalsamfunnet og offentlig sektor

Både Meahcceguovddáš og Felles senter kan her bli et viktig ledd mellom tradisjonell og vitenskapelig kunnskap. Vi har allerede kontakt med flere forskningsinstitusjoner både lokalt og i andre deler av landet.

Arealstrategi
Vi vil prioritere god stedsutvikling i Guovdageainnu márkan og Máze, som tar hensyn til universell utforming, estetikk, turløyper, møteplasser og lekeplasser

Her mener vi tida nå er inne til å ta forslaget om natur- og kultursti ved Márkan og i Máze inn i kommunal arealplanen, og samarbeide med Meahcceguovddáš, Historielaget og Máze bygdelag om denne.

Vi skal sikre sammenhengende naturområder med få eller ingen tekniske inngrep
Vi skal bidra til å sikre naturgrunnlaget for reindriftsnæringen og for meahcásteapmi
Avklare områder som kan brukes til reiselivsformål, og sikre at disse ikke kommer i konflikt med den lokale bruken
Disse punkta bør ses i sammenheng. Det er nødvendig å sikre naturområder mot inngrep, men på en slik måte at det ikke hindrer reindrift og meahcásteapmi. I stedet for å vente på neste verneplan ovenfra bør kommunen selv ta initiativ til nødvendige vernetiltak og egna verneformer.

Oppfølging av kommuneplanen.
Illustrasjonen i planforslaget viser hvordan den politiske behandlingen er grunnlaget for den administrative behandlingen. Dette er viktig å holde fast ved. Kommunens administrasjon skal alltid følge opp de politiske vedtakene og signalene fra kommunestyre og ordfører.

Vi håper dette kan være nyttige innspill både til kommuneplanen og framtidig samarbeid, og vi møter gjerne både kommunepolitikere og admninstrasjon til diskusjon om videre utvikling av disse tankene.

Med hilsen
Guovdageainnu meahcceguovddáš
Svein Lund
styreleder

Pensjonistforbundet
Kautokeino pensjonistforening
Guovdageainnu pensunistasearvi

Til Kautokeino kommune

UTTALELSE FRA KAUTOKEINO PENSJONISTFORENING VEDRØRENDE
Kommuneplanens samfunnsdel

Vårt styre oversender følgende uttalelse:

Kommuneplanens samfunnsdel peker på nødvendigheten av å satse på barn og unge. Det er vel og bra. Samtidig pekes det på viktighet av overføring av kunnskaper og verdier mellom generasjoner, fra de yngre til de eldre.
Det vises samtidig til den demografiske utviklingen, og herunder at antallet eldre vil øke sterkt i årene som kommer. Et av tiltakene for å møte denne utfordringen er å planlegge for at de eldre kan bo lengst mulig hjemme.

Vi mener at økningen i antallet eldre de kommende år må møtes med en rekke mer konkrete tiltak. Man kan ikke kan framskrive at det å bo hjemme kan være en løsning for alle, fordi både fysisk og psykisk helse fort kan endres og kreve helt andre tiltak enn å bo hjemme. Derfor vil vi peke på en rekke tiltak som må gjennomføres for å møte utfordringen med flere eldre.

- Hjemmetjenesten må styrkes
- Bokollektivtilbudet må økes med antallet plasser, herunder også bedre økning og ivaretakelse av avlastningstilbud for de som kan bo hjemme men trenger avlastning
- Øke antallet betjente omsorgsboliger
- Et mer fleksibelt tilbud når det gjelder størrelse, utforming og beliggenhet for omsorgsboliger generelt, også slik at omsorgsboliger legges rundt om i mindre steder hvor de eldre som trenger slik bolig kan bo i trygge og sikre steder nært familie og slekt
- Bedre kommunikasjons tilbud internt i kommunen slik at eldre trygt, enkelt og raskt kan komme til felles tilbud for eldre, og nødvendige ærender for å handle, og dra nytte av kommunale og andre offentlige tjenester.
- Opprettholde eldrerådet som et eget organ
- Opprette brukerutvalg for helse- og omsorgstjenester
- Øke kapasiteten for dagtilbudet for hjemmeboende demente
- Tilrettelegge for et systematisk aktivitetstilbud for boende på bokollektiv og sykehjem
- For å møte økning i antallet demente som trenger institusjonsplass må det planlegges og etableres/bygges skjermede tilbud

Med hilsen
Solveig Kristine Hætta
Leder

14.02.2025

SÁMEDIGGI

Sámediggi
Ávjovárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka

+ 47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Kautokeino kommune
Bredbuktnesveien 6

DIN ČUJ./ DERES REF:	BEAIVI / DATO:
2022/2042	05.02.2025
MIN ČUJ / VÅR REF:	ÁŠŠEMEANNUDEADJI / SAKSBEHANDLER:
25/862-2	Tor Mikalsen

9520 KAUTOKEINO

Høringsuttalelse til kommuneplanens samfunnsdel 2025-2037 for Guovdageaidnu-Kautokeino kommune

Vi viser til deres brev datert 13.02.2025 angående høring av kommuneplanens samfunnsdel for Kautokeino kommune. Vi viser også vår til uttalelse til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel datert 30.05.2023.

Kommuneplanens samfunnsdel har tre satsingsområder: *It goassige okto – Aldri alene, Birgejupmi buolvvas bulvii – Birgejupmi gjennom generasjoner og Nana vuođđu boahteáigái – Utviklingskraft for framtida.* Under de ulike satsningsområdene beskrives mål (slik vil vi ha det) og tiltak/satsinger både kommunen og «alle» kan bidra med. I tillegg har planen en egen arealstrategi.

I del 2 gjennomgås Guovdageaidnus utfordringer og muligheter. Tiltakene under satsingsområdene adresserer de fleste utfordringene i del 2, men et område virker ikke å være fulgt opp konkret. I del 2 står følgende «Et alvorlig funn i Ungdataundersøkelsen fra 2024 blant elevene på videregående skole viser at ungdom i Guovdageaidnu er mer utsatt for seksuell trakassering enn ungdom i landet. Vold og overgrep er et samfunnsproblem i Guovdageaidnu». Sametinget mener det ville vært på sin plass å ha et eller flere konkrete tiltak rundt dette med i planen. Det er viktig å bekjempe seksuell trakassering, vold og overgrep på samfunnsnivå.

Satsingsområde 2 «Birgejupmi gjennom generasjoner» har som samfunnsmål å forvalte naturressursene og miljøet for framtidige generasjoner gjennom bærekraftig bruk. Kommunen ønsker å forvalte arealer, verdier og ressurser ut fra en samisk naturforståelse, og i et bærekraftig og langsiktig perspektiv. Blant annet vil kommunen vektlegge kunnskapsbasert ivaretakelse av biologisk mangfold i arealplanleggingen. Sametinget er meget tilfreds med disse målsetningene og tiltakene under satsingsområdet.

I del 4 legger kommunen fram en arealstrategi i 16 punkter. Overordnet sier kommunen at den gjennom sin arealforvaltning skal:
- ta vare på naturens økosystemer
- styrke Guovdageaidnu som en samisk kulturbærer og sikre naturgrunnlaget for samisk kultur
- sørge for klima- og miljøvennlig vekst og utvikling
- bidra til helsefremmende, inkluderende og trygge lokalsamfunn
- basere seg på åpne og inkluderende planprosesser som fremmer medvirkning og åpenhet

Sametinget mener at kommunen har vektlagt gode verdier i de overordnede føringene og vi slutter oss til punktene i arealstrategien.

Sametinget minner for øvrig om endringen i sameloven kap. 4, som trådte i kraft 1. juli 2021. Vi viser her til at kommunen har konsultasjonsplikt overfor representanter for berørte samiske interesser (§ 4-4), jf. punkt 5.2 i høringsdokumentet. Det følger av sameloven § 4-5 første ledd at organet som har konsultasjonsplikt, som er kommunen i dette tilfellet, skal varsle de med konsultasjonsrett om saker som kan bli gjenstand for konsultasjoner.

Dearvuođaiguin / Med vennlig hilsen

Sten Olav Heahttá
konst. ossodatdirektevra/ konst. avdelingsdirektør

Tor Mikalsen
rådgiver/ráđđeaddi

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur. /

Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuollái čállaga haga.

Hovedmottaker:

Kautokeino kommune	Bredbuktnesveien 6	9520	KAUTOKEINO

Kautokeino kommune
Bredbuktnesveien 6
9522 Kautokeino

Reinbeitedistrikt 30A Vestre sone
Vår dato:21.01.2025
Deres dato:13.01.2025
Vår referanse:2025/34-4
Deres referanse:2022/2042-70
Vår saksbehandler:Marja Eira
Unntatt offentlighet iht.:-

Høringsuttalelse til Kautokeino kommunes forslag til kommuneplanens samfunnsdel for 2025–2037 fra Reinbeitedistrikt 30A Vestre

Vi viser til Kautokeino kommunens høringsbrev av 13.01.2025 om offentlig høring av kommuneplans samfunnsdel 2025-2037 for Guovdageaidnu- Kautokeino kommune med referanse 2022/2042-70

Høringsfristen er satt til 24.02.2025. Vår høringsuttalelse er avgitt innen godkjent høringsfrist.

Reinbeitedistrikt 30A representerer reinbeitedistrikter i Kautokeino Vestre sone.

Reinbeitedistriktets høringsuttalelse er utarbeidet av styret og har vært behandlet i styremøtet.

BAKGRUNN

Kautokeino kommune kommuneplans samfunnsdel skal revideres.
Reinbeitedistrikt 30A Vestre sone vil fremme følgende tillegg til planen, som bør inkluderes i samfunnsplanen:

- Samfunnsmål
- Arealstrategi
- Økonomisk bærekraft og reindrift
- Tidligere høringsuttalelse, som bør tas opp og behandles.

Adresse:
Galaniituluodda 1
9520 Kautokeino

Kontakt person:
Nils Aslak Eira
E-post: reinbeitedistrikt30a@gmail.com

Organisasjonsnr:
888 419 462

REINBEITEDISTRIKT 30A VESTRE SONE SIN VURDERING

Reindriften er en bærebjelke i Guovdageaidnu-samfunnet, som har vært viktig gjennom generasjoner. Den er nødvendig for opprettholdelsen av samisk kultur og tradisjon, og det er derfor avgjørende at kommuneplanens samfunnsdel anerkjenner og beskytter reindriftens behov og interesser.
Reinbeitedistrikt 30A Vestre sone har gitt høringsuttalelse til kommuneplanens samfunnsdel planprogrammets planprosess. Distriktet har ikke mottatt noe svar på denne høringsuttalelsen. I sin uttalelse understreket distriktet viktigheten av å involvere reindriften i planarbeidet og foreslo å etablere en arbeidsgruppe der reindriften kunne delta aktivt i prosessen. Denne muligheten har ikke blitt gitt til distriktet.

Det er tydelig manglende fokus i samfunnsplanen på den største næringen i Kautokeino, reindrift, og det er en bekymring for at reindriften ikke blir tilstrekkelig involvert i planprosesser som har direkte innvirkning på deres områder og drift. Dette fører til at viktige hensyn ikke blir ivaretatt i beslutningsprosesser, noe som kan true både reindriftens fremtid og den lokale bærekraften.

Distriktet vil legge frem følgende tillegg til samfunnsplanen:

1. Satsningsområde 2: Birgejupmi buolvvas bulvii - Birgejupmi gjennom generasjoner

Under dette satsningsområdet foreslår vi følgende tillegg:

- **Hovedmål:** Guovdageaidnu sikrer og styrker reindriftens vilkår for bærekraftig drift og utvikling
- **Dette skal kommunen gjøre:**
    - Bevare og beskytte viktige beiteområder mot inngrep som kan forringe deres kvalitet og tilgjengelighet.
    - Fremme økonomisk bærekraft i reindriften gjennom støtte til utvikling av reindriftsnæringen.
- **Strategier:**

Adresse:
Galaniituluodda 1
9520 Kautokeino

Kontakt person:
Nils Aslak Eira
E-post: reinbeitedistrikt30a@gmail.com

Organisasjonsnr:
888 419 462

- Etablere faste rutiner for tidlig involvering av reindriften i alle planprosesser som kan påvirke deres arealer og interesser.
- Gjennomføre vurderinger av kumulative effekter ved utbygging av infrastruktur som kan påvirke reindriftens arealer.
- Legge til rette for tiltak som bidrar til økt verdiskaping og økonomisk stabilitet for reindriftsutøverne.

2. Arealstrategi

Vi foreslår følgende tillegg i arealstrategien:

- Identifisere og kartfeste beiteområder, Flytteveier inkl. stoppesteder for flokken og trekkleier som skal beskyttes mot inngrep.
- Innføre restriksjoner på utbygging i områder som er kritiske for reindriftens sesongbaserte beitebruk og flyttveier.
- Sikre at all planlegging og utbygging tar hensyn til reindriftens behov, og at det gjennomføres grundige konsekvensutredninger i samarbeid med reindriften.

3. Økonomisk bærekraft og reindrift

For å sikre reindriftens fremtid er det viktig med økonomisk bærekraft. Planen bør derfor:

- Legge til rette tiltak som bidra til økt verdiskaping og økonomisk stabilitet for reindriftsutøverne.

Vi understreker viktigheten av at kommunen i henhold til lovverk har plikt til å iverksette tiltak dersom en gruppe mennesker kommer i en vanskelig situasjon. Reindriftsutøverne står overfor flere utfordringer, og det er avgjørende at kommunen tar ansvar for å støtte næringen gjennom nødvendige tiltak.

4. Tidligere høringsuttalelse

Reinbeitedistrikt 30A Vestre sone besvarte den 07.06.2023 (vår ref. 2023/97) høringen fra Kautokeino kommune angående planprogrammets planprosess for kommuneplanens samfunnsdel (deres ref. 2022/2042-12). Distriktet har imidlertid ikke mottatt noe svar på høringsuttalelsen. I uttalelse understreket vi, distriktet, viktigheten av å involvere reindriften i planarbeidet. Det ble foreslått å etablere

en arbeidsgruppe der reindriften kunne delta aktivt i prosessen. Denne muligheten har imidlertid ikke blitt gitt til distriktet.

AVSLUTNING

Det er avgjørende at reindriften, som er en bærebjelke i Guovdageaidnu-samfunnet, får den nødvendige oppmerksomheten og anerkjennelsen i kommuneplanens samfunnsdel. Den manglende responsen på Reinbeitedistrikt 30A Vestre sone sin høringsuttalelse er en tydelig indikasjon på at reindriftens interesser ikke tilstrekkelig tas med i planarbeidet. For å sikre bærekraftig utvikling og bevaring av samisk kultur, må kommunen etablere faste rutiner for tidlig involvering av reindriften i alle relevante prosesser. Det er nødvendig at beiteområder, flytteveier med stoppesteder for flokken og trekkleier beskyttes mot inngrep, og at økonomisk støtte til reindriften prioriteres. Kommunen må også sikre at reindriftens interesser blir grundig vurdert i alle beslutninger som berører reindriftens arealer og drift. Ved å ta med de foreslåtte tiltakene i samfunnsplanen kan kommunen bidra til å styrke reindriftens fremtidige bærekraft og sikre en stabil og levedyktig næring for samfunnet.

Vi håper at våre konkrete forslag blir tatt til følge, slik at kommuneplanens samfunnsdel for 2025–2037 på en bedre måte ivaretar reindriftens viktige rolle i Guovdageaidnu-samfunnet.

Med vennlig hilsen,

Reinbeitedistrikt 30A Vestre sone

Nils Aslak Eira
Styreleder i Reinbeitedistrikt 30A Vestre Sone

Mottaker	**E-post**
Kautokeino kommune	post@kautokeino.kommune.no
Kopimottaker	**E-post**
Ordfører Anders S Buljo	anders.s.buljo@kautokeino.kommune.no

Høring – Kommuneplanens samfunnsdel 2025–2037 for Guovdageaidnu –

Kautokeino kommune

Kautokeino kommune har sendt ut kommuneplanens samfunnsdel til høring.
Kautokeino Elgjegerforening vil med dette komme med høringsuttalelse.

I kommuneplanens samfunnsdel står det bl.a. at, sitat: «Meahcásteapmi har stor betydning for mange av innbyggerne i Guovdageaidnu. Meahcásteapmi er den måten samene benytter seg av utmarka og høster av naturen, og inkluderer en rekke aktiviteter som bærplukking, jakt, fiske, og sanking av urter.

Meahcásteapmi er en viktig del av manges samers husholdningsøkonomi og av folks birgejupmi. Motorisert ferdsel er en del av den samiske naturbruken, og dagens regelverk er ikke godt nok tilpasset dette.»

Det er naturlig at det over tid er bygget opp en infrastruktur av ferdselsårer som kommer til gode for lokalbefolkningen, uavhengig av bakgrunn. Denne infrastrukturen er ikke anerkjent hverken av norske myndigheter og av enkelte miljøer regionalt og lokalt.

Finnmarkslovens formål er til å legge til rette for lokal benyttelse av naturressurser. I dette er rettsoppfatningen at ferdsel og dermed tilgang til områdene og å kunne gjøre dette også er innbefattet. Samene har alltid brukt kjøretøy, enten i form av reinraid, hest, traktor eller som idag, atv, for å frakte nødvendig utstyr, familie og det av naturressurs som er tenkt fraktet hjem. Fra gammelt av har lokalbefolkningen hatt et bevegelsesmønster i sin bruk av meahcci som har gitt grunnlag for eksistens i området. Dette har dannet en infrastruktur av spor som er naturlig i et kulturlandskap. Denne

infrastrukturen har imidlertid aldri blitt anerkjent av norske myndigheter, hvorpå utforming og praktisering av lovverk bidrar til å kriminalisere samisk utmarksbruk. Det betyr at lokalbefolkningen må søke om dispensasjon i bruk av motorkjøretøy for å bruke deres tradisjonelle ferdselsårer. Kautokeino Kommune har på sin side fått mye kritikk fra Statsforvalterens side om å være for liberal med sin dispensasjonspraksis. Det er tydelig at forskjellig rettsoppfatning ligger til grunn for denne situasjonen.

Det vises til Samerettsutvalgets forarbeider til motorferdsloven, NOU 1997:4. Det er grunnlag til å si at dagens praksis av lovverket ikke legger til rette for en levende samisk kultur og samfunnsliv. Lokale forhold blir ikke hensyntatt.

Videre står det at, sitat: «Guovdageaidnu har hatt en betydelig reduksjon i folketallet siden begynnelsen av 2000-tallet. Befolkningsframskrivingene framover tyder på at folketallet vil fortsette å synke framover. Det forventes en nedgang av barn og unge, samt den yrkesaktive delen av befolkningen. Antallet eldre vil øke. Nedgangen i antall

yrkesaktive sammen med økningen i den eldre delen av befolkninga, vil redusere samfunnets aldersbæreevne. Dette vil utfordre både kommuneøkonomien og tjenestetilbudene i framtida.

«… Guovdageaidnusamfunnet har utfordringer knyttet til barn og unges oppvekstsvilkår. Vi har over tid hatt utfordringer knyttet til høy arbeidsledighet, barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt, samt trangboddhet. Dette er forhold som påvirker barns oppvekstsvilkår og øker risikoen for utenforskap. Skoleresultatene er varierende, og det er behov for å ta grep i oppvekstsektoren.

Barn og unges egenrapportering blant annet gjennom Ungdata undersøkelsen viser at trivselen synker, både knyttet til lokalmiljøet og skole. Psykiske helseplager øker, og det er en negativ trend knyttet til rusmidler.»

I kombinasjon er dette en alvorlig situasjon samfunnsmessig. I denne sammenheng tar Kautokeino elgjegerforening for seg den delen som sikrer barn og unge sunne interesser og kunnskap i det å kunne bruke meahcci.

Mye av trivselen og levesettet finner lokalbefolkningen av det å kunne benytte seg av meahcci. Det er psykisk belastende for deler av lokalbefolkningen at de betraktes som fremmede i sine egne tradisjonelle områder. Dette har bakgrunn i lovutformingen i dag og deler av lokalbefolkningen som har adoptert tanken om at det er kriminelt å ferdes langs tradisjonelle ferdselsårer. Det har vokst opp et syn om det er «altfor mye kjørespor». Man kan spørre seg: altfor mye i forhold til hva? At det bor folk her som bedriver meahcásteapmi?

Som kommuneplanen viser til, har meahcásteapmi en lang historie i Kautokeino. I forbindelse med elgjakt og utforming av de ulike jaktfelt i samråd med Fefo, har infrastruktur av ferdselsårer blitt tilpasset aktiviteten. På samme måte har all annen aktivitet i meahcci vært grunn til denne utviklingen, også reindriftsnæringen. I så måte er infrastruktur av tradisjonelle ferdselsårer en mye lengre historie i Kautokeino enn de offentlige bilveiene.

Meahcásteapmi har stor betydning for innbyggere i Kautokeino slik det står i planen. Dette må formaliseres i form at en kommunalt utmarksplan samt vedlikehold av ferdselsårer. Det må kartlegges hvilke ferdselsårer som er tilgjengelig for å kunne utøve

meahcásteapmi både sommer og vinter. Det kan ikke fortsette slik som i dag, at hverdagslivet og høsting av naturen er avhengig av kalenderdato og godvilje til enkeltpersoner som synes at det er «altfor mye» kjørespor. Denne «altfor mye» har en historie bak seg.

Kautokeino kommune har i store trekk kart over ferdselsårer og åpne løyper. Dette er et godt utgangspunkt for å formalisere meahcásteapmi og få dette i ordnede former.

Kautokeino elgjegerforening stiller seg til disposjon i dette arbeidet om det skulle være nødvendig.

For styret i Kautokeino Elgjegerforening

Mihkkal Ante Oskal

Statens vegvesen

Kautokeino kommune
Bredbuktnesveien 6

9520 Kautokeino

Behandlende enhet:	Saksbehandler/telefon:	Vår referanse:	Deres referanse:	Vår dato:
Transport og samfunn	Per Johnny Sara / 47414461	23/79385-5	2022/2042	21.01.2025

Tilbakemelding på høring – Kommuneplanens samfunnsdel 2025–2037 for Guovdageaidnu – Kautokeino kommune

Viser til høring av 13.01.2025 for kommuneplanens samfunnsdel for perioden 2025–2037 for Guovdageaidnu suohkan.

Saken gjelder

Kommunestyret i Guovdageaidnu – Kautokeino behandlet første forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2025–2037 i møte 19.12.2024, sak 67/24. Kommunestyret vedtok å legge planforslaget ut til offentlig høring og ettersyn i seks uker, dette i henhold til plan- og bygningslovens § 11-14.

Samfunnsdelen er et overordnet styringsverktøy for kommunens utvikling de neste 12 årene, og omhandler hovedsatsingsområder som folkehelse, bærekraft og samskaping. Planen inneholder også en arealstrategi som skal sikre en bærekraftig og langsiktig bruk av kommunens arealer.

Kommuneplanens samfunnsdel vil omfatte og omtale ulike aktører i kommunen, både i tekst, mål og strategier. Begrepene som blir brukt er:

- Guovdageaidnusamfunnet – alle innbyggere og aktører som opererer innenfor de geografiske grensene til Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune
- Guovdageaidnu – omfatter områder innenfor de geografiske grensene til kommunen, inkludert Máze og andre bygder
- Guovdageaidnu márkan – tettstedet Guovdageaidnu – Kautokeino
- Guovdageainnu suohkan – organisasjonen Kautokeino kommune

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00

firmapost@vegvesen.no

Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Markveien 49A
9510 ALTA

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

I planen er det også angitt en arealstrategi som skal sikre at mål og strategier i samfunnsdelen henger sammen med kommunens arealplaner. Strategien skal legges til grunn ved neste rullering av kommuneplanens arealdel.

Kommunen vil i denne omgang ha en arealstrategi som er overordnet, og som skal tydeliggjøre at kommunen gjennom sin arealforvaltning skal:

- ta vare på naturens økosystemer
- styrke Guovdageaidnu som en samisk kulturbærer og sikre naturgrunnlaget for samisk kultur
- sørge for klima- og miljøvennlig vekst og utvikling
- bidra til helsefremmende, inkluderende og trygge lokalsamfunn
- basere seg på åpne og inkluderende planprosesser som fremmer medvirkning og åpenhet

Statens vegvesens rolle i planleggingen

Vi har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi skal bidra til å følge opp FNs-bærekraftsmål rettet mot transportsektoren gjennom oppfølgingen av NTP-målene, hvor hovedmålet er å utvikle og tilrettelegge for et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i 2050.

Likestilte delmål:

- Mer for pengene
- Effektiv bruk av ny teknologi
- Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål
- Nullvisjon for drepte og hardt skadde
- Enklere reisehverdag og økt konkurranseevne for næringslivet.

Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Vårt sektoransvar for vegnettet betyr at vi har et overordnet ansvar for at trafikksikkerhet, framkommelighet, universell utforming, klima og miljøhensyn, samt at helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Gjennom vårt sektoransvar skal vi bidra til samarbeid mellom aktuelle myndigheter, næringsliv og innbyggerne med mål om en bærekraftig utvikling. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veger, gater og løsninger for gående og syklende.

Vår rolle i denne saken er som forvalter av E45 på vegne av staten og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Vår uttalelse

Vi er opptatt av at samferdsel blir vektlagt i overordnede planer, samt at trafikksikkerhet og trygg skoleveg er sentrale temaer som må omtales. Kommuneplanens samfunnsdel, og de

valg som gjøres der, er viktige dokumenter i trafikksikkerhetsarbeidet. Samferdsel bør derfor være ett av satsingsområdene til kommunen. Trafikksikkerhet vil ha vesentlig betydning for om det er trygt og godt å bo og leve i kommunen.

Det er viktig at kommunen gjennom sitt planarbeid ivaretar framkommeligheten og trafikksikkerheten langs vegstrekningene på best mulig måte. Kommunens infrastruktur og utbyggingsmønster medfører at en stor del av transportbehovet må dekkes ved bruk av privatbil. Det er derfor viktig at Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SBAT) er en del av planprogrammet.

Utviklingen i transportsektoren er avhengig av utviklingen i arealbruken. En høyere arealutnyttelse, og bevisst lokalisering av ulike virksomheter, reduserer transportbehovet. En aktiv regional og kommunal planlegging som samordner areal- og transportpolitikken og som reduserer transportbehovet, er nødvendig for å nå målene for miljøpolitikken.

Trafikksikkerhet kan med fordel innlemmes bedre i arealstrategien. Tilrettelegging for myke trafikanter bør omtales for de ulike tettstedene. Også spredt bebyggelse kan gi utfordringer når det gjelder trafikksikkerhet. Ofte mangler det tilrettelegging for trygg skoleveg og for myke trafikanter i områder med spredt bebyggelse. Kommunen må derfor være bevisst dette når arbeidet med kommuneplanens arealdel igangsettes.

Vi har på nåværende tidspunkt ingen flere innspill og ønsker kommunen lykke til med det videre planarbeidet.

Med hilsen

Øyvind Borch Mo
Seksjonsleder

Per Johnny Sara
Seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
FINNMARK FYLKESKOMMUNE, Postboks 701, 9815 VADSØ
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK, Postboks 700, 9815 VADSØ

MIELVÁIKKUHEAMI ČOAHKKÁIGEASSU

MIELVÁIKKUHEAPMI GUOVDAGEAINNU SUOHKANA SUOHKANPLÁNA SERVODATOASI OKTAVUOĐAS 2023 - 2024

VÁRDU AS

12.08.24

SISDOALLU

01

Suohkanplána servodatoassi ja mielváikkuheapmi

siidu 3

02

Ássiidiskkadeami bohtosat

siidu 5

03

Álbmotčoahkkimat ja bargobájit

siidu 34

SUOHKANPLÁNA SERVODATOASSI

Suohkanplána lea suohkana bajimuš plána ja strategiija mo dustet boahtteáiggi hástalusaid. Suohkanplánas leat golbma oasi, servodatoassi oktan areálastrategiijain, areálaoassi ja doaibmaoassi oktan ekonomiijaplánain.

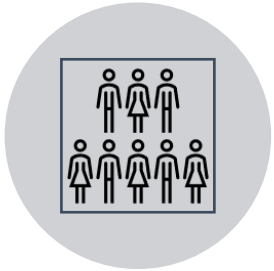
Servodatoasis lea 12 jagi perspektiiva, ja lea dan birra mo mii ovdánahttit suohkana ovddasguvlui, sihke servodahkan ja suohkanorganisašuvdnan. Dat lea lea suohkana deháleamos strategalaš ovdánahttinreaidu, ja galgá leat vuođđun suohkana bálvalusaid plánaide ja doibmii. Suohkanplána servodatoassi hábmejuvvo demokráhtalaš proseassa vuođul, mas sihke politihkkárat, ássit ja suohkanorganisašuvdna leamaš mielde.

OLLISLAŠ PLÁNEMIN SIHKKARASTIT GUODDEVAŠ SERVODATOVDÁNEAMI

REAIDU STRATEGALAŠ STIVREJUPMÁI

MIELVÁIKKUHEAPMI JA SERVODATSÁGASTALLAN

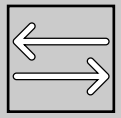
Arealastrategiija

Suohkanplána areálaoassi muitala mo suohkana areálaid galgá geavahit. Go suohkanstivra dan lea dohkkehan de das lea juridihkalaš čadni váikkuhus.

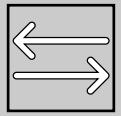
Suohkanplána servodatoasis galgá leat areálastrategiija nannen dihte čanastaga gaskkal suohkanplána guokte oasi.

Plána- ja huksenlága mielde areálaoassi galgá vuođđuduvvot servodatoassái ja čuovvulit daid mihttomeriid ja strategiijaid mat leat dohko mearriduvvon. Areálastrategiija addá suohkanii buoret vuođu stivret areálageavaheami rievttes guvlui, ja čájeha báikkálaš vuoruhemiid eanageavaheami ektui.

Ássiidiskkadeamis ledje jearaldagat čatnon areálastrategiijai, siidu 23 rájes

Nannet čanastaga gaskkal servodatoasi ja areálaoasi

Čájehit čielga čanastaga gaskkal váldomihttuid ja eanangeavaheami

Čujuhit suohkana eanangeavaheami guhkit áiggi perspektiivvas

Bajitdási stivrenreaidun areáladisponeremii

1. MIELVÁIKKUHEAPMI

Ráhkadanváras buori plána Guovdageainnu boahtteáigái, de leamaš viiddis mielváikkuhanproseassat, iešguđetge vugiin ja arenain. Ulbmil dáinna leamaš sihkkarastit fátmmasteaddji ja rabas proseassa suohkanplána servodatoasi hábmemis.

"Mii lea dehálaš dutnje" lea čađačuovvu vuođđojurdda mielváikkuheamis. Mielváikkuheapmi galgá addit juohkehažžii vejolašvuođa váikkuhit mearrádusprosessii. Suohkan galgá guldalit buot árvalusaid suohkanplánabargguin ja árvvoštallat daid. Lea suohkanstivra mii loahpalaččat mearrida. Čorgadis ja einnostahtti plánaproseassat addet buoret mielváikkuhanvejolašvuođaid. Mielváikkuheami bokte mii sáhttit gávdnat buoremus čovdosiid.

Mielváikkuhandoaimmat leamaš:

- Ássiidiskkadeapmi, čakčamánus 2023
- 22.4.24 Álbmotčoahkkin ássiidiskkadeami birra Guovdageainnus
- 14.5.24 Álbmotčoahkkin ja bargobádji Mázes
- 22.5.24 Čoahkkin areálastrategiija birra Guovdageainnus
- 23.5.24 Bargobádji nuoraidskuvllaid ja joatkkaskuvla ohppiiguin
- 19.6.24 Álbmotčoahkkin ja bargobádji Guovdageainnus

Lassin dáidda, de leamaš álbmotčoahkkin Mázes 2023 golggotmánus Visjona AS bokte vejolašvuohtaguorahallama oktavuođas ja ođđajagemánus 2023 Guovdageainnus servodatseminára Ovddos AS bokte.

2. ÁSSIIDISKKADEAPMI

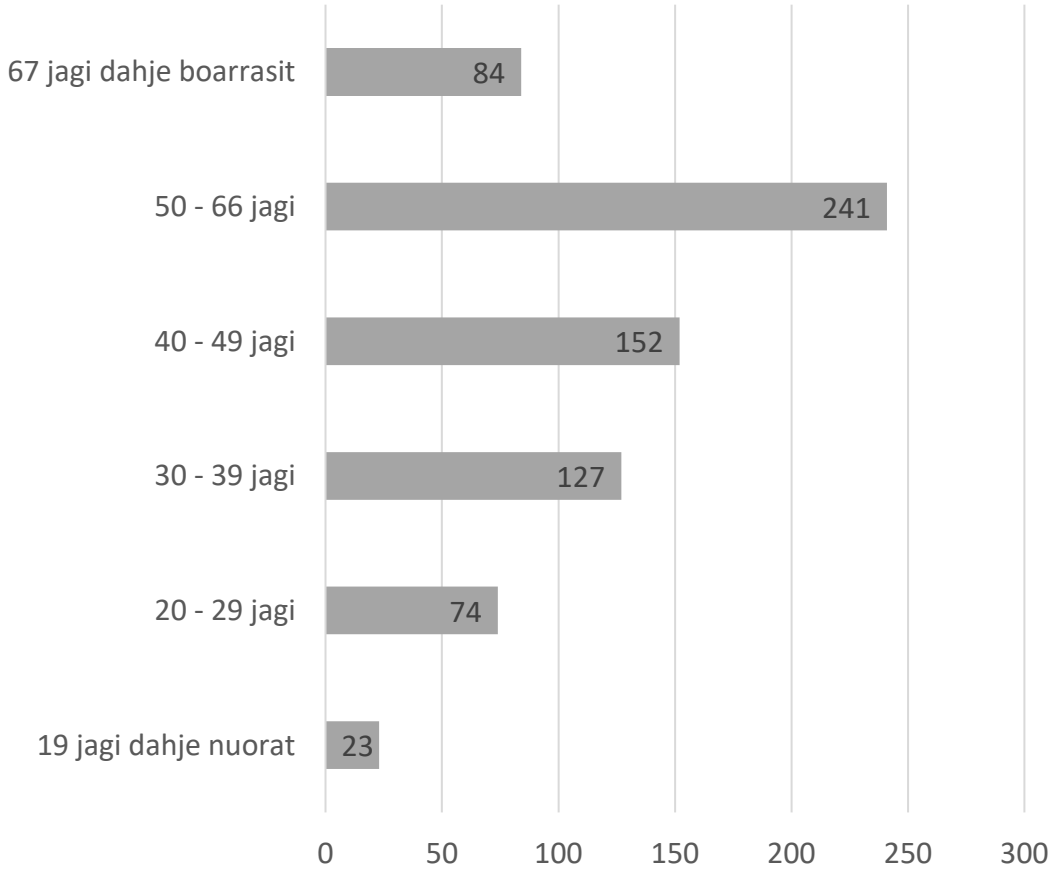
Ássiidiskkadeapmi čađahuvvui neahttaiskkadeapmin áigodagas 8.-9 – 27.09.

Iskkadeami vástidedje 701 ássi. Goalmmát kvartálas go dát iskkadeapmi čađahuvvui, Guovdageainnus ledje 2836 ássi. Ássiidlogu ektui lea dát lagabui 25% vástidan. Jus geassá eret mánáid vuollel 15 jagi, de lea sullii 30% álbmogis vástidan.

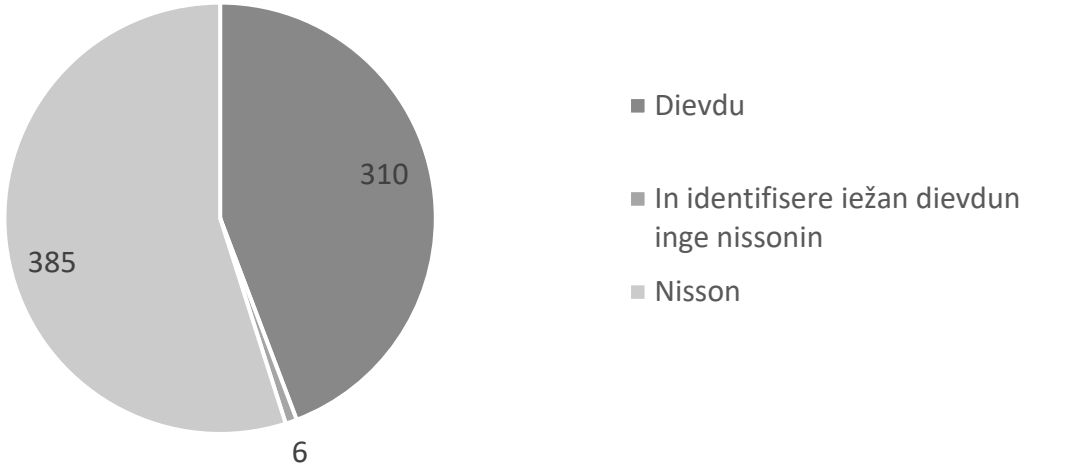
Dát lea dohkálaš boađus, ja addá buori vuođu Guovdageainnu suohkana plánabargguide.

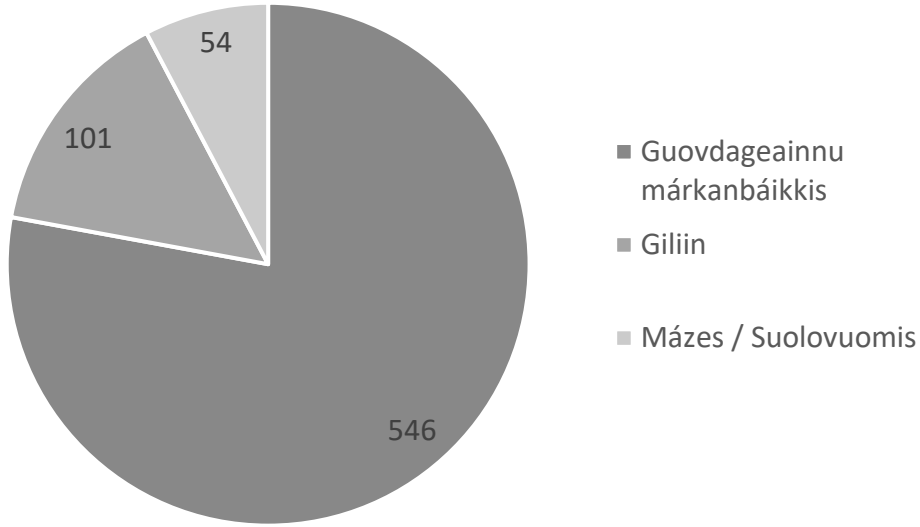
Dán dokumeanttas ovdanbuktit bohtosiid, ja osiid teakstavástádusain.

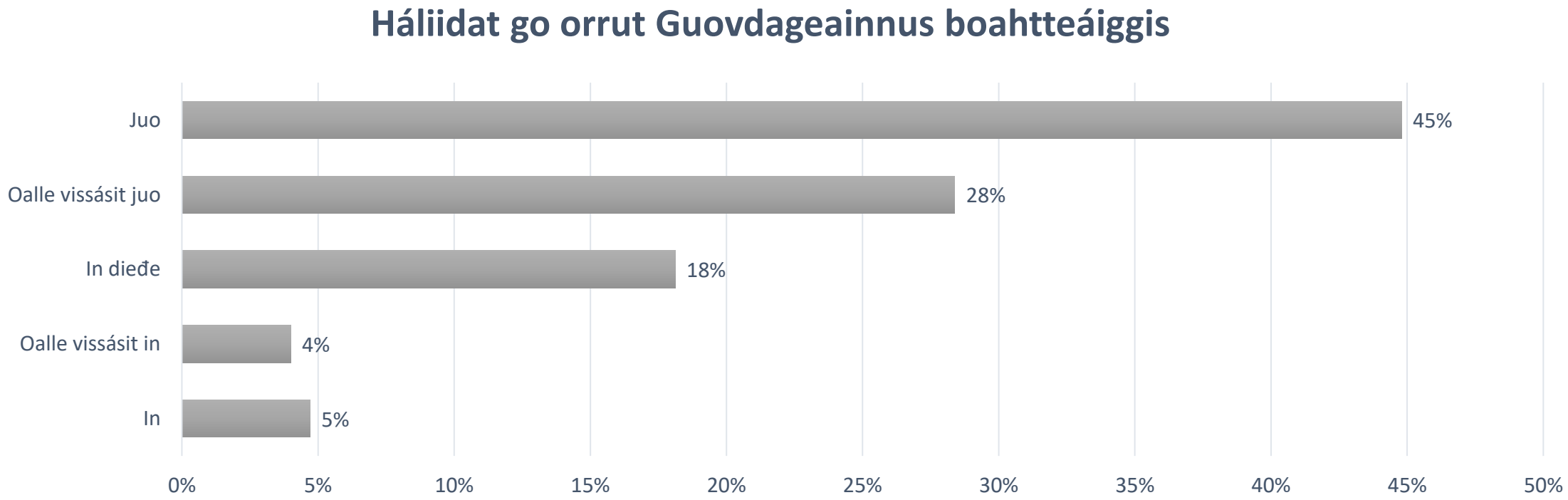
701 ássi leat vástidan

Sohkabealli

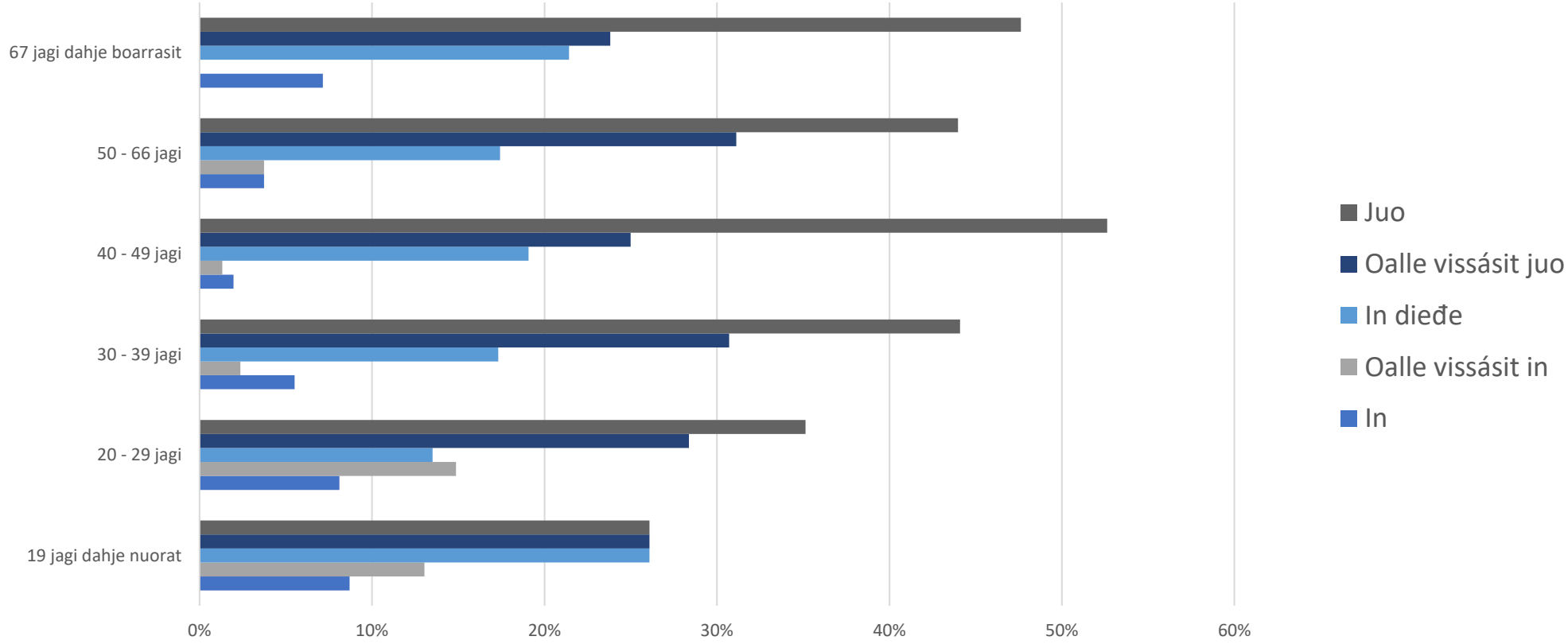

Eatnasat geat leat vástidan háliidit orrut Guovdageainnus boahtteáiggis

Agi mielde geat háliidit orrut Guovdageainnus boahtteáiggis

155

Mainna leat eanemus rámis Guovdageainnuin?

At vi har klart å bevare samisk språk og kultur til nye generasjoner til tross for hardt press utenfra»

Olbmot beroštit ja atnet earáid fuolas (eanas áigge)

Tradisjonskunnskap og erfaringsbasert kunnskap blant veldig mange både av fastboende og reindriftsutøvere

Nærheten til naturen og utøvelse av samisk levesett i natur er også unik

Boazodoalus ja gielas.

Máze

Sámevuođain ja kultuvrrain	Sámegielain
Luondduin ja meahcástemiin	Boazodoaluin
Oktavuohta ja veahkkáivuohta	Fitnodagaiguin ja ásahusaiguin

Agi mielde – mainna leat eanemus rámis Guovdageainnuin

19 jagi ja nuorat	Luondduin ja meahcástemiin	Sámevuođain ja kultuvrrain	Sámegielain	
20-29 jagi	Sámegielain	Sámevuođain ja kultuvrrain	Luondduin ja meahcástemiin	Boazodoaluin
30 – 39 jagi	Sámegielain	Sámevuođain ja kultuvrrain	Luondduin ja meahcástemiin	Boazodoaluin
40 – 49 jagi	Sámevuođain ja kultuvrrain	Sámegielain	Luondduin ja meahcástemiin	Boazodoaluin
50 – 66 jagi	Sámevuođain ja kultuvrrain	Sámegielain	Luondduin ja meahcástemiin	Boazodoaluin
67 jagi +	Sámevuođain ja kultuvrrain	Sámegielain	Luondduin ja meahcástemiin	Oktavuohta ja veahkkáivuohta

Mii ii leat buorre Guovdageainnus dál?

Kvaliteten vi leverer på tjenester er ikke god nok, på kommunenivå, på skolen, som politikere og administrasjon. Vi må heve nivået på alle plan.

Politisk og administrativ uro i kommunen

Min suohkanis lea unnan doaimmat nuorain ja nu de šadde olu dakkár dahpahusat maid ii hálit min suohkan.

Heajos biras, olu hárdin, gárrenmirkkut ja veahkaválddalasvuohta.

Mye rot og skrot, vi gro igjen . Det bør ryddes langs veiene, kanteslått, fjerne busker som vokser inn på veiene. Rydde rundt omkring i bygda

Suohkan	Unnán fálaldagat
Heajos guottut	Infrastruktuvra váilevašvuođat
Gaskavuohta gaskkal boazosámiid ja daloniid / earáid	Luovosbeatnagat ja scootervuodjin
Máze ja eará gilit unnán vuoruhuvvon	Sámegiella

Agi mielde – mii ii leat buorre Guovdageainnus

19 jagi ja nuorat	Unnán fálaldagat	Guottut	Infrastruktuvra váilevašvuođat	
20-29 jagi	Unnán fálaldagat	Suohkan	Infrastruktuvra váilevašvuođat	Guottut
30 – 39 jagi	Suohkan	Unnán fálaldagat	Guottut	Infrastruktuvra váilevašvuođat
40 – 49 jagi	Suohkan	Guottut	Unnán fálaldagat	Infrastruktuvra váilevašvuođat
50 – 66 jagi	Suohkan	Guottut	Unnán fálaldagat	Infrastruktuvra váilevašvuođat
67 jagi +	Suohkan	Infrastruktuvra váilevašvuođat	Guottut	Unnán fálaldagat

Movt don háliidat ahte Guovdageainnus lea boahtteáiggis?

Fremtidsrettet med positivitet og optimisme som hovedingrediens, samtidig som vi tar vare på det gode fra kulturen vår - som feks. tradisjonskunnskap og språket vårt. Et sted hvor vi heier på hverandre og kan leve side om side i fred

Oadjebas dilli buohkain»

Et samisk samfunn men som snakker mer åpent om livets vanskelige sider også.

Čielga sámi servodat, njunuš sámi servodaga ja servodagaid hápmemis

Suohkanhálddahus masa álbmot sáhttá luohttit ja mii bálvala ássiid jođánit ja beaktilit.

god oppvekst for barn og unge, god skole og barnehage.

Ealás guovlu mas lea nanos infrastruktuvra ja ambišuvnnat. Sávvamis boahtá dán eallinagis girdišilju!

Rabas, oadjebas ja fátmmasteaddji servodat ja ássanmokta

Nana sámevuohta, sámegiella ja kultuvra

Buorre suohkan

Buorre infrastruktuvra

Buorit astoáigefálaldagat

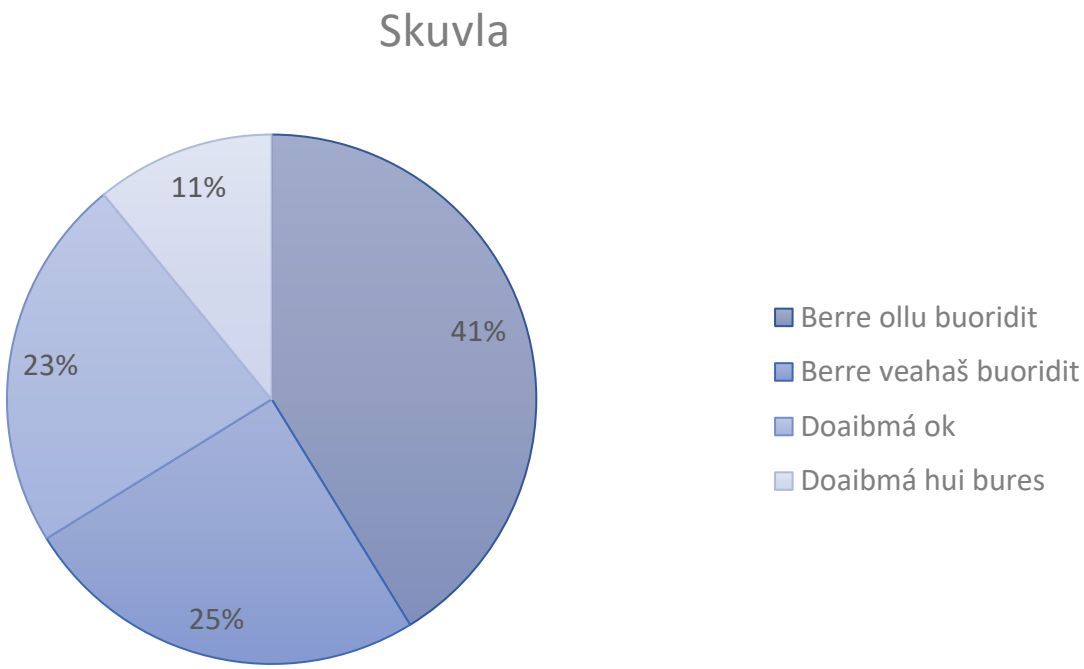
Bargovejolašvuođat

Luonddugáhtten ja -ávkkástallan

Agi mielde – mo don háliidat Guovdageainnus lea boahtteáiggis

19 jagi ja nuorat	Rabas, oadjebas ja fátmmasteaddji servodat ja ássanmokta	Buorre suohkan	Buorit astoáigefálaldagat	
20-29 jagi	Rabas, oadjebas ja fátmmasteaddji servodat ja ássanmokta	Buorit astoáigefálaldagat	Bargovejolašvuođat	Buorre infrastruktuvra
30 – 39 jagi	Rabas, oadjebas ja fátmmasteaddji servodat ja ássanmokta	Buorit astoáigefálaldagat	Buorre suohkan	Nana sámevuohta, sámegiella ja kultuvra
40 – 49 jagi	Rabas, oadjebas ja fátmmasteaddji servodat ja ássanmokta	Buorre suohkan	Nana sámevuohta, sámegiella ja kultuvra	Bargovejolašvuođat
50 – 66 jagi	Rabas, oadjebas ja fátmmasteaddji servodat ja ássanmokta	Nana sámevuohta, sámegiella ja kultuvra	Buorre infrastruktuvra	Buorre suohkan
67 jagi +	Rabas, oadjebas ja fátmmasteaddji servodat ja ássanmokta	Buorre suohkan	Nana sámevuohta, sámegiella ja kultuvra	Buorre infrastruktuvra

Mo álbmot árvvoštallá suohkana bálvalusaid

Skuvla. Manne mis ii leat sámi buoremus skuvla? Mis galggašii leat!

Deháleamos livččii ahte skuvla doaibmá, vai in dárbbaš ballat ahte billistan iežan mánáid boahtteáiggi vejolašvuođaid. Suohkan ferte geahčadit ánne skuvlastruktuvra jođiheami dásis ii doaimma. Ii leat oahpaheddjiid sivva!

Skolen følger ikke opp elevene.

Skolene må ha miljøarbeidere, flere lærere.

Skolen må arbeide med læringsmiljøet. Altfor mye mobbing. Rekruttere lærere. HER MÅ DET GJØRES EN INNSATS STRAKS. ELEVENE MÅ TRIVES PÅ SKOLEN OG VÆRE TRYGGE. IKKE BLI UTSATT FOR MOBBING

Standarden innen skole ble heves. Barna er vår framtid og de kan ikke gå gjennom grunnskolen med store hull og mangler fordi det ikke er nok lærere eller dårlig organisering.

Kjempefint at vi har fått en kjempefin skole, men det bør satset på inneholdet f.eks ansettes flere lærere, miljøarbeidere og bevilge penger til læremidler.

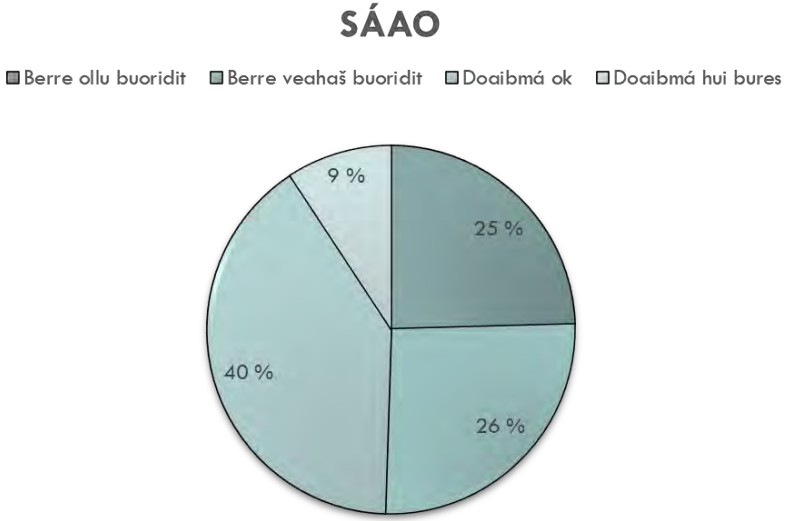
Mo álbmot árvvoštallá suohkana bálvalusaid

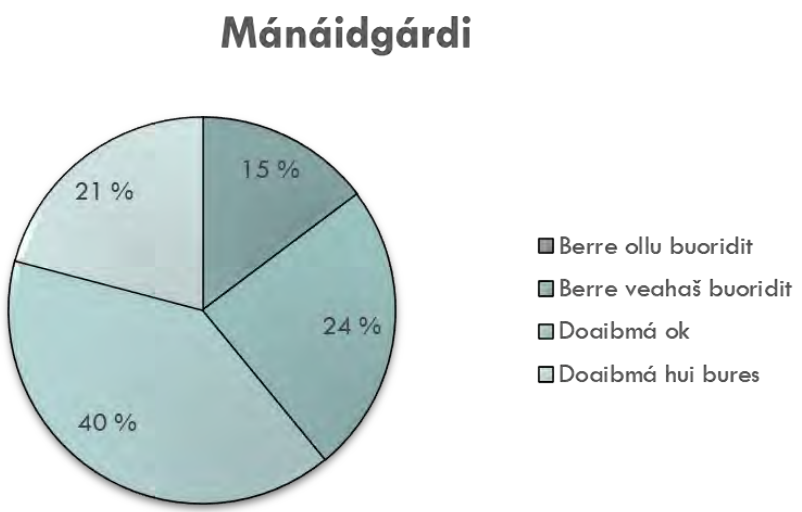
SFO bør få bedre innhold i tilbudet, og bør i tillegg åpen på dager da skolen er stengt. Det er vanskelig i hverdagen når SFO er stenger samtidig med skolen.

Bygges en stor barnehage for å samle ressursene og slik at barna blir kjent med hverandre allerede i barnehagen.

SFO har svært lite tilbud. Ingen av barna trivdes der.

Kommunale barnehagene er gamle og det burde bygges ny barnehage. Beazedievva barnehage beholdes.

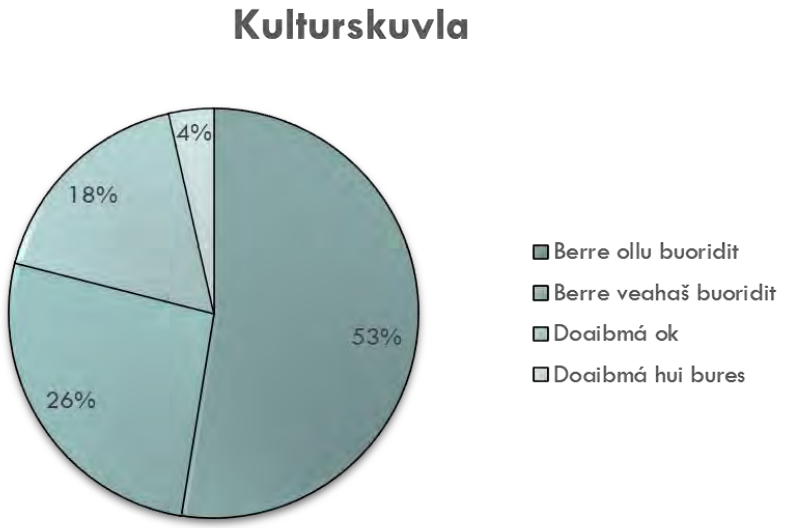
Mo álbmot árvvoštallá suohkana bálvalusaid

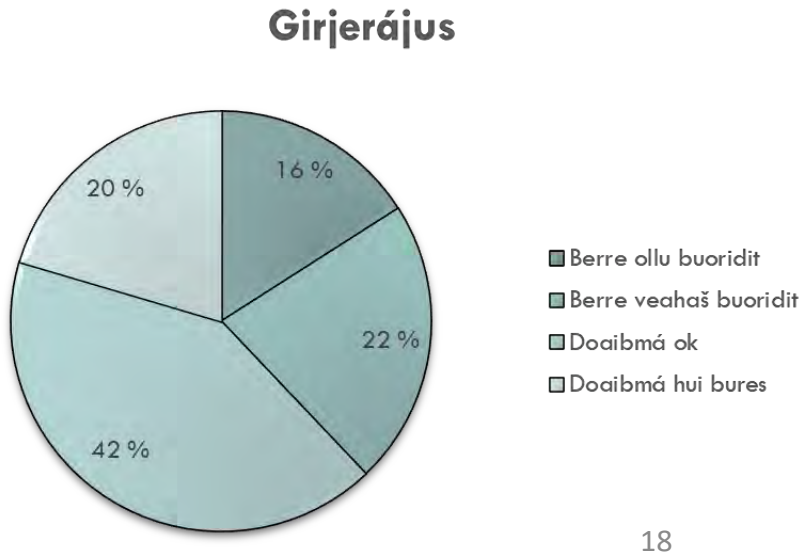
Kulturskole for barn og unge er utrolig viktig for trivselen og alternativ til idretten. Ikke alle driver med idrett.

Kulturskolen må forbedres mye, og det bør ansettes folk med relevant kulturkompetanse og utdanning. Kulturskolen må driftes med forskjellige kurs, og man må bruke pengene på kulturskolen, som allerede finns i kommunen bl.a fra tospråklighetsmidlen

Den viktigste institusjonen for å øke folketallet her og bevare språket og kulturen, er å satse på full aktivitet på kulturskolen, og med faglig utdannede og kompetente lærere/leder.

Girjerájus galggašii rabas maŋŋelgaskabeivviid (eará go ovtta beaivve nu movt dal), ja oaččušii lagidit girjedoaimmaid.

Mo álbmot árvvoštallá suohkana bálvalusaid

For oss eldre er jo pleie og omsorgstjenester viktig slik at man kan få bo hjemme lengst mulig.

Må være bedre forberedt på eldrebølgen som allerede er begynt, trenger flere plasser både sykehjemsplasser korttidsplasser avlastningsplasser

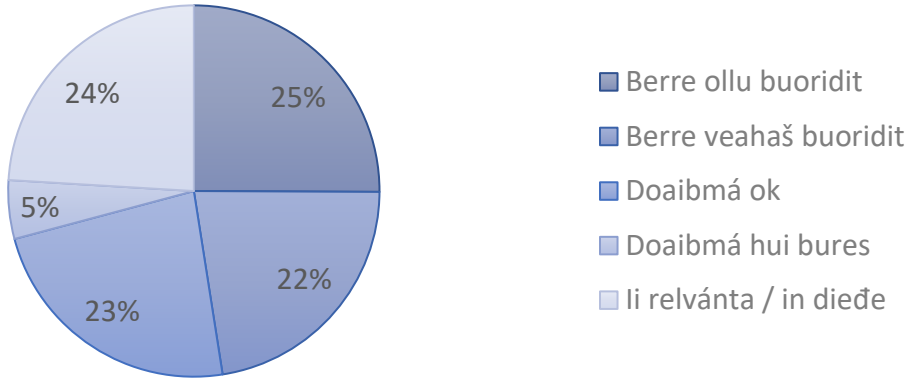
Kautokeino har god helsetjeneste for hele befolkningen

De tilbudene jeg har benyttet meg av er ok, men opplever at en del tilbud er personavhengig selv om det burde være på systemnivå.

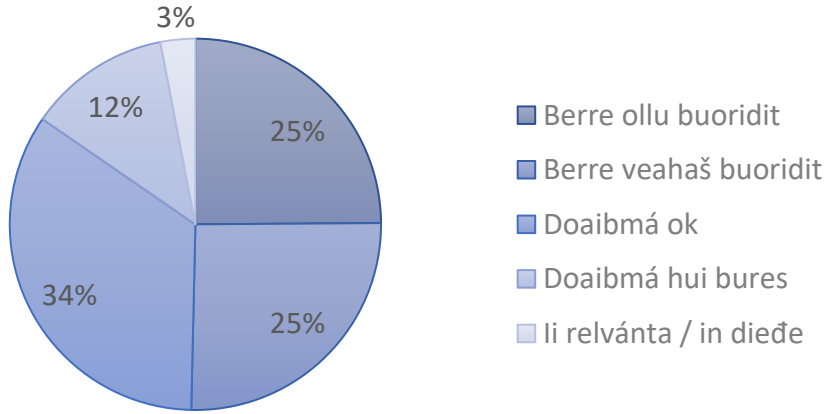
Opplever pleie - og omsorgstjenester som lite tilfredsstillende. Virker som mange ansatte ikke har fått nok opplæring i den jobben de skal utføre.

At det skal være trygt på alle måter for store og små, med bra helsetjenester.

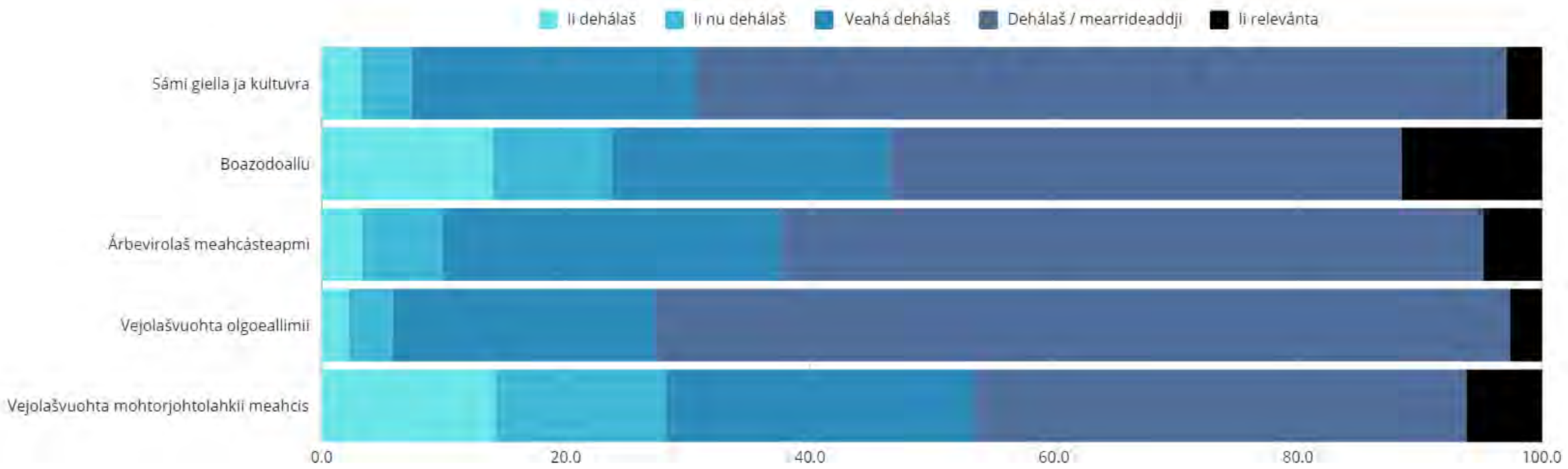
Dikšo- ja fuolahusbálvalusat

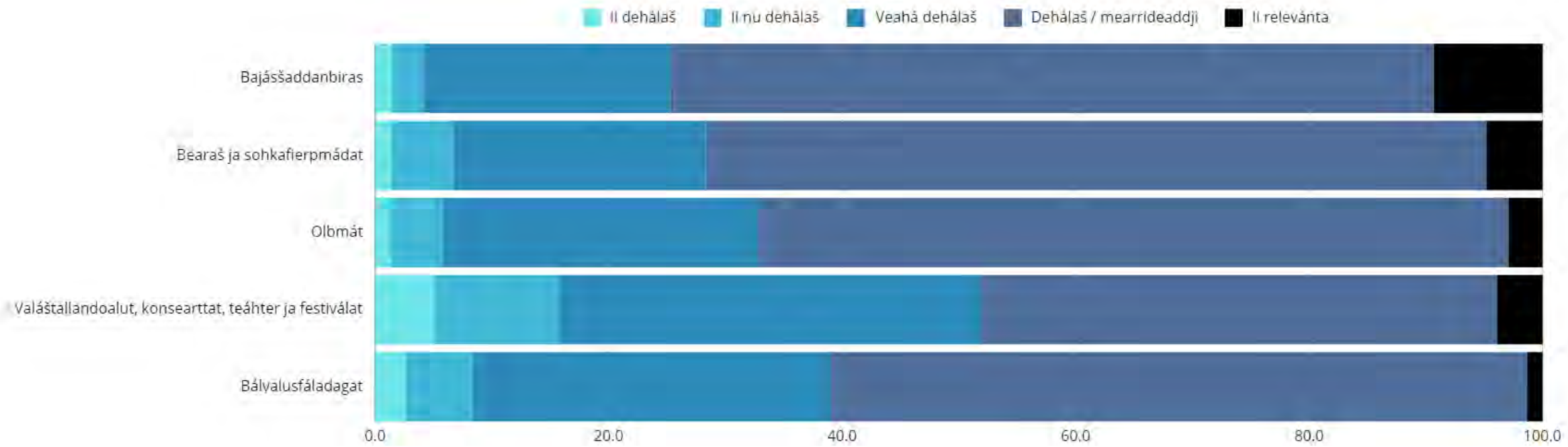
Dearvvášvuođabálvalusat

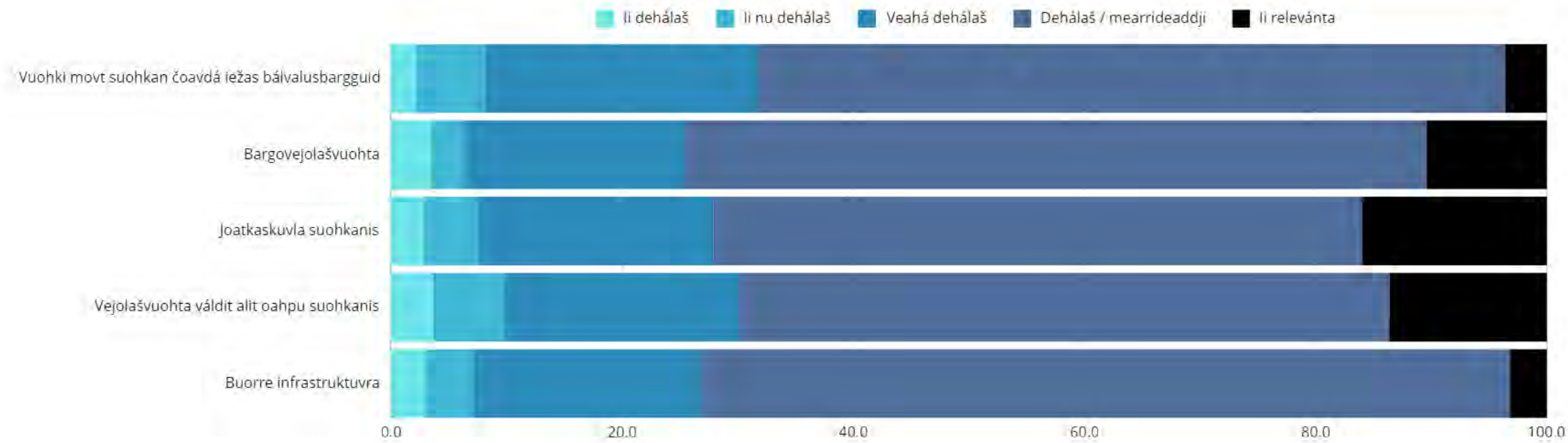
Mii lea dehálaš orrun dihte Guovdageainnus

Mii lea dehálaš orrun dihte Guovdageainnus

Mii lea dehálaš orrun dihte Guovdageainnus

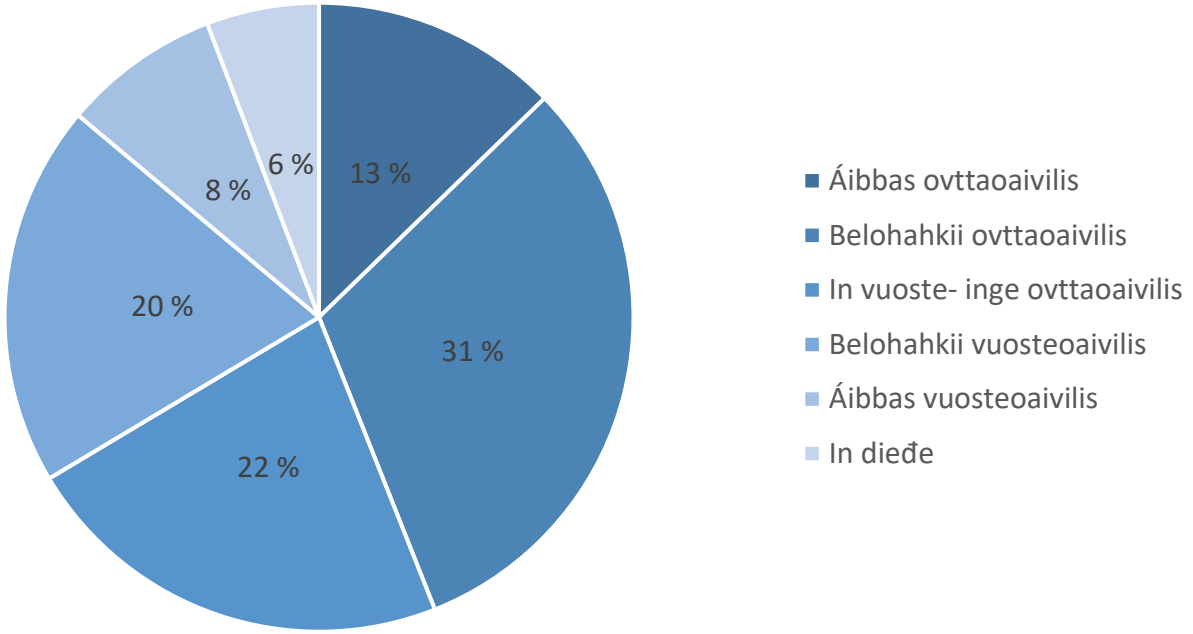

Mun lean duhtavaš movt suohkan gáhtte luonddu ja eanadagaid:

Naturen må tas vare på ved bedre utnyttelse av allerede utbygde områder.

Kommunen/-ledelsen må søke tettere samarbeid med FEFO og søke om samarbeidsprosjekt for finanaisering til utbdring av passeringssteder i og rundt våte/vanskelig myrområder. Det er en nødvendig utbedringstiltak, for å gjøre utmarka bedre tilgjengelig for brukere, så som funksjonshemmede.

Viktig å ta vare på naturen. Vi har verdens fineste natur. Det er et privilegium å kunne ta på seg skiene på trappa og gå rett ut i naturen

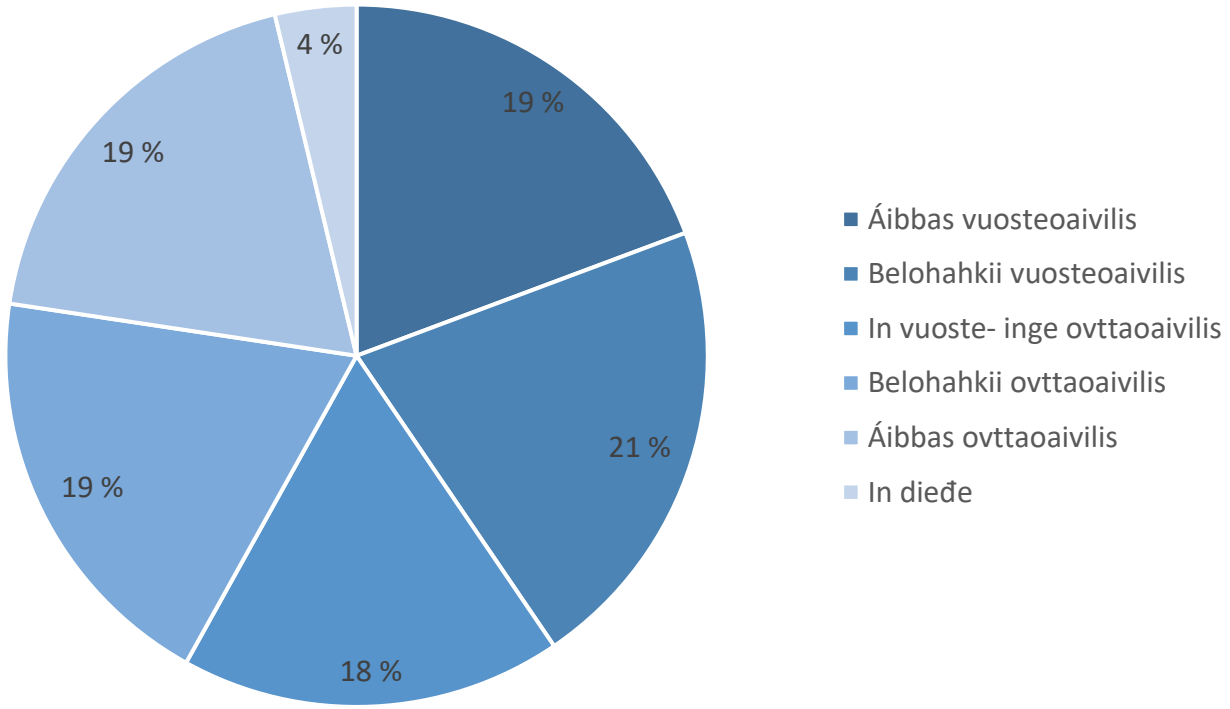

Meahccesuohkanin mii fertet dohkkehit vuodjinluottaid luonddus:

Skille hva som er tradisjonell utmarks bruk, natur næringsutøvelse, motorisert friluftsliv, nytte kjøring som klassifiserer behovet for motorferdsel i utmark.

Vi har mye spor i naturen, men det er ofte nødvendige spor. Sporene leder ofte til ressurser som folk har benyttet seg av gjennom årtier. De stygge sporene man ser i media, er ofte av myrer og det gir ikke et riktig bilde av situasjonen.

Utmarksbruk er ok, men motorisert ferdsel spesielt på barmark og/eller utenfor løypenett bør opphøre, også innen reindrifta.

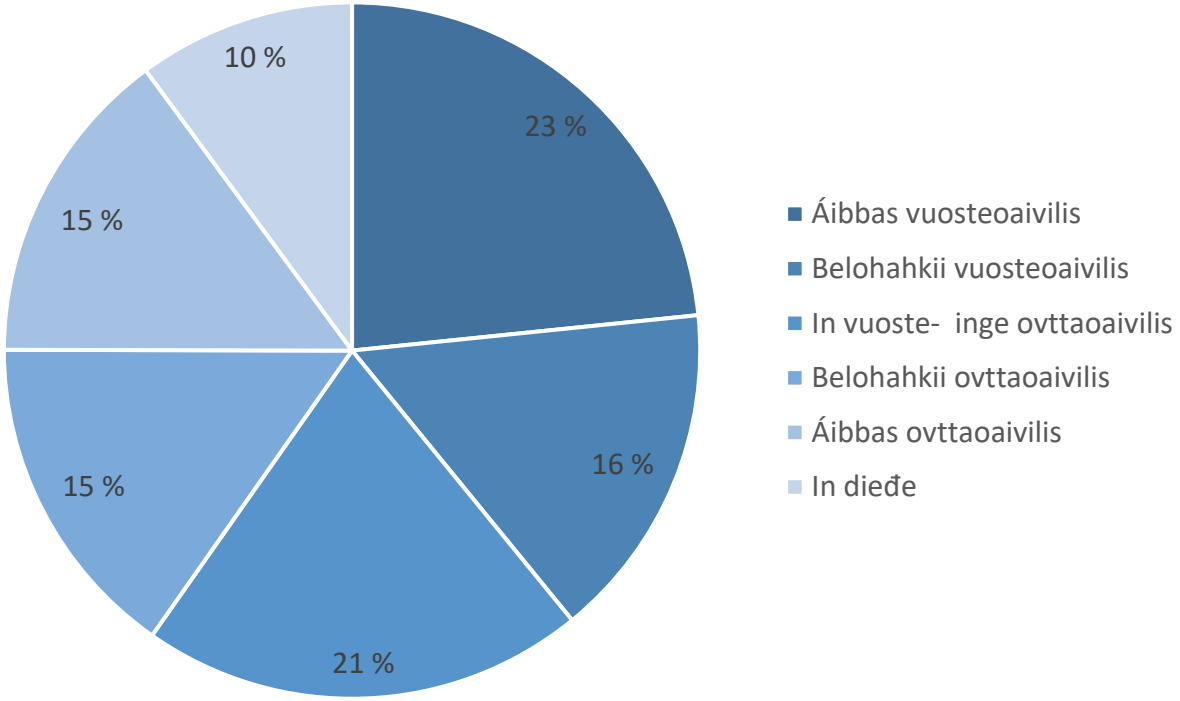

Leat beare unnán rabas bievlamáđijat suohkanis:

Praksis med dispensasjoner til lokale utmarksutøvere er å foretrekke framfor åpne barmarksløyper som også folk utenfra kommunen kan bruke.

Luondu lea buot viššalis ja searas olbmuide, muhto fertejit eanet dohkkehuvvon motorfievreluottat mat leat merkejuvvon ja divvojuvvojit nu ahte seamma jeakki eai vuođe čuođe saji ja eai vuoje visot sáttun juohke saje.

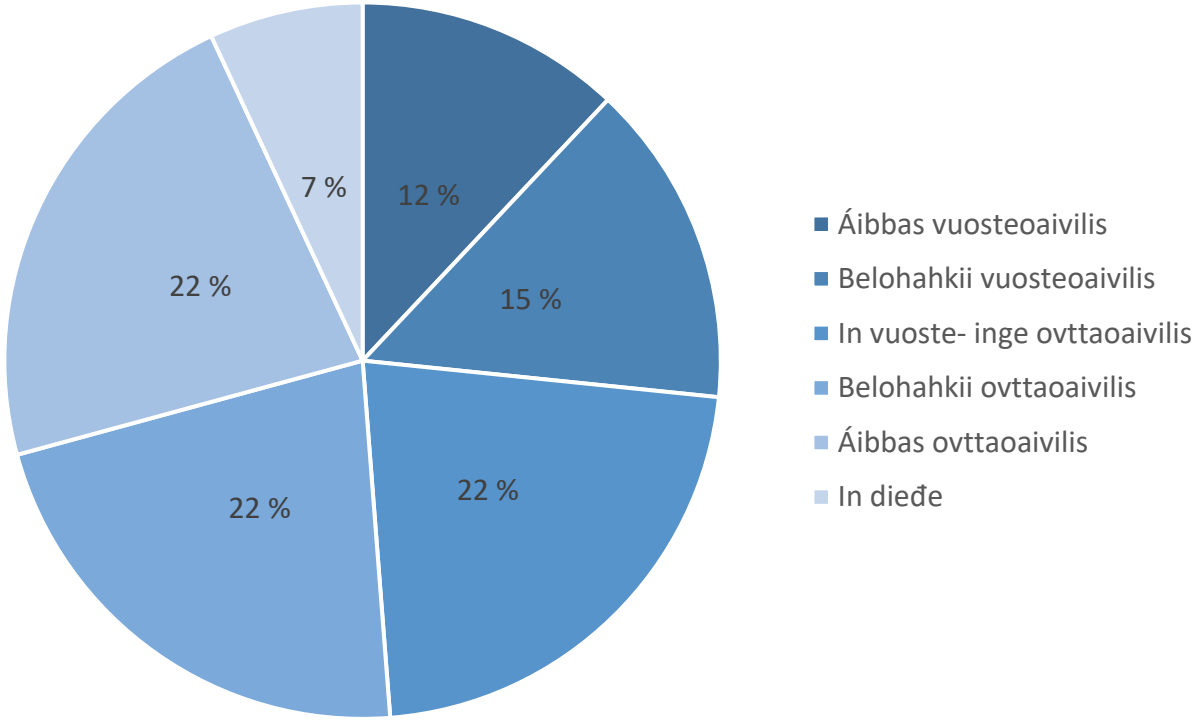
Kommunen burde kun akseptere kjøring i barmarksløyper. For å ivareta vidda, landbruket og reindrifta. Derav burde flere barmarksløyper etableres, men kunlegges slik at de gjør minst mulig skade for reindrifta, vidda og det generelle dyrelivet.
Disse må vedlikeholdes årlig så ikke det blir laget nye traseer ved siden av eksisterende da disse blir ødelagte.

Leat beare ollu luottat bievlafievrruid manjis mehciin:

Det er alt for mange spor i naturen etter kjøretøy. Og enda mer katastrofalt et at det stadig blir flere for vært år. Sånn kan vi ikke ha det i en kommune som vil leve av og høste av naturen.

Mu mielas lea dehálaš ahte boares máđiját, sihke dálve- ja geassemáđijat leat rabas. Mu mielas ii galgga ráhkadit ođđa luottaid.

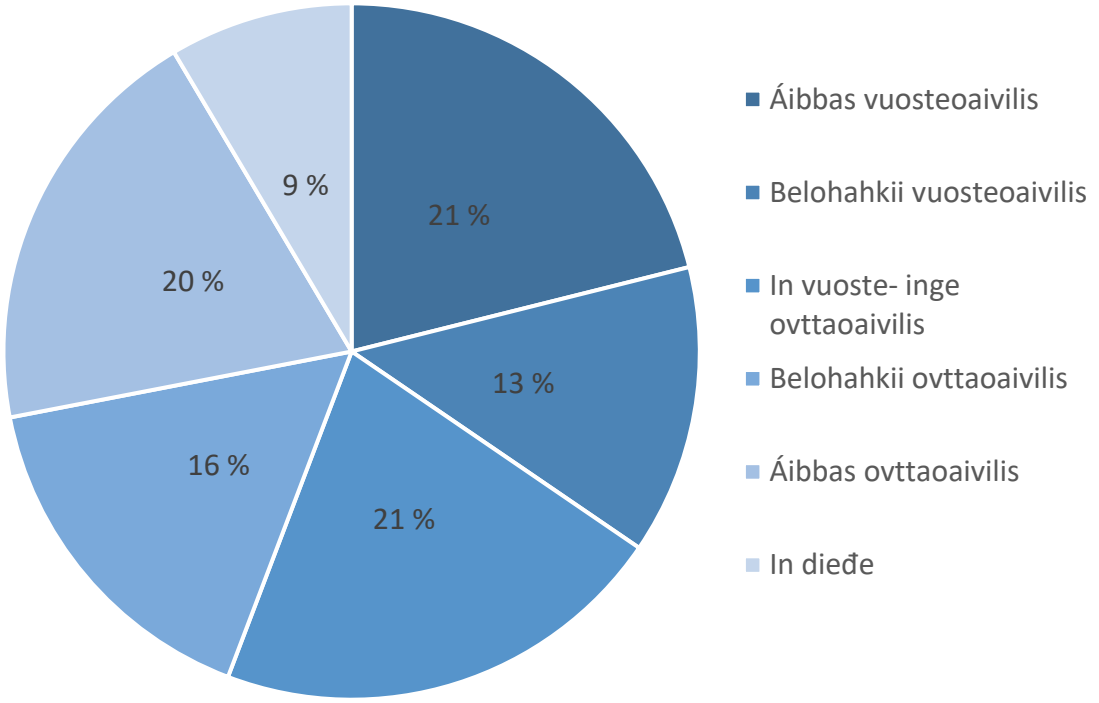
Suohkan ferte unnidit sierralobiid addima bievlaeatnanvuodjimiidda:

Det burde være unødvendig å søke om lov/dispensasjon til å ferdes etter tradisjonelle ferdselsårer. Dette skaper stor frustrasjon og unødig støy. Lokale forhold og erfaring knyttet til høsting og bruk må ilegges større vekt.

Samisk utmarksbruk må fortsatt støttes opp om, dispensasjonsregler må tilpasses lokale behov.

Dispensajon til barmarkskjøring på vinterbeitene må bli strengere, da det er blitt altfor mye nye kjørespor.

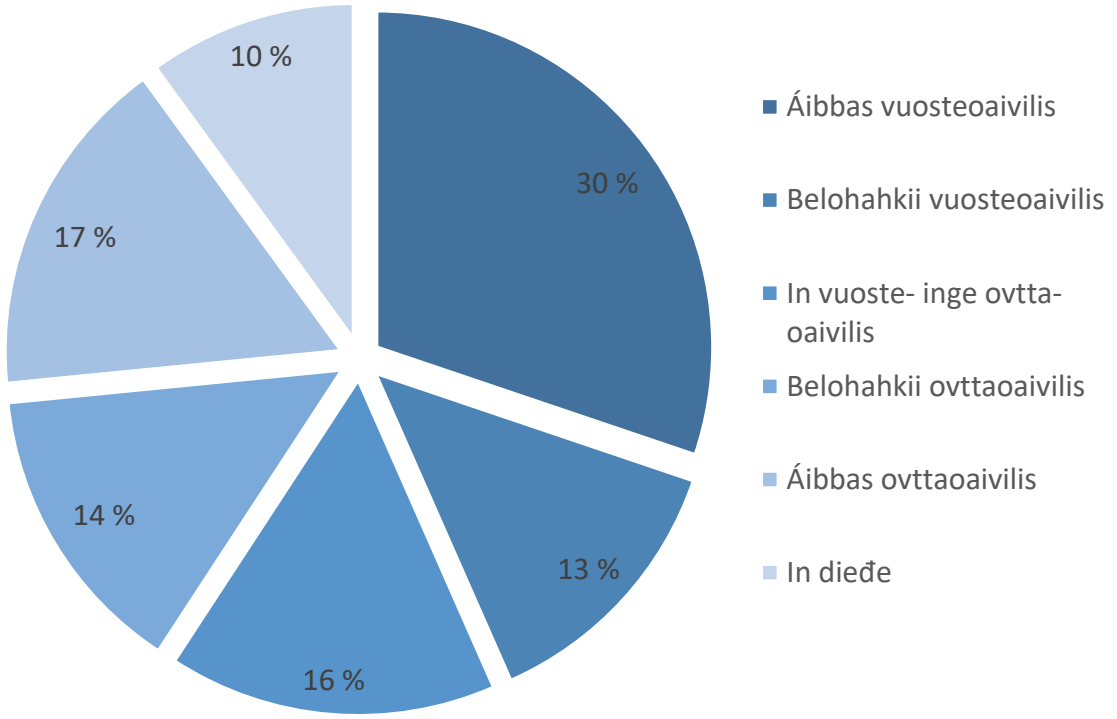
Natur og utmarksbrukere bør ikke trenge å søke om når man skal dra til fjells med transportmiddel.

Min suohkanis lea sadji ođđa areálagáibideaddji ealáhusaide:

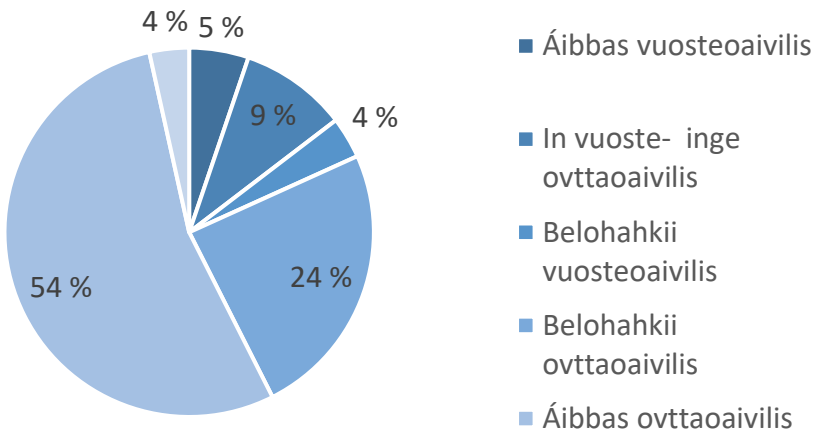
Suohkan ii berre addit saji ođđa areálagáibideaddji ealáhusaide nu go ruvkkiid ja bieggamilluide.

Naturen må tas vare på ved bedre utnyttelse av allerede utbygde områder.

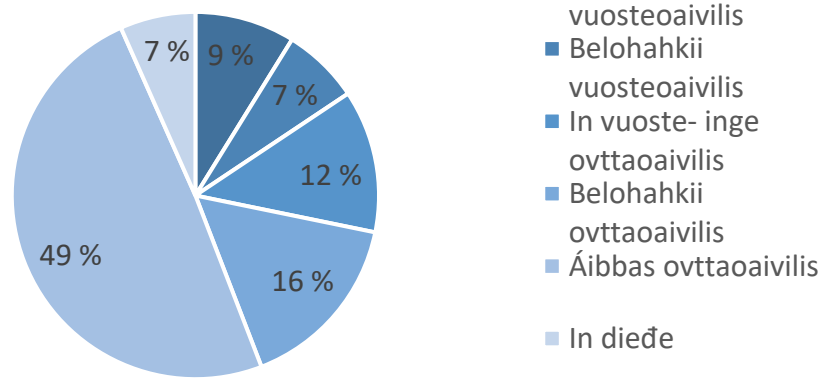

174

Suohkan ferte vuoruhit sihkkarasttit árbevirolaš sámi meahcásteami

Suohkan ferte vuoruhit sihkkarasttit boazodoalu areálavuođu

Hvis ikke Kautokeino kan sikre og prioritere reindriftas arealgrunnlag er det vel ingen kommune i Norge som kan gjøre det. Samtidig er det også viktig at man lytter til fastboendes samers behov og aksepterer deres tradisjonelle arealbruk. Det må være mulig å samsnakke slik at man finner løsninger på dette og at hele befolkningen følger de overenskommelser/løsninger som velges. Et tillitsbasert system er avhengig av nettopp tillit.

Kautokeino må først og fremst ivareta reindrifta og tradisjonell bruk av utmarka, og annen bruk må ikke være til hinder men heller tilpasses.

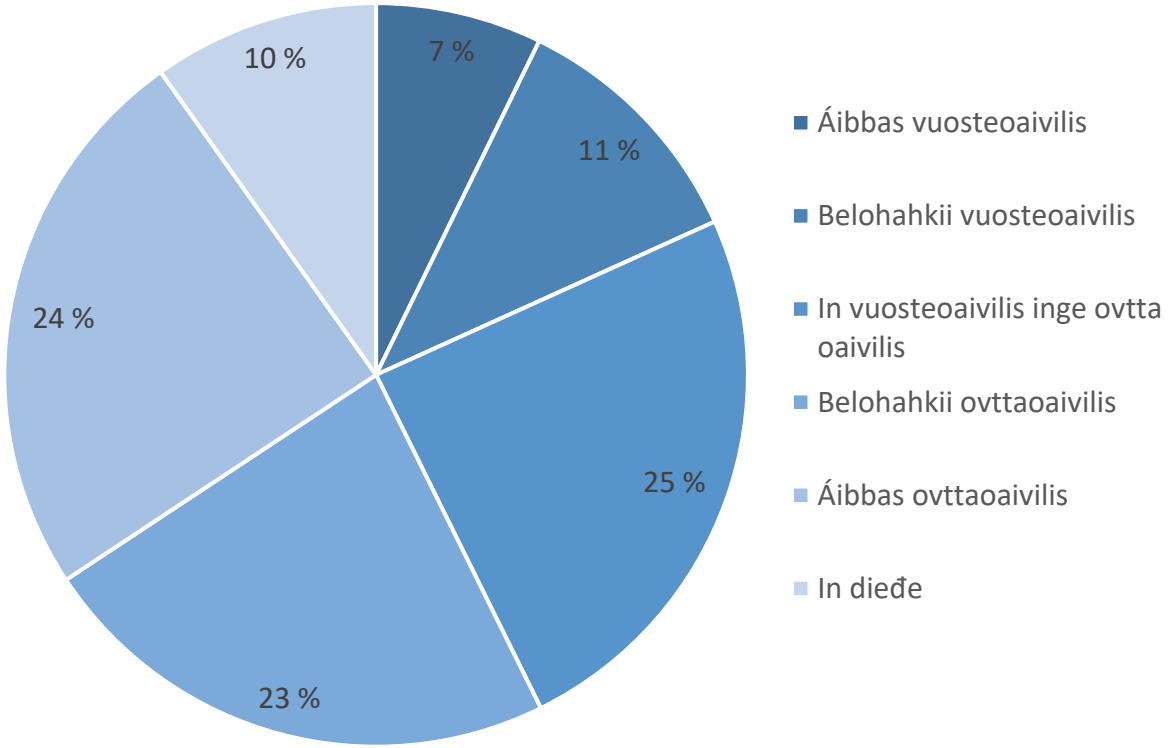
Utmarksbrukere må sidestilles med reindrifta. De har samme grunnleggende urfolksrettigheter til naturen.

175

Munnje lea dehálaš ahte lea stuorra viessosadji vaikko lea divrasit:

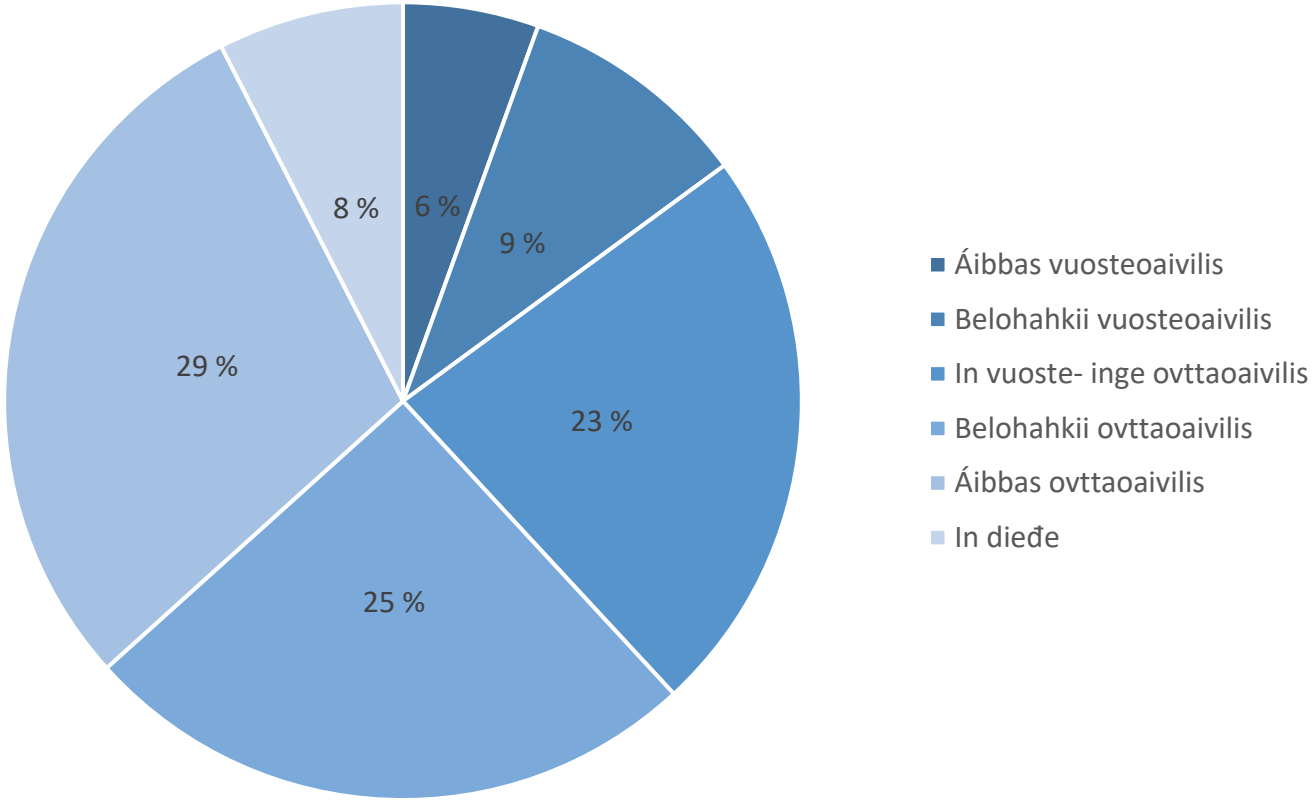
Det er mange steder innenfor márkan hvor det er mulig å fortette, men likevel ha store og skjermede tomter med attraktive fortrinn som utsikt.

Må bli enklere å få seg en tomt med litt plass på, di fleste i kautokeino har behov for det.
Skuter, atv, utstyr, garasje osv. Sluker plass av en ordinær tomt i bygda

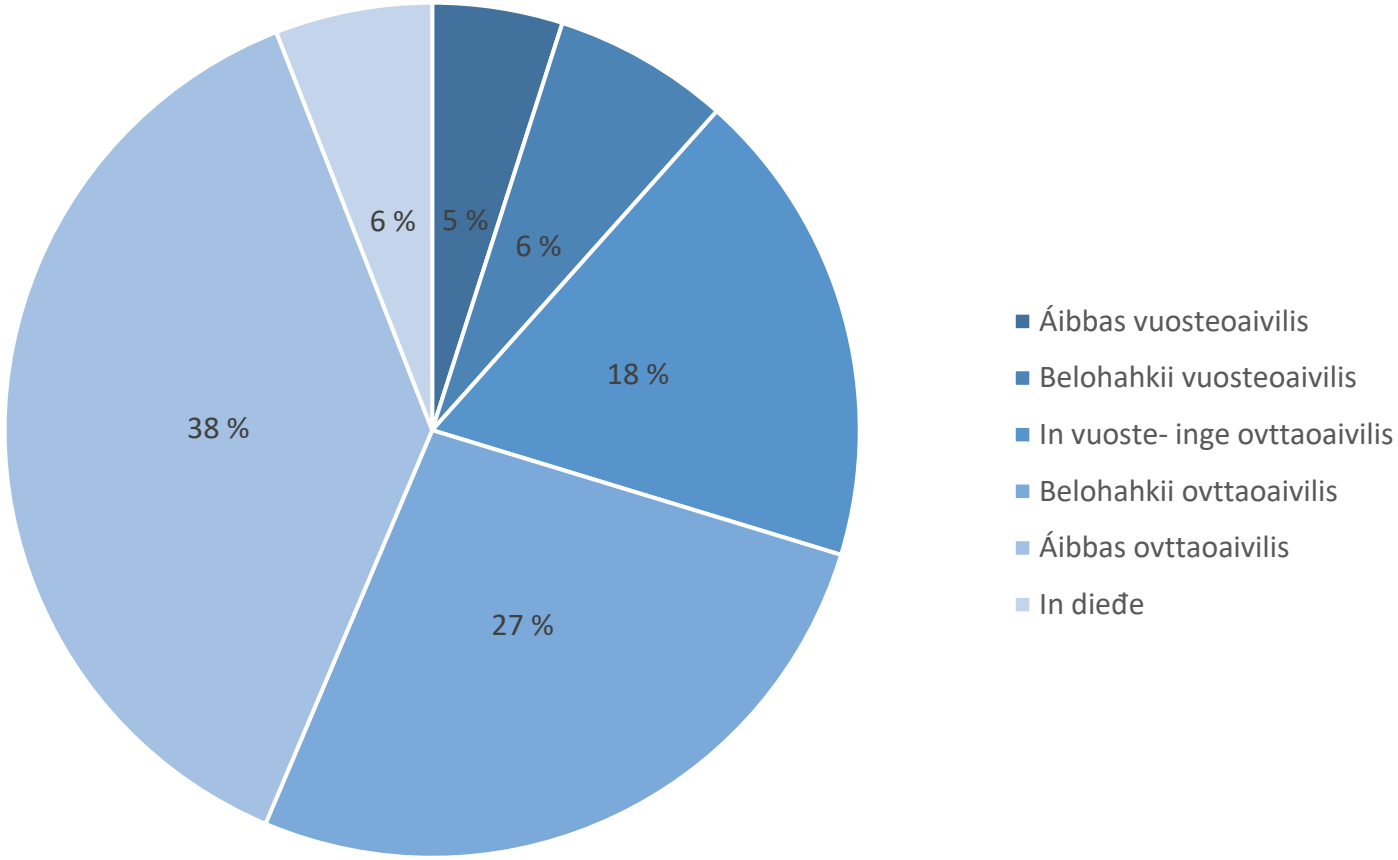
176

Munnje lea dehálaš ahte lea lahka skuvlii, mánaidgárdái ja eará almmolaš bálvalusaid

177

Munnje lea dehálaš ahte lea lahka meahccái, čuoigalahttuide dahje vázzinbálgáide

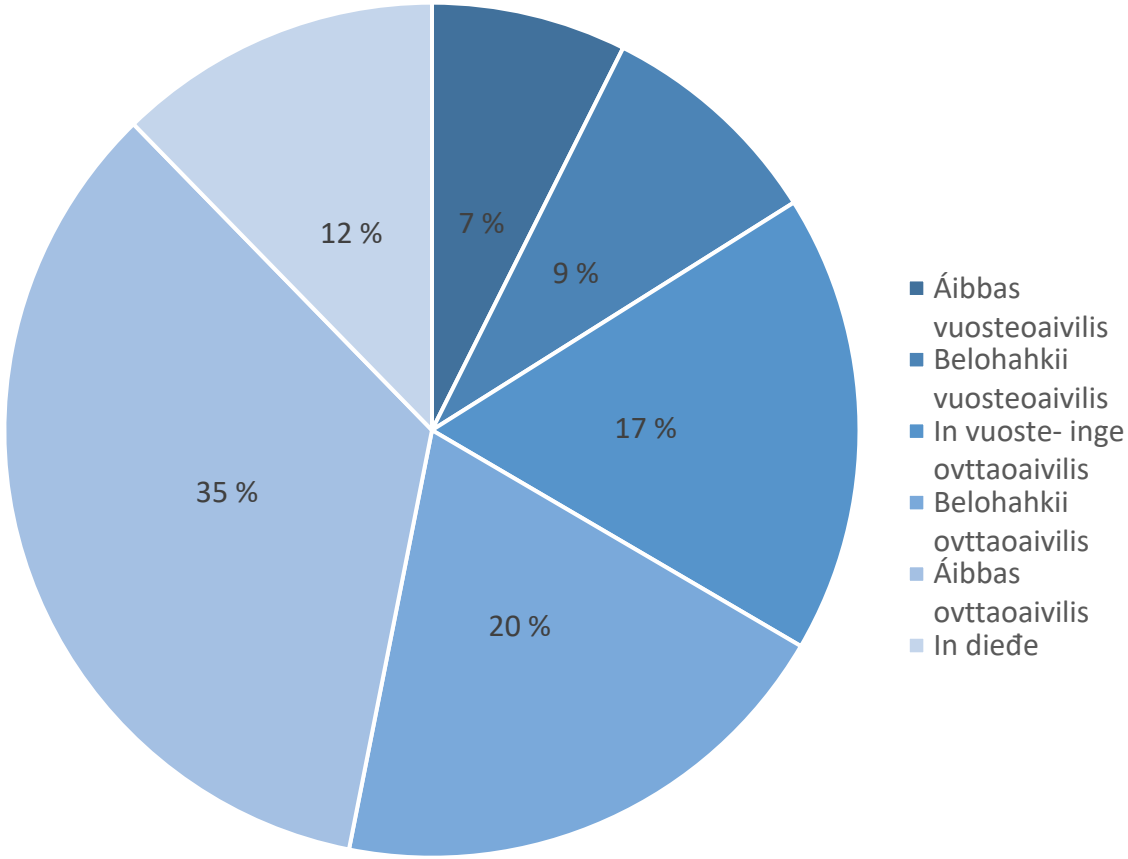
178

Munnje lea dehálaš beassat hukset viesu olggobeale márkana vaikko viessosadji šaddá divrasit:

Om man skal bygge utenfor markan må man ha grunn til å få lov til det. For eksempel at det er en plass hvor du har nær familie som bor der og at familien har bodd lenge.

Ikke tillat bygging hvorsomhelst. Vi må ikke ha svære tomter for å trives. Det er bedre om vi heller kan samle befolkningen og la mer av utmarka forbli utmark. Vi må leve i ett med naturen og ikke bre oss over den

Boligtomter i allerede etablerte grender bør være mulig.

179

3. ÁLBMOTČOAHKKIMAT JA BARGOBÁJIT

22.4.24 Álbmotčoahkkin ássiidiskkadeami birra Guovdageainnus

14.5.24 Álbmotčoahkkin ja bargobádji Mázes

22.5.24 Čoahkkin areálastrategiija birra Guovdageainnus

23.5.24 Bargobádji nuoraidskuvllaid ja joatkkaskuvlla ohppiiguin

19.6.24 Álbmotčoahkkin ja bargobádji Guovdageainnus

ÁLBMOTČOAHKKIN ÁSSIIDISKKADEAMI BIRRA 22.5.24

- Čoahkkin lágiduvvui Guovdageainnus, ja badjelaš 30 ášši ja berošteaddjijoavkku serve.
- Čoahkkimis lei ássiidiskkadeami ovdanbuktin, ja ságastallan bohtosiid birra.

BARGOBÁDJI MÁZES 14.05.24

- Bargobájis oasálastte sullii 20 olbmo, geat ságastalle joavkkuin, ja ovdanbukte ságastallamiid váldočuoggáid
- Fáttát: movt sihkkarastit ássanmovtta Mázes, makkár vejolašvuođat leat ealáhusovddideamis Mázes ja movt eaktodáhtolaš organisašuvnnat ja báikkálaš ealáhusat sáhttet ovttasbargat nannet gili beaggima ja geasuheami.
- Juohke joavkkus lei suohkana bealis čálli guhte noterii ságastallama. Dát notáhtat geavahuvvojit oassin Máze suohkanoasseplána proseassas.
- Čoahkkimis geavaheimmet kárttaid čohkken dihte evttohusaid areálastrategiijai ja suohkanoasseplánii.

Muhtin čuoggát ságastallamis:

Hástalusat orrunsajiid gávdnat, váilot viessosajit ja láigovisttit. Suohkan galggašii fallat nuvtta viessosajiid	Geasuhit olbmuid Mázii: bargovejolašvuođaid čalmmustahttit, slow-living, nana sámi giella- ja kulturbiras, čajehit vejolašvuođaid Mázes	Almmolaš bargosajiid bidjat maid Mázii
Bisuhit skuvlla ja mánáidgárddi	Ovdánahttit álggahuvvon prošeavttaid: dokumentašuvdnaguovddáš ja gáiddusoahpahus	Ásahit deaivvadanbáikkiid, buoridit infrastruktuvra ja álggahit fas fálaldagaid mat ovdal ledje, nugo omd. girjerájus, nuoraidviessu.
Suohkan sáhttá almmolaš lágidemiid bidjat Mázii	Váilot viessosajit álggahit ealáhusdoaimmaid	Hehttet ahte Mázes šaddet eanet astoáiggeviesut go birrajagi ássan
Mázelaččat berrejit mannat oktii ja álggahit juogalágan AS mii čátná servviid ja eaktodáhtolaš bargguid oktii.	Divodit ja áimmahuššat suohkana visttiid mat leat Mázes	Vejolašvuohta ealáhusovdánahttimii – ávkkástallat báikkálaš ávdnasiid

RABAS ČOAHKKIN AREÁLASTRATEGIIJA BIRRA 22.5.24

Bargobádjái ledje boahtán su. 10 olbmo, ja ságastallan čađahuvvui guovtti joavkkus ja joavkkut ovdanbukte ságastallama váldočuoggáid.

Fáttát ledje:

-Guovdageainnu márkan ja gilit. Mo suohkana ássanbáikkit galggašedje boahtteáiggis

-Luondduguovllut ja meahcit . Mo suohkana eanageavaheapmi galggašii boahtteáiggis

Muhtin čuoggát ságastallamis:

Sámi vuoigatvuođat vuođđun eatnamiid boahtteáiggi hálddašeapmái - leštivrejupmi	Mii čatná min eatnamiidda: Vuoiŋŋalašvuohta Gullevašvuohta Sohka	Luonddugeavaheapmi lea árbevieruid ja ođđa áiggi gaskkas
Birgejupmi dehálaš vuolggasadjin	Ealáhusat/ industriija mii lea ceavzil – ii billis eatnamiid ja mat buktet dietnasa báikki olbmuide	Ii buohkain leat šat árbevirolaš meahccegeavaheapmi
Mohtorjohtolat	Vejolašvuohta ávkkástallat luondduriggodagaid ealáhusoktavuođas Omd. guolli resursan	Mátkeealáhusaid ektui ferte gulahallan báikki olbmuiguin, servodatságastallan gosa daid lokaliseret

ÁLBMOTČOAHKKIN /BARGOBÁDJI GUOVDAGEAINNUS 19.6.24

Bargobádjái ledje boahtán vuollel 10 olbmo, ja ságastallan fokusságastallamin

Fáttát ledje:

-Guovdageainnu márkan ja gilit. Mo suohkana ássanbáikkit galggašedje boahtteáiggis

-Luondduguovllut ja meahcit . Mo suohkana eanageavaheapmi galggašii boahtteáiggis

Muhtin čuoggát ságastallamis:

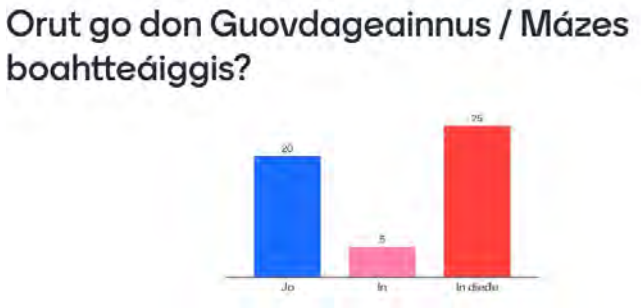
Árbevirolaš máhttu dehálaš seailluhit	Eaktodáhtolašvuohta resursan servodagas– dárbbaša buoret čuovvoleapmi suohkana beales.	Dehálaš ráhkkanit boarásmanbeivviide
Láhčit dili buolvvaid gaskkas deaivvadeamit – vuorrasat olbmot resursan	Guovdageainnus olu buorit doalut omd beassážiid áiggi, muhto váillahat deaivvadanbáikkiid árgan maid	Váillahat fálaldagaid, omd kino
Kulturskuvlafálaldat dehálaš, sihke árbevirolaš sámi doaimma ja eará doaimmat dego teáhter, musihkka ja dáidda	Buoret hárjehallanvejolašvuođat livčče dehálaš bisuhit ássanmovtta	Mátkeealáhusaid ektui ferte gulahallan báikki olbmuiguin, servodatságastallan gosa daid lokaliseret

38

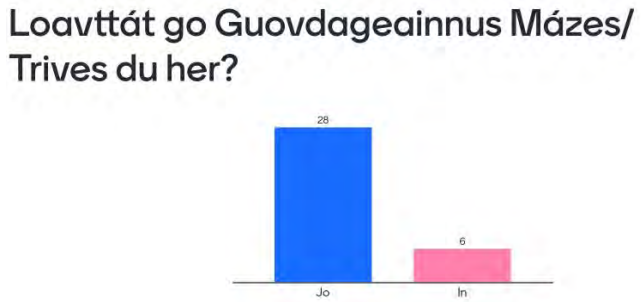
Bargobádji nuoraidskuvllaid ja joatkkaskuvlla ohppiiguin 23.5.24

Bargobáji bohtosat leat čohkkejuvvon sierra raportii.

Fáttat ledje ea.ea háliidit go nuorat orrut Guovdageainnus boahtteáiggis, mii lea buorre dáppe, mii ii leat buorre, mo galggašii boahtteáiggis ja jearaldagat fálaldagaid ja astoáiggi birra.

Finnmark fylkeskommune
Finnmárkku fylkkagielda
Finmarkun fylkinkomuuni

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dok.nr:	25/00244-6
Deres ref:	2022/2042-70
Avdeling:	Plan, miljø og levekår
Saksbehandler:	Nora Dahl
Dato:	24.02.2025

Uttalelse til høring av kommuneplanens samfunnsdel 2025 - 2037 - Guovdageaidnu/Kautokeino kommune

Finnmark fylkeskommune skal som regional planmyndighet veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Ved utarbeidelse av kommuneplaner og reguleringsplaner skal fylkeskommunen ivareta interesser som berører kulturminne-, kulturmiljø og landskapshensyn, friluftsliv, samordnet bolig- areal- og transportplanlegging, kjøpesenter, regional plan eller planstrategi, barn og unges interesser, universell utforming, fylkesveger, havbruksinteresser og akvakultur. Etter folkehelseloven har fylkeskommunen også et ansvar for å ivareta folkehelse i planleggingen og samfunnsutviklingen. FNs bærekraftsmål og klimaloven legges til grunn for fylkeskommunens vurdering av plansaker.

Finnmark Fylkeskommune viser til deres oversendelse, datert 15.01.2025, med frist 24.02.2025. Seksjon for plan, miljø og levekår har samordnet uttalelsen fra Finnmark fylkeskommune på vegne av våre ulike fagområder.

Bakgrunn og formål
Kommunestyret i Guovdageaidnu – Kautokeino behandlet første forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2025–2037 i møte 19.12.2024, sak 67/24. Kommunestyret vedtok å legge planforslaget ut til offentlig høring og ettersyn i seks uker, dette i henhold til plan- og bygningslovens § 11-14.

Kommuneplanens samfunnsdel er ment som et overordnet styringsverktøy for kommunens utvikling de neste 12 årene, og omhandler hovedsatsingsområder som folkehelse, bærekraft og samskaping. Planen inneholder også en arealstrategi som skal sikre en bærekraftig og langsiktig bruk av kommunens arealer.

I henhold til plan- og bygningsloven §§ 5-2 og 11-14 sendes forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2025-2037 ut på høring.

Fylkeskommunens uttalelser

Generelt
Det oversendte dokumentet kan forbedres med hensyn til lesbarhet. Kommunen kan vurdere å arbeide med strukturen samt bruke forskjellige fonter og illustrasjoner. Det er også samiske ord og begreper i teksten som ikke er oversatt.

Bærekraftsmålene

Besøksadresse:
Fylkeshuset i Vadsø
Henry Karlsens plass 1, 9800 Vadsø

Postadresse:
Finnmark fylkeskommune
Postboks 701, 9815 Vadsø

(+47) 78 96 30 00
postmottak@ffk.no
ffk.no

Org.nr: 830 090 282

Kommuneplanens samfunnsdel skal gi retning for utvikling av Kautokeino kommune. Kommunen har satt tre prioriterte områder i samfunnsdelen: folkehelse, bærekraft og samskaping. Kunnskapsgrunnlaget for planen er strukturert tematisk etter sosial-, klima- og miljømessig- og økonomisk bærekraft. Her har kommunen identifisert de sentrale utfordringene i Kautokeino. Denne innsikten, sammen med innspill fra en omfattende medvirkningsprosess, har vært styrende i valg av prioriterte bærekraftsmål og satsningsområder med tilhørende samfunnsmål, mål og strategier. De valgte bærekraftsmålene gjenspeiler kommunens tre prioriterte områder gjennom fokus på klima og miljø, økonomi og sosiale forhold. Dette sikrer at bærekraftsmålene er integrert i planarbeidet.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkeskommunen er positiv til at kommunen har inkludert samfunnssikkerhet og beredskap i planen. I det videre arbeidet med dette minner Finnmark fylkeskommune om at statsforvalteren har utarbeidet en veileder om «Samfunnssikkerhet i samfunnsplanleggingen» som finnes her: samfunnssikkerhetshjelperen.-sftf-19.03.2024.pdf

Arealstrategien

Arealstrategien er ment til å være bindeleddet som skal sikre at mål og strategier i samfunnsdelen henger sammen med kommunens arealplaner. Det er kommuneplanens arealdel som styrer arealbruken. Arealstrategien skal legges til grunn ved neste rullering av kommuneplanens arealdel.

Det er første gang Kautokeino kommune har utarbeidet en arealstrategi. Kommunen viser til at de ønsker en arealstrategi som er overordnet, og som tydeliggjør at kommunen skal ta vare på naturens økosystemer, styrke Kautokeino som en samisk kulturbærer og sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, sørge for klima- og miljøvennlig vekst og utvikling, bidra til helsefremmende, inkluderende og trygge lokalsamfunn og basere seg på åpne og inkluderende planprosesser som fremmer medvirkning og åpenhet.

Fylkeskommunen syns det er positivt at kommunen har utarbeidet arealstrategier for kommunen. Vi ønsker samtidig å opplyse om at vi er i gang med utarbeidelsen for et felles arealregnskap for hele fylket. For informasjon om dette kan Jesse Jan Van Der Berg kontaktes på jesse.berg@ffk.no.

Folkehelse

Folkehelseloven bygger på fem grunnleggende prinsipper for folkehelsearbeidet: utjevning av sosiale helseforskjeller, «helse i alt vi gjør», bærekraftig utvikling, føre-var-prinsippet og medvirkning. Å fremme helse og motvirke sosiale helse forskjeller er hjemlet som en oppgave og et hensyn som skal ivaretas i planlegging etter plan- og bygningsloven § 3-1.

Kautokeino kommune har folkehelse som et gjennomgående satsningsområde i høringsforslaget. Dette er i tråd med Folkehelselovens § 4, som sier at kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler som kommunen har. Et gjennomgående folkehelsefokus vil bidra til at alle avdelinger/seksjoner i kommunen har et folkehelsefokus i sitt virke.

Fylkeskommunen mener dette er positivt. Kommunen har et fokus på å skape et aktivt og inkluderende samfunn med rom for alle, der kultur og frivillighet står sentralt i dette arbeidet. Fylkeskommunen mener at kommunens helhetlige folkehelsefokus er positivt og håper kommunen bevarer den sterke forankringen i det videre arbeidet. Fylkeskommunen ønsker å trekke frem disse positive områdene:

- Kommunen har et gjennomgående fokus på helsefremmende faktorer og forebygging av sykdommer, fremfor å behandle problemer etter at det har oppstått.
- Kommunens ene hovedmål er at kommunen skal være et trygt og aldersvennlig samfunn. Universell utforming av uteområder, møteplasser og andre arenaer er viktig for at alle skal kunne

delta i samfunnslivet. Tilpassede uteområder, møteplasser etc. vil være helsefremmende. Dette er i tråd med «bo trygt hjemme»-reformen og folkehelsemeldingen (Meld. St. 15 (2022- 2023)). Kommunen har identifisert at det blir flere eldre samtidig som antall i arbeidsfør alder reduseres. I videre arbeid vil systematisk folkehelsearbeid rettet mot befolkningen, og særlig dagens voksne, kunne ha en positiv effekt for at dagens voksne får en frisk, selvs og aktiv alderdom.
- Kommunen ønsker en bærekraftig forvaltning av naturressurser, der fremtidens generasjoner behov ivaretas, og en viktig kulturbærer og identitetsmarkør videreføres.
- Kommunen ønsker å fremme et attraktivt og bærekraftig næringsliv, som sikrer økonomisk trygghet og trivsel for innbyggerne. Dette inkluderer utvikling av infrastruktur, som gang- og sykkelveier, og tjenester som støtter både næringsliv og befolkningens behov.

Fylkesbiblioteket

Fylkesbiblioteket opplever Kautokeinos kommuneplan sin samfunnsdel som veldig god, og som beskriver mål og satsninger som en god kommunal bibliotektjeneste kan bidra til å nå. Kommunen er ansvarlig for både skolebibliotek og folkebibliotek.

Fylkesbibliotekets arbeid beskrives i folkebiblioteksloven (§6) og innbefatter regional bibliotekutvikling, herunder gi råd til lokale myndigheter. Kommuner er lovpålagt en bibliotektjeneste der målet defineres i folkebiblioteksloven (§1):

"Folkebibliotekene skal ha til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet." og "Folkebibliotekene skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt".

Guovdageainnu álbmotgirjerájus har i dag tiltak som bidrar til mål og satsninger beskrevet i kommuneplanens samfunnsdel. Dette er for eksempel tiltak for barn, for samisk språk, treff for eldre og sosiale utjevningstiltak gjennom å drifte en utstyrssentral. Vi savner derfor folkebiblioteket i beskrivelsene av tiltakene kommunen skal gjøre.

Biblioteket kan videre bidra gjennom samarbeid med for eksempel helsetjenesten og bidra til at biblioteket i større grad blir en kulturell, sosial og kunnskapsbringende møteplass i kommunen for barn og unge og eldre. Ved å styrke bibliotektjenesten gjennom gode ressurser i form av ansatte, gode lokaler, åpningstider og aktuelle tilbud når man mål under satsningen om inkludering og mangfold, større bærekraftighet og utviklingskraft. Vårt råd er at folkebibliotekets rolle synliggjøres i samfunnsdelen og at kommunen utarbeider en egen plan for folkebiblioteket/bibliotektjenesten.

Fylkesbiblioteket vil også referere til arbeidet med Regional bibliotekplan for Finnmark 2025–2036 som skal vedtas i 2025 med handlingsprogram for 2025 og 2026. Fylkesbiblioteket er tilgjengelig for kommuner angående råd og veiledning for utvikling av bibliotektjenesten i kommunen.

Avslutning

Finnmark fylkeskommune ønsker lykke til med planarbeidet. Ta gjerne kontakt ved behov for avklaringer, råd og veiledning underveis.

Med hilsen

Rita Henie Bakken
Seksjonsleder plan, miljø og levekår

Nora Dahl
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakere:
GUOVDAGEAINNU SUOHKAN / KAUTOKEINO KOMMUNE

Kopi til:
SAMEDIGGI / SAMETINGET
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK

Saksfremlegg

___ Originaldokument
_x_ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2024/1357-4	Saksbehandler: Bodil Utsi Vars	Dato: 18.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
2/25	Hovedutvalg for kultur og oppvekst	13.03.2025
2/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
2/25	Kommunestyret	27.03.2025

FEMDAGERS SKOLEUKE

Melding om vedtak sendes til:

- Máze skole
- Kautokeino skole
- FAU ved Máze skole
- FAU ved Kautokeino skole

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Kommunestyret 29.08.24, sak 43/24.

Saken var et akuttforslag og ble avgjort uten drøftelse fra administrasjonen.

Bakgrunnen for fire skoledager kom fordi fylkeskommunen avvikla skoleskyss midt på dagen, og dette ble total kommunal utgift. Fireskoledagers ordning har vart i rundt 14 år.

Vurdering:

Hvordan organisere skoledagen/timeplanen til fem dager med undervisning??

.-4.klasser har 18.5 timer i uka, 5.klasser 20,5 timer i uka og 6.-10.klasser 23,5 timer i uka.

Fag- og timeantall er fastsatt i fagplanene, og timene kan heller ikke flyttes fra små til mellomtrinnet eller fra mellomtrinnet til ungdomstrinnet. For å kunne løse fag - og timetall må man flytte timene fra 1. til 2. klasse - til 3. og 4. klassen.

Timetall på fem skoledager:

1.klasse: 17,5 ti/u

2.klasse: 17,5 ti/u

3.klasse: 19,5 ti/u

4.klasse: 19,5 ti/u

5.klasse: 20,5 ti/u

6.-10.klasse: 23,5 ti/u

Utfordringer med femdagers skoleuke:

a) Felles rom; skolekjøkken, svømmebasseng, treningsrom, musikk, duodji

   Romsituasjonen byr på utfordringer i forhold til organisering av timeplanen, f.eks. svømming, skolen har 22 klasser, alle klasser skal ha 1 time i uka svømming = 22 timer i uka. Det viser seg at det kun er en time i uka der svømmehallen ikke er i bruk. Fem skoledager i uka vil medføre at de små elevene (1.-4.c) har kortere dager, noe som igjen gjør at man ikke klarer å løse svømmeundervisninga, da må halvparten av klassene på småskolen starte klasser i to, kl. 08.30 og den andre pulja kl.10.50. De som har tidlig skole, starter fra kl. 08.30 - ferdig kl.11.50 starter andre pulje på skolen kl. 10.50 og avsluttes 14.30

b) Bruk av lærerressurser
   Hvorfor kan ikke alle klasser/elever begynne kl. 08.30?
   Dersom alle elever på småskoletrinnet starter klokka kl. 08.30 vil ikke læreres ressurser bli tatt i bruk, siden alle småskolelærere har sin egen klasse om morgenen - til kl.11.50 (skolen slutter), og etter at elever på småskoletrinnet reiser hjem, må disse lærerne ta opplæring på mellomtrinnet og ungdomstrinnet, vi styrker ikke undervisninga på småskoletrinnene og det blir ingen "tidlig innsats", og mange av disse lærerne har ikke kompetanse til å undervise utover 4. trinn.

c) Hvordan utnytte lærerressursene best??
   Lærere som arbeider på de samme trinnene, er underlagt samme team. Eksempelvis: 1A og 1B klasser, de to kontaktlærerne er på samme arbeidsgruppe. De lager planer og gjennomfører felles opplegg for de samme temaene, og vurderer både kompetansemål og fagets innhold i fellesskap.

   1A starter kl. 08.30 på skolen og 1B starter kl.10.50.
   En lærer i klasse B har ikke undervisning i sin klasse fordi de ikke begynner før kl. 10.50, vil 1A kunne styrke undervisningen når klassen B er den andre lærer i klasse A og omvendt, men dersom alle elevene i klassen begynner samtidig, vil jo ikke lærerne styrke undervisningen i disse klassene.

d) 5.trinn
   5.klassingene har 20,5 timer i uka. Konsekvensen av dette er at en dag i uka må de ha én time kortere dag enn ellers på mellomtrinnet og ungdomstrinnet, og en time mer enn 3. og 4.klassen. Dette er på ingen måte egnet til å kombinere med andre trinn.
   En gang i uka slutter skolen kl.13.30, og den dagen rekker ikke skolebussen til skolen kl.14.30 og konsekvensen av dette er at det må settes inn ekstra vakter og koster 76 000,- pr år.

e) Assistenter
   Assistenter i henhold til gjeldende timeplan er det fire assistenter i skolen, de jobber med enkeltelever. Elever med særbestemmelse i opplæringsloven.

Med dagens organisering kan assistentene arbeide både ved skolen og SFO, men siden det blir fem skoledager for alle elevene, er skolefritidsordningen åpen hele dagen (07.45 - 16.15), og de kan ikke arbeide ved skolen og SFO, det må ansettes 3 assistenter til skolen, en kostnad på kr. 2 100 000 i året.

f) Romsituasjonen på skolen
I tettstedet Kautokeino er det ny skole. Skolen ble planlagt og bygd ut fra tall fra SSBs demografi, men det viser seg at elevtallet ikke hittil har gått ned som forutsatt, det viser seg at skolen pr. i dag er for liten. Fem skoledager innebærer at skolen som skolefritidsordning må ha en fast base, siden den er åpen hele dagen, nå har de flyttet fra rom til rom. Mangel på plass gjør at SFO må flyttes ut av skolen, til et annet bygg.
Ifølge SFOs vedtekter skal hver av 12 barn ha arbeidstaker.

g) Skoleskyss midt på dagen
Kautokeino kommune har sendt ut brev til busselskapene med krav om tilbud om skoleskyss midt på dagen. Det er fem skoleskysser i sentrum. Kommunen har fått tilbud om 3 skoleskyss, til Ávži, Soahtefielbmá og Ákšomuotki og dette kostar 600.000,- i året, det er ingen som har tilbud om det til Stornes og Suohpatjávri. Tilbudet inkluderer midt på dagen skyss i 4 dager i uka, transport til skolen fra kl. 10.50 og kjøre elevene hjem fra kl. 11.50.

Alternativer

I begge alternativer skal halvparten av småtrinnene kjøres kl. 08.30 -11.50 og den andre halvparten fra kl.10.50 -.14.30. På onsdager begynner alle klassene på skolen kl. 08.30 og er ferdige kl. 12.30.

1) Alternativ : skoleskyss på onsdag:
SFO plass til de som har søkt og fått det på vanlig måte, ellers er det skoleskyss midt på dagen for alle andre elever på småskolenivå.
Skoleskyss henter og bringer hjem når skolen er slutt

Ekstra tilsyn:	76 000,-
Tre assistenter til skolen:	2 100 000,-
Buss cirka:	3 000 000,-
Tilsammen	5 176 000,-

2) Alternativ: Alle 1.-4.klasser + 5.klasser har gratis SFO tilbud 1 dag i uka:
Om man ikke skal tilby skoleskyss, er det andre alternativet å tilby gratis SFO plass for alle småklasser 1.-4. og en dag i uka for 5.klasser. Utfordringen blir da hvor og hvilke rom vil det være plass til 60 - 90 barn om gangen? Et alternativ er Báktehárji, behov og bruk av både hall og kafé fire dager i uka (mandag, tirsdag, torsdag og fredag).

Det er cirka 137 elever i småtrinnet + 2 dager i uka 5. klasse elever.

Ifølge SFOs vedtekter skal hver av 12 barn ha en ansatt.

På morgenen er det 60 barn i SFO 60 barn fra kl. 11.50.

I følge dette tallet trengs det 6 assistenter:	4 200 000,-
1.-3.klasse elever:	912 000,-
4.-5.klasse elever:	1 600 000,-
Til sammen	6 712 000,-

Ingen av alternativene ligger i budsjettet, kommunestyret må gjennom budsjettregulering sette av penger til alternativet.

Forslag til vedtak:

1) Alternativ: Skoleskyss midt på dagen:
   SFO er plass til de som har søkt og fått det på vanlig måte, ellers er det skoleskyss midt på dagen for alle andre elever på småskolenivå.
   Skoleskyss henter og bringer hjem når skolen er slutt

Ekstra tilsyn:	76 000,-
Tre assistenter til skolen:	2 100 000,-
Buss cirka:	3 000 000,-
Til sammen:	5 176 000,-

Eller:

2) Alternativ: Alle 1.-4.klasser + 5.klasser har gratis SFO tilbud 1 dag i uka:

   Om man ikke skal tilby skoleskyss, er det andre alternativet å tilby gratis SFO plass for alle småklasser 1.-4. og en dag i uka for 5.klasser. Utfordringen blir da hvor og hvilke rom vil det være plass til 60 - 90 barn om gangen? Et alternativ er Báktehárji, behov og bruk av både hall og kafé fire dager i uka (mandag, tirsdag, torsdag og fredag).

Det er cirka 137 elever i småtrinnet + 2 dager i uka 5. klasse elever.

Ifølge SFOs vedtekter skal hver av 12 barn ha en ansatt.

På morgenen er det 60 barn i SFO 60 barn fra kl. 11.50.

I følge dette tallet trengs det 6 assistenter:	4 200 000,-
1.-3.klasse elever:	912 000,-
4.-5.klasse elever:	1 600 000,-
Til sammen	6 712 000,-

Ingen av alternativene ligger i budsjettet, kommunestyret må gjennom budsjettregulering sette av penger til alternativet.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR KULTUR OG OPPVEKST - 13.03.2025

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

Saksfremlegg

___ Originaldokument
_x_ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2024/1144-5	Saksbehandler: Bodil Utsi Vars	Dato: 04.03.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
4/25	Hovedutvalg for kultur og oppvekst	13.03.2025
3/25	Kommunestyret	27.03.2025

Tilstandsrapport for skolene i Kautokeino skoleåret 2022/2023

Melding om vedtak sendes til:

- Statsforvalter i Troms og Finnmark
- Rektorer ved skolene i Kautokeino

Det vises til:

- GSI informasjon og tall (Grunnskolens informasjonssystem)
- Udir.no
- Opplæringsloven § 17-12

Vedlegg:

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Henvisning:

Opplæringslovens § 17-12

Kommunen og fylkeskommunen skal sørgje for at skolane jamleg vurderer i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette med heimel i §§ 1-4 første og andre ledd og 1-5 andre og tredje ledd.

Kommunestyret og fylkestinget skal minst éin gong i året få informasjon om læringsmiljøet, læringsresultata og gjennomføringa til elevane i opplæringa.

Vurdering:

Grunnskolens tilstandsrapport omhandler situasjonen for de kommunale grunnskolene etter kommuneloven §25-1 og §25-2, og er utarbeidet i samarbeid

med skolene. Rapporten er 2 år gammel, kommunen har evaluert rapporten og satt inn tiltak for skoleåret 2024/25.

Arbeidet med rapporten:

Rektorene gjennomfører i første omgang prosessen med skolen, bestående av ansatte, elever og foreldre. Videre vil rektorene og ordføreren jobbe i et team hvor det utarbeides rapport, evalueres og tiltak settes inn.

Skolene vedtar tiltak som skal gjennomføres gjennom hele skoleåret.

Antall elever:
Opplæringsstaben viser antall elever i Kautokeino kommune pr. lærer.
Hvert år rapporterer rektorene til Utdanningsdirektoratet (GSI) hva de bruker lærerressursene til, her inngår alle timetall som timetall knyttet til undervisningen og frikjøp av lærere (frikjøpte fagforeninger), senioravtaler. I tallene til undervisningspersonell er det kun tatt med de timene som tildeles direkte til elevene.
Nedgang i elevtallet i Kautokeino kommune. I skoleåret2021/22 var elevtallet 11 færre enn året før. Demografi viser en nedgang i elevtallet fra år til år.

Læringsmiljø:

Skolene arbeider i et læringsmiljø daglig og har null toleranse for mobbing, hver voksen i skolen har plikt til å stoppe mobbing. Kommunens skoler og barnehager er med i et læringsmiljøprosjekt i regi av Utdanningsdirektoratet og statsforvaltningen. Prosjektets hovedmål er å styrke et trygt og godt barnehage- og skolemiljø. I dette prosjektet følger kompetanseheving og team som veileder barnehager og skoler i deres daglige arbeid. Læringsmiljøprosjektet varer fram til august 2025 (http://www.udir.no/laring-og-trivsel/barnehage-ogskolemiljo/laringsmiljoprosjektet/).

Skolene har gode erfaringer så langt med prosjektet, de forteller at det er mer "oss og vårt" i sentrum, i en felles praksis. Personalet har fått en mer felles oppfatning, som f. eks. skolereglene har felles oppfatning. Skolene gjennomfører årlig elevundersøkelser og på bakgrunn av resultatene vil det settes inn tiltak.

Skolene har hele tiden fokus på læringsmiljøet, jobber i daglige runder med aktive læringsmiljøer og oppfølging av individuelle elever, men elevundersøkelsene viser at mobbehandlingen har økt. En stor del av mobbingen skjer i sosial media og på fritiden, og det skaper utfordringer for skolen å løse disse sakene.

Elevers fravær og permisjoner:

Henvisning til opplæringsloven:

§ 1 ***Barnets beste***

Barnets beste skal ligge til grunn for behandlingen av permisjonssøknaden, og eleven synspunkt vil være et av momentene i saken. Det å ivareta barnets rett og plikt til opplæring er et grunnleggende utgangspunkt som anses å være til barnets beste etter opplæringsloven § 10-1, med mindre det foreligger særlige vektige grunner for noe annet.

§ 2 ***Permisjonens lengde***
En permisjonssøknad kan enten avslås, innvilges delvis eller innvilges i sin helhet. Det kan maksimalt innvilges permisjon i inntil to sammenhengende uker. En periode vil være sammenhengende selv om det avvikles ordinær skoleferie imellom dagene det søkes permisjon for.

§ 3. ***Forsvarlighetsvurdering (individuell vurdering)***
En delvis eller hel innvilgelse kan kun gis dersom det er forsvarlig at eleven får permisjon.

Det som er forsvarlig for én elev, kan være uforsvarlig for en annen. Relevante momenter er:

- Elevens faglige utvikling
- Skolens undervisningsopplegg i permisjonstiden
- Elevens fraværshistorikk
- Foresattes mulighet til å ivareta opplæringen i permisjonstiden.

Kautokeino kommune følger opplæringsloven og behandler elevpermisjoner etter opplæringsloven, og herunder tildeles også næringspermisjoner.

Kartlegging og nasjonale prøver:

Resultatene fra kartleggingsprøver på trinn 1 til 3 viser at elevene kommer godt ut faglig, men resultatene fra nasjonale prøver på trinn 5 viser en betydelig lavere score enn på landsnivå. Det kan være mange grunner for f.eks. mangel på læremidler, høyt sykefravær blant lærere, lite bruk av konkret læremiddel i matematikk, liten leseerfaring, lite skjønnlitteratur for barn - og ungdom, mangel på fagkompetanse hos lærere eller 4 skoledager på småskoletrinnet. Det er vanskelig å spå hva som vil føre til disse konsekvensene uten kunnskap, men skolen tar saken på alvor og har satt i verk tiltak som intensiv lesing og skrivekurs for elever med lese- og skrivevansker. Kautokeino skole har gjennomført fem lese- og skrivekurs, cirka 15 elever har fått tilbud og gjennomført kurset. Skolen kommer til å videreføre dette tilbudet neste år når erfaringene er gode. Skolen har også i året som har gått forberedt elevenes nasjonale prøver og brukt resultatene som grunnlag for utviklingssamtaler. Skolen hadde også som mål å gjennomføre et intensivkurs i matematikk, men dette lyktes ikke på grunn av stort sykefravær. Matematikk intensivkurset er en prioritert sektor skoleåret 2024/25.

Karriereveiledning:

Skolene har rådgivere med ansvar for å veilede elevene om utdanningsmuligheter, krav til opptak og jobber f.eks. i hjemkommunen. Det arrangeres hvert år "yrkesmesse", som blir besøkt av 10.klassingene. Kommunen og Samisk videregående skole og reindriftsskole har inngått samarbeid. Det arbeides med en avtale og en handlingsplan for hvordan samarbeidet skal gjennomføres og hvilke tiltak som inngår i planen, dette arbeidet er noe stoppet opp ettersom videregående

skole er inne i en prosess med ansettelse av administrativt personell. Det er også praksis på ungdomstrinnet, elevene kan selv velge hvilket yrke de vil prøve seg på.

Kompetanse:

De siste årene har det vært en stor utfordring å rekruttere lærere med tilfredsstillende lærerutdanning, dette gjelder ikke bare i Kautokeino, men i hele landet, men for de samiske skolene er det en ekstra utfordring siden alle lærere må ha samiskspråklig kompetanse.

Henvisning til opplæringsloven §17-3 forskrift til opplæringsloven § 12-3.

For å bli ansatt i en lærerstilling på 1. til 4. trinn, må man ha en av disse utdanningene:

- *Grunnskolelærerutdanning for 1.–7. trinn.*
- *Barnehagelærerutdanning, og i tillegg minst 60 studiepoeng videreutdanning rettet mot undervisning på 1. til 4. trinn.*
- *Faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag, eller tilsvarende faglig kompetanse. De som har slik utdanning, kan ansettes for å undervise i fag der de har minst 30 studiepoeng relevant utdanning.*
- *Treårig lærerutdanning for tospråklige lærere. De som har slik utdanning, kan ansettes for å undervise i fag der de har minst 30 studiepoeng relevant utdanning.*
- *Barnehagelærerutdanning med spesialpedagogisk utdanning som tilsvarer minst 60 studiepoeng. Dette gjelder når den som skal ansettes skal gi individuelt tilrettelagt opplæring, eller hvis elevenes behov gjør utdanningen ønskelig.*

For å bli ansatt i en lærerstilling på 8. til 10. trinn må man ha en av disse utdanningene:

- *Grunnskolelærerutdanning for 5. til 10. trinn.*
- *Universitets- eller høyskoleutdanning som samlet utgjør minst 240 studiepoeng inkludert pedagogisk utdanning etter § 12-1 i opplæringsforskriften, for eksempel PPU. De som har slik utdanning, kan ansettes for å undervise i fag der de har minst 30 studiepoeng relevant utdanning.*
- *Faglærerutdanning. De som har slik utdanning, kan ansettes for å undervise i fag der de har minst 30 studiepoeng relevant utdanning.*
- *Yrkesfaglærerutdanning. De som har slik utdanning, kan ansettes for å undervise i fag der de har minst 30 studiepoeng relevant utdanning.*
- *Treårig lærerutdanning for tospråklige lærere. De som har slik utdanning, kan ansettes for å undervise i fag der de har minst 30 studiepoeng relevant utdanning.*
- *Barnehagelærerutdanning med spesialpedagogisk utdanning som tilsvarer minst 60 studiepoeng. Dette gjelder når den som skal ansettes skal gi individuelt tilrettelagt opplæring, eller hvis elevenes behov gjør utdanningen ønskelig.*

Den største utfordringen har vært å få lærere med lærerkompetanse til vikarstillinger, f.eks. midlertidig permisjon og sykefravær. Sykdomsfraværet i Kautokeino skole var i 2023, på 12,83% mot 5,93% i 2024; nedgang på 6,9%.

Kompetanseheving

Utdanningsdirektoratet har siden 2014 styrket kompetansen til lærere i kommunene.

De fleste lærere i fast undervisningsstilling har benyttet seg av det statlige kompetanseprogrammet. Kommunens lærere har styrket sin kompetanse i matematikk, engelsk, spesialpedagogikk og begynneropplæring. Ordningen avsluttes 01.08.25.

Kautokeino kommune har etablert prosjektet "Trygt i Kautokeino". Arbeidsgruppa til prosjektet består av rektorer og sosiallærere.

Arbeidsmiljø og medarbeidernes oppfølging

Fjorårets tiltak er en arbeidsmiljøundersøkelse som legges til grunn for tiltak for et godt arbeidsmiljø. Kommunen har kjøpt verktøy for gjennomføring av undersøkelsen og oppfølging av den enkelte medarbeider. Den første undersøkelsen består av de samme spørsmålene til alle, deretter blir det månedlig gjennomført en undersøkelse/undersøkelse med tre spørsmål til hver ansatt, og på bakgrunn av dette skal skolelederen sette inn tiltakene sammen med de ansatte hver måned. Denne oppfølgingen vil vare i minst ett år. Det er ellers også ordinær oppfølging av sykdom hvor det utarbeides en oppfølgingsplan. Kommunen og de lokale videregående skolene arbeider med en overgangsplan fra grunnskole til videregående skole, men denne er ikke helt ferdig og har prioritert sektor for neste år med å ferdigstille denne.

Kautokeino skole ny institusjon 5 år gammel, tidligere var det to skoler, ungdomsskole og barneskole. Å slå sammen to institusjoner er alltid en utfordring, siden det eksisterer to arbeidskulturer. Skolen har hatt eksterne konsulenter (KS konsulenter) som har hjulpet rektor og skolens administrasjon med arbeidet. Dette arbeidet varte i to år, og har vært til nytte for skolen.

Samarbeid mellom hjem og skole

Skolene bruker "Visma flyt skole", et kommunikasjonsverktøy mellom hjem og skole. Dette er et kommunikasjonsverktøy begge parter kan bruke i kommunikasjonen. Ellers er det muligheter på skolen der foreldrene har innflytelse, valgmuligheter og plikter, slik som VBL (foreldrearbeidsutvalget), OBL (samarbeidsutvalget) og SBL (skolemiljøutvalget). Rektorene har faste møter i de ulike utvalgene.

Hvordan følger skolefagrådgiverne/kommuneledelsen opp skolene?

Skolefagrådgiver/kommuneledelse følger opp og veileder rektorer, gjennom møter og individuell veiledning. Felles ledermøter annenhver uke. Rektorene rapporterer ukentlig til ordfører i henhold til opplæringslovens §12.

Overgang fra barnehage - grunnskole til grunnskole - videregående skole

Barnehager og skoler arbeider med å utvikle og tilrettelegge gode rutiner for overgangen barnehage til skole. I løpet av fjoråret har 5-åringer hatt månedlige besøk på skolen, og det vil fortsette. Barnehager og skoler er i ferd med å utarbeide og tilrettelegge gode rutiner for overgangen barnehage til skole.

Videregående skole har utarbeidet et forslag til rutiner for overgang fra grunnskole til videregående skole.

Hvordan vurderes tiltakene?

Rektorene vurderer tiltakene hvert år, hvordan de har fungert og hvor langt de har kommet i forhold til målene.

Skolene har valgt å videreføre tiltakene som har vist at skolen har utviklet seg.

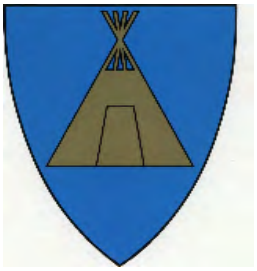
Forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar tilstandsrapport for grunnskolene 2022-2023 og ber skolene følge opp følgende tiltak:

Mål	Tiltak	Gjennomført			
		2025	2026	2027	2028
SO 1	Mål: Alle elever skal ha trygg og god undervisning • En ukes kontortid i skolen for skolehelsetjenesten, PP-tjenesten og barnevernet. • Tverrfaglig samarbeid PP tjenesten, barnevernet, helsetjenesten.) BUP og • Tverrfaglig tema skal veilede skolene i utfordrende saker. • Styrke begynnerkompetansen hos lærere som har begynneropplæring. • Gjennomføring av læringsmiljøprosjekt. • Delta i prosjektet "Trygg i Kautokeino" og gjennomføre de tiltakene som ligger til grunn for prosjektet.	✓	☐	☐	☐

SO 1	Mål: Nasjonale på landsbasis • Intensiv lese og skrivekurs for elever i småtrinnet som sliter med lesing og skriving, "tidlig innsats" • Intensiv matematikkurs for elever som sliter faglig med matematikk, "tidlig innsats"	✓	☐	☐	☐
SO 1	Mål: Sykefraværet skal ikke være høyere enn 10% • Gjennomføre medarbeidersamtaler og bruke disse som et redskap for å planlegge tiltak på arbeidsplassen • Oppfølging av sykemeldte • Vernerunder • Tilpasse oppgaver/aktiviteter til dem som er på vei mot sykemelding eller er sykemeldt	✓	☐	☐	☐
SO 1	Mål: Styrking av samisk språk og tradisjonskunnskap • Gjennom praktisk arbeid styrke og løfte opp tradisjonskunnskap, samarbeid med lokalt næringsliv	✓	☐	☐	☐

Kan inneholde data under publiseringsgrensen

Guovdageainnu vuođđoskuvllaid dilálašvuođaraporta skuvlajagi 2022/23

Sisdoallu

1. Ovdasánit 3
2. Oahppit ja oahpaheaddjit 5
2.1. Oahppit ja oahpahusveahka 5
2.2. Oahpahusveahka 6
Báikkálašmihtut: 6
2.3. Oahpaheaddjit 8
3. Oahppobiras 9
3.1. Ohppiidguorahallan 9
3.2. Mobben skuvllas (proseanta) 11
4. Našunála geahččaleamit 5.ceahkis 12
4.1. Rehket 12
4.2. Lohkan 14
4.3. Eŋgelasgiella 14
5. Našunála geahččaleamit nuoraidskuvlla dásis 15
5.1. Rehket 15
5.2. Lohkan 17
5.3. Eŋgelasgiella 17
6. Árvosánit ja vuođđoskuvlačuoggát 18
6.1. Dárogiella 18
6.2. Eŋgelasgiella 18
6.3. Matematihkka 19
7. Skuvlabuktu 20
7.1. Skuvlabuktu 1.- 4. trinn 20
7.2. Skuvlabuktu 5.-7. trinn 21
7.3. Skuvlabuktu 8.-10. trinn 21
8. Jávkan ja čađaheapmi 22
Loga eambbo statistihka birra udir.no (leaŋka) 22
9. Rastildeapmi 24
10. Konklušuvdna 25

1. Ovdasánit

Jahkásaš dilálašvuođaraporta lea oassi dábálaš plána-, bušeahtta – ja raporterenbarggus, ja lea ovdánan oassi kvalitehtalaš ovdánanbarggus.

Dáin lea ovddasvástádus ráhkadit jahkásaš dilálašvuođaraporta:

- Suohkanat
- Fylkasuohkanat
- Priváhta vuođđoskuvllat dohkkehuvvon oahpahuslágas § 2-12
- Priváhta skuvllat main lea riekti stáhtadoarjagii

Loga eambbo láhkagáibádusas: § 13-3e.Plikt for kommunen og fylkeskommunen til å arbeide med kvalitetsutvikling (https://lovdata.no/lov/1998-07-17-61/§13-3e)

Personsuodjalus

Logut unnit ossodagain sáhttet sisttisdoallat dieđut mat sáhttet čujuhuvvot ovttaskas olbmuide, nugo jávohisvuođa geatnegasvuođa dieđuide, ja dat seamma guoská báikkálaš indikáhtoriidda. Dieid dieđuid ferte gieđahallat hálddahus - ja personsuodjalanlága njuolggadusaid mielde.

Sisdoallu

Ohppiid guorahallan galgá skuvllaide veahkkin buoridit oahppobirrasa, ja nannet oadjebasvuođa ja buori skuvlla dilálašvuođa. Riikaviidosaš geahččalemiid bohtosat galget oahpaheddjiide ja skuvllaide veahkkin čuovvulit ohppiid, árvvoštallamis ja oahpahusa heiveheapmái.

Analysadiagrámmat leat vižžon: https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/nasjonale-prover-5.-trinn/ ja https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/tema/nasjonale-prover/nasjonale-prover-5.-trinn-2020/#a157168. ja https://elfu.udir.no/Administrasjon/standardreport/viewreport.aspx?mid=1

Sátnečilgehus:

Oahpahusveahka = lærertetthet

Ohppiid guorahallan = Elevundersøkelse

Ceahkkálas = skala

Ceahkkálasčuoggá = Skalapoeng

Bieđganeapmi = spredning

Máhttinmihttu = mestringsnivå

Vuođđoskuvlla diehtojuohkinvuogádat = Grunnskolen informasjonssystem (GSI).

Ohppiid mielváikkuheapmi= elevmedvirkning

2. Oahppit ja oahpaheaddjit

2.1. Oahppit ja oahpahusveahka

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER) | Oahppi lohku

Skuvlajagi	Ohppiid lohku
2022-23	358
2021-22	369
2020-21	360
2019-20	357
2018-19	348

Guovdageainnu Suohkan (Eaiggat), Vuođđoskuvla, ohppiid lohku

Skuvlla namma	Ohppiid lohku
Guovdageainnu skuvla	342
Máze skuvla	16
Oktiibuot	**358**

Skuvla eaiggáda árvvoštallan

Demografiija čájeha ahte suohkanis njiedjá mánnálohku, 11 unnit oahppi skuvlajagi 2021-22 diimmáš lohkui. Máze skuvllas bissu seamma lohku, márkanbáikkis njiedjá ohppiidlohku sullii ovtta klássa sturrodahkii.
Máze skuvllas lea 92,86% ohppiin sámegiella vuosttaš giella ja Guovdageainnu skuvllas fas 94,67%.

2.2. Oahpahusveahka

Báikkálašmihtut:

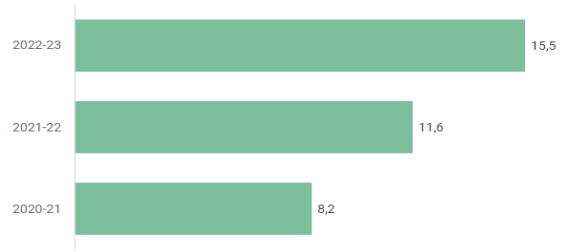
Oahpaheaddjenorpma, ja ávkkástallat oahpaheaddjeresurssaid buoremusat juohke oahppái. Skuvllat galget čalmmustahttit heivehuvvon oahpahusa.

Guovdageainnu Suohkan (Eaiggát) | Oahpahusveahka dábálaš oahpahusas 1.-4. cehkiin

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Lærertetthet, Kommunal, Alle kjønn, 1.-4. trinn

Guovdageainnu Suohkan (Eaiggát) | Oahpahusveahka dábálaš oahpahusas 5.-7. cehkiin

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Lærertetthet, Kommunal, Alle kjønn, 5.-7.trinn

Guovdageainnu Suohkan (Eaiggát) | Oahpahusveahka dábálaš oahpahusas 8.-10. cehkiin

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Lærertetthet, Kommunal, Alle kjønn, 8.-10. trinn

Oahpahusveahka dábálaš oahpahusas

Indikáhtora čájeha galle oahppi leat juohke oahpaheaddjis dábálaš oahpahusas, earenoamášoahpahus ja oahpahus sierrá giellaoahpaheami resurssat (særskilte språklig tiltak) eai leat mielde.

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan

Go buohtastahttá Guovdageainnu riikadásiin, de čájehit logut ná:

Oahpus 1.- 4.cehkiin

2021-22		2022-23	
Riikadássi	Guovdageaidnu	Riikadássi	Guovdageaidnu
13,54	10,8	13,67	10,6

Riikadásis lea skuvlajagi 2021/22 2,74 oahppi eanet go Guovdageainnu suohkanis ja skuvlajagi 2022/23 fas 3,07 oahppi eanet juohke oahpaheaddjái.

Oahpus 5.-7. cehkiin

2021-22		2022-23	
Riikadássi	Guovdageaidnu	Riikadássi	Guovdageaidnu
16,20	11,0	16,17	15,5

Riikadásis lea skuvlajagi 2021/22 5,2 oahppi eanet go Guovdageainnu suohkanis ja skuvlajagi 2022/23 fas 0,67 oahppi eanet juohke oahpaheaddjái.

Oahpahus 8.-10. cehkiin

2021-22		2022-23	
Riikadássi	Guovdageaidnu	Riikadássi	Guovdageaidnu
17,57	10,8	17,65	11,9

Skuvlajagi 2021/22 lei riikadásis 6,77 eambbo oahppit juohke oahpaheaddjenammii go Guovdageainnu suohkanis, ja skuvlajagi 2022/23 fas 5,57 eambbo oahppit juohke oahpaheaddjenammii go Guovdageainnu suohkanis.

Guovdageainnu suohkan lea guovttegielat suohkan, ja skuvllain lea ohppiin sihke sámegiella 1 ja dárogiella 1 oahpahusgiella. Oahpahuslága mielde lea ohppiin válljen vejolašvuohta oahpahus gillii, dáro – dahje sámegiela. Dat mearkkaša ahte 19 oahppis lea dárogiella vuosttašgiella ja sámegiella 2 dahje 3, ja dat oahppit leat juohke ceahkis, mii fas mielddis buktá ahte ollu diimmuid ferte juohkit joavkkuide, ja dat dagaha ahte leat unnit oahppit juohke oahpaheaddjenammii.

Máze skuvla lea unnit juhkkon skuvla go leat 2,33 oahppi juohke oahpaheaddjenammii, ja dat maid geassá logu vulos.

2.3. Oahpaheaddjit

Báikkálašmihtut:

Buorre ja stabiila oahpaheaddji gealbu, sámegiela – ja sámi kultuvrras ja buot fágain mat leat sámi oahppoplánas.

Guovdageainnu Suohkan (Eaiggát) | Oassi jahkediimmuidloguin addojuvvon oahpaheaddjiin geain lea dohkkálaš oahppu

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Andel årstimer gitt av personale med godkjent utdanning, Kommunal, Alle kjønn, Alle trinn

Skuvllaeaiggáda árvvoštallan:

5,6% oahpahusas addo oahpaheaddjin geain ii leat dohkálaš oahpaheaddjeoahppu. Lea leamašan daid manjimuš jagiid stuorra hástalus oččodit oahpaheddjiid geain lea fágalaš máhttu. Hástalus lea miehtá Norgga, muhto Guovdageidnui lea eambbo váddáset dan dihte go ferte sámegiel máhttu oahpahit sámegillii ja sámegielas.

Dat positiiva ovddit jagis diimmážii lea 3,2% buorránan oahpaheaddjedilli.

3. Oahppobiras

Báikkálašmihtut:

Skuvllaid mihttu lea ohppiid mielváikkuheapmi iežáset skuvladillái ja ahte sin oaivilat lea mielde hápmemen skuvlla árgabeaivvi. Mihttu lea maiddái ahte váhnenbargolávde-, skuvlabiraslávdegoddi ja ovttasbargolávdegoddi servet skuvlla hápmemii ja addet cealkámušaid skuvlla áššiide.

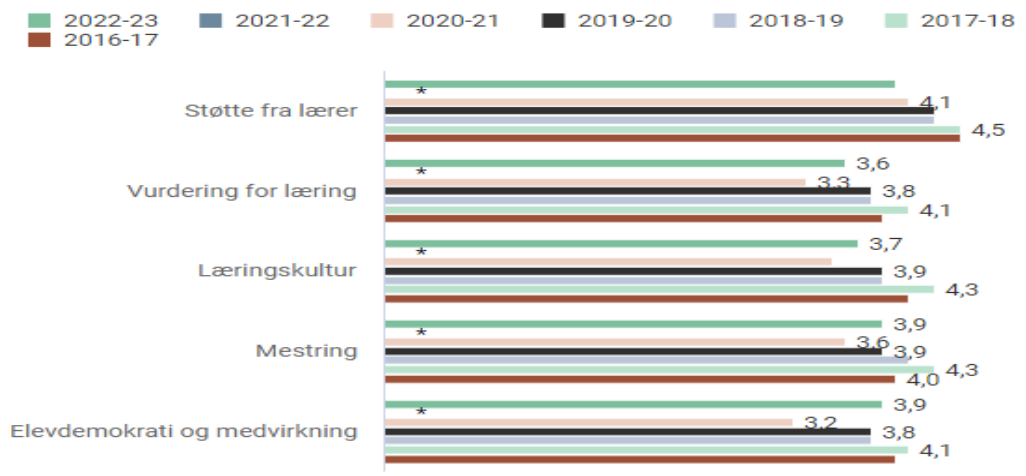
3.1. Ohppiidguorahallan

Buot oahppit galget fátmmastuvvot ja dovdat hálddašeami. Skuvlaeaiggát ja skuvlla jođiheaddjit galget čađahit ohppiid guorahallama 7. ja 10.dásis. Oassi jearaldagain ohppiid guorahallamis leat čanastuvvon indeaksan, bohtosat gávdnojit raportaportálas. Dilálašvuođaraporttas leat dát oahppobirasindeaksat bákkolačča:

- Oahpaheddjiid doarjja (støtte fra lærerne): Indeaksa čájeha oahppi vásáhusa dovduičuohcci ja fágalaš doarjaga oahpaheaddjis.
- Árvvoštallan oahppama várás (vurdering for læring): Indeaksa mihtida oahppi vásáhusa oahpu árvvoštallan 4 prinsihpas.
- Oahppokultuvra (læringskultur): Indeaksa čájeha mot oahppi vásiha skuvlabarggu dehálažžan klássii ja lea go vejolaš/ várri boastut bargat oahppobarggus.
- Dovdat hálddašeami (mestring): Indeaksa čájeha oahppi vásáhusa hálddašit oahpahusa, leavssuid ja skuvlabargguid.
- Ohppiid demokratiija ja mielváikkuheapmi (Elevdemokrati og medvirkning): Indeaksa čájeha oahppi vásáhusa leago vejolaš váikkuhit fágaide, ja bessetgo leat meide mearrideamen klássa njuolggadusaid ja oasálastit ohppiidráđibarggus.
- Oassi ohppiin geat mobbehallet (proseanta): Geahča sierrá diagrámma.

Ceahkkálas 1-5. Alla árvu máksá positiivvalaš boađus. Oassi hárdimis, mii mihtiduvvo proseanttain, spiehkasta.

Guovdageainnu Suohkan ohppiidguorahallan 7. ceahkis

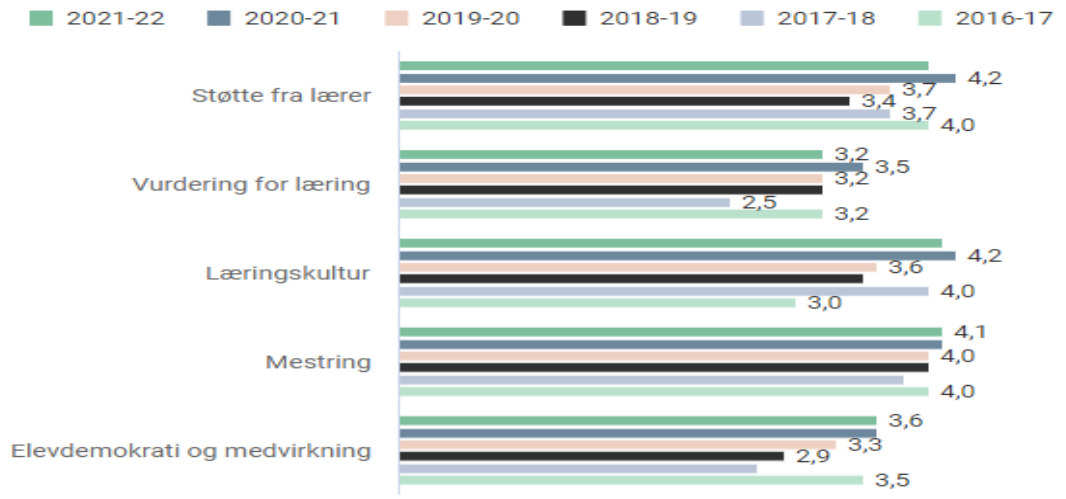
Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Elevundersøkelsen, Offentlig skole, Alle kjønn, 7. trinn

7. ceahkki

Indeaksat guorahallamiin čájehit gaskamearálaš árvvuid 3,5, alimus árvu lea 5.

- Oahppidemokratiija ja mielváikkuheapmi: Indeaksa čájeha ohppiid vásáhusaid váikkuhit fágaiguin bargat, ja besset mearridit klássanjuolggadusaid ja oassálastit ohppiidráđi bargguin lea árvu njiedjan 0,2.
- Oahppokultuvra: Indeaksa čájeha ahte oahppit vásihit skuvlabarggu dehálažžan. Árvu lea njiedjan 0,2 ovddet jagis
- Máhttin: Indeaksa čájeha ohppiid vásáhusa mo hálddašit oahpahusa, leavssuid ja bargguid skuvllas. Árvu lea seamma dásis go ovddet jagi.
- Oahpaheddjiin doarjja (Støtte fra lærerne): Indeksa čájeha movt oahppit dábálaččat vásihit dovduičuohcci ja fágalaš doarjaga oahpaheaddjis. Árvu das lea njiedjan 0,2 ovddet jagis.
- Árvvoštallan oahppama várás: indeaksa kárte ohppiid vásáhusaid dien njealji prinsihpain oahpu árvvoštallamis. Árvvoštallanprinsihpaid vuođul de oahppit ohppet buoremusat go: 1) ipmirdit mii sis vurdojuvvo 2) gullet makkár kvalitehta olahusain ja bargguin lea 3) ožžot ráđi mot buoridit barggu 4) oasálastet árvvoštallat iežaset barggu ja ovdáneami. Árvu lea njiedjan 0,2 ovddet jagis.

Guovdageainnu Suohkan ohppiidguorahallan 10. ceahkis

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Elevundersøkelsen, Offentlig skole, Alle kjønn, 10. trinn

10. ceahkki

Ii leat čađahuvvon iskan.

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan

Indeaksat čajehit ahte leat árvvut njiedjan, dasa ferte skuvla bidjat doaibmabijuid mat hápmejit ohppiid árgabeaivvi ohppiid demokrahtijaid, mielsearvamii, oahpamiid ja skuvla loaktimii.

3.2. Mobben skuvllas (proseanta)

Báikkálašmihtut:

Skuvllaid mihttu lea mobbekeahtes skuvllat. Buot ohppiin galgá buorre ja oadjebas oahppobiras. Skuvllain lea oktasaš mihtu sajustit doaibmaplána § 9A ektui: Buorre ja oadjebas skuvlabiras. Skuvllat galget geavahit plána reaidun skuvlla beaivválaš barggus ohppiiguin.

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan

Juohke jagi čađahit skuvllat ohppiidiskama mas leat maid gažaldagat mobbema birra. Diimmážis rievddai mo galgá almmuhit loguid. Guovdageainnus eai leat logut almmolaččat dan dihte go leat unnán mánát suohkanis. Logut unnit ossodagain sáhttet sisttisdoallat dieđut mat sáhttet čujuhuvvot ovttaskas ohppiide, nugo jávohisvuođa geatnegasvuođa dieđuide, ja dat seamma guoská báikkálaš indikáhtoriidda. Dieid dieđuid ferte gieđahallat hálddahus - ja personsuodjalanlága njuolggadusaid mielde.

Doaibmaplána oadjebas ja buorre skuvladilli lea okta dain doaibmabijuin eastadit mobbema, dan plánas lea konkrehta doaibmabijut ja čielga rutiinnat ja metodat.

Buot suohkana mánáidgárddit ja skuvllat leat mielde oahppobirasprošeavttas maid Oahpahusdirektoráhta ja Stáhtahálddašeaddji jođihit. Ulbmil dainna prošeavttain lea nannet bargiid gelbbolašvuođa, bagadit skuvllaid ja veahkkin ráhkadit buori pedagogalaš vuogádaga.

4. Našunála geahččaleamit 5.ceahkis

“Jagi 2022:is álget ovdánan mihtideapmi ođđasit. Bohtosat jagi 2022-23 ii sáhte buohtastahttit ovddit jagiid»

4.1. Rehket

Riikaviidosaš geahččaleamit galget kártet ohppiid máhtu rehkenastimis oahppoplána vuođul. Dáid mihtida Riikaviidosaš geahččaleamit rehkenastimis ja gokčet golbma sisdoallosuorggi:

1. logut
2. mihtideapmi
3. statistihkka

Vuođđun geahččalemiin rehkenastimis lea oaidnit mot oahppit geavahit rehkenastima iešguđetge fágalaš ja árggabeaivválaš oktavuođain. Dát sisttisdoallá ahte oahppi ipmirda:

- máhttit čoavdit dihto hástalusa
- máhttá čoavdit váttisvuođa rehkenastinmálle veahkki mielde

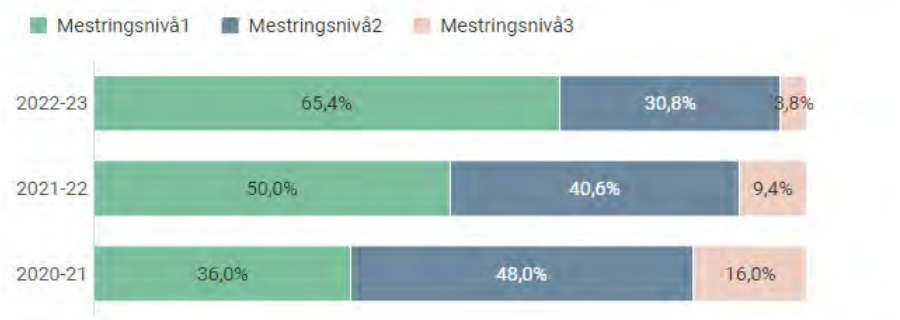
- máhttit árvvoštallat leatgo vástádusat govttolaččat
- máhttá geavahit beaktilis strategiijaid álkis lohkorehkenastimis

Báikkálašmihtut:

- Bajidit fágagelbbolašvuođa nu ahte eanaš oahppit Guovdageainnu suohkanis jokset máhttinmihtu 2 ja 3
- Bajidit oahpaheddjiid gelbbolašvuođa fágain mat leat vuoruhuvvon gelbbolašvuođaplánas
- Árvvoštallat sihke riikaviidosaš geahččalemiid- ja siskkáldas bohtosiid searválaga
- Geavahišgoahtit eambbo digitála reaidduid ja áppaid matematihkas

Guovdageainnu Suohkan (Eaiggát) | Máhttodásit 5. ceahkis - rehkegis

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Nasjonale prøver, mestringsnivåer, Alle kjønn, Offentlig skole, Regning, 5. trinn

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan

Logut ovddit skuvlajagis diimmážii leat logut máhttodásit 2 ja 3 hedjonan, muhto Oahpahusdirektoráhta deattuha ahte ii sáhte njuolggut buohtastahttit bohtosiid. Dat lea duođalaš ášši masa skuvllat fertejit dakkaviđe bidjat návccaid.

Dasa sáhttet olu sivat, nu go oahpponeavvovátni, oahpaheaddjevátni, vikára geavaheapmi, unnán konkrehta veahkkeneavvut ja ávdnasat, muhto dat mii boahtá ovdán loguin (5.-7.c) leat eanet oahppit juohke oahpaheaddjenammii go nuoraiddásis, dat nubbi cuogga lea olu vikára geavaheapmi.

4.2. Lohkan

Báikkálašmihtut:

- Lohkamis lea mihttu lohkanráiddu geavahit 1. - 7.dássái
- Lohkankurssaid lágidit
- Geavahit álbmotgirjerádjosa ja dakko bokte loktet lohkanmovtta ja sáhkkiivuođa girjjálašvuhtii
- Eambbo lohkanáiggi bidjat ohppiide

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan

Bohtosat lohkamis eai leat almmolaččat go leat unnitlogus Norgga mihtidan vuogádagas.

Davvisámegiela lohkanmáhtui ii leat ráhkaduvvon seammá analysadiagrámmat go rehkenastimis ja eŋgelasgielas go ohppiidlohku lea unni, ja persovdnasuodjalusláhka suddje álmmuheamis.

4.3. Eŋgelasgiella

Eŋgelasgiella ii leat oassin gelbbolašvuođamihtuin oahppoplána fágain. Vuođđun geahččalemiin lea okta fága- eŋgelasgiella. Bargobihtát leat čatnon dáidda gálggaide:

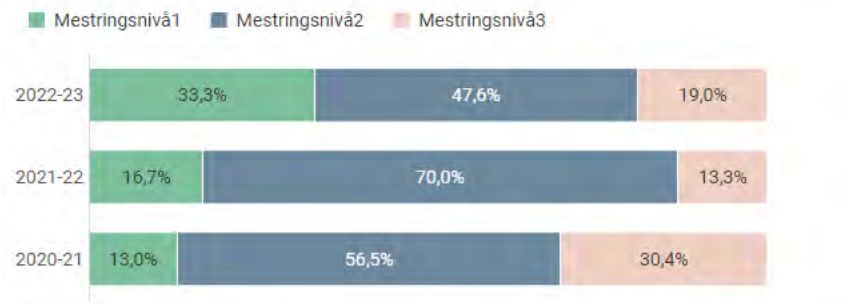
- gávdnat dieđuid
- ipmirdit váldosisdoalu álkis teavsttain
- ipmirdit dábálaš árgabeaivve ja astoáigge sániid ja dajaldagaid
- ipmirdit maid mákset sánit ja dajaldagat dáin oktavuođain mas geavahuvvojit

Báikkáašmihtut:

- Geavahit álbmotgirjerádjosa, dakko bokte loktet lohkan movtta ja sáhkkiivuođa girjjálašvuhtii
- Eambbo lohkanáiggi bidjat ohppiide

Guovdageainnu Suohkan (Eaiggát) | Máhttodássi 5. ceahkis - eŋgelasgiella

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Nasjonale prøver, mestringsnivåer, Alle kjønn, Offentlig skole, Engelsk, 5. trinn

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan

Logut ovddit skuvlajagis diimmážis čájehit ahte máhttodássi 3 lea buorránan 5,7% mii lea positiivvalaš oassi. Heitot bealli lea máhttodássi 1, mii lea lassánan 16,6 %.

Skuvla ferte analyseret bohtosiid ja bidjat doaibmabijuid.

5. Našunála geahččaleamit nuoraidskuvlla dásis

“Jagi 2022:is álget ovdánan mihtideapmi ođđasit. Bohtosat jagi 2022-23 ii sáhte buohtastahttit ovddit jagiid»

5.1. Rehket

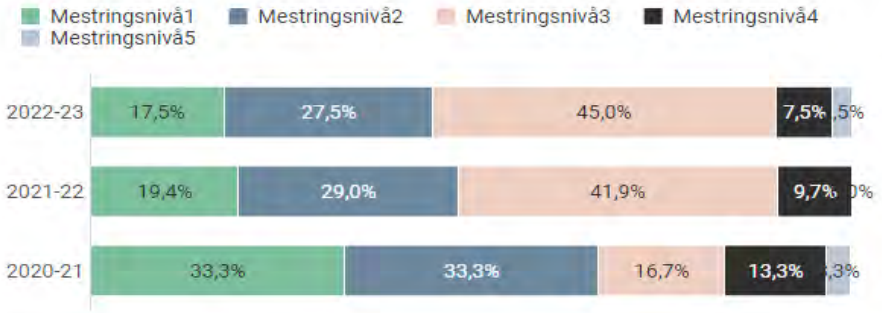
Báikkálašmihtut:

Skuvlla ulbmil lea máŋggaid jagiid juo leamaš nannet rehkenastima/matematihka. Mihttu lea Campus-matematihkka neahttaprográmmareaidu geavahišgoahtit. Nannet oahpaheaddjejoavkku fágas, nannet oahpaheaddjehivvodaga fágas, árvvoštallat sihke našunála geahččalemiid- ja siskkáldas bohtosiid searválaga

Kan inneholde data under publiseringsgrensen

Guovdageainnu Suohkan (Eaiggát) | Máhttodásit 8. ceahkis - rehkegis

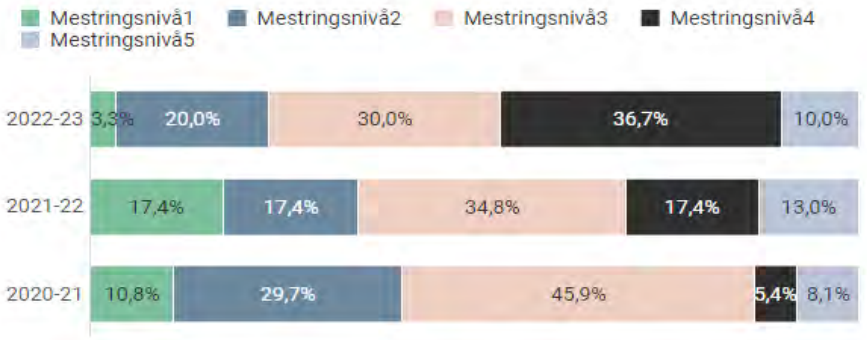
Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Nasjonale prøver, mestringsnivåer, Alle kjønn, Offentlig skole, Regning, 8. trinn

Máhttodásit 9. ceahkis - rehkegis

Fra 2022 starter måling av utvikling over tid på nytt. Resultatene fra 2022-23 kan derfor ikke direkte sammenlignes med tidligere år.

Ugyldig tilgang, Grunnskole, Nasjonale prøver, mestringsnivåer, Alle kjønn, Offentlig skole, Regning, 9. trinn

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan

Positiiva oassi lea ahte sihke 8. ja 9. ceahkis leat bajit máhttodásit lassánan. 8. cehkiin lea unnon máhttodássi 1 ja 5. lea lassánan. 9. ceahkis máhttodássi 1 unnon ja máhttodássi 4 lassánan. Skuvllat fertejit ain bidjat buriid doaibmabijuid johtui mat nannejit oahpahusa ja boktá sáhkkiivuođa oahppat ođđa áššiid ja čoavdit hástalusaid.

5.2. Lohkan

Báikkálašmihtut:

- loktet lohkanmovtta, sáhkkivuođa ja berošteami giela fágii
- geavahit álbmotgirjeradjosa oahpahusarenan
- čatnat giela árbevirolašmáhttui

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan

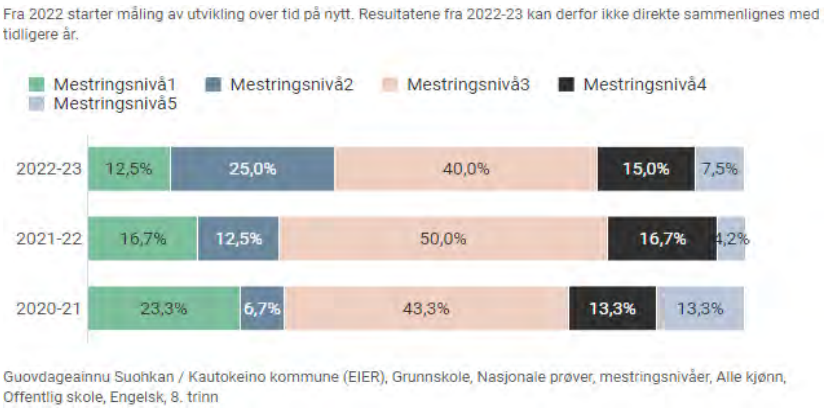
Davvisámegiela lohkanmáhtui ii leat ráhkaduvvon seammá analysadiagrámmat go rehkenastimis ja eŋgelasgielas go ohppiidlohku lea unni, ja persovdnasuodjalusláhka suddje álmmuheamis.

5.3. Eŋgelasgiella

Báikkálašmihtut:

- Loktet lohkanmovtta, sáhkkivuođa ja berošteami giella fágii
- Geavhit álbmotgirjeradjosa oahpahusarenan

Máhttodásit 8. ceahkis - eŋgelasgiella

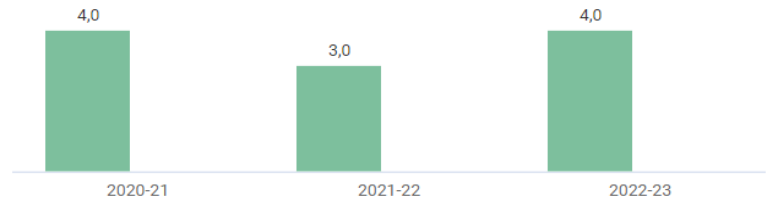
Skuvlaeaiggáida árvvoštallan

Positiiva bealli lea ahte vuolemus máhttodássi 1 lea njiedjan 4,2 % ja máhttodássi 5 lea lassánan 3,3 %.

6. Árvosánit ja vuođđoskuvlačuoggát

6.1. Dárogiella

Guovdageainnu Suohkan (Eaiggát) | Dárogiella váldogiela loahpalašárvosátni

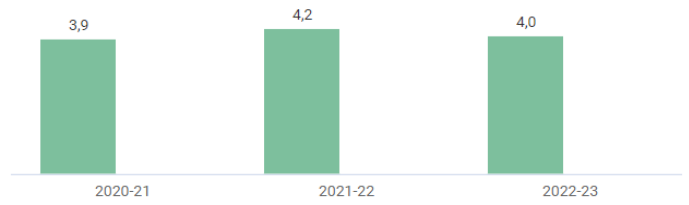

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Norsk hovedmål standpunkt, Offentlig skole, Alle kjønn

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan:

Dárogiella váldogielas lea loahpalašárvosátni leamašan 4. Ovddit skuvlajagi lea árvosátni njiedjan 3:žii, muhto de fas loktanii 4:žii diibmá.

6.2. Eŋgelasgiella

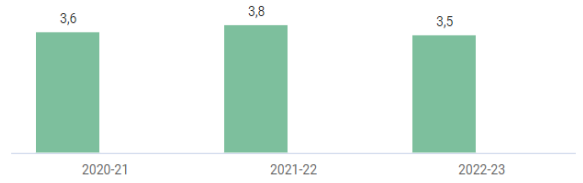

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Engelsk standpunkt, Offentlig skole, Alle kjønn

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan:

Eŋgelasgielas lea loahpalašárvosátni hedjonan ovddit jagi ektui, muhto buoret go golbma jagi áigi. Árvosániid lea váttis buohtastahttit, go árvvoštallan lea ohppiid dárbbuid mielde.

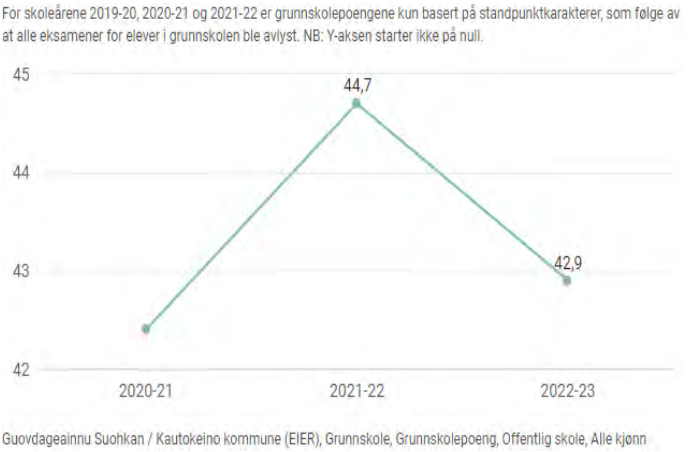
6.3. Matematihkka

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Matematikk standpunkt, Offentlig skole, Alle kjønn

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan

Loahpalašárvosátni lea leamaš 3,8, skuvlajagi 2021-22 ja lea njiedjan 0,3 skuvlajagi 2022-23 Guovdageainnu suohkanis. Geahča 5.1. Rehket bohtosiid.

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Grunnskolepoeng, Offentlig skole, Alle kjønn

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan

Vuođđoskuvlla čuoggát leat oktasaš mihttu ohppiid árvosániin go gerget 10. ceahkis ja lea vuođđun joatkkaskuvlla beassamii. Oanehaččat čilgejuvvon meroštallojit čuoggát go oktiibidjet lohkoárvosániid buot fágain, sihke eksámenat ja loahpalašárvosánit, ja daid de juhket árvosániid logu mielde, jus váilot árvosánit, dat eai váldo mielde.

Eanet dieđut: https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/analyser/karakterer-i-grunnskole/

Gaskamearálaš árvosániid gávdnat dáppe:

https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-grunnskole/grunnskolekarakterer/?rapportsideKode=GSK_GSKarakterer&filtre=EierformID(-10)_EnhetID(-534_-12)_FagID(1389_1531_2556_2676_2831_3703)_KaraktertypeID(1)_KjoennID(-10)_TidID(202006_202106)_VisAntallPersoner(1)_VisKarakterfordeling(0)&radsti=F

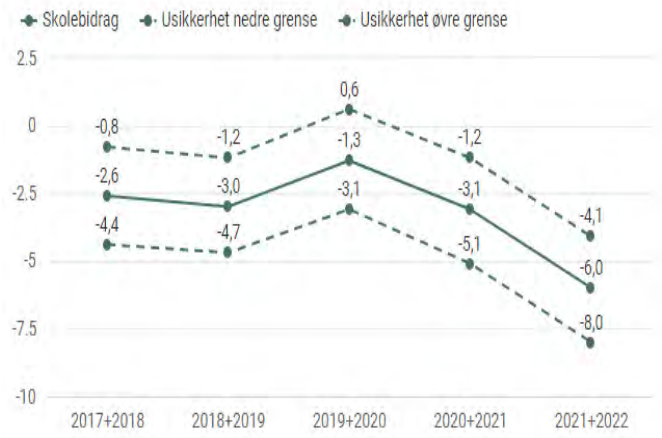
7. Skuvlabuktu

Oanehaččat čilgejuvvon: Indikáhtorat galget čájehit mo skuvla áŋgirušša ohppiid bohtosiidda. Skuvlabuktu indikáhtorat eai čilge manne buktu lea nu go lea, ferte gehččojuvvot báikkálaš vuođđogelbbolašvuođa ja eará dieđuid vuođul skuvlla dili birra, nugo oahppobohtosat ja oahppobirrasa. Dasa lassin dárkkistuvvojit vánhenduogáš, nugo vánhemiid oahppu ja báikedoalu sisaboađut. Indikáhtorat 1.- 4.dásis dárkkistuvvojit dušše bearašduogážiin, go eai gávdno riikaviidosaš geahččaleamit ovdal viđát dási rájes. Estimáhtat eai leat dan dihte nu sihkkarat. Indikáhtorat muitalit skuvlabuvttu ohppiid vuođđogálggaid eŋgelasgielas, lohkamis ja rehkenastimis (1.-7. ceahki). Skuvlabuvttu 8.-10. ceahki indikáhtorat čájehit maiddái fágaid main oahppi lea váldán eksámena. Eará fágat ja skuvlla eará doaimmat eai leat mielde dárkkisteamis. Gaskamearálaš lohku lea nulla (0), riikadássi lea vuođđun lohkat statistihkka. Negatiiva lohku lea gaskamearálaččat vuollelis go riikadássi. Positiivvalaš lohku fas badjelis riikadásis.

Eanet dieđut: .https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/tema/hva-er-skolebidragsindikatorer-for-grunnskolen/

7.1. Skuvlabuktu 1.- 4. trinn

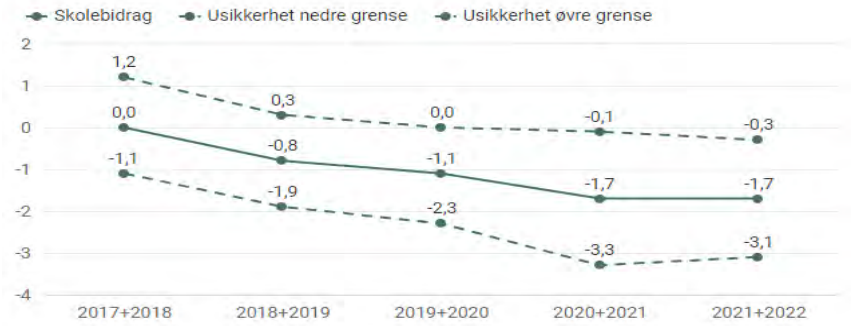
Estimáhtat čájehit ahte 1.- 4.dássi leat gaskamearálaččat vuolábealde riikadási. Negatiivvalaš estimáhta ii muital ahte skuvla ii áŋgirušša doarvái ohppiid oahpuid ja bohtosiidda.

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Skolebidrag, Offentlig skole, 1.-4. trinn

7.2. Skuvlabuktu 5.-7. trinn

Indikáhtora lea vuolábealde go gaskamearálaččat riikadásis. Dát čájeha ahte skuvlabuktu ohppiid oahppamii lea gaskamearálaččat vuollelis go riikadássi. Eahpesihkkar estimáhta ii leat nu stuoris, mii muitala ahte lea sihkkaris indikáhtora.

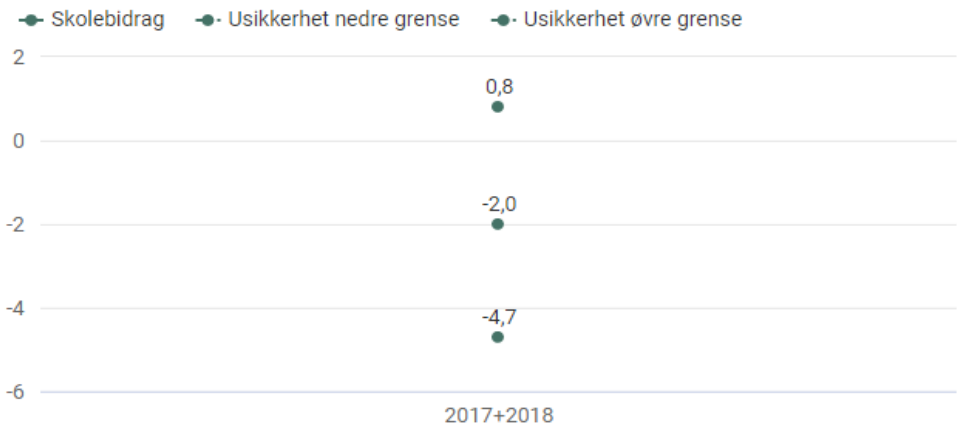

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Skolebidrag, Offentlig skole, 5.-7. trinn

7.3. Skuvlabuktu 8.-10. trinn

Indikáhtora lea vuolábealde go gaskamearálaččat riikadásis. Dát čájeha ahte skuvlla buktu ohppiid oahppamii lea gaskamearálaččat vuollelis go riika dássi. Eahpesihkkar estimáhta ii leat nu stuoris, mii muitala ahte lea sihkkaris indikáhtora.

Kan inneholde data under publiseringsgrensen

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Skolebidrag, Offentlig skole, 8.-10. trinn

8. Jávkan ja čađaheapmi

Loga eambbo statistihka birra udir.no (leaŋka)

Báikkálašmihtut:

Buot nuorat čađahit joatkkaskuvlaoahpu nu ahte sii olahit lohkangelbbolašvuođa dahje ámmátgelbbolašvuođa, nu ahte sii olahit oahppoduođaštusa dahje fágareivve.

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (Eaiggát) | jávkan 10. ceahkis

Skoleår	Median dager fravær	Median timer fravær
2022-23	17,5	6,0
2021-22	18,5	4,0
2020-21	6,0	2,0
2019-20	5,5	4,0
2018-19	6,0	5,0
2017-18	11,0	6,0
2016-17	7,0	3,0
2015-16	7,0	4,0

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Fravær, 10.trinn, Alle kjønn

Kan inneholde data under publiseringsgrensen

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (Eaiggát) | jávkan 10. ceahkis | Geográfalaš buohtastahttin

Skoleår	Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER) - Median dager fravær	Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER) - Median timer fravær	Troms og Finnmark - Romsa ja Finnmárku - Tromssa ja Finmarkku - Median dager fravær	Troms og Finnmark - Romsa ja Finnmárku - Tromssa ja Finmarkku - Median timer fravær	Nasjonalt - Median dager fravær	Nasjonalt - Median timer fravær
2022-23	17,5	6,0	-	-	8,0	6,0
2021-22	18,5	4,0	-	-	2,0	3,0
2020-21	6,0	2,0	-	-	1,0	2,0
2019-20	5,5	4,0	-	-	4,0	3,0
2018-19	6,0	5,0	-	-	6,0	5,0
2017-18	11,0	6,0	-	-	6,0	5,0
2016-17	7,0	3,0	-	-	6,0	4,0
2015-16	7,0	4,0	-	-	6,0	4,0

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Fravær, 10.trinn, Alle kjønn

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (Eaiggát) | jávkan 10. ceahkis | Buohtastahttin skuvllaid gaskkas Guovdageaidnnus

Skoleår	Skole	Median dager fravær	Median timer fravær
2022-23	Guovdageainnu Suohkan /	17,5	6,0
2022-23	Kautokeino skole	18,0*	6,0*
2022-23	Máze Skuvla/Masi skole Máze skole	13,0*	6,0*
2021-22	Guovdageainnu Suohkan /	18,5	4,0
2021-22	Kautokeino skole	19,0*	4,0*
2021-22	Máze Skuvla/Masi skole Máze skole	0,0*	0,0*
2020-21	Guovdageainnu Suohkan /	6,0	2,0
2020-21	Kautokeino skole	6,0*	2,0*
2020-21	Máze Skuvla/Masi skole Máze skole	9,5*	2,0*
2019-20	Guovdageainnu Suohkan /	5,5	4,0
2019-20	Kautokeino skole	5,5*	4,0*
2019-20	Máze Skuvla/Masi skole Máze skole	6,0*	4,0*
2018-19	Guovdageainnu Suohkan /	6,0	5,0
2018-19	Kautokeino skole	6,0*	5,0*
2018-19	Máze Skuvla/Masi skole Máze skole	6,0*	16,0*
2017-18	Guovdageainnu Suohkan /	11,0	6,0
2017-18	Kautokeino skole	10,5	5,5
2017-18	Máze Skuvla/Masi skole Máze skole	12,0	7,0
2016-17	Guovdageainnu Suohkan /	7,0	3,0
2016-17	Kautokeino skole	8,0*	3,0*
2016-17	Máze Skuvla/Masi skole Máze skole	3,0*	3,0*
2015-16	Guovdageainnu Suohkan /	7,0	4,0
2015-16	Kautokeino skole	7,0	4,0
2015-16	Máze Skuvla/Masi skole Máze skole	8,5	5,0

Kan inneholde data under publiseringsgrensen

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan:

Čuovvolit ohppiid geain lea stuora jávkan.

9. Rastildeapmi

Loga eambbo sattestihka birra udir.no (leaŋka)

Báikkálašmihttu:

Buot oahppit čađahit joatkkaoahpu

Guovdageainnu Suohkan (Eaiggát) | Rasttildeapmi vuođđoskuvllas joatkkaskuvlii

År	Andel overganger
2022	97,4
2021	94,3
2020	100,0
2019	97,1
2018	93,5

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (EIER), Grunnskole, Overganger, Alle kjønn

---

Skuvlaeaiggáda árvvoštallan:

Buorre ovttasbargu ja buorit rutiinnat gaskal vuođđoskuvlla ja joatkaskuvllas nanne oadjebasvuođa joatkkaohppui ja boktá movtta.

Logut čájehit 3,1 % eanet oahppit álget joatkkaskuvlii. Vuođđaskuvllat leat nannen karrierebagadallama.

10. Konklušuvdna

Oahpahusveaga logut čájehit ahte Guovdageainnu suohkana skuvllain leat unnit oahppit juohke oahpaheaddji nammii, ja dat mielddis buktá ahte skuvllain lea vejolašvuohta juohkit eambbo unnit joavkkuide.

Skuvlla vásáhusat giellaovdáneami ektui lea daid maŋimuš jagiid lassánan dat váttut, eanet ohppiin dárbu logopeda bálvalussii. Dat bálvalus ii leat suohkanis, ferte oastit dán bálvalusa. Ohppiin geain leat lohkan – ja čállinváttisvuođat sidjiide leat unnán oahpponeavvut maid leat heivehuvvon sámi ohppiide, nu go fágalaš- ja girjjálašvuođa jietnagirjjit.

Matematihkas lea ollu buoridanmunni masa skuvla ferte dakkaviđe bidjat návccaid ja dustet fágalaš hástalusaid. Bohtosat čájehit ahte skuvllat fertejit digaštallat ja gávdnat oktasaš vuogádaga ja oahpahusmálle, no go ovdamearkka dihte geavahit eambbo konkretiseren ávdnasiid oahpahusa smávvaskuvlla dásiin.

Skuvllat leat mielde oahppobiras prošeavttas maid Oahppodirektoráhtta lágida ovttas Stáhtahálddašeaddjin. Mihttu prošeavttain lea buoridit ja nannet oahppobirrasa suohkana skuvllain.

Dan prošeavttas čuovvu bagadeapmi skuvllaide ja gelbbolašvuođa nannen, ja bistá 2025 rádjai.

Rehkenastima indeaksat ohppiid iskosiin čájehit ahte lea unnán bieđganeapmi bohtosiid maŋemuš jagiin, lea dássedis árvvut dollojuvvon sullii seamma sajis. Skuvllat fertejit eambbo návccaid bidjat buoridan dihte rehkenastin gealbbo ohppiin, lea váttis diehtit mii dan dagahan, go ii leat dutkojuvvon ášši, ja sáhttáge bidjat jearaldagaid lea go oahpponeavvovátni mii dán dagaha? Vai leat go oahpaheaddjin unnán dahje heittot matematihkka gelbbolašvuohta? Vai leat go stuorra vikára geavaheapmi. Oahpahusas fertejit geavahit eambbo konkretiseren veahkkeneavvuid, earenoamážit matematihkas, dan dihte go mánát gaskal 7 ja 11 jagi leat dan konkrehta operašuneala ahkodagain (dásis), sidjiide lea váttis abstrákta jurddašeapmi, fertejit visualiseret bihttá ovdal go sáhttet dan teorehtalaččat jurddašit.

Skuvlla beaivválaš dilálašvuođas leat digitála reaiddut váldán ollu saji dahje oasi girjegielas, čállimis ja dat mii guoská motorihkka hárjehallamii. Dat mii báitá čađa dan

digitálareaidu geavaheamis lea ahte oahppit leat šaddan boalbbas čállit, unnán beroštupmi lohkat, dahje muđui oahppat. Skuvlla fágabargit fertejit duostat digaštallat buot beliid oahppamis, maiddái digitálareaidu geavaheami.

Oahpaheaddji lohku ja oahpahusveahka ii leat heitot, lea mealgat vuollel našunála gaskamearálašloguid, muhto go lea stuorra jávkan oahpaheaddjiin gaskkas, de dat čuohcá ohppiid oahppamii go ferte geavahit sadjásaččaid geain ii oahpaheaddjegelbbolašvuohta. Jođiheaddjit fertejit bidjat fokusa buozalmasvuođajávkamii, heivehit bargguid dakko gokko lea vejolaš ja láidestit bargiid buori guvlui.

Boahtte skuvlajagi galget skuvllat čađahit bargobiras guorahallama. Skuvlla hálddahusat galget čuovvolit bargiid miehtá bargit olles jagi ja mánnosaččat bidjat doaibmabijuid.

Saksfremlegg

__x_ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2024/1444-3	Saksbehandler: Britt Ørnebakk	Dato: 24.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
3/25	Hovedutvalg for kultur og oppvekst	13.03.2025
4/25	Kommunestyret	27.03.2025

Tilstandsrapport - barnehager

Melding om vedtak sendes til:

- Kultur og oppvekst

Det vises til:

Hovedutvalg for kultur og oppveksts bestilling av tilstandsrapport for grunnskole og barnehage.

Vedlegg:

- Tilstandsrapport for barnehager

Sakens bakgrunn:

Hovedutvalg for kultur og oppvekst vedtok i møte 15.05.24 å bestille tilstandsrapporter for hhv. grunnskoler og barnehager på bakgrunn av situasjonen ved Beazedievva barnehage, og innmeldte bekymringer fra Utdanningsforbundet og foreldreutvalget om situasjonen på skolen.

Det er ikke et lovkrav at man skal utarbeide tilstandsrapport for barnehager.

Forslag til vedtak:

Tilstandsrapporten tas til etterretning.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR KULTUR OG OPPVEKST - 13.03.2025

Tilstandsrapport for kommunale barnehager i Kautokeino

1. Generell informasjon:

Det er i dag 4 kommunale barnehager i Kautokeino, Beazedievva-, Gartnetluohka-, Gili- og Maze barnehage. Gili og Maze er de minste enhetene med en avdeling hver.

2. Personell

Det er til sammen 4 styrere, 10 pedagogiskeledere og barnehagelærere, 6 fagarbeidere og 6 assistenter i de kommunale barnehagene, som tilsvarer grunnbemanningen i barnehagene. Alle 4 styrere og 10 pedagogiskeledere/barnehagelærere har barnehagelærerutdanning. De seks fagarbeiderne er utdannet innen barne- og ungdomsfaget, barnepleier og reindrift. En del har også tatt en del studiepoeng i samisk.

Det er vanskelig å rekruttere både pedagogisk og ufaglært personell til barnehagene ved sykdom og permisjoner. Og spesielt i Maze barnehage er det vanskelig å rekruttere pedagogiskpersonell, også til faste stillinger. I dag er det barnehagelærer som har permisjon fra sin stilling i tettstedet som jobber i Maze dette barnehageåret.

Siden det er vanskelig å rekruttere pedagogiskpersonell er det en fordel å ha «overtallighet» for at man ikke skal være sårbar ved sykdom og permisjoner.

3. Barn

Antall barn under 3 år: 32

Antall barn over 3 år: 53

Prognoser viser at barnetallet går nedover, som blant annet innebærer at i kull fra år med få fødsler, er det færre som har behov for plass. Som også har innvirkning på personal dimensjoneringen ved at man noen år vil ha en noe litt lavere antall barn per voksen, enn det en har i det som hittil har vært «normal» år.

4. Bygningens tilstand:

- **Byggeår:**
    - Nåværende Beazedievva barnehage ble godkjent som Andarguolban barnehage i 1994
    - Gartnetluohka barnehage ble åpnet i 1989
    - Gili barnehage ble åpnet som Ájagohpi barnehage i 1986
    - Maze barnehage åpnet 1977, ble tilbygd i 2008

Postadresse:
Bredbuktnesveien 6
9522 Kautokeino
E-post: e-post@kautokeino.kommune.no

Telefon:
78 48 71 00

www.kautokeino.kommune.no

Bank:
4740 05 01129
Org.nr.
945 475 056

- **Bygningstype:** Alle barnehagene er i trebygg på et plan, utenom Gartnetluohka som er over 2 plan.
- **Tilstand:** Det er vedlikeholdsetterslep på alle barnehagene, spesielt Gartnetluohka barnehage har store vedlikeholdsbehov både inn – og utvendig.
- **Ventilasjon:** Ventilasjonsanleggene er ikke oppgradert til dagens standard
- **Kjøkken:** De fleste barnehagene utenom Beazedievva barnehage har kjøkken som ikke er beregnet for større tillaging av mat. Men også Beazedievva barnehage som har det nærmeste vi kan kalle «storkjøkken» uten at det faktisk er det, har behov for utbedringer bl.a. for å kunne tilpasses den enkelte ansattes høyde (regulerbar kjøkkenbenk og -skap). Det er også dårlig med plass til å videre bearbeide bær, fisk og kjøtt. Og spesielt om barna skal være med på å lage saft eller blodpølser, så blir det ganske trangt i de nåværende kjøkkenalternativene i kommunale barnehager.
- **Sanitæranlegg:** Voksnes toalett har enkel standard, og brukes i noen grad også som lager for utstyr. Barnas toaletter er små og smale som gjør det kronglete når voksne skal hjelpe barna på toalettet, spesielt om man har måttet gå inn i utetiden for å hjelpe noen på toalettet, og både voksne og barn har mye klær på seg
- **Garderobe:** Ingen av barnehagene har optimale grovgarderober der barna kan kle av regntøy og utedresser og samtidig komme seg videre inn i barnehagen uten å bli våt på beina. Voksnes garderober holder også enkel standard og har lite med plass til f.eks. å sette seg ned for å kle på seg sko e.l. om det er behov for det.
- **Øvrige rom:** Det er ikke tilrettelagt for at pedagogiskpersonell skal ha gode kontorfasiliteter, det er også mangel på møterom til foreldresamtaler o.l.
- **Lagring:** Det er lite plass for å lagring og oppbevaring av materiell og utstyr i barnehagene.
- **Spesialrom:** Det er lite tilrettelagt for å holde på med duodjiaktiviteter i barnehagene, ingen av barnehagene har «sløydsal» som f.eks. skolen har. I og med at de fleste kun har småkjøkken er det kronglete når barnehagene skal lage tradisjonell mat som blodpølser o.l., i tillegg til at det er vanskelig å inkludere barna i aktiviteten, derfor bør kjøkken regnes som spesialrom.
- **Uteområdet:** Flesteparten av barnehagene har uteområder med nær tilgang til naturen. Utvalget av utelekeapparater i den enkelte barnehage varierer. Noen tilbyr mulighet for å klatre i utetiden, andre har sykkelbane og i noen barnehager er det få utfordringer for de eldste barna i barnehagen spesielt.

5. Samisk språk og – kultur

Alle de kommunale barnehagene har vedtektsfestet at de har samisk som driftsspråk. Det jobbes derfor for at også barn som ikke har samisk som hjemmespråk, skal bli funksjonelt samisk språklige mens de er i barnehagen.

De kommunale barnehagene jobber etter de åtte årstider og har implementert årsplan for barnehager i arbeidet. Det innebærer bl.a. at barnehagene gjennom barnehageåret skjærer og bearbeider sennagress, røyker – og tørker kjøtt, deltar på kalvemerking osv., samtidig som man har fokus på de ulike fagområdene i rammeplan for barnehager og f.eks. teller antall kalver, fisk

og bær. I tillegg bidrar ekskursjoner og opplevelser til at barna utvikler ordforrådet og får økt begrepsforståelse, samtidig som de blir kjent med nærmiljøet og samfunnet de bor i.

De kommunale barnehagene er mye ute gjennom store deler at barnehageåret, både i nærområdet, men også på ekskursjoner for å plukke bær, isfiske, trekke garn under isen og på rypesnarefangst for å nevne noen eksempler på det som foregår gjennom barnehageåret. I tillegg bruker de Bakteharji idrettshall ukentlig de kaldeste månedene i året. Noe som bl.a. bidrar til at barna får oppleve gleden med å kjenne mestring når de beveger seg i lek og spill med andre barn.

6. Barnehagenes uteområder og -aktiviteter

De kommunale barnehagene har uteområder som ikke er bearbeidet så mye, det er mer eller mindre kuperte uteområder med grus og lyng, noe som bl.a. bidrar til at også de yngste barna tidlig utvikler god balanse og grovmotorikk når de er ute og beveger seg i terreng som ikke er helt flatt. Barnehagenes ute- og nærområder inviterer til ulike fysisk aktivitet og lek gjennom hele året, i tråd med rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse, hvor fokus er at barna skal utvikle bl.a. motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse og å kunne vurdere egne begrensninger i risikofylt lek.

Gartnetluohka har skøytebane i nærheten om vinteren og gapahuk de kan bruke både i barnehagens uteområde, men også om de vil gå tur noen hundre meter utenfor barnehagens område. I tillegg har de klatretårn som utfordrer barnas klatreferdigheter, og etter hvert som barna blir eldre, klarer de å komme seg helt til topps.

Gili har vann hvor de kan fiske i gang avstand fra barnehagen, i tillegg til at biblioteket er et steinkast fra barnehagen. De har også ulike apparater og utstyr som inviterer til forskjellig rollelek og motorisk mestring.

Beazedievva har Malinbakken i gangavstand fra barnehagen, hvor de kan ake eller f.eks. plukke bær. Om de ønsker å fiske kan de gå ned til elva som ligger et steinkast fra barnehagen. I tillegg har de ulike apparater og stasjoner som inviterer til rollelek og motorisk mestring.

Máze barnehage ligger i fint friluftsområde, om de går 5 minutter fra barnehagen er de ute i naturen, hvor de kan plukke bær og/eller lage bål. De har også fin akebakke like ved barnehagen. I Maze barnehage finner man også apparater som inviterer til ulike former for rollelek og motorisk mestring.

Felles for alle de kommunale barnehagene er at de har plass til å få kjørt opp skispor inne i barnehagens område om vinteren, som bl.a. bidrar til at barna oftere får lyst til å gå på ski når det er så lett tilgjengelig. Når barnehagene også har ski og skisko barna kan bruke, er det ikke behov for at foreldrene skal kjøpe utstyr de kanskje ikke vet om barna vil bruke. Men om barnehagene skal på sykkeltur når det er bart er det en fordel om den enkelte har egen sykkel og hjelm siden barnehagene ikke har plass til å lagre sykler til alle. Men noen barnehager har balansesykler og trehjulssykler som brukes flittig i barnehagens uteområde, og som også gjør overgangen til tohjulssykkel tryggere.

Turer i nærområdet og naturen rundt barnehagene bidra også til undring og nysgjerrighet over naturvitenskaplige fenomener, som er i tråd med rammeplanens fagområde Natur, miljø og teknologi.

7. Utviklingsprosjekter:

- ***Læringsmiljøprosjektet*:** Barnehagene er med i Lærinsmiljøprosjektet (LMP) i regi av Udir. LMP skal bidra til å støtte og veilede ansatte i barnehage og skole i arbeidet med å fremme og sikre et trygt og godt miljø i barnehage, skole og SFO, for å forebygge, avdekke og håndtere mistrivsel og krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Det er veiledere fra læringsmiljøsenteret ved universitetet i Stavanger som veileder barnehagene, både gjennom fysiske besøk men også via teams. Barnehagene har hatt ulike fokusområder avhengig av hva de har sett det har vært mest behov for i den enkelte barnehage.

  Prosjektet har hittil vært bra for barnehagene, de fleste har implementert mer systematisk observasjon gjennom hele barnehageåret, observasjoner som bl.a. kartlegger barns relasjonsnettverk i barnehagen. I motsetning til tidligere da man ikke gjennomførte like systematiske observasjoner av hele barnegruppa i barnehagen, og da heller ikke hadde samme grunnlag for vurdering av barnehagens læringsmiljø for det enkelte barn. Man har også gjennom prosjektet hatt søkelys på barn som ikke kommer til barnehagen, noe som er spesielt viktig for å prøve å forebygge skolefravær så tidlig som mulig. Samt at overgangen fra barnehage til skole føles tryggere for de fleste barn når man kjenner de barna man skal begynne på skolen med.

- ***Gievrras Giella modeallat*:** Til tross for at barnehagene er lokalisert i kjerneområdet for nordsamisk, må barnehagene jobbe hardt for at språket skal bevares og utvikles. Det er heller ikke alltid beste metode å bruke samme språkmodell som man bruker når man jobber for at barn skal tilegne seg majoritetsspråket, man må også kunne ta i bruk andre metoder og arbeidsformer. Opplevelser og ekskursjoner som bidrar til begrepslæring utenom hverdagsbegrepene, er derfor viktig bidrag for å utvikle det enkelte barns ordforråd og begrepsforståelse.

  For å forsterke dette ytterligere jobbes det også med Sterke språkmodeller i samarbeid med Samisk høyskole. Sterke språkmodeller er definert i forbindelse med Sametingets prosjekt *Sámi mánát ođđa searvelanjain* (Sámos). Fokus i arbeidet er å etablere modeller som bidrar til at alle barn skal lære seg samisk med utgangspunkt i den helhetlige barnegruppa. Noe som kan endres fra barnehageår til barnehageår avhengig av sammensetningen av barnas språklige kompetanse.

  Samarbeidet med samisk høyskole har vært bra og barnehagene sier de har hatt godt utbytte av prosjektet, det er derfor søkt om midler til å fortsette med prosjektet ytterligere et år.

8. Annet:

- ***Spesialpedagogikk***

  Vi har én ambulerende spesialpedagogiskressurs som jobber med barn som har vedtak om spesialpedagogisk hjelp. Men for å kunne jobbe mer effektivt med tidlig innsats, burde det være en spesialpedagog eller barnehagelærer med spesialpedagogikk i hver barnehage. Det ville kunne bidra til at man på et tidlig stadie avdekker og igangsetter tiltak uten av man nødvendigvis må gå via f.eks. PPT først, og i de tilfellene man uansett må kontakte PPT, så har man allerede prøvd ut hva som evt. ikke virker. Samt at det også vil kunne bidra til at noen færre blir oppdaget først når de begynner på skolen, som igjen vil kunne bidra til en bedre overgang fra barnehage til skole.

- ***Menn i barnehagen***

  I likhet med annet personell er det ikke lett å rekruttere menn til barnehagene, men vi har i dag to menn som jobber i hver sin kommunale barnehage. Som jo ikke er så mange i forhold til de 24 kvinnene som jobber i barnehagene.

- ***Spesialrom***

  Dagens kommunale barnehager mangler rom for å kunne f.eks. bearbeide skinn til sisti og holde på med grovsløyd. Det mangler også gode arbeidsrom for ansatte som skal gjøre planleggingsarbeid og/ eller gjennomføre foreldresamtaler og/eller andre mindre møter.

  Det er også begrenset med plass til å jobbe med større kreative prosjekter som ledd i å utvikle barnas kreative tenkning og skaperglede, i tråd med rammeplanens fagområde Kunst, kultur og kreativitet, eller når de skal eksperimenter med teknologi og naturfenomener.

- ***Møte- og samtalerom***

  De kommunale barnehagene er bygd da det ikke var samme behov og lovverk for barnehager som i dag, som bl.a. innebærer at det er lite tilrettelagt for foreldresamtaler/mindre møter og kontorarbeidsplass for pedagogene. Som betyr at man må bruke pauserom eller grupperom til møter og samtaler med foreldrene. Det er ikke alltid like gunstig av ulike årsaker.

Saksfremlegg

_x__ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2024/1375-12	Saksbehandler: Nikken Turi	Dato: 13.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
8/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
5/25	Kommunestyret	27.03.2025

KOMMUNALE AVGIFTER OG GEBYRER 2025 - RENOVASJON 140 L

Melding om vedtak sendes til:

- Legges ut på kommunens hjemmeside
- KOMTEK-ansvarlig (MOHH)

Det vises til:

- Kommunestyrets sak 72/24 – Kommunale avgifter og gebyrer 2025

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Kommunestyret vedtok kommunale avgifter og gebyrer for 2025 i sin sak 72/24 den 19.12.2024. I saken var avgiften for 140 liters avfallsdunk fjernet da det forelå opplysninger om at VEFAS skulle fase ut denne dunkstørrelsen.

Ved en misforståelse ble det antatt at dette ville skje allerede i 2025, noe som viste seg å ikke stemme. 140 liters avfallsdunk vil fortsatt eksistere i 2025.

Kommunestyret må derfor ta inn denne avgiften igjen i gebyrregulativet for 2025.

Vurdering:

Renovasjonsavgiften for 240 og 360 liters avfallsdunker ble økt med 10,10%. Det anbefales at avgiften for 140 liters dunk økes tilsvarende. For 2024 var avgiften for denne dunkstørrelsen kr 5 795 (inkl. mva.). En økning på 10,10% vil tilsi en avgift for 140 liters dunk på kr. 6 380 (inkl. mva.) i 2025.

Forslag til vedtak:

Renovasjonsavgiften for 140 liters avfallsdunk i 2025 settes til kr. 6 380 (inkl. mva.) med virkning fra 01.01.2025.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

Saksfremlegg

_x__ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2024/213-19	Saksbehandler: Sindre Murud	Dato: 28.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
9/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
3/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
6/25	Kommunestyret	27.03.2025

Budsjettregulering mars 2025 - teknisk enhet

Melding om vedtak sendes til:

Økonomisjefen
Teknisk enhet

Det vises til:

Vedlegg:

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Kommunedelplan for Máze
Det er tidligere satt av 1 000 000,- kroner til arbeidet med kommunedelplan for Máze. Midlene var feilaktig avsatt som investering. Dette var dessverre en feil beslutning da kommuneplanlegging er en driftsoppgave. Avsatte midler må derfor omdisponeres. Det viser seg også at 1 million kroner ikke er tilstrekkelig til å kjøre hele prosessen og det bes derfor ytterligere midler for å kunne fortsette arbeidet med kommunedelplanen i Máze.

Administrasjonen ber om inntil 1 000 000,- kroner til naturkartlegging og til skredfarevurdering i forbindelse med arbeidene til kommunedelplan for Maze. Administrasjonen hadde satt en budsjettramme på 580 000,- kroner på de nevnte utredningene. Kommunen har ikke fått inn tilbud i anbudet pga at kostnadsrammen er satt for

lavt. For at det skal være mulig å gå videre og få vedtatt en kommunedelplan med det settes av mer midler.
Gjenstående budsjett for 2024 var 720 000,- kroner. Det ble brukt 370 000,- kroner av disse midlene i 2024. Dvs si at det for 2025 gjenstår 350 000,- kroner som må hentes fra disposisjonsfondet for allerede vedtatte budsjettmidler.

For 2025 blir det totale budsjettbehovet på følgende:
Kr 1 000 000,- til naturkartlegging og til skredfarevurdering
Kr 350 000,- midler fra 2024 til 2025,
Kr 150 000,- Nye midler i 2025
Kr 1 500 000,- Totalt behov for driftsmidler i 2025

Reguleringsendring Hannomaras næringsområde KST 2/23
Det er tidligere vedtatt 300 000 kroner til arbeidet med Reguleringsendring Loankodievva boligfelt. Dette viser seg å være i minste laget. Etter dialog med konsulent på oppdraget er det ytterligere behov inntil 150 000 kroner for å fullføre arbeidet fram til vedtatt plan.

KBA1
På grunn av omfattende etterarbeid med hvordan vi skal få nedskalere KBA1, påløper det vesentlige kostnader som belastes driftsbudsjettet. Det anslås at behovet for midler til restarbeidet vil utgjøre inntil kr 100 000,-.

Renovering kommunal infiltrasjon – selvkost (Prosjektnummer 563204)
Budsjettregulering vedrørende Girunvarri infiltrasjon. I Girunvarri er det 2 stk kommunale infiltrasjonsanlegg. Den øverste er nå renovert, samt utvidet for fremtidig bruk. Infiltrasjonsanlegg nederst i Girunvarri må også totalrenoveres, da denne ikke fungerer tilfredsstillende pr i dag. Denne må tømmes flere ganger i året. Dette indikerer at anlegget har mistet sin funksjon. Det er tidligere (2018) innvilget kr 1.000.000,- til renoveringer av kommunale infiltrasjonsanlegg i kommunen. Å utbedre dette anlegget vil man anta å ha en kostnad på kr 1.000.000,- Dette i henhold til kostnader for anlegget som er renovert i Girunvarri i fjor.

Sikring av vannverk KST 2/23 – selvkost (Prosjektnummer 563201)
Budsjettregulering sikring av vannverk. Etter krav fra Mattilsynet angående sikring av vannverk er det gjort sikringstiltak ved alle kommunens vannverk. Det gjenstår noe arbeider for å sluttføre dette prosjektet. Det som gjenstår er bytte av låser og dører på trykkøkere, samt innbruddsalarmer, kameraovervåkning og skilting ved alle vannverk.
Man antar resterende arbeider vil beløpe seg kr 350.000,-.

Vurdering:
Alle ovenstående tiltak er nødvendig for at allerede påbegynte tiltak ikke skal stoppe opp. På selkostområdene vil opptaket av lån inngå i selvkostkalkylene.

Forslag til vedtak:

Kommunedelplan for Máze
Kommunestyret vedtar å sette av 1 500 000 kroner i driftsmidler til gjennomføringen av kommunedelplan for Máze. Midlene tas fra disposisjonsfondet.

KBA1
Kommunestyret vedtar å sette av 100 000 kroner i driftsmidler til å nedskalere KBA1. Midlene tas fra disposisjonsfondet.

Reguleringsendring Hannomaras næringsområde KST 2/23
Kommunestyret godkjenner en låneramme på inntil kr 150 000 til finansiering av egne investeringer, knyttet til å fullføre arbeidet med reguleringsendring Hannomaras næringsområde, jf kommunelovens § 14-15, første ledd.

Lånerammen dekkes enten ved omdisponering av ubrukte lånemidler eller ved opptak av lån. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er innmeldt i ROBEK. Dermed forutsetter et låneopptak godkjenning fra Statsforvalteren.»

Reguleringsendring Loankodievva boligfelt KST 2/23
Kommunestyret godkjenner en låneramme på inntil kr 150 000 til finansiering av egne investeringer, knyttet til å fullføre arbeidet med reguleringsendring Loankodievva boligfelt, jf kommunelovens § 14-15, første ledd.

Lånerammen dekkes enten ved omdisponering av ubrukte lånemidler eller ved opptak av lån. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er innmeldt i ROBEK. Dermed forutsetter et låneopptak godkjenning fra Statsforvalteren

Renovering kommunal infiltrasjon – selvkost (Prosjektnummer 563204)
Kommunestyret godkjenner en låneramme på inntil kr 1 000 000 til finansiering av egne investeringer, knyttet til å totalrenovere Infiltrasjonsanlegg nederst i Girunvarri., jf kommunelovens § 14-15, første ledd.

Lånerammen dekkes enten ved omdisponering av ubrukte lånemidler eller ved opptak av lån. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er innmeldt i ROBEK. Dermed forutsetter et låneopptak godkjenning fra Statsforvalteren

Sikring av vannverk KST 2/23 – selvkost (Prosjektnummer 563201)
Kommunestyret vedtar at det settes av inntil 350 000,- kroner til restarbeidet med sikring av kommunens vannverk

Kommunestyret godkjenner en låneramme på inntil kr 350 000 til finansiering av egne investeringer, knyttet til restarbeidet med sikring av kommunens vannverk, jf kommunelovens § 14-15, første ledd.

Lånerammen dekkes enten ved omdisponering av ubrukte lånemidler eller ved opptak av lån. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er innmeldt i ROBEK. Dermed forutsetter et låneopptak godkjenning fra Statsforvalteren

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

Saksfremlegg

_x__ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2025/87-3	Saksbehandler: Jan Even Hætta	Dato: 21.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
10/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
4/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
7/25	Kommunestyret	27.03.2025

Manglende ferdigattest, fullføring av gjenstående arbeider i rekkefølgekrav - GBN 3/128, Bredbuktnesveien 34

Melding om vedtak sendes til:

Teknisk

Det vises til:

2022/5120-8 Tiltaket mangler midlertidig brukstillatelse - GBN 3/1/28 - Kautokeino skole
2023/562-7 Ferdigattest - Ny skole - 3/128 - Bredbuktnesveien 34
2023/562-10 Tilbaketrekking av ferdigattest
2025/87-2 Midlertidig dispensasjon fra rekkefølgekrav - Midlertidig brukstillatelse

Vedlegg:

Tegning nødvendige tiltak KTK 1_500

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

For å kunne søke om ferdigattest for Kautokeino skole, er det nødvendig å fullføre visse gjenstående arbeider i henhold til rekkefølgekravene. Disse kravene er viktige for å sikre at skolen og området rundt oppfyller de nødvendige standardene for trafikksikkerhet og tilgjengelighet. Det gjenstår spesifikke tiltak som må gjennomføres før søknaden kan sendes inn

Gjenstående arbeid før det kan søkes om ferdigattest:

- Gatetun GT: Terskel/kantstein mellom kjørevei og gatetun skal ferdigstilles. Veien skal snevres inn med beplanting eller møblering.
- GS1-3: GS1 med nødvendig sideareal (grøntareal) skal opparbeides.
    - Sperring på GS-1 skal fjernes, gang/sykkelvei skal ferdigstilles med full bredde. GS3 utbedres med fast dekke. Vei stenges.

Sakshistorikk:

21.02.2023 - Kommunen innvilget midlertidig dispensasjon fra rekkefølgekravene i plan, og midlertidig brukstillatelse for Kautokeino skole. Varigheten på tillatelsen ble satt til skolestart 2023.

12.09.2023 – Ansvarlig søker sendte søknad om ferdigattest for tiltaket.

26.09.2023 – Kommunen innvilget ferdigattest som omsøkt.

28.10.2024 – I forbindelse med søknad om trafikksikkerhetstiltak ble det kjent at tiltak som nevnt i rekkefølgekrav 3.4 og 3.5 i reguleringsplan, ikke var gjennomført som planlagt.

13.11.2024 – Kommunen sendte brev til ansvarlig søker og ba om redegjørelse for forholdene.

14.11.2024 – Ansvarlig søker besvarte henvendelsen. At tiltakene ikke var ferdigstilt som planlagt, var ukjent for søker.

02.12.2024 – Kommunen trakk tilbake ferdigattesten av 26.09.2023 da denne ble gitt på feilaktig grunnlag. Det ble istedenfor gitt en midlertidig brukstillatelse med varighet frem til 31.01.2025, slik at søker skulle få muligheten til å søke om forlenget midlertidig dispensasjon fra rekkefølgekravene og forlenget midlertidig brukstillatelse.

20.01.2025 – Kommunen mottar søknad om forlengelse av midlertidig dispensasjon og brukstillatelse.

23.01.2025 Kautokeino kommune innvilger søknad om forlengelse av midlertidig brukstillatelse for Kautokeino skole. Brukstillatelsen har varighet til 01.09.2025.

Vurdering:

Det gjenstående arbeidet har blitt kostnadsestimert til 400 000 kroner. Disse midlene er nødvendig for å sikre at alle tiltakene blir gjennomført i henhold til rekkefølgekravene, slik at kommunen kan gå videre med søknaden om ferdigattest.
Arbeidene planlegges utført i løpet av sommeren 2025 for å sikre at søknaden om ferdigattest kan sendes inn før fristen 01.09.2025.

Det er essensielt å få gjennomført disse tiltakene og oppnå ferdigattest, da det gir betydelige konsekvenser av å ikke ha ferdigattest.

Forslag til vedtak:

Kommunestyret godkjenner en låneramme på inntil kr 400 000 til finansiering av egne investeringer, knyttet til gjenstående arbeider i rekkefølgekrav, jf kommunelovens § 14-15, første ledd.

Lånerammen dekkes enten ved omdisponering av ubrukte lånemidler eller ved opptak av lån. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er innmeldt i ROBEK. Dermed forutsetter et låneopptak godkjenning fra Statsforvalteren.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

3/1/83

SPERRING FJERNES
bredde 3m
ASFALTERES

ASFALTERES

SIDEFELT PLANTERES MED GRESS

3/422

3/423

3/136

3/218

3/155

3/424

3/257

3/224

VEI STENGES

ASFALTERES

SKILTES SOM
GANG/SYKKELVEI
kjøring til eiendommene tillat

3/131

VEI STENGT MED
STORE STEINER
(utført)

3/156

GATETUN

3/144

4,000

4,000

3/152

3/478

3/413

TEGNFORKLARING GATETUN

- Betong-møbler markerer innsnevring h.maks 0,5m (siktlinje)
- NY TERSKEL/markering i gate
- Gate/kryss snevres inn
- Skiltes som Gatetun-forslag til plassering

TILTAK GATETUN mm ved Kautokeino skole 20.01.2025

Saksfremlegg

_x__ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2022/3571-10	Saksbehandler: Jan Even Hætta	Dato: 24.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
11/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
5/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
8/25	Kommunestyret	27.03.2025

Ny driftsbase - gjenoppføring av bygg

Melding om vedtak sendes til:

Teknisk

Det vises til:

Forsikringsoppgjør fra Gjensidige forsikring
Skisseprosjekt med kostnadsoverslag

Vedlegg:

- Forsikringsoppgjør fra Gjensidige forsikring
- Skisseprosjekt med kostnadsoverslag

Habilitet:
Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

I oktober 2023 brant Avžžiluodda 15 som var tenkt som driftsbase for bygningsdrift. Forsikringsselskapet til kommunen har utbetalt 1 800 000kr i erstatning. Erstatningsbeløpet er oppad begrenset til 8 520 955 kr eks mva. hvis bygget gjenoppføres innen oktober 2028.

Kommunen har i januar 2025 fått utarbeidet et forenklet skisseprosjekt med kostnadsoverslag for et bygg med alle nødvendige fasiliteter og med det som anses som minimum lagerplass for å sikre effektiv drift. Bygget er dimensjonert for kun 15 ansatte da det er tatt høyde for fremtidig redusering av antall årsverk.

Prosjektet har en estimert kostnadsramme på 12 420 000 kr eks. mva. inklusive reserver for uforutsette utgifter som kan oppstå underveis i prosjektet.

Kommunestyret vedtok 16.12.2021, sak 79/21 å ta opp lån på kr 8 millioner til renovering av Ávžžiluodda 15. Dette lånet er ikke tatt opp siden arbeidet aldri ble påstartet. Det er derfor behov for et nytt vedtak om låneopptak til restbeløpet i finansieringen.

Plasseringen av bygget har blitt vurdert til eiendom 3/790, skolens gamle bussholdeplass.

Vurdering:

Lokasjonen er hensiktsmessig på grunn av sin nærhet til store kommunale bygg. Kommunen eier grunnen, noe som reduserer kostnader og administrative utfordringer. Videre er plasseringen i tråd med kommunale planer, noe som sikrer at prosjektet er i samsvar med kommunens langsiktige mål.

Bygningsdrift er i dag lokalisert i Bákteharji og opptar alle arealene i 2. etasje. Disse lokalene er ikke hensiktsmessige og dekker ikke behovene til bygningsdrift. Med et nytt bygg vil disse arealene også bli frigjort til andre formål.

Det bygges ett nytt bygg til driftsbase for Kautokeino kommune på foreslått eiendom, med en samlet kostnadsramme på 12 420 000kr eks mva.

Dette finansieres med det utbetalte erstatningsbeløpet på 1 800 000 kr som er avsatt på fond, restbeløpet i forsikringsoppgjøret som er på 6 720 955kr og lån på 3 900 000 kr

Forslag til vedtak:

Kautokeino kommune tar opp lån på inntil kr 3.9 millioner til finansiering av egne investeringer, knyttet til oppføring av driftsbase, jf kommunelovens § 14-15, første ledd.

Lånerammen dekkes enten ved omdisponering av ubrukte lånemidler eller ved opptak av lån. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er innmeldt i ROBEK. Dermed forutsetter et låneopptak godkjenning fra Statsforvalteren.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

22.08.2024

Avtale mellom

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune (org.nr. 945 475 056)

og

Gjensidige Forsikring ASA (org.nr. 995 568 217)

- **Avtale om oppgjør etter brann i næringsbygg 26.10.2023**
- **Àvzziluodda 15 - Gnr. 6, bnr. 1, fnr. 124, Kautokeino kommune (5430).**
- **Skadereferanse nr. 87689640,15**

1. Avtaleforutsetninger:

Avtalen forutsetter at samme eller tilsvarende bygning gjenreises på samme tomtegrunn, og til samme formål. Videre må verdier minst tilsvarende gjenanskaffelseskostnadene for å bringe bygningsmassen tilbake til samme eller tilsvarende stand tilbakeføres i bygningen for at hele erstatningsbeløpet skal komme til utbetaling. Det er tatt hensyn til mulige merutgifter som følge av påbud gitt fra offentlige myndigheter ved gjenoppføringen av bygningen.

Guovdageainnu Suohkan / Kautokeino kommune har full anledning til å omgjøre/ tilpasse/oppgradere bygningen etter egne ønsker, og forestår selv hele prosessen knyttet til gjenoppføringen.

Evt. ubenyttet del av erstatningen kan ikke kreves utbetalt fra forsikringsselskapet.

Avtalen forutsetter ferdigstillelse av gjenoppføringsarbeidene innen 5 år fra skadetidspunktet – d.v.s. innen 16.10.2028.

2. Erstatning ved oppføring av ny bygning:

I erstatningsbeløpet inngår alle utgifter til adkomst, byggeledelse, arkitekt, prosjektering, kostnader for evt. offentlige meldinger dersom påkrevd (byggemelding) inkl. nødvendige avgifter og gebyrer, alle utgifter til rekonstruksjon av bygningen, nødvendig rigging, stillaser, lys, varme, byggrengjøring, transport, deponiavgifter samt alle entreprenørsidens utgifter til rigg, drift og øvrige relevante byggeplassutgifter i h.h.t. Norske Standard og gjeldene avtaleregler mellom tiltakshaver/byggherre og entreprenører.

Erstatningsbeløpet, inkl. kjente offentlige påbud, er oppad begrenset til **NOK 8 520 955**, ekskl. m.v.a.

Evt. latente, offentlige påbud som forelå allerede før skaden erstattes ikke.

3. Erstatning uten gjenoppføring av ny bygning:

Erstatningen er begrenset til nedgangen i bygningenes markedsverdi (økonomiske verdi) umiddelbart før skaden, **NOK 1 800 000**. Beløpet er avgiftsfritt.

4. Panteheftelser:

Avtalen forutsetter at eiendommen er fri for pengeheftelser.

5. Utbetaling:

Når undertegnet avtale samt aksept fra evt. panthavere foreligger, utbetales omgående nedgangen i bygningenes markedsverdi, **NOK 1 800 000**.

Etter at verdier tilsvarende markedsverdien er tilført ny bygning, utbetales overskytende erstatning i takt med at nye verdier tilføres byggeprosjektet.

Evt. ubenyttet del av erstatningen kan ikke kreves utbetalt fra forsikringsselskapet.

Avtalt egenandel, **NOK 50 000**, trekkes i skadeoppgjøret.

6. Husleietap:

Pr. avtaledato er det ikke dokumentert å ha oppstått noe husleietap på eiers/ sikredes hånd.

7. Prisstigning:

Evt. prisstigning innenfor en normal reparasjonstid (17 måneder) erstattes ut fra en gjennomsnittsbetraktning av byggekostnadsindeksen (utarbeidet av SSB). Indeksen for perioden f.o.m. 11/2023 t.o.m. 03/2025 legges til grunn. Ved evt. tidligere ferdigstillelse benyttes den faktiske gjenoppføringstiden.

Prisstigningen utbetales etter ferdigstillelse av bygningen.

8. Generelt:

For det som ikke er omtalt i punktene 1-7 gjelder forsikringsvilkårene.

For Guovdageainnu Suohkan
Kautokeino kommune

Kautokeino 29/9-24 Sindre Murud
Sted/dato Øystein Akre
Sindre Murud

Guovdageainnu Suohkan
Kautokeino Kommune

For Gjensidige Forsikring ASA

Oslo, 22.08.2024
Sted/dato Hans Holtet

Gjensidige

perspektivskisser

Beskrivelse forenklet skisseprosjekt med kostnadsoverslag

Tiltakshaver:
Kautokeino kommune

28. januar 2025

Verte
landskap - arkitektur

INNHOLD: Side:

TILTAKSHAVER OG KONSULENT 3

SAMMENDRAG OG FORUTSETNINGER 3

GENERELLE FORHOLD 3

BYGNINGSBESKRIVELSE 4

1 FELLESKOSTNADER 4

2 BYGNING 4

3 VVS INSTALLASJONER 5

4 ELKRAFTINSTALLASJONER 6

5 EKOM OG AUTOMATISERING 6

7 UTOMHUSANLEGG 6

8 GENERELLE KOSTNADER 6

9 KOSTNADSOVERSLAG 7

TILTAKSHAVER OG KONSULENT

Tiltakshaver:

Kautokeino kommune
v/ Jan Even Hætta
jan.even.hatta@kautokeino.kommune.no
tlf: 456 75 227

Prosjektering:

Hinnstein AS

PGL: Lise S Kristiansen
Lise.Kristiansen@hinnstein.no
Mob: 454 04 736

Verte landskap og arkitektur as:

ARK: Kerstin Pirskanen
Kerstin@verte.no
Mob: 916 51 830

SAMMENDRAG OG FORUTSETNINGER

Verte landskap og arkitektur AS er engasjert som underleverandør for Hinnstein AS og bidrar med ytelser som gjelder arkitektfaget for prosjekter som skal utarbeides/utvikles i forbindelse med rammeavtalen mellom Kautokeino kommune og Hinnstein AS.
I den sammenhengen skal det utredes ett nytt driftsbygg for vaktmestere og renholdspersonell sentralt i Kautokeino. Dette dokumentet omhandler beskrivelse av forutsetninger og planlagte tiltak samt kostnadsoverslag for skissert løsning. Det vises i den sammenhengen til vedlagte plan-, snitt- og fasadetegninger samt skisse for situasjonsplan.

Planlagt bebyggelse rommer administrative funksjoner med tilhørende garderobeanlegg så vel som lager for renhold og bygningsdrift samt garasje. Bygget er dimensjonert for 15 ansatte. Planløsningen ble underveis i prosessen tilpasset i henhold til tilbakemelding fra brukergruppen.

Arealer som er lagt til grunn for skisseprosjektet samt kostnadsoverslag er BYA på ca. 349m^2 inklusive carport. Oppvarmet bruksareal er ca. 293m^2.

GENERELLE FORHOLD

Forenklet skisseprosjektet er planlagt i henhold til gjeldene regelverk TEK 17. Det benyttes godkjente materialer og preaksepterte løsninger.

Universell utforming

Prosjektet skal ivareta krav om universell utforming i henhold til TEK 17. Skissert løsning utføres på ett plan. Det er derfor ikke behov for heis. Garderobeanlegg, kontor og personalrom er dimensjonerte slik at alle funksjoner kan betjenes også fra personer i rullestol. Atkomst til bygget planlegges tilgjengelig for alle. Kontrastmerking og fargesetting ivaretas i neste fase dersom prosjektet blir realisert.

Lyd og akustikk

Det legges til grunn at tiltaket tilfredsstiller NS 8175:2012 lydklasse C i henhold til byggteknisk forskrift.
NS-en definerer hvilke lydkrav som er gjeldende for forskjellige rom, i dette prosjektet tas det utgangspunkt i krav for kontorbygninger.

Energi
Nybygget oppføres i henhold til TEK 17. Oppvarmingskilde er ikke bestemt per dags dato. Det legges litt marginal i kostnadsoverslaget for å kunne vurdere forskjellige løsninger i neste fase.

Brann- og risikoklasse
Bygget havner i risikoklasse 2 (kontor) og brannklasse 1 med en tellende etasje.

BYGNINGSBESKRIVELSE

1 FELLESKOSTNADER
Det medtas i kostnadsberegningen normale rigg og drift ytelser.
Dessuten er det medtatt entrepriseadministrasjon inklusive prosjektering, prøvedrift og FDV-dokumentasjon.

2 BYGNING

21 Grunn og fundamenter
Bygget planlegges med utstøpte banketter og punktfundamenter (carport) som legges på godt komprimerte og telesikre masser. Bygget markisoleres.

22 Bæresystemer
Yttervegger skal benyttes som opplegg for taksperrer. Konstruksjon rundt carport utføres med søyle- /bjelkekonstruksjon i limtreprodukter, tilpasset miljøet de skal stå i.

23 Yttervegger
Yttervegger skal etableres med preaksepterte løsninger og i henhold til energikrav i bygget. Yttervegger er planlagt som bærende bindingsverksvegger (198mm). Overdekninger og tilhørende opplegg for dører/vinduer/porter inngår. På innsiden av stenderverket monteres inntrukket dampsperre samt isolert påforing (48mm). Innvendig monteres platekledning. På utsiden av det isolerte stenderverket monteres vindsperre av GU-plater, vertikale lekter samt horisontale trekledning.
Yttervegger rundt carport utføres med trespiler. Det henvises i den sammenhengen til vedlagte fasadetegninger.
Vinduer planlegges i tre med aluminiumskledning utvendig (mantling). Vinduer skal ha u-verdi 0,8 eller bedre. Ytterdører leveres i tre med malte overflater og u-verdi minst 1,0 W/m^2K. Balkongdør i personalrommet leveres som glassdør.
Porter utføres som automatiske leddheisporter i stål.

24 Innervegger
Alle innervegger, gjennomføringer og overgangsdetaljer skal oppfylle gjeldene lyd- og brannkrav. Øvrige innervegger dimensjoneres i forhold til styrke og stivhet og bygges som isolerte lettvegger med påmontert kledning. Innervegg i akse B (B-) utføres ved behov som bærende innervegg. Endelig overflatebehandling avgjøres i neste fase. Valgte kledningstyper skal være robuste og tåle forventet bruk. Noen vegger kontrastmales. Omfang og farge bestemmes senere.
Innerdører leveres som massivdører i tre med laminatoverflate. Karmer, foringer og listverk i malt utførelse. Det skal legges til rette for terskelfrie overganger i størst mulig grad. Alle dører uten brann- og/eller lydkrav er uten terskel eller med lav metallist hvor det er endring i gulvbehandling. Dører med brann- og/eller lydkrav må ha rullestolvennlige terskler. Alle dører leveres med lås- og beslag, vridere og håndtak i rustfritt stål.

25 Dekker
I nybygget etableres det gulv på grunn av armert stålglattet betong med isolasjon i henhold til energikrav. Radonmembran i gulv på grunn. Gulvet fugeinndeles i hensiktsmessige flater for å unngå riss. Inndelingen tilpasses plassering av innvendige vegger.
Foran hovedinngang støpes det grube med bunn i betong for varmeforsinket fotskraperist. Avløp til grunnen i bunn av grube. Betongkant rundt. Størrelse ca 1,5x1,2m.

Der det er sluk skal det være fall mot sluk i henhold til TEK 17 og våtromsnormen.

Ferdig gulvoverflate utføres med belegg, vinyl i forbindelse med våtrom og linoleum i kontorlokalene. Vinylbelegg avsluttes med oppbrett mot vegg, linoleum med gulvlister i lakkert eik. Gulv i garasje samt lagerrom beregnes for innkjøring med bil, overflate i stålglattet betong.

Det medtas nedhengt systemhimling i forbindelse med kontorlokalene for å skjule tekniske føringer. I gang, personalrom og kontor systemhimling med lydklasse A for forbedring av romakustikk. Himling i BK, WC-er og dusj skal tåle fukt og utføres som hygienehimling. Garasje, teknisk rom og lager kan ha synlige tekniske anlegg uten nedhengt systemhimling. Himlingshøyde i arbeidsrom skal være minst 2,7m, i gang og WC-er minst 2,4m.

26 Yttertak
Takkonstruksjon utformes som pulttak med sperrekonstruksjon i tre. Innvendig vegg i akse C (C+) kan ved behov utføres som bærevegg for opplegg til takkonstruksjon. Taket isoleres mellom sperrene.
Yttertak med takpapp/ -folie utføres som luftet konstruksjon. Høyde på sløyfer og lekter må tilpasses takfall, lengde på taket og lokale forhold. Taktekning i mørk utførelse. Det monteres takrenner med overligger og utvendige nedløp i aluminium. Farge bestemmes senere. Alle beslag medtas i valgfri RAL-farge.
Innvendig himling med platekledning.

27 Fast inventar
Det medtas kjøkkeninnredning i forbindelse med personalrom som vist på plantegning. Innredning omfatter oppvaskmaskin, underskap med nedfelt underlimt vask i rustfritt stål, skuffeseksjon med 4 skuffer samt kjøleskap med frysedel i 90cm høyde. Det medtas benkeplate i hele kjøkkens bredde. Overskap over hele bredde, samlet 3m. Alle overskap skal ha minst en hylleplate. Overflater skal være i høytrykkslaminat.
Benkeplate med avrundet kantlist i samme farge. Dør- og skuffhåndtak i rustfritt stål.
Leveres med sokkelplate i samme farge som kjøkkeninnredning ellers.

Det medtas garderobeskap av type Z-skap for begge garderober. Bredde 400mm. Det leveres 4 dobbelskap til hver garderobe, dvs samlet 16 garderobeplasser. På motsatt side leveres det sittebenk i tre til begge garderober, samlet bredde 1,6m. Det medtas dessuten knagger samt sko- og hattehylle i forbindelse med vindfang for oppheng av uteklær.

Såpedispenser, toalettrullholder, søppelbeholder samt speil over servant er medtatt for alle WC-er.

3 VVS INSTALLASJONER

31 Sanitær
Det skal installeres ett komplett nytt sanitæranlegg som dekker alle sanitærinstallasjoner som angitt på plantegning. Det avsettes vann og avløp der dette fremkommer av tegninger. Det skal utføres branntetting av alle gjennomføringer i branncellebegrensende konstruksjoner ved bruk av klassifisert metode og materiale.
Sanitæranlegg tilknyttes offentlige ledninger og tilpasses mot utvendige eksisterende VA anlegg. Det medtas utvendig spylekran som vist på plantegning.

Det skal benyttes standard, hvitt sanitærutstyr av anerkjent fabrikat. Toaletter utføres som gulvstående modell i hvitt porselen, to spylevalg. Servanter i hvit utførelse med solide ettgreps-batterier med temperatursperre. Utslagsvask med bøtterist i forbindelse med bøttekott utføres i rustfritt stål. Dusjarmatur skal være trykkstyrt og ergonomisk utformet, med temperatursperre. Gulvsluk i rustfritt stål, omfang som vist på plantegning.

36 Ventilasjon
Ventilasjonsanlegg dimensjoneres iht TEK 17. Ventilasjonsaggregat plasseres i teknisk rom. Luftinntak /-avkast gjennom yttervegg eller over tak. Lyddempere monteres i

kanalnett i den utstrekning som er nødvendig for å overholde gjeldene lydkrav for kontorbygninger.

4 ELKRAFTINSTALLASJONER

40 EL-kraft generelt

Alle elektroniske anlegg dimensjoneres i henhold til byggteknisk forskrift. Det skal i utgangspunkt benyttes skjulte installasjoner i bygget. Rør i grunnen legges for elbilladere i forbindelse med parkeringsplasser. Nødvendig brann- og lydtetting skal oppfylle krav til vegg eller dekke det gjelder.

Inntakskabler legges i grunn til hovedfordeling som plasseres i forbindelse med teknisk rom. Kursopplegg utføres i hovedsak som skjult anlegg.

Lysanlegget skal utføres iht gjeldene forskrifter samt krav til universell utforming.

5 EKOM OG AUTOMATISERING

50 Ekom, generelt

Alle tele- og automatiseringsanlegg skal utføres i samsvar med gjeldene offentlige forskrifter og bestemmelser, og i samråd med statlige myndigheter. Det medtas komplett tele- og automatiseringsanlegg ferdig montert og i driftsmessig god stand.

7 UTOMHUSANLEGG

Det er medtatt afalteringsarbeider i den omfang som vist på situasjonsplan. Det etableres ny avkjørsel fra Bredbuktnesveien. Det er inntil videre avsatt 8 parkeringsplasser i tillegg til 3 parkeringsplasser i forbindelse med carport/garasje. Lagerrom legges til rette for innkjøring med bil. Manøvreringsareal mellom bygningen og parkeringsplasser asfalteres. Nødvendig terrenginngrep inngår. Store terrenginngrep er ikke inkludert i kostnadsoverslaget. Det forutsettes at nybygg etableres på forholdsvis flat tomt.

8 GENERELLE KOSTNADER

Her er medtatt prosjekteringskostnader.

9 KOSTNADSOVERSLAG

Ny driftsbase Kautokeino

BRA (kun oppvarmet) ca. 293 m²
BYA (inkl. Carport) ca. 349m²

1	Felleskostnader		980.000,-
2	Bygning		4.970.000,-
	21 Grunn og fundamenter	880.000,-	
	22 Bæresystemer	40.000,-	
	23 Yttervegger	1.150.000,-	
	24 Innervegger	760.000,-	
	25 Dekker	800.000,-	
	26 Yttertak	1.150.000,-	
	27 Fast inventar	190.000,-	
3	VVS installasjoner		1.200.000,-
4	Elkraft installasjoner		650.000,-
5	Tele og automatiseringsanlegg		350.000,-
HUSKOSTNADER	**(sum 1-2)**		**8.150.000,-**
7	Utomhus		150.000,-
ENTREPRISE KOSTNADER	**(sum 1-7)**		**8.300.000,-**
8	Generelle kostnader		900.000,-
PROSJEKTKOSTNADER	**(sum 1-8)**		**9.200.000,-**
9	MVA 25%		2.300.000,-
PROSJEKTKOSTNADER INKL MVA			**11.500.000,-**
	Marginer og reserver (20%)		2.300.000,-
KOSTNADSRAMME			**13.800.000,-**

Noter:
- Kostnadsoverslaget er basert på et overordnet skisseprosjekt
- Det er ikke kalkulert inn prisstigning i kostnadsberegningen.
- Det er ved kostnadsberegningen benyttet priser fra andre sammenlignbare prosjekter samt fra Norsk prisbok.
-Marginer og reserver er her beregnet med 20% av prosjektkostnader.

Saksfremlegg

___ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2022/2155-44	Saksbehandler: Ragna Vråberg	Dato: 17.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
9/25	Formannskapet	19.02.2025
12/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
6/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
9/25	Kommunestyret	27.03.2025

Sluttbehandling av plansak 2022/2155 - FB2 Biggeskaidi og FB3 Habatjavri

Melding om vedtak sendes til:

Berørte parter
Naboer

Det vises til:

Reguleringsplaner FB2 Biggeskaidi og FB3 Habatjavri – Spredt fritidsbebyggelse

Vedlegg:

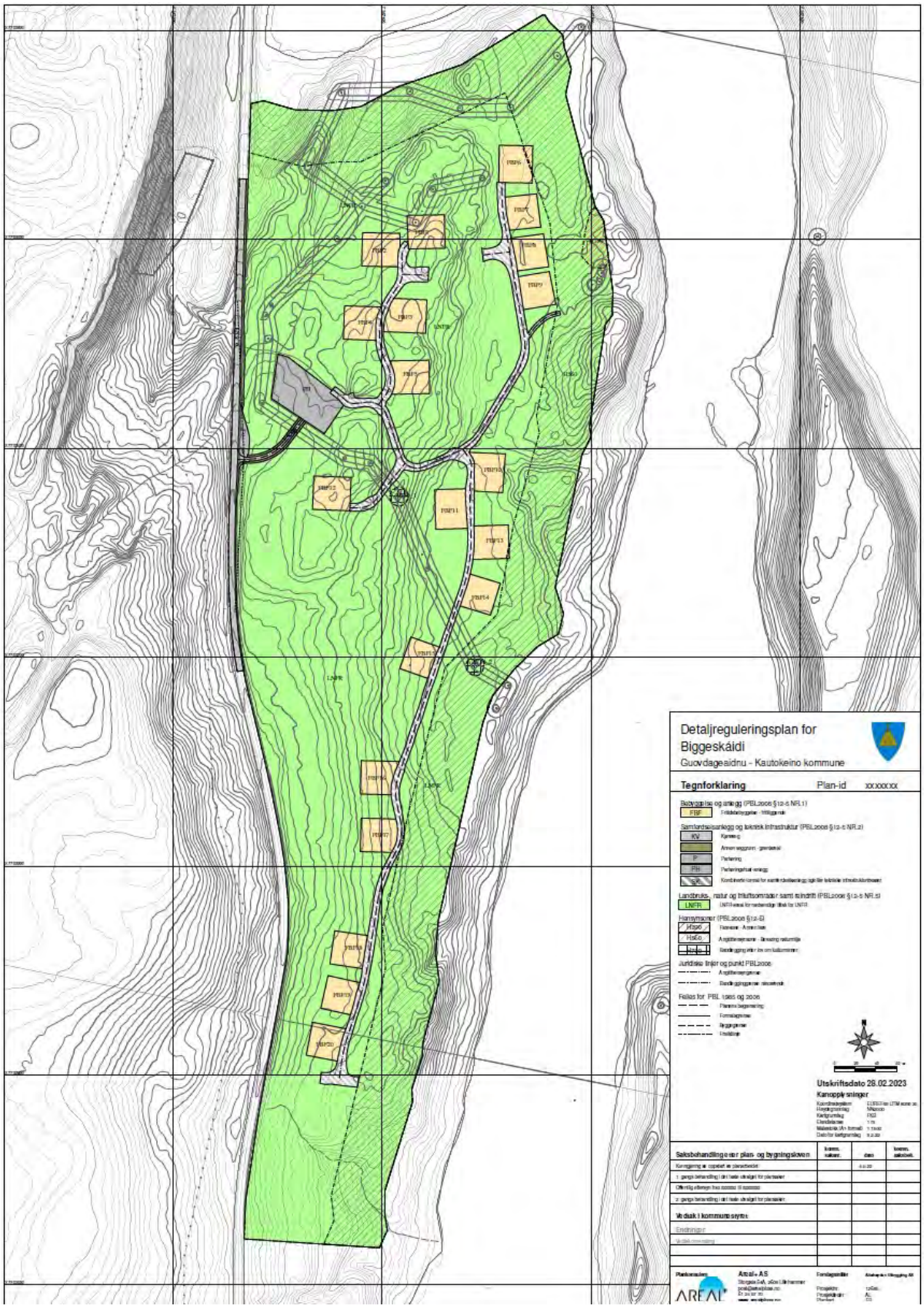
1Planbeskrivelse planid 2023001 - FB2 - Biggeskáidi
2Reguleringsbestemmelser FB2 Biggesskáidi 22.03.2024
3Plankart -planid 2023001 FB2 - Biggeskáidi
4Planbeskrivelse planid 2023002 FB3 Hábatjavri
5Reguleringsbestemmelser FB3 Hábatjavri 22.03.2024
6Plankart Habatjavri 22.03.2024

Habilitet:

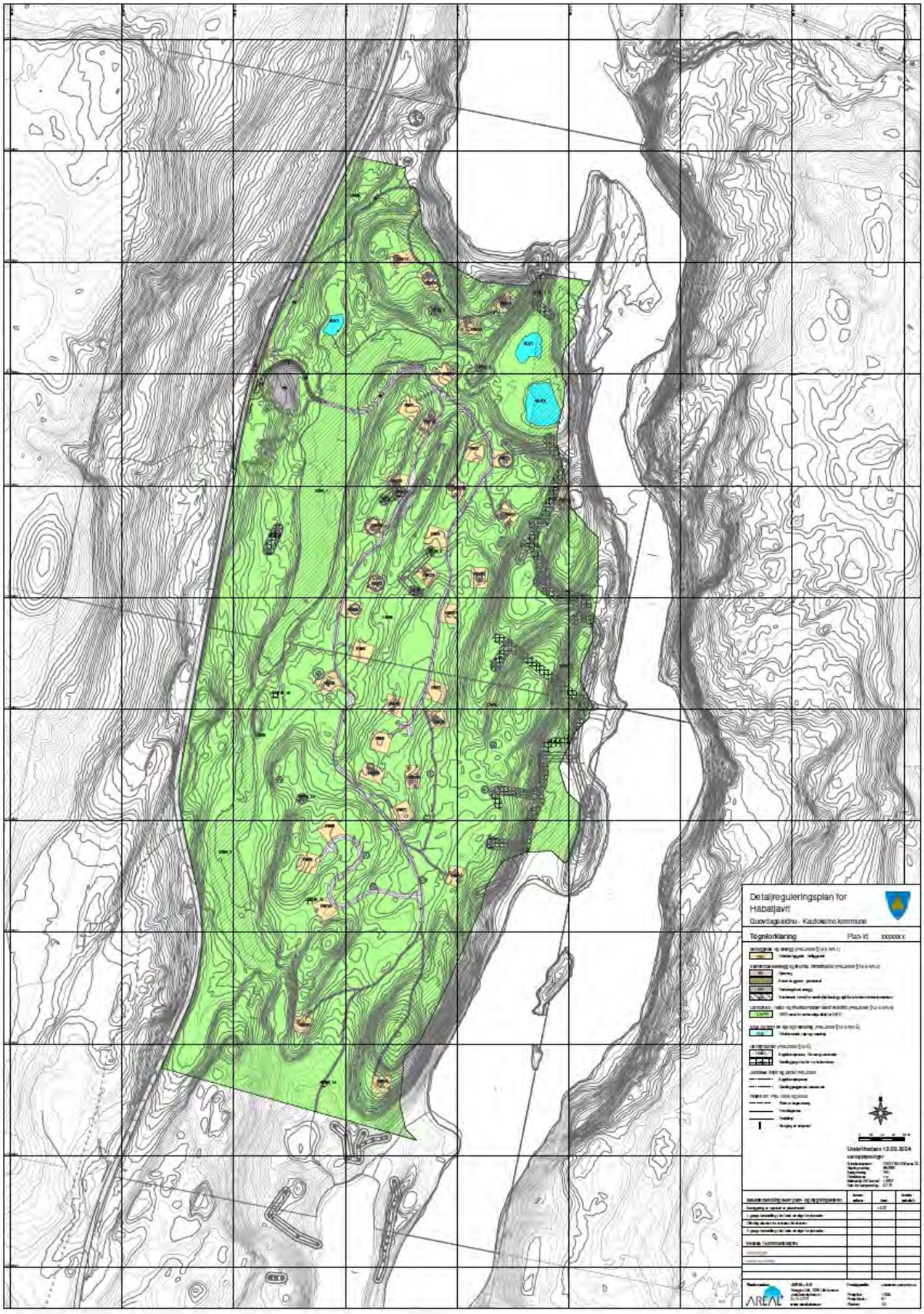
Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Kautokeino kommune har i samarbeid med Areal+ AS ferdigstilt planforslagene for FB2 Biggeskaidi og FB3 Habatjavri. Det legges til rette for 20 fritidsboliger på FB2 Biggeskaidi og 10 fritidsboliger på FB3 Habatjavri.
Planforslagene fremmes nå til sluttbehandling.

Figur 1: FB2 Biggeskaidi – Hele planområdet.

Figur 2: FB3 Habatjavri – Hele planområdet.

Høring og merknader:

Under offentlig ettersyn kom det inn til sammen 16 høringsuttalelser. En oppsummering av innkomne uttalelser med kommentar fra administrasjonen er gjengitt i Planbeskrivelsens vedlegg. 2. innspill fra sektormyndighetene har bidratt til en del mindre endringer/justeringer av planforslagene. Disse er beskrevet lenger ned i denne saksutredningen. Siden Mattilsynet og Statsforvalter har fremmet innsigelse til planforslagene, jf. under, må disse frafalles før kommunens planvedtak blir rettskraftig. Om det ikke kommer til enighet mellom kommunen og Statsforvalter (mekling), må kommunen enten etterkomme innsigelsene, eller overlate avgjørelse av arealkonflikten til Kommunal- og distriktsdepartementet.

Innspill fra Sametinget/Fylkeskommunen
«Det ser ut til at planene er i konflikt med automatisk fredede kulturminner, og vi ber om utsatthøringsfrist 04.10.2023, jf. Kml. § 9 andre ledd.» Derfor ble høringsfristen utsatt til 04.10.2023. Sametinget var på befaring i områdene og det ble funnet automatisk fredede samiske kulturminner i begge planområdene. For området FB2 Biggeskaidi gjelder Askeladden ID 294562 árran. For FB3 Habatjavri gjelder Askeladden ID 294554 gammeltuft, Askeladden ID 290671 gammeltuft, Askeladden ID 290686 árran, samt Askeladden ID 294549 árran. Kulturminnene synliggjøres i plankart med hensynssoner og med tilhørende bestemmelser som verner disse i planbeskrivelsen slik at de ikke kommer til skade eller blir skjemmet.

Innsigelse Mattilsynet
«Til planene for Biggeskáidi og Hábatjávri fremmer Mattilsynet innsigelse fordi vi mener løsningen for drikkevann ikke er tilstrekkelig avklart. Vi viser til pbl § 3-1 bokstav i), som sier at planer skal legge til rette for helhetlig forvaltning av vannets kretsløp, med nødvendig infrastruktur. Reguleringsplanen må derfor etter vår oppfatning inneholde en gjennomarbeidet plan for etablering av vannforsyning og håndtering av utslipp, slik at vi som sektormyndighet kan vurdere hvordan bestemmelsene i drikkevannsforskriften er ment ivaretatt. Vi vurderer at reguleringsplanene for Biggeskáidi og Hábatjávri ikke bidrar til å sikre langsiktige fellesløsninger, mangler de nødvendige bindende bestemmelsene som underbygger slike fellesløsninger og har ingen tydelig organisering av drift og ansvar av vannforsyningene.»

Innsigelse Statsforvalter
«Mattilsynet reiser innsigelse til planen på grunn av uklare eierforhold og løsninger for vannforsyningen, samt manglende rekkefølgebestemmelser. Innsigelsen er velbegrunnet, og det er ikke aktuelt for Statsforvalteren å avskjære innsigelsen.»

Kautokeino kommune vurderer det samme som Mattilsynet at reguleringsplanene for Biggeskáidi og Hábatjávri ikke bidrar til å sikre langsiktige fellesløsninger, mangler de nødvendige bindende bestemmelsene som underbygger slike fellesløsninger og har ingen tydelig organisering av drift og ansvar av vannforsyningene. I planforslagene som ble sendt til kommunen 16.01.2024, så er det en løsning som ikke tar for seg innlagt vann i planområdet. Siden det ikke skal legges til rette for vann og avløp i området, skal det forankres i bestemmelsene.

Planbestemmelser for Biggeskaidi og for Habatjavri:
Planbestemmelse § 3.2 tas bort.
Ordlyden i Planbestemmelse § 4.10 tas bort. Ny ordlyd i § 4.10 for både Habatjavri og for Biggeskaidi:
- Det tillates ikke vann og avløp i planområdet
- Som doløsning tillates biodo, eller utedo der grunnforholdene ligger til rette for dette

Mattilsynet trekker innsigelser
Mattilsynet trekker innsigelser til planer for FB2 Biggeskaidi og FB3 Habatjavri etter endret planbestemmelse for området.

Gjeldene planstatus
Det er ingen eksisterende planer i planområdene.

Vurdering:

Forholdet til overordnet plan og forskrift om konsekvensutredning (KU)
I kommuneplanens arealdel for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er de aktuelle områdene lagt ut til framtidig fritidsbebyggelse. Planinitiativene er derfor i tråd med kommuneplanens arealdel. Planarbeidet utløser ikke krav om planprogram eller konsekvensutredning.

Planforslagene FB2 Biggeskaidi og FB3 Habatjavri
Konsulentfirmaet Areal+, har på vegne av Altahøyden utbygging AS, utarbeidet planforslag både for reguleringsplan for FB2 Biggeskaidi og for FB3 Habatjavri. Formålet med planene er å regulere et område for frittliggende fritidsbebyggelse. Det er utarbeidet to planforslag til to forskjellige reguleringsplaner.

Det ene området er FB2 Biggeskaidi – 20 fritidsboliger.
Det andre området er FB3 Habatjavri – 10 fritidsboliger.

Planforslagenes arealformål:

Bebyggelse og anlegg (PBL § 12-5 nr. 1)
Fritidsbebyggelse (BFF)
Turveg (TV)

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 12-5 nr. 2)
Veg (SVK)
Annen veggrunn – Grøntareal

Landbruks-, natur- og friluftsformål (PBL § 12-5 nr.5)
Landbruks-, natur- og friluftsformål (LNF)

Hensynssoner (PBL § 12-6):
Sikringssone – område for grunnvannsforsyning
Angitt hensynssone – Bevaring naturmiljø
Båndlegging etter lov om kulturminne

Planbestemmelsene har båndlegging:
6.2 Båndlegging etter lov om kulturminne H730
Kulturminnene H730_1 – H730_12 er automatisk fredet etter kulturminnelovens § 4. Det samme er en sikringssone i et 5 meters bredt belte fra kulturminnenes ytterkant jfr. kulturminnelovens § 6.

Inngrep i grunnen eller andre tiltak som kan virke inn på det automatisk fredete kulturminnet innenfor hensynssone H730 er ikke tillatt uten etter dispensasjon fra kulturminneloven. Søknad skal sendes regional kulturminneforvaltning i god tid før arbeidet er planlagt igangsatt.

Planbestemmelsene har hensynssoner:

6.3 Bevaring naturmiljø H560_1

Hensynsonen omfatter myr. Innenfor hensynssonen skal det ikke gjennomføres tiltak eller terrenginngrep.

6.4 Bevaring naturmiljø H560_2

Hensynssonen omfatter kantsonen langs den verna Guovdageaineatnu/ Kautokeinoelva. Alta-Kautokeinovassdraget II (Vedtatt 1980).
Innenfor hensynssonen skal det ikke gjennomføres tiltak eller terrenginngrep.

ROS-analyser

Alt i alt er risiko og sårbarhet i planområdet stort sett knytta til tilgang til nødetater, skogbrannfare og overvann/flom i bekker. *Ros analysen* gir detaljerte vurderinger og et sett anbefalinger som bør inkluderes i planforslaget for å kunne ta vare på sikkerheten for tiltak i og rundt planområdet i henhold til TEK 17. Dersom planforslaget utformes i samsvar med anbefalingene vil risikoen i planområdet bli lik som eller til og med lavere enn den er i dag.

Risikoreduserende tiltak

Prosjektere avløpsanlegg sammen med reguleringsplan:

- Det er lagt inn bestemmelser om håndtering av avløp.

Turdrag med tilstrekkelig kvalitet for å kunne kjøre på:

- Det er regulert inn ny turdragtrase med tilstrekkelig bredde.

Gode siktsoner, samt vedlikehold av sikt soner:

- Siktsoner er regulert inn i reguleringsplanene.

Fordrøyning/lokal overvannshåndtering:

- Tiltak for å sikre byggeområder er kartfestet i plankart og det er lagt inn bestemmelser flom og overvannshåndtering.
- Det er utarbeidet flom- og overvanns håndteringsplan for planområdene.

Tilstrekkelig kapasitet for slukkevann:

- Oppfølging av kommunen for å tilse at det er tilstrekkelig med brannvann.

Økonomiske konsekvenser

Regulering og utbygging av FB2 Biggeskaidi og FB3 Habatjavri har økonomiske konsekvenser for kommunen. Kommunen har kostnader med å få utarbeidet selve reguleringsplanen. Etter at reguleringsplanen (eventuelt) er vedtatt, vil kommunen ha kostnader med prosjektering av infrastruktur, som veier, vann-/avløps-/overvannsledninger, strøm- og fibertilknytninger og evt annet. Selve utbyggingen av infrastrukturen vil påføre kommunen den største kostnaden. En annen kostnad som vil kunne være aktuell, er kostnader knyttet til eventuell byggeledelse i utbyggingstiden.

Tidsplan og gjennomføring av planen

Altahøyden AS har søkt om opsjon for utvikling av eiendom tilhørende reguleringsplanforslagene FB2 Biggeskaidi og FB3 Habatjavri. Hvis planforslagene blir vedtatt kan tiltakshaver gå i gang i med utbygging av områdene i løpet av 2025-2026.

Vurdering etter naturmangfoldloven
Planområdet omfatter myr og vernet elv, Kautokeinoelva. Disse har hensynssoner i plankart og er lovpålagt i planbestemmelser. Innenfor hensynssonen skal det ikke gjennomføres tiltak eller terrenginngrep. Utover dette er det ikke utnyttbare naturressurser annet enn skog og beiteareal. Miljødirektoratets naturbase og Artsdatabankens karttjeneste er konferert og det finnes ikke funnopplysninger av betydning i planområdet. Kunnskapsgrunnlaget i saken anses for godt og oppfylt, jf. naturmangfoldloven (nml.) § 8 om kunnskapsprinsippet.
Det er en viss fare for at utbyggingen vil berøre naturmangfold i form av plantelivet negativt. Området vurderes likevel ikke å være av vesentlig verdi for naturmangfoldet lokalt. Det vurderes ut fra at kunnskapsgrunnlaget i saken er godt, at naturmangfoldlovens §§ 9-12 ikke kommer til anvendelse.

Konklusjon:
Planforslaget har blitt oppdatert for å ivareta innspill og innsigelsen som har kommet inn ved offentlig ettersyn. Planadministrasjonen anser at planforslaget er godt gjennomarbeidet og kan sluttbehandles. Formålet med planene er å detaljregulere FB2 og FB3 i kommuneplan for Kautokeino til frittliggende fritidsbebyggelse, hvor målet er å utvikle området til en populær fritidsdestinasjon med fjell og friluftsliv som viktige kvaliteter. Det kommer til å gi positive ringvirkninger for Kautokeino kommune. Planadministrasjonen vil etter en helhetlig vurdering anbefale at reguleringsplanene for FB2 Biggeskaidi og FB3 Habatjavri vedtas henholdt til PBLs. § 12-12.

Forslag til vedtak:
Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-12 vedtas reguleringsplanene for FB2 Biggeskaidi og FB3 Habatjavri, bestående av plankart, bestemmelser og planbeskrivelse, datert 03.03.2023.

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPET - 19.02.2025

Saken ble tatt vekk fra sakslisten, da saken skal behandles av kommunestyret.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

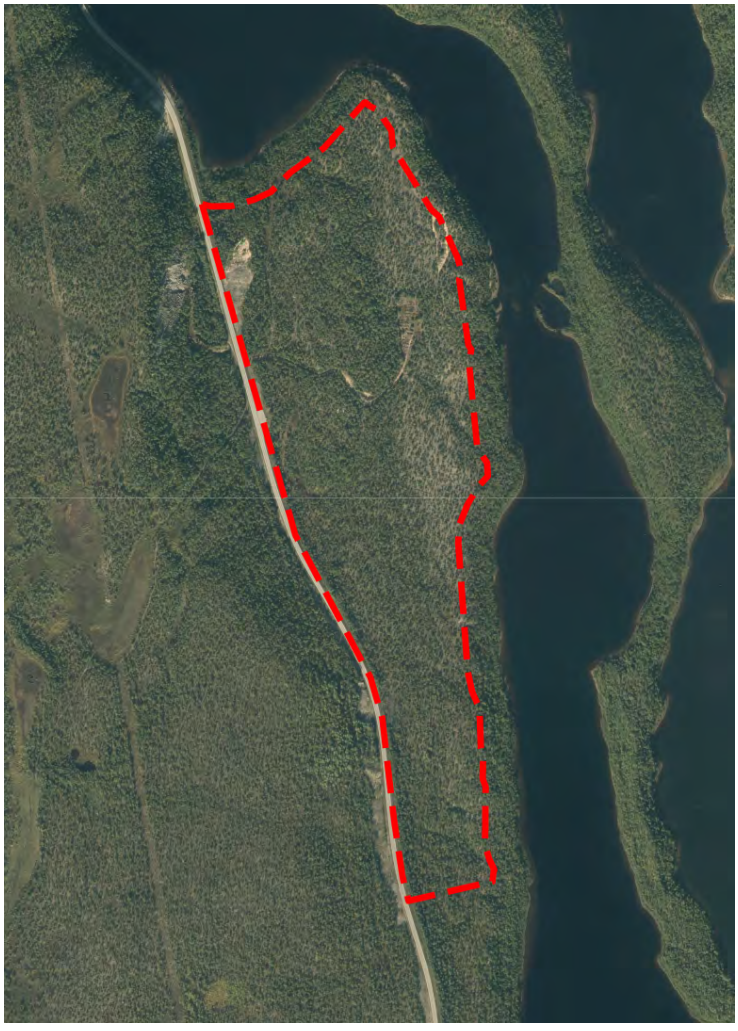
SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

Detaljreguleringsplan for

FB2 Biggeskáidi

Planbeskrivelse

Produsent Areal⁺ AS, www.arealpluss.no
Utskriftsdato, 2. March 2023

Sist revidert: 04.11.2022

Vedtatt av kommunestyret:

Planid:

Arkivsak:

Oppdragsgiver: Altahøyden utbygging AS **Rapportnavn:** Planbeskrivelse detaljreguleringsplanen for FB2 Biggeskáidi **Plan-id:** **Dato:** 23.11.2022
Prosjektnr: 12686 **Oppdragsleder:** Andreas Lindheim **Planbeskrivelse:** Andreas Lindheim **Kvalitetskontroll:** Espen Brustuen Areal⁺ AS, www.arealpluss.no

1 INNLEDNING 4
BAKGRUNN OG FORMÅL 4
PLANAVGRENSNING 5
PLANPROSESS OG MEDVIRKNING 6
PLANSTATUS 6
FORHOLDET TIL ANNET LOVVERK 7
2 BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET-DAGENS SITUASJON OG AREALBRUK 9
BELIGGENHET 9
TOPOGRAFI OG LANDSKAPSTREKK 9
NATUR, MILJØ OG FRILUFTSLIV 11
KULTURMINNER 17
EKSISTERENDE BEBYGGELSE OG INFRASTRUKTUR 17
3 ROS-ANALYSE 19
SAMLA VURDERING 20
4 BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET 21
PLANKART 21
BEBYGGELSE OG ANLEGG 22
SAMFERDSEL OG TEKNISK INFRASTRUKTUR 23
LANDBRUK, NATUR OG FRILUFTSOMRÅDER 24
5 HENSYNSONER 24
HENSYNSSONE BEVARING NATURMILJØ (H560) 24
BÅNDLEGGING ETTER LOV OM KULTURMINNER H730 24
6 KONSEKVENSER AV PLANEN 24
LYS OG LYSFORURENSNING 24
ANLEGGSGJENNOMFØRING 24
NATURMANGFOLDLOVEN 25
FLOM OG OVERVANN 25
IDRETT, FRILUFTSLIV OG FOLKEHELSE 26
KULTURMINNER 26
FNS BÆREKRAFTSMÅL 26
VURDERING AV PLANFORSLAGET: 29
LANDSKAP OG ESTETIKK 29
BARN OG UNGE 29
LANDBRUK, BEITEINTERESSER OG SKOGSDRIFT 30
REINDRIFT 30
ENERGIBRUK 31
FORURENSING OG KLIMAUTSLIPP 31
7 SAMMENDRAG AV MERKNADER 32

1 Innledning

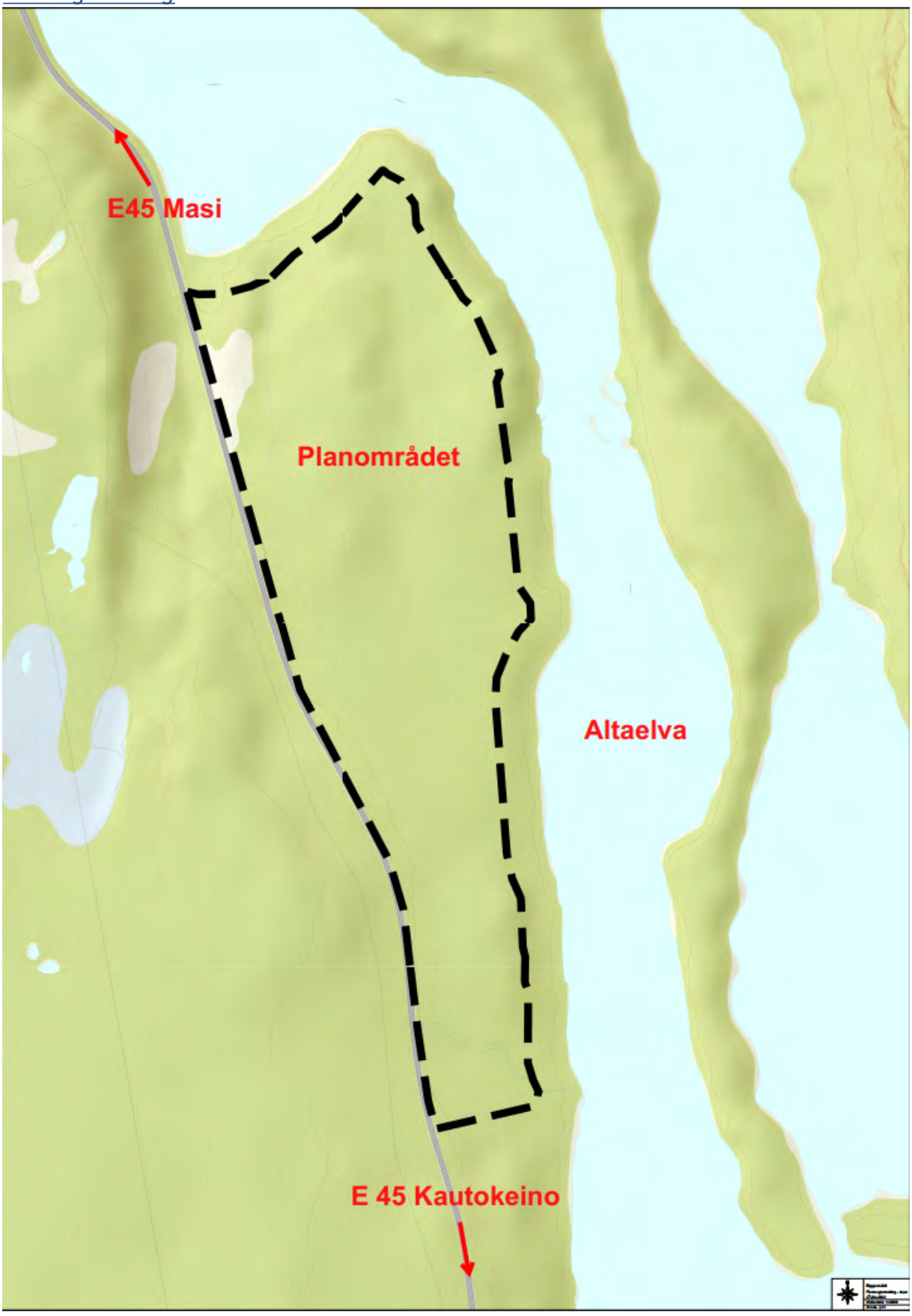
Bakgrunn og formål

Formålet med planarbeidet er å regulere et område for frittliggende fritidsbebyggelse. Planområdet er på ca. 386 dekar og ble godkjent som byggeområde for fritidsbebyggelse gjennom kommuneplanens arealdel i Kautokeino kommune, planID 2017001. Som en naturlig del av planleggingen av områder for fritidsboliger vil man også se på løsninger for infrastruktur, grønnstruktur og annet friluftsliv.

Det planlegges for frittliggende fritidsboliger med lav standard, uten innlagt vann.

Planområdet et delt opp i frittliggende festetomter. Bebyggelse vil følge byggeskikken i området, men vil i tillegg åpne opp for moderne tilpasninger.

Planavgrensning

Figur 1 Planavgrensning markert i sort stiplet linje

Planprosess og medvirkning

Oppstartsmøte	01.04.2022
Varsel om oppstart av planarbeid	06.05.2022
Frist for innspill til planarbeidet	10.06.2022
Planforslag sendes til behandling	
Første gangs behandling i planutvalget	
Planforslaget ute på høring	
Annen gangs behandling i planutvalget	
Vedtak i kommunestyret	

Vurdering av behovet for konsekvensutredning

Det er gjort en vurdering mot reglene i Forskrift om konsekvensutredning. Planen er i samsvar med overordnet plan, og utløser ikke behov for konsekvensutredning.

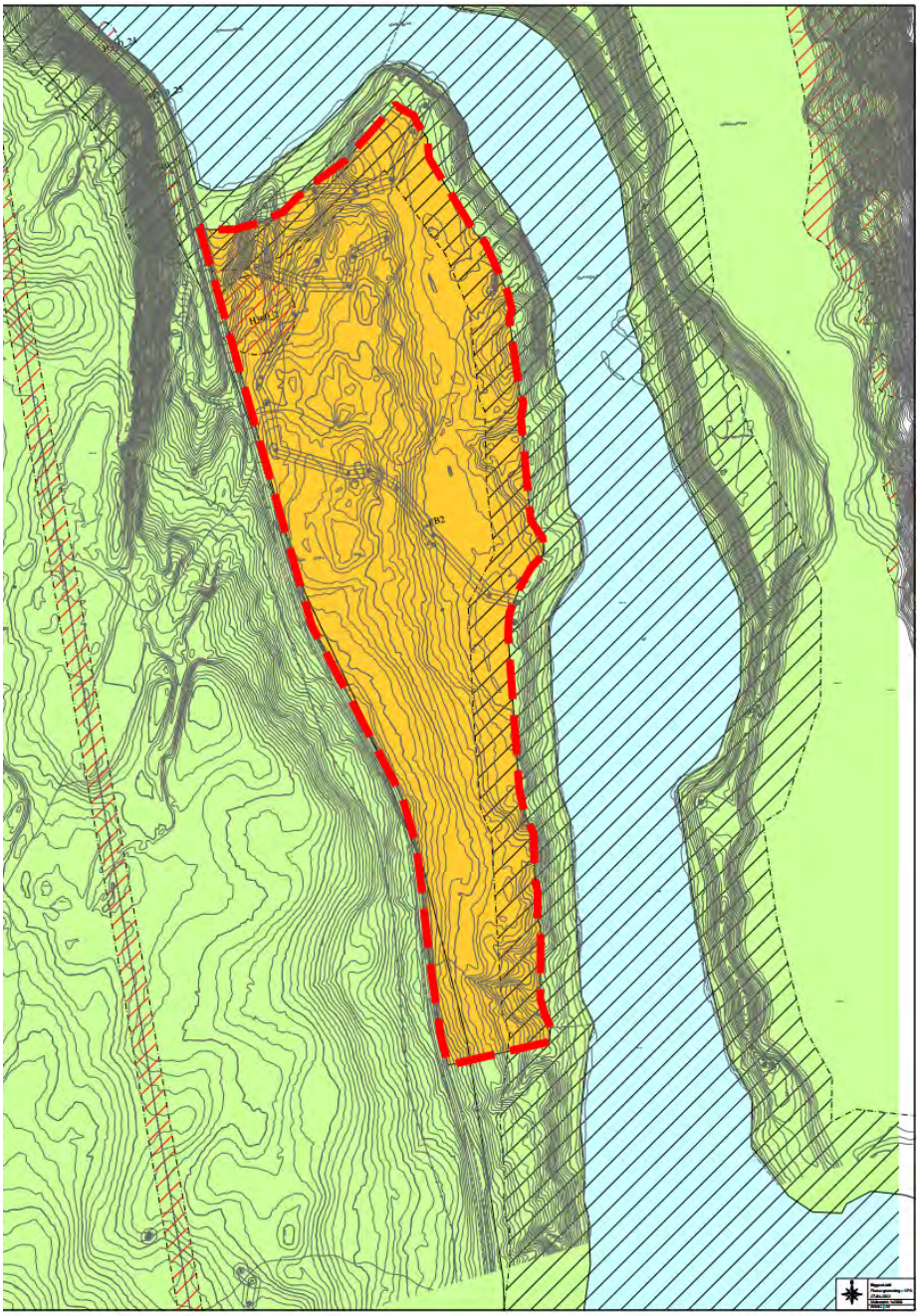
Planstatus

Kommuneplanens arealdel for Kautokeino kommune

Området er avsatt til fritidsbebyggelse fremtidig (FB2) i gjeldene kommuneplan.

Reguleringsplaner i området

Det er ingen reguleringsplaner i området.

Figur 2 Areal avsatt i kommuneplan med plangrense i rødt

Forholdet til annet lovverk

Lov om folkehelse

Folkehelseloven trådte i kraft 1. januar 2012. Folkehelseloven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller.

Naturmangfoldloven

Loven gir regler om bærekraftig bruk og vern av naturen. Tiltaket berører ikke områder som er verna eller områder som er foreslått verna med hjemmel i Naturmangfoldsloven. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal alle saker som berører naturmangfoldet vurderes etter lovens §§ 8-12.

Kulturminneloven
Loven bidrar til å forvalte, verne og sikre kulturminner for fremtidige generasjoner.

Lov om reindrift
Loven skal legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift med basis i samisk kultur, tradisjon og sedvane til gagn for reindriftsbefolkningen selv og samfunnet for øvrig.

Forskrift og rammer for vannforvaltningen
Formålet med denne forskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene

Stortingsmeldinger
- St.meld. nr. 32 (2016-2017), Reindrift
- St.meld. nr. 26 (2006-2007), Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand.
- St.meld. nr. 16 (2004-2005), Leve med kulturminner.
- St.meld. nr. 40 (2002-2003), Nedbygging av funksjonshemmedes barrierer.
- St.meld. nr. 42 (2000-2001), Biologisk mangfold.
- St.meld. nr. 39 (2000-2001), Ein veg til høgare livskvalitet.
- St.meld. nr. 58 (1996-1997), Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling.
- St.meld. nr. 29 (1996-1997), Regional planlegging og arealpolitikk.
-

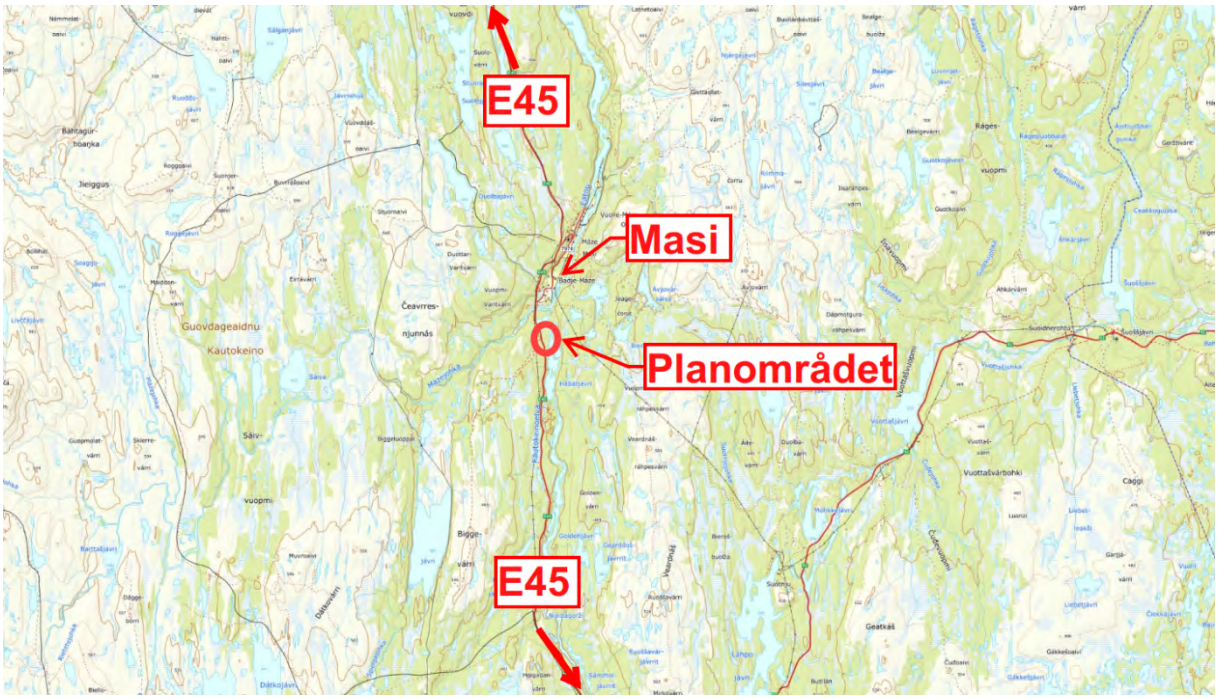
Rikspolitiske retningslinjer og rundskriv
- Reindrift og plan- og bygningsloven (Landbruks og matdepartementet, 2022)
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen. (Miljøverndepartementets T -1442) Angir krav til hvordan støyforhold skal behandles i ulike arealplaner.
- Rikspolitiske retningslinjer for samordna areal - og transportplanlegging.
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging, fastsatt 4. September 2009
- Den europeiske landskapskonvensjonen som trådte i kraft 1. Mars 2004
- Planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag, retningslinje 1-2007 NVE
- Rundskriv, T-2/08- Miljøverndepartementet, Om barn og planlegging.
- Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013
- Rettleiar om planlegging av fritidsbustader (Kommunal- og distriktsdepartementet 2022)

2 Beskrivelse av planområdet-dagens situasjon og arealbruk

Beliggenhet

Planområdet består i dag av glissen fjellbjørkskog på fast skogbunn. Til Masi er det ca. 5 km, og det er ca. 56 km til Kautokeino. Planområdet ligger mellom E45 i vest og Kautokeinoelva i øst.

Sommer og høst er det også gode muligheter for både jakt, fiske og turer i fjellet. På vinteren er skikjøring og snøscooter alternativer.

Figur 3 Oversiktskart

Topografi og landskapstrekk

Landskapet er stedstypisk for regionen med hovedsakelig med fjellbjørk.. Terrenget er relativt flatt med en høyde på ca. 290 moh. Landskapstypen er av NIBIO karakterisert som «Finnmarksvidda»

Figur 4 Stedtypisk vegetasjon

Figur 5 Lite vegetasjon på skogbunnen.

Figur 6 Stedstypisk vegetasjon

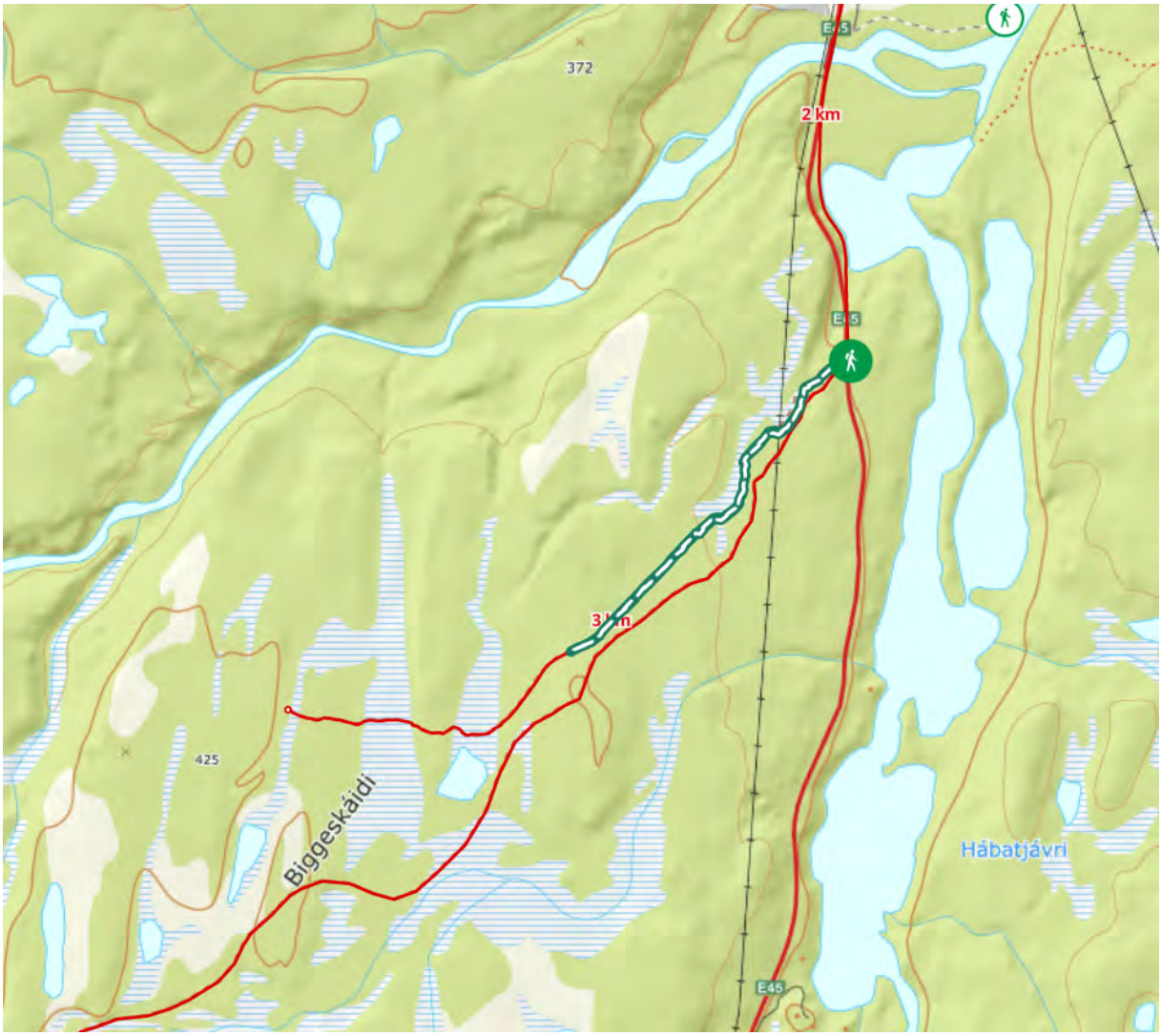
Natur, miljø og friluftsliv

Friluftsliv

Det er svært gode muligheter for friluftsliv i område både sommer som vinter. Det er ingen oppkjørte skiløyper i området, men det er gode muligheter for fjellski. På sommeren er det mulighet for fotturer innover Finnmarksvidda. Det er registrert ett turforslag på ut.no med utgangspunkt i parkering ved planområdet E45. Turen beskrives slik:

«Biggeskáidi Sør for Máze. Ca. 2 km. fra Masi turistsenter sørover etter E45. Parkeringsplass på høyre side på bakken før Máze, når du kommer fra Kautokeino. Skilt ved hovedveien. Følg den godt merka løypa. Turkassen er på toppen av fjellet. 3.8 km. Egner seg godt for barn. Litt våte myrområder, men allikevel ikke nødvendig med støvler.»

Denne stien er også registret som kartlagt friluftsområde, med ID FK00030049. Området er beskrevet som *«Merket sommersti etter gammel traktorvei, sørvest for Máze. Her kommer man seg til Bingis. Mest brukt om våren og sommerhalvåret.»*

Figur 7 Turforslag fra ut.no

I tillegg finnes det snøscooterløyper i nærområdet som er tilkoblet løypenettet på Finnmarksvidda.

Lokalklimatiske forhold

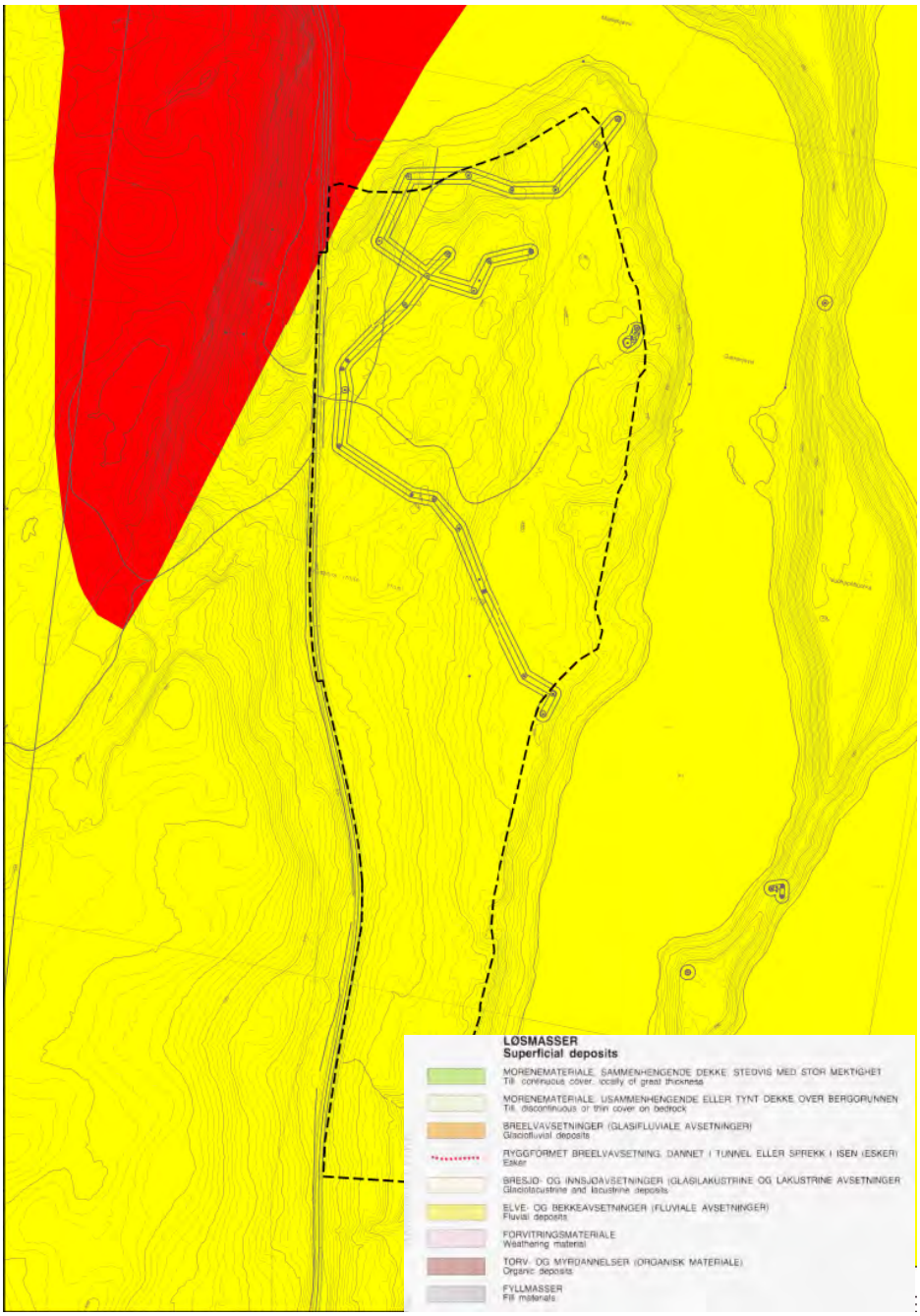
Normalt legger snøen seg i november/desember og varer til medio mai. Det er store temperaturvariasjoner gjennom året, fra omtrent +25 til -30.

Miljødirektoratets naturbase

Det er gjort søk i Miljødirektoratets naturbase den 19.10.2022. Det er ingen treff innenfor planområdet.

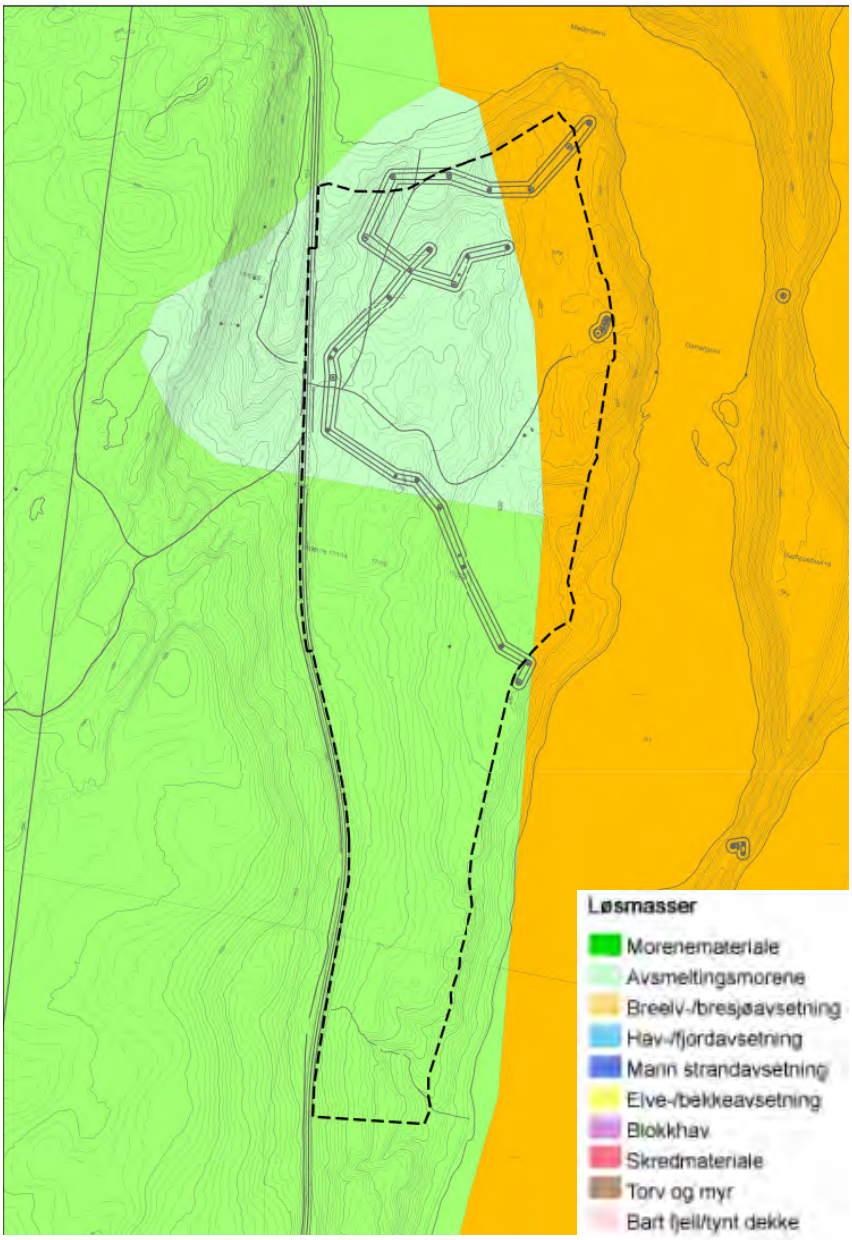
Geologi og løsmasser

Berggrunnen består i hovedsak av feltspatkvarsitt, rød-grå, fin- til middelskornet for arealene merket gule i figuren under. Det røde arealet består av kvarts-albittfelsitt, delvis karbonatførende, hvit, gråhvit til lyserød, finkornet.

Figur 8 Berggrunn

Løsmassene består av morenemateriale, usammenhengende eller tynt over berggrunnen for lysegrønne arealer i figur 9. De mørkere grønne arealene består av sammenhengende morenemateriale med stedvis stor mektighet. Orange farge er breelvavsetninger.

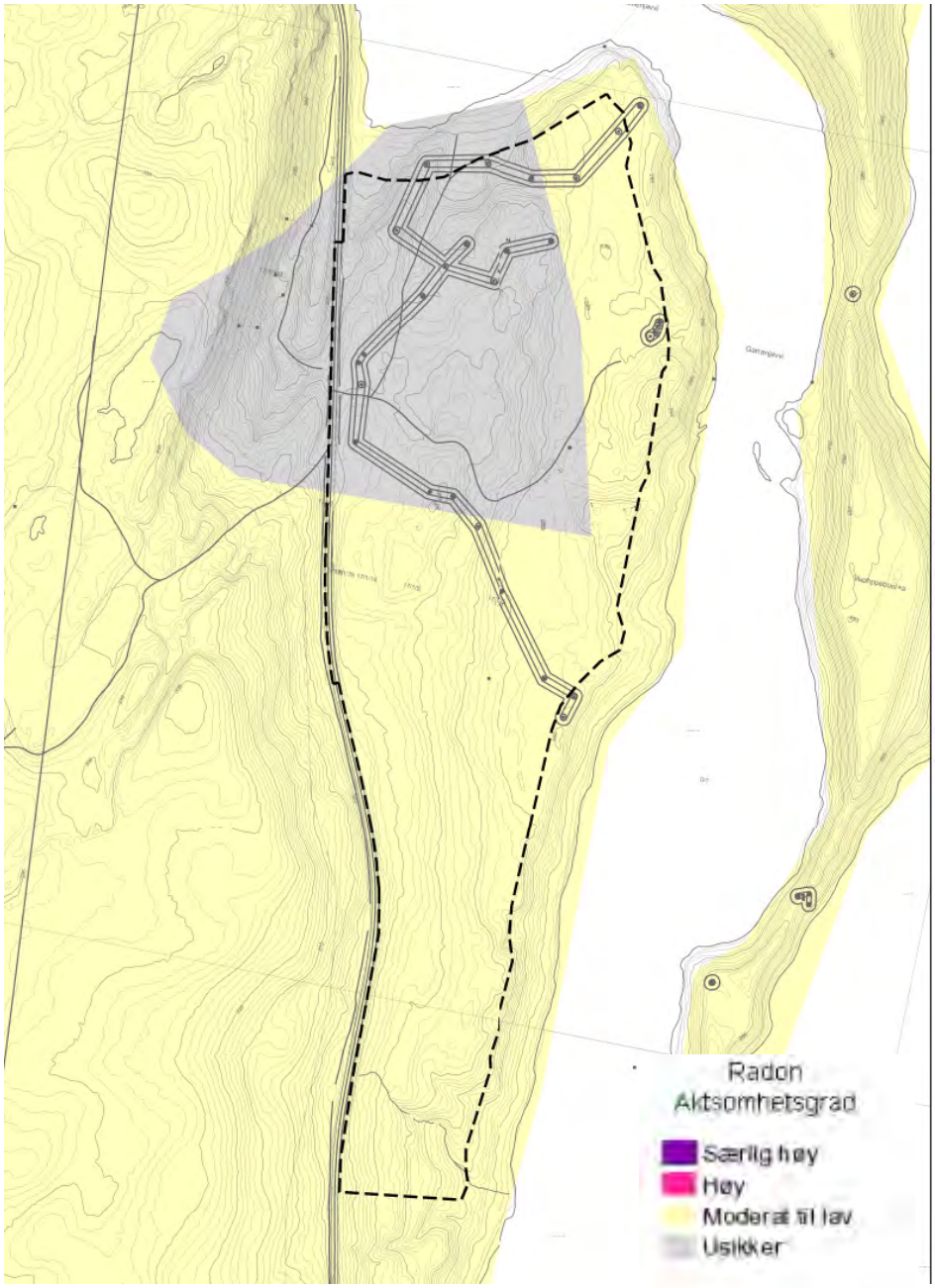

Figur 9 Løsmasser

Moreneavsetningene har en tykkelse fra 0,5 m til flere titalls meter.

Radon

Deler av planområdet har registrert moderat til lav aktsomhetsgrad av radon. Øvrig område er avmerket som usikker. TEK17 omhandler radon og bebyggelsen innenfor planområdet vil forholde seg til forskriften.

Figur 10 Radon

Vegetasjon og bonitet

Området består i all hovedsak av uproduktiv skog og noe skog med lav til middels bonitet. Store deler av området består av bjørkeskog.

Figur 11 AR5 og bonitet

Landbruk, beiteinteresser

Planområdet er best egnet som utmarksbeite.

Området er innenfor reinbeitedistrikt 30B Guovdajohtlat. I NIBIO er planområdet registrert utenfor beiteområder for reinsdyr. Arealene vest for E45 er registrert som høstbeite. Det er ingen flytteleier registrert direkte i planområdet.

På østsiden av Kautokeinoelva finnes reinbeitedistrikt 30C Nuorttabealli.

Kulturminner

Det er registrert automatisk fredede kulturminner innenfor planområdet. Det er fire separate lokaliteter med enkeltliggende fangtsgroper lagt inn i Askeladden kulturminnedatabase med ID-nr. 273058-0, 290956-0, 290957-0 og 290958-0. Kulturminnene er automatisk freda etter lov om kulturminner av 1978, § 4.

Figur 12 Kulturminner

Eksisterende bebyggelse og infrastruktur

Bebyggelse

Arealet er ubebygd, og det er ingen bebyggelse innenfor planområdet.

Veg, trafikk og parkering

Hovedatkomst til områder for fritidsbebyggelse er E45. Fartsgrensen på E45 forbi planområdet er 90km/t. Det ligger en eksisterende parkeringsplass ved tenkt avkjøring. ÅDT forbi planområdet er 607.

Figur 13 E 45 Mot sør

Figur 14 E45 sett mot nord

Vann og avløp
Det er ikke vann og avløp i området i dag

Renovasjon
Det er ikke tilrettelagte renovasjonssystem for området i dag.

Energiforsyning
Det er ikke trafostasjon innenfor planområdet. Ny strøm vil trekkes fra Masi i jordkabler. Vissi AS har konsesjon i området.

3 ROS-analyse

Oppsummering avbøtende tiltak

Risikoreduserende tiltak	Oppfølging gjennom planverktøy/info til kommunen
Prosjektere vann og avløpsanlegg sammen med reguleringsplan.	Det er lagt inn bestemmelser om håndtering av vann og avløp.
Turdrag med tilstrekkelig kvalitet for å kunne kjøre på	Regulere inn ny turdragtrase med tilstrekkelig bredde.
Gode siktsoner. Vedlikehold av siktsoner	Siktsoner re regulert inn i plankart

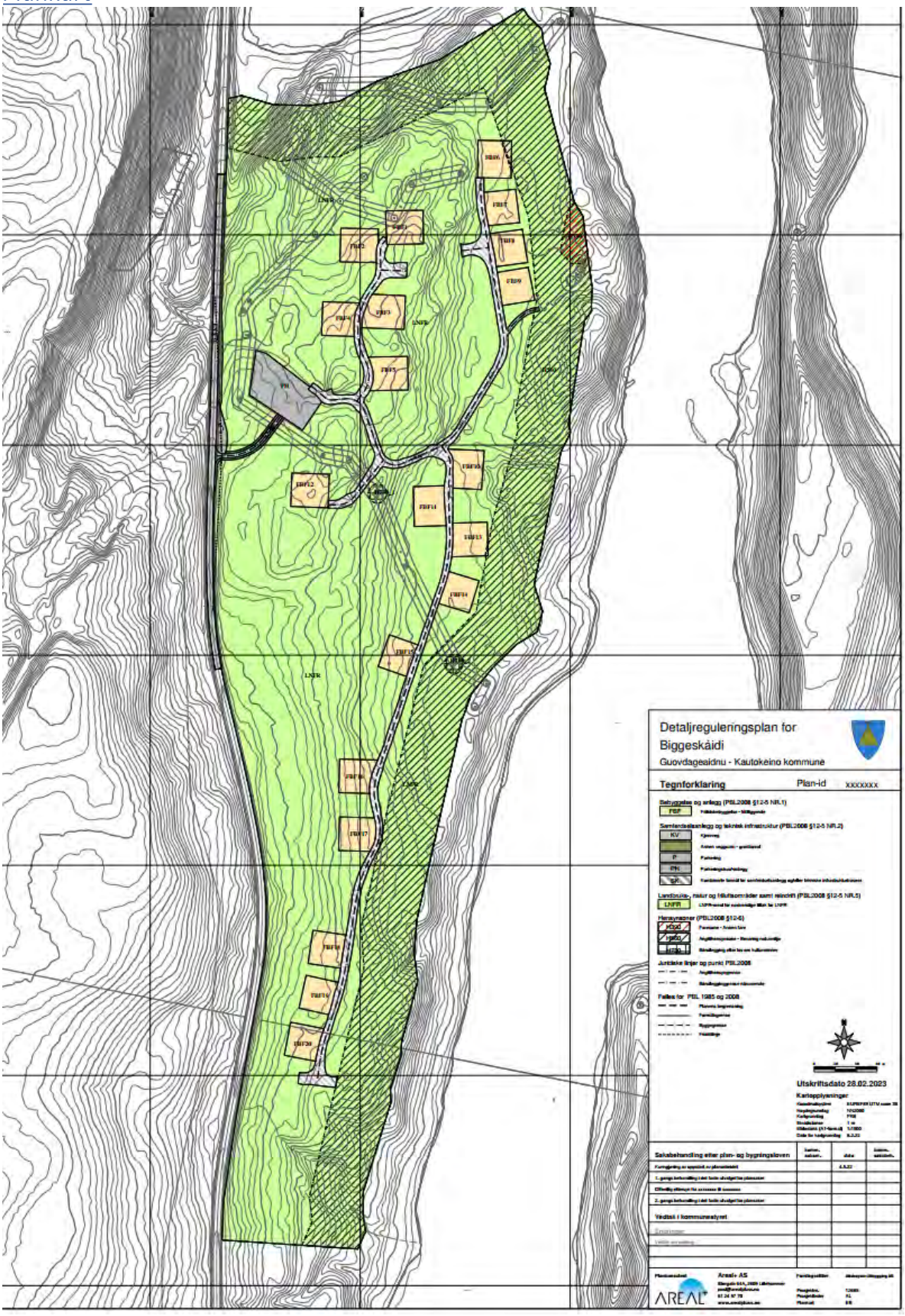
Fordrøyning/lokal overvannshåndtering. Det er utarbeidet flom og overvannslpan for planområdet.	Tiltak for å sikre byggeområder er kartfestet i plankart og det er lagt inn bestemmelser om flom og overvannshåndtering.
Tilstrekkelig kapasitet for slukkevann.	Oppfølging av kommunen for å tilse at det er tilstrekkelig med brannvann.

Samla vurdering

Alt i alt er risiko og sårbarhet i planområdet stort sett knytta til tilgang til nødetater, skogbrannfare og overvann/flom i bekker. *Ros analysen* gir detaljerte vurderinger og et sett anbefalinger som bør inkluderes i planforslaget for å kunne ta vare på sikkerheten for tiltak i og rundt planområdet i henhold til TEK 17. Dersom planforslaget utformes i samsvar med anbefalingene vil risikoen i planområdet bli lik som eller til og med lavere enn den er i dag.

4 Beskrivelse av planforslaget

Plankart

Bebyggelse og anlegg

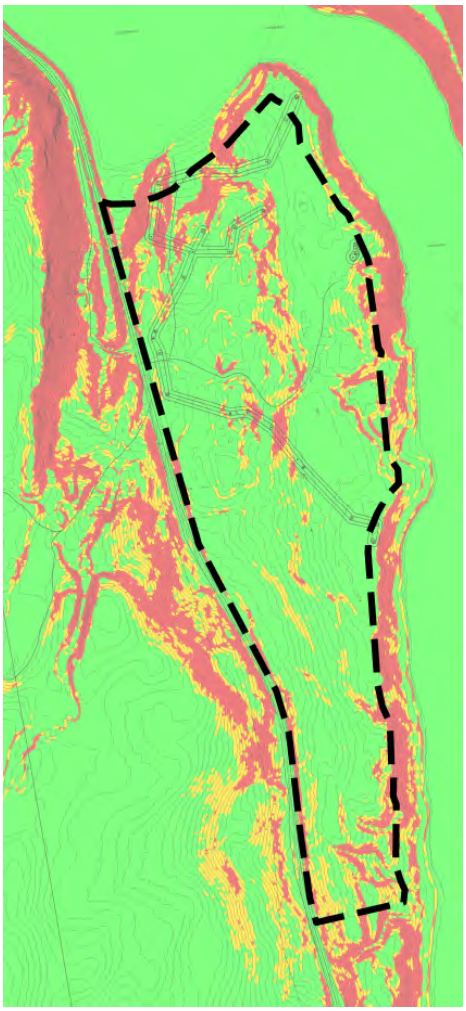
Fritidsbebyggelse frittliggende (FBF)

Det planlegges for 20 nye frittliggende tomter for fritidsbebyggelse. Mellom utbyggingsområdene er det avsatt store områder med grøntarealer. Tomtene vil være festetomter, og det er avsatt 1daa byggeareal per tomt. Tomtene er plassert etter prinsippet om lite terrenginngrep og gode solforhold. Det tillates ikke gjerding langs tomten.

Utnyttingsgraden pr. tomt kan være maksimalt er BYA=120m^2. Uthus skal ikke overstige BYA=25m^2
Det tillates inntil 4 bygg per tomt med følgende funksjon; hytte og uthus. Uthus skal tilpasses og underordne seg hytta i størrelse.

Mønehøyden skal ikke overstige 5,5 meter målt fra eksisterende terrengs gjennomsnittsnivå. Tilsvarende skal uthus ikke oversige 3,5 meter. Det skal benyttes saltak.

Det er gjort detaljerte vurderinger av terreng når tomteavgrensning. Dette er bl.a. gjort ved hjelp av et helningskart som deler inn terrenget i tre kategorier: grønn: 1:6 eller slakere; gul: 1:6 til 1:4; rød: 1:4 eller brattere. Terrenget er befart for å få til best mulig tomteplassering.

Figur 15 Helningskart

Det blir strøm, men hyttene får ikke innlagt vann eller er påkoblet offentlig avløp.

Det tillates hytter i moderne stil, men hyttene skal allikevel være tilpasset omgivelsene, terrenget og underordnes naturpreget i området. Bebyggelsen skal ha mørke, matte og naturlige farger tilpasset nabobebyggelsen. Tak skal tekkes med mørke matte flater eller ha torvtak. Utbygginga skal også gjøre så skånsomt som mulig for å ta vare på naturlig vegetasjon

Samferdsel og teknisk infrastruktur

Veg (KV)

O_KV1 er dagens E45. F_KV2 er internvei frem til felles parkering. F_KV2 er regulert med vegbredde på 4,0 meter.

Alle nye veger som planlegges å krysse bekkene må etableres på en slik måte at flomvann ikke ledes på avveie ved en dimensjonerende flom. Stikkrenner som krysser bekken dimensjoneres for en 200-årsflom med klimapåslag. For å ta høyde for restrisiko kan det i tillegg etableres et definert lavbrekk over vegbanen ved stikkrenner.

Annen veggrunn

Områder vist som annen veggrunn kan benyttes til nødvendig annet trafikkareal som fyllinger, skjæringer, grøfter, støyskjerming, rekkverk, stabiliserende tiltak, sikkerhetssoner, snødeponering o.l Arealet kan også nyttes til anlegg for overvannshåndtering

Parkeringsareal (PH)

Det planlegges for felles garasjeanlegg der man kan lagre ATV og snøscooter. Innafor arealformål PH skal det legges til rett for fellesparkering for bil, ATV og snøscooter.

Maksimal mønehøyde skal ikke overstige 5,5 m over gjennomsnittlig eksisterende terreng.

Garasjeanlegget skal ikke være større enn BYA=200 m^2

Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 18 og 30 grader.

Vann og avløp

Det er vedlagt egen VA-rapport til planen. Oppsummering fra rapporten følger her:

«Ut fra hydrogeologiske undersøkelser og plassering av nye tomter, anbefales det at samlet avløp renses i et biologisk renseanlegg. Renset avløpsvann infiltreres i stedlige masser, og innfor avsatte områder vist i vedlegg 1. Det anbefales at flest mulig går sammen om et felles anlegg. Det er mulig å etablere enkeltanlegg for hver hytte om dette er mest praktisk i forhold til utbyggingen av område. Det anbefales at det benyttes borebrønner i fjell som vannforsyning. I forhold til prøvetaking og evt. rensing av vann fra brønner, anbefales det at antall brønner holdes til et minimum. Ved behov for økt kapasitet på vannforsyning, kan nye brønner etableres innenfor avsatte områder vist i vedlegg 1»

Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller tekniske infrastrukturtraseer

Det skal etableres traseer til de ulike tomtene. Disse traseene vil ha en dobbel funksjon. De skal både sikre at det ikke blir benyttet bil inn til tomtene, samtidig skal de være en slik kvalitet at septikbil, håndverkere og beredskap når hyttetomtene.

Landbruk, natur og friluftsområder

LNFR-formål

Arealene omkring bebyggelse og infrastruktur er regulert til «LNFR». Tomtene er plassert på en slik måte at naturmark rundt bebyggelsen blir bevart. Dette vil skape både en grønn buffer mellom fritidsboligene, men også bidra til en kontinuitet av naturmark fra fritidsbebyggelsen til LNFR utenfor planområdet. Bevaring av naturmark rundt bebyggelsen er også et viktig ledd for å hindre uheldige silhuettvirkninger og unødig eksponeringer av bebyggelsen i landskapet.

LNFR i disse «mellomrommene» har derfor en viktig funksjon for å definere avstand mellom bebyggelsen, skjerme mot innsyn (visuell buffer), hindre støy i et større felt og bidra til estetiske kvaliteter.

Innenfor LNFR område kan man legge VA-anlegg, kabler og anlegg for berg/jordvarme.

5 Hensynsoner

Hensynssone bevaring naturmiljø (H560)

Kautokeinoelva renner forbi planområdet. Elva er en del av Alta-Kautokeinovassdraget som er vernet, Jf. Verneplan Alta-Kautokeinovassdraget II (Vedtatt 1980). Det er avsatt hensynssone langs vassdraget for å sikre kantvegetasjon. Innenfor dette området skal det ikke skje tiltak som bidrar til å skade naturverdiene.

Båndlegging etter lov om kulturminner H730

Det finnes 4 fangtsgroper innenfor planområdet. Disse er lagt inn med hensynsone H730. De er fordelt på fire separate lokaliteter med enkeltliggende fangstgroper lagt inn i Askeladden kulturminnedatabase med ID-nr. 273058-0, 290956-0, 290957-0 og 290958-0. Kulturminnene er automatisk freda etter lov om kulturminner av 1978, § 4. Etter lov om kulturminner § 3 er det ikke tillatt å tildekke, skjule eller skjemme kulturminner.

Alle inngrep i grunnen eller andre tiltak som kan virke inn på automatisk fredede kulturminner og som ikke er tillatt etter denne planen, er ulovlig uten tillatelse etter kulturminneloven.

6 Konsekvenser av planen

Lys og lysforurensning

Det er blitt et større fokus på utelys og lysforurensning. Planen tar innover seg denne utfordringen og utebelysning skal enten festes på vegg og være blendingsfri eller nedadgående. Det kan også benyttes downlight montert oppunder takoverbygg eller takutspring. Det skal
ikke benyttes farget lys. Mastearmatur tillates ikke på hyttetomter, eller opplyst veiarealer.

Anleggsgjennomføring

Bygge- og anleggsvirksomhet kan bare foregå i tidsrommet 07.00 – 19.00, og er ikke tillatt på lørdager, søndager og helligdager. Det gjennomsnittlige støynivået i tidsrommet 07.00 – 19.00 (LpAeq16) skal ikke overstige 65dB.

Ved sjenerende støvplager i forbindelse med anleggsvirksomheten skal vegnettet vannes eller saltes.

Bygge- og anleggsarbeid skal ikke medføre forstyrrelser for reindrift.

Naturmangfoldloven

Det meste av planområdet vil bli utnyttet til bebyggelse og grønnstruktur. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er lagt til grunn ved at tilgjengelig kunnskapsgrunnlag er gjennomgått.

Artsdatabanken og Naturbase har ingen registreringer av sårbart naturmangfold.
Utarbeiding og behandling av planforslaget bygger på tilgjengelig kunnskap om naturmangfoldet, jfr. krav i nmf-lovens § 8. Tilgjengelig kunnskap tilsier at det ikke er sårbare forekomster av naturmangfold i planområdet som krever spesielle hensyn jfr. nmf-lovens § 9.

Planforslaget vurderes å ikke være i strid med nmf-lovens § 10 om samlet belastning på økosystemet.

Utbygging i planområdet vil skje på en måte som skal hindre skader på naturmangfoldet. Strøm-kabler bør følge trase for turdrag for å redusere graving og terrenginngrep. Det tas utgangspunkt i drifts-metoder og tekniske løsninger som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultater, jfr. nmf-lovens § 12.

Flom og overvann

Overvann skal behandles etter treleddsstrategien. En treleddsstrategi er sentral ved lokal overvannshåndtering. Strategien har tre inndelinger:

- Infiltrere den lille nedbøren (normalregnet, mindre regn)
- Forsinke og fordrøye det større regnet på egen eiendom
- Sikre trygge flomveier eller oversvømmelsesarealer for det store regnet (ekstremregn)

Det grunnleggende ved treleddsstrategien er at vannet håndteres lokalt på egen eiendom, i dette tilfellet for de enkelte hyttetomtene, slik myndighetene forventer, jf. plan- og bygningsloven §§ 4-2, 4-3, 27-2 og 28-1 og TEK 10 § 15-10. For situasjoner med ekstremregn defineres flomveier.

Det er utført en flom og overvannsrapport for området. Rapporten er vedlagt denne planen.
«Denne rapporten er utarbeidet for å vurdere flomfaren og overvannshåndtering for planområdet FB2 Biggeskáidi.

Vannbalansen i området skal opprettholdes. Trinn 1 og trinn 2 i overvannsstrategien skal håndteres lokalt på den enkelte tomt. Dette gjelder infiltrasjon av normale nedbørsmengder, og fordrøyning av større nedbørsmengder.

Fordrøyning skal dimensjoneres for en 200-års hendelse med 40% klimapåslag, siden resipienten (Alta-Kautokeino-vassdraget) er flomutsatt.

Terrenget er preget av grunnforhold med svært god infiltrasjonskapasitet, og vil kunne infiltrere/fordrøye en betydelig andel av økt avrenning fra tiltaksområdet.

Det er to kritiske punkt langs adkomstvegen i planområdet, i rapporten beskrevet som *felt nord* og *felt sør.*

I kristisk punkt for *Felt Nord* skal det anlegges stikkrenne med minimum dimensjon DN500.
I kristisk punkt for *Felt Sør* skal det anlegges stikkrenne med minimum dimensjon DN600.»

Idrett, friluftsliv og folkehelse

Området har gode tilbud til aktiviteter både sommer og vinter. Om sommeren er det gode forhold for sykkel og turgåere i et flott landskap. Etablerte turstier i nærhet til planområdet gjør dette til et svært attraktivt hytteområde.

Kulturminner

Kulturarvenheten i Fylkeskommunen har vært på befaring i planområdet, den 25.05.2022. Det ble gitt følgende uttalelse:

«Troms og Finnmark fylkeskommune har nå befart det aktuelle området og påvist automatisk freda kulturminner (se vedlagte kart). Tidligere var området preget av et fangstanlegg påvist i LIDAR-bilder, men det viste seg at de fleste gropene var av moderne eller naturlig karakter. Fire av gropene viste seg imidlertid å være faktiske fangstgroper. De er fordelt på fire separate lokaliteter med enkeltliggende fangstgroper lagt inn i Askeladden kulturminnedatabase med ID-nr. 273058-0, 290956-0, 290957-0 og 290958-0. Kulturminnene er automatisk freda etter lov om kulturminner av 1978, § 4. Etter lov om kulturminner § 3 er det ikke tillatt å tildekke, skjule eller skjemme kulturminner.

De nye kulturminnene må hensyntas i arealdisponeringen i det videre planarbeidet for hyttefeltet, og det må utarbeides bestemmelser som sikrer deres integritet, for eksempel gjennom hensynssone H730. Dette bør også innebære at kulturminnene ikke blir liggende utsatt for utilbørlige aktiviteter, som slitasje fra ferdsel mellom hytter og særlig barmarkskjøring, jf. kulturminneloven § 3 første ledd. Vi oppfordrer til dialog med fylkeskommunen i denne sammenheng, som kan stå til rådighet i planprosessen.»

FNs bærekraftsmål

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 er en av regjeringens forventinger at kommunene legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen. FNs generalforsamling vedtok i 2015 2030-agendaen for bærekraftig utvikling. Agendaen har 17 utviklingsmål for å fremme sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft.

Figur 16 FN Bærekraftsmål

Reguleringsplanen legger til rette for bygging av fritidsboliger og felles parkeringsanlegg. Planen er relevant opp mot følgende bærekraftsmål:

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

Vurdering av planforslaget:

En utbygging i området er initiert av lokalt firma med lokale ressurser. Dette sikrer arbeidsplasser og sysselsetting i nærområdet. Østlandsforsk har laget flere rapporter om lokal verdiskapning i forbindelse med fritidsboligutvikling. Tabellen under her

hentet fra Østladnsforsk.

Tab. 6. Anslag lokaløkonomiske effekter – kommunevis (2002-priser). Fra Ericsson & Grefsrud 2005:133.

	Rendalen	Gausdal	Nord-Aurdal
Antall hytter pr 1.1.05	2299	2043	3869
Fritidsboliger i % av folketallet	109%	33%	60%
Andel med fast strøm el. høyere standard	30.6%	53,4%	47,7%
Vekst i tallet på fritidsboliger 1997-05	12%	37%	10%
Persondøgn pr. fritidshus	110	154	136
Anslag kjøp kr. pr hytte – eksisterende fritidshus	20.000	34.000	31.000
Anslag direkte syss.virkn – eksist. fritidshus (antall sysselsatte)	23	35	65
Anslag direkte syss.virkn – nye fritidshus* (antall sysselsatte)	6	62	19
Anslag totale virkninger (nye og eksisterende) inkl ringvirkninger** (antall sysselsatte)	35	127	108
i % av sum sysselsetting	5%	6%	3%

* Utbyggingstakten (antall nye fritidshus) er basert på gjennomsnittlig utbyggingstakt/år i perioden 2002-2005.

** I de totale sysselsettingsvirkningene er *ringvirkningene estimert for regionen*, på grunn av beregnings-teknikken. De direkte virkningene er kommunetall, mens ringvirkningenes sysselsettingseffekt dermed vil være mindre i den egne kommunen og også komme resten av regionen til gode.

Tallene tar for seg kommuner på Østlandet. Tilsvarende undersøkelser er ikke kjent utført i Finnmark. Selv om tallene er fra Østlandskommuner antas de å ha relevans for utbytting i Finnmark.

Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre

Vurdering av planforslaget:

Nye fritidsboliger bygges etter krav i teknisk forskrift. Utbygger kan bruke miljøsertifiserte bedrifter ved utbygging, for å minimere klimagassutslipp både i anleggsfase og under transport av anleggsmateriale (f.eks. Miljøfyrtårnordningen).

Overskuddsmasser fra planområdet skal deponeres eller mellomlagres i godkjent massedeponi. Avløpsanlegg skal dimensjoneres iht. gjeldende krav fra utslippsmyndigheten og det skal foreligge godkjent utslippstillatelse og godkjent vannforsyning før det gis tillatelse til utbygging av den enkelte hyttetomt.

Planen legger til rette for etablering av renovasjonsanlegg for området, dette finnes ikke i dag. Dette er viktig, særlig mht. gjenvinning og for å unngå forurensing, avfall i naturen og bålbrenning.

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

Vurdering av planforslaget:

Det er gjort utredninger av flom og overvann med relevant klimapåslag. Det er ikke bygg og anlegg lokalisert innenfor faresonen. Det er utarbeidet en egen overvannsplan, tegnet inn hensynssoner i plankartet og utformet

bestemmelser som sikrer overvannsveier gjennom planområdet.

Tiltakene planen legger opp til vil i seg selv medføre klimagassutslipp. Hyttebebyggelsen skal ha vekt på tre som konstruktivt og værbeskyttende materiale. Det legges inn strøm til nye hytter, men det åpnes samtidig for alternativ energi som solceller og bergvarme.

Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stane tap av artsmangfold

Vurdering av planforslaget:

Planforslaget er vurdert opp mot naturmangfoldlovens §§ 8-12. Det er ikke registrert trua eller sårbare arter innenfor planområdet. Planforslaget legger opp til bestemmelser som sikrer vegetasjon mellom bebyggelsen. Videre planlegges ikke store veianlegg, men kun anleggsveier i forbindelse med utbyggingen som senere benyttes som turdrag. Dette sikrer mindre naturinngrep og en mer skånsom utbygging.

Verdifull kantsone i ved Kautokeinoelva innenfor planområdet er omfattet av hensynssone 560 Bevaring naturmiljø. Det tillates ikke tiltak innenfor denne hensynssonen. Alle inngrep i planområdet skal planlegges og utføres slik at skadevirkningene blir så små som mulig. Vegetasjon skal beholdes, men det kan gjennomføres vedlikeholdshogst.

Landskap og estetikk

Plassering av utbyggingsarealer og utforming av bebyggelse er gjort med hensyn til landskapsbildet. Det er lagt opp til at utbygging skal skje i tråd med landskapets linjer for å ikke fremstå for dominerende. Alle inngrep skal planlegges og utføres slik at skadevirkningene blir så små som mulig.

Eksisterende vegetasjon skal ikke fjernes utover det som er nødvendig for å få ført opp bygninger og opparbeidet veger. Vegetasjonen vil derfor motvirke at bygninger blir visuelt dominerende. Bygningers plassering skal tilpasses terrenget på tomta.

Nye tomter har relativt god avstand mellom hverandre. Dette gir rom for at den naturlige vegetasjonen vil dempe inntrykket av den mer oppstilte bebyggelsesstrukturen. Maksimal grunnmurshøyde er 0,6 meter og mønehøyden er 5,5m. Nødvendige terrenginngrep skal begrenses, hvor man jobber mot massebalanse innenfor byggegropa. Dette vil bidra til å holde bebyggelsen dempet i landskapet. Utforming av ny bebyggelse vil ellers måtte avgjøres i den enkelte byggesak.

Gjennom utforming av bestemmelser vurderes ny bebyggelse innenfor planområdet å være tilpasset omgivelsene. Bebyggelsesmønsteret er utformet med tanke på gode solforhold og trygge omgivelser. Skrånende terreng gir gode sol- og utsiktsforhold for all bebyggelse.

Barn og unge

Det er mange områder for naturlig lek rundt hele det planlagte hyttefeltet. Områdene rundt har flere aktivitetsområder både for fiske, bading og friluftsliv. Det er avsatt grønne lunger som sikrer god

tilkomst til fjellet samt andre friluftsområder. Friluftsområdene gjøres også tilgjengelige for allmenn ferdsel og ivaretar allmennhetens interesser.

Landbruk, beiteinteresser og skogsdrift

Arealet innenfor planområdet der det er avsatt byggeområder er betegnet som ikke dyrkbar jord. Arrondering av arealet og omkringliggende bebyggelse, høyde over havet og bonitet innebærer at det er lite sannsynlig at området er egna for noe slags oppdyrking.

Reindrift

Regjeringen har gjennom sine stortingsmeldinger om reindrift videreført målet om en bærekraftig reindrift, men prioriterer økologisk bærekraft som en grunnleggende forutsetning for å ivareta reindriftskulturen fremover, og for utviklingen av næringen og potensialet for økt lønnsomhet.

Med en næring som også er økonomisk lønnsom, vil grunnlaget for å oppnå målet om kulturell bærekraft være langt bedre enn i en situasjon med overbeite og dårlig inntjening (Meld.St. 32 (2016–2017) Reindrift).

Videre er planen vurdert mot veilederen Landbruks -og matdepartementets «Reindrift og plan og bygningsloven» og gjeldene kommuneplan for Kautokeino. Planen er vurdert mot forskrift om konsekvensutredning med konklusjon at det ikke er ytterligere behov for KU. Fritidsboligområdet er avsatt i kommuneplanen og konsekvensutredes på dette nivået.

I kommuneplanen heter det:

Fra konsekvensutredning om reindrift:

«Planarbeidet har som mål å ivareta reindriftsareal, samtidig som planforslaget legger til rette for bygging av boliger, fritidsboliger og næringsformål. Det har vært enighet om å legge ny utbygging til eksisterende bygder hvor det allerede er aktivitet, og i minst mulig grad ta i bruk nye områder. Flere av utbyggingsområdene som har vært foreslått, er tatt ut av planen eller redusert på grunn av reindriftsinteresser. (s. 27)

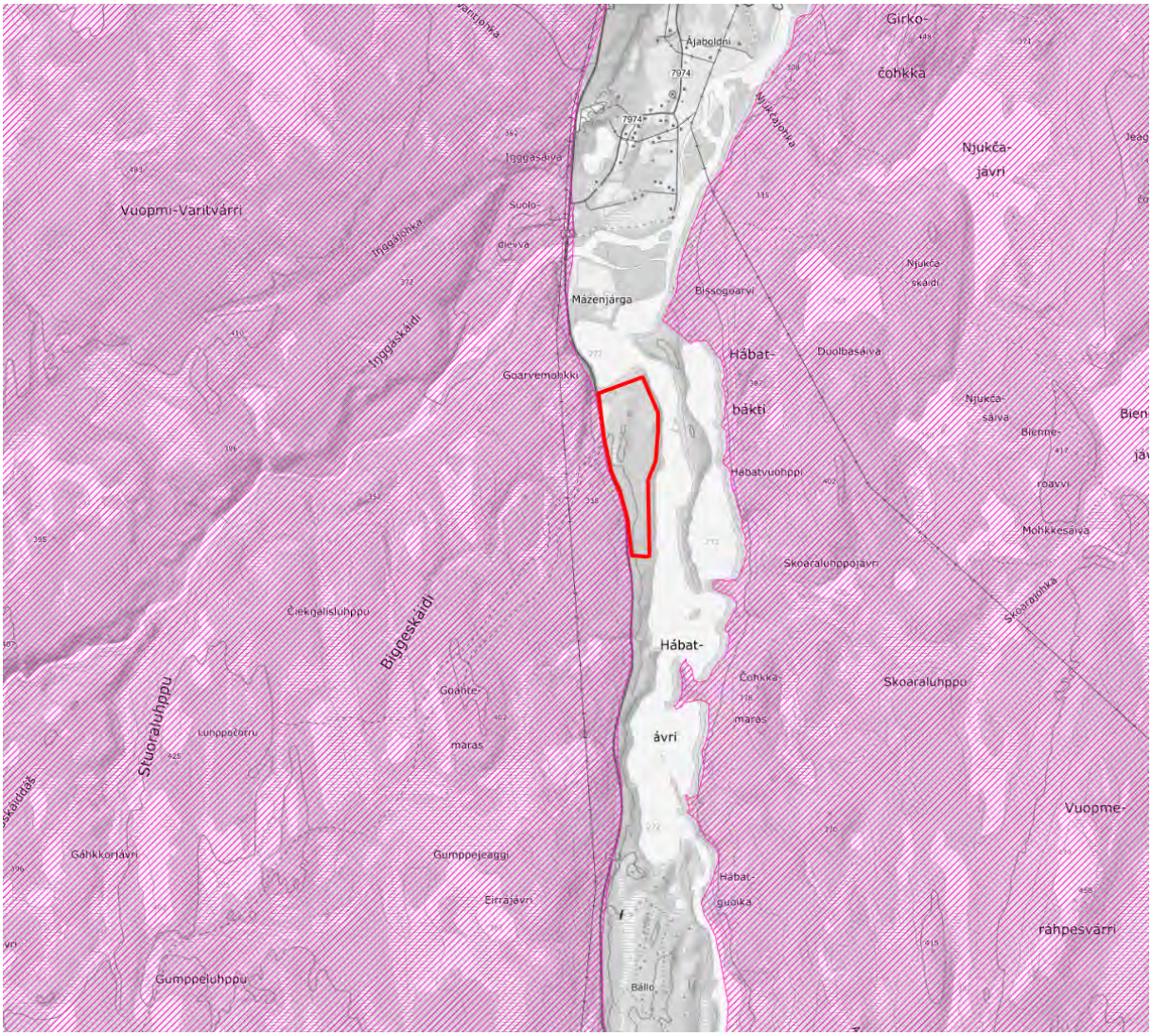
Fra konsekvensutredning om fritidsbebyggelse:

Utbyggingen vil medføre økt aktivitet og forstyrrelse av reindriftsområder, men vurderes som akseptabel i forhold til de areal man dermed sikrer mot utbygging. (s 25)»

Området er innesperret mellom E45 i vest og Kautokeinoelva i øst og nord. Hyttene ligger spredt i planområdet med store grøntområder. Området er ikke registrert som beiteområde, men arealene vest for E45 er registrert som høstbeite. Det er ingen registrerte flytteleier eller reindriftsanlegg i området.

Den største påvirkningen av utbyggingen er vurdert til å være økt ferdsel i området. Det primære tiltaket for å sikre utmarksbeiter mot menneskelig nedsliting er å kanalisere ferdselen gjennom tilrettelagte/etablerte stier, slik at man begrenser områder mennesker ferdes. ¨

Etablering av fritidsbebyggelse nært eksisterende bygder og langs hovedvegen, kanaliserer ferdsel til områder som allerede er tilrettelagt for aktivitet

Figur 17 Planområdet med høstbeite markert lilla

Energibruk

Området er koblet til offentlig energikilder. Det er ikke satt krav til lavenergihytter. I gjennomsnitt bruker hver hytte ca. 7571 kWh. Det er ventet at årlig kWh øker i takt med at el-bilandelen går oppover.

Planen åpner for alternative energikilder som solceller og bergvarme. Dette er et valgfritt alternativ for kjøpere av fritidsboligene.

Forurensing og klimautslipp

Forurensing fra fritidsbebyggelse kan deles inn i tre faser. Del en er selve byggingen, videre er det transport til og fra hytten, samt utslipp fra hytter.

Under byggingen av feltet stilles det i dag miljøkrav til entreprenører og hytteleverandører, blant annet er det krav om avfallsplan med en minimums sorteringsgrad for større enheter. Under planarbeidet har man tilstrebede å få flest mulig enheter per meter infrastruktur. Dette er ikke bare økonomisk gunstig, men sikrer at man ikke bygge mer infrastruktur en det som er nødvendig. Videre skal entreprenøren så langt det er mulig benytte seg av stedlige masser.

Transport til og fra fritidsboliger foregår primært med eget kjøretøy, da det er få ander alternativer for planområdet.

Vedrørende utslipp er utslippskravene hjemlet i forurensningsforskriften. Kort fortalt er det samme krav til renseløsninger som til helårsbebyggelse. Det er utarbeidet VA-plan til reguleringsplanen for å sikre at alle områder får tilfredsstillende avløpsløsning. Erfaringsmessig er det lite lekkasjer fra nye nett.

Den største risikoen ved slikt anlegg er da lekkasje fra det offentlige ledningssystemet. I all hovedsak skyldes lekkasjene brudd i koblinger.

7 Sammendrag av merknader

Offentlige instanser	
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	*Vår kommentar*
Generelt Statsforvalteren viser til at planområdet er i tråd med KPA og at det ikke er behov for KU	*Generelt* Tas til etterretning
FN bærekraftsmål Statsforvalteren viser til FN bærekraftsmål og ber om at mål 8,12,13 og 15 vurderes i planen.	*FN bærekraftsmål* *FN bærekraftsmål er kommentert og vurdert under kapittelet virkning av planen.*
Naturmangfoldsloven Statsforvalteren minner om krav i §7 om å synliggjøre vurderingene etter naturmangfoldsloven §§8-12	*Naturmangfoldsloven* §§8-12 i naturmangfoldsloven er vurdert og gir grunnlag for beslutning etter §7.
Verna Vassdrag og kantmiljø Planområdet ligger ved det verna vassdraget Guovdageaineatnu/ Kautokeinoelva. Verneverdiene i området må sikres i tråd med de rikspolitiske retningslinjene for verna vassdrag	*Verna Vassdrag og kantmiljø+* Kantvegetasjon langs vassdrag er ivaretatt. Verdifull kantsone i ved Kautokeinoelva innenfor planområdet er omfattet av hensynssone 560 Bevaring naturmiljø. Det tillates ikke tiltak innenfor denne hensynssonen. Alle inngrep i planområdet skal planlegges og utføres slik at skadevirkningene blir så små som mulig. Vegetasjon skal beholdes, men det kan gjennomføres vedlikeholdshogst.
Konsekvenser for sensitive arter Statsforvalter mener det er stor sannsynlighet for at den planlagte utbyggingen i området kan komme i konflikt med hekke/ynglelokaliteter for arter som er kategorisert som «sensitiv» i Miljødirektoratets veileder M-606/2016	*Konsekvenser for sensitive arter* Miljøavdelingen hos Statsforvalteren er kontaktet. De bekrefter at det ikke er umiddelbar nærhet til den sensitive arten. *Det er allikevel laget bestemmelse om anleggsgjennomføring både av hensyn til reindrift og sensitiv art. (§4.1)*

Landskap og estetikk Statsforvalter viser til at landskap skal vektlegges i planarbeidet.	*Landskap og estetikk* Landskap og estetikk er omtalt under konsekvenser av planen. Videre er landksap og estetikk er ivaretatt i planbestemmelsen, blant annet §§ 4.4, 4.12, og 5.7
Samfunnssikkerhet og klimatilpasning Statsforvalteren krever komplett ROS-analyse	*Samfunnssikkerhet og klimatilpasning* Komplett ROS utarbeides etter DSB sin mal
Reindrift og andre samiske interesser Det gjøres oppmerksom på samiske interesser og reindriftsinteresser i området.	*Reindrift og andre samiske interesser* Samiske interesser, heriblant reinbeitedistrikt og Sametinget er varslet. Det er gjort vurderinger mot reindrift under konsekvenser av planen. Det er først og fremst økt ferdsel som vil kunne påvirke reinen.
Forurenset grunn Det er registrert mistanke om forurenset grunn i planen.	*Forurenset grunn* Forurenset grunn er lagt inn med faresone. Det er ikke planlagt terrenginngrep eller tiltak på forurenset grunn.
Støy Statsforvalteren minner om retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016)	Støy Tas til etterretning
Troms og Finnmark Fylkeskommune	*Vår kommentar*
TFFK viser til at det er svært viktig at det gjennomføres en helhetlig planlegging der hytter sees i sammenheng med teknisk infrastruktur. TFFK viser spesielt til adkomst og parkering. TFFK ønsker videre at kvaliteter blir kartlagt. Eksempler er stedegen vegetasjon/biologisk mangfold, vannposter, gamle stier, vanlige ferdselskorridorer (f.eks skiløyper, vanlige steder å ferdes og samles osv.) Videre vises det til T-1450. TFFK ønsker byggegrense mot sjø og vassdrag vurderes i planen. TFFK forventer at estetikk blir ivaretatt i planen.	Området er planlagt som en helhet, der teknisk infrastruktur er sett i sammenheng med bebyggelsen. Det er lagt opp til en skånsom utbygging uten store veiinngrep. Kjente ferdselsårer, stier og vannposter er lagt inn i planen. Det er kun BFF6 tomt som er nærmere Kautokeinoelva enn 100 meter. På denne er det lagt inn byggegrense. Estetikk er ivaretatt i planbestemmelsen, blant annet §§ 4.4, 4.12, og 5.7 Øvrige dokumenter er sendt.

Det vises videre til tema som medvirkning, mulighet for regionalt planforum og FN bærekrafts mål. Til slutt varsles TFFK kulturminnebefaring	Kulturminnebefaring er gjennomført og registrerte funn er ivaretatt i planbestemmelser og plankart.
Samediggi	*Vår kommentar*
Samtinget viser til registrerte kulturminner og varslet befaring. Etter befaring er det funnet automatisk fredete samiske kulturminner i disse områdene. For FB2 Biggeskáidi gjelder dette Askeladden ID 294562 árran. Samtinget har ellers ingen merknader til planarbeidet.	Det er tatt inn generell regel om aktsomhetsplikt. Registrerte kulturminner er ivaretatt i plankart med sikringssone og tilhørende bestemmelser
Mattilsynet	*Vår kommentar*
Mattilsynet har innspill til drikkevann og viser til at VA-plan må inn sammen med planen. Videre vises det til drikkevannsforskriften § 18.	VA-plan er vedlagt planen. VA-planen er vurdert mot de ulik relevant lovverk og retningslinjer.
Statens Vegvesen	*Vår kommentar*
Staten Vegvesen vil ikke tillate mer enn 1 avkjøring inn til planområdet. Videre anmoder de at parkeringsplassen skal dimensjoneres slik at biler med henger kan snu, samt areal for snødeponi. Videre skal det redegjøres for kryssing av E45 og at vegnormer skal ivaretas	Det er kun planlagt 1 avkjøring inn til området. Denne er lagt inn med tilfredsstillende siktlinjer for E45. Eventuell kryssing av E45 vil skje i plan. Det er lav ÅDT og oversiktlig i området.
NVE	*Vår kommentar*
NVE viser til sin rolle og at det må utarbeides flomrapport for området. Videre vises det til at Kautokeinovassdraget er et vernet vassdrag. Til slutt vises det til at bekker ikke må lukkes.	Det er utarbeidet flomrapport for området. Det er lagt inn buffersone med tiltaksforbud mot Kautokeinovassdraget for å sikre det vernede vassdraget. Det er ingen bekker innenfor planområdet.

Berørte parter	
Reinbeitedisrik 26 Lákkonjárga	*Vår kommentar*
Distriktet ser med stor uro på planlagt utvikling. Reinbeitedistriktet mener en utbygging her vil medføre store ulemper for reindriften. De frykter økte ringvirkninger i form av økt menneskelig aktivitet. Det vises til at området er mye besøkt og det jaktes mye. Det vises videre til viktigheten av ro på våren og på høsten.	Området er avsatt til bebyggelse i KPA. Gjennom denne prosessen har de folkevalgte i Kautokeino kommune godkjent området for utbygging. Det er utformet bestemmelser for støy og anleggsperiode for å hensynta reinsdyra. Videre er det bestemmelser om lys og lysforurensing. Det er ikke gjort en egen KU om tamrein, men gjort vurderinger i beskrivelsen.

Reinbeitedistriktet mener de er påført en rekke inngrep som har skapt store ulemper for distriktets reindrift. Reinbeitedistriktet krever konsekvensutredning av påvirkning for tamreindrift. Reinbeitedistriktet vil i alle tilfeller være negative til utviklingen.	

Bestemmelser
Reguleringsplan for FB2 Biggeskáidi

Plandato:	19.08.2022
Sist revidert:	08.03.2024
Godkjent:	
Planid:	

1 Planens formål og avgrensning

Formålet med planen er å detaljregulere byggeområder i kommunedelplanen til frittliggende fritidsboliger.

Det regulerte området er vist med plangrense på plankart.

2 § Reguleringsformål og hensynssoner

Området reguleres til følgende formål og hensynssoner, jfr. Plan- og bygningslovens (PBL) §§ 12-5 og 12-6:

REGULERINGSFORMÅL (PBL § 12-5):

Bebyggelse og anlegg (PBL § 12-5 nr. 1)
- Fritidsbebyggelse (BFF)
- Turveg (TV)

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 12-5 nr. 2)
- Veg (SVK)
- Annen veggrunn – Grøntareal

Landbruks-, natur- og friluftsformål (PBL § 12-5 nr.5)
- Landbruks-, natur- og friluftsformål (LNF)

Hensynssoner (PBL § 12-6):
- Sikringssone – område for grunnvannsforsyning
- Angitt hensynssone – Bevaring naturmiljø
- Båndlegging etter lov om kulturminne

3 Rekkefølgekrav

3.1 Før igangsettingstillatelse

Før igangsettingstillatelse skal avkjøring til E45 være etablert.
Byggeplan og gjennomføringsavtale skal vær godkjent av Statens Vegvesen før oppstart av veiarbeid knyttet til E45

4 Fellesbestemmelser

4.1 Bygge- og anleggsvirksomhet

Bygge- og anleggsvirksomhet kan bare foregå i tidsrommet 07.00 – 19.00, og er ikke tillatt på lørdager, søndager og helligdager. Det gjennomsnittlige støynivået i tidsrommet 07.00 – 19.00 (LpAeq12) skal ikke overstige 65dB.

Bygge- og anleggsarbeid skal ikke medføre forstyrrelser for reindrift.
Det tillates ikke sprenging, helikopterbruk og pigging av fjellmasser i perioden 01.03-01.07.

4.2 Dokumentasjon

Søknad om rammetillatelse/tillatelse til tiltak skal inneholde situasjonsplan i målestokk 1:500 eller større. Situasjonsplanen skal vise:

- Plassering av bygninger
- Endring av terreng (både fylling og skjæring) illustrert med eksisterende og planlagte terrengkoter og høydetall
- Tverrprofil av tomta der bygninger, tekniske anlegg og terrengbearbeiding vises.
- Forstøtningsmurer med angivelse av høyde over eksisterende og planlagt terreng
- Piler som viser avrenning for overvann ut fra tomten

4.3 Gjerder

Det tillates ikke inngjerding av tomter.
Inntil 20 m^2 av inngangspartiet kan inngjerdes.

4.4 Terrengtilpasning og vegetasjon

Alle inngrep skal planlegges og utføres slik at skadevirkningene blir så små som mulig.
Utbygger har ansvar for å sette i stand og tilså etter hvert som utbyggingen blir ferdig i feltene.

4.5 Overskuddsmasser

Overskuddsmasser deponeres eller mellomlagres i godkjent massedeponi.

4.6 Flom og overflatevann

Utslipp av overvann fra planområdet skal ikke være større etter utbygging enn før utbygging.
Overvann skal primært håndteres lokalt, og skal primært baseres på overflatebaserte løsninger.

Fordrøyd overvann fra hver tomt skal ledes ut i terreng eller i definerte overvannssoner videre mot flomveier eller bekkeløp.

4.7 Renovasjon
Bebyggelsen skal til enhver tid følge de regler Kautokeino kommune har for avfallshåndtering

4.8 Kulturminner
Dersom det i forbindelse med tiltak i marka blir funnet automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på 5 meter, jf. lov om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturvernmyndighetene i Troms og Finnmark fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.

4.9 Strøm og telekommunikasjon
Ledninger for strøm og telekommunikasjon skal legges som jordkabler.

4.10 Vann og avløp
Det tillates ikke innlagt vann og avløp i planområdet
Som doløsning tillates biodo, eller utedo der grunnforholdene ligger til rette for dette skal ledes til steinsatt infiltrasjonsgrøft med retning bort fra nærmeste drikkevannskilde.

4.11 Energi
Vindmøller tillates ikke.
Solcellepanel på tak tillates, forutsatt at det er gjort grep for å unngå unødvendig refleksjon. Berg og jordvarmeanlegg tillates.

4.12 Lys og lysforurensing
Utendørs belysning skal skjermes mot horisonten for å unngå lysforurensning.
Mastarmatur tillates ikke.

4.13 Flaggstang
Flaggstang tillates ikke

5 Reguleringsformål

BEBYGGELSE OG ANLEGG

5.1 Fritidsbebyggelse, frittliggende FBF
I byggeområdet skal det oppføres frittliggende fritidsboliger
Det tillates en boenhet per tomt.

5.2 Utnytting
Maksimal tillat utnytting er BYA=120m^2
Uthus skal ikke overstige BYA=25m^2
Det tillates inntil 4 bygg per tomt med følgende funksjon; hytte og uthus. Uthus skal tilpasses og underordne seg hytta i størrelse.

5.3 Byggehøyder

Maksimal mønehøyde skal ikke overstige 5,5 m over gjennomsnittlig eksisterende terreng for hytte
Maksimal mønehøyde skal ikke overstige 3,5 m over gjennomsnittlig eksisterende terreng for uthus

Maksimal tillat høyde på fundament er 0,6m for hytte og 0,3m for uthus.

5.4 Takform

Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 18 og 30 grader.

5.5 Farger

Det skal kun benyttes jordfarger.

5.6 Estetikk

Det skal legges særlig vekt på at bygningenes form, fasade og materialvalg tilpasses omgivelsene og eksisterende bebyggelse i nærområdet.

Etablering av store vindusflater kan tillates, men det forutsettes da bruk av arkitektoniske eller tekniske virkemiddel for å dempe inntrykk av størrelse og refleksjon.

5.7 Plassering av bygg

Bygningers plassering og form skal tilpasses terrenget på tomta. Terrenginngrep skal være minst mulig.

Uthus kan maksimalt så 10 meter fra hytten målt fra yttervegger. Uthus skal plasseres slik at de samler bebyggelsen mest mulig.

SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

5.8 Veg (KV)

o_KV1
o_KV1 er dagens E16.

f_KV2
f_KV2 er internt adkomstvei frem til felles parkering. Vegarealet har en regulert bredde på 4,0m.
f_KV2 må være farbar for utrykningsfartøy hele året.

5.9 Annen veggrunn - grønntareal

Tekniske anlegg / infrastruktur (Va- og avløpsledninger) kan etableres innenfor annet vegareal. Arealet kan også nyttes til anlegg for overvannshåndtering. Skjæringer- og fyllingsskråninger skal revegeteres naturlig. Det innebærer at jord- og vegetasjonslag i veitraseen mellomlagres og tilbakeføres på skjæringer og fyllingsskråninger i ettertid.

5.10 Parkeringsareal (PH)

Innefor arealformål skal det legges til rett for fellesparkering for bil, ATV og snøscooter.

Det tillates garasjeanlegg for ATV/Snøscooter
Maksimal mønehøyde skal ikke overstige 5,5 m over gjennomsnittlig eksisterende terreng.
Garasjeanlegget skal ikke være større enn BYA=400 m^2
Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 18 og 30 grader.

5.11 Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller tekniske infrastrukturtraseer

Arealet skal benyttes til turvei. Turveien kan gruses og kan benyttes som anleggsvei i forbindelse med tiltak på tomtene.

LANDBRUKS-, NATUR-, OG FRILUFTFORMÅL

5.12 LNF-formål

Benyttes som grøntområder i tilknytning til bebyggelsen. Det kan også legges ledningstraséer for vann, avløp og kabler gjennom friluftsområdene. Det samme gjelder anlegg for berg eller jordvarme.

Andre terrenginngrep og fjerning av vegetasjon er bare tillatt for stell av vegetasjon og når det er nødvendig for ferdsel på ski eller til fots. Tynning av skog er tillat så lenge siluettvirknignen er tilfredsstillende.

6 Hensynssoner

6.1 Frisikt

I hensynssone sikringssone frisikt må all vegetasjon holdes nede (maks 0,5m høyde) i områder som er markert som frisiktsoner på plankartet

6.2 Båndlegging etter lov om kulturminne H730

Kulturminnene H730 er automatisk fredet etter kulturminnelovens § 4. Det samme er en sikringssone i et 5 meters bredt belte fra kulturminnenes ytterkant jfr. kulturminnelovens § 6.

Inngrep i grunnen eller andre tiltak som kan virke inn på det automatisk fredete kulturminnet innenfor hensynssone H730 er ikke tillatt uten etter dispensasjon fra kulturminneloven. Søknad skal sendes regional kulturminneforvaltning i god tid før arbeidet er planlagt igangsatt.

6.3 Bevaring naturmiljø H560

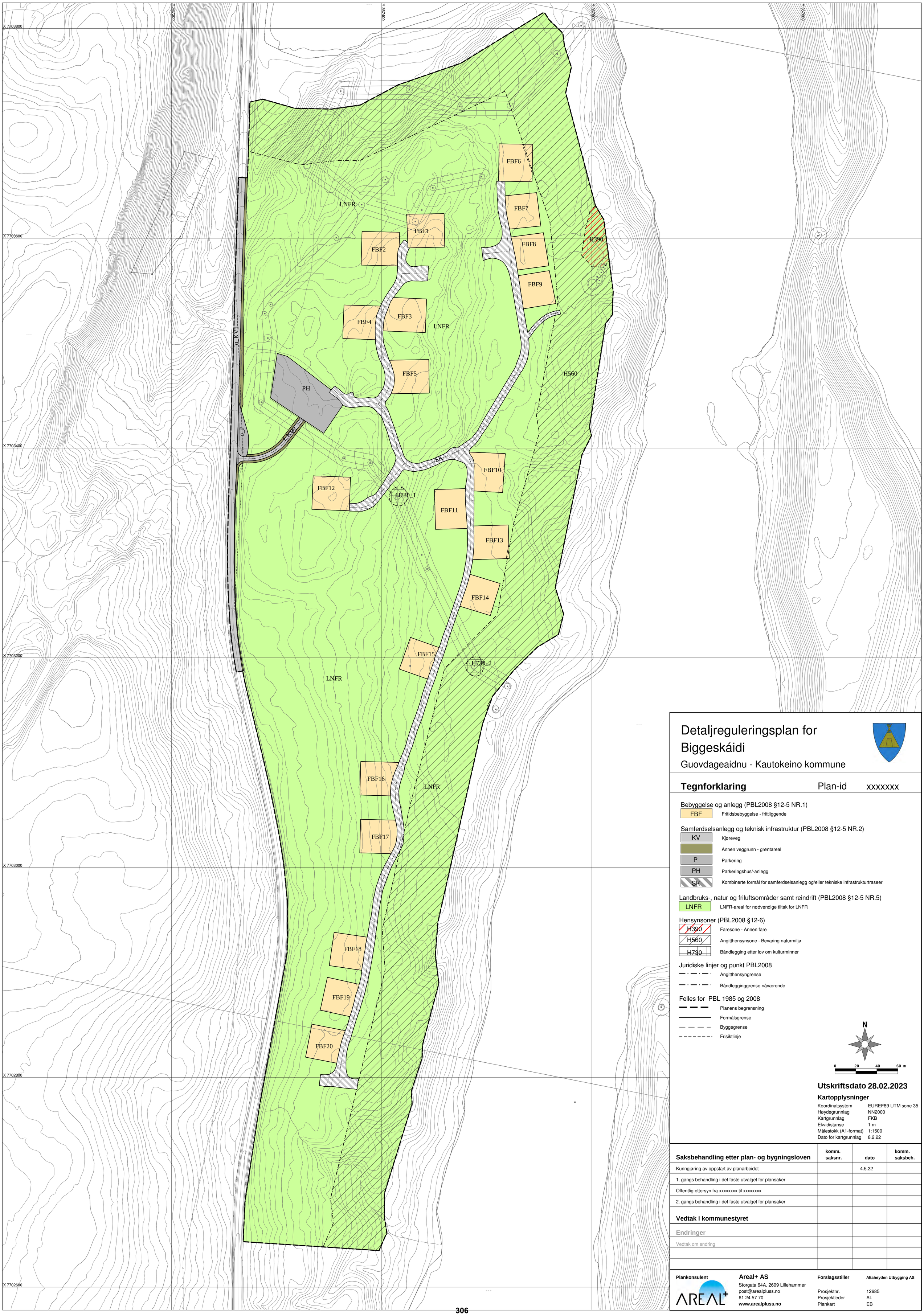
Hensynssonen omfatter kantsonen langs den verna Guovdageaineatnu/ Kautokeinoelva. Alta-Kautokeinovassdraget II (Vedtatt 1980).
Innenfor hensynssonen skal det ikke gjennomføres tiltak eller terrenginngrep.

6.4 Sikringssone drikkevann

Innenfor sikringssonen tillates ikke deponering av masser, søppel, tømming av avløp, tømming av toalettrester, eller andre tiltak som kan forurense drikkevannet.

Snø skal ikke deponeres innenfor sikringssonen.

Ethvert tiltak innenfor sikringssonen skal omsøkes. Alle tiltak skak ha en vurdering av potensiell forurensing av vannposten.

Detaljreguleringsplan for Biggeskáidi

Guovdageaidnu - Kautokeino kommune

Tegnforklaring

Plan-id xxxxxxx

Bebyggelse og anlegg (PBL2008 §12-5 NR.1)

- FBF – Fritidsbebyggelse - frittliggende

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL2008 §12-5 NR.2)

- KV – Kjøreveg
- Annen veggrunn - grøntareal
- P – Parkering
- PH – Parkeringshus/-anlegg
- SK – Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller tekniske infrastrukturtraseer

Landbruks-, natur og friluftsområder samt reindrift (PBL2008 §12-5 NR.5)

- LNFR – LNFR-areal for nødvendige tiltak for LNFR

Hensynsoner (PBL2008 §12-6)

- H390 – Faresone - Annen fare
- H560 – Angitthensynsone - Bevaring naturmiljø
- H730 – Båndlegging etter lov om kulturminner

Juridiske linjer og punkt PBL2008

- Angitthensyngrense
- Båndleggінggrense nåværende

Felles for PBL 1985 og 2008

- Planens begrensning
- Formålsgrense
- Byggegrense
- Frisiktlinje

N

0 20 40 60 m

Utskriftsdato 28.02.2023

Kartopplysninger

Koordinatsystem	EUREF89 UTM sone 35
Høydegrunnlag	NN2000
Kartgrunnlag	FKB
Ekvidistanse	1 m
Målestokk (A1-format)	1:1500
Dato for kartgrunnlag	8.2.22

Saksbehandling etter plan- og bygningsloven	komm. saksnr.	dato	komm. saksbeh.
Kunngjøring av oppstart av planarbeidet		4.5.22	
1. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Offentlig ettersyn fra xxxxxxxx til xxxxxxxx			
2. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Vedtak i kommunestyret			
Endringer			
Vedtak om endring			

Plankonsulent

Areal+ AS
Storgata 64A, 2609 Lillehammer
post@arealpluss.no
61 24 57 70
www.arealpluss.no

Forslagsstiller **Altahøyden Utbygging AS**

Prosjektnr. 12685
Prosjektleder AL
Plankart EB

Detaljreguleringsplan for

FB3 Hábatjavri

Planbeskrivelse

Produsent Areal⁺ AS, www.arealpluss.no
Utskriftsdato, 3. March 2023

Sist revidert: 23.09.2022

Vedtatt av kommunestyret:

Planid:

Arkivsak:

Oppdragsgiver: Altahøyden utbygging AS

Rapportnavn: Planbeskrivelse detaljreguleringsplanen for FB3 Hábatjavri

Plan-id:

Dato: 24.09.2022

Prosjektnr: 12686

Oppdragsleder: Andreas Lindheim

Planbeskrivelse: Andreas Lindheim

Kvalitetskontroll: Espen Brustuen

Areal⁺ AS, www.arealpluss.no

1 INNLEDNING 4
BAKGRUNN OG FORMÅL 4
PLANAVGRENSNING 5
PLANPROSESS OG MEDVIRKNING 6
PLANSTATUS 6
FORHOLDET TIL ANNET LOVVERK 8
2 BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET-DAGENS SITUASJON OG AREALBRUK 10
BELIGGENHET 10
EKSISTERENDE BEBYGGELSE 10
TOPOGRAFI OG LANDSKAPSTREKK 10
NATUR, MILJØ OG FRILUFTSLIV 12
KULTURMINNER 16
EKSISTERENDE BEBYGGELSE OG INFRASTRUKTUR 18
3 ROS-ANALYSE 19
SAMLA VURDERING 20
4 BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET 21
PLANKART 21
BEBYGGELSE OG ANLEGG 22
SAMFERDSEL OG TEKNISK INFRASTRUKTUR 22
LANDBRUK, NATUR OG FRILUFTSOMRÅDER 23
5 HENSYNSONER 23
ANGITT HENSYNSONE – BEVARING NATURMILJØ 23
BÅNDLEGGING ETTER LOV OM KULTURMINNER 24
6 KONSEKVENSER AV PLANEN 24
LYS OG LYSFORURENSNING 24
ANLEGGSGJENNOMFØRING 24
NATURMANGFOLDLOVEN 24
FLOM OG OVERVANN 25
IDRETT, FRILUFTSLIV OG FOLKEHELSE 25
KULTURMINNER 25
FNS BÆREKRAFTSMÅL 26
VURDERING AV PLANFORSLAGET: 28
LANDSKAP OG ESTETIKK 28
BARN OG UNGE 29
LANDBRUK, BEITEINTERESSER OG SKOGSDRIFT 29
REINDRIFT 29
ENERGIBRUK 30
FORURENSING OG KLIMAUTSLIPP 30
7 SAMMENDRAG AV MERKNADER 31

1 Innledning

Bakgrunn og formål

Formålet med planarbeidet er å regulere et område for frittliggende fritidsbebyggelse. Planområdet er på ca. 386 dekar og ble godkjent som byggeområde for fritidsbebyggelse gjennom kommuneplanens arealdel i Kautokeino kommune, planID 2017001. Som en naturlig del av planleggingen av områder for fritidsboliger vil man også se på løsninger for infrastruktur, grønnstruktur og annet friluftsliv.

Det planlegges for frittliggende fritidsboliger med lav standard, uten innlagt vann.

Planområdet et delt opp i frittliggende festetomter. Bebyggelse vil følge byggeskikken i området, men vil i tillegg åpne opp for moderne tilpasninger.

Planavgrensning

Figur 1 Planavgrensning markert i rød stiplet linje

Planprosess og medvirkning

Oppstartsmøte	01.04.2022
Varsel om oppstart av planarbeid	06.05.2022
Frist for innspill til planarbeidet	10.06.2022
Planforslag sendes til behandling	
Første gangs behandling i planutvalget	
Planforslaget ute på høring	
Annen gangs behandling i planutvalget	
Vedtak i kommunestyret	

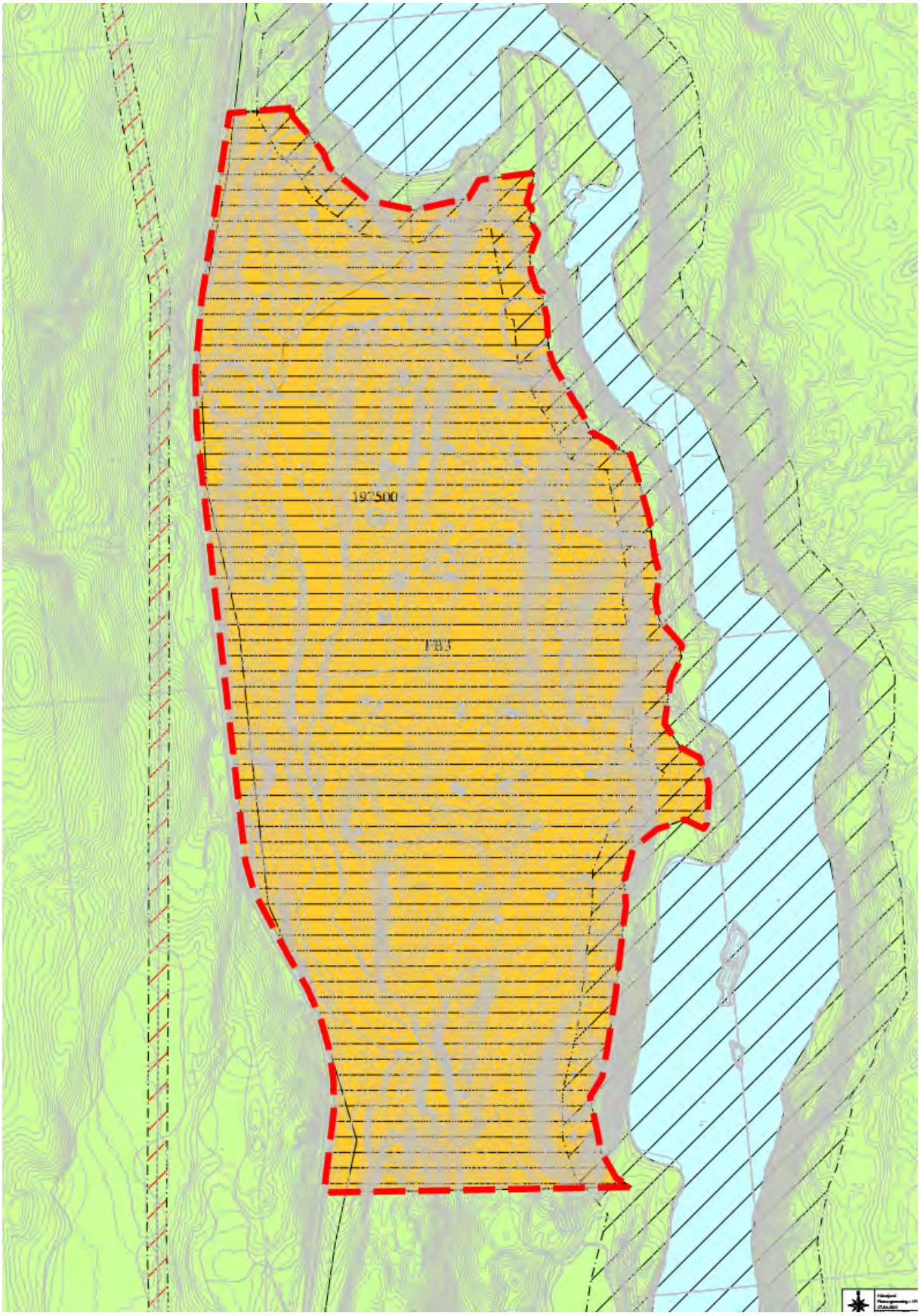
Vurdering av behovet for konsekvensutredning

Det er gjort en vurdering mot reglene i Forskrift om konsekvensutredning. Planen er i samsvar med overordnet plan, og utløser ikke behov for konsekvensutredning.

Planstatus

Kommuneplanens arealdel for Kautokeino kommune

Området er avsatt til fritidsbebyggelse fremtidig (FB3) i gjeldene kommuneplan.

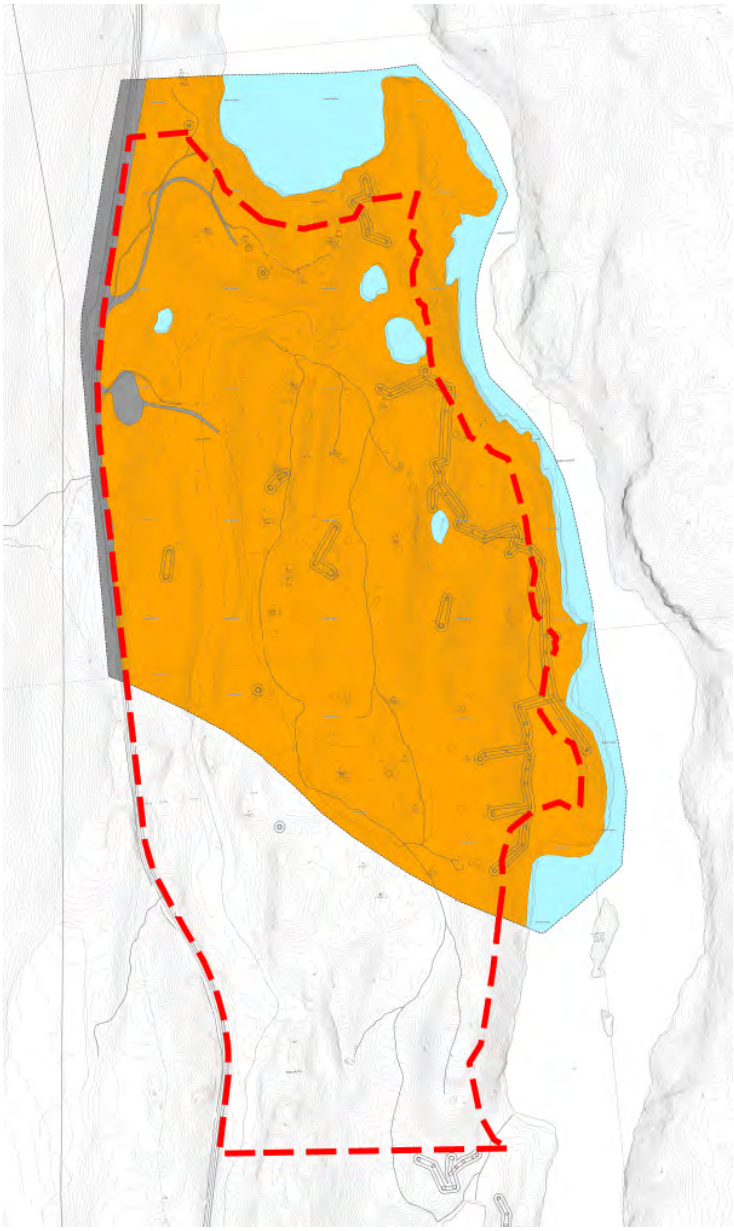

Figur 2 Kommuneplan med plangrense markert i rødt

Reguleringsplaner i området

Reguleringsplan for Hábatjarvi hyttefelt, ID 1975003

Området er avsatt til fritidsbebyggelse i eksisterende reguleringsplan. Ny plan vil oppheve eksisterende plan.

Figur 3 Eksisterende reguleringsplan

Forholdet til annet lovverk

Lov om folkehelse

Folkehelseloven trådte i kraft 1. januar 2012. Folkehelseloven skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller.

Naturmangfoldloven

Loven gir regler om bærekraftig bruk og vern av naturen. Tiltaket berører ikke områder som er verna eller områder som er foreslått verna med hjemmel i Naturmangfoldsloven. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal alle saker som berører naturmangfoldet vurderes etter lovens §§ 8-12.

Lov om reindrift

Loven skal legge til rette for en økologisk, økonomisk og kulturelt bærekraftig reindrift med basis i samisk kultur, tradisjon og sedvane til gagn for reindriftsbefolkningen selv og samfunnet for øvrig.

Kulturminneloven

Loven bidrar til å forvalte, verne og sikre kulturminner for fremtidige generasjoner.

Forskrift og rammer for vannforvaltningen

Formålet med denne forskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene

Stortingsmeldinger

- St.meld. nr. 26 (2006-2007), Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand.
- St.meld. nr. 16 (2004-2005), Leve med kulturminner.
- St.meld. nr. 40 (2002-2003), Nedbygging av funksjonshemmedes barrierer.
- St.meld. nr. 42 (2000-2001), Biologisk mangfold.
- St.meld. nr. 39 (2000-2001), Ein veg til høgare livskvalitet.
- St.meld. nr. 58 (1996-1997), Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling.
- St.meld. nr. 29 (1996-1997), Regional planlegging og arealpolitikk.

Rikspolitiske retningslinjer og rundskriv

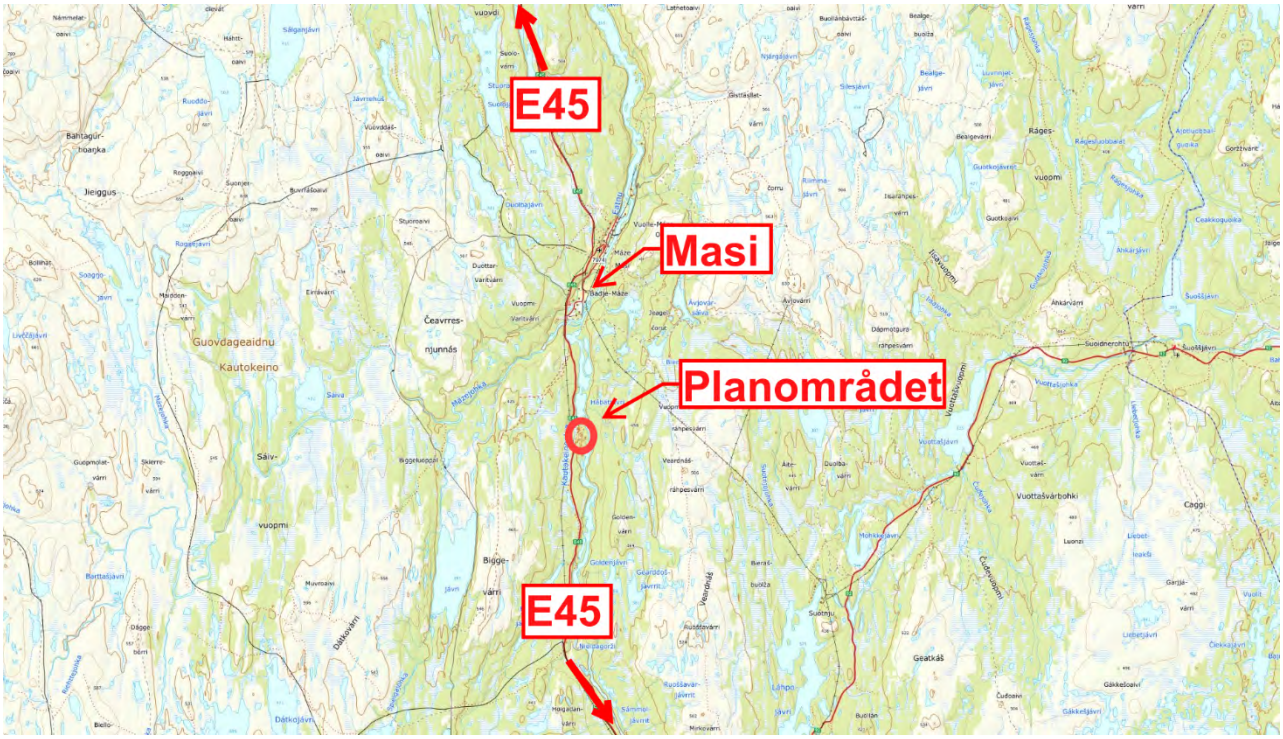
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen. (Miljøverndepartementets T -1442) Angir krav til hvordan støyforhold skal behandles i ulike arealplaner.
- Rikspolitiske retningslinjer for samordna areal - og transportplanlegging.
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging, fastsatt 4. September 2009
- Den europeiske landskapskonvensjonen som trådte i kraft 1. Mars 2004
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) av 19. Juni 2009
- Planlegging og utbygging i fareområder langs vassdrag, retningslinje 1-2007 NVE
- Rundskriv, T-2/08- Miljøverndepartementet, Om barn og planlegging.
- Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013
- Veileder: Planlegging av fritidsbebyggelse (Miljøverndepartementet, 2005)

2 Beskrivelse av planområdet-dagens situasjon og arealbruk

Beliggenhet

Planområdet består i dag av glissen fjellbjørkskog på hardbakke. Til Masi er det ca. 5 km, og ca. 56 km til Kautokeino. Planområdet ligger mellom E45 og Altaelva.

Sommer og høst er det gode muligheter for både jakt, fiske og turer i fjellet. På vinteren er skikjøring et alternativ.

Figur 4 Oversiktskart

Eksisterende bebyggelse

Reguleringsplanen er en fortetting av eksiterende hyttefelt. Det er innenfor planområdet 23 eksisterende fritidsboliger.

Topografi og landskapstrekk

Landskapet er stedstypisk for regionen med hovedsakelig fjellbjørk. Terrenget er relativt flatt med en høyde på ca. 300 moh. Landskapstypen er av NIBIO karakterisert som «Finnmarksvidda»

Figur 5 Stedtypisk vegetasjon

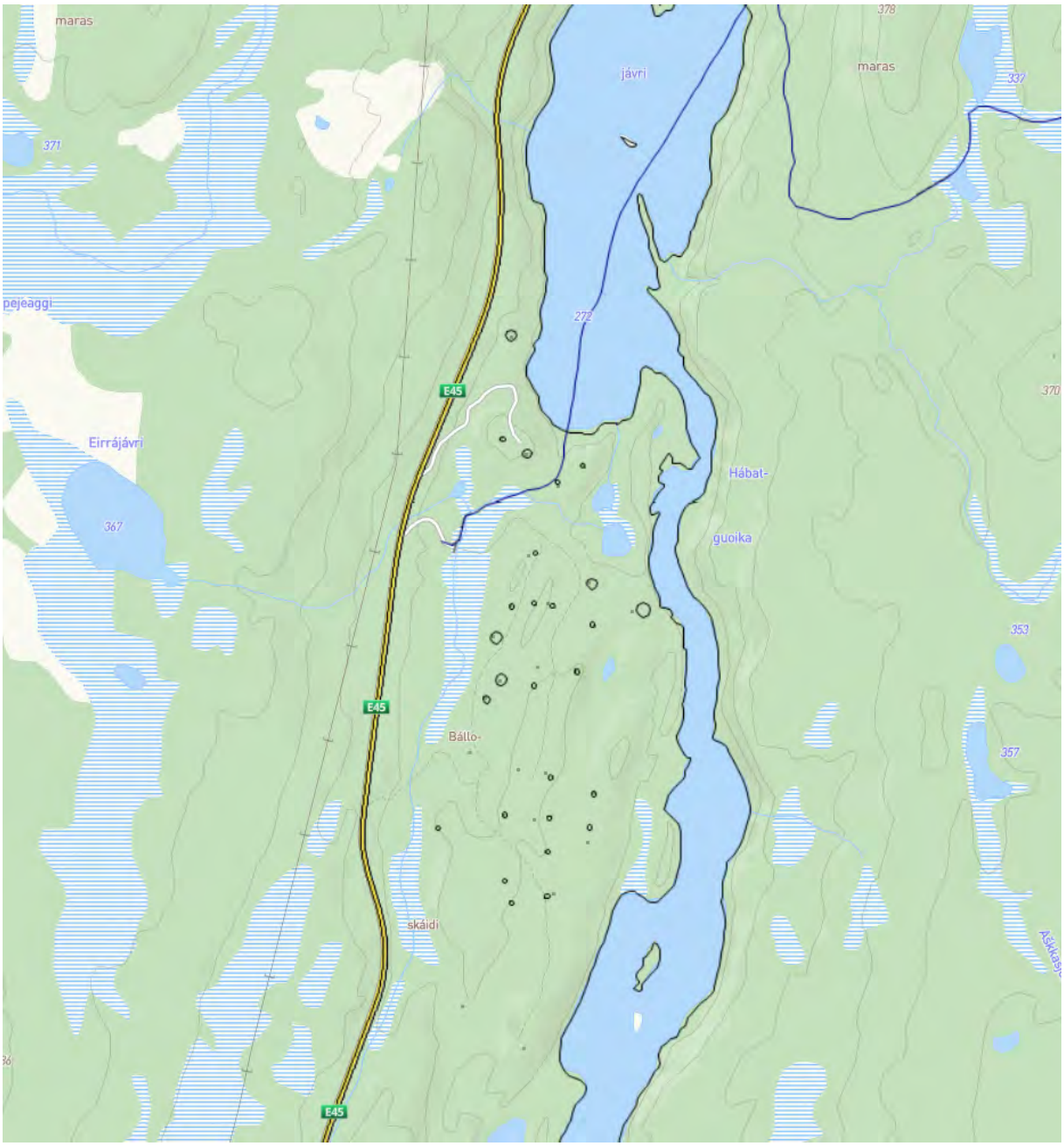
Figur 6 Stedstypisk vegetasjon

Natur, miljø og friluftsliv

Friluftsliv

Det er svært gode muligheter for friluftsliv i område både sommer som vinter. Det er ingen oppkjørte skiløyper i området, men det er gode muligheter for fjellski. På sommeren er det mulighet for fotturer innover Finnmarksvidda. Nærmeste registrerte tursti på UT.no finnes ved hytteområde for Biggeskaidi,

I tillegg finnes det snøscooterløyper innenfor reguleringsplanområdet som er tilkoblet løypenettet på Finnmarksvidda.

Figur 7 Registrert scooterløye sees nord i kartet, markert blått

Lokalklimatiske forhold

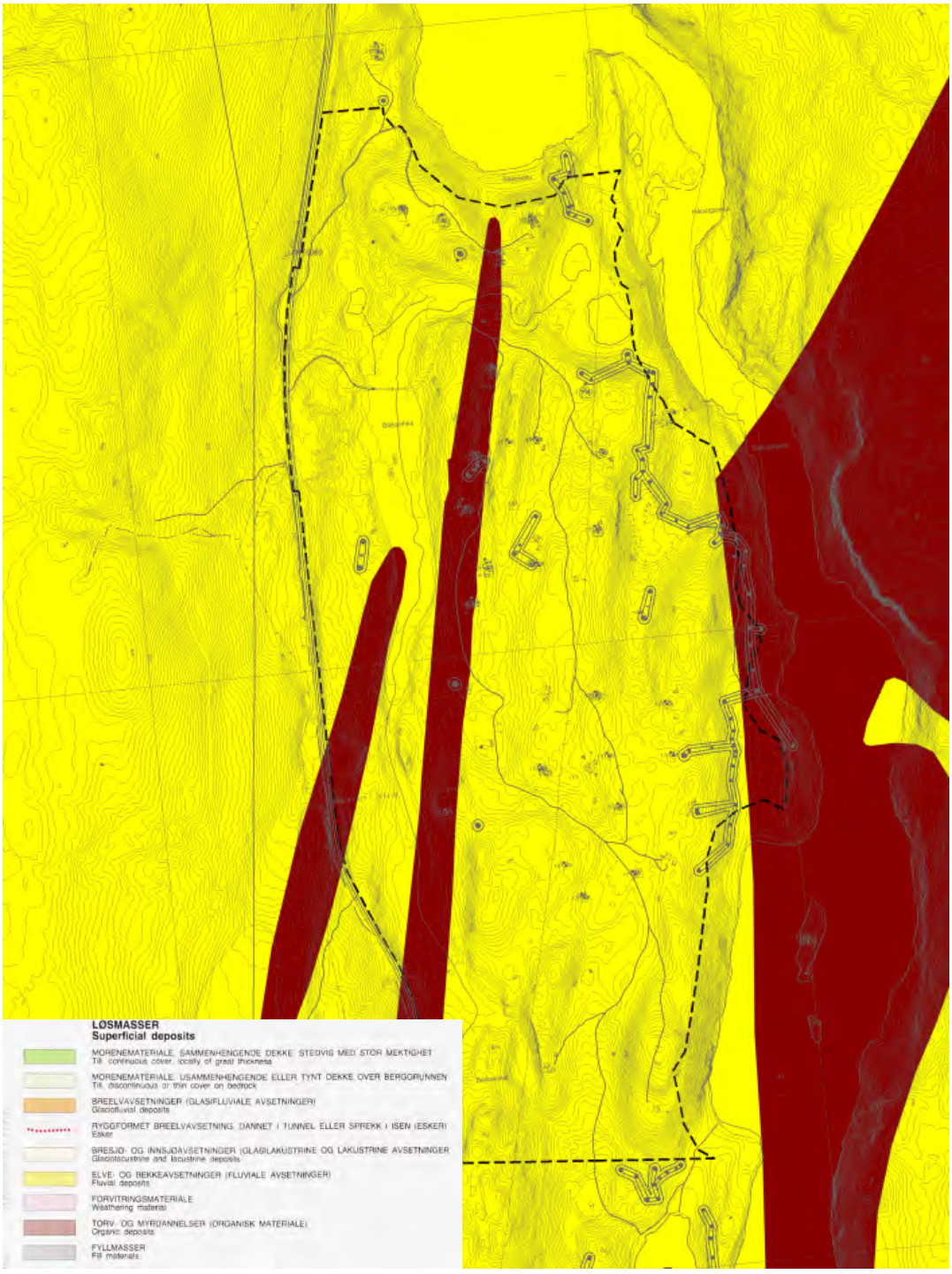
Normalt legger snøen seg i november/desember og varer til medio mai. Det er store temperaturvariasjoner gjennom året, fra omtrent +20 til -30.

Miljødirektoratets naturbase

Det er gjort søk i Miljødirektoratets naturbase den 19.10.2022. Det er ingen treff innenfor planområdet.

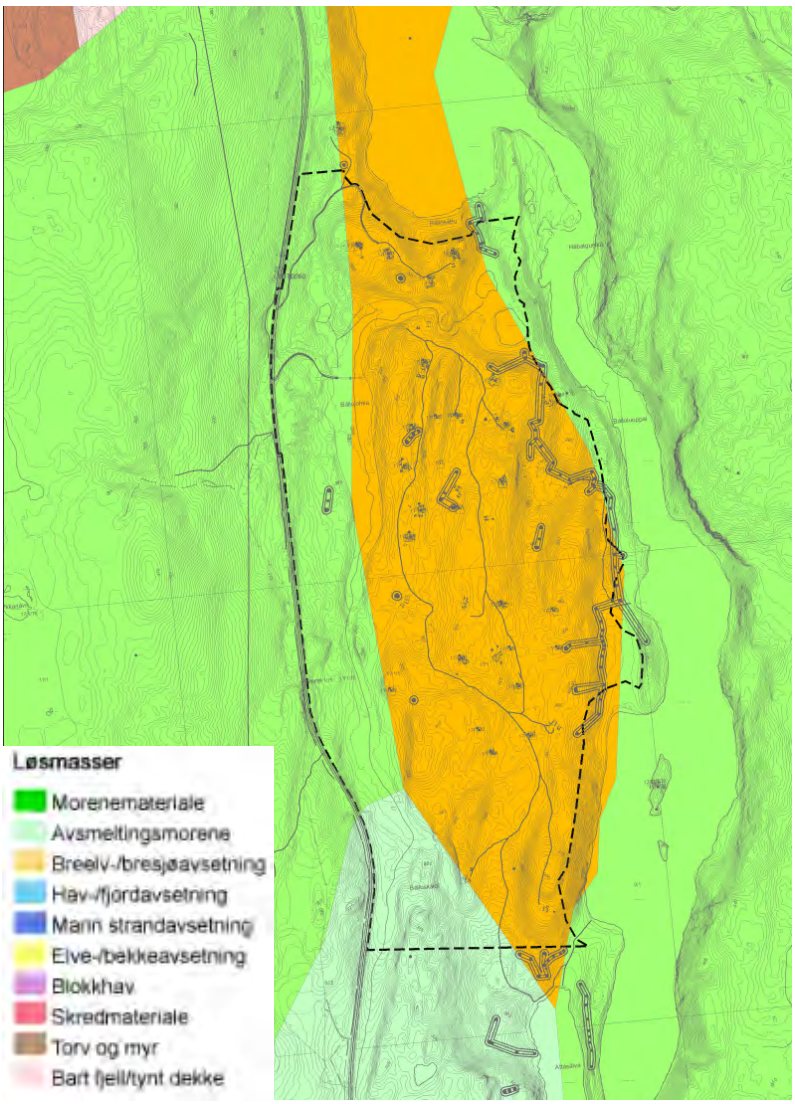
Geologi og løsmasser

Området består i hovedsak av feltspatkvarsitt, rød-grå, fin- til middelskornet for arealene merket gule i figuren under. Det røde arealet består av kvarts-albittfelsitt, delvis karbonatførende, hvit, gråhvit til lyserød, finkornet.

Figur 8 Berggrunn

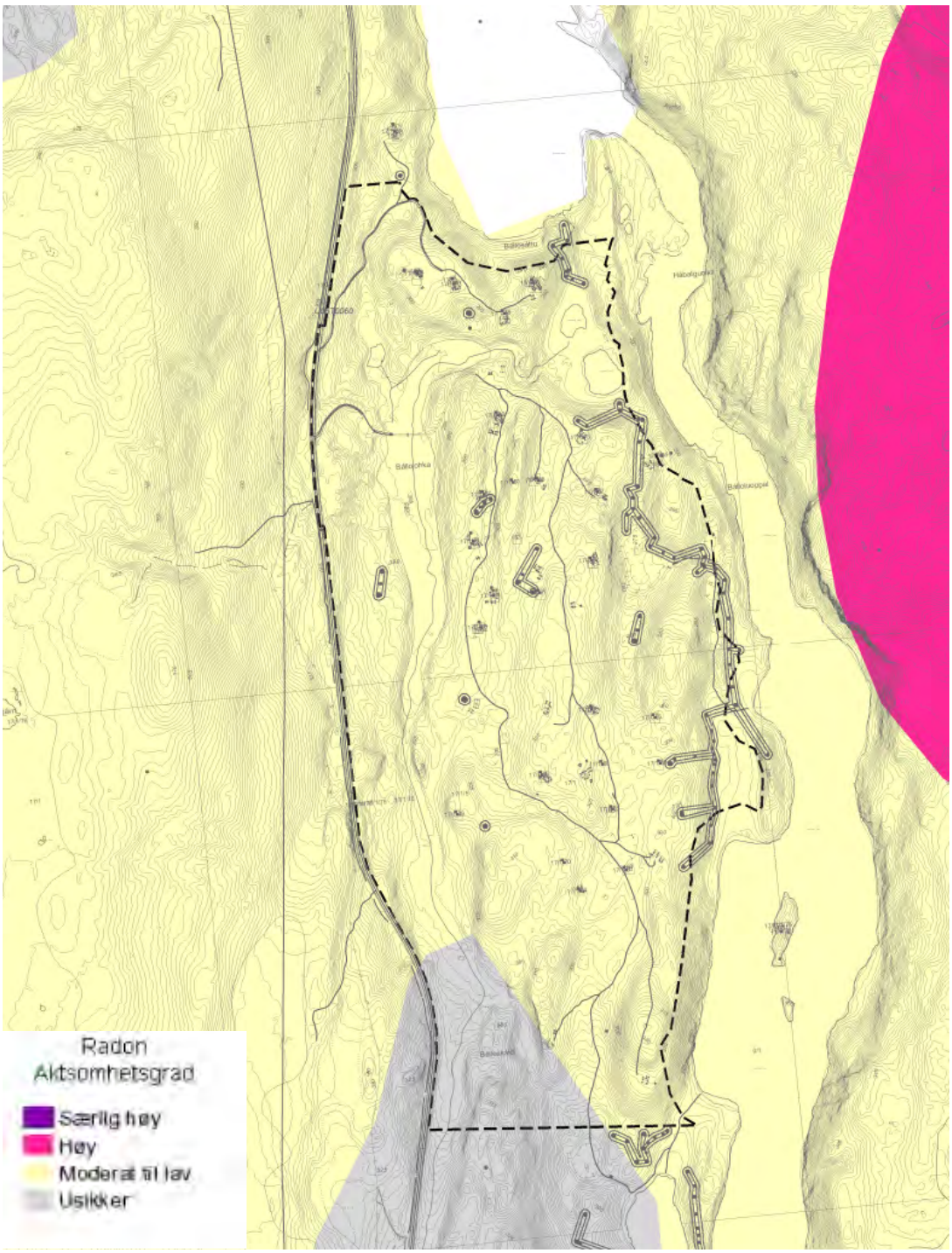
Løsmassene består av morenemateriale, usammenhengende eller tynt over berggrunnen for lysegrønne arealer i figur 8. De mørkere grønne arealene består av sammenhengende morenemateriale med stedvis stor mektighet. Orange farge er breelvavsetninger.

Figur 9 Løsmasser

Radon

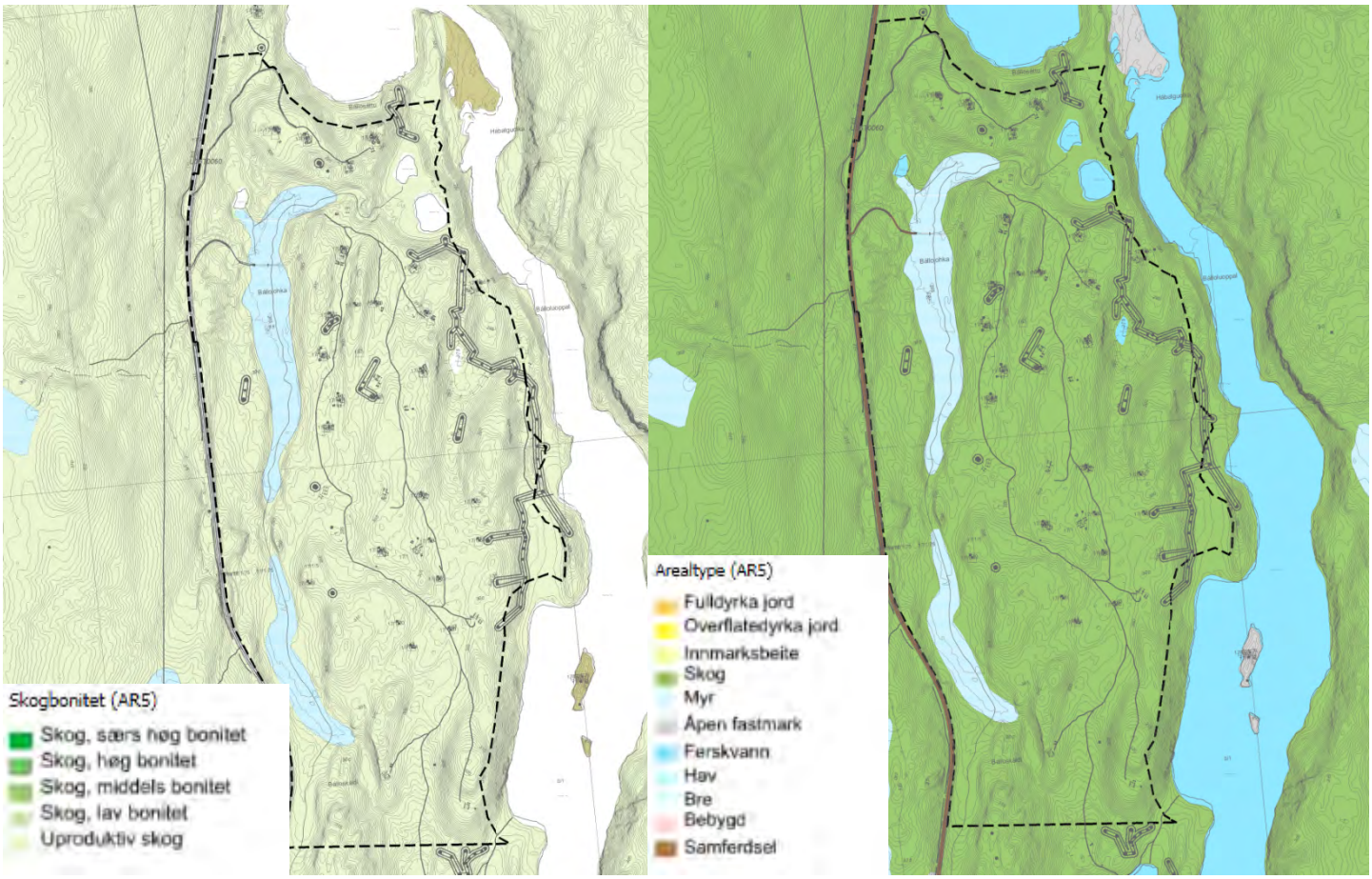
Deler av planområdet har registrert moderat til lav aktsomhetsgrad av radon. Øvrig område er avmerket som usikker. TEK17 omhandler radon og bebyggelsen innefor planområdet vil forholde seg til forskriften.

Figur 10 Radon

Vegetasjon og bonitet

Området består i all hovedsak av uproduktiv skog og noe skog med lav til middels bonitet. Store deler av området består av bjørkeskog.

Figur 11 Bonitet og AR5

Landbruk, beiteinteresser

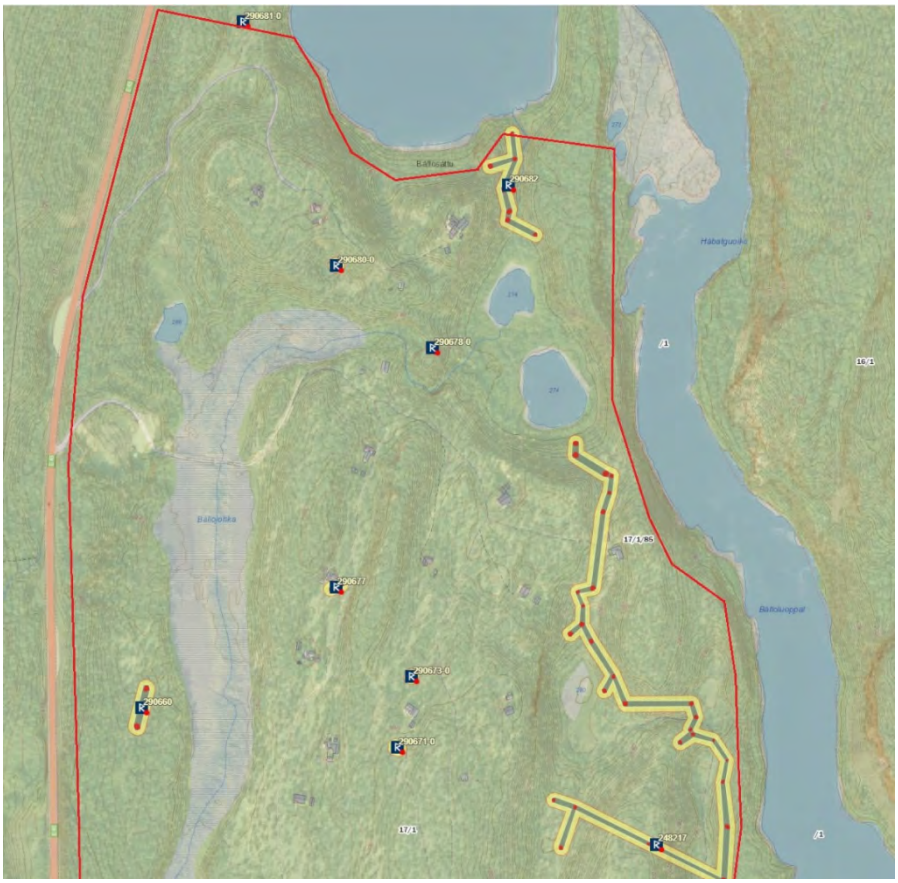
Planområdet er best egnet som utmarksbeite.
Området er innenfor reinbeitedistrikt 30B Guovdajohtlat. Planområdet er i NIBIO registrert som høstbeite. Det er ingen flytteleier registrert direkte i planområdet.

På østsiden av Kautokeinoelva finnes reinbeitedistrikt 30C Nuorttabealli.

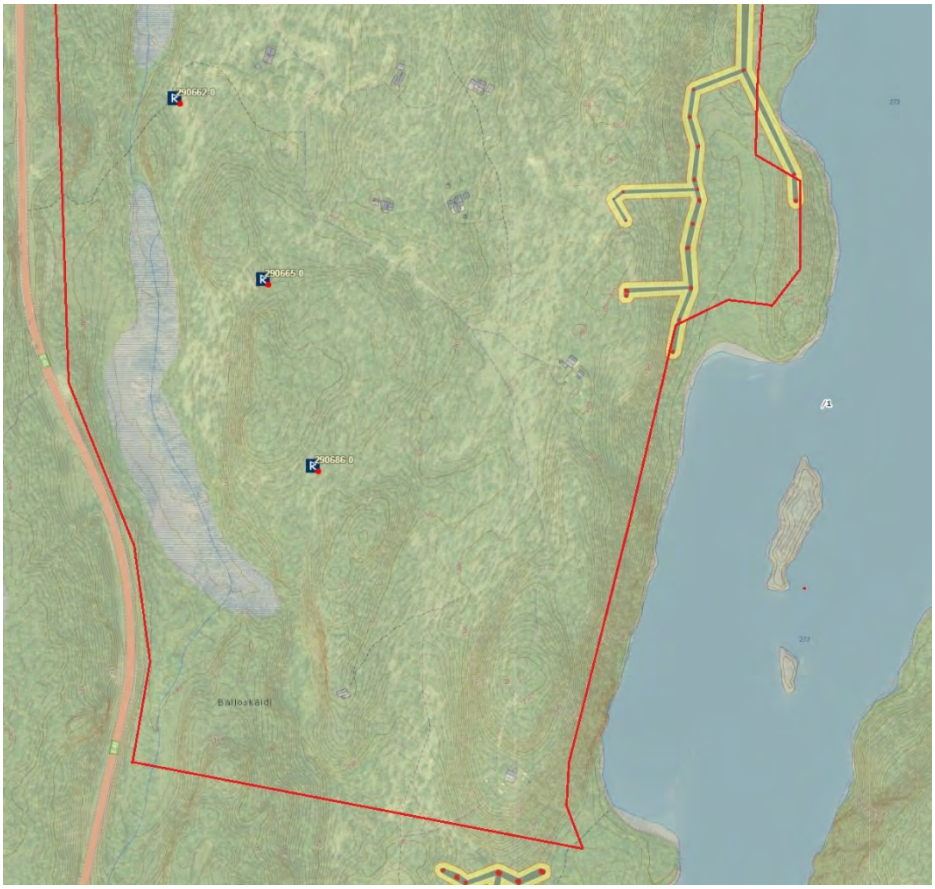
Kulturminner

Det er registrert automatisk fredede kulturminner innenfor planområdet. Det finnes 10 separate lokaliteter med til sammen 67 fangtsgroper.

Disse er lagt inn i Askeladden kulturminnedatabase med ID-nr. 248217, 290660, 290662-0, 290665-0, 290673-0, 290677, 290678-0, 290680-0, 290681-0 og 290682. Det ble under befaringen også påvist en tuft og etsamisk ildsted, registrert med ID-nr. 290671-0 og 290686-0 i databasen. Kulturminnene er automatisk freda etter lov om kulturminner av 1978, § 4

Figur 12 Kulturminner nord i planområdet

Figur 13 Kulturminner sør i planområdet

Eksisterende bebyggelse og infrastruktur

Bebyggelse

Arealet er delvis utbygget med 21 eksisterende fritidsboliger.

Veg, trafikk og parkering

Hovedatkomst til områder for fritidsbebyggelse er E45. Fartsgrensen på E45 forbi planområdet er 90km/t. Det ligger en eksisterende parkeringsplass ved tenkt avkjøring. ÅDT forbi planområdet er 607.

Per i dag er det 2 avkjøringer inn til planområdet. Den ene stenges, slik at antall avkjøringer reduseres.

Figur 14 E45 mot sør

Figur 15 E45 mot nord

Vann og avløp
Det er ikke vann og avløp i området i dag. Eksisterende fritidsboliger har ulike private løsninger.

Renovasjon
Det finnes renovasjonscontainer ved felles parkeringsplass ved E45.

Energiforsyning
Det er ikke trafostasjon innenfor planområdet. Ny strøm vil trekkes fra Masi i jordkabler.

3 ROS-analyse

Oppsummering avbøtende tiltak

Risikoreduserende tiltak	Oppfølging gjennom planverktøy/info til kommunen
Prosjektere vann og avløpsanlegg sammen med reguleringsplan.	Det er lagt inn bestemmelser om håndtering av vann og avløp.
Turdrag med tilstrekkelig kvalitet for å kunne kjøre på	Regulere inn ny turdragtrase med tilstrekkelig bredde.
Gode siktsoner. Vedlikehold av siktsoner	Siktsoner re regulert inn i plankart

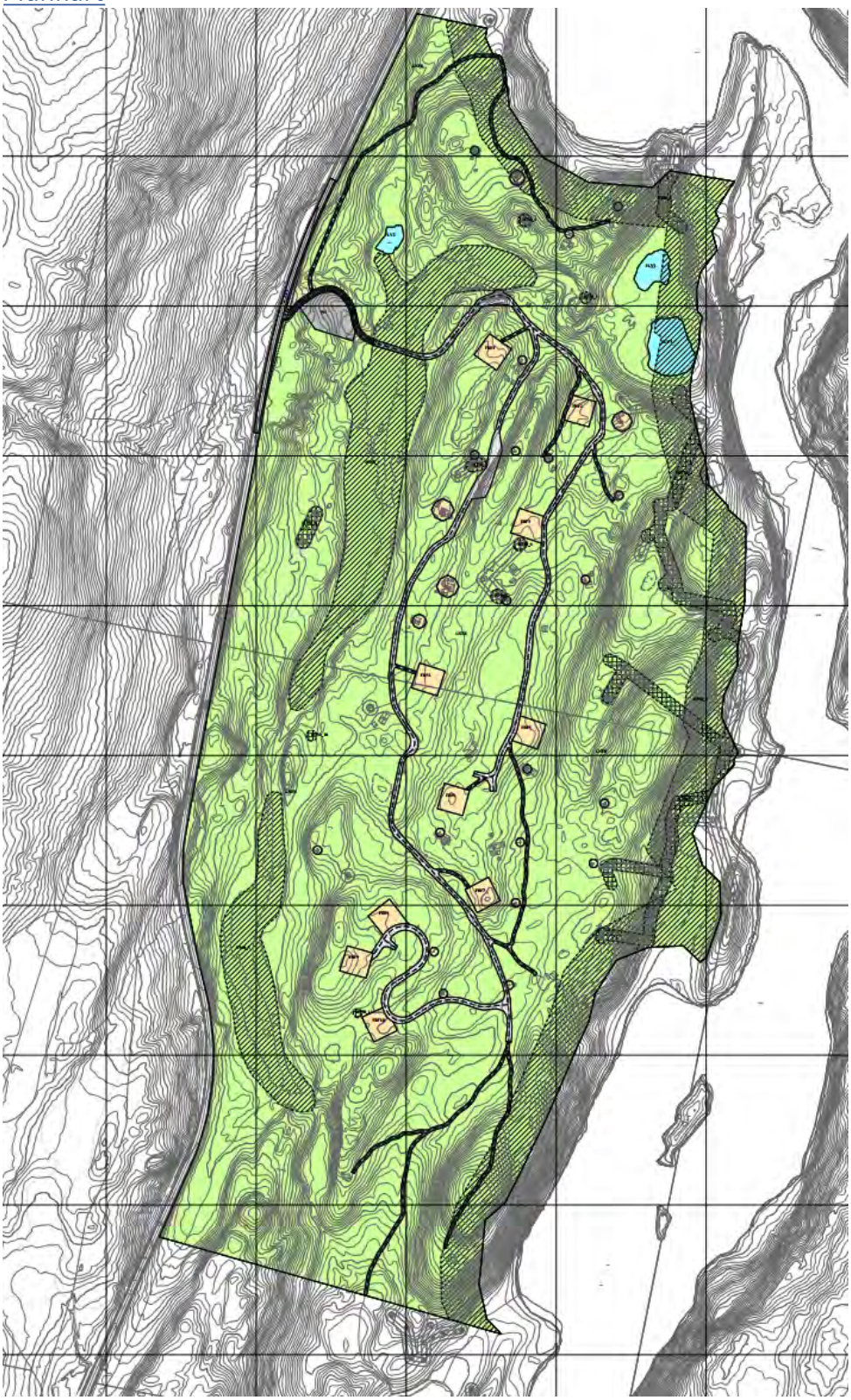
Fordrøyning/lokal overvannshåndtering. Det er utarbeidet flom og overvannslpan for planområdet.	Tiltak for å sikre byggeområder er kartfestet i plankart og det er lagt inn bestemmelser om flom og overvannshåndtering.
Tilstrekkelig kapasitet for slukkevann.	Oppfølging av kommunen for å tilse at det er tilstrekkelig med brannvann.

Samla vurdering

Alt i alt er risiko og sårbarhet i planområdet stort sett knytta til tilgang til nødetater, skogbrannfare og overvann/flom i bekker. *Ros analysen* gir detaljerte vurderinger og et sett anbefalinger som bør inkluderes i planforslaget for å kunne ta vare på sikkerheten for tiltak i og rundt planområdet i henhold til TEK 17. Dersom planforslaget utformes i samsvar med anbefalingene vil risikoen i planområdet bli lik som eller til og med lavere enn den er i dag.

4 Beskrivelse av planforslaget

Plankart

Figur 16 Plankart

Bebyggelse og anlegg

Fritidsbebyggelse frittliggende (FBF)

Det planlegges for 10 nye frittliggende tomter for fritidsbebyggelse. Mellom tomtene er det avsatt store områder med grøntarealer. Tomtene vil være festetomter, men det er avsatt 1 daa byggeareal per tomt. Tomtene er plassert etter prinsippet om lite terrenginngrep, hensyn til nabobebyggelse og gode solforhold. Det tillates ikke gjerder langs tomten.

Utnyttingsgraden pr. tomt kan være maksimalt BYA=120m^2. Uthus skal ikke overstige BYA=25m^2
Det tillates inntil 4 bygg per tomt med følgende funksjon; hytte og uthus. Uthus skal tilpasses og underordne seg hytta i størrelse.

Mønehøyden skal ikke overstige 5,5 meter målt fra eksisterende terrengs gjennomsnittsnivå. Tilsvarende skal uthus ikke oversige 3,5 meter. Det skal benyttes saltak.

Det er gjort detaljerte vurderinger av terreng når tomteavgrensning. Dette er bl.a. gjort ved hjelp av et helningskart som deler inn terrenget i tre kategorier: grønn: 1:6 eller slakere; gul: 1:6 til 1:4; rød: 1:4 eller brattere. Terrenget er befart flere ganger for å få til best mulig tomteplassering.

Det blir strøm, men hyttene får ikke innlagt vann eller er påkoblet offentlig avløp.

Det tillates hytter i moderne stil, men hyttene skal allikevel være tilpasset omgivelsene, terrenget og underordnes naturpreget i området. Bebyggelsen skal ha mørke, matte og naturlige farger tilpasset nabobebyggelsen. Tak skal tekkes med mørke matte flater eller ha torvtak. Utbygginga skal også gjøres så skånsomt som mulig for å ta vare på naturlig vegetasjon

Samferdsel og teknisk infrastruktur

Veg

O_KV1 er dagens E45. F_KV2 er internvei frem til felles parkering. Regulert vegbredde er 4,0 meter.

Alle nye veger som planlegges å krysse bekkene må etableres på en slik måte at flomvann ikke ledes på avveie ved en dimensjonerende flom. Stikkrenner som krysser bekken dimensjoneres for en 200-årsflom med klimapåslag. For å ta høyde for restrisiko kan det i tillegg etableres et definert lavbrekk over vegbanen ved stikkrenner.

Annen veggrunn

Områder vist som annen veggrunn kan benyttes til nødvendig annet trafikkareal som fyllinger, skjæringer, grøfter, støyskjerming, rekkverk, stabiliserende tiltak, sikkerhetssoner, snødeponering o.l Arealet kan også nyttes til anlegg for overvannshåndtering

Parkeringsareal (PH)

Det planlegges for felles garasjeanlegg der man kan lagre ATV og snøscooter. Innafor arealformål PH skal det legges til rett for fellesparkering for bil, ATV og snøscooter.

Maksimal mønehøyde skal ikke overstige 5,5 m over gjennomsnittlig eksisterende terreng.
Garasjeanlegget skal ikke være større enn BYA=200 m^2

Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 18 og 30 grader.

Vann og avløp

Det er utarbeidet egen VA-rapport for feltet. Oppsummering følger under:

«Ut fra hydrogeologiske undersøkelser og plassering av eksisterende og nye tomter, anbefales det at samlet avløp renses i et biologisk renseanlegg. Renset avløpsvann infiltreres i stedlige masser, og innfor avsatte områder vist i vedlegg 1.
Det anbefales at det benyttes borebrønner i fjell som vannforsyning, og at disse etableres innenfor områdene vist i vedlegg 1.»

Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller tekniske infrastrukturtraseer

Det skal etableres traseer til de ulike tomtene. Disse traseene vil ha en dobbel funksjon. De skal både sikre at det ikke blir benyttet bil inn til tomtene, samtidig skal de være en slik kvalitet at septikbil, håndverkere og beredskap når hyttetomtene.

Landbruk, natur og friluftsområder

LNFR-fromål

Arealene omkring bebyggelse og infrastruktur er regulert til «LNFR». Tomtene er plassert på en slik måte at naturmark rundt bebyggelsen blir bevart. Dette vil skape både en grønn buffer mellom fritidsboligene, men også bidra til en kontinuitet av naturmark fra fritidsbebyggelsen til LNFR utenfor planområdet. Bevaring av naturmark rundt bebyggelsen er også et viktig ledd for å hindre uheldige silhuettvirkninger og unødig eksponeringer av bebyggelsen i landskapet.

LNFR i disse «mellomrommene» har derfor en viktig funksjon for å definere avstand mellom bebyggelsen, skjerme mot innsyn (visuell buffer), hindre støy i et større felt og bidra til estetiske kvaliteter.

Innenfor LNFR område kan man legge VA-anlegg, kabler og anlegg for berg/jordvarme.

5 Hensynsoner

Angitt hensynsone – Bevaring naturmiljø

Hensynssone myr (H560_1)

Det er ikke lagt nye arealer for fritidsbebyggelse over myr. Myren i seg selv er verdifull økologisk og fungerer som fordrøyningbasseng ved større nedbørshendelser. Myrmark er den arealtypen med størst lagringsevne av karbon men opptaket skjer sakte. Det er derfor viktig å bevare større sammenhengende myrarealer.

Kantsone vassdrag (H560_2)

Kautokeinoelva renner forbi planområdet. Elva er en del av Alta-Kautokeinovassdraget som er vernet, Jf. Verneplan Alta-Kautokeinovassdraget II (Vedtatt 1980). Det er avsatt hensynssone langs vassdraget for å sikre kantvegetasjon. Innenfor dette området skal det ikke skje tiltak som bidrar til å skade naturverdiene.

Båndlegging etter lov om kulturminner

Det finnes til sammen 67 fangtsgroper innenfor planområdet. Disse er lagt inn med hensynsone H730. De er fordelt på 10 separate lokaliteter med enkeltliggende fangstgroper lagt inn i Askeladden kulturminnedatabase med ID-nr.: 248217, 290660, 290662-0, 290665-0, 290673-0, 290677, 290678-0, 290680-0, 290681-0 og 290682. Det ble under befaringen også påvist en tuft og et samisk ildsted, registrert med ID-nr.: 290671-0 og 290686-0 i databasen. Kulturminnene er automatisk freda etter lov om kulturminner av 1978, § 4. Etter lov om kulturminner § 3 er det ikke tillatt å tildekke, skjule eller skjemme kulturminner.

Alle inngrep i grunnen eller andre tiltak som kan virke inn på automatisk fredede kulturminner og som ikke er tillatt etter denne planen, er ulovlig uten tillatelse etter kulturminneloven.

6 Konsekvenser av planen

Lys og lysforurensning

Det er blitt et større fokus på utelys og lysforurensning. Planen tar innover seg denne utfordringen og utebelysning skal enten festes på vegg og være blendingsfri eller nedadgående. Det kan også benyttes downlight montert oppunder takoverbygg eller takutspring. Det skal ikke benyttes farget lys. Mastearmatur tillates ikke på hyttetomter, eller opplyst veiarealer.

Anleggsgjennomføring

Bygge- og anleggsvirksomhet kan bare foregå i tidsrommet 07.00 – 19.00, og er ikke tillatt på lørdager, søndager og helligdager. Det gjennomsnittlige støynivået i tidsrommet 07.00 – 19.00 (LpAeq16) skal ikke overstige 65dB.

Ved sjenerende støvplager i forbindelse med anleggsvirksomheten skal vegnettet vannes eller saltes.

Bygge- og anleggsarbeid skal ikke medføre forstyrrelser for reindrift.

Naturmangfoldloven

Det meste av planområdet vil bli utnyttet til bebyggelse og grønnstruktur. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er lagt til grunn ved at tilgjengelig kunnskapsgrunnlag er gjennomgått.

Artsdatabanken og Naturbase har ingen registreringer av sårbart naturmangfold.

Utarbeiding og behandling av planforslaget bygger på tilgjengelig kunnskap om naturmangfoldet, jfr. krav i nml-lovens § 8. Tilgjengelig kunnskap tilsier at det ikke er sårbare forekomster av naturmangfold i planområdet som krever spesielle hensyn jfr. nml-lovens § 9.

Planforslaget vurderes å ikke være i strid med nml-lovens § 10 om samlet belastning på økosystemet.

Utbygging i planområdet vil skje på en måte som skal hindre skader på naturmangfoldet. Strøm-kabler bør følge trase for turdrag for å redusere graving og terrenginngrep. Det tas utgangspunkt i drifts-metoder og tekniske løsninger som ut fra en samlet vurdering gir de beste samfunnsmessige resultater, jfr. nml-lovens § 12.

Flom og overvann

Overvann skal behandles etter treleddsstrategien. En treleddsstrategi er sentral ved lokal overvannshåndtering. Strategien har tre inndelinger:

- Infiltrere den lille nedbøren (normalregnet, mindre regn)
- Forsinke og fordrøye det større regnet på egen eiendom
- Sikre trygge flomveier eller oversvømmelsesarealer for det store regnet (ekstremregn)

Det grunnleggende ved treleddsstrategien er at vannet håndteres lokalt på egen eiendom, i dette tilfellet for de enkelte hyttetomtene, slik myndighetene forventer, jf. plan- og bygningsloven §§ 4-2, 4-3, 27-2 og 28-1 og TEK 10 § 15-10. For situasjoner med ekstremregn defineres flomveier.

Videre er det utarbeidet flom og overvannsrapport som er vedlagt planbeskrivelsen. Oppsumering følger:

«Denne rapporten er utarbeidet for å vurdere flomfaren og overvannshåndtering for planområdet FB3 Hábatjávri.

Bekken Bállojohka renner gjennom planområdet. Denne er ikke risiko for planlagt bebyggelse, men krysser på et punkt planlagt adkomstveg. Her skal det minimum anlegges følgende kulverter: 2 x DN1200

Vannbalansen i området skal opprettholdes. Trinn 1 og trinn 2 i overvannsstrategien skal håndteres lokalt på den enkelte tomt. Dette gjelder infiltrasjon av normale nedbørsmengder, og fordrøyning av større nedbørsmengder.

Fordrøyning skal dimensjoneres for en 200-års hendelse med 40% klimapåslag, siden resipienten (Alta-Kautokeino-vassdraget) er flomutsatt.

Terrenget er preget av grunnforhold med svært god infiltrasjonskapasitet, og vil kunne infiltrere/fordrøye en betydelig andel av økt avrenning fra tiltaksområdet.
Det er ikke behov for å anlegge nye flomveier.
Alle stikkrenner gjennom adkomstveg lokalt i feltet skal minimum være DN400.»

Idrett, friluftsliv og folkehelse

Området har gode tilbud til aktiviteter både sommer og vinter. Om sommeren er det gode forhold for sykkel og turgåere i et flott landskap. Etablerte turstier i nærhet til planområdet gjør dette til et svært attraktivt hytteområde.

Kulturminner

TFFK har påvist automatisk freda kulturminner. Det dreier seg om 10 separate lokaliteter med til saman 67 fangstgroper lagt inn i Askeladden kulturminnedatabase med ID-nr.: 248217, 290660, 290662-0, 290665-0, 290673-0, 290677, 290678-0, 290680-0, 290681-0 og 290682. Det ble under befaringen også påvist en tuft og et samisk ildsted, registrert med ID-nr.: 290671-0 og 290686-0 i databasen. Kulturminnene er automatisk freda etter lov om kulturminner av 1978, § 4.

Kulturminne er lagt inn med hensynssone i planen.

FNs bærekraftsmål

I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023 er en av regjeringens forventinger at kommunene legger FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen. FNs generalforsamling vedtok i 2015 2030-agendaen for bærekraftig utvikling. Agendaen har 17 utviklingsmål for å fremme sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft.

Figur 17 FN Bærekraftsmål

Reguleringsplanen legger til rette for bygging av fritidsboliger og felles parkeringsanlegg. Planen er relevant opp mot følgende bærekraftsmål:

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

Vurdering av planforslaget:

En utbygging i området er initiert av lokalt firma med lokale ressurser. Dette sikrer arbeidsplasser og sysselsetting i nærområdet. Østlandsforsk har laget flere rapporter om lokal verdiskapning i forbindelse med fritidsboligutvikling. Tabellen under er hentet

fra Østlandsforsk.

Tab. 6. Anslag lokaløkonomiske effekter – kommunevis (2002-priser). Fra Ericsson & Grefsrud 2005:133.

	Rendalen	Gausdal	Nord-Aurdal
Antall hytter pr 1.1.05	2299	2043	3869
Fritidsboliger i % av folketallet	109%	33%	60%
Andel med fast strøm el. høyere standard	30.6%	53,4%	47,7%
Vekst i tallet på fritidsboliger 1997-05	12%	37%	10%
Persondøgn pr. fritidshus	110	154	136
Anslag kjøp kr. pr hytte – eksisterende fritidshus	20.000	34.000	31.000
Anslag direkte syss.virkn – eksist. fritidshus (antall sysselsatte)	23	35	65
Anslag direkte syss.virkn – nye fritidshus* (antall sysselsatte)	6	62	19
Anslag totale virkninger (nye og eksisterende) inkl ringvirkninger** (antall sysselsatte)	35	127	108
i % av sum sysselsetting	5%	6%	3%

* Utbyggingstakten (antall nye fritidshus) er basert på gjennomsnittlig utbyggingstakt/år i perioden 2002-2005.

** I de totale sysselsettingsvirkningene er *ringvirkningene estimert for regionen*, på grunn av beregningsteknikken. De direkte virkningene er kommunetall, mens ringvirkningenes sysselsettingseffekt dermed vil være mindre i den egne kommunen og også komme resten av regionen til gode.

Tallene tar for seg kommuner på Østlandet. Tilsvarende undersøkelser er ikke kjent utført i Finnmark. Selv om tallene er fra Østlandskommuner antas de å ha relevans for utbytting i Finnmark.

Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre

Vurdering av planforslaget:

Nye fritidsboliger bygges etter krav i teknisk forskrift. Utbygger kan bruke miljøsertifiserte bedrifter ved utbygging, for å minimere klimagassutslipp både i anleggsfase og under transport av anleggsmateriale (f.eks. Miljøfyrtårnordningen).

Overskuddsmasser fra planområdet skal deponeres eller mellomlagres i godkjent massedeponi. Avløpsanlegg skal dimensjoneres iht. gjeldende krav fra utslippsmyndigheten og det skal foreligge godkjent utslippstillatelse og godkjent vannforsyning før det gis tillatelse til utbygging av den enkelte hyttetomt.

Planen legger til rette for etablering av renovasjonsanlegg for området, dette finnes ikke i dag. Dette er viktig, særlig mht. gjenvinning og for å unngå forurensing, avfall i naturen og bålbrenning.

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

Vurdering av planforslaget:

Det er gjort utredninger av flom og overvann med relevant klimapåslag. Det er ikke bygg og anlegg lokalisert innenfor faresonen. Det er utarbeidet en egen overvannsplan, tegnet inn hensynssoner i plankartet og utformet

bestemmelser som sikrer overvannsveier gjennom planområdet.

Tiltakene planen legger opp til vil i seg selv medføre klimagassutslipp. Hyttebebyggelsen skal ha vekt på tre som konstruktivt og værbeskyttende materiale. Det legges inn strøm til nye hytter, men det åpnes samtidig for alternativ energi som solceller og bergvarme.

Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stane tap av artsmangfold

Vurdering av planforslaget:

Planforslaget er vurdert opp mot naturmangfoldlovens §§ 8-12. Det er ikke registrert trua eller sårbare arter innenfor planområdet. Planforslaget legger opp til bestemmelser som sikrer vegetasjon mellom bebyggelsen. Videre planlegges ikke store veianlegg, men kun anleggsveier i forbindelse med utbyggingen som senere benyttes som turdrag. Dette sikrer mindre naturinngrep og en mer skånsom utbygging.

Planforslaget er en fortetting av eksisterende hyttefelt, og det slås ikke hull på nye uberørte områder.

Verdifull kantsone ved Kautokeinoelva innenfor planområdet er omfattet av hensynssone 560 Bevaring naturmiljø. Det tillates ikke tiltak innenfor denne hensynssonen. Alle inngrep i planområdet skal planlegges og utføres slik at skadevirkningene blir så små som mulig. Vegetasjon skal beholdes, men det kan gjennomføres vedlikeholdshogst.

Landskap og estetikk

Plassering av utbyggingsarealer og utforming av bebyggelse er gjort med hensyn til landskapsbildet og eksisterende bebyggelse. Det er lagt opp til at utbygging skal skje i tråd med landskapets linjer for å ikke fremstå for dominerende. Alle inngrep skal planlegges og utføres slik at skadevirkningene blir så små som mulig.

Eksisterende vegetasjon skal ikke fjernes utover det som er nødvendig for å få ført opp bygninger og opparbeidet veger. Vegetasjonen vil derfor motvirke at bygninger blir visuelt dominerende. Bygningers plassering skal tilpasses terrenget på tomta.

Nye tomter har relativt god avstand mellom hverandre. Dette gir rom for at den naturlige vegetasjonen vil dempe inntrykket av den mer oppstilte bebyggelsesstrukturen. Maksimal grunnmurshøyde er 0,6 meter og mønehøyden er 5,5m. Nødvendige terrenginngrep skal begrenses, hvor man jobber mot massebalanse innenfor byggegropa. Dette vil bidra til å holde bebyggelsen dempet i landskapet. Utforming av ny bebyggelse vil ellers måtte avgjøres i den enkelte byggesak.

Gjennom utforming av bestemmelser vurderes ny bebyggelse innenfor planområdet å være tilpasset omgivelsene. Bebyggelsesmønsteret er utformet med tanke på gode solforhold og trygge omgivelser. Skrånende terreng gir gode sol- og utsiktsforhold for all bebyggelse.

Barn og unge

Det er mange områder for naturlig lek rundt hele det planlagte hyttefeltet. Områdene rundt har flere aktivitetsområder både for fiske, bading og friluftsliv. Det er avsatt grønne lunger som sikrer god tilkomst til fjellet samt andre friluftsområder. Friluftsområdene gjøres også tilgjengelige for allmenn ferdsel og ivaretar allmennhetens interesser.

Landbruk, beiteinteresser og skogsdrift

Arealet innenfor planområdet der det er avsatt byggeområder er betegnet som ikke dyrkbar jord. Arrondering av arealet og omkringliggende bebyggelse, høyde over havet og bonitet innebærer at det er lite sannsynlig at området er egna for noe slags oppdyrking.

Reindrift

Regjeringen har gjennom sine stortingsmeldinger om reindrift videreført målet om en bærekraftig reindrift, men prioriterer økologisk bærekraft som en grunnleggende forutsetning for å ivareta reindriftskulturen fremover, og for utviklingen av næringen og potensialet for økt lønnsomhet.

Med en næring som også er økonomisk lønnsom, vil grunnlaget for å oppnå målet om kulturell bærekraft være langt bedre enn i en situasjon med overbeite og dårlig inntjening (Meld.St. 32 (2016–2017) Reindrift).

Videre er planen vurdert mot veilederen Landbruks -og matdepartementets «Reindrift og plan og bygningsloven» og gjeldene kommuneplan for Kautokeino. Planen er vurdert mot forskrift om konsekvensutredning med konklusjon at det ikke er ytterligere behov for KU. Fritidsboligområdet er avsatt i kommuneplanen og konsekvensutredes på dette nivået.

I kommuneplanen heter det:

Fra konsekvensutredning om reindrift:

«Planarbeidet har som mål å ivareta reindriftsareal, samtidig som planforslaget legger til rette for bygging av boliger, fritidsboliger og næringsformål. Det har vært enighet om å legge ny utbygging til eksisterende bygder hvor det allerede er aktivitet, og i minst mulig grad ta i bruk nye områder. Flere av utbyggingsområdene som har vært foreslått, er tatt ut av planen eller redusert på grunn av reindriftsinteresser. (s. 27)

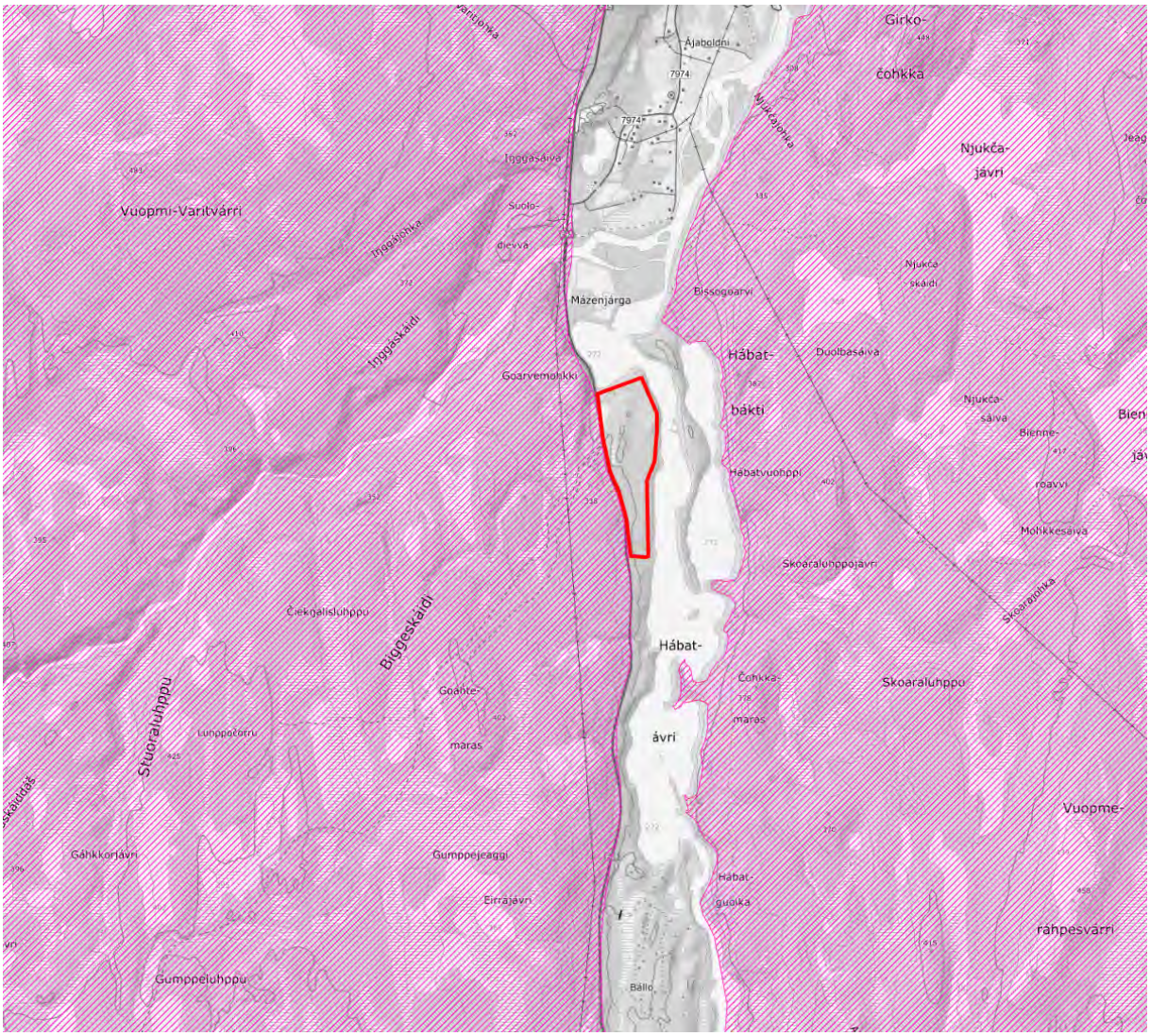
Fra konsekvensutredning om fritidsbebyggelse:

Utbyggingen vil medføre økt aktivitet og forstyrrelse av reindriftsområder, men vurderes som akseptabel i forhold til de areal man dermed sikrer mot utbygging. (s 25)»

Området er innesperret mellom E45 i vest og Kautokeinoelva i øst og nord. Hyttene ligger spredt i planområdet med store grøntområder. Området er ikke registrert som beiteområde, men arealene vest for E45 er registrert som høstbeite. Det er ingen registrerte flytteleier eller reindriftsanlegg i området.

Den største påvirkningen av utbyggingen er vurdert til å være økt ferdsel i området. Det primære tiltaket for å sikre utmarksbeiter mot menneskelig nedsliting er å kanalisere ferdselen gjennom tilrettelagte/etablerte stier, slik at man begrenser områder mennesker ferdes. ¨

Etablering av fritidsbebyggelse nært eksisterende bygder og langs hovedvegen, kanaliserer ferdsel til områder som allerede er tilrettelagt for aktivitet

Figur 18 Planområdet med høstbeite markert lilla

Energibruk

Området er koblet til offentlig energikilder. Det er ikke satt krav til lavenergihytter. I gjennomsnitt bruker hver hytte ca. 7571 kWh. Det er ventet at årlig kWh øker i takt med at el-bilandelen går oppover.

Planen åpner for alternative energikilder som solceller og bergvarme. Dette er et valgfritt alternativ for kjøpere av fritidsboligene.

Forurensing og klimautslipp

Forurensing fra fritidsbebyggelse kan deles inn i tre faser. Del en er selve byggingen, videre er det transport til og fra hytten, samt utslipp fra hytter.

Under byggingen av feltet stilles det i dag miljøkrav til entreprenører og hytteleverandører, blant annet er det krav om avfallsplan med en minimums sorteringsgrad for større enheter. Under planarbeidet har man tilstrebede å få flest mulig enheter per meter infrastruktur. Dette er ikke bare

økonomisk gunstig, men sikrer at man ikke bygge mer infrastruktur en det som er nødvendig. Videre skal entreprenøren så langt det er mulig benytte seg av stedlige masser.

Transport til og fra fritidsboliger foregår primært med eget kjøretøy, da det er få andre alternativer for planområdet.

Vedrørende utslipp er utslippskravene hjemlet i forurensningsforskriften. Kort fortalt er det samme krav til renseløsninger som til helårsbebyggelse. Det er utarbeidet VA-plan til reguleringsplanen for å sikre at alle områder får tilfredsstillende avløpsløsning. Erfaringsmessig er det lite lekkasjer fra nye nett.

Den største risikoen ved slikt anlegg er da lekkasje fra det offentlige ledningssystemet. I all hovedsak skyldes lekkasjene brudd i koblinger.

7 Sammendrag av merknader

Offentlige instanser	
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	*Vår kommentar*
Generelt Statsforvalteren viser til at planområdet er i tråd med KPA og at det ikke er behov for KU	*Generelt* Tas til etterretning
FN bærekraftsmål Statsforvalteren viser til FN bærekraftsmål og ber om at mål 8,12,13 og 15 vurderes i planen.	*FN bærekraftsmål* FN bærekraftsmål er kommentert og vurdert under kapittelet virkning av planen.
Naturmangfoldsloven Statsforvalteren minner om krav i §7 om å synliggjøre vurderingene etter naturmangfoldsloven §§8-12	*Naturmangfoldsloven* §§8-12 i naturmangfoldsloven er vurdert og gir grunnlag for beslutning etter §7.
Verna Vassdrag og kantmiljø Planområdet ligger ved det verna vassdraget Guovdageaineatnu/ Kautokeinoelva. Verneverdiene i området må sikres i tråd med de rikspolitiske retningslinjene for verna vassdrag	*Verna Vassdrag og kantmiljø* Kantvegetasjon langs vassdrag er ivaretatt. Verdifull kantsone ved Kautokeinoelva innenfor planområdet er omfattet av hensynssone 560 Bevaring naturmiljø. Det tillates ikke tiltak innenfor denne hensynssonen. Alle inngrep i planområdet skal planlegges og utføres slik at skadevirkningene blir så små som mulig. Vegetasjon skal beholdes, men det kan gjennomføres vedlikeholdshogst.
Landskap og estetikk Statsforvalter viser til at landskap skal vektlegges i planarbeidet.	*Landskap og estetikk* Landskap og estetikk er omtalt under konsekvenser av planen. Videre er landksap og estetikk er ivaretatt i planbestemmelsen, blant annet §§ 4.4, 4.12, og 5.7

Samfunnssikkerhet og klimatilpasning Statsforvalteren krever komplett ROS-analyse *Reindrift og andre samiske interesser* Det gjøres oppmerksom på samiske interesser og reindriftsinteresser i området. Støy Statsforvalteren minner om retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016)	*Samfunnssikkerhet og klimatilpasning* Komplett ROS utarbeides etter DSB sin mal *Reindrift og andre samiske interesser* Samiske interesser, heriblant reinbeitedistrikt og Sametinget er varslet. Det er gjort vurderinger mot reindrift under konsekvenser av planen. Det er først og fremst økt ferdsel som vil kunne påvirke reinen. Det er *laget bestemmelse om anleggsgjennomføring både av hensyn til reindrift og sensitiv art. (§4.1)* Støy Tas til etterretning
Troms og Finnmark Fylkeskommune	*Vår kommentar*
TFFK viser til at det er svært viktig at det gjennomføres en helhetlig planlegging der hytter sees i sammenheng med teknisk infrastruktur. TFFK viser spesielt til adkomst og parkering. TFFK ønsker videre at kvaliteter blir kartlagt. Eksempler er stedegen vegetasjon/biologisk mangfold, vannposter, gamle stier, vanlige ferdselskorridorer (f.eks skiløyper, vanlige steder å ferdes og samles osv.) Videre vises det til T-1450. TFFK ønsker byggegrense mot sjø og vassdrag fastsettes i planen. TFFK viser til FNs 17 mål for bærekraftig utvikling, og legger vekt på at arbeidet med å realisere de legges til grunn i arealplanleggingen i Norge, jf. De nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging. TFFK forventer at estetikk blir ivaretatt i planen. Kulturminnefaglig hos fylkeskommunen kjenner til et kulturminne spredt over flere lokaliteter på Hábatjávri. Det dreier seg om ID 248217 i Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden, et fangstanlegg bestående av gropsystem påvist ved analyse av LIDAR-bilder. Disse er ikke kontrollert i felt og må bekreftes, tilstandsvurderes og dokumenteres. Det kan	Området er planlagt som en helhet, der teknisk infrastruktur er sett i sammenheng med bebyggelsen. Det er lagt opp til en skånsom utbygging uten store veg inngrep. Kjente ferdselsårer, stier og vannposter er lagt inn i planen. Mot sjø og vassdrag er det lagt inn en hensynsone for å beskytte kantsonen. Estetikk er ivaretatt i planbestemmelsen, blant annet §§ 4.4, 4.12, og 5.7 FN bærekraftsmål er kommentert og vurdert under kapittelet virkning av planen. Kulturminnebefaring er gjennomført og registrerte funn er ivaretatt i planbestemmelser og plankart.

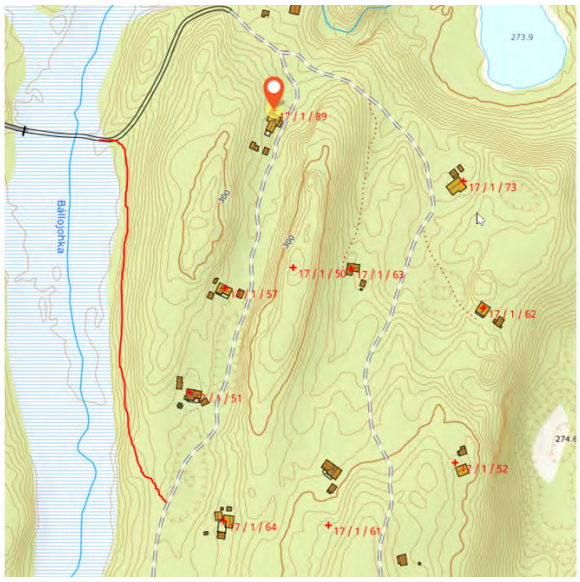
også finnes automatisk freda kulturminner som tidligere ikke er påvist i området. TFFK må derfor gjøre en befaring før en endelig uttalelse kan gis. TFFK har påvist automatisk freda kulturminner. Det dreier seg om 10 separate lokaliteter med til saman 67 fangstgroper lagt inn i Askeladden kulturminnedatabase med ID-nr.: 248217, 290660, 290662-0, 290665-0, 290673-0, 290677, 290678-0, 290680-0, 290681-0 og 290682. Det ble under befaringen også påvist en tuft og et samisk ildsted, registrert med ID-nr.: 290671-0 og 290686-0 i databasen. Kulturminnene er automatisk freda etter lov om kulturminner av 1978, § 4.	
Samediggi	*Vår kommentar*
Samtinget viser til registrerte kulturminner og varslet befaring. Etter befaring er det funnet automatisk fredete samiske kulturminner i disse områdene. For FB3 Hábatjavri gjelder dette Askeladden ID 294554 gammetuft, 290671 gammetuft, 290686 árran, samt 294549 árran Samtinget har ellers ingen merknader til planarbeidet.	Det er tatt inn generell regel om aktsomhetsplikt. Registrerte kulturminner er ivaretatt i plankart med sikringssone og tilhørende bestemmelser
Mattilsynet	*Vår kommentar*
Mattilsynet har innspill til drikkevann og viser til at VA-plan må inn sammen med planen. Videre vises det til drikkevannsforskriften § 18.	VA-plan er vedlagt planen. VA-planen er vurdert mot de ulik relevant lovverk og retningslinjer.
Statens Vegvesen	*Vår kommentar*
Statens vegvesen viser til sin rolle i planleggingen. Staten Vegvesen viser til at fartsgrensen forbi området er 90 km/t, hvor det er viktig at trafikksikkerhet er tema i planarbeidet. Videre opplyser Statens Vegvesen at E45, nasjonal hovedveg med 90 km/t på strekningen har meget streng avkjøringsholdning. Det er i dag to avkjørsler til området, men Statens Vegvesen er av den oppfatning at det videre i planarbeidet utarbeides med kun en felles avkjørsel. Videre må det gjøres en vurdering av om eksisterende avkjørsel er i henhold til vegnormalene, og at den er dimensjonert for flere brukere og nødvendige kjøretøyklasser. På parkeringen som skal opparbeides må det, i tillegg til felles garasje, være tilstrekkelig plass	Det er kun planlagt 1 avkjøring inn til området. Denne er lagt inn med tilfredsstillende siktlinjer for E45. Eventuell kryssing av E45 vil skje i plan. Det er lav ÅDT og oversiktlig i området.

for biler med hengere, og at disse kan snu inne på p-plassen. Ut fra erfaring fra andre hyttefelt bør det legges opp til minst to lange (bil med henger) parkeringsplasser pr. hytte. Det må også tas med areal til snødeponi i forbindelse med parkeringsplassen. Byggegrense mot E45 må ivaretas. Avslutningsvis ber Statens vegvesen at det redegjøres for tilknytning fra hyttefeltet til eksisterende scooterløyper og barmarksløyper, og spesielt eventuelt behov for kryssing av E45.	
NVE	*Vår kommentar*
NVE opplyser om at planområdet ligger ovenfor marin grense, og det er ikke påkrevd med vurdering av fare for kvikkleireskred. Planområdet er heller ikke skredutsatt. NVE viser til at deler av planområdet er flomutsatt, og det må derfor foretas flomvurdering av utsatte deler av området. Det gjelder spesielt tilfartsvegen i planområdet som også bør fungere i en flomsituasjon. NVE minner om at planlagte tiltak kan endre og øke overflateavrenningen fra området. Stikkrenner må plasseres med hensyn til god fordeling i terrenget og at overvann ledes langs veggrøfter. NVE viser til at planområdet ligger inntil Kautokeinovassdraget som er varig verna. Vassdraget er ifølge verneplan verna blant annet på grunn av «*sine svært mange vann myrer, og elveløp i en sårbar natur. Ulike elveløpsformer og aktive prosesser, botanikk, landfauna og vannfauna inngår som viktige deler av naturmanfoldet. Avsetninger som illustrerer innlandsisens tilbaketrekking, utgjør stedvis viktige og dominerende landskapselementer. Kulturminneverdier. Viktig for reindrift og friluftsliv inkludert laksefiske».* – Her er det viktig i planarbeidet at dette vurderes og at omtalte verdier er ivaretatt i planen. NVE opplyser at det må avsettes byggeavstand på minst 20 meter til småbekker og at kantsonen langs bekkene må bevares. Videre viser NVE til at bekkelukkinger må unngås.	Det er utarbeidet flomrapport for området. Det er lagt inn buffersone med tiltaksforbud mot Kautokeinovassdraget for å sikre det vernede vassdraget. Det er ingen bekker innenfor planområdet.

Eventuell vannforsyning som vil skje gjennom grunnvannsuttak eller uttak i vassdrag skal alltid vurderes etter vannressursloven.	

Berørte parter	
Reinbeitedisrik 26 Lákkonjárga	*Vår kommentar*
Distriktet ser med stor uro på planlagt utvikling. Reinbeitedistriktet mener en utbygging her vil medføre store ulemper for reindriften. De frykter økte ringvirkninger i form av økt menneskelig aktivitet. Det vises til at området er mye besøkt og det jaktes mye. Det vises videre til viktigheten av ro på våren og på høsten. Reinbeitedistriktet mener de er påført en rekke inngrep som har skapt store ulemper for distriktets reindrift. Reinbeitedistriktet krever konsekvensutredning av påvirkning for tamreindrift. Reinbeitedistriktet vil i alle tilfeller være negative til utviklingen.	Området er avsatt til bebyggelse i KPA. Gjennom denne prosessen har de folkevalgte i Kautokeino kommune godkjent området for utbygging. Det er utformet bestemmelser for støy og anleggsperiode for å hensynta reinsdyra. Videre er det bestemmelser om lys og lysforurensing. Det er ikke gjort en egen KU om tamrein, men gjort vurderinger i beskrivelsen.
Mia og Sigmund Lundheim	*Vår kommentar*
Som eier av hytte 5430/1/17/53, ber Lundheim at det tas hensyn til at eksisterende hytter ligger spredt, og at nye hytter ikke legges i sjenerende avstand til disse. Området planen gjelder for er stort, så det burde ikke være noe problem å plassere nye hytter med god avstand fra eksisterende. Lundheim ser at det i varselet er sagt at gode løsninger for infrastruktur er en del av prosjektet. Lundheim har per i dag veg nesten helt frem til hytta, og forventer at de får beholde denne slik den er i dag.	Eksisterende hytter er plassert spredt innenfor planområdet. Det er flere hensyn man må ta, deriblant infrastruktur, landskap, kulturminner, naboer med mer. Eksisterende vegtrase er bevart og videreført som turdrag.
Roar og Grete S. Haldorsen	*Vår kommentar*

Haldorsen viser til at punktfestet for de ulike hytteeierne bør sjekkes om de ligger på rett hytte. Haldorsen vet at det har vært mye feil der, og fortsatt er mye feil. Digitalisert fra gamle og upålitelige kilder mest sannsynlig. Blant annet er Haldorsens punktfeste feil (17/1/61). og i følge kommunekart.com ser det ut som at flere tomter ikke er bebygd, eventuelt flyttet langt vekk. Haldorsen mener flere hytter ble tatt bort/ikke tildelt (Riksantikvaren stoppet det) på grunn av samiske kulturminner/dyregroper ved oppstart av hytteområdet på 70-tallet. Ellers bør det tas hensyn til de hyttene som allerede er der, ingen ønsker å få nye hytter tett på. Avslutningsvis lurer Haldorsen på om det skal være rikelig med plass i sørenden av hytteområdet til nye tomter?	FEFO er hjemmelshaver og må eventuelt rekvirere oppmåling. De kan kontaktes for å stadfeste riktige grenser Det har vært kulturminnebefaring og resultatet av denne er lagt inn i planen. Eksisterende hytter er plassert spredt innenfor planområdet. Det er flere hensyn man må ta, deriblant infrastruktur, landskap, kulturminner, naboer med mer.
Arnt M. Bjørnø	*Vår kommentar*
Bjørnø eier av hytten med punktfeste 5430-17/1/89, ser at prosjektet vil omfatte 10 nye tomter, parkering ved E45, friluftsområde og gode løsninger for infrastruktur. Bjørnø stiller spørsmål angående infrastruktur og da spesielt adkomst inn i hytteområdet. Bjørnø viser til stien som går forbi hytten hans, som er merket på norgeskart som en stiplet linje-sti. Bjørnø viser til at historien til stien er at det var opprinnelig en sti som i hovedsak ble benyttet av gående, med trillebår for å frakte mat og diverse til hyttene. Denne stien har i de siste årene blitt mere brukt som transportveg inn til hyttene, til dels med bil og 4-hjuling. Stien går bare et par meter i fra hytteveggen og økt trafikk vil her være veldig forstyrrende, både med hensyn på støy og slitasje på naturen. Bjørnø tenker at denne stien ikke egner seg som planlagt adkomst, verken om sommeren eller vinteren, spesielt da den går så nært og innenfor det som normalt ansees som tilhørende punktfeste, og kan derved ikke ansees som allmenn veg.	Det er lagt inn turdrag til eksisterende og nye hytter. Denne skal ikke benyttes av biler, men kan benyttes som adkomstvei under anleggsvirksomhet og for å tømme septik Veien er videreført i planen, da det er ønskelig å gjenbruke eksisterende infrastruktur fremfor å lage ny vei.

Videre tenker Bjørnø at det vil være til allmenn nytte om det blir lagt en bedre adkomst inn i feltet, som kan benyttes som adkomst til både eksisterende og fremtidige hytter. Bjørnø viser til en alternativ trasé som peker seg ut med rød linje i kartet. 	

Bestemmelser
Reguleringsplan for FB3 Hábatjavri

Plandato:	19.08.2022
Sist revidert:	08.03.2024
Godkjent:	
Planid:	

1 Planens formål og avgrensning

Formålet med planen er å detaljregulere byggeområder i kommunedelplanen til frittliggende fritidsboliger.

Det regulerte området er vist med plangrense på plankart.

2 § Reguleringsformål og hensynssoner

Området reguleres til følgende formål og hensynssoner, jfr. Plan- og bygningslovens (PBL) §§ 12-5 og 12-6:

REGULERINGSFORMÅL (PBL § 12-5):

Bebyggelse og anlegg (PBL § 12-5 nr. 1)
- Fritidsbebyggelse (BFF)
- Turveg (TV)

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL § 12-5 nr. 2)
- Veg (SVK)
- Annen veggrunn – Grøntareal

Landbruks-, natur- og friluftsformål (PBL § 12-5 nr.5)
- Landbruks-, natur- og friluftsformål (LNF)

Hensynssoner (PBL § 12-6):
- Sikringssone – område for grunnvannsforsyning
- Angitt hensynssone – Bevaring naturmiljø
- Båndlegging etter lov om kulturminne

3 Rekkefølgekrav

3.1 Før igangsettingstillatelse

Før igangsettingstillatelse skal nordre avkjøring til planområdet være stengt.
Byggeplan og gjennomføringsavtale skal vær godkjent av Statens Vegvesen før oppstart av veiarbeid knyttet til E45

4 Fellesbestemmelser

4.1 Bygge- og anleggsvirksomhet

Bygge- og anleggsvirksomhet kan bare foregå i tidsrommet 07.00 – 19.00, og er ikke tillatt på lørdager, søndager og helligdager. Det gjennomsnittlige støynivået i tidsrommet 07.00 – 19.00 (LpAeq12) skal ikke overstige 65dB.

Bygge- og anleggsarbeid skal ikke medføre forstyrrelser for reindrift.

4.2 Dokumentasjon

Søknad om rammetillatelse/tillatelse til tiltak skal inneholde situasjonsplan i målestokk 1:500 eller større. Situasjonsplanen skal vise:

- Plassering av bygninger
- Endring av terreng (både fylling og skjæring) illustrert med eksisterende og planlagte terrengkoter og høydetall
- Tverrprofil av tomta der bygninger, tekniske anlegg og terrengbearbeiding vises.
- Forstøtningsmurer med angivelse av høyde over eksisterende og planlagt terreng
- Piler som viser avrenning for overvann ut fra tomten

4.3 Gjerder

Det tillates ikke inngjerding av tomter.
Inntil 20 m^2 av inngangspartiet kan inngjerdes.

4.4 Terrengtilpasning og vegetasjon

Alle inngrep skal planlegges og utføres slik at skadevirkningene blir så små som mulig.
Utbygger har ansvar for å sette i stand og tilså etter hvert som utbyggingen blir ferdig i feltene.

4.5 Overskuddsmasser

Overskuddsmasser deponeres eller mellomlagres i godkjent massedeponi.

4.6 Flom og overflatevann

Utslipp av overvann fra planområdet skal ikke være større etter utbygging enn før utbygging.
Overvann skal primært håndteres lokalt, og skal primært baseres på overflatebaserte løsninger.
Fordrøyd overvann fra hver tomt skal ledes ut i terreng eller i definerte overvannssoner videre mot flomveier eller bekkeløp.

4.7 Renovasjon
Bebyggelsen skal til enhver tid følge de regler Kautokeino kommune har for avfallshåndtering

4.8 Kulturminner
Dersom det i forbindelse med tiltak i marka blir funnet automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på 5 meter, jf. lov om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturvernmyndighetene i Troms og Finnmark fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.

4.9 Strøm og telekommunikasjon
Ledninger for strøm og telekommunikasjon skal legges som jordkabler.

4.10 Vann og avløp
Det tillates ikke innlagt vann og avløp i planområdet
Som doløsning tillates biodo, eller utedo der grunnforholdene ligger til rette for dette skal ledes til steinsatt infiltrasjonsgrøft med retning bort fra nærmeste drikkevannskilde.

4.11 Energi
Energibrønner og vindmøller tillates ikke.
Solcellepanel på tak tillates, forutsatt at det er gjort grep for å unngå unødvendig refleksjon.

4.12 Lys og lysforurensing
Utendørs belysning skal skjermes mot horisonten for å unngå lysforurensning.
Mastarmatur tillates ikke.

4.13 Flaggstang
Flaggstang tillates ikke

5 Reguleringsformål

BEBYGGELSE OG ANLEGG

5.1 Fritidsbebyggelse, frittliggende FBF
I byggeområdet skal det oppføres frittliggende fritidsboliger
Tomtene kan ikke deles ytterligere opp.
Det tillates en boenhet per tomt.

5.2 Utnytting
Maksimal tillat utnytting er BYA=120m^2
Uthus skal ikke overstige BYA=25m^2
Det tillates inntil 4 bygg per tomt med følgende funksjon; hytte og uthus. Uthus skal tilpasses og underordne seg hytta i størrelse.

5.3 Byggehøyder

Maksimal mønehøyde skal ikke overstige 5,5 m over gjennomsnittlig eksisterende terreng for hytte
Maksimal mønehøyde skal ikke overstige 3,5 m over gjennomsnittlig eksisterende terreng for uthus

Maksimal tillat høyde på fundament er 0,6m for hytte og 0,3m for uthus.

5.4 Takform

Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 18 og 30 grader.

5.5 Farger

Det skal kun benyttes jordfarger.

5.6 Estetikk

Det skal legges særlig vekt på at bygningenes form, fasade og materialvalg tilpasses omgivelsene og eksisterende bebyggelse i nærområdet.

Etablering av store vindusflater kan tillates, men det forutsettes da bruk av arkitektoniske eller tekniske virkemiddel for å dempe inntrykk av størrelse og refleksjon.

5.7 Plassering av bygg

Bygningers plassering og form skal tilpasses terrenget på tomta. Terrenginngrep skal være minst mulig.

Uthus kan maksimalt så 10 meter fra hytten målt fra yttervegger. Uthus skal plasseres slik at de samler bebyggelsen mest mulig.

SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

5.8 Veg (KV)

o_KV1
o_KV1 er dagens E16.

f_KV2
f_KV2 er internt adkomstvei frem til felles parkering. Vegarealet har en regulert bredde på 4,0m.
f_KV2 må være farbar for utrykningsfartøy hele året.

5.9 Annen veggrunn - grønntareal

Tekniske anlegg / infrastruktur (Va- og avløpsledninger) kan etableres innenfor annet vegareal. Arealet kan også nyttes til anlegg for overvannshåndtering. Skjæringer- og fyllingsskråninger skal revegeteres naturlig. Det innebærer at jord- og vegetasjonslag i veitraseen mellomlagres og tilbakeføres på skjæringer og fyllingsskråninger i ettertid.

5.10 Parkeringsareal (PH)

Innefor arealformål skal det legges til rett for fellesparkering for bil, ATV og snøscooter.

Det tillates garasjeanlegg for ATV/Snøscooter
Maksimal mønehøyde skal ikke overstige 5,5 m over gjennomsnittlig eksisterende terreng.
Garasjeanlegget skal ikke være større enn BYA=400 m^2
Bygningene skal ha saltak med takvinkel mellom 18 og 30 grader.

5.11 Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller tekniske infrastrukturtraseer

Arealet skal benyttes til turvei. Turveien kan gruses og kan benyttes som anleggsvei i forbindelse med tiltak på tomtene.

LANDBRUKS-, NATUR-, OG FRILUFTFORMÅL

5.12 LNF-formål

Benyttes som grøntområder i tilknytning til bebyggelsen. Det kan også legges ledningstraséer for vann, avløp og kabler gjennom friluftsområdene. Andre terrenginngrep og fjerning av vegetasjon er bare tillatt for stell av vegetasjon og når det er nødvendig for ferdsel på ski eller til fots. Tynning av skog er tillat så lenge siluettvirknignen er tilfredsstillende.

6 Hensynssoner

6.1 Frisikt

I hensynssone sikringssone frisikt må all vegetasjon holdes nede (maks 0,5m høyde) i områder som er markert som frisiktsoner på plankartet

6.2 Båndlegging etter lov om kulturminne H730

Kulturminnene H730_1 – H730_12 er automatisk fredet etter kulturminnelovens § 4. Det samme er en sikringssone i et 5 meters bredt belte fra kulturminnenes ytterkant jfr. kulturminnelovens § 6.

Inngrep i grunnen eller andre tiltak som kan virke inn på det automatisk fredete kulturminnet innenfor hensynssone H730 er ikke tillatt uten etter dispensasjon fra kulturminneloven. Søknad skal sendes regional kulturminneforvaltning i god tid før arbeidet er planlagt igangsatt.

6.3 Bevaring naturmiljø H560_1

Hensynsonen omfatter myr. Innenfor hensynssonen skal det ikke gjennomføres tiltak eller terrenginngrep.

6.4 Bevaring naturmiljø H560_2

Hensynssonen omfatter kantsonen langs den verna Guovdageaineatnu/ Kautokeinoelva. Alta-Kautokeinovassdraget II (Vedtatt 1980).
Innenfor hensynssonen skal det ikke gjennomføres tiltak eller terrenginngrep.

Detaljreguleringsplan for Hábatjavri

Guovdageaidnu - Kautokeino kommune

Tegnforklaring Plan-id xxxxxxx

Bebyggelse og anlegg (PBL2008 §12-5 NR.1)

- FBF — Fritidsbebyggelse - frittliggende

Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (PBL2008 §12-5 NR.2)

- KV — Kjøreveg
- Annen veggrunn - grøntareal
- PH — Parkeringshus/-anlegg
- SK — Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller tekniske infrastrukturtraseer

Landbruks-, natur og friluftsområder samt reindrift (PBL2008 §12-5 NR.5)

- LNFR — LNFR-areal for nødvendige tiltak for LNFR

Bruk og vern av sjø og vassdrag (PBL2008 §12-5 NR.6)

- FLV — Friluftsområde i sjø og vassdrag

Hensynsoner (PBL2008 §12-6)

- H560 — Angitthensynsone - Bevaring naturmiljø
- H730 — Båndlegging etter lov om kulturminner

Juridiske linjer og punkt PBL2008

- Angitthensyngrense
- Båndleggінggrense nåværende

Felles for PBL 1985 og 2008

- Planens begrensning
- Formålsgrense
- Frisiktlinje
- Stenging av avkjørsel

N

0 20 40 60 80 m

Utskriftsdato 12.03.2024

Kartopplysninger

Koordinatsystem	EUREF89 UTM sone 35
Høydegrunnlag	NN2000
Kartgrunnlag	FKB
Ekvidistanse	1 m
Målestokk (A0-format)	1:2000
Dato for kartgrunnlag	8.2.22

Saksbehandling etter plan- og bygningsloven	komm. saksnr.	dato	komm. saksbeh.
Kunngjøring av oppstart av planarbeidet		4.5.22	
1. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Offentlig ettersyn fra xxxxxxxx til xxxxxxxx			
2. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Vedtak i kommunestyret			
Endringer			
Vedtak om endring			

Plankonsulent
Areal+ AS
Storgata 64A, 2609 Lillehammer
post@arealpluss.no
61 24 57 70
www.arealpluss.no

Forslagsstiller Altahøyden Utbygging AS

Prosjektnr. 12685
Prosjektleder AL
Plankart EB

Saksfremlegg

_x__ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2024/1589-4	Saksbehandler: Nikken Turi	Dato: 24.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
13/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
10/25	Kommunestyret	27.03.2025

VEGVEDLIKEHOLDSPLAN 2025-2028

Melding om vedtak sendes til:

- Teknisk enhet

Det vises til:

- Kommunestyrets sak 75/24, den 19.12.2024

Vedlegg:

- Tilstandsvurdering 2024

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Saken ble lagt fram for kommunestyrebehandling den 19.12.2024, i sak 75/24. Saken ble enstemmig vedtatt utsatt med følgende begrunnelse: «Saken behøver en grundigere saksforberedelse».

Flere av kommunens veger var for noen år tilbake i forfall og trengte kraftig oppgradering. Dette gjaldt flere av grusvegene, men også enkelte asfaltveger. For å bøte på dette ble det i 2019 laget en vegvedlikeholdsplan for årene 2020 – 2023. Alle tiltakene i denne planen er nå gjennomført. Gjennom en slik plan har en god kontroll på vegstandard/tilstand. Dette letter også arbeidet med å velge ut hvilke veger som trenger vedlikehold og oppgradering mest.

Det er nå foretatt en ny tilstandsvurdering av samtlige kommunale veger. Hver veg har blitt gitt en karakter utfra visuell vurdering av tilstand. Denne er brukt som grunnlag for vurdering av hvilke veger det bør/må settes inn tiltak på. Her er også tatt med hvilken karakter vegene

fikk ved vurderinga i 2019.

Vurdering:

Utvelgelse av hvilke veger som bør utbedres, gjenoppbygges og asfalteres er vurdert utfra bl.a. følgende faktorer:

- Kost/nytte-vurdering
- Utført tilstandsvurdering
- Erfaringsbaserte problemområder/problemveger

Kost/nytte-vurdering vil i denne sammenhengen si at samfunnsnytten er større ved utbedring av en veg framfor en annen basert på forhold som bl.a. trafikkbelastning, vegens funksjon og fremtidige vedlikeholdskostnader. Denne vurderingen gjør at mange grusveger ikke anbefales å få asfalt i overskuelig framtid. En kost/nytte-vurdering vil i de fleste tilfeller tilgodese sentrumsnære veger. Normalt vil en slik vurdering inneholde tallverdier som uttrykk for kost/nytteverdien. Her er imidlertid kun benyttet verbal vurdering fordi her er små, lokale og kjente forhold.

Grusveger:
Flere av kommunens grusveger er nedslitte helt ned til fundamentet. Dette gjør at disse vegene mangler grøft og er spesielt utsatt for overflatevann. Dersom man kun gruser disse vegene vil ikke dette hjelpe over lengre tid. Disse vegene må bygges opp igjen omtrent fra grunnen av med nytt fundament, bærelag, forsterkningslag og toppdekke. Flere av disse vegene har også gamle stikkrenner som er modne for utskiftning. Det bør vurderes å standardheve disse vegene ved å asfaltere flest mulig grusveger. Hvilke grusveger som bør asfalteres vil i prioritert rekkefølge gjenspeiles i handlingsplanen.

Asfaltveger:
De nyere asfaltvegene holder en god standard. Selv de fleste eldre asfaltvegene holder en brukbar standard. En del av disse vegene har likevel telehiv og setningsskader/krakeleringer. Disse bør utbedres for å unngå ytterligere forfall. Her må bærelag og muligens fundament byttes ut/forsterkes. Flere av disse vegene har også gamle stikkrenner som bør byttes ut. Asfalterte veger der kun deler av strekninger er i forfall er det kun utbedring av disse strekningene som er tatt med i handlingsplanen, ikke hele vegen der dette ikke anses nødvendig.

Økonomi:
Kommunal regnskapsstandard setter et skille mellom hvilke typer utbedringer som anses som investering og hva som anses som drift. Nye asfalteringsprosjekter der det også er f.eks. nyoppbygging av vegkropp, utskiftning av stikkrenner og breddeutvidelse regnes som investering.

Re-asfaltering og enkel reparasjon av grusveger er drift. Dette innebærer at de vegutbedringene som ikke lovlig kan finansieres gjennom investeringsbudsjettet må finansieres gjennom driftsbudsjettet. Isåfall må driftsbudsjettet tilføres midler. Det legges ikke opp til utbedring av slike veger i denne omgang.

Gjennom driftsbudsjettet kan en gjøre arbeid av mindre omfang: vegetasjons-rydding, grøfting, asfaltlapping og kortere strekninger gjenoppbygging/dekkeskifte. Det er likevel flere

veger som må/bør ha en totalrenovering og oppgradering. Disse må avsettes midler til i investeringsbudsjettet.

Det er et mål at flest mulig kommunale veger har fast dekke (asfalt). Dette reduserer årlige drifts- og vedlikeholdskostnader.

Sentrumsnære veger er prioritert foran veger på utkantsteder. Dette med bakgrunn i kost/nyttevurdering. En har likevel også valgt en del veger på såkalte utkantsteder fordi disse vegene er årlige «problemveger». Disse er nedslitte og har ødelagt vegkropp som er gjenstand for oppgradering. For å opprettholde og øke bolyst på utkantstedene bør disse også tilgodeses med gode veger.

En må også ha i bakhodet hvilke veger en fortsatt ønsker skal ha kommunal vegstatus i framtiden.

Med bakgrunn i bl.a. dette er det utarbeidet en anbefaling av hvilke veger som bør prioriteres høyest mht. utbedring/oppgradering. Alle disse regnes som investering.

2025
Boaronjárga, med to grusveger inn mot museet, bør gjenoppbygges med nytt bærelag og asfalteres. Det samme bør gjøres med deler av hovedvegen. Skal kommunen satse på reiseliv og turisme så bør Boaronjárga-vegene prioriteres.
Jávrrašmohkki-vegen betegnes som et «problemområde» med årlige utfordringer knyttet til ujevn veg som følge av nedslitt veg. Denne må gjenoppbygges og bør asfalteres.
For øvrig bør følgende veger utbedres og re-asfalteres som følge av ødelagt asfalt: Lulit og Davit Gáhkkorluodda, Fievroluodda og Beazedievvá. Dette har oppstått som følge av skader i bærelag.

2026
Sáttomaras-vegen betjener bl.a. skianlegget, skytebaner og kommunens hovedrenseanlegg. Vegen er moden for standardheving.
Snuplassene i Gironvárri, Gironstealli og Suoidnejeaggi er alle i enden av asfalterte veger. Disse er nedslitte og gjørmete. Bør gjenoppbygges og standardheves med asfalt.
Kortere strekninger i Sarritluodda og Hánnomaras bør også gjenoppbygges med nytt bærelag og utskiftning av stikkrenner. Her er det sprekker/krakileringer og hull i asfalt som følge av dårlig bærelag.
Čudejohka og Suoidnerohtu er to nedslitte grusveger. Disse må gjenoppbygges fra grunnen av, med grus som toppdekke.

2027
Grusvegen i Øvre- Máze betjener en god del husstander i tillegg til kommunens hovedvannforsyning i Máze. Denne vegen er forsøkt reparert for noen år siden. Det hadde ikke ønsket effekt. Vegen forfaller fort igjen og betegnes også som en «problemveg». Stadardheving til asfalt bør eliminere dette problemet.
Čohkkadievvá og Guhkesluokta har begge nedslitt veger. Det anbefales at disse får asfalt etter gjenoppbygging.
Kortere strekninger i Ájagohpi og Ájastealli må også utbedres med nytt bærelag og deretter reasfalteres. Utskiftning av stikkrenne må også gjøres.

2028

Boligfeltet i Láhpoluoppal bør nå få fast dekke. Vegen er nedslitt og har flere stikkerenner som er for små. Vegen må gjenoppbygges og bør også asfalteres nå.
Heargedievvá er en av kommunens eldste boligfelt. Denne vegen har også en tilstand nå som gjør at den må gjenoppbygges og skiftes stikkrenner på.
Sáivadievva boligfelt i Máze har forfalt da denne er lite i bruk. Samme gjelder for vegen/p-plassen utenfor Láhpoluoppal kapell. Disse bør gjenoppbygges, med grus som toppdekke.

Med bakgrunn i disse anbefalingene og momenter ellers i vurderingsdelen er det utarbeidet en handlingsplan for vegvedlikehold 2025 - 2028. Tiltakene i handlingsplanen er nummerert i prioritert rekkefølge.

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar følgende handlingsplan for vedlikehold av kommunale veger (priser i 2025-kroner, eks. mva.):

År	Tiltak	Est. kostnad
2025	1. Boaronjárga, re-asfaltering	700 000
	2. Boaronjárga, asfaltere to grusveger	500 000
	3. Lulit Gáhkkorluodda, re-asfaltering	200 000
	4. Davit Gáhkkorluodda, re-asfaltering	200 000
	5. Fievroluodda, re-asfaltering	150 000
	6. Beazedievvá, re-asfaltering	150 000
	7. Jávrrašmohkki, asfaltering	800 000
	Investeringsbehov	**2 700 000**
2026	8. Sáttomaras, asfaltering	1 000 000
	9. Snuplassene i Gironvárri, Gironstealli og Suoidnejeaggi, asfaltering	200 000
	10. Sarritluodda, re-asfaltering	100 000
	11. Hánnomaras, re-asfaltering	200 000
	12. Čudejohka (grus)	250 000
	13. Suoidnerohtu (grus)	100 000
	Investeringsbehov	**2 000 000**
2027	14. Øvre-Máze, asfaltering	1 300 000
	15. Čohkkadievvá, asfaltering	500 000
	16. Guhkesluokta, asfaltering	800 000
	17. Gartnetluohkká, re-asfaltering	150 000
	18. Ájagohpi, re-asfaltering	300 000
	19. Ájastealli, re-asfaltering	300 000
	Investeringsbehov	**3 350 000**
2028	20. Láhpoluoppal boligfelt, asfaltering	1 600 000
	21. Heargedievvá, re-asfaltering	850 000
	22. Sáivadievva (grus)	150 000
	23. Láhpoluoppal kapell (grus)	150 000
	Investeringsbehov	**2 750 000**

2. Kommunestyret godkjenner en låneramme på inntil kr. 2 700 000 til finansiering av egne investeringer, knyttet til utbedring og standardheving av utvalgte kommunale veger i 2025 i hht. til tiltakene i vegvedlikeholdsplanen i pkt. 1. Dette jfr. kommunelovens §14-15, 1. ledd. Lånerammen dekkes enten ved omdisponering av ubruket lånemidler eller ved opptak av lån. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er innmeldt i ROBEK. Dermed forutsetter et låneopptak godkjenning fra Statsforvalteren.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

TILSTANDSVURDERING 2024

Hva de enkelte kolonnene betyr:

Veg = Vegnavn

Rode = Hvilken rode/område vegen ligger i

Meter veg = Veglengde i meter

Asfalt/Grus = Om vegen har asfalt- eller grusdekke

Gatelys = Om vegen har gatelys

Vann og avløp = Om det går kommunale vann- og/eller avløpsledninger i eller i nær tilknytning til vegen

Kar. 2019 = Gitt karakter etter tilstandsvurdering i 2019 (1 er dårligst, mens 6 er best)

Kar. 2024 = Gitt karakter etter tilstandsvurdering i 2024 (1 er dårligst, mens 6 er best)

Beskrivelse = Nærmere beskrivelse av tilstand på vegen

Veg	Rode	Meter veg	Asfalt/ grus	Gatelys	Vann og avløp	Kar. 2019	Kar. 2024	Beskrivelse
Sáivadievvá	Máze	180	Grus	Nei	Ja	3	**2**	Slitt grusveg. Vegetasjon på siste halvdel av veg + snuplassen.
Øvre-Máze	Máze	570	Grus	Nei	Ja	1	**2**	Hullete/ujevn veg. Utbedret i 2022. Blitt dårlig igjen.
Grendehus	Máze	110	Asfalt	Nei	Nei	5	**4**	Brukbar asfaltveg.
Ringvegen	Máze	560	Asfalt	Ja	Ja	6	**5**	God asfaltveg.
Čievramielli	Máze	2 100	Grus	Nei	Nei	3	**2**	Slitt grusveg. Ødelagt autovern. Mange ujevnheter.
Bo/Servicesenter	Máze	30	Asfalt	Ja	Nei	6	**6**	God Asfaltveg.

Láhpoluoppal kapell	RV-92	40	Grus	Ja	Nei	3	**1**	Grusveg og p-plass på bakkenivå (nedslitt). En del vegetasjon på p-plassen.
Láhpoluoppal boligfelt	RV-92	700	Grus	Ja	Ja, delvis	4	**2**	Slitt grusveg. Ødelagte strekninger av overvann.
Čudejohka	RV-92	140	Grus	Nei	Nei, krysser	4	**2**	Nedslitt grusveg på bakkenivå. Vegetasjon på snuplass.
Suoidnerohtu	RV-92	200	Grus	Nei	Ja	5	**1**	Dårlig og nedslitt grusveg. Vegetasjon på snuplass.
Čohkkadievvá	E45	260	Grus	Ja	Ja	4	**3**	Nedslitt grusveg.
Guhkesluokta	E45	380	Grus	Ja	Ja	4	**3**	Nedslitt grusveg med flere hull.
Skolebukt	E45	1 850	Asfalt	Ja	Nei	3	**6**	Asfaltert i 2024.
Ávži	Ávži	1 600	Grus	Nei	Nei	3	**2**	Asfaltert første 500 m. Deretter to dårlige/hullete grusveger.
Soahtefielbmá	Bieddjovággi-luodda	400	Asfalt	Ja	Nei, krysser	2	**6**	God asfaltveg.
Goaskinnjávvi	Bieddjovággi-luodda	2 500	Grus	Nei	Nei	2	**2**	Ujevn/hullete og dårlig grusveg.
Čunovuohppi-sør	Bieddjovággi-luodda	700	Grus	Nei	Nei	2	**2**	Ujevn/hullete og dårlig grusveg.
Gurgeluodda, Hánnomaras næringsomr.	Sentrum	750	Asfalt	Ja	Ja	3	**5**	God asfaltveg.
Ravgošluodda, Hánnomaras næringsomr.	Sentrum	500	Asfalt	Ja	Ja	6	**6**	God asfaltveg.
Hánnomaras (Diehtosiiida)	Sentrum	110	Asfalt	Ja	Nei			God asfaltveg.

Hánnomaras boligfelt	Sentrum	430	Asfalt	Ja	Nei, krysser	4	**3**	Noe ujevn, hullete og krakilert asfalt de første 200 m.
Hánnoluohkká	Sentrum	580	Asfalt	Ja	Ja	3	**5**	God asfaltveg.
Davviluohkká	Sentrum	290	Asfalt	Ja	Ja	5	**5**	God asfaltveg.
Gáhkkorluodda/ Flyplassvegen	Sentrum	450	Asfalt	Ja	Ja	2	**6**	God asfaltveg (ny).
Sarritluodda	Sentrum	520	Asfalt	Ja	Ja	4	**3**	Brukbar asfaltveg. 150 m krakilert veg.
Jokŋaluodda	Sentrum	200	Asfalt	Nei	Nei	4	**4**	Brukbar asfaltveg.
Luomeluodda	Sentrum	110	Asfalt	Ja	Ja	4	**5**	God asfaltveg.
Skierreluodda	Sentrum	230	Asfalt	Ja	Ja	4	**4**	Brukbar asfaltveg.
Jávrrašmohkki	Sentrum	400	Grus	Ja	Nei	4	**3**	Hullete grusveg. Dårlig avkjørsel.
Sáttomaras	Sentrum	480	Grus	Ja	Nei	4	**3**	Noe hullete grusveg.
Rievssatluodda	Sentrum	220	Asfalt	Ja	Ja	6	**6**	God asfaltveg.
Njoammelluodda	Sentrum	420	Asfalt	Ja	Ja	6	**6**	God asfaltveg.
Gartnetluohkká	Sentrum	450	Asfalt	Ja	Ja	4	**4**	Brukbar asfaltveg. Ca. 100 m krakilert.
Gartnetnjunni	Sentrum	160	Asfalt	Ja	Nei	4	**4**	Brukbar asfaltveg.
Gartnetvađđa	Sentrum	280	Asfalt	Ja	Ja	4	**3**	Brukbar asfaltveg. Ca. 100 m krakilert/ujevn.
Gartnetmaras	Sentrum	240	Asfalt	Ja	Ja	4	**3**	Brukbar asfaltveg.
Riebanluodda	Sentrum	190	Asfalt	Ja	Ja	4	**4**	Brukbar asfaltveg.
Gironluodda	Sentrum	220	Asfalt	Ja	Ja	2	**5**	God asfaltveg.
Gironvárri	Sentrum	450	Asfalt	Ja	Ja	5	**4**	Brukbar asfaltveg. Dårlig snuplass (grus).
Gironstealli	Sentrum	330	Asfalt	Ja	Ja	4	**4**	Brukbar asfaltveg. Dårlig avkjørsel. Dårlig snuplass.
Suohpatluohkka	Sentrum	300	Asfalt	Ja	Ja	6	**5**	God asfaltveg.
Goahtedievvá	Sentrum	230	Asfalt	Ja	Nei	5	**5**	Brukbar asfaltveg. Dårlig avkjørsel.
Čorru	Sentrum	200	Asfalt	Ja	Ja	4	**3**	Brukbar asfalt veg. Dårlig siste 100 m.
Boaronjárga	Sentrum	630	Asfalt	Ja	Ja	3	**2**	Humpete og ujevn asfaltveg. To dårlige stikkveger (grus).
Ájastealli	Sentrum	610	Asfalt	Ja	Ja	5	**4**	God asfaltveg. Dårlig siste 200 m.
Čahppesgurra	Sentrum	390	Grus	Nei	Nei	4	**3**	Brukbar grusveg. Noe ujevn.
Doaktarluohkká	Sentrum	450	Asfalt	Ja	Ja	5	**4**	Brukbar asfaltveg.
Suoidnejeaggi	Sentrum	100	Asfalt	Ja	Ja			Brukbar asfaltveg. Dårlig snuplass (grus).

Njurgoluodda	Sentrum	270	Asfalt	Ja	Ja	4	**5**	God asfaltveg.
Čuonjaluodda	Sentrum	140	Asfalt	Ja	Nei	4	**4**	Brukbar asfaltveg
Goalseluodda	Sentrum	350	Asfalt	Ja	Ja	4	**4**	Brukbar asfaltveg.
Skoarraluodda	Sentrum	220	Asfalt	Ja	Ja	4	**4**	Brukbar asfaltveg.
Báktevárri	Sentrum	480	Asfalt	Ja	Ja, delvis	4	**4**	God asfaltveg. Noe ujevn innimellom.
Heargedievvá	Sentrum	480	Asfalt	Ja	Ja	4	**3**	Dårlig asfaltveg.
Ájagohpi	Sentrum	590	Asfalt	Ja	Ja	3	**4**	Brukbar asfaltveg med enkelte dårlige partier.
Lulit Gáhkkorluodda	Sentrum	380	Asfalt	Ja	Ja	4	**3**	Brukbar asfaltveg, men dårlig i nedre del.
Davit Gáhkkorluodda	Sentrum	300	Asfalt	Ja	Ja	4	**4**	Brukbar asfaltveg, men dårlig i nedre del.
Fievroluodda	Sentrum	280	Asfalt	Ja	Nei	5	**4**	Brukbar asfaltveg med stedvise hull.
Beazejeaggi	Sentrum	460	Asfalt	Ja	Ja	4	**4**	Brukbar asfaltveg.
Beazedievvá	Sentrum	610	Asfalt	Ja	Ja	4	**3**	Brukbar asfaltveg. Ca. 100 m krakilert og hullete.
Doaresluodda	Sentrum	730	Asfalt	Ja	Ja, delvis	6	**5**	God asfaltveg.
Nuortamanmaras	Sentrum	450	Asfalt	Ja	Ja	5	**5**	God asfaltveg.
Ájonjárga	Sentrum	260	Asfalt	Ja	Ja	6	**5**	God asfaltveg.
Bohtaldievvá	Sentrum	600	Asfalt	Ja	Ja	5	**4**	God asfaltveg, men noe hullete enkelte steder.
Loaŋkodievvá	Sentrum	200	Asfalt	Nei	Ja	6	**6**	God asfaltveg.
Loaŋkosáttu	Sentrum	300	Asfalt	Nei	Ja	2	**6**	God asfaltveg.
Vuolledállu	Sentrum	160	Grus	Nei	Nei	4	**4**	Brukbar grusveg.
Veg rundt kommunehuset	Sentrum	470	Asfalt/ Grus	Ja	Ja	4	**4**	Brukbar asfalt veg. Dårlig grusveg inn mot Malingården.

Saksfremlegg

_X_ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2025/140-1	Saksbehandler: Nils Runar Hætta	Dato: 13.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
14/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
11/25	Kommunestyret	27.03.2025

Flagging på kommunens flaggstenger med øvrige flagg

Melding om vedtak sendes til:

Enhetsleder for teknisk

Det vises til:

- Lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger
- Endringer i lov om flagging på kommunenes offentlige bygninger (utvidet mulighet til flagging med andre flagg) Prop. 105 L (2020-2021) fra Det Kongelige Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- Forskrift om adgang til i særlige tilfelle å benytte fremmed lands flagg ved siden av det norske flagg på kommunale offentlige bygninger

Vedlegg:

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

I henhold til lovendringen fra 2021 om flagging på kommunale bygninger (§ 1, lov 29.06.1933 nr. 2), har kommuner anledning til å flagge med andre flagg enn den samiske og norske i forbindelse med merkedager, arrangementer og markeringer av allmenn interesse. Kautokeino kommunestyre vedtok 19.12.2024 å delegere ansvaret for saker knyttet til flagging til kommunedirektøren. Det innebærer blant annet å avgjøre hvorvidt det skal, eller ikke skal, flagges på de offisielle norske og samiske flaggdagene.

Flagging er en synlig markering som kan bidra til å fremme verdier som mangfold, likeverd og inkludering. Denne saken gjelder innføring av flagging med andre flagg enn den samiske og norske.

Det anbefales kommunene i Norge å vedta et lokalt flaggreglement som vedtas av kommunestyret.

Vurdering:

Når kommunen åpner opp for å bruke andre flagg enn det norske og samiske flagget, kan det være aktuelt med flagg som symboliserer merkedager, kulturelle markeringer eller internasjonale anledninger. Eksempler inkluderer:

- **FN-flagget**: For å markere FN-dagen (24. oktober).
- **Kvenflagget**: For å markere Kvenfolkets dag (16. mars).
- **Inkluderingsflagg**: Et begrep brukt av noen kommuner, som inkluderer bruk av inkluderingsflagget under mangfolds-markeringer.
- **Andre organisasjonsflagg**: For eksempel flagg knyttet til spesifikke arrangementer som idretts- eller kulturfestivaler.

Bruken av andre flagg må vurderes nøye for å unngå at flaggingen oppleves som splittende eller ekskluderende. Flagg som symboliserer verdier som mangfold, inkludering og fred, er vanligvis ukontroversielle. Samtidig bør kommunen ha tydelige retningslinjer for hva som anses som arrangementer, markeringer eller merkedager av "allmenn interesse" som det står i lovteksten, for å unngå konflikter og uklarheter. Et flaggreglement for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune vil derfor være bra å få utarbeidet og vedtatt.

Betydning av inkluderingsflagget

Flagging med inkluderingsflagget regnbueflagg er en tydelig markering av kommunens støtte til LHBTQ+-rettigheter og et signal om at Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune er en inkluderende og trygg kommune for alle, slik det kommer frem i handlingsplanen Oadjebas Guovdageainnus. Erfaringer fra andre kommuner viser at synlig støtte kan ha en positiv effekt for innbyggere som føler seg marginaliserte.

For å redusere risikoen for misforståelser eller motstand mot inkluderingsflagging, bør kommunen kommunisere tydelig at flagget symboliserer verdier som mangfold, likeverd og inkludering, og ikke tilhørighet til spesifikke organisasjoner. Gjennom å se hva andre kommuner har gjort så viser det at presis kommunikasjon kan skape større aksept og forståelse.

Regulering av flagging på offisielle norske og samiske flaggdager

Kommunedirektøren har fått fullmakt til å avgjøre hvorvidt det ikke skal flagges eller ikke på offisielle flaggdager. Denne fleksibiliteten sikrer at kommunen kan tilpasse flaggingen til lokale forhold, uten å gå på bekostning av respekten for de offisielle flaggdagene.

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret ber om at det utarbeides et forslag til flaggreglement for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune. Flaggreglementet ønskes behandlet på kommunestyremøtet i juni 2025.
2. Kommunestyret vedtar at det kan flagges med inkluderingsflagg på kommunale flaggstenger.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

Saksfremlegg

_X_ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.:	Saksbehandler:	Dato:
2024/1211-4	Nils Runar Hætta	24.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
15/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
12/25	Kommunestyret	27.03.2025

Kautokeino kommunes medlemskap i Destinasjon Sápmi

Melding om vedtak sendes til:

Sápmi næringshage
Utviklingsleder

Det vises til:

Vedlegg:

1DS-og-Kautokeino-Kommune
2Status Destinasjon Sápmi per desember 2024
3Samarbeidsavtale mellom Destinasjon Sápmi og Kautokeino Kommune

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune har siden 2018 arbeidet med reisemålsutvikling gjennom et prosjekt ledet av Sápmi Næringshage AS. Prosessen har inkludert utvikling av en masterplan for reiselivet, samt tiltak for å fremme kommunen som en attraktiv og bærekraftig destinasjon. Destinasjon Sápmi ble etablert som et aksjeselskap i 2022, og har som mål å samle og styrke samiske reiselivsbedrifter under en felles struktur.

Destinasjon Sápmi representerer i dag kommunene Karasjok, Tana, Porsanger, Nesseby og Guovdageainnu - Kautokeino. Kommunene Karasjok og Tana har allerede vedtatt samarbeidsavtaler, og Porsanger og Nesseby er i prosess.

Destinasjon Sápmi har gjennom sitt arbeid bidratt til å fremme reiselivsnæringen i hele regionen, med fokus på samisk kultur, tradisjoner og bærekraftige reiselivsprodukter. Selskapet har også samarbeidet med nasjonale og internasjonale aktører, som Visit Norway og NordNorsk Reiseliv, for å synliggjøre og markedsføre de unike opplevelsene i regionen.

Kommunens involvering hittil:

- Masterplanen "Guovdageaidnu 2024-2030" ble vedtatt i kommunestyret desember 2023.
- Det er signert en intensjonsavtale med Destinasjon Sápmi for opprettelse av et reisemålsråd.
- Destinasjon Sápmi har bidratt med markedsarbeid, inkludert deltakelse på internasjonale messer.
- Kommunen har deltatt i workshops, konferanser og visningsturer for å fremme samarbeidet og kompetansebygging.

Mål og hensikt

Formålet med samarbeidsavtalen er å sikre en målrettet, helhetlig og bærekraftig utvikling av reiselivet i Guovdageidnu - Kautokeino. Avtalen legger opp til at Destinasjon Sápmi:

- Bidrar til gjennomføring av strategier og handlingsplaner i tråd med kommunens masterplan.
- Tilbyr kompetanseheving, markedsføring og produktutvikling for lokale aktører.
- Støtter arbeidet med re-sertifisering av merket for bærekraftig reisemål.
- Samarbeider med lokale aktører for å utvikle attraktive reiselivsprodukter med samisk kultur som sentral verdi.
- Bidrar til å utvikle bærekraftige reiselivsprodukter som kan skape økt økonomisk verdiskaping for lokalsamfunnet.
- Tilbyr en plattform for nettverksbygging med andre aktører i reiselivsnæringen på tvers av regionen.

Økonomiske konsekvenser

Avtalen innebærer et årlig tilskudd på kr 200 000,-, som foreslås finansiert fra næringsfondet. Beløpet skal dekke:

- Drift av sekretariatet for reisemålsrådet.
- Oppfølging av handlingsplaner og bærekraftsarbeid.
- Markedsføring og nettverksbygging.
- Tilrettelegging av kurs, workshops og konferanser for kompetanseutvikling.
- Oppfølging av tiltak for å styrke samarbeidet med bransjelaget Vásit Guovdageainnu.

Ifølge Sápmi Næringshage vil de stipulerte driftskostnadene for Destinasjon Sápmi i full drift ligge på over kr 1 000 000,- per år. Målet er å finansiere dette gjennom samarbeidsavtaler

med kommunene, partneravtaler med bedrifter og prosjektinntekter. Dette skal bidra til utviklingsarbeid på reisemålene, herunder strategiutvikling, infrastruktur og implementering av merket for bærekraftig reisemål. I tillegg forventes det at selskapet, ved full drift innen utgangen av 2026, vil ha 60 betalende partnere.

Vurdering:

Reiselivet i Guovdageaidnu - Kautokeino har betydelig potensial som motor for lokal verdiskaping og kulturell formidling. Samisk reiseliv er etterspurt internasjonalt, og Destinasjon Sápmi gir kommunen en plattform for å nå ut i det globale markedet. Videre vil samarbeidet bidra til å opprettholde og styrke lokale arbeidsplasser.

Destinasjon Sápmi har allerede vist evne til å gjennomføre vellykkede kampanjer og arrangementer som "Sámi Stories", som fikk stor oppmerksomhet i både Norge og internasjonalt. Selskapets deltakelse på messer som Internationale Grüne Woche i Berlin har bidratt til økt synlighet og interesse for reiselivet i regionen.

Samarbeidsavtalen legger til rette for en strukturert og målrettet utvikling av reiselivet, og gir kommunen tilgang på fagkompetanse og nettverk som kan være vanskelig å oppnå på egenhånd.

Kommunestyret oppfordres til å vedta samarbeidsavtalen som et ledd i å sikre langsiktig, bærekraftig utvikling av reiselivet i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune.

Forslag til vedtak:

1. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune inngår samarbeidsavtale med Destinasjon Sápmi for utvikling av kommunen som et bærekraftig reisemål.
2. Kommunestyret vedtar å yte et tilskudd på kr 200 000,- for 2025, finansiert fra kommunens næringsfond.
3. Denne saken blir løftet til årlig behandling i kommunestyret for resten av avtaleperioden.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

Utvikling av Guovdageaidnu -Kautokeino Kommune som bærekraftig reisemål

1

2018: Mulighetsstudie og strategi i kombinert prosess

identifiserte potensiale for utvikling og nedfelling i konkret strategi

2

2019: Strategi vedtatt

Reisemålsstrategien for Kautokeino kommune ble vedtatt.

3

2020: Finansiering neste prosjektfase og Destinasjon Sápmi

Finansiering til videre utviklingsprosess ble sikret, og Destinasjon Sápmi ble lansert som markedstiltak under korona.

4

2021: Exitstrategi, og merket for bærekraftig reisemål

Exit-strategi utviklet, vedtak i styringsgruppen om å etablere Destinasjon Sápmi som fullverdig destinasjonsselskap, samt lokalt bransjelag

Tiltak å jobbe med å få tildelt merke som bærekraftig reisemål for Guovdageaidnu startet

5

2022: Destinasjon Sápmi stiftet

Destinasjon Sápmi stiftet i november 2022

6

2023: Prosjektslutt og ny strategi

reisemålsprosjektet ble offisielt avsluttet og revidert strategi 2024-2030 vedtatt i kommunestyret desember 2023

7

2024: Guovdageaidnu merket som bærekraftig reisemål, samarbeid mellom bransjelag og Destinasjon Sápmi formalisert

November 2024 offisiell utdeling av diplomet for første samiske reisemål som får tildelt merket

juni 2024 vedtok bransjelaget å inngå formelt samarbeid med Destinasjon Sápmi

8

I dag

Kautokeino kommune er representert på Destinasjon Sápmi.

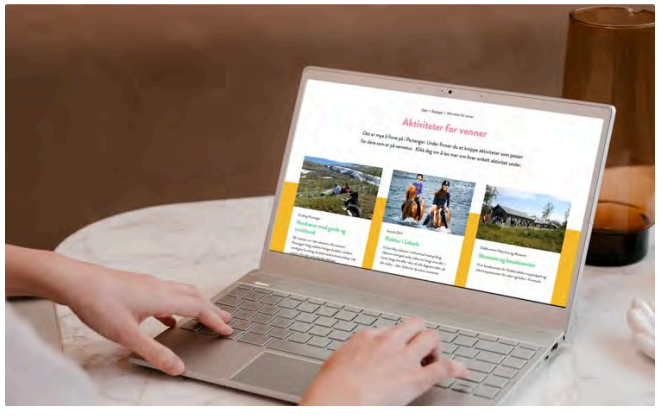
Destinasjon Sápmi og Vásit Guovdageainnu er formelle partnere

Destinasjon Sápmi fyller tomrommet mellom enkeltbedrifter og NordNorsk reiseliv

Destinasjon Sápmi

Startet i 2020 som markedstiltak

Presenterer opplevelser fra Indre Finnmark

Omfatter Karasjok, Tana, Guovdageaidnu, Nesseby og Porsanger

Utvikling og Behov

Positiv mottakelse

Både bedrifter og markedet har gitt god respons på initiativet.

Etterlengtet initiativ

Turoperatører har savnet et slikt tiltak for regionen.

"Bottom-up"-initiativ

Selskapet ble stiftet basert på behovene til bedrifter og lokalsamfunn.

Anerkjennelse fra NordNorsk reiseliv

> "NordNorsk Reiseliv erfarer at det per i dag ikke eksisterer noe destinasjonsselskap som jobber målrettet for samisk reiselivsnæring. Vi ser at Destinasjon Sápmi dekker et behov i markedet. Det er høyt potensial for utvikling av destinasjonsselskapet og dette vil resultere i en stor gevinst for bedriftene og reiselivsnæringen i nord."

Mer enn et Visittselskap

Reisemålsutvikling

Fokuserer på utvikling av reisemål, ikke bare markedsføring.

Destinasjonsledelse

Leder destinasjonsutvikling på premissene til lokalsamfunnet.

Lokalsamfunnsutvikling

Bidrar til utvikling av lokalsamfunn gjennom ansvarlig reiseliv.

Hovedoppgaver

Kompetansebygging

Bidrar til kompetansebygging i bedrifter og blant gründere.

Utviklingsprosjekter

Setter i gang større prosjekter, f.eks. reisemålsutvikling.

Kommunesamarbeid

Partner for kommunene i planarbeid og steds- og samfunnsutvikling.

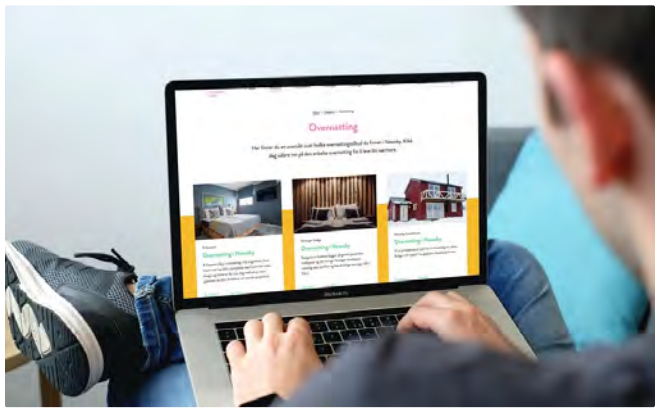

Ønsker for Fremtiden

Invitere kommunen

å fortsette sammen med oss og det lokale bransjelaget i utvikling av Guovdageidnu som bærekraftig reisemål

Skape utstillingsvindu

Fremheve Guovdageaidnu sine opplevelser, kultur og historie(r), ivareta digital informasjon

Bidra til økt verdiskaping

skape synlighet for bedriftene, bidra til salg og være vertskap

Bærekraft og lokal utvikling:

Destinasjon Sápmi ønsker å videreføre arbeidet knyttet til Merket for bærekraftig reisemål og gjennomføring av handlingsplanen jfr. strategi Guovdageaidnu 2024-2030.

Destinasjon Sápmi har også påtatt seg sekretariatstøtte til bransjelaget.

Destinasjon Sápmi foreslått som sekretariat for fremtidig reisemålsråd jfr. intensjonsavtale signert august 2024.

Innebærer årlige rapporteringer om status på handlingsplanen og re-sertifisering om 3 år (2027) i tillegg til selve gjennomføring av planen.

Utstillingsvindu og verdiskapning:

Samarbeid med Visit Norway og NordNorsk Reiseliv.

Deltakelse i prosjekter som "Visit Arctic Europe Tourism Cluster" og "USA-prosjekt".

- SoMe-kampanjen Sámi Stories, visningsturer med turoperatører og presseturer skapte betydelig oppmerksomhet:

1

Mars 2024

Visningstur: Kontiki Reisen (en betydelig aktør innen reiser til nordlige områder med marked i Tyskland, Østerrike og Sveits), fokus på Guovdageaidnu.

2

September 2024

Visningstur: med fire amerikanske turoperatører gjennom USA-prosjektet.

Sales Workshop: Møte med over 20 turoperatører genuint interessert i Nord Norge, Arktigs og Sápmi gjennom deltakelse på innsalgsmøte via Visit Arctic Europe Tourism Cluster

3

Oktober - desember 2024

SoMe-Kampanje: gjenomføring SoMe-kampanjen "Sámi Stories" som nådde flere tusen brukere alene på Destinasjon Sápmi sin kanal

tall fra Visit Norway: **Sami Stories: En nyansert formidling av samisk kultur**

Kampanjeresultater: **16,1 millioner** visninger | **3 millioner** TrueViews/ThruPlays | **6,6 millioner** summert rekkevidde | **175 000** Klikk, likes, kommentarer og delinger

4

Desember 2024

Pressetur: med 5 journalisters fra flere store tyske mediehus og aviser, artikler forventes å nå over 1 million lesere i Tyskland, Sveits og Østerrike.

- turen var fulltegnet og vil kunne gi publisitet over flere år siden journalistene har ulike vinklinger og måter de skriver på - helside artikler, portretter og enkeltartikler mm.
- bedrifter som ble besøkt i Guovdageaidnu på 1 1/2dag av 5 dagers tur: Suolovuopmi Fjellstue, Čávžo Safari, Sokki Adventure, Kautokeino Rein, Thon hotels, Juhls Silvergallery, Čoarvemátta, Arctic Urbi
- tema for turen var "Smaker fra Sápmi" og er knyttet til samisk tema på Europas største matmesse i Berlin Internasjonale Grüne Woche

1 Januar 2025

Deltakelse av Kautokeino Rein, Sokki Adventure og Destinasjon Sápmi på Grüne Woche

2 Februar 2025

- 5 artikler fra presseturen publisert i tyskspråklige medier med rekkevidde over 1 mill. mennesker
- visningstur planlegges til mars 2025
- jevnlige presseforespørsler, sist amerikansk outdoormagasin
- deltakelse på salgs workshop i Inari sept. 2025

Samlet verdi av markedsaktivitetene i 2024 rundt NOK 1,5 mill.

- reise- og transportkostander
  - innebærer reise- og transportkostnader
- bespisning og servering
  - innebærer bespisning
- overnatting
  - innebærer overnatting
- deltakelse på opplevelser og aktiviteter

Økonomisk verdiskaping

1,5M

Merverdi

6-doblet verdi basert på markedsarbeid i 2024 alene

200.000

Kommunalt bidrag

NOK per år

ⓘ Ikke tatt med i regnestykket er administrative kostnader som lønn, utstyr mm., og kostnader for gjennomføring av utviklingsarbeidet som rapporteringer ifb. merket for bærekraftig reisemål, sekretariatstøtte til bransjelaget, dialogmøter med Nord Norsk Reiseliv og Visit Norway, digital informasjon til turister via Destinasjon Sápmi sin nettside m.fl.

Konklusjon

> Destinasjon Sápmi er en nøkkelaktør for videre utvikling og synlighet av Guovdageaidnu som bærekraftig reisemål. Kommunens økonomiske støtte vil sikre videreføring av dette viktige arbeidet og bidra til langsiktig bærekraft og vekst.

Neste Steg

Samarbeidsavtale mellom Kautokeino kommune og Destinasjon Sápmi

med mål om å sikre videreutvikling av Kautokeino kommune som et ansvarlig reisemål

Avtalens hovedformål

Samarbeidsavtalen har som mål å:

- Implementere kommunens vedtatte reisemålsstrategi på en effektiv måte
- Sikre bærekraftig reiselivsutvikling i tråd med vedtatte mål og handlingsplan
- Etablere klare samarbeidslinjer mellom Destinasjon Sápmi og kommunen

Veien videre

Neste steg i prosessen:

1. Formell godkjenning i kommunestyret
2. Signering av avtalen
3. Oppstart av implementeringsarbeidet
4. Første bærekraftsrapport mai 2025

Avtalens innhold - kort oppsummert

Roller og ansvar

Destinasjon Sápmi vil:

- Lede den operative reiselivssatsingen
- Vedlikeholde digital turistinformasjon via destinasjonsapmi.no
- Utvikle årlige handlingsplaner
- Implementere bærekraftskriterier
- Gjennomføre ansvarlig markedsføring
- Levere årlige statusrapporter til kommunestyret

Kautokeino kommune vil:

- Beholde det overordnede strategiske ansvaret
- Delta aktivt i reisemålsledelsen
- Integrere masterplanen i kommunale planverk
- Sikre nødvendig finansiering (200.000 kr årlig)
- Fremme besøksforvaltning gjennom politisk lederskap

Praktisk gjennomføring

Avtalen sikrer:

- Regelmessige samarbeidsmøter mellom partene
- Transparent kommunikasjon og rapportering
- Årlig statusrapportering, inkludert bærekraftsmerkets krav (første frist mai 2025)
- En avtaleperiode på 4 år med mulighet for revisjon ved behov

Gevinster for Kautokeino-samfunnet

Samarbeidsavtalen vil bidra til:

- Effektiv implementering av kommunens vedtatte strategi
- Styrket lokalt næringsliv gjennom forenklet medlemskapsstruktur
- Bærekraftig reiselivsutvikling med årlig oppfølging
- Økt verdiskaping og flere arbeidsplasser
- Bevaring og fremming av samisk kultur og språk

Økonomiske rammer

- Årlig kommunal bidrag: 200.000 kr
- Utbetales i februar hvert år
- Sikrer kontinuitet i bærekraftsarbeidet og tiltaksgjennomføring

Status Destinasjon Sápmi per desember 2024

Bakgrunn for Destinasjon Sápmi og ønske om inngåelse av formelt samarbeid med Kautokeino kommune: Overgangen av de ulike reisemålsutviklingsprosessene fra prosjekt til en fast struktur, såkalt exit, ble vedtatt i styringsgruppene for de opprinnelige prosjektene. Det ble videre vedtatt at Destinasjon Sápmi skulle ha den ledende rollen for å drive utviklingsprosessen videre og at kommunene skulle samles under en paraply, for å lette på kostnadsbyrden (Porsanger/Karasjok 2021, Guovdageaidnu 2023).

Hva gjelder Destinasjon Sápmi sin driftsmodell er den opprinnelige planen ikke endret. Det er fortsatt et mål om å få finansiert Destinasjon Sápmi sin drift gjennom samarbeidsavtaler med kommunene for utvikling av reisemålene, partneravtaler med bedrifter, prosjektinntekter, samt fast driftstilskudd fra Sametinget.

I den opprinnelige planen til Destinasjon Sápmi var det lagt til grunn samarbeid med kommunene Kautokeino, Karasjok, Tana, Nesseby og Porsanger. Denne planen står fortsatt ved lag og har krevd en del mobiliseringsressurser fra Destinasjon Sápmi sin side. Likevel er prosessen fortsatt i tråd med Destinasjon Sápmi sin tidsplan, med frist innen 12-2025.

Hva gjelder status på avtaleinngåelse mellom kommunene og Destinasjon Sápmi, er denne som følger per desember 2024:

Tana kommune har per 12. september vedtatt å inngå en samarbeidsavtale med Destinasjon Sápmi slik foreslått. Se vedlagt vedtak.

Karasjok kommune har per 11. november enstemmig vedtatt å inngå samarbeidsavtale med Destinasjon Sápmi slik foreslått i avtalen. Se vedlagt vedtak.

Porsanger kommune har hittil ikke uttalt seg angående forespørsel om inngåelse av samarbeidsavtale, og Destinasjon Sápmi vil følge dette opp videre. Porsanger kommune har også vært i dialog med Visit Hammerfest tidligere om en lignende avtale, men heller ikke denne er behandlet.

For Nesseby kommune er status denne at de har behandlet saken og har gitt tilbakemelding til at Destinasjon Sápmi må jobbe med flere mobiliserings- og forankringstiltak før en avtale inngås med Destinasjon Sápmi, jfr. nylig dialog.

For Kautokeino kommune er status slik at det er signert en intensjonsavtale for opprettelse av et reisemålsråd per august 2024 med bransjelaget. I avtalen ligger et forslag for sekretariatrolle som legges til Destinasjon Sápmi og som også ville måtte finansieres noe vi ser kan dekkes gjennom samarbeidsavtalen med kommunen. Kommunen er også synlig med egne informasjonssider på Destinasjon Sápmis digitale kanaler. Destinasjon Sápmi har fra 2024 delvis tatt over enkelte oppgaver som lå i reisemålsutviklingsprosjektet som markedsarbeidet. I tillegg vil Merket for bærekraftig reisemål kreve kontinuerlig oppfølging, både av handlingsplanen og gjennomføring og administrasjon, som årlige rapporter i portalen for merket, samt orientering til kommunestyret, gjennomføring av bedriftsundersøkelser mm. Destinasjon Sápmi ønsker med avtalen dekke disse administrative oppgavene og bidra til at handlingsplanen for Guovdageaidnu kan bli gjennomført. Dette arbeidet vil også innebære administrasjon av og innhenting av midler for enkeltprosjekter.

Status for inngåelse av partneravtaler med bedrifter er som følger:

Det er vedtatt i bransjelaget Vásit Guovdageainnu at man ønsker å inngå et formelt samarbeid med Destinasjon Sápmi som resulterer i en ordning for at bedrifter på reisemålet kun betaler én pris, men får tilgang til både medlemskap i bransjelaget og partnerskap i Destinasjon Sápmi. Bedriftene har valget mellom to typer avtaler. Bransjelaget har per desember 2024 11 registrerte medlemmer som per januar 2025 vil bli partnere i Destinasjon Sápmi.

Det er i 2024 inngått 5 partneravtaler med bedrifter, 5 inngåtte avtaler med bedrifter (herav 3 bedrifter i Kautokeino) i et prosjekt for å tiltrekke seg det amerikanske markedet. I tillegg til disse avtalene har flere bedrifter i regionen vært representert i presse- og visningsturer gjennom året.

Det betyr at det er rundt 12-15 bedrifter fra reisemålet Guovdageaidnu som vil bli partnere fra 2025. Samtidig er det viktig å nevne i denne sammenhengen at mobilisering av bedriftene var en mindre prioritet i 2024, men hensyntatt gjennom markedsaktiviteter som visnings- og presseturer.

Andre partnere: NordNorsk Reiseliv og Visit Norway har vært viktige samarbeidspartnere i 2024 for gjennomføring av presse- og visningsturene.

Status prosjekt

Destinasjon Sápmi har fått bevilget midler fra Finnmark Fylkeskommune og Sametinget for å jobbe med selskapsutviklingen gjennom prosjektet ved navn Destinasjon Sápmi vol. 3. Prosjektet har ikke før august 2024 fått godkjent revidering i budsjett fra fylkeskommunen og man har jobbet med å lande fullfinansiering i prosjektet.

Utgangspunktet for prosjektet Destinasjon Sápmi vol. 3 er Destinasjon Sápmi AS sitt vedtektsfestede formål om å øke verdiskapingen i reiselivs- og besøksnæringen i de samiske områdene, deriblant Porsanger, Karasjok, Kautokeino, Tana og Nesseby, bidra til økt lønnsomhet for bedriftene i reiselivs- og besøksnæringen, og gjøre området til en mer livskraftig, ansvarlig og bærekraftig destinasjon, samt annet som naturlig faller sammen med dette.

Målsettingene for Destinasjon Sápmi vol. 3, er inndelt i tre strategiske arbeidsområder som er
blitt definert gjennom at selskapet DS skal jobbe for å:

- drive frem utviklingsarbeidet på reisemålene tilknyttet DS

➔ Utviklingsarbeid på reisemålene

- tilby en plattform/arena til bedrifter for nettverksbygging og distribusjon for å skape inntekter gjennom erfaringsutveksling, innovative produkter og salg

➔ Nettverk og distribusjon

- være utstillingsvindu for Sápmi/reisemålene og informasjonsagent for besøkende /marked

➔ Utstillingsvindu og informasjonsagent for Sápmi

Med prosjektet Destinasjon Sápmi vol. 3 vil selskapet lage retning for følgende:

- Bidra til at Destinasjon Sápmi blir et apparat som kan stå for utviklingen av samisk reiselivs- og besøksnæring for å gjøre Sápmi til en mer livskraftig, ansvarlig og bærekraftig destinasjon
- Bidra til bevaring og gjenopptaking av gamle tradisjoner og til at det blir større verdiskaping i samiske områder, samt bedre lønnsomhet for bedrifter
- Være et tilknytningspunkt for bedrifter i indre Finnmark og samiske bedrifter i øvrige områder med spisskompetanse for å ivareta den lokale og samiske kulturen på en god måte.
- Lage nettverk og arenaer som fremmer erfaringsutveksling, profesjonalisering, og kunnskapsbygging
- Bidra til et utstillingsvindu for Sápmi og urfolksturismen i Nord

Finnmark Fylkeskommune har innvilget 1.500.000 NOK og Sametinget innvilget 500.000 NOK. Prosjektet skal være sluttført i løpet av 2025.

Driftstilskudd fra Sametinget er også noe Destinasjon Sápmi vil jobbe videre med å få til, men vil inntil videre hente prosjektfinansiering fra Sametinget der det er hensiktsmessig.

I forhold til Sametinget kan det også nevnes at Destinasjon Sápmi har hatt en rolle i styringsgruppen for forprosjektet «ny nasjonal samisk reiselivsstrategi». Dette arbeidet er utlyst for anbud nå for å igangsette hovedprosjekt og Destinasjon Sápmi vil jobbe for å fortsette sin rolle i styringsgruppen og dermed sikre innflytelse på vegne av reisemål og deres bedrifter.

SAMARBEIDSAVTALE

FOR UTVIKLING AV REISEMÅLET KAUTOKEINO

MELLOM

Kautokeino kommune		Destinasjon Sápmi AS
Bredbuktnesveien 6	og	Ringveien 2 B
9522 Kautokeino		9845 Tana
Org. nr. 945 475 056		Org. nr. 930 318 604

1. Formål og bakgrunn

Avtalen har som formål er å sikre utviklingen i Kautokeino kommune som et attraktivt reisemål.

Avtalen formaliserer samarbeidet mellom Destinasjon Sápmi (DS) og Kautokeino kommune for strategisk og bærekraftig utvikling av reisemålet Kautokeino.

Hva avtalen gjelder

Avtalen regulerer partenes gjensidige ansvar. Avtalen bygger på at DS er et fellesorgan for kommuner, organisasjoner, institusjoner, bedrifter og enkeltpersoner som har interesser knyttet til reiseliv og reisemålsutvikling innen DSs geografiske virkeområde. DSs faglige virkeområde reguleres i egne vedtekter for organisasjonen.

2. Roller og ansvar

2.1 Destinasjon Sápmi

Destinasjon Sápmi skal gjennom avtalen ta ansvar for å operasjonalisere og styre destinasjonsledelsen for reisemålet.

- ✓ Destinasjon Sápmi skal i samarbeid med Kautokeino kommune bidra til utarbeidelse av felles mål, strategier, og prioriteringer for reisemålet iht. Innovasjon Norges hvite bok for reisemålsutvikling og merket for bærekraftig reisemål.

- ✓ Destinasjon Sápmi skal sikre god og ansvarlig oppdatert informasjon til reisende gjennom digital turistinformasjon på den digitale plattformen www.destinasjonsapmi.no.
- ✓ Destinasjon Sápmi skal gjennomføre reiselivsstrategien som er gjeldene for kommunen ved å utarbeide årlige tiltaks- og handlingsplaner, samt revidere strategien hvert tredje år.
- ✓ Destinasjon Sápmi skal arbeide for å sikre ressurser og leveranse på tiltak, inkludert revisjon av reiselivsstrategi og implementering av merket for bærekraftig reisemål.
- ✓ Destinasjon Sápmi skal sikre ansvarlig markedsarbeid og distribusjon av reisemålet iht. masterplanen for reiselivet.
- ✓ Destinasjon Sápmi skal årlig informere kommunestyret om arbeidet med reisemålsutvikling i kommunen.

2.2 Kautokeino kommune

Kautokeino kommune, i kraft av myndighet gitt gjennom plan- og bygningsloven, påtar seg ansvaret for strategisk utvikling av reisemålet.

- ✓ Kommunen skal aktivt initiere og delta i reisemålsledelsen i samarbeid med Destinasjon Sápmi og øvrige interessenter i kommunen.
- ✓ Sikre at masterplan og prioriteringer for reisemålet forankres i kommunens overordnede planer og støttes av juridiske vedtak i samsvar med plan- og bygningsloven.
- ✓ Påse at tiltaks- og handlingsplaner for reisemålet får nødvendige økonomiske ressurser og formelt grunnlag gjennom kommunale vedtak.
- ✓ Kommunedirektør og ordfører skal være pådrivere for kontinuerlig utvikling og gjennomføring av tiltak, spesielt innen besøksforvaltning og -styring.
- ✓ Delegere ansvar for iverksetting av tiltaks- og handlingsplaner til Destinasjon Sápmi.

Begge parter forplikter til å opprettholde åpen og transparent kommunikasjon.

3. Møter og rapportering

Det skal avholdes jevnlige møter mellom representanter fra Destinasjon Sápmi og Kautokeino kommune for å informere om og drøfte fremdrift, utfordringer og strategisk utvikling.

Destinasjon Sápmi skal levere årlig rapport til Kautokeino kommune om gjennomførte tiltak,

resultater og bruk av tildelte ressurser. Rapporten samordnes med Destinasjon Sápmis andre rapporteringsplikter overfor andre finansiører.

4. Varighet og revisjon, samt kostnader

4.1. Avtalens varighet

Avtalen er tidsbestemt og gjelder for en periode på 4 år, med mulighet for revisjon ved behov.

Partene forplikter seg til å revidere avtalen ved signifikante endringer i reiselivsnæringen eller lokale forhold.

4.2 Økonomi

Kautokeino kommune finansierer sin andel av tiltak som dekkes av denne avtalen med NOK 200.000, - årlig som utbetales årlig forskuddsvis i februar. Årsrapportening til kommunen skjer i forbindelse med selskapets generalforsamling og samordnes med Destinasjon Sápmis andre rapporteringsplikter overfor andre finansiører.

5. Avtalebrudd, tvister med mer.

Ved avtalebrudd kan avtalen sies opp med umiddelbar virkning.

Dersom det oppstår uenigheter om avtalens innhold eller gjennomføring, skal saken behandles først i avtalepartenes styrende organer. Dersom de styrende organer ikke finner en løsning på uenighetene kan saken fremmes for domstolene av en av avtalepartene.

6. Undertegnelse

Dette dokumentet er underskrevet av representanter fra Destinasjon Sápmi og Kautokeino kommune og trer i kraft fra 01.01.2025.

Dette avtaledokumentet med bilag er utferdighet i to eksemplarer hvorav partene beholder hvert sitt.

Sted, dato	Sted, dato
for Kautokeino kommune	for Destinasjon Sápmi AS

Saksfremlegg

_X_ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2022/2023-12	Saksbehandler: Nils Runar Hætta	Dato: 03.03.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
16/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
13/25	Kommunestyret	27.03.2025

Videreføring av prosjektet Næringsvennlig kommune

Melding om vedtak sendes til:

Ovddos

Det vises til:

Vedlegg:

1Plan for videreføring av Næringsvennlig kommune
22024 Næringsvennlig Kautokeino kommune, prosjektplaner 1 - 6er

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Guovdageainnu suohkan har siden 2022 arbeidet med prosjektet Næringsvennlig kommune, med mål om å forbedre samspillet mellom næringslivet og kommunen. Prosjektet ble vedtatt som en del av kommunens omstillingsplan fra 2019 og har gjennomgått en forstudie i 2022 og et forprosjekt i 2023–2024.

Forstudien viste at kommunen oppnådde en gjennomsnittlig score på 3,31 av 6 når det gjelder næringsvennlighet. Områder med lavest score var service og informasjon (2,43) samt dialog/samarbeid (3,20), mens infrastruktur fikk høyest vurdering (3,71).

Forprosjektet identifiserte en rekke tiltak for å forbedre kommunens næringsservice, kommunikasjon og planarbeid. Disse tiltakene er konkretisert i seks prosjektplaner, som omhandler:

1. Samarbeid mellom næringslivet og kommunen
2. Kvalitet og transparens i kommunale prosesser
3. Strategisk næringsplan for langsiktig næringsutvikling
4. Porteføljestyring for bedre samordning av prosjekter
5. Kommunikasjon og informasjon
6. Omdømmebygging for å styrke Guovdageaidnu som et attraktivt sted for næringsvirksomhet

Kommunestyret vedtok 22.03.2024 å ta forprosjektrapporten til etterretning og anmodet om å vurdere rammebetingelser og prioritering av de ulike prosjektplanene.

Vurdering:

Prosjektet Næringsvennlig kommune er viktig for å skape bedre forutsigbarhet for lokalt næringsliv og legge til rette for vekst. Forstudien og forprosjektet har avdekket konkrete utfordringer og utviklingsområder, og det er enighet om at følgende tiltak bør prioriteres:

1. Formalisering av samarbeid med næringslivet
    - Opprette en fast møtestruktur mellom kommunen og næringslivet
    - Gjennomføre årlige dialogmøter med næringsforeningen
    - Bedre koordinering og informasjon om kommunale næringssaker
2. Forbedring av kommunens service og informasjon
    - Å strømlinjeforme byggesaksprosesser og veiledning til næringslivet
    - Sikre at vedtatte kvalitetsrutiner blir implementert i administrasjonen
    - Oppdatere og modernisere kommunens digitale informasjonskanaler
3. Utarbeidelse av en strategisk næringsplan
    - Utvikle en langsiktig plan for næringsutvikling, i samarbeid med Ovddos
    - Kartlegge næringsarealer, rekrutteringsbehov og muligheter for vekst
4. Implementering av porteføljestyring
    - Kommunen har mange pågående prosjekter, og det er behov for bedre koordinering av disse
    - Det anbefales å etablere en styringsmodell for prosjekter med felles metodikk

Disse tiltakene vil kunne bidra til en mer forutsigbar, effektiv og næringsvennlig kommune. Ved å prioritere disse innsatsområdene kan kommunen sikre bedre service til næringslivet, økt investering i lokalsamfunnet og et sterkere omdømme.

Videreføring av Næringsvennlig kommune vil kreve både interne ressurser og ekstern finansiering. Finansiering kan søkes gjennom:

- Ovddos (til strategisk næringsplan og porteføljestyring)
- Intern finansiering (til administrativ oppfølging)
- Eksterne midler fra Finnmark fylkeskommune og Innovasjon Norge

Forslag til vedtak:

1. Guovdageainnu suohkan viderefører prosjektet "Næringsvennlig kommune" basert på de seks utarbeidede prosjektplanene.
2. Kommunen prioriterer følgende innsatsområder i 2025-2026:
    - Formalisering av samarbeid med næringslivet
    - Forbedring av kommunens service og informasjon
    - Oppstart av utarbeidelse av en strategisk næringsplan
    - Implementering av porteføljestyring
3. Kommunestyret ber administrasjonen sikre nødvendig finansiering og ressurser for å gjennomføre de prioriterte tiltakene.
4. Kommunestyret ber om en statusrapport om fremdriften innen utgangen av 2025.

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

Gjennomføringsplan for tiltak for en næringsvennlig kommune

Vedtaksdato:

Bakgrunn og mål

Kautokeino kommune har gjennomført både en forstudie og et forprosjekt for å vurdere og forbedre næringslivets rammevilkår. Forstudien, gjennomført i 2022, identifiserte flere utfordringer knyttet til kommunens næringsvennlighet, inkludert lav tilfredshet med service og informasjon (2,43 av 6) og forståelse/dialog/samarbeid (3,20 av 6). Samtidig viste studien at infrastruktur fikk den høyeste vurderingen med en score på 3,71.

Forprosjektet, som fulgte opp forstudien i 2023, konkretiserte forbedringsområder og anbefalte tiltak som er integrert i denne tiltaksplanen. En av hovedanbefalingene var å styrke kommunikasjonen mellom kommunen og næringslivet gjennom faste møteplasser og forbedrede informasjonskanaler. Videre ble det identifisert behov for en mer effektiv saksbehandling, bedre koordinering mellom kommunen og næringsaktører, samt økt innsats på planarbeid for å gi næringslivet mer forutsigbare rammevilkår.

Denne tiltaksplanen bygger på innsiktene fra forstudien og forprosjektet og har som mål å styrke Kautokeino kommunes rolle som en aktiv tilrettelegger for næringsutvikling.

Resultater fra forstudien gjennomført i 2022

- Totalscore på Kautokeino kommunes næringsvennlighet er 3,31 av 6.
- Lavest score er på service og informasjon (2,43) og forståelse/dialog/samarbeid (3,20).
- Infrastruktur får høyest score med 3,71.
- Næringsareal og byggesaker vurderes også lavt, noe som indikerer behov for forbedringer.

Målet med tiltakene under Næringsvennlig Kommune er å forbedre samhandlingen mellom kommunen og næringslivet, styrke kommunens rolle som tilrettelegger for næringsutvikling og sikre gode rammebetingelser for både etablerte og nye bedrifter.

Hovedmålene med tiltakene:

1. Økt kvalitet og transparens – Forbedre kommunens service, veiledning og beslutningsprosesser slik at næringslivet opplever forutsigbarhet og åpenhet.
2. Kompetanseheving – Sikre at kommunens ansatte har kunnskap og verktøy for å gi næringslivet god rådgivning og støtte.
3. Bedre kommunikasjon og samarbeid – Styrke dialogen mellom kommunen og næringslivet gjennom faste møteplasser og involvering i beslutningsprosesser.
4. Effektivisering av næringsrelaterte tjenester – Innføre felles standarder for saksbehandling og støtteordninger for næringslivet.
5. Positivt omdømme og attraktivitet – Gjøre Kautokeino til en mer attraktiv kommune for næringsliv, tilflyttere og investeringer.

Tiltakene er en del av en helhetlig strategi for å skape en mer næringsvennlig kommune som støtter vekst, innovasjon og bærekraftig utvikling.

Målbare indikatorer for suksess:

- Grad av næringslivets tilfredshet kartlagt gjennom en ny kartlegging som skal gjennomføres i andre halvår 2027.

Gjennomføringsplan

1. Innsatsområde – samarbeid og kommunikasjon

God informasjonsdeling mellom kommune og næringsliv

- Næringslivets interesser og behov løftes jevnlig til politisk behandling
- Transparens og tillit mellom kommunen og næringslivet i beslutninger som angår næringslivet
- Næringslivet og kommunen er koordinert
- En forberedt og samkjørt kommune som løfter problemstillinger i felleskap

Uformelle møtearenaer

Tiltak	1.1 Ordfører besøker bedrifter
Målgruppe	Næringslivet
Ansvar	Ordfører
Formål	Styrke dialog og samarbeid mellom kommune og lokalt næringsliv

	- Positiv omtale av lokale bedrifter
Mål	Ordfører gjennomfører minimum 12 uformelle bedriftsbesøk til lokale bedrifter
Årlig intervall	12 ganger i året
Tidsperiode	Oppstart 2025
Måleindikator	Økning i næringslivets tilfredshet med kommunens dialog
Risikovurdering og tiltak	• Bedriftene ser ikke nytte av å få besøk av politisk ledelse → Kommunisere besøkene via lokal media eller kommunens nettside for å promotere bedriften og verdien av besøket • Bedriftene føler ikke at innspillene og behovene blir fulgt opp → dokumentere innspill og følge opp • Ordfører har ikke tid til å gjennomføre bedriftsbesøkene → begrense antall bedriftsbesøk til 12 per år, legge av kalender i god tid før, få bistand fra kommuneadministrasjon til planlegging av besøkene ved behov
Kostnader	**Årlige kostnader:** Reisekostnader: Kr 6000 Tidsbruk Ordfører: 42 arbeidstimer (planlegge og gjennomføre besøk og eventuell oppfølging av møtene) Arbeidstimer administrasjon: 18 arbeidstimer (nyhetssak på nettside)
Finansiering	Ordførerens budsjett og kommunalt driftsbudsjett
Tiltak	**1.2 Kommunen deltar på næringslivskonferanser, seminarer og næringsforum**
Målgruppe	Lokalt og regionalt næringsliv, politikere og administrasjon.
Ansvar	Kommunedirektør sammen med leder for teknisk enhet og Utviklingsleder
Formål	Bygge relasjoner, utveksle kunnskap og løfte næringspolitiske problemstillinger, samt sikre kontinuerlig dialog mellom næringsliv og kommune.
Mål	Minst 2 konferansedeltakelser årlig og inntil 6 deltakelser med opptil 5 deltakere (både administrativ og politisk ledelse) på frokostmøter, næringsforum, regionale konferanser eller lignende.
Årlig intervall	2-6 ganger i året avhengig av antall arrangementer som arrangeres og relevans
Måleindikator	Økning i næringslivets tilfredshet med kommunens forståelse/dialog/samarbeid
Tidsperiode	Oppstart i 2025
Risikovurdering og tiltak	• Ressursbegrensninger i kommunen → Prioritere deltakelse på arrangementer med størst relevans og nytteverdi

	• Ingen eller lite arrangementer som kommunen kan delta på → løfte opp spørsmål om planlagte arrangementer på de årlige formelle møtearenaene og støtte opp om arrangering av relevante konferanser, seminarer, næringsforum og frokostmøter
Kostnader	Eventuell deltakeravgift: Kr 12 500 (5 deltakere a 2500) Arbeidstimer administrasjon: 60 arbeidstimer (deltakelse på arrangementer)
Finansiering	Kommunalt driftsbudsjett
Kommentarer	Kommunen er ikke ansvarlig for arrangering, men skal støtte opp om arrangementene ved mulighet og behov

Formelle møtearenaer

Tiltak	**1.3 Halvårlige dialogmøter med næringslivet**
Målgruppe	Næringslivet, politikere og administrasjon
Ansvar	Utviklingsleder
Formål	Næringslivet og kommunen er koordinert
Mål	Kommunen inviterer næringslivet til to halvårlige møter årlig
Årlig intervall	2 ganger i året
Tidsperiode	Møte i uke 11 og møte i uke 42
Måleindikator	Økning i næringslivets tilfredshet med kommunens forståelse/dialog/samarbeid
Risiko-vurdering og tiltak	• Manglende oppmøte og interesse fra næringslivet → Involvering og koordinering med relevante aktører f.eks. samarbeid med næringsforeningen om promotering, klar og interessant møteagenda på møtene, sikre oppfølging av innspill fra næringslivet og belyse resultater • Ressursbegrensninger i kommunen → planlegge i god tid, være realistisk i forhold til møtehyppighet, prioritere oppgavene, faste møtetidspunkter hvert år (1. møte i uke 7 og 2. møte i uke 42)
Kostnader	• Enkel servering: kr 2 000 • Arbeidstimer til organisering: 2 dagsverk • Arbeidstimer sekretariat: 10 timer • Arbeidstimer deltakelse på møter: 8 timer
Finansiering	Kommunalt driftsbudsjett
Kommentar	**Møtestruktur** Agenda på møtene: **1. Statusoppdatering fra kommunen**

	• Oppdatering om relevante prosjekter og planer (utviklingsprosjekter, omstillingsprogrammet, byggesaksprosesser, arealplaner og infrastruktur) • Gjennomgang av vedtatte tiltak og oppfølging av innspill fra tidligere møter **2. Innspill fra næringslivet** • Bedrifters behov og utfordringer knyttet til lokal infrastruktur, kommunale tjenester • Forslag til hvordan kommunen kan støtte opp om vekst og utvikling **3. Temadiskusjoner** • Forskjellige tema som rekruttering, boligtilgang, kompetansebehov eller innovasjon (Tema for fremtidige møter kan spilles inn til kommunen gjennom en digital kommunalinnspillskasse som blir publisert på kommunens nettside i forkant av 2. møte i 2025) • Eller spesifikke utfordringer og løsninger for prioriterte sektorer (reiseliv, duodji, nisjeprodukter) (tema spilles inn til møteleder innen 1 uke før møtet) **4. Orientering om økonomiske støtteordninger** Orientering om kommunens næringsfond evt. Andre økonomiske støtteordninger og endringer i satsinger for støtteordninger **5. Evt: Networking og relasjonsbygging** • Bedriftene får mulighet til å presentere seg og sine aktiviteter – kommunen inviterer • Fasilitere diskusjon mellom ulike aktører Møteleder: Ordfører Møtesekretær: Utviklingsleder Møtevarighet: 2 timer Kommunen deltar med: Kommunedirektør, utviklingsleder, kommunalleder for teknisk enhet, ordfører og leder for hovedutvalg for teknisk, miljø og næring. I tillegg inviterer kommunen med Sápmi Næringshage og Ovddos. Referat: Publiseres på kommunens nettside og sendes til Kautokeino næringsforening innen 2 uker Annonsering: kommunens nettside og facebook-side, Innbygger-appen og kommuniseres via SNH, Ovddos og GES. Evaluering av møtestruktur blir tema på 2. møte.
Tiltak	**1.5 Næringsforeningens årlige dialogmøter med formannskapet**
Målgruppe	Næringsforeningen og politisk ledelse

Formål	Forbedre kommunikasjon mellom politisk ledelse og næringsliv
Ansvar	Utviklingsleder i samarbeid med ordfører
Mål	Avholde et årlig dialogmøte mellom formannskapet og næringsforeningen for å diskutere aktuelle utfordringer, muligheter og tiltak for næringsutvikling i kommunen.
Årlig intervall	1 gang per år
Tidsperiode	Andre formannskapsmøte i året
Måleindikator	Øke næringslivets tilfredshet med kommunens dialog og oppfølging.
Risiko-vurdering og tiltak	• Manglende eller lav respons fra næringsforeningen → tidlig dialog og informasjon om møtetidspunkt, dokumentere innspill i referat og kommunisere oppfølgingstiltak på kommunens nettside eller andre kanaler • Manglende forankring internt i kommunen → god intern forankring i kommuneorganisasjonen og politisk ledelse, formell forpliktelse til å delta for nøkkelpersoner
Kostnader	Ingen ekstra kostnader
Finans-iering	Ingen finansiering nødvendig
Kommentar	Næringsforeningen blir invitert gjennom e-post. Første møte 19. februar 2025 Agenda for dialogmøtet: 1. Orientering fra næringsforeningen (20 minutter) - satsinger i næringsforeningen - næringsforeningens innspill for næringsutviklingsarbeid i kommunen 2. Spørsmål fra formannskapet og dialog (10 minutter) 3. Ordfører oppsummerer innspillene som er spilt inn til formannskapet (5 minutter) Næringsforeningen inviteres via e-post minst 4 uker før møtet.

2. Innsatsområde – Kvalitet og transparens

Mål

- Profesjonell kommuneadministrasjon med høy legitimitet hos næringslivet
- Kompetent kommuneadministrasjon som jobber etter høy kvalitetsmessig standard
- Kommune som gir god informasjon, veiledning og rådgivning til næringslivet
- Transparens i beslutningsveiene i kommunen

Tiltak	2.1 Næringsforeningen blir orientert om næringssaker som behandles i Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring
Målgruppe	Næringsforeningen, lokalt næringsliv
Ansvar	Utviklingsleder for koordinering og oppfølging, andre kommunale ledere for oversendelse av saker
Formål	Sikre transparens og forutsigbarhet i politiske beslutningsprosesser som angår næringslivet, samt styrke dialogen mellom kommunen og næringsforeningen. Tiltaket skal gi næringsforeningen mulighet til å være informert og komme med innspill i en strukturert og effektiv prosess.
Mål	Alle næringsrelaterte saker som behandles i hovedutvalg for teknisk, miljø og næring oversendes næringsforeningen for orientering.
Årlig intervall	Årlig
Tidsperiode	Oppstart i 2025
Måleindikator	Økning i næringslivets tilfredshet med forståelse/dialog/samarbeid
Risiko-vurdering og tiltak	• Mangel på oppfølging → Dedikere ansvar til en bestemt person eller avdeling eller avdeling for oversendelse av saker • Overveldende informasjonsmengde (risiko for at næringsforeningen ikke klarer å behandle alle saker) → prioritere de mest relevante og tidskritiske sakene, evaluere tiltaket på dialogmøte med næringsforeningen i 2027. • Lav respons fra næringsforeningen → evaluere tiltaket i 2027
Kostnader	• Arbeidstimer sekretariat: 10 timer
Finansiering	Kommunalt driftsbudsjett
Kommentar	Sekretariat sender orienteringer på e-post i forkant av møter. Dersom næringsforeningen har innspill til sakene sendes det til utviklingsleder som videresender det som vedlegg til politisk behandling. Gjennomføres evaluering av tiltaket på dialogmøte med næringsforeningen i 2027 og formannskapet får delegert myndighet til å gjøre eventuelle endringer, videreføring eller justering.
Tiltak	**2.2 Videoproduksjon om kommunens roller ovenfor næringslivet**
Målgruppe	Næringsforeningen, lokale bedrifter, kommunalt ansatte
Formål	Tydeliggjøre for befolkningen hvilken rolle kommunen har overfor næringslivet.

Mål	Det utarbeides videosnutter om hvordan byggesaksprosesser foregår og videosnutter om hvilken service kommunen har for næringsutvikling (hva gjør kommune, hva gjør Ovddos, næringsforeningen og Sapmi Næringshage)
Årlig intervall	Prosjekt
Tidsperiode	2026
Måleindikator	Økning i næringslivets tilfredshet med service/info og byggesaker fra 2,5 til 4
Risiko-vurdering og tiltak	• Risiko for forsinkelser eller feil under utviklingen av nettsiden → engasjere erfarne leverandører og følge opp prosessen tett • Risiko for at oppdatering av nettsiden ikke blir gjort → sikre dedikerte ressurser og ansvar for nettsidevedlikehold • Risiko for at siden ikke oppfyller brukernes behov → teste løsninger med målgruppen før implementering
Kostnader	• Personalkostnader: kr 30 000 • Kjøp av ekstern tjeneste: Kr 150 000 - Utarbeide 2 manuser i samarbeid med kommunalt ansatte - Film og klipp • Forbedring av nettside - Personalkostnader: Kr 15 000 - Service fra Acos, nettsideleverandør: kr 60 000 **Totalkostnad:** kr 255 000 prosjektkostnader
Finansiering	Ovddos
Kommentar	**Innhold:** **1.** video om byggesak (etter tjenestedesign ergjennomført) • Informasjon om prosess, lover og regler som kommune og næringsliv må forholde seg til. • Klargjøring av veiledningsplikt, arealplanlegging og forhåndskonferanse **2.** video om kommunens rolle i forhold til næringsutvikling (2025) • informasjon om Ovddos, næringsforeningen og Sapmi Næringshage
Tiltak	**2.3 Opplæring av kommunalt ansatte**
Målgruppe	Kommunalt ansatte med ansvar for næringsrelaterte saker: • Saksbehandlere (næringssaker, byggesaker, plan- og regulering) • Veiledere • Næringsrådgivere • Servicekontoret

Formål	• Heve kompetansen hos ansatte i veiledning og rådgivning til næringslivet. • Etablere en felles standard for kvalitet i kommunens næringsrettede tjenester. • Forbedre service og saksbehandling slik at næringslivet opplever kommunen som en mer forutsigbar, effektiv og profesjonell samarbeidspartner. • Styrke rollen til servicekontoret slik at de kan gi raskere og mer presis veiledning til næringslivet.
Mål	Opplæring av kommunalt ansatte i veiledning og rådgivning til næringslivet og etablere en felles standard.
Årlig intervall	Prosjekt
Tidsperiode	2026
Måleindikator	Økning i næringslivets tilfredshet med service/info og byggesaker fra 2,5 til 4
Risiko-vurdering og tiltak	• Dårlig oppmøte fra relevante aktører → Tidlig og tydelig kommunikasjon om fordelene ved deltakelse, bruk av motivasjonsstrategier som involvering i utforming av agendaen, formell forpliktelse til å delta for nøkkelpersoner • Overskridelser av budsjett og tid → Tydelig budsjettstyring, milepælsbasert oppfølging, prioritering av kritiske leveranser • Manglende implementering etter prosjektets slutt → forankring i administrasjonen og styringsgruppen, klar ansvarsfordeling for oppfølging • Motstand mot endringer fra ansatte → tidlig involvering av ansatte, tydelig kommunikasjon av gevinstene ved endringene
Kostnader	Ekstern kursholder og opplæringsprogram: kr 80 000 Leie av lokaler og andre kostnader: kr 10 000 Personalkostnader (tidsbruk ansatte): kr 20 000
Finansiering	• Kommunalt driftsbudsjett • Eventuelle tilskuddsordninger for kompetanseutvikling
Kommentar	• Spesielt fokus på servicekontoret: De er ofte første kontaktpunkt for næringslivet og må ha god kompetanse for å gi rask og riktig veiledning. • Praktiske øvelser: Bruk av case-studier fra faktiske næringsrelaterte saker i Kautokeino for å sikre overføringsverdi. • Mulighet for e-læringsmoduler: Digitale ressurser kan bidra til kontinuerlig opplæring etter prosjektets slutt. • Samarbeid med andre initiativer: Koble opplæringen til øvrige kvalitetsforbedringsprosjekter, f.eks. "Vi tar grep"-prosjektet.

3. Innsatsområde - Planverk for næringsutvikling

Mål:

1. Bidra til et koordinert arbeid for en mer næringsvennlig Kautokeino kommune.
2. Utvikle en strategisk næringsplan som er forankret i næringslivets behov, forutsetninger i kommunen og FNs bærekraftsmål.

Tiltak	3 Utarbeide strategisk næringsplan
Målgruppe	Lokalt næringsliv, politikere og administrasjon
Ansvar	Prosjekteier: Kautokeino kommune Prosjektansvarlig: Kommunedirektør Prosjektleder: Ovddos koordinerer og leder prosessen i samarbeid med politisk ledelse og næringsforeningen. Ovddos innhenter bistand fra eksterne konsulenter ved behov. Styringsgruppe: Ovddos styret Prosjektgruppe: opprettes ved behov
Formål	Sikre at det fortsatt er en helhetlig og strategisk tilnærming til næringsutvikling i Kautokeino kommune etter at Omstillingsprogrammet avsluttes som skal bidra til bærekraftig utvikling, økt verdiskapning og styrke utviklingsevnene i næringslivet
Mål	Utvikle en strategisk næringsplan som forankres i næringslivets behov, kommunens forutsetninger og FNs bærekraftsmål i samarbeid med Ovddos
Årlig intervall	Planen revideres hvert 4. år for å sikre oppdatert relevans og tilpasning til nye behov.
Tidsperiode	Andre halvår 2025 – Første halvår 2026
Måleindikator	Økning i næringslivets tilfredshet med kommunalt planverk
Risikovurdering og tiltak	• Manglende engasjement fra næringslivet → sikre tidlig involvering og aktiv kommunikasjon • Ressursutfordringer som medfører risiko for forsinkelser → allokere dedikerte ressurser og prioriterte oppgaver
Kostnader	Ovddos personalkostnader: Kr 80 000 Workshops: Kr 40 000 Dokumentanalyse og samfunnsanalyse: Kr 150 000 Kommunale personalkostnader: 10 dagsverk
Finansiering	Ovddos for alle eksterne kostnader og kommunalt driftsbudsjett for kommunale personalkostnader
Gjennomførings-plan	1. Oppstart av arbeid • Dokumentgjennomgang (porteføljegjennomgang) • Samfunnsanalyse (SSB/samfunnsanalyse/arealplan)

	• Involvering av næringslivet gjennom innsiktsarbeid o Workshop o Intervju (delvis gjennomført gjennom forstudie videreføring av omstillingsarbeid) 2. Utarbeide SNP • Høringsrunde • Vedtak (kommunestyremøte mars/juni 2026) • Plan for revisjon
Kommentar	• Herunder er oppstart av arbeid med utarbeidelse av strategisk næringsplan vedtatt

4. Innsatsområde – Omdømme

Mål:

- Styrke omdømmet til samfunnet i Kautokeino kommune i sin helhet
- Fremme inkludering og intern stolthet
- Stimulere verdiskapende engasjement i lokale saker
- Kartlegge argumenter for hvorfor folk velger å bo i Kautokeino

Tiltak	4 Prosjekt Omdømme
Målgruppe	• Innbyggere (bygge lokal stolthet og eierskap til Kautokeino som bosted) • Ungdom (inspirere til lokal tilhørighet og fremtidige karrieremuligheter i kommunen) • Næringslivet (styrke omdømmet for økt attraktivitet for investeringer og rekruttering) • Tilflyttere (gjøre Kautokeino til et attraktivt sted å bo og arbeide)
Ansvar	
Formål	• Styrke omdømmet til Kautokeino kommune gjennom målrettede tiltak for å øke bevisstheten om stedets kvaliteter og muligheter. • Fremme inkludering og intern stolthet ved å involvere innbyggere, næringsliv og ungdom i prosessen. • Stimulere verdiskapende engasjement ved å forsterke lokale initiativ og skape et positivt narrativ om Kautokeino. • Kartlegge argumenter for hvorfor folk velger å bo i Kautokeino og bruke disse aktivt i kommunikasjonsarbeidet.
Mål	1. Gjennomføre benchmarking for inspirasjon fra andre kommuner.

	2. Implementere en merkevareprosess for Kautokeino kommune. 3. Utvikle en omfattende kommunikasjonsstrategi for å nå målgruppene. 4. Engasjere ungdom gjennom skoler og lokale initiativ.
Årlig intervall	Prosjekt
Tidsperiode	2026
Måleindikator	Økning i næringslivets tilfredshet med næringsutvikling
Risikovurdering og tiltak	• Manglende engasjement fra målgruppen → Sikre deltakelse gjennom workshops, skoleprosjekter og digitale kanaler. Involvere influensere/ambassadører fra lokalmiljøet • Manglende ressurser → Sikre finansiering via Ovddos og Finnmark fylkeskommune • Uklar kommunikasjon → Sikre en tydelig budskap- og innholdsstrategi. Bruke profesjonelle kommunikasjonsfolk for å sikre kvalitet i materiell.
Kostnader	• Benchmarking: kr 50 000 • Merkevareprosess: kr 100 000 • Kommunikasjonsstrategi: kr 150 000 • Workshops og involvering av barn og unge: kr 75 000 • Kommunale personalkostnader: Kr 30 000
Finansiering	Ovddos, Finnmark fylkeskommune, Sametinget evt. Andre
Kommentar:	• Koble prosjektet med Oadjebas Guovdageaidnu • Prosjektet skal bruke funnene fra innbyggerundersøkelsen og skape et positivt bilde av Guovdageaidnu gjennom målrettede tiltak o Kommunikasjonsstrategien skal adressere de utfordringene og mulighetene innbyggerne selv har identifisert. o Positive funn skal løftes frem for å styrke stolthet og intern identitet.

5. Innsatsområde – Effektiv målstyring

Porteføljestyring dreier seg om å identifisere, prioritere og iverksette kommunens prosjekter og programmer, samt følge opp leveransene. Slik det er p.d.d. har kommunen over 50 prosjekter pågående. Implementering av porteføljestyring er en arbeidsmetode for å sikre at kommunen når sine helhetlige strategiske mål, og ikke bruker unødvendige resurser på å komme dit. Ved å arbeide etter en lik prosjektmodell, som kommunen enes om, forenkler arbeidet med en god porteføljestyring. Det må vurderes om det er behov for et kompetanseløft i

organisasjonen på prosjektstyring. Porteføljen er en samling av alle de besluttede og pågående prosjekter og programmer som skal sikre at kommunen oppnår sine strategiske mål.

Porteføljestyring må forankres i den øverste administrative ledelsen. I dette prosjektet kan det være hensiktsmessig å leie inn ekstern konsulent som kan gjøre en gjennomgang og analyse av alle de vedtatte og pågående prosjektene i kommunen

Tiltak	5 Implementering av porteføljestyring
Målgruppe	Kommunens administrasjon, primært kommunal ledelse
Ansvar	Kommunedirektør Stabsleder Samarbeide med Ovddos
Formål	• Etablere en helhetlig og effektiv styringsmodell for kommunens prosjekter for å sikre måloppnåelse. • Forbedre ressursutnyttelse ved å redusere dobbeltarbeid og ineffektiv bruk av tid og midler. • Sikre en enhetlig tilnærming til prosjektstyring gjennom en felles metodikk og verktøy. • Styrke ledelsens beslutningsgrunnlag gjennom bedre oversikt over pågående og planlagte prosjekter.
Mål	1. Etablere et strukturert rammeverk for styring av kommunens prosjekter og portefølje. 2. Redusere dobbeltarbeid og ineffektivt ressursbruk ved å systematisere prosjektprioritering. 3. Implementere en felles prosjektmetodikk som benyttes på tvers av alle kommunale initiativer. 4. Sikre bedre koordinering mellom ulike prosjekter ved å innføre rutiner for samhandling og rapportering. 5. Legge til rette for kontinuerlig oppfølging og evaluering av pågående prosjekter for å sikre effektiv gjennomføring.
Årlig intervall	• Oppdatering og tilpasning hvert halvår. • Evaluering årlig.
Tidsperiode	Andre halvår 2025
Måleindikator	• Reduksjon i antall overlappende prosjekter (målt gjennom porteføljeanalysen). • Forbedret ressursutnyttelse, målt ved reduksjon i ubenyttede budsjettmidler eller bedre timebruk. • Antall prosjekter som følger den nye prosjektmetodikken etter implementering.

	• Ansattes tilfredshet med det nye systemet, målt gjennom en spørreundersøkelse ett år etter implementering.
Risikovurdering og tiltak	• Mangel på åpenhet mellom prosjektene → Sikre at alle prosjekter blir registrert i felles system, jevnlige statusmøter for samordning. • Mangel på oppfølging og vilje til organiseringen → Kommunedirektøren og stabsleder må ta ansvar for at porteføljestyring forankres i kommunens ledelse. • Manglende kompetanse på prosjektstyring blant ansatte → Gjennomføre opplæring i prosjektledelse og gi verktøy for effektiv styring • Behov for nye digitale løsninger og verktøy → Identifisere kostnadseffektive og brukervennlige systemer tidlig i prosessen for å unngå unødvendige utgifter.
Kostnader	• Konsulenthjelp for etablering: kr 100 000 • Opplæring av ansatte: kr 50 000 • Implementering av systemer: kr 50 000. **Totalkostnad:** kr 200 000
Finansiering	Ovddos
Kommentar	- Koble prosjektet mot Prosjektkoordinator i kommunen - Behov for nye digitale løsninger og verktøy kan ha innvirkning på kostnadene

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN
Kautokeino kommune

PROSJEKTPLAN 1

SAMARBEID

Med basis i gjennomført fagrapport og gjennomført forstudie beslutter Kautokeino kommune å opprette en fast og formell samarbeidsform mellom næringslivet og kommunen.

Anders S. Buljo
Ordfører Kautokeino kommune

Hilde Svenning
Adm. dir Kupa AS

1 MÅL

God informasjonsdeling mellom kommune og næringsliv.

Delmål:

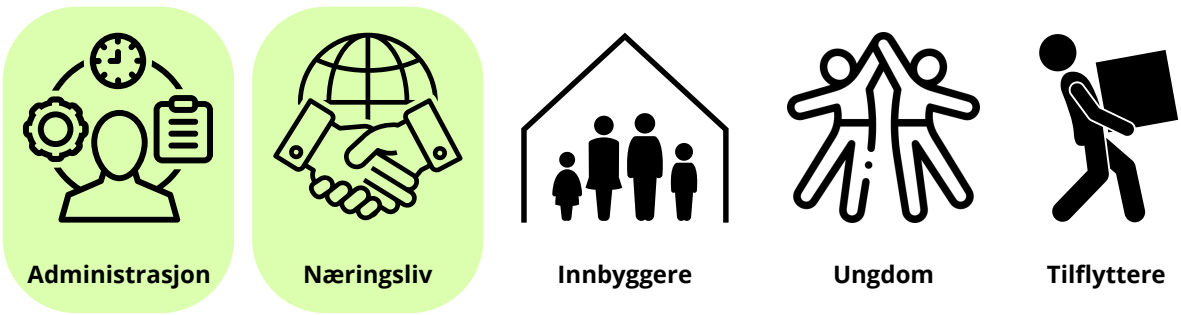
1. Næringslivets interesser og behov løftes jevnlig til politisk behandling.
2. Transparens og tillit mellom kommunen og næringslivet i beslutninger som angår næringslivet
3. Næringslivet og kommunen er koordinert
4. En forberedt og samkjørt kommune som løfter problemstillinger i fellesskap

2 PROSJEKTGJENNOMFØRING

Milepæler:

1	2	3	4	5
Forankring i ledelsen i kommunen, administrativt og politisk.	**Involvering av involverte / interessenter.**	**Avklaring av roller, behov, rammer og fremdrift.**	**Valg av prosjektledelse. Internt / Eksternt**	**Etablering av møtestruktur.**

3 MÅLGRUPPE

Målgruppe er administrasjon og næringsliv i kommunen.

4 RISIKOVURDERING

RISIKOFAKTOR	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko	RISIKOREDUSERENDE TILTAK
Mangel på agenda – dårlig forberedte møter	3	5	15	Kommunikasjon og medvirkning
Uavklare beslutningspunkter – hvilken myndighet har gruppen	5	2	10	Sikre god overlapp, forankring
Ser ikke egeninteresse av å delta	2	2	4	God kommunikasjon

5 ØKONOMI

Kostnader for prosjektet vil i en oppstartsfase være minimale. I denne fasen vil det være lavthengende frukter som prioriteres. I en eventuell fase to(driftsfase), hvor man ser økt aktivitetsnivå, vil kostnader måtte skaleres deretter.

Det legges opp til at prosjektet driftes av enten Sapmi næringshage, næringsforeningen eller næringslivet selv.

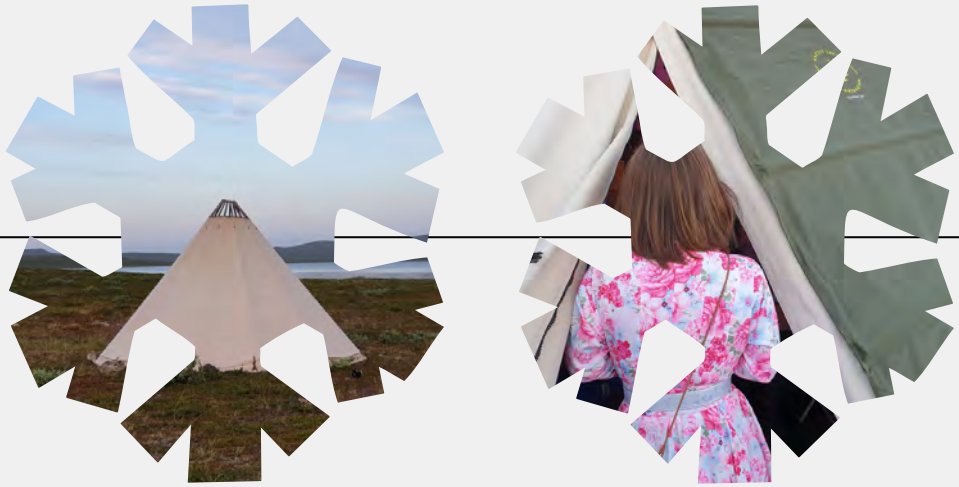
I en oppstartsfase vil det være minimale kostnader knyttet til prosjektet.

Kostnader knytter seg primært til:
- administrasjonskostnader
- møtekostnader
- kommunikasjon

Ved eventuelt økt aktivitetsnivå etterhvert, må kostnader skaleres deretter.

Kostnader i en eventuell neste fase knytter seg primært til:
- administrasjonskostnader
- møtekostnader
- reisekostnader
- kommunikasjon

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN
Kautokeino kommune

PROSJEKTPLAN 2

KVALITET
& TRANSPARENS

Med basis i gjennomført fagrapport og gjennomført forstudie beslutter Kautokeino kommune å jobbe systematisk med kvalitet og transparens i egen organisasjon.

Anders S. Buljo
Ordfører Kautokeino kommune

Hilde Svenning
Adm. dir Kupa AS

1 BAKGRUNN

Det er gjennom arbeidet med Næringsvennlig kommune fremkommet et behov for et arbeid med kvalitet og åpenhet i administrasjonen i kommunen.

Enkeltmannsforetak utgjør en stor andel av næringslivet i kommunen, og deres behov for veiledning og rådgivning kan være større, enn hos større bedrifter. Gjennom kompetanseheving intern og en tydeliggjøring eksternt kan man bedre møte eget næringslivs behov for veiledning og rådgivning.

Kommunen arbeider med kvalitet gjennom et prosjekt kalt "Vi tar grep", som gejnnomføres av KS consult. Gjennom arbeidet med Næringsvennlig kommune forsterkes behovet for å arbeide systematisk med resultatene og planene fra - Vi tar grep.

For å øke tillitt mellom kommunen og næringslivet må det gjøres konkrete tiltak for mer åpenhet og transparens.

2 MÅL & RAMMER

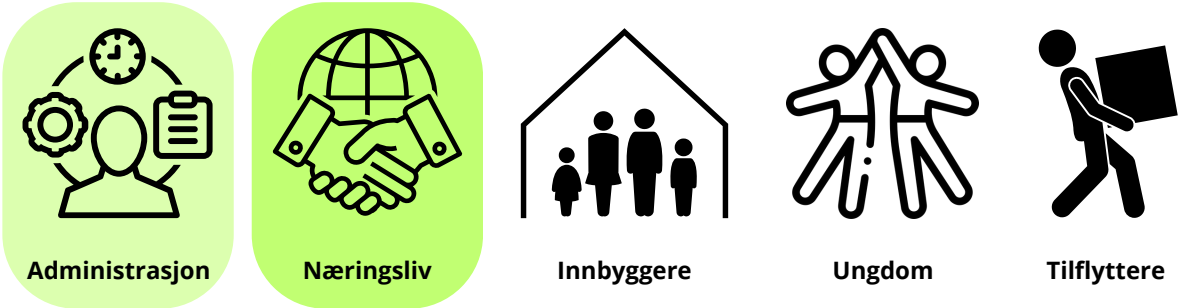
Mål:

1. Profesjonell kommuneadministrasjon med høy legitimitet hos næringslivet.
2. Kompetent kommuneadministrasjon som jobber etter høy kvalitetsmessig standard
3. Kommune som gir god informasjon, veiledning og rådgivning til næringslivet.
4. Transparens i beslutningsveiene i kommunen.

3 ORGANISERING

Prosjekteier	Kautokeino kommune, politisk ledelse
Styringsgruppe	Administrativ ledergruppe i kommunen
Arbeidsgruppe/PL Internt	Administrasjonssjef / æringssjef
Prosjektleder	Ansvarlig intern ressurs
Finansiør	Kommunen

4 MÅLGRUPPE

Administrasjonen i kommunen er målgruppen, mens næringslivet i kommunen er interessenter.

5 RISIKOVURDERING

Gjennomføring av prosjektet antas å innebære lav risiko.

6 ARBEIDSPAKKER

Streaming av kommunestyre-møtene, for å øke transparens og tillit til beslutninger.	Følg opp aktiviteter presisert i prosjektet *"Vi tar grep"*	Implementer innkjøpt kvalitetssystem	Opplæring av kommunalt ansatte i veiledning og rådgivning til næringslivet, etablere en felles standard.	Tydeliggjøre for befolkningen hvilken rolle kommunen har overfor næringslivet.

7 ØKONOMI

Det er kjøpt inn et nytt system er kjøpt, men dette er ikke tatt i bruk i hele organisasjonen - implementert.

Et opplæringsløp for ansatte kan medføre kostnader, men her må det først avklares hvilke tilgjengelige ressurser som ligger tilgjengelig i etablerte kurs, for eksempel i KS kursportal.

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN
Kautokeino kommune

PROSJEKTPLAN 3

STRAGTEGISK NÆRINGSPLAN

Med basis i gjennomført fagrapport og gjennomført forstudie beslutter Kautokeino kommune å utarbeide en strategisk næringsplan for Kautokeino kommune

Anders S. Buljo
Ordfører Kautokeino kommune

Hilde Svenning
Adm. dir Kupa AS

1 BAKGRUNN

I arbeidet med næringsvennlig kommune fremkom det et behov for å se overordnet på hvordan kommunen skal jobbe sammen med næringslivet for å bli en Næringsvennlig kommune.
Herunder avklare behov rundt arealbehov, kompetanse og innsikt i utfordring og muligheter til de viktigste næringene, og legge til rette for nyetablering og vekst.

Det ble spesielt rapportert om et behov for et godt felles planarbeid. Denne prosjektskissen er for å få på plass en Strategisk næringsplan som en temaplan for kommunen.

Det er en klar fordel at etableringen av en strategisk næringsplan overlapper med prosjektperioden til omstillingsprogrammet Ovddos.

2 MÅL & RAMMER

Mål:

1. Bidra til et koordinert arbeid for en mer næringsvennlig Kautokeino kommune.
2. Utvikle en strategisk næringsplan for Kautokeino kommune som er forankret i næringslivets behov, forutsetninger i kommunen og FNs bærekraftsmål.

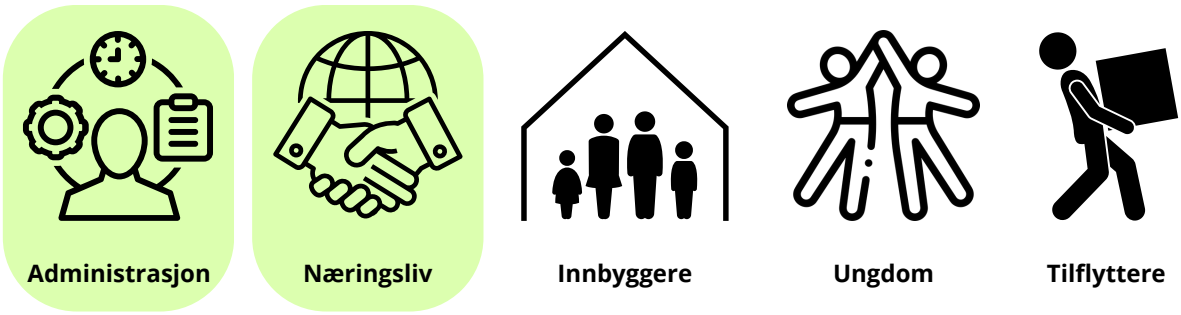
3 ORGANISERING

Prosjekteier	Kautokeino kommune med teknisk miljø og næringsutvalget (politisk)
Styringsgruppe	Den faste formelle strukturen for samarbeid mellom kommunen og næringslivet (adm/næringsliv/pol)
Prosjektleder	Innleid konsulent
Finansiør	Ovddos

4 PROSJEKTOPPFØLGING

1. Forankring og beslutning om å etablere strategisk næringsplan (gjort)		
1. Forankring administrativt og politisk	2. Involvering av interessenter som porteføljestyring og samarbeidsforum med næringslivet	3. Etablering av styringsgruppe og prosjektorganisering, samt planprogram.
2. Oppstart arbeid		
1. Dokumentgjennomgang (porteføljegjennomgang)	2. Samfunnsanalyse (SSB / samfunnsplan / arealplan)	3. Involvering av nærings-livet gjennom innsiktsarbeid a) Workshop b) Intervju
3. Utarbeidelse SNP		
Høringsrunde	Vedtak	Plan for revisjon

5 MÅLGRUPPE

6 ØKONOMI

Det må settes av midler i henhold til aktiviteter. Noen kjente kostnader vil være

- Bistand til prosjekt og prosessleldelse
- Møtekostnader
- Evt honorar til eksterne deltakere i styringsgruppe
- Kommuniksasjon
- Workshop
- Grafisk fremstilling.

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN
Kautokeino kommune

PROSJEKTPLAN 4

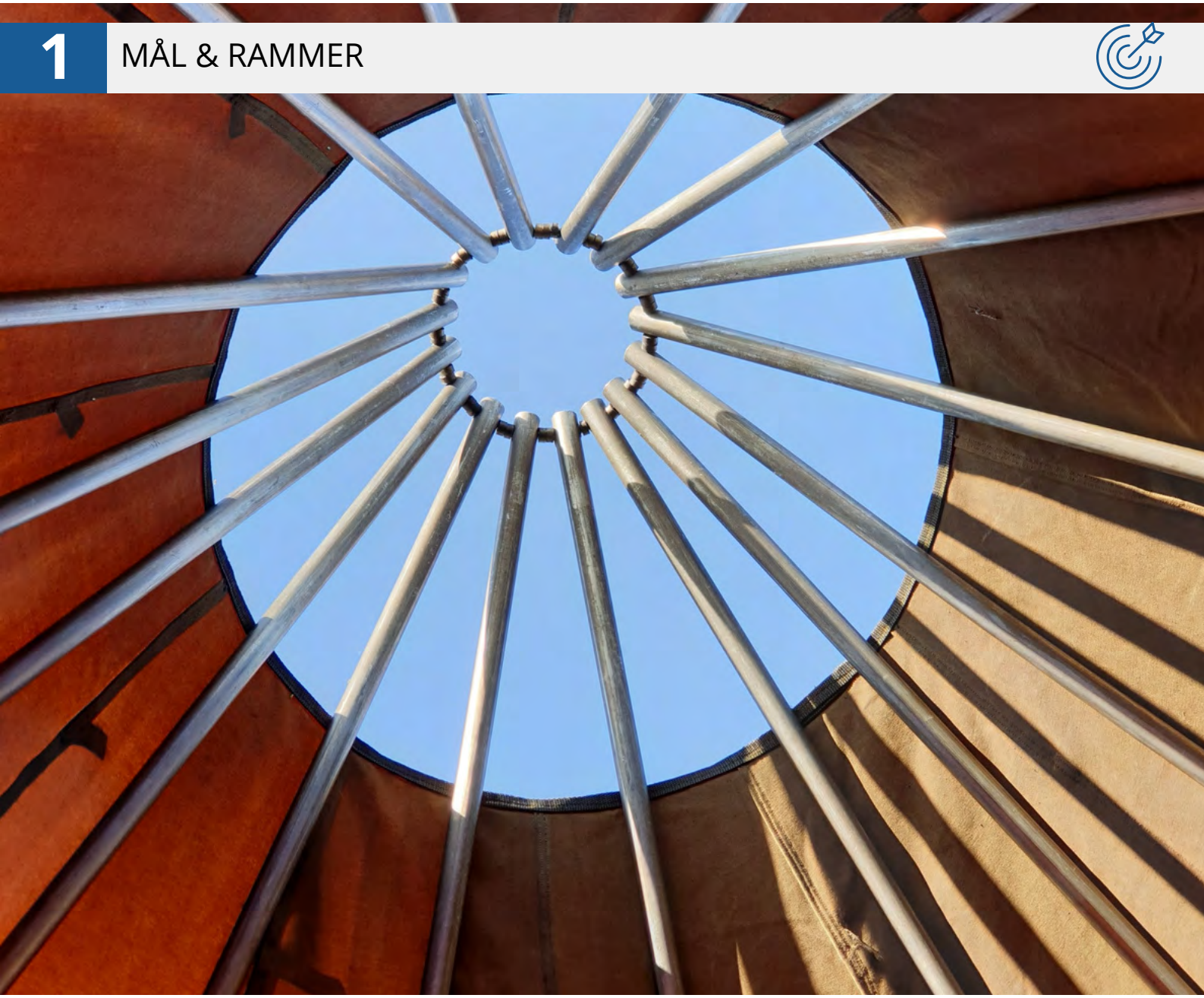
PORTEFØLJESTYRING

I Kautokeino kommune er det igangsatt flere parallelle prosjekter Det største av disse er Ovddos - omstillingsprogrammet. Gjennom å innføre porteføljestyring i kommunen sikrer man koordinering av prosjektene, og en enklere målstyring.

Anders S. Buljo
Ordfører Kautokeino kommune

Hilde Svenning
Adm. dir Kupa AS

1 MÅL & RAMMER

Porteføljestyring dreier seg om å identifisere, prioritere og iverksette kommunens prosjekter og programmer, samt følge opp leveransene.

Slik det er p.d.d. har kommunen over 50 prosjekter pågående. Implementering av porteføljestyring er en arbeidsmetode for å sikre at kommunen når sine helhetlige strategiske mål, og ikke bruker unødvendige resurser på å komme dit. Ved å arbeide etter en lik prosjektmodell, som kommunen enes om, forenkler arbeidet med en god porteføljestyring. Det må vurderes om det er behov for et kompetanseløft i organisasjonen på prosjektstyring.

Porteføljen er en samling av alle de besluttede og pågående prosjekter og programmer som skal sikre at kommunen oppnår sine strategiske mål.

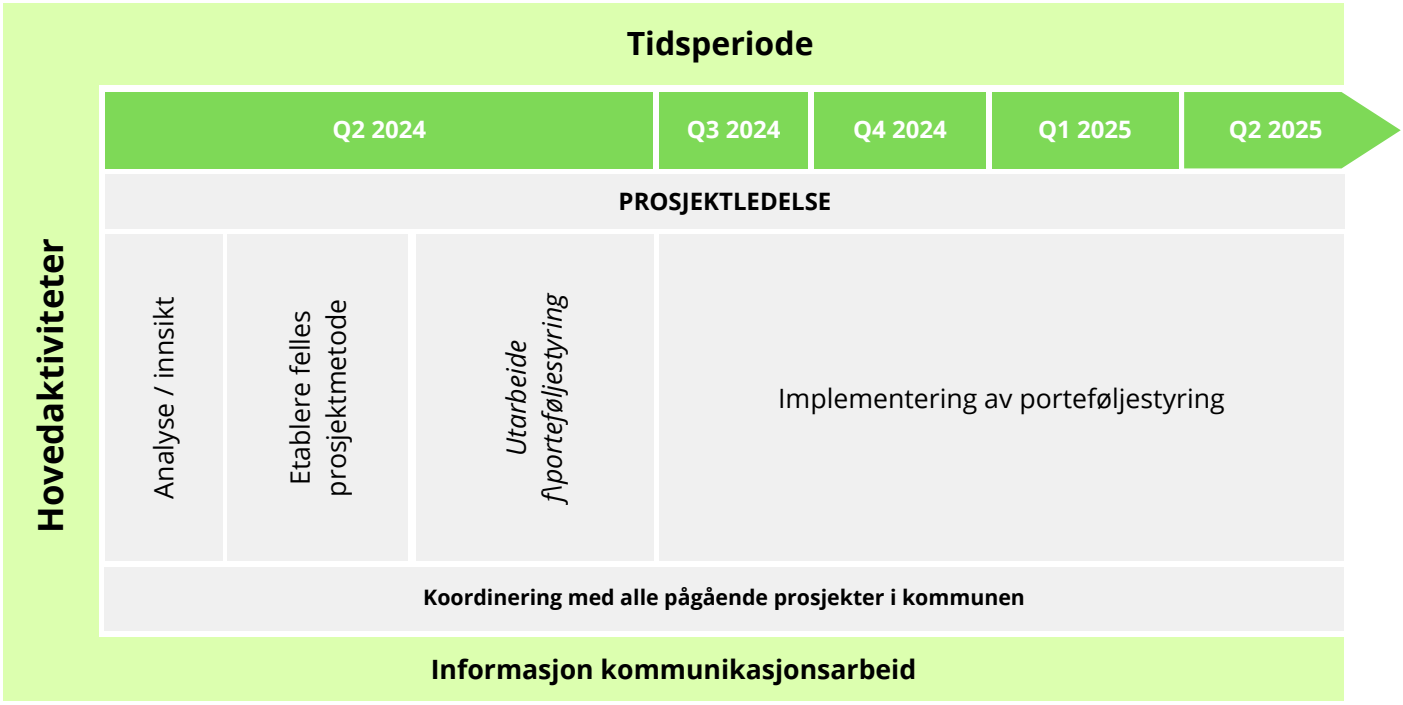
2 ORGANISERING

Prosjekteier	Administrativ ledergruppe ved adm. sjef.
Styringsgruppe	**Administrasjonssjef** Karin Hætta Utvalg fra adm. ledergruppe
Prosjektansvarlig	Utpekt fra styringsgruppa
Prosjektleder	**Ekstern konsulent**
Kommunikasjonsteam/ prosjektteam	
Porteføljen	Ovvdos, Vi tar grep, ny samfunnsplan, Næringsvennlig kommune, samarbeidsorgan mellom Krasjon og Kautokeino, amdre.

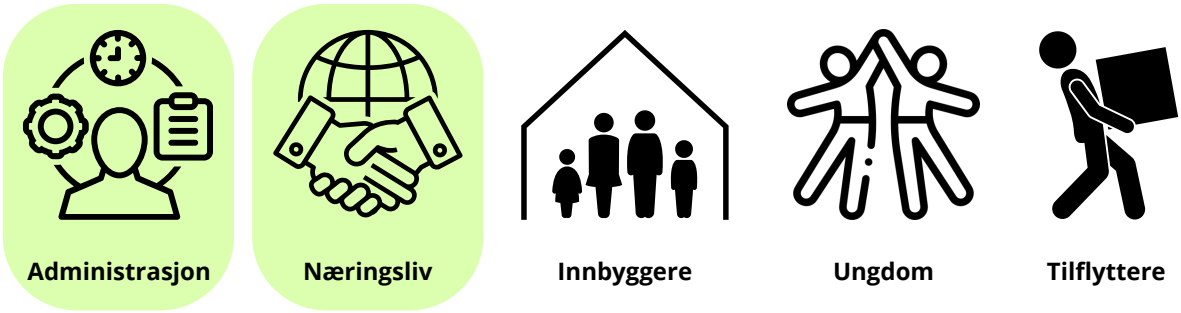
Porteføljestyring må forankres i den øverste administrative ledelsen.
I dette prosjektet kan det være hensiktsmessig å leie inn ekstern konsulent som kan gjøre en

- gjennomgang og analyse av alle de vedtatte og pågående prosjektene i kommunen
- utarbeide en felles prosjektmetode for kommunens prosjekter
- Etablere en fast porteføljestruktur for kommunen.
- Sikre implementering av porteføljestyring.

3 PROSJEKTOPPFØLGING

4 MÅLGRUPPE

Målgruppe er administrasjon og næringsliv i kommunen.

5 RISIKOVURDERING

RISIKOFAKTOR	Sannsynlighet	Konsekvens	Risiko	RISIKOREDUSERENDE TILTAK
Mangel på åpenhet mellom prosjektene	3	5	15	Ledelsesansvar
Mangel på oppfølging og vilje til organiseringen	3	5	10	Sikre god overlapp, forankring

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN
Kautokeino kommune

PROSJEKTPLAN 5

KOMMUNIKASJON OG INFORMASJON

Det er et stort behov for å forbedre kommunens informasjons og kommunikasjonsarbeid. Prosjektet skal bidra til å få de ansatte til å prioritere arbeid med kommunikajson og informasjon.

Anders S. Buljo
Ordfører Kautokeino kommune

Hilde Svenning
Adm. dir Kupa AS

1 BAKGRUNN OG MÅL

Kommunen har behov for å forbedre kommunens informasjons og kommunikasjonsarbeid. Men det er ikke økonomisk rom for å få til å ansette noen i en stilling med særskilt ansvar for dette. Dermed ligger det til hver ansatt å bidra med informasjon og å sikre god kommunikasjon både internt og eksternt.

Det er avgjørende å få på plass et godt system for dette arbeidet som blir implementert hos de ansatte.

Det er utarbeidet planer for kommunikasjonsarbeid, og kommunen benytter flere ulike plattformer for informasjon og kommunikasjon.

Det fremkommer gjennomgående i arbeidet med Næringsvennlig kommune at kommunen, ved å arbeide målrettet med kommunikasjon og informasjon, vil oppnå høyrere skår på næringsvennlighet.

MÅL

- Kautokeino kommune har et godt informasjons og kommunikasjonsarbeid.
- De når riktig bruker med målrettet informasjon
- Arbeid med kommunikasjon og informasjon er forankret hos alle ansatte, og de ansatte er motivert for arbeidet.
- Kommunen skal spare ressurser ved å etablere effektive systemer
- Ansatte i kommunen skal vite hva god kommunikasjon er

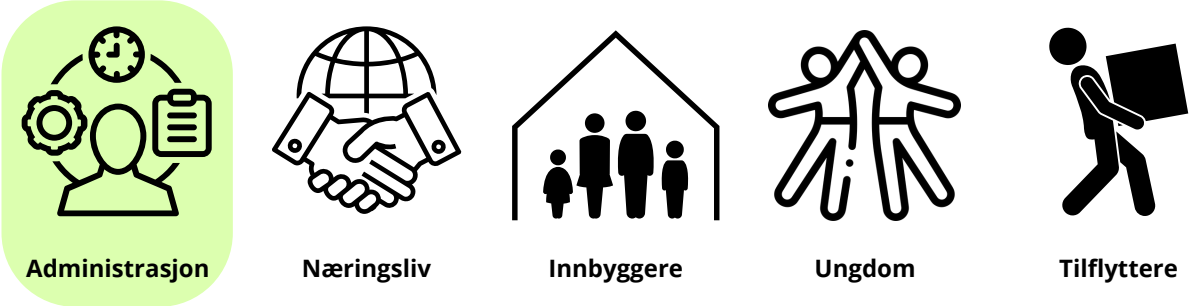
2 PROSJEKTORGANISASJON

Prosjekteier	Administrativ ledergruppe ved adm. sjef.
Styringsgruppe	**Administrasjonssjef** Karin Hætta Utvalg fra adm. ledergruppe
Prosjektansvarlig	Utpekt fra styringsgruppa
Prosjektleder	**ekstern konsulent som kan metoden tjenestedesign**
Kommunikasjonsteam/ prosjektteam	**Prosjektleder og prosjektansvarlig**
Finansiør	Kommunen eller Ovddos. Behov omtrent 100 000 kr.

Benytt en brukersentrert metode, som tjenestedesign. Denne tar utgangspunkt i de ansatte i kommunen som brukere av etablerte systemer og- prosedyrer for kommunikasjon og informasjon. Gjennom en brukerreise avdekkes flaskehalser og utarbeides forslag til forbedringer, forankret i hverdagen til de ansatte.

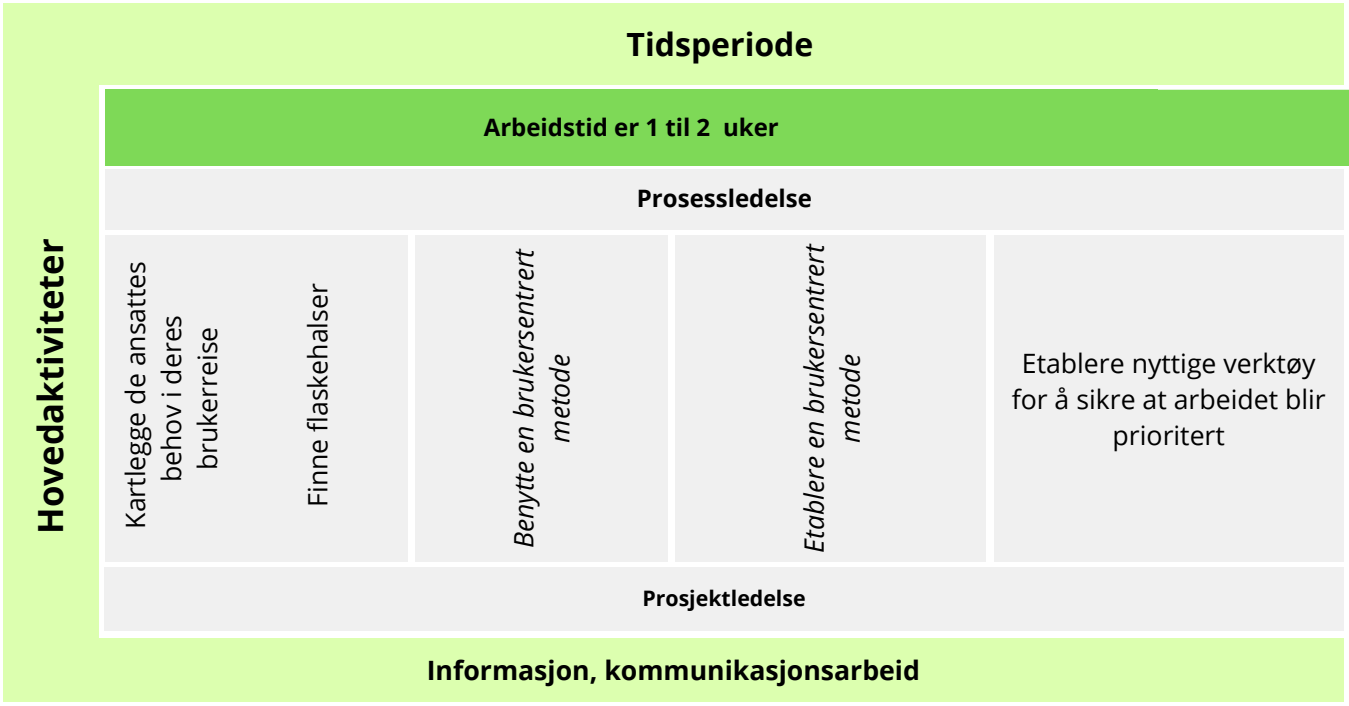
Derfor må strukturen på prosjektet være tett forankret i ledelsen i kommunen, men for å benytte denne metoden er det sterkt anbefalt å benytte en tjenestedeigner, som er en egen fagretning innenfor design.

3 MÅLGRUPPE

4 PROSJEKTGJENNOMFØRING

- Kartlegge de ansattes behov i deres brukerreise for å få lagt ut informasjon
- Finne flaskehalser
- Tekniske løsninger
- Trengs det enkle veivisere – check lister?
- Er rutinene gode nok

- Benytte en brukersentrert metode som fokuserer på de ansattes hverdag for å finne tiltak som får ned terskelen for å jobbe med informasjon og kommunikasjon. For eksempel med dybdeintervjuer av enkelte ansatte for å dokumentere arbeidshverdagen.

- Etablere en brukersentrert metode kan summeres i noen punkter:
- Bygger på dyp forståelse av brukerens behov
- Foredler løsningen kontinuerlig gjennom brukertesting, justering og forbedring

- Etablere nyttige verktøy for å sikre at arbeidet blir prioritert.

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN
Kautokeino kommune

PROSJEKTPLAN 6

OMDØMME

Gjennom forstudien, og innsiktsarbeidet i næringsvennlig Kautokeino kommune, ble det fra både næringsliv og kommunalt ansatte løftet frem et behov om å jobbe med omdømme, og bygge stolthet til å høre til i kommunen.

Anders S. Buljo
Ordfører Kautokeino kommune

Hilde Svenning
Adm. dir Kupa AS

1 BAKGRUNN

Det kom frem både i arbeidet med forstudien og forprosjektet at man ønsker at kommunen skal ha et bedre omdømme enn den har. Dette underbygges emd flere argumenter, men viktigst er behovet for å tiltrekke seg arbeidskraft, og beholde unge i kommunen.

Et godt omdømme er også viktig for å tiltrekke seg næringsliv.

Når man jobber med omdømme er det viktig å studere hva andre kommuner gjør som har lykkes, lytte til de mulighetene som løftes i dag for kommunen, og jobbe målrettet med å styrke merkevaren Kautokeino, og sist men ikke minst kommunisere merkevaren ut.

2 MÅL

Hovedmål

- Styrke omdømmet til samfunnet i Kautokeino kommune i sin helhet

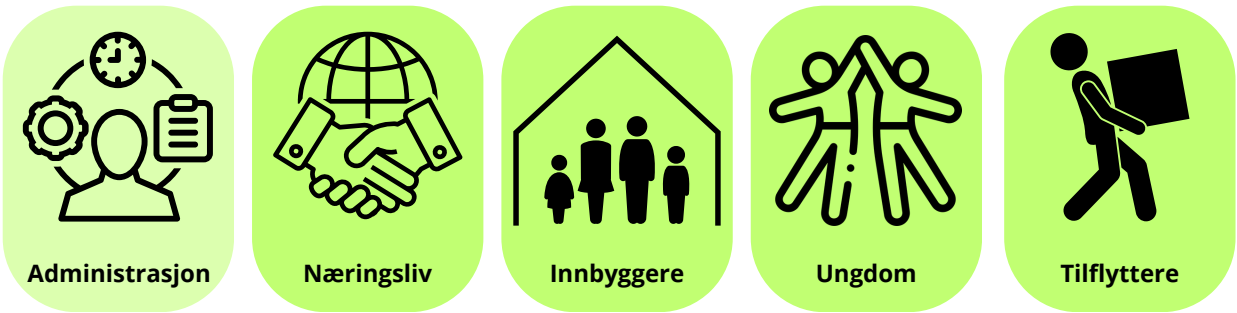
Delmål:

- Fremme inkludering og intern stolthet.
- Stimulere verdiskapende engasjement i lokale saker.
- Kartlegge argumenter for hvorfor folk velger å bo i Kautokeino.

3 ORGANISERING

Prosjekteier	Kautokeino kommune eller Ovddos
Styringsgruppe	• Ordfører • Varaordfører • Administrativ ledelse • Næringslivsrepresentant • Ungdomsrepresentant
Prosjektleder og prosessleder	Tjenestedesigner
Intern PL	Ansvarlig intern ressurs
Finansiør	Ovddos

4 MÅLGRUPPE

5 RISIKOVURDERING

Gjennomføring av prosjektet antas å innebære lav risiko.

6 PROSJEKTGJENNOMFØRING

1. Benchmarking og Inspirasjon:

- Studer andre kommuner, for eksempel Bodø, for å lære hvordan de har endret oppfatningen av kommunen.
- Kartlegging av argumenter for å bo i Kautokeino.
- Spørre ungdom om deres fremtidsplaner i forhold til å bli i kommunen.
- **Kautokeino 2044 / Sàpmi Business Conferance**
- Hvilke muligheter løftes spesielt fram under disse konferansene.
- Be om sammendrag og identifiser muligheter for å knytte arrangementet til kommunens omdømme.

2. Veikart for Implementering:

- Identifiser og implementer en merkevareprosess for Kautokeino kommune.
- Utforsk og definer Kautokeino kommunes identitet og verdier.
- Utvikle og implementere en strategi for å øke intern stolthet og inkludering.
- Skape engasjement blant innbyggere i lokale saker.
- Etablere kanaler for tilbakemeldinger og ideer fra innbyggerne.

3. Merkevareprosess:

- Utforsk "Hvem er merkevaren Kautokeino kommune?"
- Utvikle tydelige merkevareelementer som representerer kommunens identitet og verdier.
- Implementere merkevareelementene i alle kommunikasjonskanaler.

4**. Kommunikasjonsstrategi:**

- Utvikle en omfattende kommunikasjonsstrategi for å nå målgruppene.
- Bruk sosiale medier, lokale arrangementer, og andre relevante kanaler.
- Aktivt involver ungdommen gjennom skoler, ungdomsklubber, osv.

5**. Evaluering og Oppfølging:**

- Planlegg evalueringer for å måle suksess og justere strategier om nødvendig.
- Plan for kontinuerlig oppfølging og forbedring e

Saksfremlegg

__x_ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2024/1590-6	Saksbehandler: Ole Ailu Pulk	Dato: 20.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
7/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
14/25	Kommunestyret	27.03.2025

Oppsigelse av leieavtale mellom Kautokeino kommune og Beaivváš Sámi Našunálateáhter

Melding om vedtak sendes til:

Teknisk enhet

Det vises til:

Brev datert 20.12.2024 fra Beaivváš Sámi Našunálateáhter

Vedlegg:

1. 1989-12-13 - Leieavtale - Kulturhuset - Beaivváš
2. Tilleggsbestemmelser til avtale av 1989 rev.3
3. Leiekontrakt kulturhuset - oppsigelse 01.11.2024
4. Husleieavtale kulturhuset

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Beaivváš Sámi Našunálateáhter har i lengre tid vært leietaker i kulturhuset, men har nå flyttet ut. Dette har ført til at kontor- og fellesarealer i kulturhuset er ledige når oppsigelsestiden utløper. Beaivváš oppbevarer enda endel kostymer og rekvisitter i salen. Beaivváš opplyser i søknaden at deres kostymelager forventes å være klart i november/desember, og at for deres del er kulturhuset tilgjengelig for nye leietakere fra 01.02.2025.

I 2019 ble det inngått en ny husleiekontrakt, som danner grunnlaget for tilleggsavtalen som er inngått. Beaivváš Sámi Našunálateáhter mener at

husleieloven, med en oppsigelsestid på 3 måneder, gjelder, det vises til deres e-post datert 25.10.2024. I leieavtale inngått i 1989, pkt 3, fremgår det at leieavtalen kan sies opp av begge parter med ett års skriftlig varsel. Det er også viktig å merke seg at hvis slik oppsigelse ikke finner sted, fornyes avtalen automatisk med ett år om gangen.

Beaivváš Sámi Našunálateáhter har sagt opp leieforholdet fra 01.11.2024, og oppsigelsestiden vil da etter leieavtalen være frem til 31.10.2025.

Beaivváš har søkt om avslutning av leieforhold fra februar 2025, subsidiært fra og med april 2025. Årlig husleie er kr 967 972,- i perioden 01.01. – 31.12.2025. Dette er budsjetterte inntekter i kommunens budsjett for 2025.

Beaivváš Sámi Našunálateáhter begrunner sin søknad med at de ønsker at kulturhuset skal komme lokalsamfunnet til gode så raskt som mulig.

Det har vært møter med ordfører og kommunedirektør for å avklare leieforhold og flytting fra kulturhuset.

Vurdering:

Beaivváš søker om redusert oppsigelsestid, kommunen må ta hensyn til det økonomiske tapet hvis redusert oppsigelsestid skal godkjennes og vurdere hvordan dette kan kompenseres.

Kommunen har vurdert de økonomiske konsekvensene både i tilfelle de innvilges forkortet oppsigelsestid fra februar eller april 2025.

Argumenter for å avslå av søknad om forkortet oppsigelsestid:

- Avtaler skal holdes, og oppsigelsestiden reguleres av avtale fra 1989. Man er juridisk bundet av det man skriver under på. Dersom man har skrevet under på en tidsubestemt leiekontrakt der oppsigelsen reguleres med 1 års skriftlig varsel, må man betale leie for hele året. Dette gjelder enten man disponerer lokalene eller ikke.

- En innvilgelse vil skape presedens (en prinsipiell avgjørelse eller en praksis i offentlig forvaltning som kan danne mønster for senere lignende avgjørelser). Dette kan gi uheldige konsekvenser for kommunen i fremtidige saker, og vi bør behandle alle leietakere likt.

- Kommunen går glipp av betydelige inntekter, og dette bør vektlegges tungt sett i lys av kommunens økonomiske situasjon.

- Fremleie er et alternativ her: Framleie betyr at leietakeren gir rettighetene og pliktene i leiekontrakten til noen andre, uten at leieforholdet avsluttes. Man kan fremleie både deler av boligen og hele boligen. Den opprinnelige leietakeren er fortsatt den ansvarlige overfor utleier. Den nye leietakeren dekker likevel

leiekostnadene. Dette kan være en god løsning hvis leietaker flytter ut før oppsigelsestiden er over, uten å ha gyldig grunn til å annullere eller heve leiekontrakten. I praksis innebærer dette at dersom den nye leietakeren ikke betaler leie, så er også den som har fremleid ansvarlig overfor utleieren for betaling av leie. Dette er for øvrig inntatt i leieavtalen som eget punkt.

Argumenter for å innvilge søknad om forkortet oppsigelsestid:

- Beaivváš har flyttet inn i nye, fine lokaler og kommunen skjønner at de antagelig ikke har mulighet å betale to husleier, men dette kunne vært planlagt bedre med en oppsigelse i god tid før utflytting
- Lokalene på kulturhuset blir disponible for annet bruk tidligere enn pr 1.11.2025

Det er tre alternative for siste leiedato; 1.februar, 1.april og 30.oktober 2025.

Det er flere alternativer for løsning av oppsigelsestiden og den økonomiske siden.

For kommunen er alternativet å ikke etterkomme søknad om redusert oppsigelsestid den beste i forhold til økonomien, men den vil binde kulturhuset til et formelt leieforhold til Beaivváš ut oktober 2025. Leieinntekten vil være kr 806 643.

Et annet alternativ er å innvilge redusert oppsigelsestid. Hvis dette innvilges fra 1. februar vil redusert leieinntekt utgjøre kr 725 979. Hvis dette innvilges fra 1.april vil redusert leieinntekt utgjøre kr 564 650. Denne inntekten må kompenseres ved budsjettregulering og belastning av dispensasjonsfondet.

Et tredje alternativ er hvis kommunestyret vedtar å innvilge et driftstilskudd til Beaivváš med forbehold om at beløpet benyttes til å betale husleie for resten av leieperioden, enten fra 1.februar eller 1.april. Tilskuddet må belastes dispensasjonsfondet, utbetales til Beaivváš samtidig som en fakturerer Beaivváš for samme beløp som husleie. Slik vil kommunens budsjett på inntekstsiden forbli uendret, og det må budsjetteres med utbetaling av et tilskudd til Beaivváš fra kommunen i 2025.

Et fjerde alternativ er at Beaivváš fremleier kulturhuset til alternative leietakere i perioden frem til og med 31.10.2025. Dette er ikke et godt alternativ da mange av lokalene som Beaivváš leier ikke egner seg til utleie på det åpne markedet. Det antas også at det vil være en utfordring å finne leietakere som er interessert i å leie for et begrenset tidsrom og for de kostnader Beaivváš har med leiekontrakten. Med bakgrunn i dette foreslår ikke kommunedirektøren dette alternativet i forslag til vedtak.

Forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar et av følgende tiltak:

1. **Avslag:**
   Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune tar til etterretning at Beaivváš Sámi Našunálateáhter sier opp sitt leieforhold i Kulturhuset med virkning fra 1. november 2024, og at oppsigelsen dermed fører til avslutning av leieforholdet 30. oktober 2025. Beaivváš Sámi Našunálateáhter faktureres for husleie ut oppsigelsestiden på kr 806 643.

2. **Tilskudd til Beaivváš**
   Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune beregner restleie for perioden april –oktober 2025 og innvilger et tilskudd tilsvarende kr. 564 650 til Beaivváš Sámi Našunálateáhter, under forutsetning av at midlene brukes til å dekke husleien. Tilskuddet finansieres over disposisjonsfondet.

   Eventuelt for perioden februar – oktober 2025, da utgjør tilskuddet kr 725 979

3. **Fritak fra februar 2025 event. april 2025**
   Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune godtar Beaivváš Sámi Našunálateáhter oppsigelse med virkning fra 1. februar 2025. Det økonomiske tapet kommunen påføres som følge av dette dekkes gjennom budsjettregulering med belasting av disp.fondet, kr 725 979.

   Eventuelt fra 1.april og da vil det økonomiske tapet utgjøre kr 564 650.

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

L E I E A V T A L E

MELLOM

BEAIVVAŚ SÁMI TEAHTER - SOM LEIETAKER

OG

KAUTOKEINO KOMMUNE - SOM UTLEIER

---

1. Beaivváš Sámi Teahter leier av Kautokeino kommune kontorer i kulturhuset i Kautokeino, på eiendommen "Luondo" matr. nr. 3 løpenr. 230.

2. Leieavtalen omfatter følgende lokaler:

   - teatersal etter nærmere avtale med Kautokeino kommune
   - skuespillervestibyl m/tilstøttende garderobeanlegg
   - 2 kontorer i kjeller
   - 1 kontor i øverste etasje
   - 2 rom i kjeller som kopierings og kostymerom
   - 2 tilstøttende rom til teatersal på nordsiden som lager

   Utleieren fritas for plikt til å sørge for spiserom for leietakerens ansatte.

3. Leieavtalen gjelder i 3 år fra 1. januar 1989. Deretter kan avtalen sies opp av begge parter med ett års skriftlig varsel. Om slik oppsigelse ikke finner sted, regnes leieavtalen som automatisk forlenget med ett år om gangen.

4. Fast husleie utgjør 400.000 kr/år.

   Leien betales etterskuddsvis i slutten av året etter regning fra utleier.

5. Fast husleie kan reguleres hvert annet år med 3 måneders skriftlig varsel.

6. Utleieren har ansvar for oppvarming og ventilasjon, renhold, all vaktmestertjeneste inkludert ytre og indre vedlikehold samt snøbrøyting.

7. Alt utstyr og inventar i egne lokaler som leieren har behov for, samt telefonanlegg, bekostes av leieren. Dette er leierens eiendom og kan fjernes ved fraflytting.

8. Bygningsmessige endringer kan ikke foretas uten utleierens samtykke, og fast montering av inventar o.l. skal skje i samarbeid med utleieren.

9. Framleie kan ikke finne sted uten utleierens samtykke.

10. Blir leie ikke betalt innen 14 dager etter skriftlig påkrav, kan leietaker kastes ut uten søksmål etter § 3 i Tvangsfullbyrdeloven, i samsvar med Husleielovens § 39.

11. Blir det strid om forståelsen av avtalen eller anvendelse av den, og striden ikke kan løses minnelig, skal tvistspørsmålet avgjøres av en voldgiftsnemd på 3 personer. Sorenskriveren i Alta oppnevner formann og partene en voldgiftsmann hver. Utgiftene deles likt mellom partene.

12. Forøvrig gjelder Husleielovens bestemmelser.

13. Leieavtalen er skrevet i to eksemplarer, ett til hver av partene.

Kautokeino den 13. desember 1989

Beaivvás Sámi Teahter

leietaker

Kautokeino kommune

utleier

Kautokeino kommune
Ordføreren
9520 KAUTOKEINO

TILLEGGSAVTALE TIL LEIEAVTALE

MELLOM

BEAIVVAS SAMI TEAHTER – SOM LEIETAKER

OG

KAUTOKEINO KOMMUNE SOM UTLEIER

Som tillegg/presisering til leieavtalen av 1989 om leie av lokaler i Bredbuktnesveien 50 A i Kautokeino bestemmes følgende:

1. Årlig leie i henhold til avtalens punkt 4 utgjør kr 928 800,-.
   Dette utgjør kr 1 200 Pr. m2.

2. Leieavtalen omfatter de lokaler som fremgår av vedlagte romprogram og tegninger, bilag 1 til denne tilleggsavtalen.

Avtalen forutsetter at leiesum pålydende kr. 1 341 000 som ikke er betalt inn pr. 2020 betales innen 31.12.2020.

Avtalen trer i kraft fra januar 2021. Partene frafaller med dette alle øvrige krav til hverandre.

Kautokeino den 16. desember 2020

Beaivváš Sámi Teahter	Kautokeino kommune ved Kommunedirektør
---	---
Leietaker	Utleier

Fra: Johan Anders Siri[johan@beaivvas.no]
Sendt: 25.10.2024 13:24:45
Til: Karin Hætta[karin.haetta@kautokeino.kommune.no]
Tittel: Leiekontrakt kulturhuset

Hei.

Sender en epost vedr. leiekontrakten mellom Beaivvas og Kautokeino kommune.

Det har lenge vært kjent for allmennheten at Beaivvas skulle overta sitt nye bygg i slutten av mai, og at man da kom til å flytte fra kulturhuset. Dette har også har vært diskutert i de møtene vi har hatt med kommunen.

Etter overtakelsen av det nye teaterhuset så har det meste av inventaret blitt flyttet til våre nye lokaler. Dette innebærer at alt av kontor og fellesarealer på kulturhuset er tømt.
Det som fremdeles står igjen, er kostymer og rekvisitter som mellomlagres i salen. Dette har bakgrunn i at vårt kostymelager ikke sto klar til overtakelse i mai, som forespeilet. Overtakelse av dette bygget vil antakeligvis skje i løpet av november/desember, og da vil også sceneområdet bli tømt fortløpende.

Dette innebærer at kulturhuset fra 01.02.2025 står klart til annen aktivitet/andre leietakere.

Vi tok initiativ til et møte med ordfører Anders S. Buljo for å diskutere flytting fra kulturhuset. Vi hadde på det tidspunktet blitt kjent med at leietakere som ønsket langtidsleie av kulturhuset, ble henvist direkte til oss av kommunen. Dette reagerte vi på, da det i lang tid har vært kjent for kommunen at lokalene tilgjengeliggjøres i det øyeblikket teaterhuset ble innflyttingsklart. Dette ble også diskutert med daværende kommunedirektør når vi underskrev den reviderte avtalen.

I 2019 fikk vi tilsendt en ny husleiekontrakt for tilleggsareal. Dette var i forbindelse med beslutning om at vi nå skulle belastes leie for de arealene vi disponerte. Avtalen fra 2019 som ligger vedlagt, dannet da også utgangspunktet for diskusjonene som ledet til avtalen som ble underskrevet i 2020. Altså at vi forholder oss til husleieloven hva angår oppsigelse, som dermed tilsier en oppsigelsestid på 3 måneder. Noe annet ville medført forskjellige oppsigelsesfrister for ulike deler av bygget.
I tillegg til dette, hadde vi en forståelse av å være omforent om det faktum at kontrakten måtte være gjenstand for løpende dialog, noe alle parter ville være tjent med.
Kort fortalt er dette bakgrunnen for at teateret ikke har sagt opp husleieavtalen med kommunen tidligere.

Vi ser imidlertid at punktet som omhandler oppsigelse kunne vært tilføyd i et eget punkt i den reviderte avtalen, utover at "ellers gjelder husleieloven", spesielt da man av praktiske årsaker valgte å ha den gamle avtalen vedlagt.

Som kommunen er klar over, så er det høy etterspørsel etter utleielokaler i Kautokeino. Vi merker enormt med pågang, da vi nesten daglig får forespørsler om nettopp dette.
Vi har imidlertid fokus på utvikling av scenekunst og teatervirksomhet og har ingen ønske om å drive profesjonell utleievirksomhet. Derimot har vi interesse for at kulturhuset skal komme Kautokeinosamfunnet til gode, og ønsker på ingen måte å stå i veien for dette.

Hvis det har vært uklarheter rundt dette, så ønsker vi å si opp leieforholdet fra 01.11.2024.
Vi forholder oss til husleieloven og anser dermed vårt leieforhold som avsluttet 01.02.2025.

Mvh

Johan Anders Siri
Det samiske nasjonalteateret beaivvas

Fra: Johan Anders Siri[johan@beaivvas.no]
Sendt: 20.12.2024 12:33:05
Til: Karin M. Hætta; Anders S Buljo[karin.haetta@kautokeino.kommune.no; anders.s.buljo@kautokeino.kommune.no]
Tittel: Husleieavtale kulturhuset

> You don't often get email from johan@beaivvas.no. Learn why this is important

Hei.

Vi i SNTB mener at det er svært beklagelig at det har sivet ut et rykte om at det er en konflikt mellom kommunen og teatret om husleieavtalen i Kulturhuset. Vi kjenner oss ikke igjen i det og vi vil i den grad vi kan det, forsøke å reparere skaden fra vår side. Vi skal i alle fall saklig informere alle ansatte om status i saken om leieforholdet, og at vi opplever kommunen som positiv til å finne en god løsning til beste for teatret og for det lokale kulturlivet som ønsker tilgang til Kulturhuset.

Vi søker også om å slippe leie f.o.m. februar 2025, subsidiært fra og med april 2025.

Selv om dette ikke endrer vår oppfatning av oppsigelsestiden, ønsker teatret å bidra til en ryddig prosess rundt avslutning av leieforholdet med kommunen, da vi er overbevist om at ingen av partene er tjent med det motsatte. Videre er vi åpen for dialog om andre løsningsforslag som bidrar til at vi kan avlutte dette på en ryddig og fin måte.

I denne sammenheng ønsker vi også at henvendelser med tanke på lån/leie av kultursalen som er innenfor perioden mellom dags dato og 1. februar /1. april løses på en måte som er til beste for begge parter og for det lokale kulturlivet.

Mvh

Johan Anders Siri

Saksfremlegg

_x__ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2025/176-1	Saksbehandler: Karin Hætta	Dato: 22.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
8/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
15/25	Kommunestyret	27.03.2025

Anskaffelse av nytt styringsverktøy

Melding om vedtak sendes til:

- stabsleder

Det vises til:

- signaler fra kommunestyret
- innhentet tilbud
- interkommunalt samarbeid med Karasjok kommune

Vedlegg:

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune benytter i dag Arena som budsjettverktøy. Arena er ikke tilkoblet regnskapsprogrammet ERP. Kommunen har pr i dag ikke et styringssystem som knytter sammen budsjett, regnskap, rapporteringer og planer.

Et slikt system har blitt etterspurt av politisk ledelse og av kommunale ledere over lang tid.

Det finnes i dag flere tilbydere av styringssystem i markedet. Framsikt er det styringssystemet som i dag brukes av flest kommuner i Norge. Karasjok benytter i dag Framsikt og som vår samarbeidskommune er det naturlig at også vi går til anskaffelse av dette programmet. Vi har derfor sendt en uforpliktende prisforespørsel til leverandøren Framsikt. I mottatt tilbud fremgår det at prisen for alle moduler er, for etablering og opplæring kr 485 000, og i årlig leie kr 546 162. Det er ikke trolig at vi trenger alle disse modulene.

Vanlig prosedyre er at kommunen går ut på en anbudsrunde ved slike anskaffelser. Med bakgrunn i vårt interkommunale samarbeid med Karasjok kommune er det naturlig at vi også velger Framsikt da et annet styringsverktøy vil vanskeliggjøre samarbeid innenfor økonomi fremover. Vi planlegger derfor å gå ut i markedet med en intensjonserklæring om anskaffelse av Framsikt under forutsetning av at kommunestyret bevilger midler til innkjøp og drift.

Vurdering:

Innføring av et styringsverktøy, som gjør økonomi- og rapporteringsarbeidet enklere, har lenge vært et tema og et ønske både fra administrativt og politisk hold.

Et slikt styringsverktøy, som knyttes til dagens regnskapsprogram, vil gjøre mange oppgaver knyttet til regnskap, rapportering, analyser, økonomiplan og budsjett mye enklere, for alle parter.

Slik vi gjennomfører prosessene i dag så skjer det meste manuelt og det er veldig tidkrevende, det er også større mulighet for feilkilder ved manuelle operasjoner fra et program til et annet, istedenfor automatisk innhenting av data.
Det er flere leverandører i markedet som tilbyr styringssystemer, noe som tilsier at det ville vært riktig prosedyre å gå ut med en tilbudsforespørsel i markedet. Ved å benytte intensjonserklæring om anskaffelse kan vi unngå ordinær tilbudsforespørsel under forutsetning av at det ikke kommer inn protester fra andre potensielle leverandører av styringsverktøy. Dette vil forenkle anskaffelsesprosessen og dermed vil systemet kunne tas i bruk på et tidligere tidspunkt.

Vi har konkludert med at vi kun går til anskaffelse av basismodulene i første omgang, disse har en årsavgift på kr 301 034 ekskl. mva. Følgende moduler inngår i basismodulene: analyse, økonomiplan, årsbudsjett, rapportering og integrasjon mot ERP.

Med bakgrunn i at dette er et helt nytt verktøy, samt at anskaffelsen er over kr 100 000 vil innkjøpet være en investering på kr 316 000 ekskl.mva.

Under forutsetning av at midler til innkjøp, implementering og årsavgift innvilges, er planen at økonomiplan 2026-2029 og årsbudsjett 2026 skal utarbeides i det nye verktøyet.

Med bakgrunn i at vi pr i dag ikke vet hva som gjenstår på disposisjonsfondet pr 31.12.24, så må midler til drift behandles i en budsjettreguleringssak i juni 2025.

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar å gå til innkjøp av et styringsverktøy for økonomi.

2. Kommunestyret godkjenner en låneramme på inntil kroner 400 000 for å finansiere egne investeringer jf. kommuneloven §14-15 første ledd.

   Lånerammen dekkes enten ved omdisponering av ubrukte lånemidler eller ved opptak av lån. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune er innmeldt i ROBEK. Dermed forutsetter et låneopptak godkjenning fra Statsforvalteren.

3. Kommunestyret bevilger kr 380 000 til dekning av lisens i 2025 for styringsverktøy for økonomi. Dette innbakes i budsjettreguleringssak til kommunestyret i juni 2025.

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

Saksfremlegg

__x_ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2024/127-7	Saksbehandler: Berit Solveig Bals	Dato: 24.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
2/25	Ungdomsrådet	10.03.2025
2/25	Eldreråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne	11.03.2025
17/25	Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring	11.03.2025
2/25	Hovedutvalg for helse, omsorg og sosial	12.03.2025
5/25	Hovedutvalg for kultur og oppvekst	13.03.2025
	Administrasjonsutvalget	
9/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
16/25	Kommunestyret	27.03.2025

Oppdatering - Forskrift om godtgjørelse til folkevalgte i Kautokeino kommune

Melding om vedtak sendes til:

- Legges ut på kommunens hjemmeside
- Sendes til alle politiske styrer, råd og utvalg

Det vises til:

- Gjeldende forskrift om godtgjørelse til folkevalgte i Kautokeino kommune vedtatt 28.10.2021, sak 51/21

Vedlegg:

1Forskrift som sendes ut på høring 2025

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Forskrift om godtgjørelse til folkevalgte skal behandles minst en gang i løpet av hver valgperiode. Dette sikrer at reglene er oppdaterte og tilpasset de aktuelle behov og situasjoner.

Som det fremgår av vedlagt forslag til ny forskrift, foreslås endringer på følgende områder:

1. Ordførers godtgjørelse er i sak 17/24 vedtatt redusert fra 95% til 85% av stortingsrepresentantenes godtgjørelse.
2. Etterlønn for ordførere foreslås redusert fra 4 til 3 måneder.
3. Kontrollutvalget har høsten 2024 sendt inn anbefaling om at kontrollutvalgets leder skal motta en godtgjørelse på lik linje med hovedutvalgslederne, 5%.
4. Godtgjørelser for utvalget for dispensasjoner fra motorferdselsloven foreslås endret.
5. Endringer i forskriftens virkeområde.
6. Diverse justeringer.

Vurdering:

Ordførerens godtgjørelse er vedtatt redusert i forpliktende plan i juni 2024, dette er derfor kun en justering i oppdatering av forskriften.

Den vanlige lengden på ettergodtgjørelse for ordfører som ikke går inn i ny stilling er 3 måneder i de fleste kommuner. Det foreligger ingen grunn til at vår kommune skal ha en lengre ettergodtgjørelse enn andre kommuner, derfor foreslås denne endret.

Kontrollutvalget har i sitt vedtak 27/24 av 10.10.24 anbefalt at leder for kontrollutvalget skal ha samme godtgjørelse som ledere i hovedutvalgene. Kontrollutvalgets leder har i gjeldende forskrift en godtgjørelse på lik linje med utvalgsledere, 1,5% av ordførers godtgjørelse. Det anbefales en økning til 2,5% av ordførers godtgjørelse. Bakgrunnen for at leder i kontrollutvalget ikke anbefales på samme nivå som hovedutvalgsledere er fordi leder i kontrollutvalget har et **eget** sekretariat som saksbehandler og utreder alle saker til utvalget. Hovedutvalgslederne har ikke et eget sekretariat og må derfor selv i større grad fremskaffe informasjon og sette seg inn i sakene.

Utvalget for dispensasjoner fra motorferdselsloven har i gjeldende forskrift følgende godtgjørelser: leder 3% og medlemmer 1,5% av ordførerens godtgjørelse. Dette utvalget har en egen sekretær og deres myndighetsområde er svært avgrenset. Med bakgrunn i det anbefales det at leder gis samme godtgjørelse som andre utvalgsledere og medlemmene får samme møtegodtgjørelse som medlemmer i alle andre utvalg.

Gjeldende forskrift gir mulighet for møtegodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste for representanter som møter i utvalg som ikke er opprettet av Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune eller i medhold av kommuneloven, f.eks. styreverv i aksjeselskap. Dette er ikke vanlig praksis i andre kommuner og det anbefales derfor en omformulering av virkeområdet for forskriften.

Videre er det gjort noen justeringer, presiseringer, korrigeringer i noen paragrafer, dette fremgår i forskriften merket med rødt.

Oppdatering av forskriften har vært sendt ut på høring, med frist 27.02.25 til alle politiske styrer, råd og utvalg, samt til alle politiske partier/lister som er representert i kommunestyret i Kautokeino kommune.

Det kom ingen høringsuttalelse og saken er derfor klar til behandling i kommunestyret.

Forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar vedlagte Forskrift om godtgjørelse til folkevalgte i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune.

Forskriften trer i kraft 01.04.2025.

Tidligere forskrift om godtgjørelse til folkevalgte utgår og erstattes av denne forskriften.

SAKSPROTOKOLL I UNGDOMSRÅDET - 10.03.2025

SAKSPROTOKOLL I ELDRERÅD OG RÅD FOR PERSONER MED NEDSATT FUNKSJONSEVNE - 10.03.2025

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR TEKNISK, MILJØ OG NÆRING - 11.03.2025

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR HELSE, OMSORG OG SOSIAL - 12.03.2025

SAKSPROTOKOLL I HOVEDUTVALG FOR KULTUR OG OPPVEKST - 13.03.2025

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

FORSKRIFT OM GODTGJØRELSE TIL FOLKEVALGTE I GUOVDAGEAINNU SUOHKAN - KAUTOKEINO KOMMUNE

Lovhjemmel:
Forskriften er fastsatt av Guovdageaidnu - Kautokeino kommunestyre, 28.10.21, med hjemmel i lov av 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) §§ 8-3 - 8-10. ~~Lovens kapitel 8 har ikrafttredelse høsten 2019.~~

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å sikre folkevalgte godtgjøring og utgiftsdekning i forbindelse med sine kommunale tillitsverv. Forskriften skal tydeliggjøre hvilke kriterier Kautokeino kommune legger til grunn for slik godtgjøring og utgiftsdekning, og hvem som omfattes av ordningen.

Forskriften skal også sikre ettergodtgjøring og hjemle permisjoner for de folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse.

Kommunestyrets vedtak danner grunnlag for beregning av godtgjørelse til folkevalgte. Ved endringer i grunnlaget skal forskriften legges frem for kommunestyret.

Forskrift revideres ved behov og minst en gang i løpet av valgperioden.

§ 2 Virkeområde

Forskriften omfatter politisk valgte medlemmer og varamedlemmer i folkevalgte organ og andre politisk valgte representanter i styrer, råd og utvalg. Forskriften omfatter også kommunalt ansatte som møter ut fra partsforhold som er hjemlet i lover og/eller avtaler, slik som representanter i administrasjonsutvalget.

Forskriften gjelder ikke for folkevalgte som deltar som medlem i organ som er opprettet av andre enn Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune eller som ikke er opprettet i henhold til kommuneloven.

~~Representanter valgt av kommunen i ikke-kommunale og interkommunale styrer og råd, som ikke mottar godtgjørelse fra vedkommende selskap/styre.~~

Kommunalt ansatte som er utpekt av sin arbeidstakerorganisasjon som ordinære medlemmer og varamedlemmer til kommunale organer (eks. administrasjonsutvalget)

For forliksrådets medlemmer og varamedlemmer gjelder eget forskrift.

§ 3 Godtgjørelse til ordfører

a) Ordførerens godtgjørelse fastsettes til 85%* av stortingsrepresentanters godtgjørelse, som til enhver tid er gjelde.

Fast årlig godtgjørelse dekker ordførerens deltakelse i alle kommunale møter. Det utbetales ikke særskilt møte-/ledergodtgjørelse til ordfører og heller ikke tapt arbeidsfortjeneste.

Ordfører får godtgjørelse i 12 måneder. Godtgjørelsen er ikke feriepengeberettiget, jfr. Stortingets ordning iht. feriepenger. ~~Ordfører avgjør «ferieavvikling» selv.~~

b) **Sykepengerettigheter og forsikring**

Ordfører gis godtgjørelse under sykdom tilsvarende for ansattes sykelønns- og ferierettigheter. Ordfører har rett til samme ytelser ved yrkesskade som ansatte i kommunen.

c) **Pensjonsavtale ordfører**

Ordfører meldes inn i kommunal pensjonsordning og opptjener rett til pensjon på samme måte som kommunalt ansatte.

d) **Ettergodtgjøring**

Det gis omstillingslønn i 1 ½ mnd. dersom ordfører inntrer i ny stilling etter valgperiodens utløp, eller gjeninntrer i tidligere stilling. I motsatt fall gis omstillingslønn i ~~(4)~~ 3 mnd. Omstillingslønna er ikke avhengig av ordførerens «opptjeningstid".

e) **Ordførerens rett til permisjon**

Ordfører har rett til permisjon i samsvar med arbeidsmiljøloven § 12-1 til § 12-10, § 12-12 og § 12-15. Under slike permisjoner beholdes den faste godtgjøringen i inntil to uker, med mindre det gis avkall på den.

Under svangerskapspermisjon, omsorgspermisjon, fødselspermisjon, foreldrepermisjon og permisjon ved barns og barnepassers sykdom skal kommunen sørge for at ordfører får rett til å beholde godtgjøringen etter de samme reglene som gjelder for ansatte i kommunen.

§ 4 Godtgjørelse til varaordfører

Varaordfører godtgjørelse fastsettes til **20 %** av ordførerens godtgjørelse. Dekker deltagelse i alle kommunale møter ~~formannskapsmøter~~ ~~og *når ordfører avvikler «ferie»*~~ og ved ordførerens fravær.
I andre tilfeller, hvis varaordfører må fungerer som ordfører i lengre perioder, *ved sykefravær og/eller permisjon* minimum 1 uke sammenhengende, gis godtgjørelse lik ordførerens godtgjørelse pr dag.

§ 5 Fast årlig godtgjørelse til formannskapsmedlemmer:

Godtgjørelse til formannskapsmedlemmer fastsettes til **5 %** av ordførerens godtgjørelse. Dekker faste medlemmers deltakelse i formannskapet. (unntatt ordfører og varaordfører). Godtgjørelsen er ikke feriepengeberettiget.

§ 6 Fast årlig godtgjørelse til utvalgsledere og andre:

a) Hovedutvalgsledere godtgjøres med **5%** av ordførerens godtgjørelse.
b) Kontrollutvalgets leder godtgjøres med **2,5%** av ordførerens godtgjørelse.
~~c) Dispensasjonsutvalget for behandling av dispensasjoner i henhold til Motorferdselloven; Leder godtgjøres med **3 %** av ordføreren godtgjørelse. Øvrige medlemmer godtgjøres med **1,5 %** av ordførerens godtgjørelse. Dekker også møtegodtgjørelse.~~
c) Utvalgsledere godtgjøres med **1,5 %** av ordførerens godtgjørelse. Godtgjørelsen dekker også utvalgslederens deltakelse i arbeidsutvalg til selve utvalget.

   Gjelder utvalgsledere av:
   - Eldreråd og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne
   - Dispensasjonsutvalget for behandling av dispensasjoner i henhold til motorferdselsloven
   - Ungdomsråd
   - Administrasjonsutvalget
   - Klagenemda
   - Sakkyndig takstnemnd for eiendomsskatt.
   - Sakkyndig ankenemnd for eiendomsskatt
   - Og evt. andre utvalg som kommunestyret oppnevner i løpet av valgperioden

d) **Fast årlig godtgjørelse til utvalgsledere i ad-hoc utvalg som varer 6 mnd. eller lenger**

   Godtgjørelse fastsettes til **1,50 %** av ordførerens godtgjørelse.

e) **Fast årlig godtgjørelse til ledere av underutvalg og ad-hoc utvalg som varer under 6 mnd.**

   Godtgjørelsen fastsettes til **0,75 %** av ordførerens godtgjørelse.

Godtgjørelsen er ikke feriepengeberettiget. I fast årlig godtgjørelsen er møtegodtgjørelse inkl. Dersom det ikke avholdes møter, utbetales det ikke fast årlig godtgjørelse. Fast årlig godtgjørelse utbetales hvert år i november måned.

§ 7 Møtegodtgjørelse

Samtlige møter bør holdes på dagtid. Møter som likevel kan holdes på kveldstid er ekstraordinære møter, samt møter som av åpenbare årsaker ikke kan holdes på dagtid. Dersom det samme utvalget avholder flere møter samme dag, gis det bare én møtegodtgjøring.

Det gis ikke møtegodtgjøring for gruppemøter eller andre møter i partiene.

Dokumentert krav om dekning av utgifter og tap av inntekt skal fremsettes på kommunens skjema eller egnet reiseregningsblankett så snart som mulig og senest innen 3 måneder etter at kravet har oppstått og møtet har funnet sted.

a) Kommunestyret

0 – 4 timer kr. 300,- pr. møte
Over 4 timer kr. 600,- pr. møte.

Utbetales til samtlige kommunestyremedlemmer og møtende varamedlemmer, unntatt ordføreren og varaordføreren. ~~Ordfører tilstås ikke møtegodtgjørelse.~~

b) Formannskapet

0 – 4 timer kr. 300,- pr. møte
Over 4 timer kr. 600,- pr. møte.

Utbetales kun til møtende varamedlemmer. Formannskapets faste medlemmer mottar fast årlig godtgjørelse.

c) Utvalgene

0 – 4 timer kr. 300,- pr. møte.
Over 4 timer kr. 600,- pr. møte.

Utbetales til samtlige medlemmer i styrer, råd og utvalg og ad hoc-utvalg, samt deres arbeidsutvalg. Unntatt lederne, de mottar fast årlig godtgjørelse.

~~**d) Valgte representanter som møter på vegne av kommunen**~~

~~Representanter som på vegne av kommunen er valgt til å representere kommunen i ulike styrer og råd gis en møtegodtgjørelse på lik linje med punkt c) pr. innkalt møte. Det ytes også tapt arbeidsfortjeneste etter dokumentasjon etter § 8. Kommunens ytelser gjelder ikke for styrer og råd som har egne godtgjørelser. Ordfører og varaordfører tilkjennes ikke ytelser under dette punktet.~~

§ 8 Tapt arbeidsfortjeneste

Dokumentert krav om dekning av utgifter og tap av inntekt skal fremsettes på kommunens skjema eller egnet reiseregningsblankett så snart som mulig og senest innen 3 måneder etter at kravet har oppstått og møtet har funnet sted.

a) Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste dekkes med inntil kr. 900,- pr. møte.

Denne satsen baseres på at møtets varighet, inkl. reisetid samme dag, er på minst 4 timer. Dersom møtet inkl. reise varer under 4 timer halveres satsen, dvs. til kr. 450,- pr. møte. Dette punktet er ikke feriepengeberettiget.

~~Dersom en folkevalgt har deltidsstilling avkortes satsen i forhold til denne.~~

Mottakere av trygd, pensjon, stipend/lån fra Statens lånekasse for utdanning o.l. er ikke berettiget til erstatning for ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste.

Hjemmeværende husmødre/-fedre får dekning for ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste.

b) Legitimert tapt arbeidsfortjeneste.

Tapt arbeidsfortjeneste dekkes med inntil kr. 1 500,- pr. dag og ytes til den som kan dokumentere et faktisk tap i arbeidsinntekten.

Legitimert tapt arbeidsfortjeneste erstattes etter den enkeltes reelle lønnstrekk (Ordinær lønn) + eventuelt tapte feriepenger. Overtid, kveldstillegg o.l. dekkes ikke.

Tapt arbeidsfortjeneste gis **kun for møtedagen**, ikke for reisedager i forbindelse med møtet, kurset/konferansen el., med mindre lønnstrekk for reisedager kan dokumenteres.

Tapt arbeidsfortjeneste betales ikke for møter som holdes på kveldstid, med unntak av folkevalgte som jobber turnus/skift og kan dokumentere at vedkommende har/hadde vakt den aktuelle kvelden.

Tapt arbeidsfortjeneste for selvstendig næringsdrivende og små aksjeselskap som i praksis drives som enkeltmannsforetak dokumenteres med utskrift av siste års ligning, evt. utskrift av tre siste års ligninger. Tapt arbeidsfortjeneste pr. dag beregnes ved at næringsinntekten, evt. et gjennomsnitt av de tre siste årenes næringsinntekt, deles på 260 dager. Et evt. jordbruksfradrag, reindriftsfradrag og minstefradrag legges til i inntekten.

Selvstendig næringsdrivende kan alternativt få dekket utbetalt lønn til stedfortreder med inntil 1500 kr pr. dag. Dette skal dokumenteres med bekreftet kopi av innberetning til skattemyndighetene for lønnsinntekter, arbeidsgiveravgift og skattetrekk

§ 9 Reiseutgifter

Reiseutgifter, skyss- og kostgodtgjøring utbetales etter kommunens reiseregulativ.

Reiseutgifter dekkes kun for pålagte/innkalte møter, kurs, reiser o.l.

For møter som avholdes i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune, dekkes utgifter for reiser innenfor kommunegrensa.

For reindriftsutøverne dekkes reiseutgifter i forbindelse med kommunale verv fra og til sommerboplass. Det utbetales ikke nattillegg og kostgodtgjøring når man har mulighet til overnatting i eget hjem i kommunen.

Det kan også vurderes å dekke reiseutgifter for andre enn reindriftsutøvere. Studenter som har midlertidig tilhold andre plasser, får dekket utgifter til reise på billigste måte for å delta i politisk arbeid.

Skyss- og kostgodtgjøring dekkes fullt ut, også for reisedager før og etter møtet, kurset, reisen e.l. Reisen bør foretas på billigste måte. Dersom reisen totalt blir billigere med overnatting, f.eks. ved at man oppnår redusert pris på flybillett, kan overnattingsutgifter likevel dekkes.

Overnattingsutgifter dekkes ikke når reisen kunne vært foretatt uten overnatting.

§ 10 Barnepass, omsorgsarbeid ol.

Dekning av utgifter til barnepass og/eller tilsyn med eldre/funksjonshemmede:
kr. 125,- pr. time for barn/person.

Med barn forstås barn inntil 12 år. Dersom barnet må ha barnehageplass (barnepasser eller annen hjelp) i forbindelse med foreldrenes daglige arbeid, vil ikke vedkommende få dekket utgiftene når møtet, kurset e.l. holdes i arbeidstiden.

For kommunens politikere som har omsorg skal barnepassergodtgjørelse utbetales uavhengig av hvem som er barnepasser.

Utgifter til barnepass/tilsyn utbetales mot dokumentasjon.

§ 11 Telefonutgifter

For ordførerens mobiltelefon dekkes fullt ut. Det utbetales ikke særskilt telefongodtgjørelse for andre folkevalgte.

§ 12 Fravær

For faste medlemmer som har mellom 33 - 50 % fravær fra ordinære møter reduseres fast årlig godtgjørelse med 50 %. Ved fravær over 50 % avkortes fast årlig godtgjørelse tilsvarende.

Prosentsatsene for antall møter, får ikke konsekvenser for godtgjørelsene for eventuelle endringer av møtedatoer.

§ 13 Partistøtte

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune gir kontanttilskudd til politiske partier, uregistrerte grupper og lister som ved siste kommunestyrevalg mottok minst 4 % av stemmene i kommunen eller som fikk valgt inn minst en representant i kommunestyret.

I kommunestyreperioden gjøres det ikke endringer i fordelingen av støtte på grunn av partiskifte.

Den samlede kommunale støtten beregnes ut ifra valgresultatet (stemmetallet) for de støtteberettigede **gange 6** av den statlige støtte pr. stemme gitt over statsbudsjettet.

Fordelingen av støtten gjøres slik:
- 1/10 fordeles som et flatt (ikke-differensiert) grunntilskudd til de støtteberettigede
- 9/10 fordeles ut i fra valgresultatet (stemmetallet) til de støtteberettigede

Utbetaling av partistøtten gjøres så snart den statlige stemmestøtten er kjent.

§ 14 Ikraftsetting

Forskriften trer i kraft 01.04.2025.

*Endret prosentsats for ordførergodtgjørelse gjelder fra 01.08.2024 jfr kommunestyrets vedtak sak 17/24, den 20.06.2024.

Guovdageainnu suohkan
Kautokeino kommune

Saksfremlegg

___ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2023/2316-9	Saksbehandler: Berit Solveig Bals	Dato: 17.02.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
10/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
17/25	Kommunestyret	27.03.2025

KUSEK IKS - endring i selskapsavtale

Melding om vedtak sendes til:

- KUSEK IKS, org.nr. 991 520 759

Det vises til:

- Brev fra KUSEK IKS, datert 16.08.24.

Vedlegg:

1. Oversendelsesbrev endring i selskapsavtale
2. Særutskrift sak 3-24 Endring i selskapsavtalen KUSEK IKS
3. Vedlegg 2 – Gjeldende selskapsavtale
4. Vedlegg 3 – Forslag til ny selskapsavtale

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Representantskap i KUSEK IKS har behandlet sak om endring i selskapsavtale på møte 26.06.24. Bakgrunnen for endringene er endringene i lov om interkommunale selskap.

Endringene fremkommer i vedlegg 2 Særutskrift sak 3-24. KUSEK IKS informerer at det medfører ingen endringer i eierandeler/innskudd for kommunene.

Saken er nå klar til behandling i de respektive kommunestyrene.

Forslag til vedtak:

Kommunestyret i Kautokeino kommune slutter seg til representantskapets innstilling og vedtar forslagene til endring i selskapsavtalen.

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

Til kommunestyrene i våre eierkommuner

Saksbehandler	Vår ref.	Deres ref.	Dato
Kate M. Larsen	KUSEK01443		16.08.2024

ENDRING I SELSKAPSAVTALEN-KUSEK IKS

Vedlagt oversendes forslag til endring i selskapsavtale for Kusek IKS i henhold til endringene i lov om interkommunale selskap. I tillegg gjøres naturlige korrigeringer og språkmessige formuleringer som blant annet retting av kommunenumrene til de nye fra 2020 i § 1 *Selskapet* og § 5 *Innskuddsplikt og eierandel*. I § 4 *Formål og ansvarsområdet* gjøres kun en språkmessig endring.

I henhold til Lov om interkommunaleselskaper § 4 Selskapsavtale, skal kommunestyret vedta endringen i selskapsavtalen. Saken skal opp til behandling i samtlige eierkommuner. Representantskapet har enstemmig vedtatt forslag til endringer i møte den 26. juni 2024, sak 3/24.

Dette medfører ingen endringer i eierandeler/innskudd for våre eierkommuner.

Forslag til vedtak:

Kommunestyret i xxx slutter seg til representantskapets innstilling og vedtar forslagene til endring i selskapsavtalen.

Med hilsen

Kate M. Larsen
Daglig leder

Vedlegg: Særutskrift av protokoll fra sak 3/24
Gjeldende selskapsavtale fra 2020
Forslag til ny selskapsavtale

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotte Cállingoddi SGO
Org.nr. 991 520 759
Postadresse: Pb. 80, 9501 Alta
www.kusek.no

Eierkommunene i Vest-Finnmark
v/kommunestyret

SÆRUTSKRIFT

Representantskapet:	Kusek IKS	**Saksbehandler:**	Kate M. Larsen
Møtedato:	26.06.2024	**J.nr:**	KUSEK01443

Representantskapet i Kusek IKS behandlet sak om endring i selskapsavtalen på møte 26.06.2024. Representantskapet har enstemmig vedtatt forslag til endringer i selskapsavtalen. Nedenfor framgår representantskapets behandling og vedtak:

SAK 3/24

ENDRING I SELSKAPSAVTALEN JF. ENDRINGER I IKS-LOVEN

Styrets innstilling til representantskapet:
Gjeldende selskapsavtale oppdateres og endres i tråd med lovendring i IKS-loven. Det er i den sammenheng også naturlig å endre til riktige kommunenummer på våre eierkommuner. Dette gjelder i *§ 1 Selskapet* -organisasjonsnummer for selskapets deltakere og *§ 5 Innskuddsplikt og eierandeler*-organisasjonsnummer. Representantskapets vedtak oversendes til kommunestyrene i de 9 eierkommunene i Vest-Finnmark. Endringene medfører ingen endringer i eierandel/innskudd for eierkommunene.

Følgende paragrafer i selskapsavtalen endres: **(uthevet)**

§ 7 Representantskapet endres i nåværende selskapsavtale slik at ordlyden samsvarer med IKS-loven § 6 første ledd fjerde punktum til:

Representantskapet er selskapets øverste myndighet. ***Samtlige deltakerkommuner velger hver sin(e) representant(er) med to vararepresentanter for hver representant.***

Kommuner med 1 eierandel velger representant med ***minst to*** *personlige varamedlemmer, og kommuner med 2 eller flere eierandeler velger tilsvarende representanter med varamenn.* ***Det skal oppnevnes minst to varamedlemmer for hvert faste medlem****. Valgbarhetsreglene følger av det til enhver tid gjeldende regelverk.*
Representantskapets medlemmer velges for fire år.
Representantskapet velger selv leder og nestleder.

§ 8 *Representantskapet møter* endres i nåværende selskapsavtale slik at ordlyden samsvarer med IKS-loven § 8 Innkalling til møter i representantskapet og IKS-loven § 8a Møte i representantskapet:

§ 8 Representantskapets møter
Representantskapets leder innkaller til representantskapsmøte. Innkalling til ordinært representantskapsmøte skal skje skriftlig, ~~***innen mai måned***~~ *og minst fire uker før møtet. Tilsvarende frist gjelder for varsling av deltakerne i selskapet. Innkallingen skal inneholde en saksliste.* ***Sakslisten og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentligheten, skal være tilgjengelig for allmennheten. Representantskapets møter er i utgangspunktet offentlige. Representantskapet kan treffe vedtak om at møter kan gjennomføres som fjernmøter.***

Ordinært representantskapsmøte skal behandle:

1. *Årsmelding og regnskap*
2. *Valg til styret*
3. *Valg av revisor*
4. *Overordnede mål og retningslinjer for driften*
5. *Budsjettforutsetninger og -rammer*
6. *Tilskuddsordning fra deltakerne*
7. *Andre saker som er forberedt ved innkallingen*

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse.

Spørsmål om kjøp av aksjer i andre selskap og inngåelse av langsiktige samarbeidsavtaler avgjøres av representantskapet.

Ekstraordinært representantskapsmøte til behandling av særskilt angitte spørsmål skal innkalles med to ukers varsel når to styremedlemmer eller 1/3 av representantskapets medlemmer ber om det eller om representantskapets leder finner behov for dette.

Daglig leder og styrets leder har møteplikt i representantskapet, og alle styremedlemmene og daglig leder har møte og talerett.

Representantskapets leder og nestleder er valgkomité til styret.

§ 10 *Styrets møter* endres i nåværende selskapsavtale slik at ordlyden samsvarer med IKS-loven § 12 Saksbehandling i styret.

§ 10 Styrets møter
Styremøtene ledes av styrets leder, og i dennes fravær av nestleder. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet teller møteleders stemme dobbelt.
Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede, inkludert møtende varamedlemmer. Styrets leder sørger for at det føres protokoll fra styremøtene.
Protokoll underskrives av styrets møtende medlemmer inkludert møtende varamedlemmer.
Styret kan treffe vedtak om at møter kan gjennomføres som fjernmøter. Kravene som gjelder for styremøter, gjelder også for fjernmøter.

De ansattes representant har ikke rett til å være tilstede i saker som gjelder arbeidsgivers forberedelser til forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikter, rettstvister med arbeidsgiverorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

§ 11 Daglig leder endres i nåværende selskapsavtale slik at ordlyden samsvarer praksis i Kusek IKS i henhold til IKS-loven § 14. Daglig leder

§ 11 Daglig leder
Selskapet ledes av daglig leder som ansettes av styret.

Daglig leder administrerer virksomheten, og har ansvaret for at enhver arbeidsoppgave utføres i overenstemmelse med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak som er fattet av styret og representantskapet.

Daglig leder er styrets sekretær og saksbehandler. Vedkommende har tale- og forslagsrett i styrets møter, dersom ikke styret i enkeltsaker vedtar at vedkommende ikke skal kunne møte.

§ 14 Økonomiforvaltningen endres i nåværende selskapsavtale slik at ordlyden samsvarer praksis i Kusek IKS i henhold til gjeldende lover og forskrifter. IKS-loven §§ 18-20, 27 og forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsmelding for interkommunale selskap.

§ 14 Økonomiforvaltning
Virksomheten skal følge et vedtatt økonomireglement.

Regnskapet skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper, jf. Selskapsavtalen § 18.

Representantskapet skal hvert år behandle styrets forslag til økonomiplan for de neste 4 årene og årsbudsjett.

Styret forbereder representantskapets behandling av budsjettforutsetninger og budsjettrammer. Dersom styrets forslag går ut over tidligere forutsetninger, skal representantskapet gjøres oppmerksom på dette. Det samme gjelder om styret må fremme forslag til endringer i vedtatte budsjettrammer for selskapet.

Daglig leder skal utarbeide årsregnskapet senest 22. februar året etter regnskapsåret. Styret skal avlegge årsregnskapet og årsmelding senest 31. mars. Årsregnskapet og årsmeldingen skal fastsettes av representantskapet senest 30. juni.

Budsjettet skal følge gjeldende forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsmelding for interkommunale selskap.

§ 15 Arbeidsgiveransvaret endres i nåværende selskapsavtale slik at ordlyden samsvarer med praksis i Kusek IKS i henhold til gjeldende lover og forskrifter. (IKS-loven § 13 Styrets myndighet)

§ 15 Arbeidsgiveransvar
*Styret har **det overordnede** arbeidsgiveransvar for de personer som til enhver tid er ansatt i virksomheten. ~~Arbeidstakernes rettigheter etter arbeidsmiljøloven skal i sin helhet ivaretas av styret.~~*

Daglig leder ivaretar det løpende arbeidsgiveransvaret og rapporterer vesentlige forhold til styret.

Selskapet skal ha offentlig tjenestepensjonsordning for sine ansatte.

§ 20 Uttreden og oppløsing endres i nåværende selskapsavtale slik at ordlyden samsvarer med IKS-loven §§ 30 og 32 Uttreden og oppløsning.

§ 20 Uttreden og oppløsning
Den enkelte deltaker kan ensidig si opp sin deltakelse. Oppsigelsen må varsles av deltakeren minimum ett år før uttredelse.
Ved uttreden fra selskapet skal deltaker tilbakebetales sin andel av egenkapitalen på uttredelsestidspunkt – jf. § 5.

Ved uttreden av selskapet, må eierkommunene som velger å ikke være medeier i selskapet, gjøre opp sin andel av pensjonsforpliktelsen på uttredelsestidspunktet, jf. Lov om interkommunale selskaper § 30. Aktuar tilknyttet selskapets pensjonsselskap forestår beregningene.

Forslag til oppløsning av selskapet må vedtas enstemmig av representantskapet. Vedtak om oppløsning må godkjennes av samtlige deltakere ~~og av departementet~~. Jf. lov om interkommunale selskaper §§ 30 og 32.

Styret plikter å melde avvikling til Foretaksregistret.

§ 21 Voldgift-endre tittel på fylkesmannen i nåværende selskapsavtale.

§ 21 Voldgift
*Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemd på tre medlemmer som oppnevnes av ~~fylkesmannen~~ **statsforvalteren**, om ikke en annen ordning følger av lov og forskrift.*

Behandling:
Representantskapet slutter seg enstemmig til styrets innstilling med en tilføyelse/endring i *§ 4 Formål og ansvarsområde* under kulepunktet:

- Skal utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg og hva dermed står i naturlig forbindelse

§ 4 i selskapsavtalen Formål og ansvarsområdet endres til:
*Skal utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg og **oppgaver** som står i naturlig forbindelse **med dette**.*

Vedtak:
Gjeldende selskapsavtale oppdateres og endres i tråd med styrets innstilling og med representantskapets tilføyelse/endring i § 4 i selskapsavtalen Formål og ansvarsområdet:

*Skal utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg og **oppgaver** som står i naturlig forbindelse **med dette**.*

Det er i den sammenheng også naturlig å endre til riktige kommunenummer på våre eierkommuner. Dette gjelder i *§ 1 Selskapet* -organisasjonsnummer for selskapets deltakere og *§ 5 Innskuddsplikt og eierandeler*-organisasjonsnummer.

Representantskapets vedtak om endring i selskapsavtalen oversendes til behandling i kommunestyrene, i de 9 eierkommunene i Vest-Finnmark. Endringene medfører ingen endringer i eierandel/innskudd for eierkommunene.

Enstemmig.

Rett utskrift bekreftes.

Hammerfest, 16. august 2024

Kate M. Larsen
Daglig leder i Kusek IKS

Vedlegg 2

SELSKAPSAVTALE

FOR

KONTROLLUTVALGSSEKRETSARIATET I VEST-FINNMARK IKS/ OARJE-FINNMÁRKKU DÁRKKISTANLÁVDEGOTTEČÁLLINGODDI SGO

§ 1 Selskapet
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS/ Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegottečállingoddi SGO er en interkommunal virksomhet som er opprettet med hjemmel i lov av 29.1.1999 nr. 06 om interkommunale selskaper.

Selskapet har følgende deltakere:

Org. Nr.:	Kommuner:
944 588 132	2012 Alta
921 770 669	5406 Hammerfest
959 411 735	2020 Porsanger
938 469 415	2019 Nordkapp
945 475 056	2011 Guovdageaidnu-Kautokeino
963 376 030	2021 Kárášjohka -Karasjok
941 087 957	2018 Måsøy
963 063 237	2014 Loppa
964 830 711	2015 Hasvik
Totalt	**9 kommuner**

§ 2 Rettslig status
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS/ Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegottečállingoddi SGO er et eget rettssubjekt, og styret har arbeidsgiveransvaret.

§ 3 Hovedkontor
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS/ Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegottečállingoddi SGO har sin forretningsadresse i Alta kommune.

§ 4 Formål og ansvarsområde
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS/ Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegottečállingoddi SGO

- Skal utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg og hva dermed står i naturlig forbindelse

§ 5 Innskuddsplikt og eierandel
Ansvarsdel fordeles etter følgende oppsett

	A	B	C	D
1	**Eierandel i IKS**			
2	**Org nr**	**Kommuner**	**Andel av gruppen**	**Eierandel i 1000 kr**
3	**944 588 132**	**2012 Alta**	**3**	**60**
4	**921 770 669**	**5406 Hammerfest**	**3**	**60**
5	**959 411 735**	**2020 Porsanger**	**1**	**20**
6	**938 469 415**	**2019 Nordkapp**	**1**	**20**
7	**945 475 056**	**2011 Guovdageaidnu-Kautokeino**	**1**	**20**
8	**963 376 030**	**2021 Kárášjohka-Karasjok**	**1**	**20**
9	**941 087 957**	**2018 Måsoy**	**1**	**20**
10	**963 063 237**	**2014 Loppa**	**1**	**20**
11	**964 830 711**	**2015 Hasvik**	**1**	**20**
12	**Totalt**		**13**	**260**

Endringer i eierandeler kan skje ved inn- og uttreden av deltakere i selskapet.

§ 6 Organisering av selskapet
Selskapet har tre nivå:

- Representantskapet
- Styret
- Daglig leder

§ 7 Representantskapet
Representantskapet er selskapets øverste myndighet. Kommuner med 1 eierandel velger representant med personlig vararepresentant, og kommuner med 2 eller flere eierandeler velger tilsvarende representanter med varamenn. Valgbarhetsreglene følger av det til enhver tid gjeldende regelverk.
Representantskapets medlemmer velges for fire år.
Representantskapet velger selv leder og nestleder.

§ 8 Representantskapets møter
Representantskapets leder innkaller til representantskapsmøte. Innkalling til ordinært representantskapsmøte skal skje skriftlig, innen mai måned og minst fire uker før møtet. Tilsvarende frist gjelder for varsling av deltakerne i selskapet. Innkallingen skal inneholde en saksliste.

Ordinært representantskapsmøte skal behandle:

1. Årsmelding og regnskap
2. Valg til styret
3. Valg av revisor
4. Overordnede mål og retningslinjer for driften
5. Budsjettforutsetninger og –rammer
6. Tilskuddsordning fra deltakerne
7. Andre saker som er forberedt ved innkallingen

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse.

Spørsmål om kjøp av aksjer i andre selskap og inngåelse av langsiktige samarbeidsavtaler avgjøres av representantskapet.

Ekstraordinært representantskapsmøte til behandling av særskilt angitte spørsmål skal innkalles med to ukers varsel når to styremedlemmer eller 1/3 av representantskapets medlemmer ber om det eller om representantskapets leder finner behov for dette.

Daglig leder og styrets leder har møteplikt i representantskapet, og alle styremedlemmene og daglig leder har møte og talerett.

Representantskapets leder og nestleder er valgkomité til styret.

§ 9 Styret
Styret i selskapet består av 3 medlemmer med personlige varamedlemmer som velges av representantskapet. En representant for de ansatte har møte og talerett i styrets møter.

Daglig leder eller representantskapsmedlem/varamedlem kan ikke være medlem av styret.

Representantskapet velger styreleder og nestleder.

§ 10 Styrets møter
Styremøtene ledes av styrets leder, og i dennes fravær av nestleder. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet teller møteleders stemme dobbelt.
Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede, inkludert møtende varamedlemmer. Styrets leder sørger for at det føres protokoll fra styremøtene. Protokollen underskrives av styrets møtende medlemmer inkludert møtende varamedlemmer.

De ansattes representant har ikke rett til å være tilstede i saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse til forhandlinger med arbeidstakerne, arbeidskonflikter, rettstvister med arbeidsgiverorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

§ 11 Daglig leder
Daglig leder administrerer virksomheten, og har ansvaret for at enhver arbeidsoppgave utføres i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak som er fattet av styret og representantskapet.

Daglig leder er styrets sekretær og saksbehandler. Vedkommende har tale- og forslagsrett i styrets møter, dersom ikke styret i enkeltsaker vedtar at vedkommende ikke skal kunne møte.

§ 12 Organisering av tilsynsfunksjoner
Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om alle forhold av betydning for virksomheten og om økonomi og personalforhold. Vedkommende skal rapportere til styret på en slik måte og så ofte som situasjonen tilsier det og styret for øvrig måtte bestemme. Styret skal sørge for at representantskapet til enhver tid har nødvendig oversikt og i tide kan forberede nødvendige disposisjoner. Representantskapets møtebøker skal fortløpende sendes til deltakerne.

§ 13 Arkiv, personvern og offentlighetsloven
De lovbestemte rutiner og saksbehandlingsregler som er etablert for ivaretakelse av personvern skal gjelde for selskapet.

Selskapet skal følge offentlighetslovens (offentleglovas) bestemmelser.

Selskapet skal ivareta arkivfunksjonen i henhold til arkivlovens bestemmelser for deltakerkommunenes kontrollutvalg. Dersom en deltakerkommune trer ut av selskapet, overføres arkivet for dette kontrollutvalget til den kommunen det gjelder.

§ 14 Økonomiforvaltning
Virksomheten skal følge et vedtatt økonomireglement.

§ 15 Arbeidsgiveransvar
Styret har arbeidsgiveransvaret for de personer som til enhver tid er ansatt i virksomheten. Arbeidstakernes rettigheter etter arbeidsmiljøloven skal i sin helhet ivaretas av styret.

§ 16 Lokale lønnsforhandlinger
Daglig leder ivaretar selskapets interesser under lokale forhandlinger med selskapets ansatte. Styret vedtar forhandlingsresultatet.

Styret fastsetter rammene og daglig leders lønn.

§ 17 Møtegodtgjørelse
Godtgjørelse for møter m.v. til medlemmer av styret utbetales i henhold til de til enhver tid gjeldende satser og reglement for virksomheten.

§ 18 Regnskap og revisjon
Styret har plikt til å se etter at det føres lovmessige regnskap og at det foretas revisjon av selskapet.
Regnskapet føres ihht kommunale regnskapsprinsipper.

Regnskap skal fastsettes av representantskapet. Selskapets regnskap skal revideres av statsautorisert, registrert eller kommunal revisor. Revisor velges av representantskapet.

§ 19 Endring av selskapsavtalen
Selskapsavtalen kan endres. Ved avstemning gjelder reglene i § 4 i lov om interkommunale selskaper av 29.01. 1999 nr. 06.

§ 20 Uttreden og oppløsning
Den enkelte deltaker kan ensidig si opp sin deltakelse. Oppsigelse må varsles av deltakeren minimum ett år før uttredelse.
Ved uttreden fra selskapet skal deltakeren tilbakebetales sin andel av egenkapitalen på uttredelsestidspunktet – jf § 5.
Forslag til oppløsning av selskapet må vedtas enstemmig av representantskapet. Vedtak om oppløsning må godkjennes av samtlige deltakere og av departementet. Jf Lov om interkommunale selskaper § 30 og 32.

Styret plikter å melde fra om avviklingen til Foretaksregisteret.

§ 21 Voldgift
Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes av fylkesmannen, om ikke annen ordning følger av lov eller forskrift.

§ 22 Øvrige bestemmelser
For øvrig gjelder den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper.

Vedlegg 3

SELSKAPSAVTALE

FOR

KONTROLLUTVALGSSEKRETSARIATET I VEST-FINNMARK IKS/ OARJE-FINNMÁRKKU DÁRKKISTANLÁVDEGOTTEČÁLLINGODDI SGO

§ 1 Selskapet
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS/ Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegottečállingoddi SGO er en interkommunal virksomhet som er opprettet med hjemmel i lov av 29.1.1999 nr. 06 om interkommunale selskaper.

Selskapet har følgende deltakere:

Org. Nr.:	**Kommuner:**
944 588 132	**5601 Alta**
921 770 669	**5603 Hammerfest**
959 411 735	**5622 Porsanger**
938 469 415	**5620 Nordkapp**
945 475 056	**5612 Guovdageaidnu-Kautokeino**
963 376 030	**5610 Kárášjohka -Karasjok**
941 087 957	**5618 Måsøy**
963 063 237	**5614 Loppa**
964 830 711	**5616 Hasvik**
Totalt	**9 kommuner**

§ 2 Rettslig status
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS/ Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegottečállingoddi SGO er et eget rettssubjekt, og styret har arbeidsgiveransvaret.

§ 3 Hovedkontor
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS/ Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegottečállingoddi SGO har sin forretningsadresse i Alta kommune.

§ 4 Formål og ansvarsområde
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS/ Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegottečállingoddi SGO

- Skal utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg og oppgaver som står i naturlig forbindelse med dette.

§ 5 Innskuddsplikt og eierandel
Ansvarsdel fordeles etter følgende oppsett

	A	B	C	D
1	**Eierandel i IKS**			
2	**Org nr**	**Kommuner nr:**	**Andel av gruppen**	**Eierandel i 1000 kr**
3	**944 588 132**	**5601 Alta**	**3**	**60**
4	**921 770 669**	**5603 Hammerfest**	**3**	**60**
5	**959 411 735**	**5622 Porsanger**	**1**	**20**
6	**938 469 415**	**5620 Nordkapp**	**1**	**20**
7	**945 475 056**	**5612 Guovdageaidnu-Kautokeino**	**1**	**20**
8	**963 376 030**	**5610 Kárášjohka-Karasjok**	**1**	**20**
9	**941 087 957**	**5618 Måsøy**	**1**	**20**
10	**963 063 237**	**5614 Loppa**	**1**	**20**
11	**964 830 711**	**5616 Hasvik**	**1**	**20**
12	**Totalt**		**13**	**260**

Endringer i eierandeler kan skje ved inn- og uttreden av deltakere i selskapet.

§ 6 Organisering av selskapet
Selskapet har tre nivå:

- Representantskapet
- Styret
- Daglig leder

§ 7 Representantskapet
Representantskapet er selskapets øverste myndighet. Samtlige deltakerkommuner velger hver sin(e) representant(er) med to vararepresentanter for hver representant.

Kommuner med 1 eierandel velger representant med minst to personlige varamedlemmer, og kommuner med 2 eller flere eierandeler velger tilsvarende representanter med varamenn. Det skal oppnevnes minst to varamedlemmer for hvert faste medlem. Valgbarhetsreglene følger av det til enhver tid gjeldende regelverk.
Representantskapets medlemmer velges for fire år.
Representantskapet velger selv leder og nestleder.

§ 8 Representantskapets møter
Representantskapets leder innkaller til representantskapsmøte. Innkalling til ordinært representantskapsmøte skal skje skriftlig, minst fire uker før møtet. Tilsvarende frist gjelder for varsling av deltakerne i selskapet. Innkallingen skal inneholde en saksliste. Sakslisten og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentligheten, skal være tilgjengelig for allmennheten. Representantskapets møter er i utgangspunktet offentlige. Representantskapet kan treffe vedtak om at møter kan gjennomføres som fjernmøter.

Ordinært representantskapsmøte skal behandle:

1. Årsmelding og regnskap
2. Valg til styret
3. Valg av revisor

4. Overordnede mål og retningslinjer for driften
5. Budsjettforutsetninger og -rammer
6. Tilskuddsordning fra deltakerne
7. Andre saker som er forberedt ved innkallingen

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av møtelederen og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse.

Spørsmål om kjøp av aksjer i andre selskap og inngåelse av langsiktige samarbeidsavtaler avgjøres av representantskapet.

Ekstraordinært representantskapsmøte til behandling av særskilt angitte spørsmål skal innkalles med to ukers varsel når to styremedlemmer eller 1/3 av representantskapets medlemmer ber om det eller om representantskapets leder finner behov for dette.

Daglig leder og styrets leder har møteplikt i representantskapet, og alle styremedlemmene og daglig leder har møte og talerett.

Representantskapets leder og nestleder er valgkomité til styret.

§ 9 Styret
Styret i selskapet består av 3 medlemmer med personlige varamedlemmer som velges av representantskapet. En representant for de ansatte har møte og talerett i styrets møter.

Daglig leder eller representantskapsmedlem/varamedlem kan ikke være medlem av styret.

Representantskapet velger styreleder og nestleder.

§ 10 Styrets møter
Styremøtene ledes av styrets leder, og i dennes fravær av nestleder. Styret fatter vedtak med alminnelig flertall. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet teller møteleders stemme dobbelt.
Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede, inkludert møtende varamedlemmer. Styrets leder sørger for at det føres protokoll fra styremøtene.
Protokoll underskrives av styrets møtende medlemmer inkludert møtende varamedlemmer.
Styret kan treffe vedtak om at møter kan gjennomføres som fjernmøter. Kravene som gjelder for styremøter, gjelder også for fjernmøter.

De ansattes representant har ikke rett til å være tilstede i saker som gjelder arbeidsgivers forberedelser til forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikter, rettstvister med arbeidsgiverorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

§ 11 Daglig leder
Selskapet ledes av daglig leder som ansettes av styret.

Daglig leder administrerer virksomheten, og har ansvaret for at enhver arbeidsoppgave utføres i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak som er fattet av styret og representantskapet.

Daglig leder er styrets sekretær og saksbehandler. Vedkommende har tale- og forslagsrett i styrets møter, dersom ikke styret i enkeltsaker vedtar at vedkommende ikke skal kunne møte.

§ 12 Organisering av tilsynsfunksjoner
Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om alle forhold av betydning for virksomheten og om økonomi og personalforhold. Vedkommende skal rapportere til styret på en slik måte og så ofte som situasjonen tilsier det og styret for øvrig måtte bestemme. Styret skal sørge for at representantskapet til enhver tid har nødvendig oversikt og i tide kan forberede nødvendige disposisjoner. Representantskapets møtebøker skal fortløpende sendes til deltakerne.

§ 13 Arkiv, personvern og offentlighetsloven
De lovbestemte rutiner og saksbehandlingsregler som er etablert for ivaretakelse av personvern skal gjelde for selskapet.

Selskapet skal følge offentlighetslovens (offentleglovas) bestemmelser.

Selskapet skal ivareta arkivfunksjonen i henhold til arkivlovens bestemmelser for deltakerkommunenes kontrollutvalg. Dersom en deltakerkommune trer ut av selskapet, overføres arkivet for dette kontrollutvalget til den kommunen det gjelder.

§ 14 Økonomiforvaltning
Virksomheten skal følge et vedtatt økonomireglement.

Regnskapet skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper, jf. Selskapsavtalen § 18.

Representantskapet skal hvert år behandle styrets forslag til økonomiplan for de neste 4 årene og årsbudsjett.

Styret forbereder representantskapets behandling av budsjettforutsetninger og budsjettrammer. Dersom styrets forslag går ut over tidligere forutsetninger, skal representantskapet gjøres oppmerksom på dette. Det samme gjelder om styret må fremme forslag til endringer i vedtatte budsjettrammer for selskapet.

Daglig leder skal utarbeide årsregnskapet senest 22. februar året etter regnskapsåret. Styret skal avlegge årsregnskapet og årsmelding senest 31. mars. Årsregnskapet og årsmeldingen skal fastsettes av representantskapet senest 30. juni.

Budsjettet skal følge gjeldende forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsmelding for interkommunale selskap.

§ 15 Arbeidsgiveransvar
Styret har det overordnede arbeidsgiveransvar for de personer som til enhver tid er ansatt i virksomheten. Daglig leder ivaretar det løpende arbeidsgiveransvaret og rapporterer vesentlige forhold til styret.

Selskapet skal ha offentlig tjenestepensjonsordning for sine ansatte.

§ 16 Lokale lønnsforhandlinger
Daglig leder ivaretar selskapets interesser under lokale forhandlinger med selskapets ansatte. Styret vedtar forhandlingsresultatet.

Styret fastsetter rammene og daglig leders lønn.

§ 17 Møtegodtgjørelse
Godtgjørelse for møter m.v. til medlemmer av styret utbetales i henhold til de til enhver tid gjeldende satser og reglement for virksomheten.

§ 18 Regnskap og revisjon
Styret har plikt til å se etter at det føres lovmessige regnskap og at det foretas revisjon av selskapet.

Regnskapet føres ihht kommunale regnskapsprinsipper.

Regnskap skal fastsettes av representantskapet. Selskapets regnskap skal revideres av statsautorisert, registrert eller kommunal revisor. Revisor velges av representantskapet.

§ 19 Endring av selskapsavtalen
Selskapsavtalen kan endres. Ved avstemning gjelder reglene i § 4 i lov om interkommunale selskaper av 29.01. 1999 nr. 06.

§ 20 Uttreden og oppløsning
Den enkelte deltaker kan ensidig si opp sin deltakelse. Oppsigelsen må varsles av deltakeren minimum ett år før uttredelse.
Ved uttreden fra selskapet skal deltaker tilbakebetales sin andel av egenkapitalen på uttredelsestidspunkt – jf. § 5.

Ved uttreden av selskapet, må eierkommunene som velger å ikke være medeier i selskapet, gjøre opp sin andel av pensjonsforpliktelsen på uttredelsestidspunktet, jf. Lov om interkommunale selskaper § 30. Aktuar tilknyttet selskapets pensjonsselskap forestår beregningene.

Forslag til oppløsning av selskapet må vedtas enstemmig av representantskapet. Vedtak om oppløsning må godkjennes av samtlige deltakere. Jf. lov om interkommunale selskaper §§ 30 og 32.

Styret plikter å melde avvikling til Foretaksregistret.

§ 21 Voldgift
Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes av statsforvalteren, om ikke annen ordning følger av lov eller forskrift.

§ 22 Øvrige bestemmelser
For øvrig gjelder den til enhver tid gjeldende lov om interkommunale selskaper.

Saksfremlegg

__x_ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2024/551-5	Saksbehandler: Karin Hætta	Dato: 02.01.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
11/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
18/25	Kommunestyret	27.03.2025

Plan for forvaltningsrevisjon 2025 - 2028

Melding om vedtak sendes til:

- Kontrollutvalget

Det vises til:

- Kommunelovens §§ 23-2 og 23-3
- Kontrollutvalgets vedtak sak 35/24
- Plan for forvaltningsrevisjoner 2025 – 2028
- Risiko- og vesentlighetsvurdering, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025 - 2028

Vedlegg:

1. Særutskrift KU Kautokeino 35- 24 .pdf
2. ROV Kautokeino -2025-2028- .pdf
3. Kautokeino Forslag til Plan for FR 2025-2028 (1).pdf

Habilitet:
Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Kontrollutvalgets sekretariat inviterte administrasjonen i e-post av 14.03.24 om å komme med innspill i forbindelse med utarbeidelse av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025 – 2028. Vedlagt med invitasjonen lå også en prosjektplan fra KUSEK IKS.

Administrasjonen sendte sine innspill til kontrollutvalgets sekretariat 08.04.2024.

Kontrollutvalget har i sak 35/24 den 11.12.24 behandlet forslag til plan for forvaltningsrevisjon 2025 – 2028 og kommet med sin anbefaling til kommunestyret.

Kontrollutvalget har også behandlet Risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) for Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune.

Vurdering:

Viser for øvrig til vedlegget: særutskrift fra kontrollutvalget sak 35/24, 11.12.2024.

Kontrollutvalget innstiller direkte til kommunestyret.

Kontrollutvalget oversender sak om forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2025-2028 til kommunestyret med følgende innstilling:

Kontrollutvalgets forslag til vedtak:

Kommunestyret i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune viser til oversendt sak 35/24 fra kontrollutvalget, med de fremlagte dokumenter «Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 – Kautokeino kommune» og «Plan for forvaltningsrevisjon for planperioden 2025-2028 for Kautokeino kommune».

Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for forvaltningsrevisjon 2025- 2028 for Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune, med følgende forvaltningsrevisjoner i prioritert rekkefølge:

1. Økonomistyring /økonomisk intern kontroll
2. Rekruttering, kompetanse, bemanning og sykefravær
3. Byggesaksbehandling og dispensasjoner
4. Hjemmetjenester og institusjonstjenester
5. Rus og psykiatri

Reserve:
6. Grunnskole
7. Kautokeino boligselskap AS
8. Åpenhet, innsyn og informasjonsoffentlighet
9. Klima, miljø og natur
10. Vann og avløp

• For å sikre nødvendig fleksibilitet i forhold til behov som kan dukke opp, delegerer kommunestyret myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer i planen i løpet av planperioden. I denne sammenheng legges til grunn at kontrollutvalget før oppstart av det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt undersøker om det under tiden kan ha skjedd vesentlige endringer i risiko- og vesentlighetsbildet som aktualiserer omprioriteringer i planen.

• Kommunestyret legger videre til grunn at hver enkelt forvaltningsrevisjon gjennomføres innenfor en gjennomsnittlig timeramme på 200-300 timer. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner som skal gjennomføres i denne planperioden.

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

Til kommunestyret i Kautokeino kommune

S Æ R U T S K R I F T

Kontrollutvalg:	Kautokeino kommune	**Saksbehandler:**	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	11. desember 2024	**J.nr:**	KUSEK01679

Kontrollutvalget i Kautokeino kommune behandlet sak om Forslag til plan for forvaltningsrevisjoner i perioden 2025- 2028, Kautokeino kommune på møte 11. desember 2024 .

Nedenfor framgår kontrollutvalgets behandling og vedtak i saken:

SAK 35 /24

FORSLAG TIL PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONER I PERIODEN 2025- 2028 - KAUTOKEINO KOMMUNE

Kontrollutvalgets vedtak- innstilling til kommunestyret:

Kontrollutvalget oversender sak om forslag til plan for forvaltningsrevisjoner i perioden 2025- 2028 til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret i Kautokeino kommune viser til oversendt sak 35/24 fra kontrollutvalget, med de fremlagte dokumenter «Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 – Kautokeino kommune» og «Plan for forvaltningsrevisjon for planperioden 2025-2028 for Kautokeino kommune.

Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for forvaltningsrevisjon 2025- 2028 for Kautokeino kommune, med følgende forvaltningsrevisjoner i prioritert rekkefølge:

1. Økonomistyring /økonomisk intern kontroll
2. Rekruttering, kompetanse, bemanning og sykefravær
3. Byggesaksbehandling og dispensasjoner
4. Hjemmetjenester og institusjonstjenester
5. Rus og psykiatri

Reserve:

6. Grunnskole
7. Kautokeino boligselskap AS
8. Åpenhet, innsyn og informasjonsoffentlighet
9. Klima, miljø og natur
10. Vann og avløp

- For å sikre nødvendig fleksibilitet i forhold til behov som kan dukke opp, delegerer kommunestyret myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer i planen i løpet av planperioden. I denne sammenheng legges til grunn at kontrollutvalget før oppstart av det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt undersøker om det under tiden kan ha skjedd vesentlige endringer i risiko- og vesentlighetsbildet som aktualiserer omprioriteringer i planen.

- Kommunestyret legger videre til grunn at hver enkelt forvaltningsrevisjon gjennomføres innenfor en gjennomsnittlig timeramme på 200-300 timer. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner som skal gjennomføres i denne planperioden.

Behandling:

Sekretariatet orienterte om saken.

Kontrollutvalget stilte spørsmål og drøftet saken.

Omforent endringsforslag fra kontrollutvalget:

Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for forvaltningsrevisjon 2025- 2028 for Kautokeino kommune, med følgende forvaltningsrevisjoner i prioritert rekkefølge:

1. Økonomistyring /økonomisk intern kontroll
2. Rekruttering, kompetanse, bemanning og sykefravær
3. Byggesaksbehandling og dispensasjoner
4. Hjemmetjenester og institusjonstjenester
5. Rus og psykiatri

   Reserve:
6. Grunnskole
7. Kautokeino boligselskap AS
8. Åpenhet, innsyn og informasjonsoffentlighet
9. Klima, miljø og natur
10. Vann og avløp

Sekretariatets forslag med kontrollutvalgets endring ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak – Innstilling til kommunestyret:

Kontrollutvalget oversender sak om forslag til plan for forvaltningsrevisjoner i perioden 2025- 2028 til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret i Kautokeino kommune viser til oversendt sak 35/24 fra kontrollutvalget, med de fremlagte dokumenter «Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og

eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 – Kautokeino kommune» og «Plan for forvaltningsrevisjon for planperioden 2025-2028 for Kautokeino kommune.

Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for forvaltningsrevisjon 2025- 2028 for Kautokeino kommune, med følgende forvaltningsrevisjoner i prioritert rekkefølge:

1. Økonomistyring /økonomisk intern kontroll
2. Rus og psykiatri
3. Byggesaksbehandling og dispensasjoner
4. Hjemmetjenester og institusjonstjenester
5. Kautokeino boligselskap AS

- For å sikre nødvendig fleksibilitet i forhold til behov som kan dukke opp, delegerer kommunestyret myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer i planen i løpet av planperioden. I denne sammenheng legges til grunn at kontrollutvalget før oppstart av det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt undersøker om det under tiden kan ha skjedd vesentlige endringer i risiko- og vesentlighetsbildet som aktualiserer omprioriteringer i planen.
- Kommunestyret legger videre til grunn at hver enkelt forvaltningsrevisjon gjennomføres innenfor en gjennomsnittlig timeramme på 200-300 timer. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner som skal gjennomføres i denne planperioden.

RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL 2025-2028

KAUTOKEINO KOMMUNE

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotte Čállingoddi SGO
Postboks 80 ,9501 ALTA
post@kusek.no
www.kusek.no

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD **3**

1. INNLEDNING **4**

1.1 BAKGRUNN OG HENSIKT MED RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING 4
1.2 ELEMENTER I RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGEN 5
1.3 DATAINNSAMLING 8
1.4 DATAGRUNNLAG 9

2. GENERELT OM KOMMUNEN **10**

2.1 POLITISK OG ADMINISTRATIV ORGANISERING 10
2.2 ORGANISASJONSKARTET POLITISK ORGANISERING 10
2.3 ORGANISASJONSKARTET ADMINISTRATIV ORGANISERING 11

3. VALG AV RISIKOOMRÅDER **15**

3.1 KOMMUNEBAROMETERET 15
3.2 ANDRE OMRÅDER MED MULIG RISIKO 25
3.3 ANDRE INNSPILL 26
3.4 PRIORITERTE OMRÅDER FOR RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING 27

4. FORVALTNINGSREVISJON -ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS VIRKSOMHET **29**

4.1 SEKTOROVERGRIPENDE FUNKSJONER (ORGANISASJON OG UTVIKLING) 29
4.2 KULTUR OG OPPVEKST 34
4.3 HELSE OG OMSORG 39
4.4 TEKNISK ENHET 45

5. FORVALTNINGSREVISJON -ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS FORETAK OG SELSKAPER **49**

5.1 KOMMUNALE FORETAK 49

6. EIERSKAPSKONTROLLER-ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS UTØVELSE AV EIERINTERESSER **51**

7. GJENNOMFØRTE OG FORVALTNINGSREVISJONER, EIERSKAPSKONTROLLER OG STATLIGE TILSYN **54**

7.1 GJENNOMFØRTE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER 54
7.2 PRIORITERTE OG IKKE GJENNOMFØRTE FORVALTNINGSREVISJONER I PERIODEN 2021-2024 55
7.3 VARSLEDE STATLIGE TILSYN 55

8. FORSLAG TIL FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER **56**

8.1 I PRIORITERT REKKEFØLGE 56
8.2 KONTROLLUTVALGETS VEDTAK I SAK 34/24 57

FORORD

Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er utarbeidet av Kusek IKS på oppdrag for kontrollutvalget i Kautokeino kommune. Dokumentet danner grunnlaget for henholdsvis plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Planene vedtas av kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget.

11. november 2024

KUSEK IKS

Kate M. Larsen
Daglig leder/prosjektleder

Anne Berit Bæhr
Rådgiver

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og hensikt med risiko og vesentlighetsvurdering

I forbindelse med bestilling fra kontrollutvalget i møte 27.02.2024, sak 8/24 har Kusek IKS gjennomført risiko- og vesentlighetsvurdering av Kautokeino kommune sin virksomhet og i selskaper der kommunen har eierinteresser. Formålet med ROV-vurderingene har vært å skaffe relevant informasjon om de delene av virksomhetene i kommunen og selskapene der kommunen har eierinteresser som det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll.

ROV-vurderingene er systematisert og fremstilt i dette dokumentet på et overordnet nivå. ROV-vurderingene danner grunnlaget for kontrollutvalget sitt arbeid med planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for denne planperioden.

Kontrollutvalget er pålagt å utarbeide slike planer.[1] Planene skal vedtas av kommunestyret. Kommunestyret *kan delegere* til kontrollutvalget å gjøre endringer i planene.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Fokuset i en eierskapskontroll er hvordan kommunen forvalter eierskapene sine, enten enkeltvis eller som en portefølje. Kriteriene som Kusek IKS legger til grunne er blant annet regelverket knyttet til ulike typer selskap, det kan være kommuneloven, aksjeloven, lov om interkommunale selskaper, eierskapsmeldinger, vedtak og retningslinjer. Fokus i en forvaltningsrevisjon av selskapet er på selve selskapet, om det drives i samsvar med kommunestyret sine vedtak og betingelser, og om det drives i samsvar med lover og regler samt på en økonomisk forsvarlig måte.

I kommunelovens bestemmelser om egenkontroll framgår det at kontrollutvalget minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, skal utarbeide henholdsvis en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner, og en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

I kapittel 2 presenteres kommunens organisasjon og nøkkeltall. I kapittel 3 gjøres det rede for valg av tema/områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av. Den konkrete vurderingen presenteres i kapittel 4-6. I kapittel 7 er det en oversikt over gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller, statlige tilsyn. I kapittel 8 er det forslag til kommende forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

[1] Kommuneloven § 23-2 første ledd.

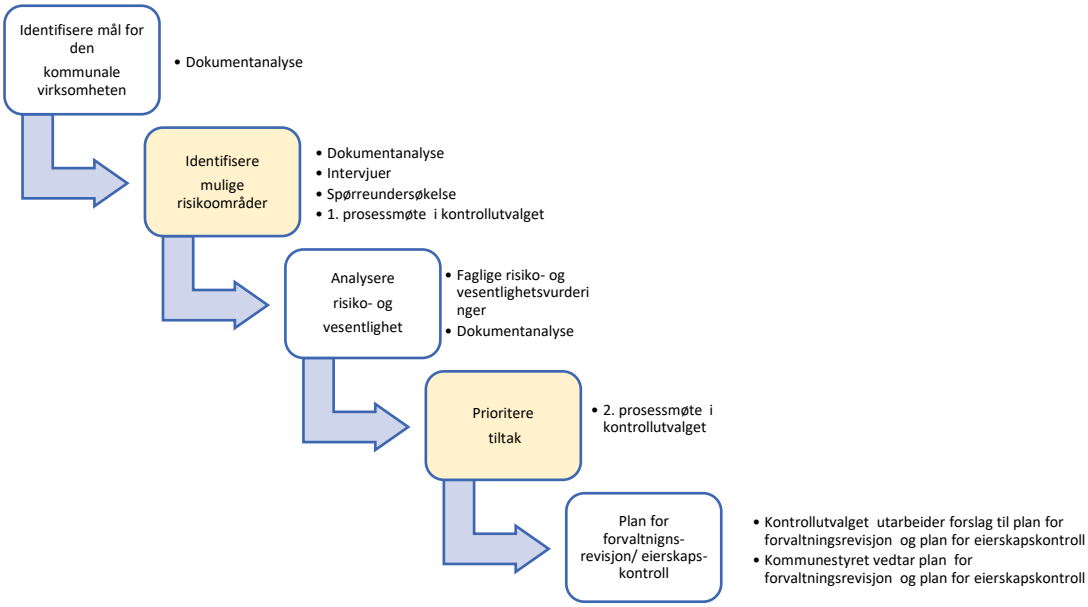
1.2 Elementer i risiko- og vesentlighetsvurderingen

Risiko- og vesentlighetsvurderingene som gjøres, er inspirert av COSO-rammeverket. COSO - rammeverkene er utarbeidet med tanke på ledelse og styring i alle typer virksomheter, og som kan anvendes både i privat og offentlig sektor.[2]

Elementer i risiko- og vesentlighetsvurderinger er følgende:

- Mål for kommunens virksomhet
- Risikofaktorer
- Risikovurderinger
- Vesentlighetsvurderinger
- Prioritering

Elementene inngår i den helhetlige planprosessen for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og kan skisseres på denne måten:

Figur 1 Skisse for planprosess

1.2.1 Identifisering av mål for kommunens virksomhet

[2] Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - en frivillig organisasjon i privat sektor som har som formål å forbedre kvaliteten på finansiell rapportering gjennom fokus på etikk i forretningslivet, effektiv intern kontroll og corporate governance.
I 2004 la COSO fram et nytt rammeverk – Enterprise Risk Management (ERM) – Integrated Framework.

Kusek IKS har valgt å identifisere mål for kommunens virksomhet ut ifra følgende:

- Gjeldende lover og forskrifter (krav som er pålagt å levere til innbyggere kan forstås som mål for den kommunale virksomhet)
- Kommunale plandokumenter (mål oppnåelse)
- Vedtak og forutsetninger i kommunestyret
- Utnytte ressursene på best mulig måte i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv

Identifiserte mål behandles i kapittel 4 til 6.

1.2.2 Identifisering av risikofaktorer og risikoområder

Utgangspunktet for risikovurderingene er uønskede hendelser/ mangler / avvik – risikofaktorer – som kan inntreffe og true måloppnåelsen i kommunen.

Uønskede hendelser kan blant annet inntreffe med hensyn til følgende områder:

- Overholdelse av lover og bestemmelser
- Økonomi
- Produktivitet
- Måloppnåelse

I identifiseringen av risikoområder har Kusek IKS lagt følgende kriterier til grunn for valg av tema/områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av:

1. Kommunebarometeret – områdene hvor karaktersettingen indikerer at tilstanden ikke er tilfredsstillende
2. Andre temaer/områder med risiko for avvik, mangler eller uønskede hendelser
3. Temaer/områder foreslått av kontrollutvalg, folkevalgte, revisor eller andre

Identifisering av risikoområder behandles i kapittel 3.

1.2.3 Risikovurderinger

Risikovurderinger er sammensatt av tre ulike elementer, og vurderes i betydningen av de mulige framtidige hendelsene og sannsynlighet:

- Vurdering av konsekvens
- Vurdering av sannsynlighet
- Risikoreduserende tiltak

<u>Vurdering av konsekvens</u>

Med konsekvens menes den betydning det vil ha for kommunens måloppnåelse, dersom de ulike risikofaktorene inntreffer og som kan utgjøre en risiko for at kommunen ikke når sine mål.

Vurdering av sannsynlighet
Med dette menes sannsynlighet for at en risikofaktor kan inntreffe. Ved vurdering av sannsynlighet er det tatt utgangspunkt i tidligere hendelser og endringer i omgivelsene som kan ha påvirkning for sannsynligheten.

Risikoreduserende tiltak
Risikoreduserende tiltak er eventuelle tiltak som kommunens ledelse har iverksatt for å redusere muligheten for at måloppnåelse ikke inntreffer, og som reduserer virkningene dersom risikofaktorene likevel slår til. På et overordnet nivå er det kartlagt hvilke tiltak som er etablert i kommunen og vurdert i hvor stor grad disse har risikoreduserende effekt, sett mot konsekvens av og sannsynlighet for at uønskede hendelser inntreffer.

Risikovurderinger beskrives i kapittel 4-6.

1.2.4 Vesentlighetsvurderinger

Vesentlighetsvurderinger innebærer en samlet vurdering av alvorsgraden som den enkelte faktor representerer i forhold til måloppnåelse. Aktører med ulikt ståsted kan ha svært ulik oppfatning av hva som er vesentlig.

Vesentlighet vurderes ut fra ulike perspektiv:

Fra brukerperspektiv, vurdert ut fra hva brukerne av kommunale tjenester anser som vesentlig.

Fra medardeiderperspektiv, vurdert ut fra hva de ulike medarbeiderne innenfor et tjenesteområde anser som vesentlig.

Fra et samfunns- og miljøperspektiv, vurdert ut fra hva som er vesentlig ved kommunens virksomhet sett i forhold til samfunnet og miljøet, herunder omdømme.

Fra et økonomisk perspektiv, vurdert ut fra omfanget av tjenesteområdets driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter, samt forskjeller i forhold til sammenlignbare kommuner med mer.

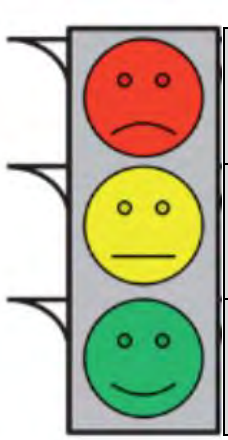
Fra et organisatorisk perspektiv, vurdert ut ifra elementer som styring, kontroll, ledelse og rapportering.

Fra et politisk perspektiv, vurdert ut ifra ulike tjenesteområder som har størst vesentlighet sett fra de folkevalgtes perspektiv (oppfatning av vesentlighet kan variere mellom politiske grupperinger)

Vesentlighetsvurderinger beskrives i kapittel 4 til 6.

1.2.5 Prioritering av risiko-områder

Prioriteringa av risiko-områder gjøres ut fra trafikklysmodellen etter en faglig-/skjønnsmessig vurdering, og brukes som et utgangspunkt til prioritering av tiltak.

Høy	På områder som er merket rødt mener Kusek IKS på bakgrunn av fremlagte data og analyser, at det kan være høy risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelsen eller effektivitet.
Middels	På områder som er merket gult mener Kusek IKS på bakgrunn av fremlagte data og analyser, at det kan være middels risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelsen eller effektivitet.
Lav	På områder som er merket grønt mener Kusek IKS på bakgrunn av fremlagte data og analyser, at det kan være lav risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelsen eller effektivitet.

Figur 2 Trafikklysmodell

1.3 Datainnsamling

Statistikk og diverse målinger
Offentlig statistikk er hentet fra offentlige tilgjengelige databaser som for eksempel KOSTRA, kommunebarometer, åpenhetsindeksen, effektivitetsanalysen, kommunetesten og KS sin statistikk om sykefravær.

Statistikk gir mulighet for å sammenligne tall som gjelder for Kautokeino kommune med andre kommuner av tilsvarende størrelse og økonomiske rammebetingelser.

Kommunale dokumenter
Dokumentene som er gjennomgått er i hovedsak informasjon fra Kautokeino kommunes hjemmeside, herunder årsberetning, budsjett og handlingsprogram.

Intervju og innspill
I prosessmøtene til kontrollutvalget kan for eksempel ordfører, gruppeledere, kommunedirektør, andre administrative ledere, tillitsvalgte, mv. inviteres til møtene. De inviterte får tilsendt forrige ROV og spørsmål til forberedelse før møtet. Spørsmål kan blant annet være:

a. På hvilke områder er det risiko for at kommunen og selskaper der

kommunen har eierandeler ikke når sine målsettinger, ikke oppfyller lovkrav, eller utnytter ressursene dårlig?

b. På hvilke tjenesteområder/kommunalt eide selskaper er det behov for forvaltningsrevisjon?

Det kan også være aktuelt å gjennomføres intervju runder/spørreundersøkelser.

Kontrollutvalg
Det er gjennomført prosessmøter hvor kontrollutvalget har drøftet valg av områder/tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger som tas med i de videre vurderinger.

Kontrollutvalget diskutere informasjonen som kommer frem under prosessmøtene og informasjonen systematiseres ved hjelp av trafikklys-modellen. Kontrollutvalget prioriterer tema/områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Kommunens revisor
Kommunens revisor sine løpende rapporteringer til kontrollutvalget tas med i vurderingene samt konkrete innspill på områder de anser det kan være risiko på.

1.4 Datagrunnlag

I arbeidet med innhenting av informasjon har Kusek IKS blant annet sett til følgende kilder:

- Årsrapport og årsregnskap
- Årsbudsjett og økonomiplaner
- Kommuneplanens samfunnsdel og planstrategier
- Fag- og temaplaner (for eksempel kompetanseplan)
- Kommunedelplaner
- Retningslinjer og reglement
- Eierskapsmelding
- Protokoller fra møter i kommunestyret
- Drøfting i kontrollutvalg/intervju/spørreundersøkelser
- Offentlig statistikk
- Kommunebarometeret
- Statsforvalterens kommunebilde med analyse av den enkelt kommune
- Tidligere gjennomførte revisjoner
- Tidligere gjennomførte eierskapskontroller
- Sekretariatets generelle kjennskap til kommunen og erfaring på områdene
- Saker i media
- Kommunens hjemmeside
- Relevant lovverk
- Statlige tilsyn

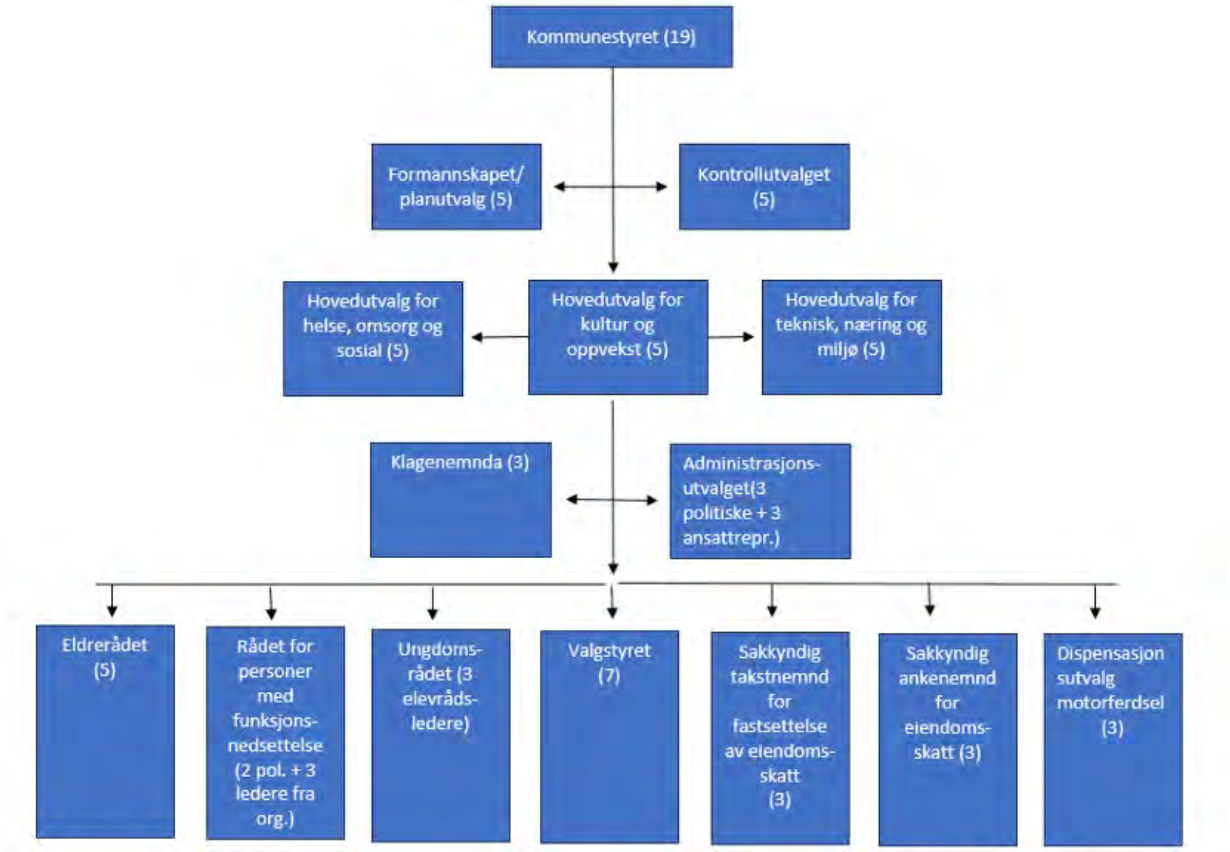
2. GENERELT OM KOMMUNEN

Her presenteres generell informasjon om kommunen, analysedelen er i kapittel 4-6.

2.1 Politisk og administrativ organisering

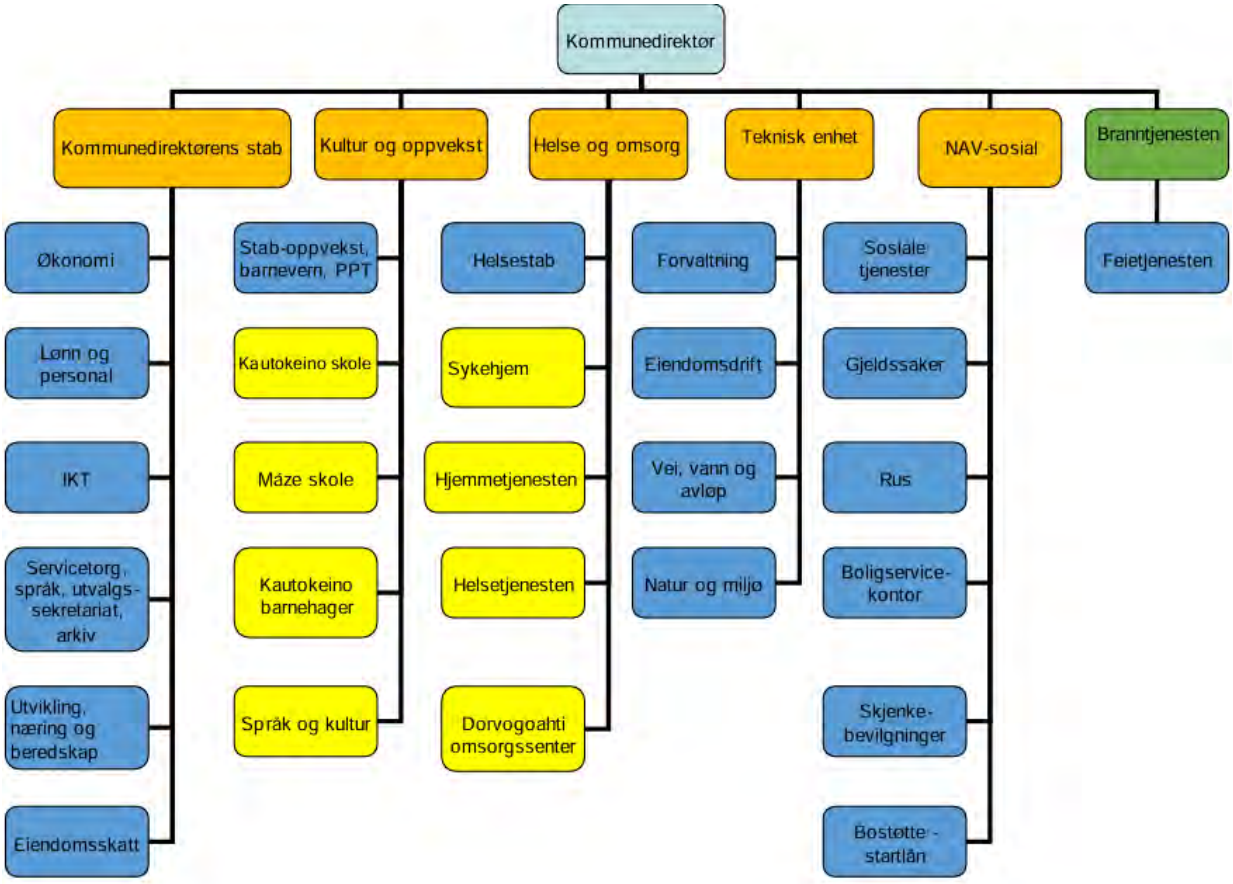
Kautokeino kommune styres etter formannskapsmodellen, som for øvrig er den mest vanlige modellen i kommunene. Dette innebærer at formannskapet som utøvende politisk organ velges av kommunestyret etter partienes forholdsmessige representasjon i kommunestyret. Delegasjon til formannskap, utvalg, råd og nemnder er gitt i kommunens delegasjonsreglement.

2.2 Organisasjonskartet politisk organisering

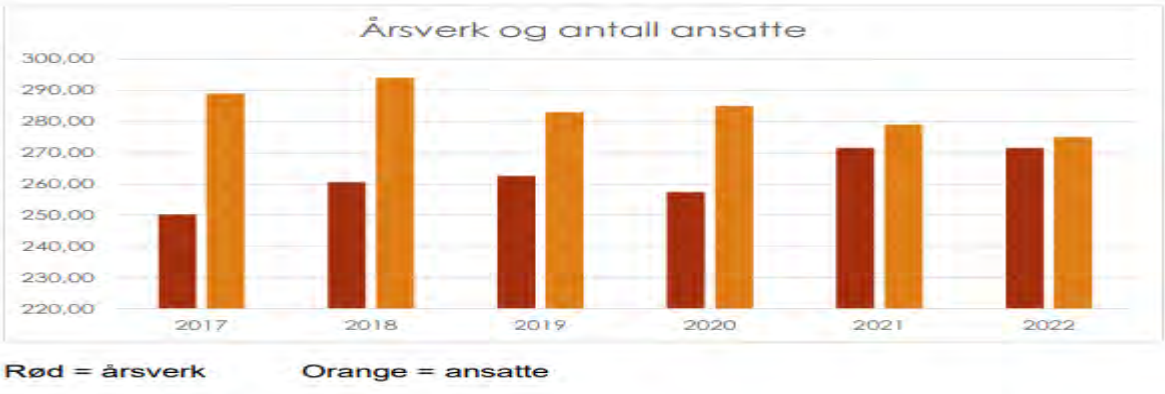
Figur 3 Politisk organisering i Kautokeino kommune., Kilde: Årsrapport 2023 s. 12

2.3 Organisasjonskartet administrativ organisering

Figur 4 Administrativ organisering i Kautokeino kommune. Kilde: Årsrapport 2023 s. 16

2.3.1 Antall ansatte

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Årsverk	250,17	260,55	262,54	257,24	271,5	271,5
Ansatte	289	294	283	285	279	275

Kilde: Årsrapport 2022

2.3.2 Finansielle nøkkeltall [3]

Følgende handlingsregler er vedtatt av kommunestyret:

1) Netto driftsresultat skal øke og innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 1, 75 % av kommunen driftsinntekter.
2) Disposisjonsfondet skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 6 % av brutto driftsinntekter
3) Lånegjeld, unntatt lån tatt til videre utlån , skal innen utgangen av økonomiplanperioden ikke ligge over 65 % av brutto driftsinntekter.

Handlingsregel nr. 1:
Netto driftsresultat uttrykker andelen av årets driftsinntekter som ikke er blitt benyttet til dekning av årets driftsutgifter, og som derfor er avsatt til fond, til finansiering av investeringer, eller er ubrukt. Det er netto driftsresultat som er det viktigste måltallet for kommunene. Sammen med andre indikatorer brukes det til å analysere kommunens økonomi. Generelt er et godt netto driftsresultat en indikator på at kommunen har økonomisk handlefrihet.

Netto driftsresultat – Kautokeino kommune – kommunekassen
Tidligere var det anbefalt av teknisk beregningsutvalg at gjennomsnittlig netto driftsresultat burde være på minst 3 % av driftsinntektene. Det anbefalte nivå er senere endret til 1,75 %. Dette er i tråd med vedtatte handlingsregel for Kautokeino kommune.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Netto driftsresultat	9 453	19 257	18 039	22 172	22 255	8 584
Brutto driftsinntekter	321 669	329 183	333 729	357 137	381 270	392 764
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	*2,9 %*	*5,8 %*	*5,4 %*	*6,2 %*	*5,8 %*	*2,2 %*

Netto driftsresultat i % av driftsinntekter i 2022 var på 2, 2 %. Tendensen i utvikling av måltallet de siste årene er nedgående. Selv om måltallet er halvert fra 2021 til 2022, er den fortsatt større enn vedtatt måltall.

[3] Sak 41/23 Kontrollutvalget og årsrapport 2022

Handlingsregel nr. 2: Disposisjonsfond
Disposisjonsfond er frie fond og står til kommunestyrets frie disposisjon. Kommunen bør til enhver tid ha en" buffer" til å møte uforutsette hendelser, som svikt i inntekter eller økte utgifter. Kommunen vil automatisk sikre denne" bufferen" dersom store deler av et positivt netto driftsresultat årlig avsettes til disposisjonsfond. Når disposisjonsfondet har nådd en viss størrelse, kan fondet bidra til at kommunen i større grad kan egenfinansiere investeringene sine.

Disposisjonsfond – Kautokeino kommune – kommunekassen
Anbefaling for kommuner er at disposisjonsfondet bør være på mellom 7 - 10 %. Måltallet i for Kautokeino kommune i perioden 2022- 2025 er at disposisjonsfondet skal utgjøre 6 % av brutto inntekter innen utgangen av økonomiplanperioden.

Kautokeino kommune er godt innenfor måltallet , disposisjonsfondet utgjorde 22 , 5 % av brutto driftsinntekter i 2022.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Brutto driftsinntekter	321 669	329 183	333 729	357 137	381 270	392 764
Disposisjonsfond 31.12	16 578	19 209	26 368	51 516	72 561	88 361
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	*5,2 %*	*5,8 %*	*7,9 %*	*14,4 %*	*19,0 %*	*22,5 %*

Handlingsregel nr. 3: Netto lånegjeld
Anbefaling fra teknisk beregningsutvalg er at netto lånegjeld ikke skal overstige 80 % av brutto driftsinntekter. Måltallet for gjeldsbelastningen i kommunen er på 65% av brutto driftsinntekter.

Netto lånegjeld – Kautokeino kommune – kommunekassen
Netto lånegjeld i Kautokeino kommune utgjør 138, 5 % av brutto driftsinntekter i 2022.

2.3.3 Befolkningsutvikling [4]

Kilde: Statistisk sentralbyrå

[4] Årsrapport 2022

2.3.4 Selskaper og eierskap

Eierskap i følgende heloffentlige eide selskap:

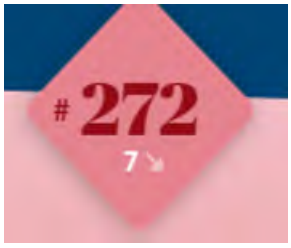
Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel
Interkommunalt Arkiv IKS (IKA FINNMARK IKS)	Arkiv	3,06 %
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS (KUSEK IKS)	Sekretariats-tjenester	7,69 %
Komrev Nord IKS	Revisjon	0,81 %
Vefas IKS	Renovasjons-tjenester	13,7 %
Vefas Retur AS	Renovasjon-næringsavfall	100 % eid av Vefas IKS
Kautokeino boligselskap AS	Bygge og drive utleieboliger på forretningsmessig grunnlag	100 %
Loannkudievva Eiendomsselskap AS	Etablere utleiebygg på Loannkudievva	100 %
Stealli AS	Eie og drive med utleie av fast eiendom (attføringsvirksomhet)	100 %
Ymber AS	Eie selskapsandeler i andre selskap innen kraftproduksjon og nettvirksomhet. Videre skal selskapet kunne eie fast eiendom, samt yte konserninterne tjenester.	16,63 %
Internasjonalt samisk filminstitutt AS	Forvaltningsorgan for samiskspråklig film på nordisk plan	52,6 %
Beaivvas Samisk Nasjonalteater AS	Drive og fremme profesjonell teatervirksomhet på samisk	40 %
Ovddos AS	Drive omstillingsprosjekter for Kautokeino kommune innen næring og utvikling	100 %

Kilde: intern statistikk og Kautokeino kommune «Eierskapsmelding 2019-2023»

3. VALG AV RISIKOOMRÅDER

3.1 Kommunebarometeret[5]

Kommunebarometeret (KB) er en måling som publiseres av Kommunal Rapport hvert år. Her rangeres 356 kommunene etter 155 nøkkeltall, på tvers av 12 ulike sektorer. Kautokeino kommune er rangert på plass i 2022 og 2023:

2022

2023

Figur 5 Rangering av Kautokeino kommune i kommunebarometeret. Kilde Kommunalrapport

I de fleste tilfeller er målingene knyttet til kvalitet eller kapasitet på kommunens tjenestetilbud, men det kan også dreie seg om overgripende forhold som økonomisk tilstand og utvikling. Det er i den sammenheng naturlig å gjøre en nærmere vurdering av områdene hvor kommunen ifølge Kommunebarometeret presterer svakt, samt om det skal gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering av sektoren eller spesifikke deler av den.[6] Kusek IKS presenterer i dette kapittelet og *prosessmøte 1 til kontrollutvalget* sektorene i sin helhet slik den er framstilt i Kommunebarometeret.

Kusek IKS anser i denne sammenhengen en ***karakter lavere enn 3 som indikasjon på at kommunens prestasjon er utilfredsstillende***. Karakterer som er knyttet til mer generelle forhold i kommunen, og ikke nødvendigvis sier så mye om kvalitet eller kapasitet på kommunens tjenester (for eksempel kinobesøk per innbygger), er ikke vektlagt i risiko- og vesentlighetsvurdering.

[5] Vi har også vurdert i dette kapittelet de siste publiserte tallene for 2023, og lagt til grunne dette i våre vurderinger
[6] I noen tilfeller har det ikke vært mulig å beregne nøkkeltall fordi det ikke er publisert tall av personvernhensyn eller fordi kommunen ikke har rapportert noen tall på området. På disse områdene er det ikke satt karakter.

3.1.1 Grunnskole

Tabell 1: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Grunnskole 280 plass

	2019	2020	2021	2022	2023
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	4.07	3.77	3.81	3.88	4.15
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	3.46		3.24	4.66	4.32
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år	1.35	1.34	3.37	1	
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år	2.02	2.06	2.25	2.26	1
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år	2.82	1	1	1	1
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år	3.23	1.32	1.51	3.03	2.75
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	1.58	2.67	5.1	1	1.64
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	1	1	2.59	1	1
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	4.68	3.3	2.5	5.75	2.68
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	2.41	1.59	2.45	1	1.23
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år	3.31	4.28	2.43	2.27	1
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år	1	1	1	2.34	4.09
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	1	1	6	6	6
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	2.07	2.67	2.79	3.39	4.34
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	4.13	5.2	4.92	5.39	5.38
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	2.43	2.51	3.09	3.4	3.72
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	1.31	1.4	1.38	1.33	1.25
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	1.14	1.46	1	1.17	1.3
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	1	1	1	1	2.37

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Kautokeino kommune scorer lavt på grunnskolepoeng, læreres kompetanse, trivsel på 7. trinn og andel elever som får leksehjelp.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Kommune scorer lavt på flere områder i grunnskolesektoren. Tallene for 2023 er tilnærmet på samme nivå og i tillegg er andelen lærere som tilfredsstiller lærenormen gått merkbart ned. Det er i tidligere planperiode gjennomført forvaltningsrevisjon *Mobbing av barn og unge*, dette følges opp i kommende planperiode. Dette tilsier at øvrige områder i grunnskolesektoren bør ses nærmere på. Kusek IKS vil derfor gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.2 Pleie og omsorg

Tabell 2: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Pleie og omsorg 191 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
P001 Andelen av ansatte (brukerrettete årsverk) som har fagutdanning	1	1	1	1	1
P002 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	3.75	3.44	4.74	6	3.64
P003 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	1	1	1	1	1
P004 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	1.4	1	1.14	3.8	3.52
P005 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	4.02	3.78	6	3.66	6
P006 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	3.68	2.31	3.01	3.6	6
P007 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	3.27	3.28	2.98	6	6
P008 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet [6]			3.75	3.49	
P009 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	3.54	3.62	3.66	3.63	3.6
P010 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	2.56	2.28	2.21	2.08	1.97
P011 Andel vedtak om helsetjenester i hjemmet, som iverksettes innen 15 dager	6	6	1.86	6	6
P012 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere	4.96	4.31	5.13	3.49	3.41
P013 Andel trygghetsalarmer blant hjemmeboende eldre enn 80 år	1	1.52			
P014 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år					
P015 Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år	2.88	2.88	2.85	2.94	3.04
P016 Mottakere av matombringing, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	1	1	1	1	1
P017 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	2.89	3.44	3.59	3.61	3.66
P018 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	3.9	3.84	3.92	3.9	3.72
P019 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	6	6	6	6	6

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Kautokeino kommune jevnt over scorer godt på området med unntak av andel ansatte med fagutdanning, andel plasser i skjermet enhet, gjennomsnittlig antall timer i uke for hjemmesykepleie og matombringing. Matombringing og trygghetsalarmer er ikke en lovpålagt tjeneste og ut fra hjemmesiden til kommunen kan vi ikke se at Kautokeino kommune har disse tjenestene.

<u>Kusek IKS vurdering</u>

Kautokeino kommunes karakterer innenfor pleie- og omsorgssektoren er jevnt over god, men i tallene for 2023 er andelen med korttidsopphold på sykehjem betydelig redusert. Flere av områdene dekkes delvis inn i tidligere prosjekter. Det er i planperioden 2013-2016 gjennomført forvaltningsrevisjon *Ressursbruk og kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten*. Kontrollutvalget hadde i mars 2021 en oppfølging av prosjektet og ifølge administrasjonen er alle punktene i kommunestyrets vedtak fulgt opp. I tillegg har det vært gjennomført prosjekt *Samhandlingsreformen* med fokus på om utskrivningsklare pasienter håndtert på en forsvarlig måte i 2023, med oppfølging i 2025. Korttidsopphold på sykehjem bør særskilt tas med i en oppfølging av samhandlingsreformen i 2025.

Bemanning og rekruttering er gjennomgående på flere områder i Kautokeino kommune og tas inn under sektorovergripende funksjoner.

Ut fra tilbakemeldinger og helhetlig vurdering finner Kusek IKS allikevel grunn til å gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området hjemmetjenester og institusjonstjenester.

3.1.3 Barnevern

Tabell 3: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Barnevern 327 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	2.71	3.06	2.85	1	3.46
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	3.7	6	6	4.44	1.32
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	3.1	3.45	4.77	4.99	3.35
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem					
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	3.62	1.52	2.12	1	
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)	5.22	3.99	3.53	3.45	
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	6	6	6		6
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan	6	3.51	3.09		1.11
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	6	6	6	6	6
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	2.82	3.47	3.7	4.25	2.83
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	1.82	1.67	1	1.2	1
BV13 Hvor mange av de siste fire årene har kommunen hatt brukerundersøkelse i barnevernet?	1	1	1	1	

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Kautokeino kommune scorer lavt på andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, andel barn under omsorg som har tiltaksplan og flere områder som ikke er besvart som for eksempel fagutdanning og brukerundersøkelser for 2022 tallene . I tillegg har det vært flere medieoppslag om at ansatte slutter i barneverntjenesten og statlige tilsyn på undersøkelsesfrister som ikke overholdes.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Kautokeino kommune har til dels svært lave karakterer på barneverntjenesten i 2022, men tall for 2023 viser en betydelig forbedring. Vi vil derfor ikke gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.4 Barnehage

Tabell 4: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Barnehage 40 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager	3.31	4.1	3.78	2.47	4.18
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager	4.66	4.37	4.56	4.57	4.54
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen	6	6	3.84	2.55	4.12
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen	6	6	6	6	6
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	3.62	3.27	3.88	3.25	3.53
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning	6	6	6	6	6
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	6	6	6	4.03	4.39
BH08 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år					1.42
BH09 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste fire år	1	1	1	1	1
BH10 Antall barn per barnehage	4.54	4.59	4.95	5.16	5.18
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	3.5	3.5	2.72	2.67	2.65
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager	6	6	6	6	6
BH13 Andel 1-5-åringer med barnehageplass	3.51	3.83	3.68	3.84	6

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Kautokeino kommune scorer svært godt på området både i 2022 og 2023.

Kusek IKS vurdering
Svært gode karakter på området tilsier at barnehagen ikke bør ses nærmere på. Vi vil derfor ikke gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av barnehagetjenesten.

3.1.5 Helse

Tabell 5: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Helse 341 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
HE01 Avtalte legeårsverk per 10000 innbyggere	3.85	4.19	3.68	4.23	4.02
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	4.73	2.37	2.45	2.9	1
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	6	6	6	6	1
HE04 Andel ledige listeplasser	1.75	1.72	1.71	2.06	1.37
HE05 Andel helsesykepleier-årsverk per 10 000 innbyggere under fem år				2.17	
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	1.5	1.46	1.46	1	1.49
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte	3.63	3.68	3.66	6	6
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere [10]	3.57	3.77	4.62	3.69	3.57
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	3.31	6	3.39	6	4.3
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager			3.15	6	
HE11 Vaksine, 2-åringer	3.24	4.52	3.73	3.44	3.74
HE12 Vaksine, 9-åringer	4.46	4.42	4.95	5.14	
HE13 Legemiddelbruk per 10000 innbyggere [11]	5.99	6	6	6	
HE14 Netto utgifter til forebygging (funksjon 233) per innbygger over 4 år	3.63	3.56	3.46	2.99	1.92

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at kommunen scorer jevnt over godt på helse. Unntakene er andel av fastlegelistene som mangler lege, andel ledige listeplasser, årsverk av psykiatriske

sykepleiere og utgifter til forebygging. Tallene for 2023 viser en betydelig forbedring på området.

Kusek IKS vurdering
Vi anser det derfor som ikke nødvendig å gjennomføre en risiko- og vesentlighetsvurdering av legetjenesten, og forebyggende helsearbeid i Kautokeino kommune.

I forrige periode er det vedtatt oppstart av forvaltningsrevisjon på området *Rus og psykiatri*, prosjektet er ikke gjennomført og Kusek IKS anser det som nødvendig å gjennomføre en ny risiko- og vesentlighetsvurdering av dette området.

3.1.6 Sosialtjenesten

Tabell 6: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Sosialtjenesten 17 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	4.29	4.01	3.33	3.48	4.72
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	3.88	3.62	3.43	3.5	4.51
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	3.99	4.83	3.17	2.89	3.17
SOS04 Andel 25-67 på sosialhjelp, korrigert [15]					2.52
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	4.11	3.67	3.37	3.41	4.53
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer	5.58	3.79	3.65	4.62	5.24
SOS07 Andel av mottakerne som har arbeidsinntekt som hovedinntektskilde	3.61	3.8	3.54	3.71	4.01
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	3.75	3.67	3.65	1	6
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	3.9	6	3.57	1.83	2.6
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget		6	6		
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad	3.69	3.19	3.73	3.8	3.31

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser jevnt over gode karakterene på området. Unntaket er andel på sosialhjelp og årsverk til økonomisk rådgivning, samt at det ikke foreligger innrapportering for andel innvilgede søknader om kommunal bolig.

Kusek IKS vurdering
De lave karakterene gir ikke nødvendigvis noen indikasjon på tilstanden til kommunens tjenestetilbud, kanskje med unntak av andel innvilgede søknader om kommunal bolig. Det er varslet statlig tilsyn på Nav- Økonomisk rådgivning i 2024.

Kautokeino kommune har etablert en bolig tjeneste på NAV. Samlet sett anser vi det ikke som nødvendig å gjennomføre risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.7 Kultur

Tabell 7: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Kultur 262 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
KUL01 Besøk i folkebibliotek per innbygger	1.21	1.54	1.5	1.73	1.65
KUL02 Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket [19]	1.54	1.54	1.74	1.07	2.37
KUL03 Utlån per innbygger	1.11	1.68	1	1	1
KUL04 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	2.4	2.42	1	1	2.12
KUL05 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	2.86	3.57	3.58	3.56	3.02
KUL06 Kinobesøk per innbygger		2.42	1.86	1.08	
KUL07 Ansatte kulturarbeidere i kommunen, per 1000 innbygger [19]	6	6	6		6
KUL08 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	1.3	1.17	1.46	2.36	1.7
KUL09 Antall timer i kulturskolen, per elev [19]	3.51	1.57	1	1.16	3.73
KUL10 Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år	1.56				
KUL11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	3.86	3.25		1.4	

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at kommunen scorer jevnt over lavt på kultur-sektoren. Det er lav karakter på besøk i folkebibliotek, kinobesøk, utgifter til idrett og idrettsanlegg og ansatte kulturarbeidere. Kommunen har en brukbar karakter på andel elever som går på musikk- og kulturskole, og antall timer per elev.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
De mange lave karakterene på området tilsier at området bør ses nærmere på, men dersom man ser på kulturindeksen vises ett helt annet bilde av kulturområdet, med meget gode score.

Sekretariatet vil derfor ikke gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.8 Klima og natur

Tabell 8: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Klima og natur 193 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
KLN01 Formålsbygg, energibruk per kvm	3.3	4.01	5.84	5.51	3.1
KLN02 Endring, totale klimagassutslipp i kommunen siste fire år (prosent) [27]	6		5.64	3.69	3.25
KLN03 Endring i klimagassutslipp (tonn CO2 ekvivalenter) fra veitrafikk i kommunen siste fire år [27]	2.8		2.86	2.49	2.96
KLN04 Hvor mange av de siste fire årene kommunen har søkt om midler fra Klimasats [28]	1	2.66	3.9	3.6	3.49
KLN05 Antall offentlige ladepunkt for elbiler per 1000 innb.			3.3	3.51	2.95
KLN06 Andel km av kommunale veier som er tilrettelagt for syklende	1.56	1.55	1.8	1.77	1.8
KLN07 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	2.02	2.14	1.07	3.22	2.8
KLN08 Andel av alle naturlige vannforekomster med god økologisk tilstand [29]	3.71	3.71	3.71	3.71	3.71
KLN09 Andel av alle sterkt modifiserte vannforekomster med godt økologisk potensial [29]	3.21	3.21	3.21	3.21	3.21
KLN10 Gjeldende overordnede planer nyere enn 5 år som angår natur og miljø [30]					
KLN11 Antall byggesøknader innvilget med dispensasjon i LNF-områder, langs ferskvann og i strandsone [31]		6			
KLN12 Vernet areal km2 på land og til havs, i forhold til kommunens totale areal [32]			3.52	3.52	3.52
KLN13 Jordbruksareal omdisponert siste fire år (dekar)	1	1	1	5.31	5.23
KLN14 Endring i antall km2 nedbygd areal (sum av bebygd areal og vegareal) siste 4 år	5.76	5.37	6	5.91	5.73
KLN15 Brutto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (kr)	3.74	3.85	3.58	3.52	3.54

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen både fra 2022 og 2023 viser at kommunen scorer svært lavt på klimautslipp, sykkelstier, samt at det ikke er innrapportert om overordnede planer og antall dispensasjoner.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Kommunen har svært lav karakter på sentrale nøkkeltall. Området alt er med i nåværende planperiode for forvaltningsrevisjon av *Klima, miljø og energi, men prosjektet er ikke startet opp, og bør derfor gjøres en vurdering om prosjektet skal tas med i neste periode.* I tillegg bør dispensasjoner også gjøres en vurdering av.
Kusek IKS vil derfor gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området under teknisk enhet.

3.1.9 Saksbehandling

Tabell 9: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Saksbehandling 267 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
SAK01 Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	3.16	3.39	5.79	1	6
SAK02 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist	3.49	3.95	4.12	1	
SAK03 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist	3.25			1	
SAK04 Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn			1		1.68
SAK05 Saksbehandlingsgebyr for enebolig	4.98	5.01	5.19	4.96	4.96
SAK06 Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan					
SAK07 Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner					
SAK08 Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	5.5	5.53	5.33	5.31	5.33

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen både i 2022 og 2023 viser at kommunen har stor variasjon på området samt at det på flere sentrale områder mangler innrapportering. Andel saker med faktisk tilsyn har meget lav score.

Kusek IKS vurdering

Karakterene og manglende innrapportering på området indikerer at vedtatte forvaltningsrevisjon av *Byggesaksbehandling* bør gjennomføres, men at det ikke gjøres en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området, foruten dispensasjoner som tas under teknisk enhet.

3.1.10 Vann, avløp og renovasjon

Tabell 10: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Vann, avløp og renovasjon 312 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing	2.87	3.19	2.77	3.02	2.94
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater	6	6	6	6	6
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater	6	6	6	6	6
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge	6	6	6	1.21	1.21
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi	6	6	6	6	6
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	4.91	3.27	3.49	5.53	5.87
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	3.64	3.67	3.32	3.29	3.27
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år	1.15	1.18	1.24	1.09	1
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder	3.15	3.11	3.03	2.99	2.96
VA10 Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp	1.2	2.35	3.35	2.48	1.95
VA11 Alder på spillvannsnettet	4.36	4.32	4.65	4.56	4.47
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle rensekrav	1.28	1.29	1.28	1.27	1.27
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett	3.1	1	1		1
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger	1	1	6		6

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at kommunen scorer middels på dette området. I tillegg er det svært lave score på vannforsyning med tilfredsstillende farge, lednings- og kloakknett og spillvannsnett.

Kusek IKS vurdering

Det er i 2017 gjennomført en forvaltningsrevisjon -*Beregning av selvkost på VAR-området.* Våre vurderinger er at karakterene på området indikerer at det også bør gjøres en forvaltningsrevisjon av vedlikehold og oppgradering av området vann og avløp.

3.1.11 Økonomi

Tabell 11: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Økonomi 279 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
ØK01 Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3.95	3.81	3.63	3.74	3.08
ØK02 Korrigert netto driftsresultat i prosent, snitt 4 siste år	3.65	3.61	3.56	3.58	3.41
ØK03 Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3.78	3.94	3.98	3.95	3.75
ØK04 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter [40]	2.84	3.44	3.55	3.6	3.65
ØK05 Endring disposisjonsfond, prosentpoeng	3.61	3.7	3.89	3.83	3.9
ØK06 Netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	3.68	3.7	4.23	3.47	2.83
ØK07 Endring i netto renteeksponert gjeld (andel av brutto driftsinntekter)	3.76	3.53	3.89	1	1
ØK08 Netto finansutgifter, i prosent av brutto driftsinntekter, eksl. avdrag	3.71	3.61	4.04	3.96	3.04
ØK09 Investeringer, som andel av brutto driftsinntekter. Snitt siste fire år	6	6	6	3.78	2.96
ØK10 Andel av investeringene som finansieres av lån, siste fire år	2.58	1	1	1	1
ØK11 Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	3.47	3.45	2.31	2.42	1

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser gode karakterer på de fleste nøkkeltall. Unntakene er endring i renteeksponert gjeld, andel av investeringer som er finansiert av lån de siste fire år og oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter.

Kusek IKS vurdering

Finansielle måltall for kommunen viser at netto lånegjeld er høyt i forhold til de vedtatte måltall.[7] Øvrige måltall er innenfor anbefalinger og vedtatte måltall. Kautokeino er på ROBEK listen som følge av at årsregnskapet til kommunekassen ikke er vedtatt innen fristen som var 30. juni 2023. Regnskapet ble først vedtatt i desember 2023. Kautokeino kommune har også et merforbruk i 2023 på 33 mill.

Kusek IKS mener derfor det er grunn til å gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området, og at man følger dette opp under området sektorovergripende områder med Økonomi-styring/politiske vedtak.

[7] Kap. 2.3 Finansielle måltall -generelt om kommunen

3.1.12 Kostnadsnivå

Tabell 12: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Kostnadsnivå 93 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
ENH01 Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	5.23	5	4.95	6	5.79
ENH02 Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.63	3.29	3.22	3.46	3.16
ENH03 Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.14	4.3	4.28	5.74	6
ENH04 Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.94	4.92	5.26	4.63	4.68
ENH05 Netto utgifter til sosialhjelp per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.81	3.75	3.06	3.18	3.23
ENH06 Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	2.48	2.88	3.01	3.31	3.44
ENH07 Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1	2.9	3.21	2.75	3.22

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at kommunen scorer jevnt over godt på kostnadsnivå.

Kusek IKS vurdering
Dette området er etter vårt syn lite hensiktsmessig å overføre direkte til en risiko- og vesentlighetsvurdering. Kusek IKS anser det mer formålstjenlig å trekke kostnadsnivået inn i vurderingen av risiko på de respektive tjenesteområdene.

3.2 Andre områder med mulig risiko

Andre områder med mulig risiko knyttet til blant annet sektorovergripende funksjoner og henvendelser til kontrollutvalget som er vurdert av Kusek IKS , og følgende områder og tema fremheves:

Område og tema	**Aktuelt**
Politisk og administrativ	x
Etikk/relasjoner	x
Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak	x
Arbeidsmiljø, HMS og sykefravær	x
Avvik og varsling	x
Åpenhet, innsyn og informasjon – offentlighet	x
Bemanning, rekruttering og kompetanse/kvalifikasjons-prinsippet	x

3.3 Andre innspill

3.3.1 Forslag fra kontrollutvalget

Kontrollutvalget i Kautokeino kommune har flere forslag til områder det bør ses nærmere på. Kontrollutvalget peker på følgende områder:

Område og tema	Aktuelt
Hjemmetjenester	X
Omsorgsboliger	X
Rus og psykiatri	X
Bemanning, rekruttering og sykefravær	X
Ledelse og langsiktig planlegging	X

3.3.2 Forslag fra revisor

Område og tema	Aktuelt	Observasjoner/vurderinger
Økonomistyring/ Økonomisk internkontroll	X	Tas med i sektorovergripende temaer
Spesialundervisning	X	Tas med grunnskole
Skolehelsetjeneste, helsestasjon	X	Skolehelsetjeneste kan tas under grunnskole
Helse og omsorg/pleie og omsorg	X	Deler av helse, pleie og omsorg tas med under området

3.3.3 Andre forslag

Kommunedirektøren og ledergruppen foreslår følgende temaer for forvaltningsrevisjoner, ikke prioritert rekkefølge:

Område og tema	Aktuelt	Observasjoner/vurderinger
Forvaltningsrevisjoner		
1. Rus og psykiatri	X	Prosjekt som ikke er gjennomført i forrige periode. Indikatorer på at

		dette prosjektet bør gjennomføres
2. Samhandling politikk og administrasjon	X	I en økonomisk vanskelig situasjon er samhandling viktig for å nå felles mål
3. Forebygging og oppfølging av sykefravær, økt nærvær	X	Høyt sykefravær
4. Klima, miljø og energi	X	Lav Score på kommunebarometeret-prosjektet ble ikke gjennomført i forrige periode
Eierskapskontroll		
1. KBS – Kautokeino Boligselskap	X	Det er et AS, og kun aksjekapitalen som kommune økonomisk kan tape. Utøver de sitt formål? Gitt signaler på at de ikke leverer i forhold til formålet. God lønnsomhet, god likviditet og god soliditet.
1. LES - Loaŋkkudievvá eiendomsselskap	IA	Det er et AS, og kun aksjekapitalen som kommune økonomisk kan tape. Utøver de sitt formål? God lønnsomhet, god likviditet og god soliditet.

3.4 Prioriterte områder for risiko og vesentlighetsvurdering

Prioriteringer er basert på innspill og vurdering av områdene ut fra innhentet informasjon/faglige vurderinger og er grunnlag for valg av områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av. *ROV avgrenses til kun å gjelde prioriterte områder som det er definert middels eller høy risiko på. Det betyr at områder det ikke eksplisitt er knyttet risiko ikke er omtalt.*

Prioriterte områder presenteres under analysedelen fra kapittel 4. Når det gjelder selskaper kommunen har eierinteresser i framgår det av kapittel 5-6 hvilke av selskapene det gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering av.

4. FORVALTNINGSREVISJON -ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS VIRKSOMHET

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

4.1 Sektorovergripende funksjoner (organisasjon og utvikling)

Sektorovergripende områder er kommunes virksomhet som berører flere deler av kommunen organisering, virksomhet, forvaltning og tjenesteproduksjon.

Reformer:

- *Tillitsreformen- utvikle tjenester til beste for brukerne for hele sektoren. Hovedgrepene er mindre detaljstyring og økt handlingsrom for de som jobber ut mot brukerne. (16.05.23)*

4.1.1 Område og tema

Sentrale sektorovergripende funksjoner i Kautokeino kommune økonomi, lønn og personal, servicetorg og språk, IT , næringsutvikling.

Kommunedirektøren har ansvaret for å tilrettelegge for politiske og administrative beslutnings- og styringsprosesser.

Andre ansvarsområder for Kommunedirektørens stab er blant annet ansvaret for publikumsmottak, lønn- og personal, økonomi, språk, drift av kommunens datasystemer og -utstyr og planarbeid og ledes av en stabsleder.[8]

[8] Kommunedirektørens stab - Kautokeino kommune (suohkan.no)

4.1.2 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til sektorovergripende funksjoner og tema.

Tabell 13: Identifiserte risikoområder knyttet til sektorovergripende områder

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Politisk og administrativt • ***Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak*** • ***Ledelse og langsiktig planlegging***	Realisering av vedtak fattet i folkevalgte organer, en del som ikke har status eller utført dato på.[9] Det er gjennomført Folkevalgtopplæring i to omganger Politisk strategi for bærekraftig økonomi er i startfasen. Delegert mer faglig ansvar til hovedutvalgene	Manglende gjennomføring av arbeid og oppgaver Manglende samhandling/forståelse mellom politisk og administrativ ledelse Manglende effektivitet og måloppnåelse Brudd på regelverk Økt risiko for uønskede hendelser Politiske vedtak ikke følges opp Omdømme	Politisk strategi for bærekraftig økonomi, økonomiseminar i april 2024 for kommunestyre medlemmene Delegasjonsreglement Folkevalgtopplæring Samarbeid med Karasjok Interkommunalt politisk råd med formål å ivareta felles interesser og å styrke regionens utvikling.[10]	
Styringssystemer og Internkontroll • ***Gjennomføring og oppfølging av risikoanalyser*** • ***Avvikshåndtering/varsling***	Eget IKT-system, Compilo, for internkontroll Prosjekt-Vi tar grep Igangsatt arbeid med personvern-erklæring.	Brudd på regelverk Økt risiko for uønskede hendelser Mangelfull internkontroll og regeletterlevelse	Rapporteringsrutiner og kvalitetshåndbok Årsrapporten har også en egen del på internkontroll i løpet av året s. 42 En overordnet kvalitetsgruppe er etablert for å forbedre avvikshåndteringen og følge opp gjentakende saker eller lovbrudd.	

[9] Årsrapport 2023 s. 61-62
[10] Åvjovárri IPR - Karasjok kommune

	Avvikshåndtering: -- Internkontrollsystemet har fokus på avvikshåndtering.	Nytt elektronisk system, og risiko for at ansatte ikke kan bruke det nye systemet Avvik blir ikke meldt og fulgt opp Risiko for manglende/mangelfulle rutiner, og for at rutiner ikke oppdateres i samsvar med regelverk og behov i virksomhetene Risiko for at rutiner og maler ikke er kjent og ikke blir benyttet/etterlevd	Gruppen skal forberede saker til AMU (Arbeidsmiljøutvalget).
Økonomi/ Økonomistyring:	Innfører nytt økonomisystem (Agresso ERP) Budsjettoverskridelser, høye kostnader: nødvendige økonomiske endringer uteble, endringer som burde vært vedtatt og gjennomført for å få en økonomisk balanse[11] ROBEK kommune flere ganger Høy lånegjeld i forhold til vedtatte måltall. Bruke av frie reserver som disposisjonsfondet Kassakreditt på opptil 35 mill er vedtatt av kommunestyret i desember 2023	Budsjettoverskridelser/høye kostnader Manglende effektivitet og måloppnåelse Høyt tjenestetilbud	Rapporteringsrutiner til kommunestyret Budsjett og økonomiplan Jobbe med digitalisering av lønns-bilag/samarbeid med andre kommuner på lønn Utføres en del risikoanalyser Prosjektstyring/budsjettdisiplin

[11] Årsrapport 2023 s. 2

Åpenhet, innsyn og informasjon-offentlighet	Innsyn, flere klager på manglende innsyn Medieoppslag Kommunedirektøren og kommunen anmeldt for å ha nektet media innsyn i varselsaken Lav score på åpenhetsindeksen[12]	Omdømmetap Innbyggere mister tillit til det offentlige Brudd på regelverk	Offentlig postjournal tilgjengelig- og hjemmesiden til kommunen har opplysninger/regelverk/lenker til å søke om innsyn[13]	
Etikk	Rolleforståelse Medieoppslag	Brudd på regelverk Korrupsjon Økt risiko for uønskede hendelser Omdømme	Etiske retningslinjer, og at etiske retningslinjer er kjent og etterleves. Fokus i alle ledd i organisasjonen/selskap (Årsrapport s.51-52)	
Rekruttering, kompetanse Bemanning og sykefravær	Kommunen har et høyt og økende sykefravær, 14,5 % (Årsrapport 2023 s.40-41) Utfordringer med å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft generelt. (KS 24/24, juni 24) Spesielt utfordrende er det å få sykepleiere/vernepleiere i turnus. (KS 24/24, juni 24) Grunnskolen har en andel på 15,5 % ufaglærte[14], og de scorer lav i kommunebarometeret på kompetanse i grunnskolen.(tilstandsrapporten for skoleåret 2022/2023 - står det at 5,6 %	Høye kostnader og mindre kontinuitet/stabilitet i tjenestene Manglende gjennomføring av arbeid og oppgaver Manglende effektivitet og måloppnåelse Økt arbeidsbelastning, økt innleie av vikarer og bruk av overtid Omdømmeperspektiv	Igangsatt arbeid med en rekruttere og beholde strategi. Kommunen arbeider med å redusere sykefravær og vikar bruk, og det jobbes aktivt med rekruttering og stabilisering. Igangsatt prosjekt for å beholde sykepleiere og helsearbeidere Jobber med arbeidstidsordninger/turnus Års turnus i helse har hatt positiv effekt Rekrutteringspakke for sykepleiere, jf orientering til kommunestyre i august 2024	

[12] Åpenhetsbarometeret 2023 - Presse.no
[13] Innsynskrav - Innsynsbegjæring - Kautokeino kommune
[14] I Finnmark 26.02.24 Lærermangel i skolene i Finnmark

	av undervisningen skjer av ufaglærte lærere) Kommunestyret har ved flere anledninger etterspurt tiltak for å rekruttere og beholde helsepersonell, og da særlig sykepleiere. Kommunestyret har en bedt om at det utarbeides en egen rekruttere- og beholde strategi, arbeidet er igangsatt.[15] Alle enhetene i kommunen har fått komme med innspill til innhold i rekruttere- og beholdepakker. Hvordan arbeidet har vært organisert i de ulike enhetene har variert noe, men tillitsvalgte og medarbeidere har vært involvert. I tillegg har kommunedirektøren hatt dette på agendaen i to av sine møter med hovedtillitsvalgte våren 2024. (KS 24/24, juni 24) Kan ikke se at det er gjennomført medarbeiderundersøkelser ut fra saker i kommunestyret i perioden høsten 2023-2024	

[15] Kommunestyremøte juni 2024-sak 24

4.2 Kultur og oppvekst

4.2.1 Grunnskole

Overordnet rammeverk for grunnskolen

Grunnskolen er en obligatorisk skolegang for barn i alderen 6–16 år. Det er kommunen som har ansvaret for grunnskoleopplæringen. Opplæringen er gratis, og eleven får nødvendige læremidler på skolen. Grunnskolen er delt i to nivåer, det vil si barnetrinn (1.-7. trinn), og ungdomstrinn (8.-10. trinn).

Elever i grunnskolen med annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt norskopplæring slik at de kan følge den vanlige opplæringen i skolen. Om nødvendig har slike elever også rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Elever i grunnskolen i Troms og Finnmark har rett til opplæring i finsk som andrespråk hvis minst tre elever med kvensk-finsk bakgrunn krever det. Minoritetsspråklige elever har rett til særskilt norskopplæring, og kan ha rett til morsmålsopplæring og innføringstilbud. Tilbudet skal være tilpasset det enkelte barnet og eleven, og ta utgangspunkt i deres språklige og faglige forutsetninger.

Tilsatte som skal undervise, må ha relevant kompetanse i de fagene de skal undervise i Opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte eleven, lærlingen, praksisbrevkandidaten og lærekandidaten (tilpasset opplæring). På 1. til 4. trinn skal skolen sørge for at elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt får egna intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd (tidlig innsats). Elever som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning.

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig. Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken.

Skolene skal i løpet av høstsemesteret gjennomføre Elevundersøkelsen på 7. og 10. trinn. Dette er en undersøkelse hvor elevene får si sin mening om læring og trivsel i skolen. I undersøkelsen er det spørsmål om eleven utsettes for mobbing av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere. Resultatene vil av personvernhensyn ikke være offentlig tilgjengelig hvis 1-4 elever har svart at de opplever mobbing. Elevundersøkelsen for 2023 viser en stor økning i hvor mange elever som opplever at de blir mobbet. Det er også færre elever som er motiverte for å gå på skolen. Samtidig sier elevene i stor grad at de trives godt på skolen.

Kilde: Lov om grunnskole og videregående skole, www.utdanning.no , udir.no, Statsforvalteren for Troms og Finnmark

4.2.2 Kautokeino kommune-Grunnskole

Kautokeino kommune har to skoler:[16]

Nye Kautokeino barne- og ungdomsskole fra 1-10 trinn er en genuin samisk skole, og den samiske kulturen har vært et viktig element i arkitekturen**.** Rundt 90 prosent av lærerne er funksjonelt tospråklig samisk- og norsktalende og alle har tilhørighet til samisk kultur og –samfunnsliv. For å ivareta samisk språk og kultur i enda større grad, er det innført naturskole ved skolen. [17]

Skolen hadde 342 elever skoleåret 22/23. 94, 67 % av elevene har samisk som førstespråk[18].

Máze skole hadde 16 elever skoleåret 22/23. Skolen har syv ansatte, og tilbyr også fjernundervisning i samisk. Skolen er en fådelt skole og har gjort en slik deling av trinnene inneværende skoleår:

- 1. klasse
- 4.-5. klasse
- 8.-10. klasse

Alle elever og lærere på skolen er samisktalende, og 92,86 % av elevene har samisk som førstespråk. Elevene er fra Máze og småbygdene i nærheten. All undervisning pågår på samisk. Utenfor har skolen store og gode områder å boltre seg i, disse gir gode muligheter for lek og andre aktiviteter.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune tilbyr i tillegg fjernundervisning og hospitering/ språksamlinger i nordsamisk organisert ved et ressurssenter for fjernundervisning ved Máze skuvla. I skoleåret 2023/2024 hadde man 1 årsverk i fjernundervisning fordelt på 4 lærere. Det var totalt 38 fjernundervisningselever fra 25 forskjellige skoler.

[16] Skole - Kautokeino kommune
[17] Kautokeino skole - Peab
[18] Tilstandsrapport for grunnskolene skoleåret 2022/23.

4.2.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til grunnskole.

Tabell 14: Identifiserte risikoområder knyttet til grunnskole

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Grunnskoleopplæring • *Kompetanse/bemanning* • *Ivaretakelse av plikt og rett til grunnskoleopplæring for alle* • *Skolemiljø, språkopplæring og aktivitetsplikt.* • *Spesialundervisning* • *Skolehelsetjeneste*	Antall elever i Kautokeino kommune er synkende[19], demografien viser nedgang i elevtallet fra år til år. Stort sykefravær blant lærere. Det er utfordrende å få lærere med lærerkompetanse til vikarstillinger og ved lengere permitteringer. 5,6 % manglet lærerutdanning i skoleåret 2022/23. Stor andel ufaglærte i forhold til årsverk i skolen. (15,5 %)[20] Utfordrende å rekruttere lærere med lærerutdanning, ekstra utfordrende i Kautokeino på grunn av krav om samisk språklig kompetanse Tilstandsrapport-nasjonale prøver viser at mestringsnivået 5. trinn – regning er lavt. Over 64 % av elevene er på mestringsnivå 1, både andelen av elever på mestringsnivå 2 og 3 er gått ned. [21] 44 % av elever i mellomtrinnet (5.-7 .trinn) har svart at gruer seg til å gå på skolen [22]	• Brudd på regelverk og manglende måloppnåelse • Barn og unge ikke får tilfredsstillende grunnskole opplæring • Dårlig skolemiljø • Ikke oppfylle lærernormkrav • Arbeidspress på lærerne • Økt sykefravær • Økte utgifter og dårlig kvalitet på tjenesten • Dårlig omdømme/bolyst	Fokus på arbeidsmiljø i skolen og medarbeidersamtaler Lærertetthet – mulighet å ha undervisning i mindre grupper Gjennomføring av lese- og skrivekurs for de som plages med lese- og skrivevansker. Utarbeidelse av plan for overgang mellom barnehage- skole, barnetrinn- mellomtrinn, mellomtrinn- ungdomstrinn, ungdomstrinn – videregående skole Oppfølging av forvaltningsrevisjon av mobbing i grunnskolen Nytt skolebygg Kautokeino kommune jobber med plan for rekruttering Samarbeid med Samisk høgskole	

[19] Tilstandsrapport for grunnskolene skoleåret 2022/23-Kommunestyret august 2024
[20] Ifinnmark 26.02.24:her er det flest ufaglærte i skolen:-Det er altfor dårlig
[21] Tilstandsrapport skole 2022/2023-Kommunestyret august 2024
[22] Resultater fra Ungdata- junior 2024 Finnmark_Kautokeino_2024_Barneskole_Kommune.pdf

	En liten nedgang i grunnskolepoeng fra skoleåret 2021/22 til 2022/23 [23] 97, 4 % elever i grunnskolen begynte på videregående skole høsten 2022. En liten oppgang fra året før. Forholdsvis høgt fravær blant elever i 10. klasse, median for dager fravær er på 17, 5 dager sammenlignet med nasjonale tall – der median er 8 dager fravær. Tall fra skoleåret 2022/23 Andel elever som får leksehjelp er lav i forhold til landsgjennomsnittet.[24] Andelen elever med vedtak om spesialundervisning er høyere enn landsgjennomsnittet. Mangel på samiske læremidler spesielt tilpasset opplæring (spesialundervisning) Økt behov for logopeder Tallene fra UDIR viser at antallet elever med spesialundervisning er redusert de fire siste årene. Netto driftsutgifter til grunnskolesektoren har vært stabilt på	Handlingsplan for barn og unge[26]

[23] Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet, legges sammen og deles på antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Deretter ganges gjennomsnittet med 10. Elever som har færre enn halvparten gyldige karakterer er ikke med i beregningene.
[24] Leksehjelp | udir.no og data fra kommunebarometeret
[26] Tommel opp for handlingsplan: – Kautokeino skal være et trygt sted for barn og unge - altaposten.no

	mellom 20. 4 % til 19,4, de fire siste årene. [25] Kommunestyret har vedtatt at 5 dagers skoleuke innføres fra skoleåret 25/26

[25] KOSTRA- tall for 2023 12283: Netto driftsutgifter i grunnskolesektoren, etter funksjon (K) 2015 - 2023. Statistikkbanken

4.3 Helse og omsorg

4.3.1 Generelt

Overordnet rammeverk for helse og omsorg

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Det skal sikres likeverdige helse- og sosialtilbud til hele befolkningen, uavhengig av geografisk, språklig og kulturell bakgrunn. Pasientrettighetsloven§ 3-5 påpeker at pasienter har krav på informasjon, som er tilpasset mottakerens individuelle forutsetninger, som alder, modenhet, erfaring og kultur-og språkbakgrunn. Sameloven gir innbyggere i samisk forvaltningsområde rett til å bruke samisk i møte med helsevesenet og rett til å bli betjent på samisk.

Kommunens ansvar omfatter blant annet:

1. *Helsefremmende og forebyggende tjenester, herunder:*
   a. *helsetjeneste i skoler og*
   b. *Helsestasjonstjeneste*
2. *Svangerskaps- og barselomsorgstjenester*
3. *Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, herunder:*
   a. *legevakt,*
   b. *heldøgns medisinske akuttberedskap,*
   c. *medisinsk nødmeldetjeneste, og*
   d. *psykososial beredskap og oppfølging.*
4. *Utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning*
5. *Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering*
6. *Andre helse- og omsorgstjenester, herunder:*
   a. *helsetjenester i hjemmet,*
   b. *personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt og*
   c. *plass i institusjon, herunder sykehjem.*
7. *Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens.*

For å oppfylle ansvaret skal kommunen ha knyttet til seg lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor, helsesykepleier, ergoterapeut og psykolog.

Helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes etter loven her skal være forsvarlige. Kommunen skal tilrettelegge tjenestene slik at:

- *den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud*
- *den enkelte pasient eller bruker gis et verdig tjenestetilbud*
- *helse- og omsorgstjenesten og personell som utfører tjenestene blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter*
- *tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenestene*

Kilde: Lov om kommune helse- og omsorgstjenester m.m., Lov om pasient- og brukerrettigheter, Lov om sametinget og andre samiske rettigheter, Meld. St. 31 (2018-2019)

Reformer:
Helse og omsorg er et område som er gjenstand for flere reformer. Eksempler på dette er blant annet:

- *Fremtidens primærhelsetjeneste (2014-2015), Nærhet og helhet*
- *Folkehelsemelding (2018-2019), Gode liv i eit trygt samfunn. Tidlig innsats for barn og unge.*
- *Kvalitetsreform for eldre (2017-2018), Leve hele livet*
- *Samhandlingsreformen (2012)*
- *Tillitsreformen- utvikle tjenester til beste for brukerne for hele sektoren. Hovedgrepene er mindre detaljstyring og økt handlingsrom for de som jobber ut mot brukerne. (16.05.23)*

4.3.2 Kautokeino kommune - legetjenesten, psykiatriske sykepleiere og forebyggende helsearbeid i Kautokeino kommune.

Beskrivelse av området [27]
Enhet helse- og omsorg består av kommunalleder med administrasjon, i administrasjonen er kommuneoverlege, sekretær, demenssykepleier, rådgiver og saksbehandler og fire virksomhetsledere for sykehjem, helse, omsorgssenter og hjemmetjeneste.

Helse og omsorg bestreber seg for å gi forsvarlige helse- og omsorgstjenester for befolkningen i Kautokeino kommune. Utfordringer i 2023 har vært kraftig økning av pleie og omsorgssøknader, plassbehov, sykefravær, personalsaker og vakante stillinger. Behovet for pleie og omsorgstjenester har økt og søknader har økt med 100 % på 4 år, fra 95 i 2020 til 190 i 2023. Det vil være et stort behov for å utvide antall plasser, spesielt sykehjemsplasser, skjermet enhet for demente, avlastningsplasser og bemannet omsorgsboliger. Man vil etter hvert også trenge flere ubemannede omsorgsboliger.

[27] Årsrapport 2023, s. 65

4.3.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til helsesektor

Tabell 15: Identifiserte risikoområder knyttet til pleie og omsorg

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Pleie og omsorg: Hjemmetjenester og institusjonstjenester • *Kapasitet og kompetanse (spesialisert kompetanse)* • *Sykefravær*[28] • *Endret demografi (eldrebølgen)* • *Omsorgstrappen (helhetlig tilbud)* • *Alderspsykiatri*	I årsrapport for 2023 pekes det på flere utfordringer: - Behovet for pleie og omsorgstjenester har økt betraktelig og søknader har økt med 100 % på 4 år, fra 95 søknader i 2020 til 190 i 2023. - Stort sykefravær og vakante stillinger - Stort merforbruk pga innleie av vikarer - Antall mottakere av pleie – og omsorgstjenester vil øke fra 181 mottaker i 2021 til 247 mottakere i 2040.[29] Sykefraværet er i 2023 på 18 % mot 20,21 i 2022. Svak nedgang i sykefravær.[30] Andelen med demens i Kautokeino var i 2020 1,75%. Kautokeino kommune har ikke skjermede plasser for demente.	• Brudd på regelverk • Manglende måloppnåelse • Mangelfullt tjenestetilbud • Økt risiko for uønskede hendelser • Høye kostnader/høyt tjenestenivå og at tjenester på andre områder må reduseres • Budsjettoverskridelser • Ikke tilrettelegges for tverrfaglig koordinerte og sammenhengende tjenester • At innbyggere med behov for hjemmetjeneste/institusjonsplass ikke blir innvilget det • At ikke alle vedtak blir iverksatt innen rimelig tid • At personellressursene ikke utnyttes godt nok	Velferdsteknologi (Økt satsning på tekniske hjelpemidler både for pasient og personal) Menn i helse- prosjektet har hatt positive effekter for rekruttering i helse og omsorgsektoren. Det jobbes med sykefravær og kompetansehevning. Jobber med arbeidstidsordninger/turnus Års turnus har hatt positiv effekt	

[28] Årsrapport 2023, s.70

[29] Guovdageainnu suohkan – kunnskapsgrunnlag 2024

[30] Årsmelding 2023, s. 38

	Mangel på rehabiliteringsplasser/korttids opphold sykehjem Økning i antall eldre både i institusjon og hjemmetjenesten med alderspsykiatriske lidelser, mangel på psykiatriske sykepleiere Framskriving viser at behovet for heldøgns bemannede og ubemannede omsorgsboliger vil øke[31]. Nedgang i inntekter vedrørende særlig ressurskrevende tjenester KOSTRA-Tall:[32] Ressursbruk – utgiftsnivået har økt og er noe høyere enn øvrige kommuner i KOSTRA-gruppe 6. Utviklingen i relativ ressursbruk (årsverk i forhold til innbyggertall) har økning i 2023, og er noe lavere enn for øvrig i KOSTRA-gruppe 6. Men årsverk per bruker er noe lavere enn gjennomsnitte. Andel årsverk i omsorgstjenesten med helseutdanning har en svak økning i 2023. Andel eldre over 80 år i institusjon har hatt en merkbar økning fra 2022 og 2023. Utgifter per oppholdsdøgn er	

[31] Guovdageainnu suohkan – Kunnskapsgrunnlag 2024

[32] 12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg, etter statistikkvariabel, region og år. Statistikkbanken (ssb.no). utgifter hjemmetjenesten tabell 12362/Institusjon tabell 12209

	stabil, men er dobbelt så høy som i øvrige kommuner i KOSTRA gruppe 6. Kommunebarometeret viser at antall timer i hjemmesykepleie i uken har vært stabil på 3,2 timer de siste årene, som er lavere enn gjennomsnitt tallet for nøkkeltallet.			
Helse: Rus og psykiatri - *Kompetanse* - *Ivaretakelse av plikt og rett til hjelp i rett tid* - *Ettervern* - *Rus plan* - *Kunnskapsbasert Lavterskeltilbud* - *Rusboliger*	Kautokeino har todelt organisering av rus og psykiatritjenester. Kommunen opplyser at det er registrert 3 brukere på rus og 11 på psykiatri. Todelt organisering er lite gunstig og hensiktsmessig. Vi kan ikke se at kommunen har en rusplan. Ungdata undersøkelsen i 2021 viser at 7% av ungdom i Kautokeino sier at har psykiske plager den siste uka. Tallet er noe lavere enn i Finnmark og landet for øvrig, som var på 17 % i 2022 og 15 % i 2023 Ungdata undersøkelsen i 2021 viser at 17 % av ungdom i Kautokeino sier de har vært beruset - alkohol. Tallet er noe høyere enn i Finnmark og landet for øvrig som var på 13 % i 2022 . Tendensen for bruk av alkohol blant elever i ungdomsskolen er nedadgående. FHI folkehelserapport for 2023 viser at det	Brudd på regelverk og manglende måloppnåelse Brukere ikke får tilfredsstillende oppfølging og hjelp Dårlig kvalitet på tjenesten	Boligsosial handlingsplan 2021-2025 er vedtatt av kommunestyret 24.06.2021 i sak 43/21. Leie for eie NAV – boligveiledning SANKS er etablert og har en positiv virkning, og har psykiatriske sykepleiere lokalisert	

er noe høyere andel blant samiske kvinner og menn som rapporterte om psykiske plager, enn i den øvrige befolkningen: 18 prosent mot 15 prosent hos kvinner, og 13 prosent mot 11 prosent hos menn.

KOSTRA -tall for psykisk helsearbeid og rusarbeid i Kautokeino kommune, viser at det kr. 0 i driftsutgifter for personer med rusproblemer. Det er veldige varierende tall på antall vedtak om tiltak eller kjøp av tjenester til rusbrukere i Kautokeino de siste årene, med en merkbar topp i 2022 og stor nedgang til 2023.
Det kan virke som brutto/ netto driftsutgifter-tilbud til personer med rusproblemer 18-66 år er ikke innmeldt i KOSTRA de siste årene.

Kautokeino kommune har ingen egne boliger til dette formålet Kommunen har en kommunal akutt døgnplass (KAD) ved sykehjemmet.[33]

[33] Guovdageainnu suohkan- kunnskapsgrunnalget 2024

4.4 Teknisk enhet

4.4.1 Kautokeino kommune

«Vannforsyning, byggesak, oppmåling og naturforvaltning. Alle disse oppgavene og tjenestene sorterer under kommunens tekniske enhet. Men under der sorterer det seg også mange andre saker, som da kommunalleder med sin stab er satt til å ha ansvar for».[34]

Enhet for tekniske tjenester består av følgende tjenester:

- Vannforsyning
- Avløp og slam
- Drift og vedlikehold av bygg og eiendommer
- Renholdstjeneste
- Vaktmestertjeneste
- Byggesaksbehandling
- Oppmålingstjeneste
- Matrikkelføring
- Kartverk/GIS
- Arealforvaltning (Kommuneplaner, reguleringsplaner og dispensasjonssaker)
- Brannvernstjenesten
- Kommunale veger og plasser
- Trafikksikkerhet
- Forurensning
- Renovasjon
- Utmarkstjenesten inkl. dispensasjoner etter motorferdselloven
- Landbrukstjenesten
- Miljøfyrtårnsertifisering
- Veterinærtjeneste

[34] Teknisk enhet - Guovdageainnu suohkan

4.4.2 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til teknisk enhet

Tabell 16: Identifiserte risikoområder knyttet til teknisk enhet

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Vann og avløp [35] *Vedlikehold og oppgraderinger*	Etterslep på vedlikehold / oppgraderinger, utfordringer i forhold til drift og vedlikehold på området De har en Hovedplan for vann og avløp (vedtatt juni 2022) med beskrivelse av behov for investeringer, driftsnivå og bemanning. Prosjektleder stilling lyst ut, men mangel på kvalifiserte søkere. Prosjekt utredning av nytt hoved vannverk er lagt i bero . Ny pumpestasjon er ferdig prosjektert, men mangler tilleggsbevilgning for å gjennomføre De jobber med sikring av vannverk	• Høyere kostnader både for kommunen og innbyggere • Manglende gjennomføring av arbeid og oppgaver • Manglende effektivitet og måloppnåelse • Øker risikoen for uønskede hendelser • Øke risiko for vannbårne sykdommer • Dårlig og mindre sikker vannforsyning • Alvorlig sett i lys av at dette er samfunnskritiske tjenester	Hovedplan for området	
Byggesaksbehandling: *Saksbehandling og frister* *Dispensasjoner* *Tilsynsføring av ulovligheter*	Prosjekt fra forrige periode som ikke er gjennomført. Prosjektskisse godkjent, prosjektet stoppet opp.	• Brudd på regelverk, lovpålagte frister • Manglende regeletterlevelse	Dialog/kommunikasjon med innbyggere og søkere.	

[35] Årsrapport 2023 s. 85-87

	Det er bygd 38 nye boliger i perioden 2021 – 2024.[36] Sekretariatet registrer at det er forholdsvis mange søknader om dispensasjon fra arealplan, reguleringsplaner og bestemmelser i reguleringsplaner, i formannskapet. Det er ikke innrapportert tall på deler av området, og vedtak om dispensasjoner er omgjort av statsforvalteren. Kan være en indikator på at Saksbehandlingsregler ikke følges. Kautokeino kommune kjøper tjenester hos ekstern aktør på byggesaksbehandling. Stort etterslep og det er leid inn et selskap for å «rydde opp».	• Krevende og presset arbeidsdag, kapasitet og kompetanse • risiko for habilitetsproblematikk, misligheter og korrupsjon • Mangelfulle tjenester • Omdømmetap ved fristoverskridelser, feil i saksbehandling mm.	God hjemmeside for informasjon og det jobbes med bl.a sending av elektroniske søknader[37] Kjøp av tjenester hos eksterne konsulenter	
Klima, miljø og energi	Prosjekt fra forrige periode som ikke er gjennomført Lav score på kommunebarometeret	• Brudd på lov og regler • Manglende etterlevelse av mål og krav til klima og miljø	Igangsatt prosess for oppdatering av kommuneplanens samfunnsdel –planen bygges på bærekrafts mål Handlingsprogram	

[36] Guovdageainnu suohkan- kunnskapsgrunnlag 2024.
[37] Kart- og eiendomsopplysninger - Kautokeino kommune

	Tabellen både fra 2022 og 2023 viser at kommunen scorer svært lavt på klimautslipp, sykkelstier, samt at det ikke er innrapportert om overordnede planer. Kautokeino kommune har ca. 230 km løyper på barmark, og ca. 900 km med scooterløyper. Dispensasjoner til utmarkskjøring 1500 søknader i året (30- 40 % barmark) Dispensasjonspraksisen er lokalt tilpasset der man legger stor vekt på lokale ferdselsbehov og tradisjoner i sin dispensasjonsbehandling. Gjeldende kommuneplanens samfunnsdel – har ikke bærekrafts mål. Kautokeino kommune har ikke vedtatt klima- og miljøplan. Klimaet i Kautokeino har endret seg betydelig det siste århundret og vil fortsette å endre seg fremover. Klimakrisen henger tett sammen med naturkrisen, med tap av arter og truede økosystemer på land og i vann.	Klimaplan og klimaregnskap Saksbehandling av dispensasjoner følges av Statsforvalter og departementet. Kautokeino kommune har sammen med Alta, Karasjok og Tana kommune i 2024 fått utarbeidet en rapport om lokal forvaltning av motorferdsel i kommunene.	

5. FORVALTNINGSREVISJON -ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS FORETAK OG SELSKAPER

5.1 KOMMUNALE FORETAK

Overordnet rammeverk for kommunale foretak

Det er kommunestyret selv som skal treffe vedtak om opprettelse av kommunale foretak, velge styre og fastsette vedtekter for foretaket.

Kommunale foretak er ikke en egen juridisk enhet, men en del av kommunen som rettssubjekt. Kommunen hefter for foretakets forpliktelser. I motsetning til utskilling ved bruk av aksjeloven og lov om interkommunale selskaper, vil de ansatte fortsatt ha kommunen som arbeidsgiver.

Foretaket ledes av et styre og en daglig leder. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med lover og forskrifter, foretakets formål og vedtekter, kommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer som er fastsatt av kommunestyret.

Styret er direkte underlagt kommunestyret.

Kilde: Lov om kommuner og fylkeskommuner

Organisasjonsformen *kommunale foretak* er beregnet for de deler av kommunens virksomhet som har et forretningsmessig preg, men som skal drives som en del av kommunen. Organisasjonsformen benyttes i de tilfeller hvor kommunen ønsker å gi virksomhetens ledelse noe større frihet enn det kommuneloven ellers gir rom for innenfor kommunen som juridisk person, men hvor kommunen ikke ønsker å gi virksomheten så stor grad av frihet som aksjeselskapsformen innebærer.

5.1.1 Kautokeino kommune

Kautokeino kommune har ingen kommunale foretak.

5.1.2 Øvrige kommunale selskap jf. Kap. 2.5

Det er fremkommet innspill og indikatorer i prosessen, på øvrige selskap som tilsier at vi skal gjøre en risiko og vesentlighetsvurdering av utleie bolig selskapet.

5.1.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til øvrige kommunale selskap

Tabell 17: Identifiserte risikoområder knyttet til øvrige kommunale selskap

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Kautokeino boligselskap AS	Gitt signaler på at de ikke leverer i forhold til formålet. Utfordrende boligmarked. Det er få boliger til salgs og det er få eller ingen ledige boliger ledige på leiemarkedet. Dette har vært med på å skape økte priser i boligmarkedet[38]. Stor mangel på utleie boliger. Oppfølging av prosjektet Leie for eie var lagt til Kautokeino boligselskap, prosjektet er nå overflyttet til NAV Kautokeino kommune har etablert boligveiledningstjeneste på NAV Selskapet har god lønnsomhet, god likviditet og god soliditet.	• Selskapene ikke drives i henhold til formålet • Måloppnåelse • Samfunnsmessige og økonomiske perspektiv ikke etterleves		

[38] Guovdageainnu suohkan – kunnskapsgrunnlag 2024

6. EIERSKAPSKONTROLLER-ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS UTØVELSE AV EIERINTERESSER

Oversikt over Kautokeino kommunes eierskap i heloffentlige eide selskap er presentert i kapittel 2.5.

Overordnet rammeverk for selskaper og eierstyring

Kommuneloven stiller krav til kommunen om å føre kontroll med at kommunens interesser i selskap kommunen har eierskap i blir ivaretatt på en betryggende måte.[1] Kommuneloven gir videre kommunen anledning til å gjennomføre forvaltningsrevisjon i selskaper som kommunen har eierinteresser i.

I ny kommunelov er det nå lovfestet at kommunene skal ha utarbeidet eierskapsmelding for sin eierstyring.[1]

Kommuner og fylkeskommuner kan utføre felles oppgaver gjennom et interkommunalt samarbeid, herunder som interkommunalt selskap.[1]Den enkelte deltaker hefter ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av selskapets forpliktelser. Til sammen skal delene utgjøre selskapets samlede forpliktelser. Den enkelte deltakers ansvar for selskapsforpliktelser svarer til deltakerens eierandel i selskapet med mindre annet kommer frem av selskapsavtalen. En selskapskreditor må først gjøre sitt krav gjeldende mot selskapet. Dersom kreditor ikke oppnår dekning av selskapet innen 14 dager regnet fra påkrav, kan kreditor kreve den enkelte deltakeren direkte for deltakerens andel av forpliktelsen. En deltaker som helt eller delvis har dekket en fordring på selskapet, kan straks søke tilbake sitt utlegg av selskapet.

Et aksjeselskap er et selvstendig rettssubjekt hvor eierne ikke personlig svarer for selskapets forpliktelser. Organisasjonsformen reguleres av aksjeloven.

Kilde: kommuneloven, Lov om aksjeselskap, Lov om interkommunale selskaper

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

6.1.1 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Fokuset i en eierskapskontroll er hvordan kommunen forvalter eierskapene sine, enten enkeltvis eller som en portefølje. Kriteriene som legges til grunne er blant annet regelverket knyttet til ulike typer selskap, eierskapsmeldinger, vedtak og retningslinjer.

Typiske risikoområder som blir undersøkt og vurdert i en eierskapskontroll inkluderer system og rutiner for oppfølging av eierskap, rutiner for valg til styret og representantskapet, opplæring av representantskapet og styret. Samt rapporteringsrutiner til kommunestyret.

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til selskaper.

Tabell 18: Identifiserte risikoområder knyttet til selskaper

Område/selskap	Observasjoner	Risikoområder	Risikoreduserende tiltak	Risiko
• *Overordnet eierskapsforvaltning i eierkommunene* • *Loankkudievva Eiendomsselskap AS-Etablert utleiebygg*	Kommunestyret skal vedta eierskapsmelding minst en gang i valgperioden. Det er ikke behandlet eierskapsmelding eller revidert eierskapsmelding i kommunestyret fra september 2019-april 2024 Det er observeres ikke rutiner for å sende ut eierskapsmeldingen eller vedtekter ved nyvalg av medlemmer til representantskapet Vi kan ikke se at det under referatsaker i kommunestyret er Møteutskrifter fra generalforsamlinger/representantskaps-Møter (gjennomgang av saker og møteutskrifter 2024)	• System og rutiner for oppfølging av eierskap på et overordnet nivå. • Opplæring av folkevalgte når det gjelder eierskapsoppfølging • Rapportering til kommunestyret • Valg av selskapsform sett i forhold til for eksempel økonomisk risiko, opprettelse av datterselskap uten medvirkning fra kommunestyret	Selskapene innkalles til presentasjon hvert 4-år etter nyvalg av kommunestyret Eierskapsmelding	

	Det er ikke observeres rutiner for å gjøre vurderinger av videre eierskap, og om selskapsformen er det riktige ut fra nåsituasjonen. Det er gitt signaler om at boligselskapet ikke etterlever formålene. _____	• Sentral målsetninger i kommunen for eksempel planer for klima og miljø ikke er kjent i selskapene • Selskapene ikke drives i henhold til formålet • Måloppnåelse • Samfunnsmessige og økonomiske perspektiv ikke etterleves

7. GJENNOMFØRTE OG FORVALTNINGSREVISJONER, EIERSKAPSKONTROLLER OG STATLIGE TILSYN

7.1 Gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

Tabell 19:Gjennomførte FR og EK i perioden 2020-2024

	Forvaltningsrevisjoner / eierskapskontroll	Levert
Plan 2017-2020	Rutiner for ansettelser	2021
	Mobbing av barn og unge	2022
	Samhandlingsreformen	2023
Plan 2020	Anskaffelse, innkjøp og kontraktsoppfølging	2022

Eierskapskontroll av VEFAS IKS er startet opp i 2024 men ikke levert per november 2024.

Byggesaksbehandling fra forrige plan periode er bestilt, men ikke levert.

7.2 Prioriterte og ikke gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2021-2024

Tabell 20: Prioriterte og ikke gjennomførte FR og EK i perioden 2020-2024

	Forvaltningsrevisjoner / eierskapskontroll
Plan 2021-2024	Kommunale veier
	PP-tjenesten og spesialundervisning
	Klima, Miljø og Energi
	Næringsutvikling
	Informasjonssikkerhet og personvern
	Avvik og varsling
	Rus og Psykiatri
	Sikkerhet og beredskap

7.3 Varslede statlige tilsyn [39]

I tillegg er det varslet følgende tilsyn på Helsetilsynet sine *nettsider*:
I 2024 vil Statens helsetilsyn og Statsforvalterne føre landsomfattende tilsyn med følgende tjenesteområder*:*

- *Bruk av medisindispensere hos hjemmeboende eldre*
- *Folkehelsearbeidet til kommunen for å fremme god psykisk helse hos barn og unge*
- *Ansvaret til Nav-kontoret for å tilby tjenesten økonomisk rådgiving til personer som er i en vanskelig økonomisk situasjon*
- *I tillegg vil det føres tilsyn med selvmordsforebygging i spesialisthelsetjenesten.*

[39] Statsforvalterne-tilsynskalender (statsforvalteren.no)

8. FORSLAG TIL FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER

8.1 I PRIORITERT REKKEFØLGE

På bakgrunn de risikovurderinger som er gjennomført er det identifisert/indikatorer på flere områder som etter sekretariatets vurdering kan representere middels-/høy risiko, og hvor kontrollutvalget bør vurdere å gjennomføre forvaltningsrevisjon av områdene i Kautokeino kommune.

Tabell 21: Forslag til FR prosjekter i perioden 2025-2028

Forslag til prioritert rekkefølge:
1. Økonomistyring /økonomisk intern kontroll **2.** Rus og psykiatri **3.** Byggesaksbehandling og dispensasjoner **4.** Hjemmetjenester og institusjonstjenester 5. Kautokeino boligselskap AS **6.** Grunnskole **7.** Rekruttering, kompetanse, bemanning og sykefravær **8.** Åpenhet, innsyn og informasjonsoffentlighet **9.** Klima, miljø og natur **10.** Vann og avløp

Tabell 22 Forslag til EK prosjekter i perioden 2025-2028

Forslag til prioritert rekkefølge:
1. Overordnet eierskap med spesielt fokus **e**iendomsselskap **og boligselskap** **2.** Overordnet eierskap

8.2 KONTROLLUTVALGETS VEDTAK I SAK 34/24

Kontrollutvalget viser til arbeidet med utarbeiding av planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028.

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028:

1. Økonomistyring /økonomisk intern kontroll
2. Rekruttering, kompetanse, bemanning og sykefravær
3. Byggesaksbehandling og dispensasjoner
4. Hjemmetjenester og institusjonstjenester
5. Rus og psykiatri

Reserve:
6. Grunnskole
7. Kautokeino boligselskap AS
8. Åpenhet, innsyn og informasjonsoffentlighet
9. Klima, miljø og natur
10. Vann og avløp

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i plan for eierskapskontroll 2025-2028:

1. Overordnet eierskap med spesielt fokus eiendomsselskap og boligselskap

Kontrollutvalget ber sekretariatet fremme sak til kontrollutvalget med forslag til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028.

Oktober 2024

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONER 2025-2028

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN

KAUTOKEINO KOMMUNE

Vedtatt av kommunestyret i Kautokeino kommune i sak xx/24, den ...2024

Behandlet i kontrollutvalget i sak 35/24, den 11. desember 2024

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotte Čállingoddi SGO
Postboks 80 ,9501 ALTA
post@kusek.no
www.kusek.no

Innhold

1. OM FORVALTNINGSREVISJON 3
   1.1 Formålet med forvaltningsrevisjon 3
   1.2 Risiko- og vesentlighetsvurdering 3
   1.3 Plan for forvaltningsrevisjon 4
   1.4 Gjennomføring av forvaltningsrevisjon 4
   1.5 Rapportering om gjennomført forvaltningsrevisjon 4
   1.6 Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjon 5
2. RAMMER FOR PLANEN 5
   2.1 Tidshorisont og ressurser 5
   2.2 Behandling i kontrollutvalget 5
   2.3 Behandling i kommunestyret 5
3. PRIORITERTE OMRÅDER 6
   3.1 Forslag til prioriterte områder for forvaltningsrevisjon 6
   3.2 Kommunestyrets vedtatte prioriteringer for områder for forvaltningsrevisjon 6

1. OM FORVALTNINGSREVISJON

1.1 Formålet med forvaltningsrevisjon

Hensikten med forvaltningsrevisjon er blant annet å bidra til en bedre og mer effektiv kommunal forvaltning.

Behovet for forvaltningsrevisjon er stort, ettersom kommunene står overfor betydelige utfordringer. Innbyggerne stiller krav til kvalitet, mens sentrale myndigheter krever økonomisk effektivitet. Ofte er det et misforhold mellom kommunenes målsetninger og de tilgjengelige ressursene.

Ved utøvelse av forvaltningsrevisjon bidrar kontrollutvalget blant annet til:

- å påvise forbedringsområder som bidrar til økt produktivitet, måloppnåelse i forhold til politiske vedtak og forutsetninger, og regeletterlevelse.

- å bidra med informasjon til kommunens beslutningstakere som er til nytte for
    - å styrke kommunestyrets grunnlag for styring
    - kontrollutvalgets påse-ansvar med forvaltningen
    - ledelsens vurderinger av muligheter for mer sparsom/økonomisk drift, økt produktivitet, større effektivitet og bedre måloppnåelse
    - rasjonell, målrettet og kostnadseffektiv drift

1.2 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Det fremgår av kommuneloven at plan for forvaltningsrevisjon skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Hensikten med vurderingen er at den skal identifisere mulige avvik, svakheter og uønskede hendelser i forhold til økonomi, produktivitet regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Kontrollutvalget i Kautokeino kommune vedtok i sak 8/24 på møte 27. februar 2024 å igangsette arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2025-2028. Sekretariatet har gjennomført planprosessen i tråd med vedtaket, og kontrollutvalget har deltatt i hele prosessen og blant annet gitt innspill til områder for risiko- og vesentlighetsvurdering og innspill til prioritering av temaer og områder som skal inngå i planen for forvaltningsrevisjoner.

I planprosessen er det gjennomført:

1. **To prosessmøter i kontrollutvalget**
    - Kontrollutvalget har hatt to møter med risiko- og vesentlighetsvurdering som tema, og har blant annet har gitt innspill til prioritering og valg av områder og

valg. Kontrollutvalget har også invitert kommunalledere for orientering om utfordringer og situasjon kommunale etater og virksomheter.

2. **Innspill fra kommunedirektør og revisjonen**
    - Både kommunedirektøren og kommunens revisjon har gitt innspill i planprosessen.

1.3 Plan for forvaltningsrevisjon

Det fremgår av kommuneloven at det er kontrollutvalget som har ansvar for at det blir utarbeidet en plan for gjennomføringen av forvaltningsrevisjon. For planperiode 2025 – 2028 vil det si innen utgangen av 2024.

Kommuneloven § 23-3 sier følgende om forvaltningsrevisjon:

«*Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.*

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner.

Planen skal vedtas av kommunestyret selv.

Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.
Denne planen legger til grunn at kommunestyret delegerer slik myndighet til kontrollutvalget.»

1.4 Gjennomføring av forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har ifølge kommuneloven § 23-2 et påseansvar med at det gjennomføres forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon fra kommunens revisor, basert på vedtatte plan for forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget velger tema og definerer formål og problemstillinger i bestillingen.

1.5 Rapportering om gjennomført forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalgets innstilling i behandling av rapporter etter forvaltningsrevisjon sendes fortløpende til kommunestyret i Kautokeino for behandling der, og rapporteres også til kommunestyret gjennom kontrollutvalgets årsmelding.

1.6 Oppfølging av gjennomført forvaltningsrevisjon

Det fremgår av kommuneloven at kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandling av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Det er ikke tidsbestemte lovkrav til når gjennomførte prosjekter skal oppfølges, men det naturlige vil være 1- 1 ½ år etter kommunestyrets behandling av den aktuelle forvaltningsrevisjonen som skal følges opp.

2. RAMMER FOR PLANEN

2.1 Tidshorisont og ressurser

Tidshorisont
Denne planen for forvaltningsrevisjoner har en tidsramme på fire år, og gjelder for planperiode 2025- 2028.

Ressurser
I henhold til Kautokeino kommunes avtale om revisjonstjenester med KomRev Nord IKS, har Kautokeino kommune fått tildelt 790 timer til forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroll for fireårsperioden 2024–2027. Dette utgjør et gjennomsnitt per år på 198 timer. Med en gjennomsnittlig timeramme på 200–300 timer per forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, innebærer det 3-4 prosjekter i denne planperioden. Planperioden varer ett år lenger enn perioden ressursene er tildelt for, og det forutsettes i denne planen at det tildeles ressurser i 2028 som tilsvarer nåværende årsgjennomsnitt.

Forventet ressursbruk i antall timer til hvert prosjekt, foreslås i revisjonens overordnede prosjektskisse, og vedtas av kontrollutvalget. Prosjektskissen legges frem for kontrollutvalget før igangsettelse av prosjektet, og eventuelle avvik meldes til kontrollutvalget. Det gir kontrollutvalget en oversikt over tids- og ressursbruken for de enkelte prosjektene, og i forhold til gjennomføring av planlagte prosjekter i planperioden.

2.2 Behandling i kontrollutvalget

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide plan for forvaltningsrevisjon.

Forslag til plan for forvaltningsrevisjon skal i denne valgperioden (2023-2027) behandles i kontrollutvalget innen utgangen av 2024.

2.3 Behandling i kommunestyret

Plan for forvaltningsrevisjon skal vedtas av kommunestyret selv etter innstilling fra kontrollutvalget.

3. PRIORITERTE OMRÅDER

3.1 Forslag til prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget oversender sak om forslag til plan for forvaltningsrevisjoner i perioden 2025- 2028 til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret i Kautokeino kommune viser til oversendt sak 35/24 fra kontrollutvalget, med de fremlagte dokumenter «Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 – Kautokeino kommune» og «Plan for forvaltningsrevisjon for planperioden 2025-2028 for Kautokeino kommune.

Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for forvaltningsrevisjon 2025- 2028 for Kautokeino kommune, med følgende forvaltningsrevisjoner i prioritert rekkefølge:

1. Økonomistyring /økonomisk intern kontroll
2. Rekruttering, kompetanse, bemanning og sykefravær
3. Byggesaksbehandling og dispensasjoner
4. Hjemmetjenester og institusjonstjenester
5. Rus og psykiatri

Reserve:

6. Grunnskole
7. Kautokeino boligselskap AS
8. Åpenhet, innsyn og informasjonsoffentlighet
9. Klima, miljø og natur
10. Vann og avløp

- For å sikre nødvendig fleksibilitet i forhold til behov som kan dukke opp, delegerer kommunestyret myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer i planen i løpet av planperioden. I denne sammenheng legges til grunn at kontrollutvalget før oppstart av det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt undersøker om det under tiden kan ha skjedd vesentlige endringer i risiko- og vesentlighetsbildet som aktualiserer omprioriteringer i planen.

- Kommunestyret legger videre til grunn at hver enkelt forvaltningsrevisjon gjennomføres innenfor en gjennomsnittlig timeramme på 200-300 timer. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner som skal gjennomføres i denne planperioden.

3.2 Kommunestyrets vedtatte prioriteringer for områder for forvaltningsrevisjon

Kommunestyret vedtok i sak xx/24 at følgende områder prioriteres i planperioden 2025-2028:

Saksfremlegg

_x__ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2024/1779-2	Saksbehandler: Karin Hætta	Dato: 02.01.2025

Utv.saksnr.:	Utvalg:	Møtedato:
12/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
19/25	Kommunestyret	27.03.2025

Plan for eierskapskontroll 2025 - 2028

Melding om vedtak sendes til:

- Kontrollutvalgets sekretariat (KUSEK IKS)

Det vises til:

- Kommunelovens §§ 23-2, 23-4 og 23-6
- Særutskrift av kontrollutvalgets vedtak sak 36/24
- Forslag til plan for eierskapskontroll 2025 – 2028
- Saksfremlegg til kontrollutvalget i sak 36/24

Vedlegg:

1. 1Særutskrift KU Kautokeino - 36-24.pdf
2. 2Forslag til Plan for EK 2025-2028, Kautokeino kommune .pdf
3. 3Utsatt -Saksframlegg-KU-Kautokeino - forslag til plan for eierskapskontroll 2025-20281.pdf
4. Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 – Kautokeino kommune (ROV) Kautokeino -2025-2028-.pdf

Habilitet:
Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Kontrollutvalgets sekretariat (KUSEK IKS) inviterte administrasjonen i e-post av 14.03.24 om å komme med innspill i forbindelse med utarbeidelse av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025 – 2028. Vedlagt med invitasjonen lå en prosjektplan for arbeidet utarbeidet av KUSEK IKS.

Administrasjonen sendte sine innspill til KUSEK IKS 08.04.2024.

Kontrollutvalget har i sak 36/24 den 11.12.24 behandlet forslag til Plan for eierskapskontroll i perioden 2025 – 2028 og kommet med sin anbefaling til kommunestyret.

Vurdering:

Viser for øvrig til vedlegget med særutskrift fra vedtak og saksforberedelse til sak 36/24 i kontrollutvalget.

Kontrollutvalget innstiller direkte til kommunestyret.

Kontrollutvalget oversender sak om forslag til plan for eierskapskontroll for perioden 2025-2028 til kommunestyret med følgende innstilling:

Kontrollutvalgets forslag til vedtak:

Kommunestyret i Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune viser til oversendt sak 36/24 fra kontrollutvalget, med de fremlagte dokumenter «Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 – Kautokeino kommune» og «Plan for eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 for Kautokeino kommune.

Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for eierskapskontroll 2025- 2028 for Kautokeino kommune, med følgende tema for eierskapskontroll:

- Overordnet eierskap med spesielt fokus eiendomsselskap og boligselskap

Vedtaket bygger på den forutsetning at hver enkelt eierskapskontroll gjennomføres innenfor en timeramme på 100 timer, jf. kapittel 2.1. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller som skal gjennomføre i denne planperioden.

Vedtaket bygger videre på den forutsetning at kontrollutvalget planlegger gjennomføring av eierskapskontrollen i løpet av planperioden, basert på tilgjengelige ressurser, tid og andre prioriterte revisjonsområder.

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025

Til kommunestyret i Kautokeino

S Æ R U T S K R I F T

Kontrollutvalg:	Kautokeino kommune	**Saksbehandler:**	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	11. Desember 2024	**J.nr:**	KUSEK01681

Kontrollutvalget i Kautokeino kommune behandlet sak om forslag til plan for eierskapskontroll i perioden 2025 – 2028 på møte 11. Desember 2024.

Nedenfor framgår kontrollutvalgets behandling og vedtak i saken:

SAK 36/24

FORSLAG TIL PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL I PERIODEN 2025 - 2028 - KAUTOKEINO KOMMUNE

Kontrollutvalgets vedtak- innstilling til kommunestyret:

Kontrollutvalget oversender sak om forslag til plan for eierskapskontroll for perioden 2025- 2028 til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret i Kautokeino kommune viser til oversendt sak 36/24 fra kontrollutvalget, med de fremlagte dokumenter «Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 – Kautokeino kommune» og «Plan for eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 for Kautokeino kommune.

Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for eierskapskontroll 2025- 2028 for Kautokeino kommune, med følgende tema for eierskapskontroll:

- Overordnet eierskap med spesielt fokus eiendomsselskap og boligselskap

Vedtaket bygger på den forutsetning at hver enkelt eierskapskontroll gjennomføres innenfor en timeramme på 100 timer, jf. kapittel 2.1. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller som skal gjennomføre i denne planperioden.

Vedtaket bygger videre på den forutsetning at kontrollutvalget planlegger gjennomføring av eierskapskontrollen i løpet av planperioden, basert på tilgjengelige ressurser, tid og andre prioriterte revisjonsområder.

Behandling:

Sekretariatet orienterte om saken.

Kontrollutvalget stilte spørsmål og drøftet saken.

Omforent endringsforslag fra kontrollutvalget:

1. Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for forvaltningsrevisjon 2025- 2028 for Kautokeino kommune, med følgende forvaltningsrevisjoner i prioritert rekkefølge:
- Overordnet eierskap med spesielt fokus eiendomsselskap og boligselskap

2. Vedtaket bygger på den forutsetning at eierskapskontroll gjennomføres innenfor en timeramme på 100 timer, jf. kapittel 2.1.

Sekretariatets forslag med kontrollutvalgets endring ble enstemmig vedtatt.

Sekretariatets forslag til vedtak – Innstilling til kommunestyret:

Kontrollutvalget oversender sak om forslag til plan for eierskapskontroll for perioden 2025- 2028 til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret i Kautokeino kommune viser til oversendt sak 36/24 fra kontrollutvalget, med de fremlagte dokumenter «Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 – Kautokeino kommune» og «Plan for eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 for Kautokeino kommune.

Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for eierskapskontroll 2025- 2028 for Kautokeino kommune, med følgende tema for eierskapskontroll:

1. Overordnet eierskap med spesielt fokus eiendomsselskap og boligselskap
eller
2. Overordnet eierskap

Vedtaket bygger på den forutsetning at hver enkelt forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll gjennomføres innenfor en timeramme på 200 - 300 timer, jf. kapittel 2.1. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller som skal gjennomføre i denne planperioden.

Vedtaket bygger videre på den forutsetning at kontrollutvalget planlegger gjennomføring av eierskapskontrollen i løpet av planperioden, basert på tilgjengelige ressurser, tid og andre prioriterte revisjonsområder.

November 2024

PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL 2025-2028

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN KAUTOKEINO KOMMUNE

Vedtatt av kommunestyret i Kautokeino kommune i sak

Behandlet i kontrollutvalget i sak 36/24, den 11.desember 2024

Innhold

1. OM EIERSKAPSKONTROLL 3
1.1 Formålet med eierskapskontroll 3
1.2 Risiko- og vesentlighetsvurdering 3
1.3 Plan for eierskapskontroll 3
1.4 Gjennomføring av eierskapskontroll 4
1.5 Rapportering om gjennomført eierskapskontroll 4
1.6 Oppfølging av gjennomført eierskapskontroller 4
2. RAMMER FOR PLANEN 5
2.1 Tidshorisont og ressurser 5
2.2 Behandling i kontrollutvalget 5
2.3 Behandling i kommunestyret 5
3. PRIORITERTE OMRÅDER 6
3.1 Forslag til prioritering av eierskapskontroll 6
3.2 Kommunestyrets vedtatte prioriteringer av eierskapskontroll 6

1. OM EIERSKAPSKONTROLL

1.1 Formålet med eierskapskontroll

Hensikten med eierskapskontroll er blant annet å bidra til en bedre og mer effektiv eierstyring.

1.2 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Det fremgår av kommuneloven at plan for eierskapskontroll skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap. Hensikten med vurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll

Kontrollutvalget i Kautokeino kommune vedtok i sak 8/24 på møte 27. februar 2024 å igangsette arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2025-2028. Sekretariatet har gjennomført planprosessen i tråd med vedtaket, og kontrollutvalget har vært aktivt involvert i hele prosessen og blant annet gitt innspill til områder for risiko- og vesentlighetsvurdering og innspill til prioritering av temaer og områder som skal inngå i planen for forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

I planprosessen er det gjennomført:

1. **To prosessmøter i kontrollutvalget**
    - Kontrollutvalget har hatt to møter med risiko- og vesentlighetsvurdering som tema, og har blant annet har gitt innspill til prioritering og valg av områder og valg. Kontrollutvalget har også invitert kommunalledere for orientering om utfordringer og situasjon kommunale etater og virksomheter.

2. **Innspill fra kommunedirektør og revisjonen**
    - Både kommunedirektøren og kommunens revisjon har gitt innspill i planprosessen.

1.3 Plan for eierskapskontroll

Det fremgår av kommuneloven at det er kontrollutvalget som har ansvar for at det blir utarbeidet en plan for gjennomføringen av eierskapskontroll. For planperiode 2025-2028 vil det si innen utgangen av 2024.

I kommuneloven § 23-4 sies det følgende om eierskapskontroll:

«*Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.*

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

Planen skal vedtas av kommunestyret selv.

Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.
Denne planen legger til grunn at kommunestyret delegerer slik myndighet til kontrollutvalget.»

1.4 Gjennomføring av eierskapskontroll

Kontrollutvalget har ifølge kommuneloven § 23-2 et påseansvar med at det gjennomføres eierskapskontroll.

Kontrollutvalget bestiller eierskapskontroll fra kommunens revisor, basert på vedtatte plan for eierskapskontroll. Kontrollutvalget velger tema og definerer formål og problemstillinger i bestillingen.

1.5 Rapportering om gjennomført eierskapskontroll

Kontrollutvalgets innstilling i behandling av sak om rapporter etter eierskapskontroll sendes fortløpende til kommunestyret i Hammerfest for behandling der, og rapporteres også til kommunestyret gjennom kontrollutvalgets årsmelding.

1.6 Oppfølging av gjennomført eierskapskontroller

Det fremgår av kommuneloven at kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til behandling av rapporter om eierskapskontroll følges opp.

Det er ikke tidsbestemte lovkrav til når gjennomførte eierskapskontroller skal oppfølges, men det naturlige vil være 1 til 1 ½ år etter kommunestyrets behandling av den aktuelle eierskapskontrollen som skal følges opp.

2. RAMMER FOR PLANEN

2.1 Tidshorisont og ressurser

Tidshorisont
Denne planen for eierskapskontroll har en tidsramme på fire år, og gjelder for planperiode 2025- 2028.

Ressurser
I henhold til Kautokeino kommunes avtale om revisjonstjenester med KomRev Nord IKS, har Kautokeino kommune fått tildelt 790 timer til forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroll for fireårsperioden 2024–2027. Dette utgjør et gjennomsnitt per år på 198 timer. Med en gjennomsnittlig timeramme på 200–300 timer per forvaltningsrevisjon og inntil 100 timer per eierskapskontroll, innebærer det mellom 3- 4 prosjekter i denne planperioden. Planperioden varer ett år lenger enn perioden ressursene er tildelt for, og det forutsettes i denne planen at det tildeles ressurser i 2028 som tilsvarer nåværende årsgjennomsnitt.

Forventet ressursbruk i antall timer til hvert prosjekt, fastsettes i revisjonens overordnede prosjektskisse. Prosjektskissen legges frem for kontrollutvalget før igangsettelse av prosjektet, og eventuelle avvik meldes til kontrollutvalget. Det gir kontrollutvalget en oversikt over tids- og ressursbruken for de enkelte prosjektene, og i forhold til gjennomføring av planlagte prosjekter i planperioden.

Det legges opp til gjennomføring av èn eierskapskontroll i denne planperioden, og kontrollutvalget vil selv tilpasse gjennomføringen. Kontrollutvalget vurderer når og hvordan eierskapskontrollen skal gjennomføres i løpet av planperioden, basert på tilgjengelige ressurser, tidsrammer og andre prioriterte revisjonsområder

2.2 Behandling i kontrollutvalget

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide plan for eierskapskontroll.

Forslag til plan for eierskapskontroll skal i denne valgperioden (2023-2027) behandles i kontrollutvalget innen utgangen av 2024.

2.3 Behandling i kommunestyret

Plan for eierskapskontroll skal vedtas av kommunestyret selv etter innstilling fra kontrollutvalget.

3. PRIORITERTE OMRÅDER

3.1 Forslag til prioritering av eierskapskontroll

Kontrollutvalget oversender sak om forslag til plan for eierskapskontroll for perioden 2025- 2028 til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret i Kautokeino kommune viser til oversendt sak 36/24 fra kontrollutvalget, med de fremlagte dokumenter «Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 – Kautokeino kommune» og «Plan for eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 for Kautokeino kommune.

Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for eierskapskontroll 2025- 2028 for Kautokeino kommune, med følgende tema for eierskapskontroll:

- Overordnet eierskap med spesielt fokus eiendomsselskap og boligselskap

Vedtaket bygger på den forutsetning at hver enkelt eierskapskontroll gjennomføres innenfor en timeramme på 100 timer, jf. kapittel 2.1. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller som skal gjennomføre i denne planperioden.

Vedtaket bygger videre på den forutsetning at kontrollutvalget planlegger gjennomføring av eierskapskontrollen i løpet av planperioden, basert på tilgjengelige ressurser, tid og andre prioriterte revisjonsområder.

3.2 Kommunestyrets vedtatte prioriteringer av eierskapskontroll

Kommunestyret fattet i sak xx / xx følgende vedtak om plan for eierskapskontroll i perioden 2025-2028:

S A K S F R A M L E G G

Kontrollutvalg:	Kautokeino kommune	**Saksbehandler:**	Anne Berit Bæhr
Møtedato:	11. Desember 2024	**J.nr:**	KUSEK01681

Sak 36/24

FORSLAG TIL PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL I PERIODEN 2025 - 2028 - KAUTOKEINO KOMMUNE

Saksdokumenter:

- Plan for eierskapskontroll i Kautokeino kommune i perioden 2025- 2028 (vedlagt)
- Risiko- og vesentlighetsvurdering for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i Kautokeino kommune 2025-2028 (vedlagt i sak34/ 24)

Sekretariatets forslag til vedtak – innstilling til kommunestyret:

Kontrollutvalget oversender sak om forslag til plan for eierskapskontroll for perioden 2025- 2028 til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret i Kautokeino kommune viser til oversendt sak 36/24 fra kontrollutvalget, med de fremlagte dokumenter «Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 – Kautokeino kommune» og «Plan for eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 for Kautokeino kommune.

Kommunestyret godkjenner fremlagte plan for eierskapskontroll 2025- 2028 for Kautokeino kommune, med følgende tema for eierskapskontroll:

1. Overordnet eierskap med spesielt fokus eiendomsselskap og boligselskap
   eller
2. Overordnet eierskap

Vedtaket bygger på den forutsetning at hver enkelt forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll gjennomføres innenfor en timeramme på 200 - 300 timer, jf. kapittel 2.1. Eventuelle avvik fra dette vil øke eller redusere antall forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroller som skal gjennomføre i denne planperioden.

Vedtaket bygger videre på den forutsetning at kontrollutvalget planlegger gjennomføring av eierskapskontrollen i løpet av planperioden, basert på tilgjengelige ressurser, tid og andre prioriterte revisjonsområder.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget har i henhold til kommuneloven ansvar for å utarbeide en plan for gjennomføring av eierskapskontroll. For inneværende valgperiode skal plan for eierskapskontroll utarbeides innen utgangen av 2024.

I kommuneloven § 23-4 sies det følgende om eierskapskontroll:

> *«Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.*
>
> *Planen skal vedtas av kommunestyret selv.*
>
> *Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. Denne planen legger til grunn at kommunestyret delegerer slik myndighet til kontrollutvalge*t.»

Kontrollutvalget i Kautokeino kommune vedtok i sak 5/24 å starte arbeidet med en risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for planlegging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2025-2028. Sekretariatet har på vegne av kontrollutvalget koordinert prosessen og utarbeidet plandokumentene i henhold til risiko- og vesentlighetsvurderinger for områdene. Kontrollutvalget har aktivt deltatt i prosessen, kontrollutvalget har blant annet gitt innspill til valg av områder for risiko – og vesentlighetsvurderinger og innspill til prioritering av områder som skal inngå i planen. I planprosessen er det gjennomført tre prosessmøter i kontrollutvalget, samt innhentet innspill skriftlig fra kommunedirektøren og revisjonen.

I henhold til Kautokeino kommunes avtale om revisjonstjenester med KomRev NORD IKS, har Hammerfest kommune fått tildelt 790 timer til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2024-2027. Planforslaget bygger på den forutsetning at hver enkelt forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll gjennomføres innenfor en gjennomsnittlig timeramme på 200-300 timer, jf. kapittel 2.1 i plandokumentet. Det innebærer at det kan gjennomføres 3- 4 prosjekter i en 4-års periode. Eventuelle avvik fra timerammen vil øke eller redusere antall revisjoner som skal gjennomføres i denne planperioden.

Kontrollutvalget har i sak 34/24 behandlet sekretariatets risiko- og vesentlighetsvurderinger og på bakgrunn av det foreslått følgende prioritering av områder for eierskapskontroll i perioden 2025-2028:

1. Overordnet eierskap med spesielt fokus eiendomsselskap og boligselskap
   eller
2. Overordnet eierskap

Planforslaget er basert på kontrollutvalgets vurderinger og prioriteringer gjennom planprosessen.

Kontrollutvalget har fleksibilitet til å justere prioriteringene, og kan legge til nye eller fjerne forvaltningsrevisjoner/eierskapskontroll i planforslaget. Dette gjelder også for kommunestyret.

De prioriteringene som vedtas av kontrollutvalget vil bli innarbeidet i plandokumentet og oversendt til kommunestyret for behandling. Endelig oppdatering av planen vil bli gjort i henhold til kommunestyrets vedtak. Kommunestyret kan også gjøre endringer i planen før den vedtas, og disse endringene vil bli inkludert i det endelige plandokumentet.

Sekretariatets vurdering:
Sekretariatet viser til gjennomført planprosess, og viser til dokumentene «Risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for planperioden 2025 – 2028 Kautokeino kommune» og «Plan for eierskapskontroll for planperioden 2025-2028 for Kautokeino kommune», utarbeidet av sekretariatet (KUSEK IKS).

Sekretariatet har lagt kontrollutvalgets vurderinger og prioriteringer til grunn for prioriteringene i forslaget til plan for eierskapskontroll. Sekretariatet understreker at gjennomføring av eierskapskontroll må planlegges i forhold til tilgjengelige ressurser, tid og andre prioriterte revisjonsområder.

Den foreslåtte planperioden varer ett år lenger enn perioden ressursene er tildelt for, og det forutsettes at det tildeles ressurser som tilsvarer årsgjennomsnittet også for 2028. Dette forholdet kan skape en usikkerhet i forhold til ressurstilgangen i 2028, og som vil kunne påvirke gjennomføring av planen. Det er tatt høyde for det i forbeholdet om at kontrollutvalget kan gjøre endringer i planen. Det gir en viss fleksibilitet og rom for justeringer, dersom tildelingene for 2028 ikke blir som forventet. Kontrollutvalget vil kunne vurdere situasjonen og tilpasse ressursbruk eller aktiviteter deretter for å sikre at planen kan gjennomføres på en realistisk og ansvarlig måte.
I henhold til kommuneloven § 23-3 oversender kontrollutvalget saken til kommunestyret for endelig behandling, med innstilling om vedtak i tråd med det som er beskrevet innledningsvis i saksfremlegget.

RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL 2025-2028

KAUTOKEINO KOMMUNE

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotte Čállingoddi SGO
Postboks 80 ,9501 ALTA
post@kusek.no
www.kusek.no

INNHOLDSFORTEGNELSE

FORORD 3

1. INNLEDNING 4

1.1 BAKGRUNN OG HENSIKT MED RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING 4
1.2 ELEMENTER I RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGEN 5
1.3 DATAINNSAMLING 8
1.4 DATAGRUNNLAG 9

2. GENERELT OM KOMMUNEN 10

2.1 POLITISK OG ADMINISTRATIV ORGANISERING 10
2.2 ORGANISASJONSKARTET POLITISK ORGANISERING 10
2.3 ORGANISASJONSKARTET ADMINISTRATIV ORGANISERING 11

3. VALG AV RISIKOOMRÅDER 15

3.1 KOMMUNEBAROMETERET 15
3.2 ANDRE OMRÅDER MED MULIG RISIKO 25
3.3 ANDRE INNSPILL 26
3.4 PRIORITERTE OMRÅDER FOR RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING 27

4. FORVALTNINGSREVISJON -ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS VIRKSOMHET 29

4.1 SEKTOROVERGRIPENDE FUNKSJONER (ORGANISASJON OG UTVIKLING) 29
4.2 KULTUR OG OPPVEKST 34
4.3 HELSE OG OMSORG 39
4.4 TEKNISK ENHET 45

5. FORVALTNINGSREVISJON -ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS FORETAK OG SELSKAPER ... 49

5.1 KOMMUNALE FORETAK 49

6. EIERSKAPSKONTROLLER-ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS UTØVELSE AV EIERINTERESSER 51

7. GJENNOMFØRTE OG FORVALTNINGSREVISJONER, EIERSKAPSKONTROLLER OG STATLIGE TILSYN 54

7.1 GJENNOMFØRTE FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER 54
7.2 PRIORITERTE OG IKKE GJENNOMFØRTE FORVALTNINGSREVISJONER I PERIODEN 2021-2024 55
7.3 VARSLEDE STATLIGE TILSYN 55

8. FORSLAG TIL FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER 56

8.1 I PRIORITERT REKKEFØLGE 56
8.2 KONTROLLUTVALGETS VEDTAK I SAK 34/24 57

FORORD

Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er utarbeidet av Kusek IKS på oppdrag for kontrollutvalget i Kautokeino kommune. Dokumentet danner grunnlaget for henholdsvis plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Planene vedtas av kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget.

11. november 2024

KUSEK IKS

Kate M. Larsen
Daglig leder/prosjektleder

Anne Berit Bæhr
Rådgiver

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og hensikt med risiko og vesentlighetsvurdering

I forbindelse med bestilling fra kontrollutvalget i møte 27.02.2024, sak 8/24 har Kusek IKS gjennomført risiko- og vesentlighetsvurdering av Kautokeino kommune sin virksomhet og i selskaper der kommunen har eierinteresser. Formålet med ROV-vurderingene har vært å skaffe relevant informasjon om de delene av virksomhetene i kommunen og selskapene der kommunen har eierinteresser som det kan være aktuelt å gjennomføre forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll.

ROV-vurderingene er systematisert og fremstilt i dette dokumentet på et overordnet nivå. ROV-vurderingene danner grunnlaget for kontrollutvalget sitt arbeid med planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for denne planperioden.

Kontrollutvalget er pålagt å utarbeide slike planer.[1] Planene skal vedtas av kommunestyret. Kommunestyret *kan delegere* til kontrollutvalget å gjøre endringer i planene.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Fokuset i en eierskapskontroll er hvordan kommunen forvalter eierskapene sine, enten enkeltvis eller som en portefølje. Kriteriene som Kusek IKS legger til grunne er blant annet regelverket knyttet til ulike typer selskap, det kan være kommuneloven, aksjeloven, lov om interkommunale selskaper, eierskapsmeldinger, vedtak og retningslinjer. Fokus i en forvaltningsrevisjon av selskapet er på selve selskapet, om det drives i samsvar med kommunestyret sine vedtak og betingelser, og om det drives i samsvar med lover og regler samt på en økonomisk forsvarlig måte.

I kommunelovens bestemmelser om egenkontroll framgår det at kontrollutvalget minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, skal utarbeide henholdsvis en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner, og en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

I kapittel 2 presenteres kommunens organisasjon og nøkkeltall. I kapittel 3 gjøres det rede for valg av tema/områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av. Den konkrete vurderingen presenteres i kapittel 4-6. I kapittel 7 er det en oversikt over gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller, statlige tilsyn. I kapittel 8 er det forslag til kommende forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

[1] Kommuneloven § 23-2 første ledd.

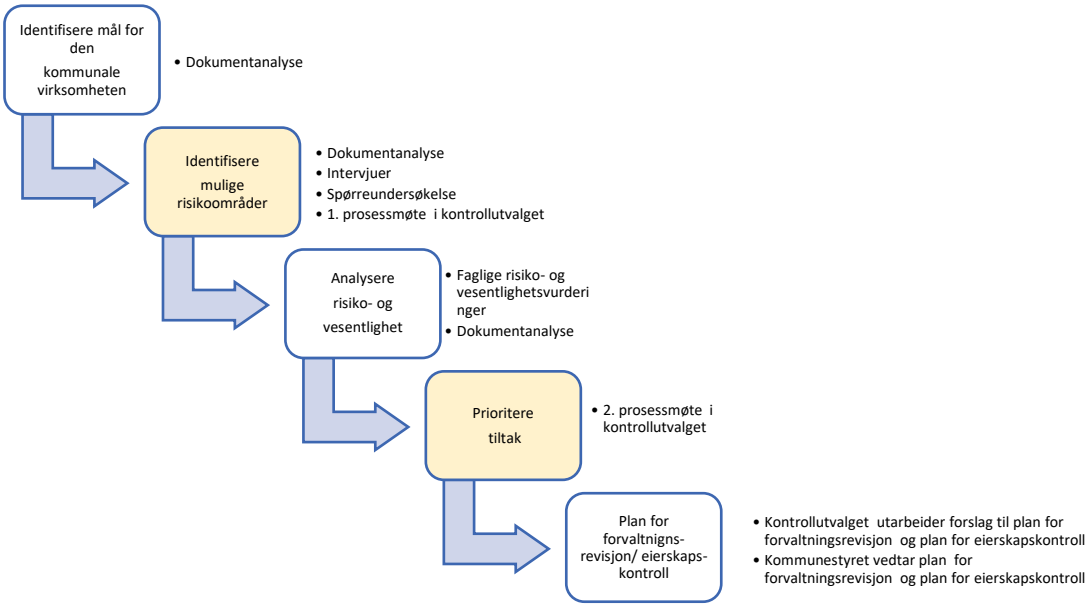
1.2 Elementer i risiko- og vesentlighetsvurderingen

Risiko- og vesentlighetsvurderingene som gjøres, er inspirert av COSO-rammeverket. COSO - rammeverkene er utarbeidet med tanke på ledelse og styring i alle typer virksomheter, og som kan anvendes både i privat og offentlig sektor.[2]

Elementer i risiko- og vesentlighetsvurderinger er følgende:

- Mål for kommunens virksomhet
- Risikofaktorer
- Risikovurderinger
- Vesentlighetsvurderinger
- Prioritering

Elementene inngår i den helhetlige planprosessen for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og kan skisseres på denne måten:

Figur 1 Skisse for planprosess

1.2.1 Identifisering av mål for kommunens virksomhet

[2] Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - en frivillig organisasjon i privat sektor som har som formål å forbedre kvaliteten på finansiell rapportering gjennom fokus på etikk i forretningslivet, effektiv intern kontroll og corporate governance.
I 2004 la COSO fram et nytt rammeverk – Enterprise Risk Management (ERM) – Integrated Framework.

Kusek IKS har valgt å identifisere mål for kommunens virksomhet ut ifra følgende:

- Gjeldende lover og forskrifter (krav som er pålagt å levere til innbyggere kan forstås som mål for den kommunale virksomhet)
- Kommunale plandokumenter (mål oppnåelse)
- Vedtak og forutsetninger i kommunestyret
- Utnytte ressursene på best mulig måte i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv

Identifiserte mål behandles i kapittel 4 til 6.

1.2.2 Identifisering av risikofaktorer og risikoområder

Utgangspunktet for risikovurderingene er uønskede hendelser/ mangler / avvik – risikofaktorer – som kan inntreffe og true måloppnåelsen i kommunen.

Uønskede hendelser kan blant annet inntreffe med hensyn til følgende områder:

- Overholdelse av lover og bestemmelser
- Økonomi
- Produktivitet
- Måloppnåelse

I identifiseringen av risikoområder har Kusek IKS lagt følgende kriterier til grunn for valg av tema/områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av:

1. Kommunebarometeret – områdene hvor karaktersettingen indikerer at tilstanden ikke er tilfredsstillende
2. Andre temaer/områder med risiko for avvik, mangler eller uønskede hendelser
3. Temaer/områder foreslått av kontrollutvalg, folkevalgte, revisor eller andre

Identifisering av risikoområder behandles i kapittel 3.

1.2.3 Risikovurderinger

Risikovurderinger er sammensatt av tre ulike elementer, og vurderes i betydningen av de mulige framtidige hendelsene og sannsynlighet:

- Vurdering av konsekvens
- Vurdering av sannsynlighet
- Risikoreduserende tiltak

<u>Vurdering av konsekvens</u>

Med konsekvens menes den betydning det vil ha for kommunens måloppnåelse, dersom de ulike risikofaktorene inntreffer og som kan utgjøre en risiko for at kommunen ikke når sine mål.

Vurdering av sannsynlighet
Med dette menes sannsynlighet for at en risikofaktor kan inntreffe. Ved vurdering av sannsynlighet er det tatt utgangspunkt i tidligere hendelser og endringer i omgivelsene som kan ha påvirkning for sannsynligheten.

Risikoreduserende tiltak
Risikoreduserende tiltak er eventuelle tiltak som kommunens ledelse har iverksatt for å redusere muligheten for at måloppnåelse ikke inntreffer, og som reduserer virkningene dersom risikofaktorene likevel slår til. På et overordnet nivå er det kartlagt hvilke tiltak som er etablert i kommunen og vurdert i hvor stor grad disse har risikoreduserende effekt, sett mot konsekvens av og sannsynlighet for at uønskede hendelser inntreffer.

Risikovurderinger beskrives i kapittel 4-6.

1.2.4 Vesentlighetsvurderinger

Vesentlighetsvurderinger innebærer en samlet vurdering av alvorsgraden som den enkelte faktor representerer i forhold til måloppnåelse. Aktører med ulikt ståsted kan ha svært ulik oppfatning av hva som er vesentlig.

Vesentlighet vurderes ut fra ulike perspektiv:

Fra brukerperspektiv, vurdert ut fra hva brukerne av kommunale tjenester anser som vesentlig.

Fra medardeiderperspektiv, vurdert ut fra hva de ulike medarbeiderne innenfor et tjenesteområde anser som vesentlig.

Fra et samfunns- og miljøperspektiv, vurdert ut fra hva som er vesentlig ved kommunens virksomhet sett i forhold til samfunnet og miljøet, herunder omdømme.

Fra et økonomisk perspektiv, vurdert ut fra omfanget av tjenesteområdets driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter, samt forskjeller i forhold til sammenlignbare kommuner med mer.

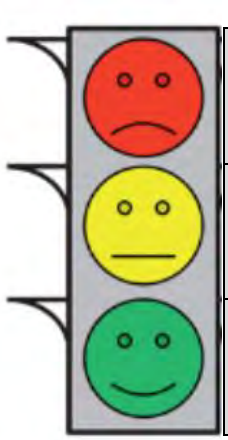
Fra et organisatorisk perspektiv, vurdert ut ifra elementer som styring, kontroll, ledelse og rapportering.

Fra et politisk perspektiv, vurdert ut ifra ulike tjenesteområder som har størst vesentlighet sett fra de folkevalgtes perspektiv (oppfatning av vesentlighet kan variere mellom politiske grupperinger)

Vesentlighetsvurderinger beskrives i kapittel 4 til 6.

1.2.5 Prioritering av risiko-områder

Prioriteringa av risiko-områder gjøres ut fra trafikklysmodellen etter en faglig-/skjønnsmessig vurdering, og brukes som et utgangspunkt til prioritering av tiltak.

Høy	På områder som er merket rødt mener Kusek IKS på bakgrunn av fremlagte data og analyser, at det kan være høy risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelsen eller effektivitet.
Middels	På områder som er merket gult mener Kusek IKS på bakgrunn av fremlagte data og analyser, at det kan være middels risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelsen eller effektivitet.
Lav	På områder som er merket grønt mener Kusek IKS på bakgrunn av fremlagte data og analyser, at det kan være lav risiko for enten manglende produktivitet, måloppnåelse, regeletterlevelsen eller effektivitet.

Figur 2 Trafikklysmodell

1.3 Datainnsamling

Statistikk og diverse målinger
Offentlig statistikk er hentet fra offentlige tilgjengelige databaser som for eksempel KOSTRA, kommunebarometer, åpenhetsindeksen, effektivitetsanalysen, kommunetesten og KS sin statistikk om sykefravær.

Statistikk gir mulighet for å sammenligne tall som gjelder for Kautokeino kommune med andre kommuner av tilsvarende størrelse og økonomiske rammebetingelser.

Kommunale dokumenter
Dokumentene som er gjennomgått er i hovedsak informasjon fra Kautokeino kommunes hjemmeside, herunder årsberetning, budsjett og handlingsprogram.

Intervju og innspill
I prosessmøtene til kontrollutvalget kan for eksempel ordfører, gruppeledere, kommunedirektør, andre administrative ledere, tillitsvalgte, mv. inviteres til møtene. De inviterte får tilsendt forrige ROV og spørsmål til forberedelse før møtet. Spørsmål kan blant annet være:

a. På hvilke områder er det risiko for at kommunen og selskaper der

kommunen har eierandeler ikke når sine målsettinger, ikke oppfyller lovkrav, eller utnytter ressursene dårlig?

b. På hvilke tjenesteområder/kommunalt eide selskaper er det behov for forvaltningsrevisjon?

Det kan også være aktuelt å gjennomføres intervju runder/spørreundersøkelser.

Kontrollutvalg
Det er gjennomført prosessmøter hvor kontrollutvalget har drøftet valg av områder/tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger som tas med i de videre vurderinger.

Kontrollutvalget diskutere informasjonen som kommer frem under prosessmøtene og informasjonen systematiseres ved hjelp av trafikklys-modellen. Kontrollutvalget prioriterer tema/områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Kommunens revisor
Kommunens revisor sine løpende rapporteringer til kontrollutvalget tas med i vurderingene samt konkrete innspill på områder de anser det kan være risiko på.

1.4 Datagrunnlag

I arbeidet med innhenting av informasjon har Kusek IKS blant annet sett til følgende kilder:

- Årsrapport og årsregnskap
- Årsbudsjett og økonomiplaner
- Kommuneplanens samfunnsdel og planstrategier
- Fag- og temaplaner (for eksempel kompetanseplan)
- Kommunedelplaner
- Retningslinjer og reglement
- Eierskapsmelding
- Protokoller fra møter i kommunestyret
- Drøfting i kontrollutvalg/intervju/spørreundersøkelser
- Offentlig statistikk
- Kommunebarometeret
- Statsforvalterens kommunebilde med analyse av den enkelt kommune
- Tidligere gjennomførte revisjoner
- Tidligere gjennomførte eierskapskontroller
- Sekretariatets generelle kjennskap til kommunen og erfaring på områdene
- Saker i media
- Kommunens hjemmeside
- Relevant lovverk
- Statlige tilsyn

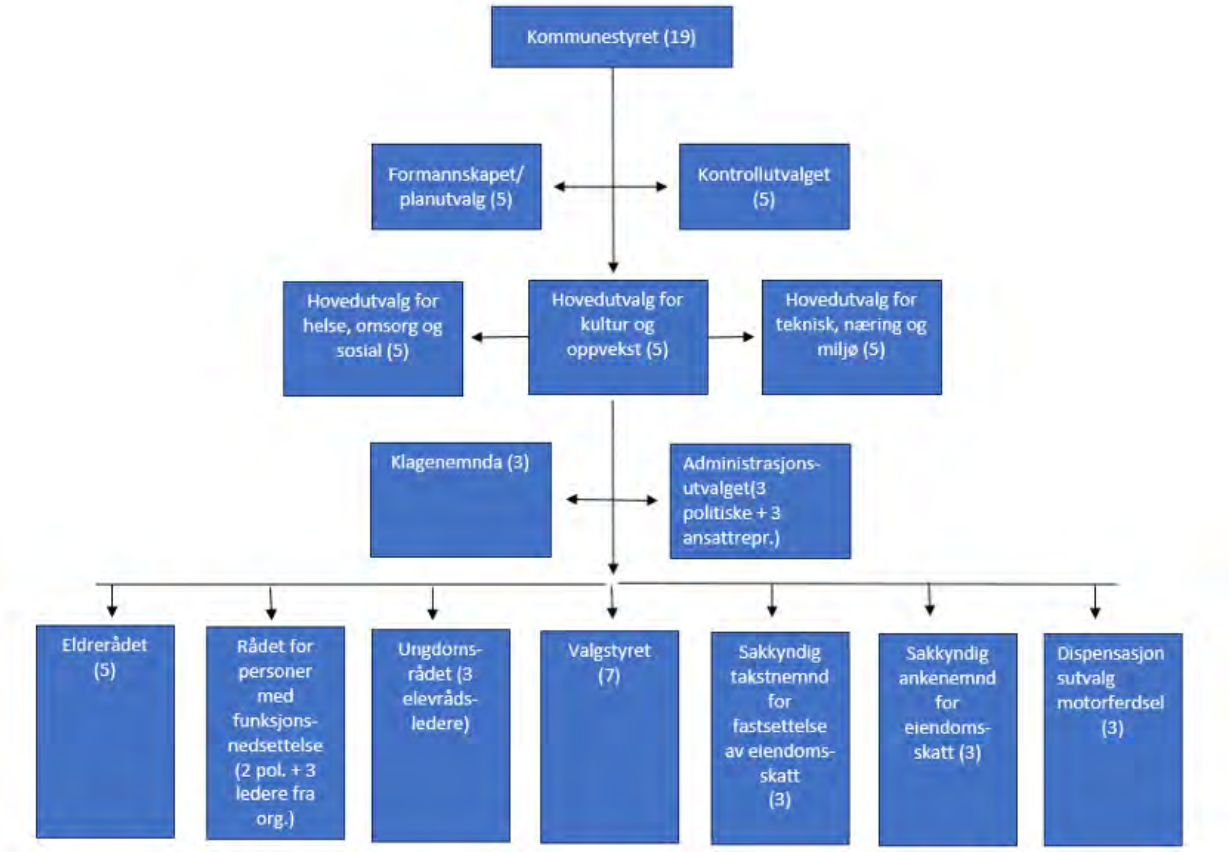
2. GENERELT OM KOMMUNEN

Her presenteres generell informasjon om kommunen, analysedelen er i kapittel 4-6.

2.1 Politisk og administrativ organisering

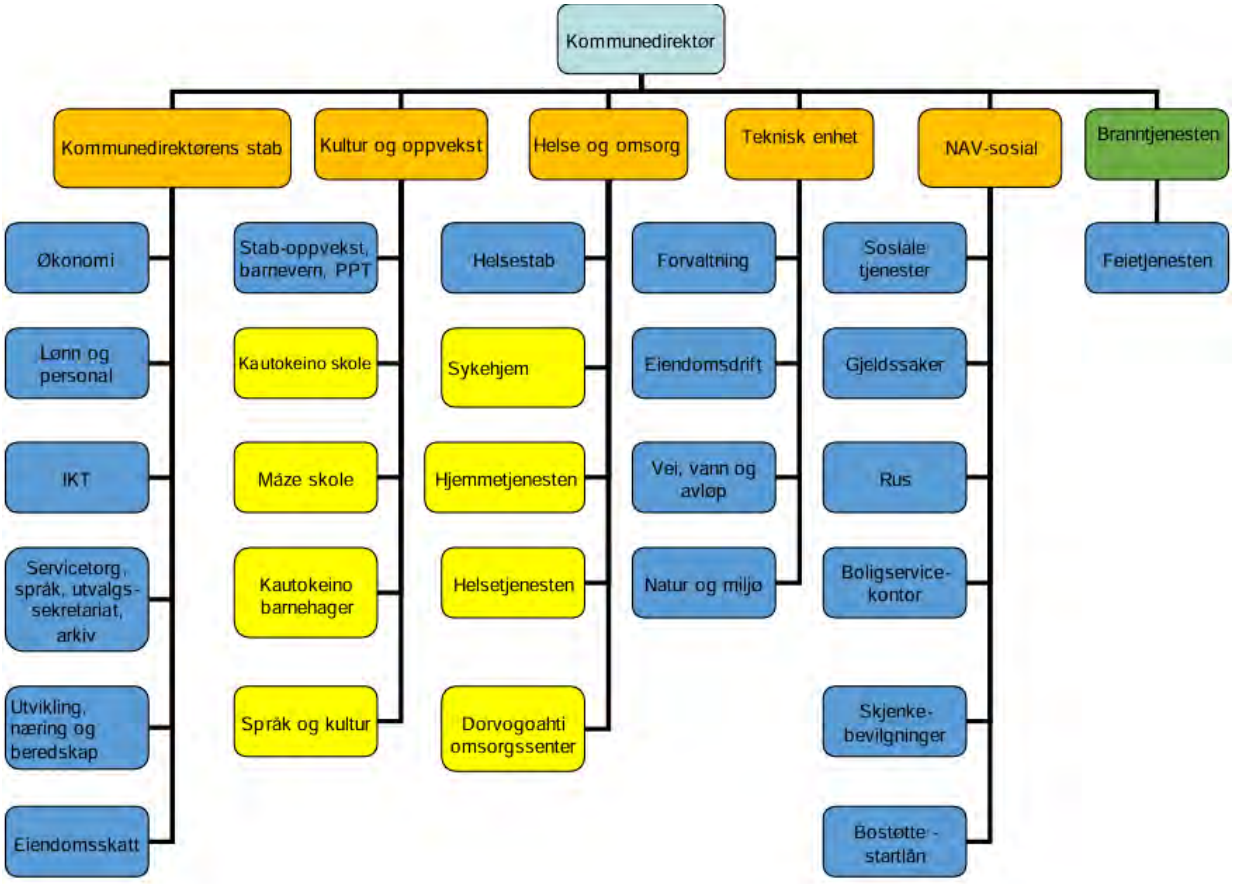
Kautokeino kommune styres etter formannskapsmodellen, som for øvrig er den mest vanlige modellen i kommunene. Dette innebærer at formannskapet som utøvende politisk organ velges av kommunestyret etter partienes forholdsmessige representasjon i kommunestyret. Delegasjon til formannskap, utvalg, råd og nemnder er gitt i kommunens delegasjonsreglement.

2.2 Organisasjonskartet politisk organisering

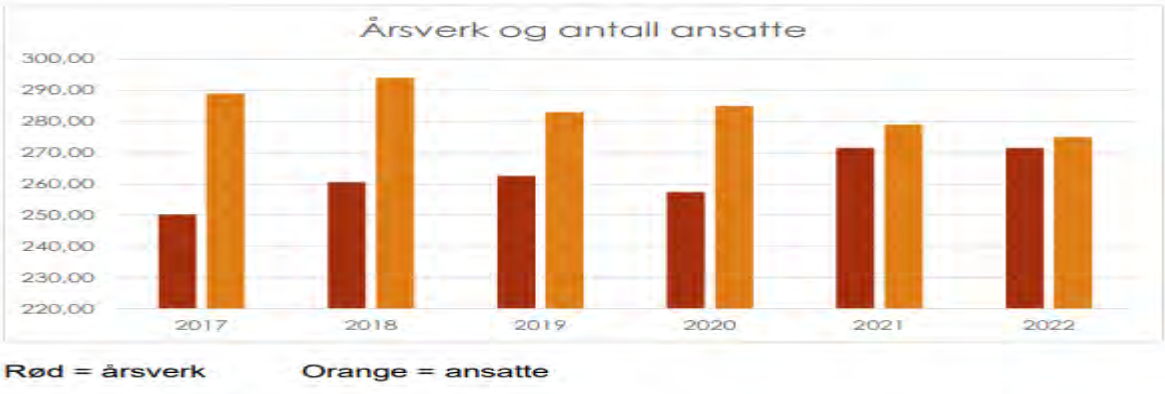
Figur 3 Politisk organisering i Kautokeino kommune., Kilde: Årsrapport 2023 s. 12

2.3 Organisasjonskartet administrativ organisering

Figur 4 Administrativ organisering i Kautokeino kommune. Kilde: Årsrapport 2023 s. 16

2.3.1 Antall ansatte

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Årsverk	250,17	260,55	262,54	257,24	271,5	271,5
Ansatte	289	294	283	285	279	275

Kilde: Årsrapport 2022

2.3.2 Finansielle nøkkeltall [3]

Følgende handlingsregler er vedtatt av kommunestyret:

1) Netto driftsresultat skal øke og innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 1, 75 % av kommunen driftsinntekter.
2) Disposisjonsfondet skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 6 % av brutto driftsinntekter
3) Lånegjeld, unntatt lån tatt til videre utlån , skal innen utgangen av økonomiplanperioden ikke ligge over 65 % av brutto driftsinntekter.

Handlingsregel nr. 1:
Netto driftsresultat uttrykker andelen av årets driftsinntekter som ikke er blitt benyttet til dekning av årets driftsutgifter, og som derfor er avsatt til fond, til finansiering av investeringer, eller er ubrukt. Det er netto driftsresultat som er det viktigste måltallet for kommunene. Sammen med andre indikatorer brukes det til å analysere kommunens økonomi. Generelt er et godt netto driftsresultat en indikator på at kommunen har økonomisk handlefrihet.

Netto driftsresultat – Kautokeino kommune – kommunekassen
Tidligere var det anbefalt av teknisk beregningsutvalg at gjennomsnittlig netto driftsresultat burde være på minst 3 % av driftsinntektene. Det anbefalte nivå er senere endret til 1,75 %. Dette er i tråd med vedtatte handlingsregel for Kautokeino kommune.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Netto driftsresultat	9 453	19 257	18 039	22 172	22 255	8 584
Brutto driftsinntekter	321 669	329 183	333 729	357 137	381 270	392 764
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	*2,9 %*	*5,8 %*	*5,4 %*	*6,2 %*	*5,8 %*	*2,2 %*

Netto driftsresultat i % av driftsinntekter i 2022 var på 2, 2 %. Tendensen i utvikling av måltallet de siste årene er nedgående. Selv om måltallet er halvert fra 2021 til 2022, er den fortsatt større enn vedtatt måltall.

[3] Sak 41/23 Kontrollutvalget og årsrapport 2022

Handlingsregel nr. 2: Disposisjonsfond
Disposisjonsfond er frie fond og står til kommunestyrets frie disposisjon. Kommunen bør til enhver tid ha en" buffer" til å møte uforutsette hendelser, som svikt i inntekter eller økte utgifter. Kommunen vil automatisk sikre denne" bufferen" dersom store deler av et positivt netto driftsresultat årlig avsettes til disposisjonsfond. Når disposisjonsfondet har nådd en viss størrelse, kan fondet bidra til at kommunen i større grad kan egenfinansiere investeringene sine.

Disposisjonsfond – Kautokeino kommune – kommunekassen
Anbefaling for kommuner er at disposisjonsfondet bør være på mellom 7 - 10 %. Måltallet i for Kautokeino kommune i perioden 2022- 2025 er at disposisjonsfondet skal utgjøre 6 % av brutto inntekter innen utgangen av økonomiplanperioden.

Kautokeino kommune er godt innenfor måltallet , disposisjonsfondet utgjorde 22 , 5 % av brutto driftsinntekter i 2022.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Brutto driftsinntekter	321 669	329 183	333 729	357 137	381 270	392 764
Disposisjonsfond 31.12	16 578	19 209	26 368	51 516	72 561	88 361
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	*5,2 %*	*5,8 %*	*7,9 %*	*14,4 %*	*19,0 %*	*22,5 %*

Handlingsregel nr. 3: Netto lånegjeld
Anbefaling fra teknisk beregningsutvalg er at netto lånegjeld ikke skal overstige 80 % av brutto driftsinntekter. Måltallet for gjeldsbelastningen i kommunen er på 65% av brutto driftsinntekter.

Netto lånegjeld – Kautokeino kommune – kommunekassen
Netto lånegjeld i Kautokeino kommune utgjør 138, 5 % av brutto driftsinntekter i 2022.

2.3.3 Befolkningsutvikling [4]

Kilde: Statistisk sentralbyrå

[4] Årsrapport 2022

2.3.4 Selskaper og eierskap

Eierskap i følgende heloffentlige eide selskap:

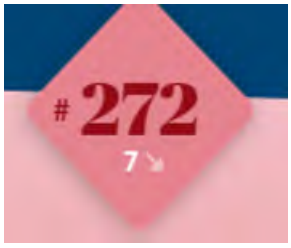
Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel
Interkommunalt Arkiv IKS (IKA FINNMARK IKS)	Arkiv	3,06 %
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS (KUSEK IKS)	Sekretariats-tjenester	7,69 %
Komrev Nord IKS	Revisjon	0,81 %
Vefas IKS	Renovasjons-tjenester	13,7 %
Vefas Retur AS	Renovasjon-næringsavfall	100 % eid av Vefas IKS
Kautokeino boligselskap AS	Bygge og drive utleieboliger på forretningsmessig grunnlag	100 %
Loannkudievva Eiendomsselskap AS	Etablere utleiebygg på Loannkudievva	100 %
Stealli AS	Eie og drive med utleie av fast eiendom (attføringsvirksomhet)	100 %
Ymber AS	Eie selskapsandeler i andre selskap innen kraftproduksjon og nettvirksomhet. Videre skal selskapet kunne eie fast eiendom, samt yte konserninterne tjenester.	16,63 %
Internasjonalt samisk filminstitutt AS	Forvaltningsorgan for samiskspråklig film på nordisk plan	52,6 %
Beaivvas Samisk Nasjonalteater AS	Drive og fremme profesjonell teatervirksomhet på samisk	40 %
Ovddos AS	Drive omstillingsprosjekter for Kautokeino kommune innen næring og utvikling	100 %

Kilde: intern statistikk og Kautokeino kommune «Eierskapsmelding 2019-2023»

3. VALG AV RISIKOOMRÅDER

3.1 Kommunebarometeret[5]

Kommunebarometeret (KB) er en måling som publiseres av Kommunal Rapport hvert år. Her rangeres 356 kommunene etter 155 nøkkeltall, på tvers av 12 ulike sektorer. Kautokeino kommune er rangert på plass i 2022 og 2023:

2022

2023

Figur 5 Rangering av Kautokeino kommune i kommunebarometeret. Kilde Kommunalrapport

I de fleste tilfeller er målingene knyttet til kvalitet eller kapasitet på kommunens tjenestetilbud, men det kan også dreie seg om overgripende forhold som økonomisk tilstand og utvikling. Det er i den sammenheng naturlig å gjøre en nærmere vurdering av områdene hvor kommunen ifølge Kommunebarometeret presterer svakt, samt om det skal gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering av sektoren eller spesifikke deler av den.[6] Kusek IKS presenterer i dette kapittelet og *prosessmøte 1 til kontrollutvalget* sektorene i sin helhet slik den er framstilt i Kommunebarometeret.

Kusek IKS anser i denne sammenhengen en ***karakter lavere enn 3 som indikasjon på at kommunens prestasjon er utilfredsstillende***. Karakterer som er knyttet til mer generelle forhold i kommunen, og ikke nødvendigvis sier så mye om kvalitet eller kapasitet på kommunens tjenester (for eksempel kinobesøk per innbygger), er ikke vektlagt i risiko- og vesentlighetsvurdering.

[5] Vi har også vurdert i dette kapittelet de siste publiserte tallene for 2023, og lagt til grunne dette i våre vurderinger
[6] I noen tilfeller har det ikke vært mulig å beregne nøkkeltall fordi det ikke er publisert tall av personvernhensyn eller fordi kommunen ikke har rapportert noen tall på området. På disse områdene er det ikke satt karakter.

3.1.1 Grunnskole

Tabell 1: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Grunnskole 280 plass

	2019	2020	2021	2022	2023
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år	4.07	3.77	3.81	3.88	4.15
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år	3.46		3.24	4.66	4.32
GSK03 Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år	1.35	1.34	3.37	1	
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år	2.02	2.06	2.25	2.26	1
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år	2.82	1	1	1	1
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år	3.23	1.32	1.51	3.03	2.75
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	1.58	2.67	5.1	1	1.64
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	1	1	2.59	1	1
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	4.68	3.3	2.5	5.75	2.68
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	2.41	1.59	2.45	1	1.23
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år	3.31	4.28	2.43	2.27	1
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år	1	1	1	2.34	4.09
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	1	1	6	6	6
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år	2.07	2.67	2.79	3.39	4.34
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år	4.13	5.2	4.92	5.39	5.38
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	2.43	2.51	3.09	3.4	3.72
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	1.31	1.4	1.38	1.33	1.25
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	1.14	1.46	1	1.17	1.3
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	1	1	1	1	2.37

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Kautokeino kommune scorer lavt på grunnskolepoeng, læreres kompetanse, trivsel på 7. trinn og andel elever som får leksehjelp.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Kommune scorer lavt på flere områder i grunnskolesektoren. Tallene for 2023 er tilnærmet på samme nivå og i tillegg er andelen lærere som tilfredsstiller lærenormen gått merkbart ned. Det er i tidligere planperiode gjennomført forvaltningsrevisjon *Mobbing av barn og unge*, dette følges opp i kommende planperiode. Dette tilsier at øvrige områder i grunnskolesektoren bør ses nærmere på. Kusek IKS vil derfor gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.2 Pleie og omsorg

Tabell 2: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Pleie og omsorg 191 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
P001 Andelen av ansatte (brukerrettete årsverk) som har fagutdanning	1	1	1	1	1
P002 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	3.75	3.44	4.74	6	3.64
P003 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	1	1	1	1	1
P004 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	1.4	1	1.14	3.8	3.52
P005 Tid med lege på sykehjem, minutter pr. uke	4.02	3.78	6	3.66	6
P006 Tid med fysioterapeut på sykehjem, minutter pr. uke	3.68	2.31	3.01	3.6	6
P007 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	3.27	3.28	2.98	6	6
P008 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet [6]			3.75	3.49	
P009 Rehabilitering plasser mot innbyggere 67 år og over	3.54	3.62	3.66	3.63	3.6
P010 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	2.56	2.28	2.21	2.08	1.97
P011 Andel vedtak om helsetjenester i hjemmet, som iverksettes innen 15 dager	6	6	1.86	6	6
P012 Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter pr. 10.000 innbyggere	4.96	4.31	5.13	3.49	3.41
P013 Andel trygghetsalarmer blant hjemmeboende eldre enn 80 år	1	1.52			
P014 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år					
P015 Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år	2.88	2.88	2.85	2.94	3.04
P016 Mottakere av matombringing, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	1	1	1	1	1
P017 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier	2.89	3.44	3.59	3.61	3.66
P018 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter	3.9	3.84	3.92	3.9	3.72
P019 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	6	6	6	6	6

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Kautokeino kommune jevnt over scorer godt på området med unntak av andel ansatte med fagutdanning, andel plasser i skjermet enhet, gjennomsnittlig antall timer i uke for hjemmesykepleie og matombringing. Matombringing og trygghetsalarmer er ikke en lovpålagt tjeneste og ut fra hjemmesiden til kommunen kan vi ikke se at Kautokeino kommune har disse tjenestene.

<u>Kusek IKS vurdering</u>

Kautokeino kommunes karakterer innenfor pleie- og omsorgssektoren er jevnt over god, men i tallene for 2023 er andelen med korttidsopphold på sykehjem betydelig redusert. Flere av områdene dekkes delvis inn i tidligere prosjekter. Det er i planperioden 2013-2016 gjennomført forvaltningsrevisjon *Ressursbruk og kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten*. Kontrollutvalget hadde i mars 2021 en oppfølging av prosjektet og ifølge administrasjonen er alle punktene i kommunestyrets vedtak fulgt opp. I tillegg har det vært gjennomført prosjekt *Samhandlingsreformen* med fokus på om utskrivningsklare pasienter håndtert på en forsvarlig måte i 2023, med oppfølging i 2025. Korttidsopphold på sykehjem bør særskilt tas med i en oppfølging av samhandlingsreformen i 2025.

Bemanning og rekruttering er gjennomgående på flere områder i Kautokeino kommune og tas inn under sektorovergripende funksjoner.

Ut fra tilbakemeldinger og helhetlig vurdering finner Kusek IKS allikevel grunn til å gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området hjemmetjenester og institusjonstjenester.

3.1.3 Barnevern

Tabell 3: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Barnevern 327 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	2.71	3.06	2.85	1	3.46
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	3.7	6	6	4.44	1.32
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	3.1	3.45	4.77	4.99	3.35
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem					
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	3.62	1.52	2.12	1	
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)	5.22	3.99	3.53	3.45	
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan	6	6	6		6
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan	6	3.51	3.09		1.11
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	6	6	6	6	6
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	2.82	3.47	3.7	4.25	2.83
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	1.82	1.67	1	1.2	1
BV13 Hvor mange av de siste fire årene har kommunen hatt brukerundersøkelse i barnevernet?	1	1	1	1	

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Kautokeino kommune scorer lavt på andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, andel barn under omsorg som har tiltaksplan og flere områder som ikke er besvart som for eksempel fagutdanning og brukerundersøkelser for 2022 tallene . I tillegg har det vært flere medieoppslag om at ansatte slutter i barneverntjenesten og statlige tilsyn på undersøkelsesfrister som ikke overholdes.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Kautokeino kommune har til dels svært lave karakterer på barneverntjenesten i 2022, men tall for 2023 viser en betydelig forbedring. Vi vil derfor ikke gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.4 Barnehage

Tabell 4: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Barnehage 40 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager	3.31	4.1	3.78	2.47	4.18
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager	4.66	4.37	4.56	4.57	4.54
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen	6	6	3.84	2.55	4.12
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen	6	6	6	6	6
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning	3.62	3.27	3.88	3.25	3.53
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning	6	6	6	6	6
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	6	6	6	4.03	4.39
BH08 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år					1.42
BH09 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste fire år	1	1	1	1	1
BH10 Antall barn per barnehage	4.54	4.59	4.95	5.16	5.18
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	3.5	3.5	2.72	2.67	2.65
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager	6	6	6	6	6
BH13 Andel 1-5-åringer med barnehageplass	3.51	3.83	3.68	3.84	6

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Kautokeino kommune scorer svært godt på området både i 2022 og 2023.

Kusek IKS vurdering
Svært gode karakter på området tilsier at barnehagen ikke bør ses nærmere på. Vi vil derfor ikke gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av barnehagetjenesten.

3.1.5 Helse

Tabell 5: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Helse 341 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
HE01 Avtalte legeårsverk per 10000 innbyggere	3.85	4.19	3.68	4.23	4.02
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	4.73	2.37	2.45	2.9	1
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	6	6	6	6	1
HE04 Andel ledige listeplasser	1.75	1.72	1.71	2.06	1.37
HE05 Andel helsesykepleier-årsverk per 10 000 innbyggere under fem år				2.17	
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	1.5	1.46	1.46	1	1.49
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte	3.63	3.68	3.66	6	6
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere [10]	3.57	3.77	4.62	3.69	3.57
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	3.31	6	3.39	6	4.3
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager			3.15	6	
HE11 Vaksine, 2-åringer	3.24	4.52	3.73	3.44	3.74
HE12 Vaksine, 9-åringer	4.46	4.42	4.95	5.14	
HE13 Legemiddelbruk per 10000 innbyggere [11]	5.99	6	6	6	
HE14 Netto utgifter til forebygging (funksjon 233) per innbygger over 4 år	3.63	3.56	3.46	2.99	1.92

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at kommunen scorer jevnt over godt på helse. Unntakene er andel av fastlegelistene som mangler lege, andel ledige listeplasser, årsverk av psykiatriske

sykepleiere og utgifter til forebygging. Tallene for 2023 viser en betydelig forbedring på området.

Kusek IKS vurdering
Vi anser det derfor som ikke nødvendig å gjennomføre en risiko- og vesentlighetsvurdering av legetjenesten, og forebyggende helsearbeid i Kautokeino kommune.

I forrige periode er det vedtatt oppstart av forvaltningsrevisjon på området *Rus og psykiatri*, prosjektet er ikke gjennomført og Kusek IKS anser det som nødvendig å gjennomføre en ny risiko- og vesentlighetsvurdering av dette området.

3.1.6 Sosialtjenesten

Tabell 6: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Sosialtjenesten 17 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	4.29	4.01	3.33	3.48	4.72
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	3.88	3.62	3.43	3.5	4.51
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	3.99	4.83	3.17	2.89	3.17
SOS04 Andel 25-67 på sosialhjelp, korrigert [15]					2.52
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	4.11	3.67	3.37	3.41	4.53
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer	5.58	3.79	3.65	4.62	5.24
SOS07 Andel av mottakerne som har arbeidsinntekt som hovedinntektskilde	3.61	3.8	3.54	3.71	4.01
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	3.75	3.67	3.65	1	6
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	3.9	6	3.57	1.83	2.6
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget		6	6		
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad	3.69	3.19	3.73	3.8	3.31

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser jevnt over gode karakterene på området. Unntaket er andel på sosialhjelp og årsverk til økonomisk rådgivning, samt at det ikke foreligger innrapportering for andel innvilgede søknader om kommunal bolig.

Kusek IKS vurdering
De lave karakterene gir ikke nødvendigvis noen indikasjon på tilstanden til kommunens tjenestetilbud, kanskje med unntak av andel innvilgede søknader om kommunal bolig. Det er varslet statlig tilsyn på Nav- Økonomisk rådgivning i 2024.

Kautokeino kommune har etablert en bolig tjeneste på NAV. Samlet sett anser vi det ikke som nødvendig å gjennomføre risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.7 Kultur

Tabell 7: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Kultur 262 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
KUL01 Besøk i folkebibliotek per innbygger	1.21	1.54	1.5	1.73	1.65
KUL02 Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket [19]	1.54	1.54	1.74	1.07	2.37
KUL03 Utlån per innbygger	1.11	1.68	1	1	1
KUL04 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	2.4	2.42	1	1	2.12
KUL05 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	2.86	3.57	3.58	3.56	3.02
KUL06 Kinobesøk per innbygger		2.42	1.86	1.08	
KUL07 Ansatte kulturarbeidere i kommunen, per 1000 innbygger [19]	6	6	6		6
KUL08 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	1.3	1.17	1.46	2.36	1.7
KUL09 Antall timer i kulturskolen, per elev [19]	3.51	1.57	1	1.16	3.73
KUL10 Kommunale fritidssentre, årlige besøk per 1000 innbyggere 6-20 år	1.56				
KUL11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	3.86	3.25		1.4	

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at kommunen scorer jevnt over lavt på kultur-sektoren. Det er lav karakter på besøk i folkebibliotek, kinobesøk, utgifter til idrett og idrettsanlegg og ansatte kulturarbeidere. Kommunen har en brukbar karakter på andel elever som går på musikk- og kulturskole, og antall timer per elev.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
De mange lave karakterene på området tilsier at området bør ses nærmere på, men dersom man ser på kulturindeksen vises ett helt annet bilde av kulturområdet, med meget gode score.

Sekretariatet vil derfor ikke gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

3.1.8 Klima og natur

Tabell 8: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Klima og natur 193 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
KLN01 Formålsbygg, energibruk per kvm	3.3	4.01	5.84	5.51	3.1
KLN02 Endring, totale klimagassutslipp i kommunen siste fire år (prosent) [27]	6		5.64	3.69	3.25
KLN03 Endring i klimagassutslipp (tonn CO2 ekvivalenter) fra veitrafikk i kommunen siste fire år [27]	2.8		2.86	2.49	2.96
KLN04 Hvor mange av de siste fire årene kommunen har søkt om midler fra Klimasats [28]	1	2.66	3.9	3.6	3.49
KLN05 Antall offentlige ladepunkt for elbiler per 1000 innb.			3.3	3.51	2.95
KLN06 Andel km av kommunale veier som er tilrettelagt for syklende	1.56	1.55	1.8	1.77	1.8
KLN07 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	2.02	2.14	1.07	3.22	2.8
KLN08 Andel av alle naturlige vannforekomster med god økologisk tilstand [29]	3.71	3.71	3.71	3.71	3.71
KLN09 Andel av alle sterkt modifiserte vannforekomster med godt økologisk potensial [29]	3.21	3.21	3.21	3.21	3.21
KLN10 Gjeldende overordnede planer nyere enn 5 år som angår natur og miljø [30]					
KLN11 Antall byggesøknader innvilget med dispensasjon i LNF-områder, langs ferskvann og i strandsone [31]		6			
KLN12 Vernet areal km2 på land og til havs, i forhold til kommunens totale areal [32]			3.52	3.52	3.52
KLN13 Jordbruksareal omdisponert siste fire år (dekar)	1	1	1	5.31	5.23
KLN14 Endring i antall km2 nedbygd areal (sum av bebygd areal og vegareal) siste 4 år	5.76	5.37	6	5.91	5.73
KLN15 Brutto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (kr)	3.74	3.85	3.58	3.52	3.54

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen både fra 2022 og 2023 viser at kommunen scorer svært lavt på klimautslipp, sykkelstier, samt at det ikke er innrapportert om overordnede planer og antall dispensasjoner.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Kommunen har svært lav karakter på sentrale nøkkeltall. Området alt er med i nåværende planperiode for forvaltningsrevisjon av *Klima, miljø og energi, men prosjektet er ikke startet opp, og bør derfor gjøres en vurdering om prosjektet skal tas med i neste periode.* I tillegg bør dispensasjoner også gjøres en vurdering av.
Kusek IKS vil derfor gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området under teknisk enhet.

3.1.9 Saksbehandling

Tabell 9: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Saksbehandling 267 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
SAK01 Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid	3.16	3.39	5.79	1	6
SAK02 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist	3.49	3.95	4.12	1	
SAK03 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist	3.25			1	
SAK04 Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn			1		1.68
SAK05 Saksbehandlingsgebyr for enebolig	4.98	5.01	5.19	4.96	4.96
SAK06 Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan					
SAK07 Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner					
SAK08 Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	5.5	5.53	5.33	5.31	5.33

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen både i 2022 og 2023 viser at kommunen har stor variasjon på området samt at det på flere sentrale områder mangler innrapportering. Andel saker med faktisk tilsyn har meget lav score.

<u>Kusek IKS vurdering</u>
Karakterene og manglende innrapportering på området indikerer at vedtatte forvaltningsrevisjon av *Byggesaksbehandling* bør gjennomføres, men at det ikke gjøres en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området, foruten dispensasjoner som tas under teknisk enhet.

3.1.10 Vann, avløp og renovasjon

Tabell 10: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Vann, avløp og renovasjon 312 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing	2.87	3.19	2.77	3.02	2.94
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater	6	6	6	6	6
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater	6	6	6	6	6
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge	6	6	6	1.21	1.21
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi	6	6	6	6	6
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	4.91	3.27	3.49	5.53	5.87
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	3.64	3.67	3.32	3.29	3.27
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år	1.15	1.18	1.24	1.09	1
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder	3.15	3.11	3.03	2.99	2.96
VA10 Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp	1.2	2.35	3.35	2.48	1.95
VA11 Alder på spillvannsnettet	4.36	4.32	4.65	4.56	4.47
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle rensekrav	1.28	1.29	1.28	1.27	1.27
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett	3.1	1	1		1
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger	1	1	6		6

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at kommunen scorer middels på dette området. I tillegg er det svært lave score på vannforsyning med tilfredsstillende farge, lednings- og kloakknett og spillvannsnett.

Kusek IKS vurdering

Det er i 2017 gjennomført en forvaltningsrevisjon -*Beregning av selvkost på VAR-området.* Våre vurderinger er at karakterene på området indikerer at det også bør gjøres en forvaltningsrevisjon av vedlikehold og oppgradering av området vann og avløp.

3.1.11 Økonomi

Tabell 11: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Økonomi 279 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
ØK01 Korrigert netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3.95	3.81	3.63	3.74	3.08
ØK02 Korrigert netto driftsresultat i prosent, snitt 4 siste år	3.65	3.61	3.56	3.58	3.41
ØK03 Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3.78	3.94	3.98	3.95	3.75
ØK04 Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter [40]	2.84	3.44	3.55	3.6	3.65
ØK05 Endring disposisjonsfond, prosentpoeng	3.61	3.7	3.89	3.83	3.9
ØK06 Netto renteeksponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	3.68	3.7	4.23	3.47	2.83
ØK07 Endring i netto renteeksponert gjeld (andel av brutto driftsinntekter)	3.76	3.53	3.89	1	1
ØK08 Netto finansutgifter, i prosent av brutto driftsinntekter, eksl. avdrag	3.71	3.61	4.04	3.96	3.04
ØK09 Investeringer, som andel av brutto driftsinntekter. Snitt siste fire år	6	6	6	3.78	2.96
ØK10 Andel av investeringene som finansieres av lån, siste fire år	2.58	1	1	1	1
ØK11 Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	3.47	3.45	2.31	2.42	1

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser gode karakterer på de fleste nøkkeltall. Unntakene er endring i renteeksponert gjeld, andel av investeringer som er finansiert av lån de siste fire år og oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter.

Kusek IKS vurdering

Finansielle måltall for kommunen viser at netto lånegjeld er høyt i forhold til de vedtatte måltall.[7] Øvrige måltall er innenfor anbefalinger og vedtatte måltall. Kautokeino er på ROBEK listen som følge av at årsregnskapet til kommunekassen ikke er vedtatt innen fristen som var 30. juni 2023. Regnskapet ble først vedtatt i desember 2023. Kautokeino kommune har også et merforbruk i 2023 på 33 mill.

Kusek IKS mener derfor det er grunn til å gjøre en ytterligere risiko- og vesentlighetsvurdering av området, og at man følger dette opp under området sektorovergripende områder med Økonomi-styring/politiske vedtak.

[7] Kap. 2.3 Finansielle måltall -generelt om kommunen

3.1.12 Kostnadsnivå

Tabell 12: Kommunebarometeret, Kautokeino kommune, Kostnadsnivå 93 plass

	2018	2019	2020	2021	2022
ENH01 Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	5.23	5	4.95	6	5.79
ENH02 Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.63	3.29	3.22	3.46	3.16
ENH03 Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.14	4.3	4.28	5.74	6
ENH04 Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.94	4.92	5.26	4.63	4.68
ENH05 Netto utgifter til sosialhjelp per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.81	3.75	3.06	3.18	3.23
ENH06 Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	2.48	2.88	3.01	3.31	3.44
ENH07 Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1	2.9	3.21	2.75	3.22

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at kommunen scorer jevnt over godt på kostnadsnivå.

Kusek IKS vurdering
Dette området er etter vårt syn lite hensiktsmessig å overføre direkte til en risiko- og vesentlighetsvurdering. Kusek IKS anser det mer formålstjenlig å trekke kostnadsnivået inn i vurderingen av risiko på de respektive tjenesteområdene.

3.2 Andre områder med mulig risiko

Andre områder med mulig risiko knyttet til blant annet sektorovergripende funksjoner og henvendelser til kontrollutvalget som er vurdert av Kusek IKS , og følgende områder og tema fremheves:

Område og tema	**Aktuelt**
Politisk og administrativ	x
Etikk/relasjoner	x
Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak	x
Arbeidsmiljø, HMS og sykefravær	x
Avvik og varsling	x
Åpenhet, innsyn og informasjon – offentlighet	x
Bemanning, rekruttering og kompetanse/kvalifikasjons-prinsippet	x

3.3 Andre innspill

3.3.1 Forslag fra kontrollutvalget

Kontrollutvalget i Kautokeino kommune har flere forslag til områder det bør ses nærmere på. Kontrollutvalget peker på følgende områder:

Område og tema	Aktuelt
Hjemmetjenester	X
Omsorgsboliger	X
Rus og psykiatri	X
Bemanning, rekruttering og sykefravær	X
Ledelse og langsiktig planlegging	X

3.3.2 Forslag fra revisor

Område og tema	Aktuelt	Observasjoner/vurderinger
Økonomistyring/ Økonomisk internkontroll	X	Tas med i sektorovergripende temaer
Spesialundervisning	X	Tas med grunnskole
Skolehelsetjeneste, helsestasjon	X	Skolehelsetjeneste kan tas under grunnskole
Helse og omsorg/pleie og omsorg	X	Deler av helse, pleie og omsorg tas med under området

3.3.3 Andre forslag

Kommunedirektøren og ledergruppen foreslår følgende temaer for forvaltningsrevisjoner, ikke prioritert rekkefølge:

Område og tema	Aktuelt	Observasjoner/vurderinger
Forvaltningsrevisjoner		
1. Rus og psykiatri	X	Prosjekt som ikke er gjennomført i forrige periode. Indikatorer på at

		dette prosjektet bør gjennomføres
2. **Samhandling politikk og administrasjon**	X	I en økonomisk vanskelig situasjon er samhandling viktig for å nå felles mål
3. **Forebygging og oppfølging av sykefravær, økt nærvær**	X	Høyt sykefravær
4. **Klima, miljø og energi**	X	Lav Score på kommunebarometeret-prosjektet ble ikke gjennomført i forrige periode
Eierskapskontroll		
1. **KBS – Kautokeino Boligselskap**	X	Det er et AS, og kun aksjekapitalen som kommune økonomisk kan tape. Utøver de sitt formål? Gitt signaler på at de ikke leverer i forhold til formålet. God lønnsomhet, god likviditet og god soliditet.
1. **LES - Loaŋkkudievvá eiendomsselskap**	IA	Det er et AS, og kun aksjekapitalen som kommune økonomisk kan tape. Utøver de sitt formål? God lønnsomhet, god likviditet og god soliditet.

3.4 Prioriterte områder for risiko og vesentlighetsvurdering

Prioriteringer er basert på innspill og vurdering av områdene ut fra innhentet informasjon/faglige vurderinger og er grunnlag for valg av områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av. *ROV avgrenses til kun å gjelde prioriterte områder som det er definert middels eller høy risiko på. Det betyr at områder det ikke eksplisitt er knyttet risiko ikke er omtalt.*

Prioriterte områder presenteres under analysedelen fra kapittel 4. Når det gjelder selskaper kommunen har eierinteresser i framgår det av kapittel 5-6 hvilke av selskapene det gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering av.

4. FORVALTNINGSREVISJON -ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS VIRKSOMHET

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

4.1 Sektorovergripende funksjoner (organisasjon og utvikling)

Sektorovergripende områder er kommunes virksomhet som berører flere deler av kommunen organisering, virksomhet, forvaltning og tjenesteproduksjon.

Reformer:

- *Tillitsreformen- utvikle tjenester til beste for brukerne for hele sektoren. Hovedgrepene er mindre detaljstyring og økt handlingsrom for de som jobber ut mot brukerne. (16.05.23)*

4.1.1 Område og tema

Sentrale sektorovergripende funksjoner i Kautokeino kommune økonomi, lønn og personal, servicetorg og språk, IT , næringsutvikling.

Kommunedirektøren har ansvaret for å tilrettelegge for politiske og administrative beslutnings- og styringsprosesser.

Andre ansvarsområder for Kommunedirektørens stab er blant annet ansvaret for publikumsmottak, lønn- og personal, økonomi, språk, drift av kommunens datasystemer og -utstyr og planarbeid og ledes av en stabsleder.[8]

[8] Kommunedirektørens stab - Kautokeino kommune (suohkan.no)

4.1.2 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til sektorovergripende funksjoner og tema.

Tabell 13: Identifiserte risikoområder knyttet til sektorovergripende områder

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Politisk og administrativt • ***Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak*** • ***Ledelse og langsiktig planlegging***	Realisering av vedtak fattet i folkevalgte organer, en del som ikke har status eller utført dato på.[9] Det er gjennomført Folkevalgtopplæring i to omganger Politisk strategi for bærekraftig økonomi er i startfasen. Delegert mer faglig ansvar til hovedutvalgene	Manglende gjennomføring av arbeid og oppgaver Manglende samhandling/forståelse mellom politisk og administrativ ledelse Manglende effektivitet og måloppnåelse Brudd på regelverk Økt risiko for uønskede hendelser Politiske vedtak ikke følges opp Omdømme	Politisk strategi for bærekraftig økonomi, økonomiseminar i april 2024 for kommunestyre medlemmene Delegasjonsreglement Folkevalgtopplæring Samarbeid med Karasjok Interkommunalt politisk råd med formål å ivareta felles interesser og å styrke regionens utvikling.[10]	
Styringssystemer og Internkontroll • ***Gjennomføring og oppfølging av risikoanalyser*** • ***Avvikshåndtering/varsling***	Eget IKT-system, Compilo, for internkontroll Prosjekt-Vi tar grep Igangsatt arbeid med personvern-erklæring.	Brudd på regelverk Økt risiko for uønskede hendelser Mangelfull internkontroll og regeletterlevelse	Rapporteringsrutiner og kvalitetshåndbok Årsrapporten har også en egen del på internkontroll i løpet av året s. 42 En overordnet kvalitetsgruppe er etablert for å forbedre avvikshåndteringen og følge opp gjentakende saker eller lovbrudd.	

[9] Årsrapport 2023 s. 61-62
[10] Åvjovárri IPR - Karasjok kommune

	Avvikshåndtering: -- Internkontrollsystemet har fokus på avvikshåndtering.	Nytt elektronisk system, og risiko for at ansatte ikke kan bruke det nye systemet Avvik blir ikke meldt og fulgt opp Risiko for manglende/mangelfulle rutiner, og for at rutiner ikke oppdateres i samsvar med regelverk og behov i virksomhetene Risiko for at rutiner og maler ikke er kjent og ikke blir benyttet/etterlevd	Gruppen skal forberede saker til AMU (Arbeidsmiljøutvalget).
Økonomi/ Økonomistyring:	Innfører nytt økonomisystem (Agresso ERP) Budsjettoverskridelser, høye kostnader: nødvendige økonomiske endringer uteble, endringer som burde vært vedtatt og gjennomført for å få en økonomisk balanse[11] ROBEK kommune flere ganger Høy lånegjeld i forhold til vedtatte måltall. Bruke av frie reserver som disposisjonsfondet Kassakreditt på opptil 35 mill er vedtatt av kommunestyret i desember 2023	Budsjettoverskridelser/høye kostnader Manglende effektivitet og måloppnåelse Høyt tjenestetilbud	Rapporteringsrutiner til kommunestyret Budsjett og økonomiplan Jobbe med digitalisering av lønns-bilag/samarbeid med andre kommuner på lønn Utføres en del risikoanalyser Prosjektstyring/budsjettdisiplin

[11] Årsrapport 2023 s. 2

Åpenhet, innsyn og informasjon-offentlighet	Innsyn, flere klager på manglende innsyn Medieoppslag Kommunedirektøren og kommunen anmeldt for å ha nektet media innsyn i varselsaken Lav score på åpenhetsindeksen[12]	Omdømmetap Innbyggere mister tillit til det offentlige Brudd på regelverk	Offentlig postjournal tilgjengelig- og hjemmesiden til kommunen har opplysninger/regelverk/lenker til å søke om innsyn[13]	
Etikk	Rolleforståelse Medieoppslag	Brudd på regelverk Korrupsjon Økt risiko for uønskede hendelser Omdømme	Etiske retningslinjer, og at etiske retningslinjer er kjent og etterleves. Fokus i alle ledd i organisasjonen/selskap (Årsrapport s.51-52)	
Rekruttering, kompetanse Bemanning og sykefravær	Kommunen har et høyt og økende sykefravær, 14,5 % (Årsrapport 2023 s.40-41) Utfordringer med å rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft generelt. (KS 24/24, juni 24) Spesielt utfordrende er det å få sykepleiere/vernepleiere i turnus. (KS 24/24, juni 24) Grunnskolen har en andel på 15,5 % ufaglærte[14], og de scorer lav i kommunebarometeret på kompetanse i grunnskolen.(tilstandsrapporten for skoleåret 2022/2023 - står det at 5,6 %	Høye kostnader og mindre kontinuitet/stabilitet i tjenestene Manglende gjennomføring av arbeid og oppgaver Manglende effektivitet og måloppnåelse Økt arbeidsbelastning, økt innleie av vikarer og bruk av overtid Omdømmeperspektiv	Igangsatt arbeid med en rekruttere og beholde strategi. Kommunen arbeider med å redusere sykefravær og vikar bruk, og det jobbes aktivt med rekruttering og stabilisering. Igangsatt prosjekt for å beholde sykepleiere og helsearbeidere Jobber med arbeidstidsordninger/turnus Års turnus i helse har hatt positiv effekt Rekrutteringspakke for sykepleiere, jf orientering til kommunestyre i august 2024	

[12] Åpenhetsbarometeret 2023 - Presse.no
[13] Innsynskrav - Innsynsbegjæring - Kautokeino kommune
[14] I Finnmark 26.02.24 Lærermangel i skolene i Finnmark

	av undervisningen skjer av ufaglærte lærere) Kommunestyret har ved flere anledninger etterspurt tiltak for å rekruttere og beholde helsepersonell, og da særlig sykepleiere. Kommunestyret har en bedt om at det utarbeides en egen rekruttere- og beholde strategi, arbeidet er igangsatt.[15] Alle enhetene i kommunen har fått komme med innspill til innhold i rekruttere- og beholdepakker. Hvordan arbeidet har vært organisert i de ulike enhetene har variert noe, men tillitsvalgte og medarbeidere har vært involvert. I tillegg har kommunedirektøren hatt dette på agendaen i to av sine møter med hovedtillitsvalgte våren 2024. (KS 24/24, juni 24) Kan ikke se at det er gjennomført medarbeiderundersøkelser ut fra saker i kommunestyret i perioden høsten 2023-2024	

[15] Kommunestyremøte juni 2024-sak 24

4.2 Kultur og oppvekst

4.2.1 Grunnskole

Overordnet rammeverk for grunnskolen

Grunnskolen er en obligatorisk skolegang for barn i alderen 6–16 år. Det er kommunen som har ansvaret for grunnskoleopplæringen. Opplæringen er gratis, og eleven får nødvendige læremidler på skolen. Grunnskolen er delt i to nivåer, det vil si barnetrinn (1.-7. trinn), og ungdomstrinn (8.-10. trinn).

Elever i grunnskolen med annet morsmål enn norsk og samisk har rett til særskilt norskopplæring slik at de kan følge den vanlige opplæringen i skolen. Om nødvendig har slike elever også rett til morsmålsopplæring, tospråklig fagopplæring eller begge deler. Elever i grunnskolen i Troms og Finnmark har rett til opplæring i finsk som andrespråk hvis minst tre elever med kvensk-finsk bakgrunn krever det. Minoritetsspråklige elever har rett til særskilt norskopplæring, og kan ha rett til morsmålsopplæring og innføringstilbud. Tilbudet skal være tilpasset det enkelte barnet og eleven, og ta utgangspunkt i deres språklige og faglige forutsetninger.

Tilsatte som skal undervise, må ha relevant kompetanse i de fagene de skal undervise i Opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte eleven, lærlingen, praksisbrevkandidaten og lærekandidaten (tilpasset opplæring). På 1. til 4. trinn skal skolen sørge for at elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt får egna intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd (tidlig innsats). Elever som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning.

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig. Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken.

Skolene skal i løpet av høstsemesteret gjennomføre Elevundersøkelsen på 7. og 10. trinn. Dette er en undersøkelse hvor elevene får si sin mening om læring og trivsel i skolen. I undersøkelsen er det spørsmål om eleven utsettes for mobbing av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere. Resultatene vil av personvernhensyn ikke være offentlig tilgjengelig hvis 1-4 elever har svart at de opplever mobbing. Elevundersøkelsen for 2023 viser en stor økning i hvor mange elever som opplever at de blir mobbet. Det er også færre elever som er motiverte for å gå på skolen. Samtidig sier elevene i stor grad at de trives godt på skolen.

Kilde: Lov om grunnskole og videregående skole, www.utdanning.no , udir.no, Statsforvalteren for Troms og Finnmark

4.2.2 Kautokeino kommune-Grunnskole

Kautokeino kommune har to skoler:[16]

Nye Kautokeino barne- og ungdomsskole fra 1-10 trinn er en genuin samisk skole, og den samiske kulturen har vært et viktig element i arkitekturen**.** Rundt 90 prosent av lærerne er funksjonelt tospråklig samisk- og norsktalende og alle har tilhørighet til samisk kultur og –samfunnsliv. For å ivareta samisk språk og kultur i enda større grad, er det innført naturskole ved skolen. [17]

Skolen hadde 342 elever skoleåret 22/23. 94, 67 % av elevene har samisk som førstespråk[18].

Máze skole hadde 16 elever skoleåret 22/23. Skolen har syv ansatte, og tilbyr også fjernundervisning i samisk. Skolen er en fådelt skole og har gjort en slik deling av trinnene inneværende skoleår:

- 1. klasse
- 4.-5. klasse
- 8.-10. klasse

Alle elever og lærere på skolen er samisktalende, og 92,86 % av elevene har samisk som førstespråk. Elevene er fra Máze og småbygdene i nærheten. All undervisning pågår på samisk. Utenfor har skolen store og gode områder å boltre seg i, disse gir gode muligheter for lek og andre aktiviteter.

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune tilbyr i tillegg fjernundervisning og hospitering/ språksamlinger i nordsamisk organisert ved et ressurssenter for fjernundervisning ved Máze skuvla. I skoleåret 2023/2024 hadde man 1 årsverk i fjernundervisning fordelt på 4 lærere. Det var totalt 38 fjernundervisningselever fra 25 forskjellige skoler.

[16] Skole - Kautokeino kommune
[17] Kautokeino skole - Peab
[18] Tilstandsrapport for grunnskolene skoleåret 2022/23.

4.2.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til grunnskole.

Tabell 14: Identifiserte risikoområder knyttet til grunnskole

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Grunnskoleopplæring • *Kompetanse/bemanning* • *Ivaretakelse av plikt og rett til grunnskoleopplæring for alle* • *Skolemiljø, språkopplæring og aktivitetsplikt.* • *Spesialundervisning* • *Skolehelsetjeneste*	Antall elever i Kautokeino kommune er synkende[19], demografien viser nedgang i elevtallet fra år til år. Stort sykefravær blant lærere. Det er utfordrende å få lærere med lærerkompetanse til vikarstillinger og ved lengere permitteringer. 5,6 % manglet lærerutdanning i skoleåret 2022/23. Stor andel ufaglærte i forhold til årsverk i skolen. (15,5 %)[20] Utfordrende å rekruttere lærere med lærerutdanning, ekstra utfordrende i Kautokeino på grunn av krav om samisk språklig kompetanse Tilstandsrapport-nasjonale prøver viser at mestringsnivået 5. trinn – regning er lavt. Over 64 % av elevene er på mestringsnivå 1, både andelen av elever på mestringsnivå 2 og 3 er gått ned. [21] 44 % av elever i mellomtrinnet (5.-7 .trinn) har svart at gruer seg til å gå på skolen [22]	• Brudd på regelverk og manglende måloppnåelse • Barn og unge ikke får tilfredsstillende grunnskole opplæring • Dårlig skolemiljø • Ikke oppfylle lærernormkrav • Arbeidspress på lærerne • Økt sykefravær • Økte utgifter og dårlig kvalitet på tjenesten • Dårlig omdømme/bolyst	Fokus på arbeidsmiljø i skolen og medarbeidersamtaler Lærertetthet – mulighet å ha undervisning i mindre grupper Gjennomføring av lese- og skrivekurs for de som plages med lese- og skrivevansker. Utarbeidelse av plan for overgang mellom barnehage- skole, barnetrinn- mellomtrinn, mellomtrinn- ungdomstrinn, ungdomstrinn – videregående skole Oppfølging av forvaltningsrevisjon av mobbing i grunnskolen Nytt skolebygg Kautokeino kommune jobber med plan for rekruttering Samarbeid med Samisk høgskole	

[19] Tilstandsrapport for grunnskolene skoleåret 2022/23-Kommunestyret august 2024
[20] Ifinnmark 26.02.24:her er det flest ufaglærte i skolen:-Det er altfor dårlig
[21] Tilstandsrapport skole 2022/2023-Kommunestyret august 2024
[22] Resultater fra Ungdata- junior 2024 Finnmark_Kautokeino_2024_Barneskole_Kommune.pdf

	En liten nedgang i grunnskolepoeng fra skoleåret 2021/22 til 2022/23 [23] 97, 4 % elever i grunnskolen begynte på videregående skole høsten 2022. En liten oppgang fra året før. Forholdsvis høgt fravær blant elever i 10. klasse, median for dager fravær er på 17, 5 dager sammenlignet med nasjonale tall – der median er 8 dager fravær. Tall fra skoleåret 2022/23 Andel elever som får leksehjelp er lav i forhold til landsgjennomsnittet.[24] Andelen elever med vedtak om spesialundervisning er høyere enn landsgjennomsnittet. Mangel på samiske læremidler spesielt tilpasset opplæring (spesialundervisning) Økt behov for logopeder Tallene fra UDIR viser at antallet elever med spesialundervisning er redusert de fire siste årene. Netto driftsutgifter til grunnskolesektoren har vært stabilt på	Handlingsplan for barn og unge[26]

[23] Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet, legges sammen og deles på antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Deretter ganges gjennomsnittet med 10. Elever som har færre enn halvparten gyldige karakterer er ikke med i beregningene.
[24] Leksehjelp | udir.no og data fra kommunebarometeret
[26] Tommel opp for handlingsplan: – Kautokeino skal være et trygt sted for barn og unge - altaposten.no

	mellom 20. 4 % til 19,4, de fire siste årene. [25] Kommunestyret har vedtatt at 5 dagers skoleuke innføres fra skoleåret 25/26

[25] KOSTRA- tall for 2023 12283: Netto driftsutgifter i grunnskolesektoren, etter funksjon (K) 2015 - 2023. Statistikkbanken

4.3 Helse og omsorg

4.3.1 Generelt

Overordnet rammeverk for helse og omsorg

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Det skal sikres likeverdige helse- og sosialtilbud til hele befolkingen, uavhengig av geografisk, språklig og kulturell bakgrunn. Pasientrettighetsloven§ 3-5 påpeker at pasienter har krav på informasjon, som er tilpasset mottakerens individuelle forutsetninger, som alder, modenhet, erfaring og kultur-og språkbakgrunn. Sameloven gir innbyggere i samisk forvaltningsområde rett til å bruke samisk i møte med helsevesenet og rett til å bli betjent på samisk.

Kommunens ansvar omfatter blant annet:

1. *Helsefremmende og forebyggende tjenester, herunder:*
   a. *helsetjeneste i skoler og*
   b. *Helsestasjonstjeneste*
2. *Svangerskaps- og barselomsorgstjenester*
3. *Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, herunder:*
   a. *legevakt,*
   b. *heldøgns medisinske akuttberedskap,*
   c. *medisinsk nødmeldetjeneste, og*
   d. *psykososial beredskap og oppfølging.*
4. *Utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning*
5. *Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering*
6. *Andre helse- og omsorgstjenester, herunder:*
   a. *helsetjenester i hjemmet,*
   b. *personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt og*
   c. *plass i institusjon, herunder sykehjem.*
7. *Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens.*

For å oppfylle ansvaret skal kommunen ha knyttet til seg lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor, helsesykepleier, ergoterapeut og psykolog.

Helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes etter loven her skal være forsvarlige. Kommunen skal tilrettelegge tjenestene slik at:

- *den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud*
- *den enkelte pasient eller bruker gis et verdig tjenestetilbud*
- *helse- og omsorgstjenesten og personell som utfører tjenestene blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter*
- *tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenestene*

Kilde: Lov om kommune helse- og omsorgstjenester m.m., Lov om pasient- og brukerrettigheter, Lov om sametinget og andre samiske rettigheter, Meld. St. 31 (2018-2019)

Reformer:
Helse og omsorg er et område som er gjenstand for flere reformer. Eksempler på dette er blant annet:

- *Fremtidens primærhelsetjeneste (2014-2015), Nærhet og helhet*
- *Folkehelsemelding (2018-2019), Gode liv i eit trygt samfunn. Tidlig innsats for barn og unge.*
- *Kvalitetsreform for eldre (2017-2018), Leve hele livet*
- *Samhandlingsreformen (2012)*
- *Tillitsreformen- utvikle tjenester til beste for brukerne for hele sektoren. Hovedgrepene er mindre detaljstyring og økt handlingsrom for de som jobber ut mot brukerne. (16.05.23)*

4.3.2 Kautokeino kommune - legetjenesten, psykiatriske sykepleiere og forebyggende helsearbeid i Kautokeino kommune.

Beskrivelse av området [27]
Enhet helse- og omsorg består av kommunalleder med administrasjon, i administrasjonen er kommuneoverlege, sekretær, demenssykepleier, rådgiver og saksbehandler og fire virksomhetsledere for sykehjem, helse, omsorgssenter og hjemmetjeneste.

Helse og omsorg bestreber seg for å gi forsvarlige helse- og omsorgstjenester for befolkningen i Kautokeino kommune. Utfordringer i 2023 har vært kraftig økning av pleie og omsorgssøknader, plassbehov, sykefravær, personalsaker og vakante stillinger. Behovet for pleie og omsorgstjenester har økt og søknader har økt med 100 % på 4 år, fra 95 i 2020 til 190 i 2023. Det vil være et stort behov for å utvide antall plasser, spesielt sykehjemsplasser, skjermet enhet for demente, avlastningsplasser og bemannet omsorgsboliger. Man vil etter hvert også trenge flere ubemannede omsorgsboliger.

[27] Årsrapport 2023, s. 65

4.3.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til helsesektor

Tabell 15: Identifiserte risikoområder knyttet til pleie og omsorg

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Pleie og omsorg: Hjemmetjenester og institusjonstjenester • *Kapasitet og kompetanse (spesialisert kompetanse)* • *Sykefravær*[28] • *Endret demografi (eldrebølgen)* • *Omsorgstrappen (helhetlig tilbud)* • *Alderspsykiatri*	I årsrapport for 2023 pekes det på flere utfordringer: - Behovet for pleie og omsorgstjenester har økt betraktelig og søknader har økt med 100 % på 4 år, fra 95 søknader i 2020 til 190 i 2023. - Stort sykefravær og vakante stillinger - Stort merforbruk pga innleie av vikarer - Antall mottakere av pleie – og omsorgstjenester vil øke fra 181 mottaker i 2021 til 247 mottakere i 2040.[29] Sykefraværet er i 2023 på 18 % mot 20,21 i 2022. Svak nedgang i sykefravær.[30] Andelen med demens i Kautokeino var i 2020 1,75%. Kautokeino kommune har ikke skjermede plasser for demente.	• Brudd på regelverk • Manglende måloppnåelse • Mangelfullt tjenestetilbud • Økt risiko for uønskede hendelser • Høye kostnader/høyt tjenestenivå og at tjenester på andre områder må reduseres • Budsjettoverskridelser • Ikke tilrettelegges for tverrfaglig koordinerte og sammenhengende tjenester • At innbyggere med behov for hjemmetjeneste/institusjonsplass ikke blir innvilget det • At ikke alle vedtak blir iverksatt innen rimelig tid • At personellressursene ikke utnyttes godt nok	Velferdsteknologi (Økt satsning på tekniske hjelpemidler både for pasient og personal) Menn i helse- prosjektet har hatt positive effekter for rekruttering i helse og omsorgsektoren. Det jobbes med sykefravær og kompetansehevning. Jobber med arbeidstidsordninger/turnus Års turnus har hatt positiv effekt	

[28] Årsrapport 2023, s.70

[29] Guovdageainnu suohkan – kunnskapsgrunnlag 2024

[30] Årsmelding 2023, s. 38

	Mangel på rehabiliteringsplasser/korttids opphold sykehjem Økning i antall eldre både i institusjon og hjemmetjenesten med alderspsykiatriske lidelser, mangel på psykiatriske sykepleiere Framskriving viser at behovet for heldøgns bemannede og ubemannede omsorgsboliger vil øke[31]. Nedgang i inntekter vedrørende særlig ressurskrevende tjenester KOSTRA-Tall:[32] Ressursbruk – utgiftsnivået har økt og er noe høyere enn øvrige kommuner i KOSTRA-gruppe 6. Utviklingen i relativ ressursbruk (årsverk i forhold til innbyggertall) har økning i 2023, og er noe lavere enn for øvrig i KOSTRA-gruppe 6. Men årsverk per bruker er noe lavere enn gjennomsnitte. Andel årsverk i omsorgstjenesten med helseutdanning har en svak økning i 2023. Andel eldre over 80 år i institusjon har hatt en merkbar økning fra 2022 og 2023. Utgifter per oppholdsdøgn er	

[31] Guovdageainnu suohkan – Kunnskapsgrunnlag 2024

[32] 12209: Utvalgte nøkkeltall for helse og omsorg, etter statistikkvariabel, region og år. Statistikkbanken (ssb.no). utgifter hjemmetjenesten tabell 12362/Institusjon tabell 12209

	stabil, men er dobbelt så høy som i øvrige kommuner i KOSTRA gruppe 6. Kommunebarometeret viser at antall timer i hjemmesykepleie i uken har vært stabil på 3,2 timer de siste årene, som er lavere enn gjennomsnitt tallet for nøkkeltallet.			
Helse: Rus og psykiatri - *Kompetanse* - *Ivaretakelse av plikt og rett til hjelp i rett tid* - *Ettervern* - *Rus plan* - *Kunnskapsbasert Lavterskeltilbud* - *Rusboliger*	Kautokeino har todelt organisering av rus og psykiatritjenester. Kommunen opplyser at det er registrert 3 brukere på rus og 11 på psykiatri. Todelt organisering er lite gunstig og hensiktsmessig. Vi kan ikke se at kommunen har en rusplan. Ungdata undersøkelsen i 2021 viser at 7% av ungdom i Kautokeino sier at har psykiske plager den siste uka. Tallet er noe lavere enn i Finnmark og landet for øvrig, som var på 17 % i 2022 og 15 % i 2023 Ungdata undersøkelsen i 2021 viser at 17 % av ungdom i Kautokeino sier de har vært beruset - alkohol. Tallet er noe høyere enn i Finnmark og landet for øvrig som var på 13 % i 2022 . Tendensen for bruk av alkohol blant elever i ungdomsskolen er nedadgående. FHI folkehelserapport for 2023 viser at det	Brudd på regelverk og manglende måloppnåelse Brukere ikke får tilfredsstillende oppfølging og hjelp Dårlig kvalitet på tjenesten	Boligsosial handlingsplan 2021-2025 er vedtatt av kommunestyret 24.06.2021 i sak 43/21. Leie for eie NAV – boligveiledning SANKS er etablert og har en positiv virkning, og har psykiatriske sykepleiere lokalisert	

er noe høyere andel blant samiske kvinner og menn som rapporterte om psykiske plager, enn i den øvrige befolkningen: 18 prosent mot 15 prosent hos kvinner, og 13 prosent mot 11 prosent hos menn.

KOSTRA -tall for psykisk helsearbeid og rusarbeid i Kautokeino kommune, viser at det kr. 0 i driftsutgifter for personer med rusproblemer. Det er veldige varierende tall på antall vedtak om tiltak eller kjøp av tjenester til rusbrukere i Kautokeino de siste årene, med en merkbar topp i 2022 og stor nedgang til 2023.
Det kan virke som brutto/ netto driftsutgifter-tilbud til personer med rusproblemer 18-66 år er ikke innmeldt i KOSTRA de siste årene.

Kautokeino kommune har ingen egne boliger til dette formålet Kommunen har en kommunal akutt døgnplass (KAD) ved sykehjemmet.[33]

[33] Guovdageainnu suohkan- kunnskapsgrunnalget 2024

4.4 Teknisk enhet

4.4.1 Kautokeino kommune

«Vannforsyning, byggesak, oppmåling og naturforvaltning. Alle disse oppgavene og tjenestene sorterer under kommunens tekniske enhet. Men under der sorterer det seg også mange andre saker, som da kommunalleder med sin stab er satt til å ha ansvar for».[34]

Enhet for tekniske tjenester består av følgende tjenester:

- Vannforsyning
- Avløp og slam
- Drift og vedlikehold av bygg og eiendommer
- Renholdstjeneste
- Vaktmestertjeneste
- Byggesaksbehandling
- Oppmålingstjeneste
- Matrikkelføring
- Kartverk/GIS
- Arealforvaltning (Kommuneplaner, reguleringsplaner og dispensasjonssaker)
- Brannvernstjenesten
- Kommunale veger og plasser
- Trafikksikkerhet
- Forurensning
- Renovasjon
- Utmarkstjenesten inkl. dispensasjoner etter motorferdselloven
- Landbrukstjenesten
- Miljøfyrtårnsertifisering
- Veterinærtjeneste

[34] Teknisk enhet - Guovdageainnu suohkan

4.4.2 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til teknisk enhet

Tabell 16: Identifiserte risikoområder knyttet til teknisk enhet

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Vann og avløp [35] *Vedlikehold og oppgraderinger*	Etterslep på vedlikehold / oppgraderinger, utfordringer i forhold til drift og vedlikehold på området De har en Hovedplan for vann og avløp (vedtatt juni 2022) med beskrivelse av behov for investeringer, driftsnivå og bemanning. Prosjektleder stilling lyst ut, men mangel på kvalifiserte søkere. Prosjekt utredning av nytt hoved vannverk er lagt i bero . Ny pumpestasjon er ferdig prosjektert, men mangler tilleggsbevilgning for å gjennomføre De jobber med sikring av vannverk	• Høyere kostnader både for kommunen og innbyggere • Manglende gjennomføring av arbeid og oppgaver • Manglende effektivitet og måloppnåelse • Øker risikoen for uønskede hendelser • Øke risiko for vannbårne sykdommer • Dårlig og mindre sikker vannforsyning • Alvorlig sett i lys av at dette er samfunnskritiske tjenester	Hovedplan for området	
Byggesaksbehandling: *Saksbehandling og frister* *Dispensasjoner* *Tilsynsføring av ulovligheter*	Prosjekt fra forrige periode som ikke er gjennomført. Prosjektskisse godkjent, prosjektet stoppet opp.	• Brudd på regelverk, lovpålagte frister • Manglende regeletterlevelse	Dialog/kommunikasjon med innbyggere og søkere.	

[35] Årsrapport 2023 s. 85-87

	Det er bygd 38 nye boliger i perioden 2021 – 2024.[36] Sekretariatet registrer at det er forholdsvis mange søknader om dispensasjon fra arealplan, reguleringsplaner og bestemmelser i reguleringsplaner, i formannskapet. Det er ikke innrapportert tall på deler av området, og vedtak om dispensasjoner er omgjort av statsforvalteren. Kan være en indikator på at Saksbehandlingsregler ikke følges. Kautokeino kommune kjøper tjenester hos ekstern aktør på byggesaksbehandling. Stort etterslep og det er leid inn et selskap for å «rydde opp».	• Krevende og presset arbeidsdag, kapasitet og kompetanse • risiko for habilitetsproblematikk, misligheter og korrupsjon • Mangelfulle tjenester • Omdømmetap ved fristoverskridelser, feil i saksbehandling mm.	God hjemmeside for informasjon og det jobbes med bl.a sending av elektroniske søknader[37] Kjøp av tjenester hos eksterne konsulenter	
Klima, miljø og energi	Prosjekt fra forrige periode som ikke er gjennomført Lav score på kommunebarometeret	• Brudd på lov og regler • Manglende etterlevelse av mål og krav til klima og miljø	Igangsatt prosess for oppdatering av kommuneplanens samfunnsdel –planen bygges på bærekrafts mål Handlingsprogram	

[36] Guovdageainnu suohkan- kunnskapsgrunnlag 2024.
[37] Kart- og eiendomsopplysninger - Kautokeino kommune

	Tabellen både fra 2022 og 2023 viser at kommunen scorer svært lavt på klimautslipp, sykkelstier, samt at det ikke er innrapportert om overordnede planer. Kautokeino kommune har ca. 230 km løyper på barmark, og ca. 900 km med scooterløyper. Dispensasjoner til utmarkskjøring 1500 søknader i året (30- 40 % barmark) Dispensasjonspraksisen er lokalt tilpasset der man legger stor vekt på lokale ferdselsbehov og tradisjoner i sin dispensasjonsbehandling. Gjeldende kommuneplanens samfunnsdel – har ikke bærekrafts mål. Kautokeino kommune har ikke vedtatt klima- og miljøplan. Klimaet i Kautokeino har endret seg betydelig det siste århundret og vil fortsette å endre seg fremover. Klimakrisen henger tett sammen med naturkrisen, med tap av arter og truede økosystemer på land og i vann.	Klimaplan og klimaregnskap Saksbehandling av dispensasjoner følges av Statsforvalter og departementet. Kautokeino kommune har sammen med Alta, Karasjok og Tana kommune i 2024 fått utarbeidet en rapport om lokal forvaltning av motorferdsel i kommunene.

5. FORVALTNINGSREVISJON -ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS FORETAK OG SELSKAPER

5.1 KOMMUNALE FORETAK

Overordnet rammeverk for kommunale foretak

Det er kommunestyret selv som skal treffe vedtak om opprettelse av kommunale foretak, velge styre og fastsette vedtekter for foretaket.

Kommunale foretak er ikke en egen juridisk enhet, men en del av kommunen som rettssubjekt. Kommunen hefter for foretakets forpliktelser. I motsetning til utskilling ved bruk av aksjeloven og lov om interkommunale selskaper, vil de ansatte fortsatt ha kommunen som arbeidsgiver.

Foretaket ledes av et styre og en daglig leder. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med lover og forskrifter, foretakets formål og vedtekter, kommunens økonomiplan og årsbudsjett og andre vedtak eller retningslinjer som er fastsatt av kommunestyret.

Styret er direkte underlagt kommunestyret.

Kilde: Lov om kommuner og fylkeskommuner

Organisasjonsformen *kommunale foretak* er beregnet for de deler av kommunens virksomhet som har et forretningsmessig preg, men som skal drives som en del av kommunen. Organisasjonsformen benyttes i de tilfeller hvor kommunen ønsker å gi virksomhetens ledelse noe større frihet enn det kommuneloven ellers gir rom for innenfor kommunen som juridisk person, men hvor kommunen ikke ønsker å gi virksomheten så stor grad av frihet som aksjeselskapsformen innebærer.

5.1.1 Kautokeino kommune

Kautokeino kommune har ingen kommunale foretak.

5.1.2 Øvrige kommunale selskap jf. Kap. 2.5

Det er fremkommet innspill og indikatorer i prosessen, på øvrige selskap som tilsier at vi skal gjøre en risiko og vesentlighetsvurdering av utleie bolig selskapet.

5.1.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til øvrige kommunale selskap

Tabell 17: Identifiserte risikoområder knyttet til øvrige kommunale selskap

Område og tema	Observasjoner	Vurderinger/mulige konsekvenser	Risikoreduserende tiltak	Risiko
Kautokeino boligselskap AS	Gitt signaler på at de ikke leverer i forhold til formålet. Utfordrende boligmarked. Det er få boliger til salgs og det er få eller ingen ledige boliger ledige på leiemarkedet. Dette har vært med på å skape økte priser i boligmarkedet[38]. Stor mangel på utleie boliger. Oppfølging av prosjektet Leie for eie var lagt til Kautokeino boligselskap, prosjektet er nå overflyttet til NAV Kautokeino kommune har etablert boligveiledningstjeneste på NAV Selskapet har god lønnsomhet, god likviditet og god soliditet.	• Selskapene ikke drives i henhold til formålet • Måloppnåelse • Samfunnsmessige og økonomiske perspektiv ikke etterleves		

[38] Guovdageainnu suohkan – kunnskapsgrunnlag 2024

6. EIERSKAPSKONTROLLER-ANALYSE AV RISIKOOMRÅDER I KOMMUNENS UTØVELSE AV EIERINTERESSER

Oversikt over Kautokeino kommunes eierskap i heloffentlige eide selskap er presentert i kapittel 2.5.

Overordnet rammeverk for selskaper og eierstyring

Kommuneloven stiller krav til kommunen om å føre kontroll med at kommunens interesser i selskap kommunen har eierskap i blir ivaretatt på en betryggende måte.[1] Kommuneloven gir videre kommunen anledning til å gjennomføre forvaltningsrevisjon i selskaper som kommunen har eierinteresser i.

I ny kommunelov er det nå lovfestet at kommunene skal ha utarbeidet eierskapsmelding for sin eierstyring.[1]

Kommuner og fylkeskommuner kan utføre felles oppgaver gjennom et interkommunalt samarbeid, herunder som interkommunalt selskap.[1]Den enkelte deltaker hefter ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av selskapets forpliktelser. Til sammen skal delene utgjøre selskapets samlede forpliktelser. Den enkelte deltakers ansvar for selskapsforpliktelser svarer til deltakerens eierandel i selskapet med mindre annet kommer frem av selskapsavtalen. En selskapskreditor må først gjøre sitt krav gjeldende mot selskapet. Dersom kreditor ikke oppnår dekning av selskapet innen 14 dager regnet fra påkrav, kan kreditor kreve den enkelte deltakeren direkte for deltakerens andel av forpliktelsen. En deltaker som helt eller delvis har dekket en fordring på selskapet, kan straks søke tilbake sitt utlegg av selskapet.

Et aksjeselskap er et selvstendig rettssubjekt hvor eierne ikke personlig svarer for selskapets forpliktelser. Organisasjonsformen reguleres av aksjeloven.

Kilde: kommuneloven, Lov om aksjeselskap, Lov om interkommunale selskaper

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

6.1.1 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Fokuset i en eierskapskontroll er hvordan kommunen forvalter eierskapene sine, enten enkeltvis eller som en portefølje. Kriteriene som legges til grunne er blant annet regelverket knyttet til ulike typer selskap, eierskapsmeldinger, vedtak og retningslinjer.

Typiske risikoområder som blir undersøkt og vurdert i en eierskapskontroll inkluderer system og rutiner for oppfølging av eierskap, rutiner for valg til styret og representantskapet, opplæring av representantskapet og styret. Samt rapporteringsrutiner til kommunestyret.

I tabellen under vil vi gjennomgå identifiserte risikoer knyttet til selskaper.

Tabell 18: Identifiserte risikoområder knyttet til selskaper

Område/selskap	Observasjoner	Risikoområder	Risikoreduserende tiltak	Risiko
• *Overordnet eierskapsforvaltning i eierkommunene* • *Loankkudievva Eiendomsselskap AS-Etablert utleiebygg*	Kommunestyret skal vedta eierskapsmelding minst en gang i valgperioden. Det er ikke behandlet eierskapsmelding eller revidert eierskapsmelding i kommunestyret fra september 2019-april 2024 Det er observeres ikke rutiner for å sende ut eierskapsmeldingen eller vedtekter ved nyvalg av medlemmer til representantskapet Vi kan ikke se at det under referatsaker i kommunestyret er Møteutskrifter fra generalforsamlinger/representantskaps-Møter (gjennomgang av saker og møteutskrifter 2024)	• System og rutiner for oppfølging av eierskap på et overordnet nivå. • Opplæring av folkevalgte når det gjelder eierskapsoppfølging • Rapportering til kommunestyret • Valg av selskapsform sett i forhold til for eksempel økonomisk risiko, opprettelse av datterselskap uten medvirkning fra kommunestyret	Selskapene innkalles til presentasjon hvert 4-år etter nyvalg av kommunestyret Eierskapsmelding	

	Det er ikke observeres rutiner for å gjøre vurderinger av videre eierskap, og om selskapsformen er det riktige ut fra nåsituasjonen. Det er gitt signaler om at boligselskapet ikke etterlever formålene. _____	• Sentral målsetninger i kommunen for eksempel planer for klima og miljø ikke er kjent i selskapene • Selskapene ikke drives i henhold til formålet • Måloppnåelse • Samfunnsmessige og økonomiske perspektiv ikke etterleves

7. GJENNOMFØRTE OG FORVALTNINGSREVISJONER, EIERSKAPSKONTROLLER OG STATLIGE TILSYN

7.1 Gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

Tabell 19:Gjennomførte FR og EK i perioden 2020-2024

	Forvaltningsrevisjoner / eierskapskontroll	Levert
Plan 2017-2020	Rutiner for ansettelser	2021
	Mobbing av barn og unge	2022
	Samhandlingsreformen	2023
Plan 2020	Anskaffelse, innkjøp og kontraktsoppfølging	2022

Eierskapskontroll av VEFAS IKS er startet opp i 2024 men ikke levert per november 2024.

Byggesaksbehandling fra forrige plan periode er bestilt, men ikke levert.

7.2 Prioriterte og ikke gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2021-2024

Tabell 20: Prioriterte og ikke gjennomførte FR og EK i perioden 2020-2024

	Forvaltningsrevisjoner / eierskapskontroll
Plan 2021-2024	Kommunale veier
	PP-tjenesten og spesialundervisning
	Klima, Miljø og Energi
	Næringsutvikling
	Informasjonssikkerhet og personvern
	Avvik og varsling
	Rus og Psykiatri
	Sikkerhet og beredskap

7.3 Varslede statlige tilsyn [39]

I tillegg er det varslet følgende tilsyn på Helsetilsynet sine *nettsider*:
I 2024 vil Statens helsetilsyn og Statsforvalterne føre landsomfattende tilsyn med følgende tjenesteområder*:*

- *Bruk av medisindispensere hos hjemmeboende eldre*
- *Folkehelsearbeidet til kommunen for å fremme god psykisk helse hos barn og unge*
- *Ansvaret til Nav-kontoret for å tilby tjenesten økonomisk rådgiving til personer som er i en vanskelig økonomisk situasjon*
- *I tillegg vil det føres tilsyn med selvmordsforebygging i spesialisthelsetjenesten.*

[39] Statsforvalterne-tilsynskalender (statsforvalteren.no)

8. FORSLAG TIL FORVALTNINGSREVISJONER OG EIERSKAPSKONTROLLER

8.1 I PRIORITERT REKKEFØLGE

På bakgrunn de risikovurderinger som er gjennomført er det identifisert/indikatorer på flere områder som etter sekretariatets vurdering kan representere middels-/høy risiko, og hvor kontrollutvalget bør vurdere å gjennomføre forvaltningsrevisjon av områdene i Kautokeino kommune.

Tabell 21: Forslag til FR prosjekter i perioden 2025-2028

Forslag til prioritert rekkefølge:
1. Økonomistyring /økonomisk intern kontroll **2.** Rus og psykiatri **3.** Byggesaksbehandling og dispensasjoner **4.** Hjemmetjenester og institusjonstjenester 5. Kautokeino boligselskap AS **6.** Grunnskole **7.** Rekruttering, kompetanse, bemanning og sykefravær **8.** Åpenhet, innsyn og informasjonsoffentlighet **9.** Klima, miljø og natur **10.** Vann og avløp

Tabell 22 Forslag til EK prosjekter i perioden 2025-2028

Forslag til prioritert rekkefølge:
1. Overordnet eierskap med spesielt fokus **e**iendomsselskap **og boligselskap** **2.** Overordnet eierskap

8.2 KONTROLLUTVALGETS VEDTAK I SAK 34/24

Kontrollutvalget viser til arbeidet med utarbeiding av planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028.

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i plan for forvaltningsrevisjon 2025-2028:

1. Økonomistyring /økonomisk intern kontroll
2. Rekruttering, kompetanse, bemanning og sykefravær
3. Byggesaksbehandling og dispensasjoner
4. Hjemmetjenester og institusjonstjenester
5. Rus og psykiatri

Reserve:
6. Grunnskole
7. Kautokeino boligselskap AS
8. Åpenhet, innsyn og informasjonsoffentlighet
9. Klima, miljø og natur
10. Vann og avløp

Kontrollutvalget prioriterer følgende tema/områder i plan for eierskapskontroll 2025-2028:

1. Overordnet eierskap med spesielt fokus eiendomsselskap og boligselskap

Kontrollutvalget ber sekretariatet fremme sak til kontrollutvalget med forslag til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028.

Saksfremlegg

___ Originaldokument
___ Dokumentet er oversatt

Arkivsaksnr.: 2023/3387-13	Saksbehandler: Berit Solveig Bals	Dato: 17.02.2025

Utv.saksnr.:	**Utvalg:**	**Møtedato:**
13/25	Formannskapets innstillingsmøte	18.03.2025
20/25	Kommunestyret	27.03.2025

Klemet Klemetsen - søknad om fritak fra verv som forliksrådsmedlem

Melding om vedtak sendes til:

- Klemet Klemetsen
- Forliksrådet

Det vises til:

- Søknad fra Klemet Klemetsen, datert 13.01.25.
- Kommunestyrevedtak i sak 64/24 av 24.10.24.
- Domstolloven § 59.

Habilitet:

Saksbehandler har vurdert sin habilitet i saken i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Vurderingen konkluderer med at det ikke foreligger inhabilitet i forhold til behandling av denne saken.

Sakens bakgrunn:

Klemet Klemetsen (SP) er valgt som medlem til forliksrådet, jf. kommunestyresak 64/24. Forliksrådet er for øvrig sammensatt slik:

Medlemmer:	Varamedlemmer:
1. Johan Daniel I. Turi (GSL) - formann	1. Karen Marit Siri (GSL)
2. Elen Brita P. Eira (JSL)	2. Lisa Márjá Skum (JSL)
3. Klemet Klemetsen (SP)	3. Ellen Inga Kristine Hætta (FrP)

Klemet Klemetsen søker nå om fritak fra verv som forliksrådsmedlem. Søknaden begrunnes slik:

«Jeg søker herved fritak som medlem i forliksrådet grunnet mitt tidligere arbeid som både lensmann og namsmann i Kautokeino. Jeg finner det lite forenelig å være medlem i forliksrådet, så lenge jeg vil anta at mange av sakene som kommer til forliksrådet har en historikk hvor jeg kan ha vært saksbehandler.»

Adgang til å foreta suppleringsvalg av forliksrådsmedlemmer følger av domstolloven § 59, første avsnitt og § 74.

Begrunnelser som Klemet Klemetsen oppgir anses ikke som fritaksgrunn i henhold til § 59, første avsnitt. At søkeren har vært både lensmann og namsmann anses som positivt da søkeren kjenner til lovverket og systemet rundt forliksrådet.

I § 74 står det at man kan kreve seg fritatt fra valg dersom andre særlige grunner tilsier det. En ser ikke at fritaksgrunnen blir gjeldende her heller.

Det anbefales at søknaden fra Klemet Klemetsen avslås og at han ikke gis fritak fra vervet som medlem i forliksrådet.

Forslag til vedtak:

Søknad fra Klemet Klemetsen om fritak fra vervet som medlem i forliksrådet avslås.

Begrunnelse:
Søknaden oppfyller ikke fritaksgrunner i henhold til domstolloven § 59 og 74.

SAKSPROTOKOLL I FORMANNSKAPETS INNSTILLINGSMØTE - 18.03.2025